

R, r n. (-,-) : *ein großes R*, un R bras g., un R skrivet bras g., ar bennlizherenn R b., un R skrivet gant ul lizherenn vras g. ; *das kleine r*, an r skrivet bihan g., an r munut g. ; *das R rollen*, *das R schnarren*, *das R als Zäpfchen-R in der Kehle sprechen*, komz kraoñennek, komz kraoñek, rastellat, kabouilh, riziñ, komz ris ; *das R nicht rollen*, *das R nicht schnarren*, komz riskl ; *Mensch, der beim Sprechen das R rollt*, / *Mensch, der beim Sprechen das R schnarrt*, P. rastellour g. ; *das Sprechen des R als Zäpfchen-R*, *das Rollen des R*, *das Schnarren des R*, ar riziñ g. ; *gerolltes R*, *Zungen-R*, *gerolltes Zungenspitzen-R*, „r“ rollet g.

Raa b. (-,-en) : [merdead.] delez b. ; *lateinische Raa*, delez an ouel-gornek b. ; *Oberteil einer lateinischen Raa*, penn delez g. ; *vom Mast abgehängte Raa*, delez sec'h b. ; *die Segel von den Raaen herabnehmen*, dizeleziñ ar gouelioù ; *Segel an Raaen setzen*, delezañ gouelioù ; *ein Wald aus Masten*, *Raaen und Tauwerk*, ur c'hoadad gwernioù, delezioù ha kerdin-lestr g. ; *mit nackten Raaen lenzen*, tec'hel diouel-kaer a-raok ar gorventenn.

Raaliek n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink uhelañ b., ravalink laez b.

Rabatt g. (-s,-e) : distaol g., rabat g., raval g., diskar a briz g., diskar war ar priz g., raval war ar priz g., diskenn-priz g., diskont g., goustouad g. ; *jemandem fünf Prozent Rabatt gewähren*, rabatiñ pemp dre-gant war ar priz d'u.b., diskontañ pemp dre-gant d'u.b., reiñ pemp dre-gant distaol war priz udb d'u.b., argediñ un distaol a bemp dre-gant d'u.b., reiñ un distaol a bemp dre-gant d'u.b., aotren ur rabat a bemp dre-gant d'u.b. ; *um Rabatt bitten*, goulenn kaout un tamm distaol, goulenn rabat ; *mit Rabatt verkaufen*, gwerzhañ war ziskar, gwerzhañ war ziskar-priz ; *mit Rabatt verkauft werden*, bezañ distaol war an dra-mañ-tra, bezañ rabat war an dra-mañ-tra ; *Treuerabatt*, distaol kinniget d'an ostizien evit o dalc'husted g., argedad dalc'husted g.

Rabatte b. (-,-n) : ervenn b., palejad g., bleuñveg b., gwelead g.

rabattieren V.k.e. (hat rabattiert) : rabatiñ war ar priz, reiñ un distaol, disteurel, disteurel war ar priz, diskontañ ; *jemandem etwas rabattieren*, reiñ un tamm distaol war priz udb d'u.b., gwerzhañ udb d'u.b. war zistaol, gwerzhañ udb d'u.b. gant distaol, gwerzhañ udb d'u.b. gant diskar a briz, gwerzhañ udb d'u.b. gant diskenn-priz, gwerzhañ udb d'u.b. war ziskar, gwerzhañ udb d'u.b. war ziskar-priz, rabatiñ ur somm bennak war e briz.

Rabattsatz g. (-es,-sätze) : feur distaol g., feur rabat g., feur diskont g.

Rabatz g. (-es) : chao g., tabut g., sabat g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, cholori g., boulogrn g., streuvell vras b., talabard g., todilhon g., todion g., fourgas g., hemolc'h g., brud b./g., trouz g., reuz g., freuz g.,

keusteuenn b., freuz ha reuz, bosenn b., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., foar b., bec'h g., charre g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., tourni b., toumpi b., intampi g. ; *die Kinder machen Rabatz*, savet ez eus boulogrn gant ar vugale.

Rabau g. (-s/-en,-e/-en) : P. beulke g., ribod g., paotr un troad porc'hell gantañ en e c'hodell g., moulbenn g., palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henoù g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., penn kegin g., rachouz g., ragain g.

Rabauke g. (-n,-n) : hailhon g., tabac'her g., sabater g., tourmier g., dispac'her g., bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., flastrer g., fourgaser g., paotr an drailh g., toullfreuz g., ficher freuz g., paotr ar beilh g., houligan g. [*liester houliganed*], taskagner g., den gwaller g., rioter g., gwall skoer g., mesker g., penn bervet g.

Rabbi g. (-s,-s/-nen) : 1. [relij.] rabin g. [*liester rabined*] ; 2. [titl yuzev] mestr g., aotrou g., rabbi g.

Rabbinat n. (-s,-e) : [karg] rabiniezh b.

Rabbiner g. (-s,-) : [relij.] rabin g. [*liester rabined*] ; *Großrabbiner*, *Oberrabbiner*, rabin meur g.

rabbinsch ag. : [relij.] rabinek ; *rabbinsches Judentum*, rabinouriezh b. ; *Anhänger des rabbinschen Judentums*, rabinour g.

Rabbinismus g. (-) : [relij.] rabinouriezh b.

Rabbinist g. (-en,-en) : [relij.] rabinour g.

Rabe g. (-n,-n) : 1. [loen.] bran b. [*liester brini*], *männlicher Rabe*, marc'h bran g., mal bran g., tad bran g. ; *Kolkrabe*, marc'hvran b. [*liester marc'hvrini*] ; *junger Rabe*, branig b. [*liester branedigoù*] ; *die Raben krächzen*, koagal (grakal, karnajal) a ra ar brini, gwac'hat a ra ar brini, emañ ar brini o vagañ o cholori, ar brini a ra „krak ! krak !“ ; *im Alter wird das Gefieder der Raben grau*, en ur goshaat e teu ar brini da wiskañ pluñv louet, an oad a laka pluñv ar brini da louediñ ; *grauer Rabe*, bran louet b. ; *ein Schwarm fliegender Raben*, un nijad brini g., un nijadell vrini b. ; *die Raben sind eine echte Plage*, ar brini a ra dismantr, bras eo ar c'holloù degaset gant ar brini, ar brini a galkenn ar parkeier ; [La Fontaine] *Herr Rabe, auf dem Baume hockt, im Schnabel einen Käs*, an itron vran, war he gwezhenn kludet, a zalche 'n he beg fourmaj gwenn ; *das schmeichelte dem Raben und das Herz schlug ihm vor Freude höher*, [der Rabe hört's mit höchstem Wohlgefallen], itron ar vran neuze ne bad mui gant al levezeg ; 2. [stered.] *der Rabe*, ar Vran b., steredeg ar Vran b. ; 3. [dre skeud.] *ein weißer Rabe*, ur maout pemp pav g., ur ral g., un dra ral (rouez, iskis) g., un estrañjeri b., ul labous iskis g., un istrogell b., un ardigell g./b., un istrogell tra g. ; *selten wie ein weißer Rabe*, ken rouez hag un neizh logod e skouarn ur c'hazh, ken rouez hag ur maout pemp pav ; *klaue wie ein Rabe*, *stehlen wie ein Rabe*, bezañ

laer evel frav (evel ur frav, evel an dour, evel ur c'hazh, evel ul Leonad).

Rabenaas n. (-es,-e) : gagn b.

Rabeneltern ls. : [dre skeud.] kerent dinatur ls., kerent fall ls.

Rabengeier g. (-s,-) : [loen.] urubu g. [*liester* urubued].

Rabenkolonie b. (-,-n) : braneg b. [*liester* branegoù].

Rabenkrähe b. (-,-n) : [loen.] frav g./b., kavan b., bran-dour b., bran zu b.

Rabenmännchen n. (-s,-) : [loen.] marc'h bran g., mal bran g., tad bran g.

Rabenmutter b. (-,-mütter) : [dre skeud.] mamm dinatur b., mamm fall b.

Rabenschnabel g. (-s,-schnäbel) : [arm] beg-bran g.

Rabenschnabelfortsatz g. (-es,-fortsätze) : [korf.] baleg ar beg bran g.

Rabenschwarm g. (-s,-schwärme) : bagad brini g. ; *diese Rabenschwärme waren eine echte Plage*, ur glac'har e oa seurt bagadoù brini evit ar vro.

rabenschwarz ag. : du-bran, du evel askell ur vran, du evel askell ar vran, du evel pluñv ar vran, du evel un tad bran, du-mouar, du-peg, du-pod, du-polos, du-pok, du-sac'h, du-poazh, du-jed, du evel jed, ken du ha pothouarn Mari-Job, du evel ur glaouer, du evel sac'h ur glaouer, du evel ar glaou, du-glaou, du evel un noz dall, du evel revr ar billig, du evel ar sac'h, du evel ar pec'hed, ken du hag ar pec'hed, du evel ar mouar, du evel ur pod, du evel ur forn, du evel ur siminal, du evel huzil ar siminal, du evel foñs ar siminal, du evel ur c'hoz, du evel ur born pikez, du evel dour-derv, ken du ha dour-derv, du evel peg.

Rabenstein g. (-s,-e) : kroug b., post-kroug g., krouglec'h g.

Rabenvater g. (-s,-väter) : [dre skeud.] tad dinatur g., tad fall b.

Rabenvogel ls. : [loen.] laboused branheñvel ls., korvideged ls.

Rabenweibchen n. (-s,-) : [loen.] mamm vran b.

rabiat ag. : fuloret, kounnaret, kounniriek, aet e gouez, garv, rust, taer, feuls, dibobellet, e gwalarn, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; *rabiat werden*, taerñ ruz.

Rabies b. (-) : [mezeg.] droug-ar-chas g., droug-ar-c'hi g., kounnar b., droug-sant-Hubert g., droug-sant-Tujan g., droug-sant-Weltaz g., araj g., frenezi b.

Rabiesvirus n./g. (-) : [mezeg.] viruz ar gounnar g.

Rabitzange b. (-,-n) : [tekn.] turkez b., piñsedoù skizh ls., beg-bran g.

Rabulist g. (-en,-en) : chikaner g., noazour g., tabuter g., pismiger g., bagajer g., chaoker-laou g., flemmer g., nagenner g., nagenn b. [*liester* nagenned], arveller g., brizharguzer g., beg m'en argarzh g., chipoter g.

Rabulisterei b. (-,-en) / **Rabulistik** b. (-) : chikan g., nagennerezh g., pismigerezh g., chipoterezh g., brizharguziñ g., brizharguzoù ls., alvokaderezh g.

Racemat n. (-s,-e) : [kimiezh] meskad rakemek g.

racemisch ag. : [kimiezh] rakemek ; *racemisches Gemisch*, meskad rakemek g. ; *nichtracemisches Enantiomerengemisch*, meskad damrakemek g.

Rachbegierde b. (-) : naon da dennañ veñjañs g., naon emveñjiñ g., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., gour g., binim g.

Rache b. (-) : dial g., veñjañs b., raveñch g., distro-gwall g. ; *nach Rache schreien (verlangen)*, golver an dial, goulenn veñjañs, goulenn gwall-ouzh-gwall, goulenn dial ; *nach Rache dürsten*, birviñ war e dreid gant ar c'hoant en em veñjiñ, kaout naon d'en em veñjiñ, tagañ (dizeriañ, bezañ klañv) gant ar c'hoant en em veñjiñ, disec'hañ war e dreid gant ar c'hoant da talvezout e wall d'u.b., bezañ taer d'en em veñjiñ ; *an jemandem Rache nehmen*, tennañ veñjañs eus u.b. (Gregor),

en em veñjiñ eus u.b., talvezout e wall (e zismegañs) d'u.b., reiñ e begement d'u.b., kas ar freskad (an dorzh) da di u.b. ; *seine Rache kühlen*, en em veñjiñ / tennañ veñjañs (Gregor), talvezout e wall d'u.b., reiñ (talvezout) gwall evit gwall, terriñ e naon da dennañ veñjañs, terriñ e naon emveñjiñ ; *er schwor ihm Rache*, touiñ a reas e talvezfe e wall dezhañ, touiñ a reas en dije e zial, touiñ a reas en dije e zigoll ; *Rache bringt uns nicht weiter*, poan an eil ne wellao ket poan egile.

Racheakt g. (-es,-e) : dial g., veñjañs b., distro-gwall g.

Rachedurst g. (-es) : naon da dennañ veñjañs g., naon emveñjiñ g., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., gour g., binim g.

rachedurstig ag. : naon bras gantañ da dennañ veñjañs, naon emveñjiñ gantañ, droukrañsus, gourvennek, veñjerus, veñjañsus.

Rachedgedanke g. (-ns,-n) : soñj tennañ veñjañs g., soñj emveñjiñ g.

Rachegefühl n. (-s,-e) / **Rachegefühle** ls. : c'hoant tennañ veñjañs g., c'hoant emveñjiñ g., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., gour g., binim g.

Rachegöttinnen ls. : [mojenn.] erinied ls., eumenided ls., furied ls., kounnarverc'hed ls., merc'hed ar gounnar ls.

Rachel b. : Rac'hel b.

Rachen g. (-s,-) : **1.** [korf.] gourlañchenn b., toull ar gouzoug g., toull-gouzoug g., korzailhenn b., kavenn ar c'hargadenn b., gargadenn b., gourgouz g., korzenn-voued b., toull-lonkerez g., toull-lonk g., treizher g., goueled ar gouzoug g., goueled ar genoù g., P. straed b., toull ar mank g. ; *ihr Rachen ist immer noch verschleimt*, karget eo he gouzoug c'hoazh, stoc'het eo he gourlañchenn c'hoazh, emañ stoc'het c'hoazh ; [kigerezh] *Abstichstelle am Rachen oder am Hals des geschlachteten Schweins*, bron g. ; **2.** [loen.] geol g. ; *der Rachen des Löwen*, geol al leon g. ; **3.** [dre skeud.] P. *der Rachen der Hölle*, puñs an ifern g., puñs tan an ifern g., puñs tan don ha teñval an ifern g. (Gregor), geol an ifern g., genoù an ifern g., gouzoug an ifern g., lonk euzhus an ifern g.

rächen V.k.e. (hat gerächt) : digoll, dialañ, veñjiñ ; *eine Beleidigung rächen*, kaout digoll eus un dismegañs bet graet d'an-unan, paeañ e wall d'u.b., lakaat u.b. da zic'haouiñ evit un dismegañs bet graet d'an-unan, tennañ veñjañs (en em veñjiñ) eus un dismegañs bet graet d'an-unan, digoll un dismegañs bet graet ouzh an-unan, gwerzhañ un dismegañs d'u.b. ; *einen Mord rächen*, en em veñjiñ ag ul laz, en em veñjiñ ag ul lazherezh.

V.em. : **sich rächen** (hat sich (ak.) gerächt) : kaout e zial, kaout e zigoll ; *sich an jemandem rächen*, tennañ veñjañs eus u.b. (Gregor), en em veñjiñ eus u.b., en em zialañ eus u.b., talvezout e wall (e zismegañs) d'u.b., kas ar freskad (an dorzh) da di u.b., lakaat u.b. da zic'haouiñ evit un dismegañs bet graet d'an-unan, ober un distro divalav d'u.b., reiñ e begement d'u.b., reiñ un distro divalav d'u.b., en em zigoll war u.b. ; *sich für etwas rächen*, en em veñjiñ eus udb, tennañ veñjañs eus udb (Gregor), tennañ dial eus udb, kaout dial eus udb, kaout digoll eus un dismegañs bet graet ouzh an-unan, digoll un dismegañs bet graet ouzh an-unan, paeañ e wall d'u.b., gwerzhañ un dismegañs d'u.b. ; *diese Tat musste sich rächen*, ret e oa tennañ veñjañs eus an dra-se / ne c'halled ket leuskel (lezel) kement-se dibunis (Gregor), ret e oa kaout digoll eus an dra-se ; *ich werde mich schon rächen !* m'en talvezo dit ! m'en tapo dit atav ! me a werzho dit an dra-se ! me a baeo dit ar gwall-se ! va dial am bo ! en em zigoll a rin warnout !

Rachenabstrich g. (-s,-e) : [mezeg.] induadur ar gorzailhenn g., frotadenn ar gorzailhenn b., lifrad gargadenn g.

Rachenblütler g. (-s,-) : [louza.] plant eus kerentiad louzaouenn-droug-sant-Kadoù str., skrofulariaseg g. [*liester* skrofulariaseged].

Rachenege b. (-,-n) : [korf.] strizh ar gorzailhenn g.

Rachenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] gargadennf g., tanijenn ar gorzailhenn b., tanijenn ar c'hourlañchenn b., huegfo g., huegad g., skinañs b., gorank g., koeñv-gouzoug g., tanijenn-gouzoug g., droug-gouzoug g., gouzougad g.

rachenförmig ag. : [louza.] geoliek ; *rachenförmige Blumenkrone*, kurunnenn c'heoliek b.

Rachenkatarrh [mezeg.] gargadennf g., tanijenn ar gorzailhenn b., tanijenn ar c'hourlañchenn b., huegfo g., huegad g., skinañs b., gorank g., koeñv-gouzoug g., tanijenn-gouzoug g., droug-gouzoug g., gouzougad g.

Rachenhöhle b. (-,-n) : [korf.] kavenn ar c'hargadenn b., korzailhenn b., gourlañchenn b., toull ar gouzoug g.

Rachenlaut g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn gargadenn b.

Rachenmandel b. (-,-n) : [korf.] hueg ar c'hargadenn g.

Rachenputzer g. (-s,-) : P. gwin trenk g., gwin kriz da evañ g., egras g., gwelien ruz g., gwin skouarn g., gwin a dri lonk hag un astenn gouzoug g., piketez g., piketezenn b., jamezenn b., gouezwin g., gwin sutik g., chigodenn b., pistouilh g.

Rachenspiegel g. (-s,-) : [mezeg.] faringoskop g.

Racheplan g. (-s,-pläne) : steuñv veñjañs g., raktres emveñjiñ g., steuñv evit en em veñjiñ g.

Rächer g. (-s,-) : dialour g., dialer g., veñjer g., dic'haouer g., justiser g., justisour g.

Rächerin b. (-,-nen) : dialourez b., dialerez b., veñjerez b., dic'haouerez b., justiserez b., justisourez b.

Racheschwur g. (-s,-schwüre) : le da dennañ veñjañs g.

Rachgier b. (-) : naon da dennañ veñjañs g., naon emveñjiñ g., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., gour g., binim g.

rachgierig ag. : naon bras gantañ da dennañ veñjañs, naon emveñjiñ gantañ, droukrañsus, gourvennek, veñjerus, veñjañsus.

Rachitis b. (-, Rachitiden) : [mezeg.] lec'h b., droug al lec'h g., drouglec'h g. ; *Rachitis wird meist durch Mangel an Vitamin D hervorgerufen*, peurliesañ e teu al lec'h diwar an negez a vitaminoù D. ; *erbliche Rachitis der Saugferkel*, reunnenn-dag b.

rachitisch ag. : [mezeg.] lec'hiet, lec'hek.

Rachsucht b. (-) : naon da dennañ veñjañs g., naon emveñjiñ g., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gour g., gourvenn g., binim g.

rachsüchtig ag. : naon bras gantañ da dennañ veñjañs, naon emveñjiñ gantañ, droukrañsus, gourvennek, veñjerus, veñjañsus.

Rack n. (-s,-s) : [merdead.] raklenn b., raklenn-wern b.

Racke b. (-,-n) : [loen.] korag g.

Racker g. (-s,-) : boued ar groug g., lañs ar groug g., ramagnant ar groug g., rest ar groug g., kailh g., kailhenn g./b., legristr g. [*liester* ligistri], labous kailh g., paotr kailh g., labous treut g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ampouailh g., forbann g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankid], fallakr g., sac'h malis g., ibil a zen g., gidaz g. [*liester* gidazed], ganaz g. [*liester* ganazed], gwidal g. [*liester* gwidaled], korvigeller g., lampon g., lampavan g., standilhon g., hailhon

g., maraod g., renavi g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., lankon g., lakon g., c'huiltouz g., chavant g.

Rackerei b. (-) : kozh labour g., gast a labour g., gast a vicher b., labour gaoc'h g., labour kaoc'h g., labour lazhus g., lazhek g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., lazhek g., lazherezh g., lazhek tud g., labour dreistpenn g., kouez g., disec'h-tud g., kole d'ober g., torr-korf g., labour da lazhañ tud g., uz tud g., labour tenn g., labour drastus g., klogorenn b., bourellenn b., truj g., predad g., bourellenn b., trepan g., charre g., chastre g.

rackern V.em. : **sich rackern** (hat sich (ak.) gerackert) ha V.gw. (hat gerackert) : krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), tramailhat evel ul loen, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, lardañ, c'hweshañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, ruilhal ha merat e gorf, na ober goap a labourat, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, c'hwistañ, bouc'halañ, skrabañ, en em zrastañ, en em hersal da labourat, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Racket n. (-s,-s) / **Rakett** n. (-s,-s) : **1.** [sport] paliked b. ; **2.** raket g., preizhadur g., drouktunerezh g.

Rackkloten ls. : [merdead.] paterennoù rakl ls.

racksen V.em. : **sich racksen** (hat sich (ak.) gerackst) : *sellit ouzh rackern*.

Raclette b. (-,-s) / n. (-s,-s) : [kegin.] rakletez b.

Raclettekäse g. (-s) : [kegin.] keuz rakletez g.

Rad¹ n. (-,-) / **rad** : [*berradur evit radiation absorbed dosis*] rad g.

Rad² n. (-s, Räder) : **1.** rod b. ; *Mühlrad*, rod-vilin b., rodenn b., tourlant g. ; *Hinterrad*, rod a-dreñv b. ; *Vorderrad*, rod diaraok b., rod a-raok b. ; *Reserverad*, *Ersatzrad*, adrod b., rod-eskemm b., rod-sikour b., rod erlec'hiañ b. ; *einen Keil unter ein Rad legen*, skoilhañ ur rod, skorañ ur rod, skourjiñ ur rod, lakaat ur skourj ouzh ur rod ; *ein Rad verlieren*, dirodañ, koll ur rod ; *etwas (dat.) ein Rad abnehmen*, *etwas (dat.) die Räder abnehmen*, dirodañ udb, lemel ar rodoù (ur rod) diwar (diouzh, a-zindan) udb, tennañ ar rodoù (ur rod) diwar (diouzh, a-zindan) udb ; *etwas mit Rädern versehen*, *etwas mit einem Rad versehen*, rodañ udb ; *mit Rädern versehen sein*, *mit Rädern ausgestattet sein*, bezañ rodek, bezañ rodellek ; *Schneeketten an Rädern (an Räder) montieren*, chadennañ rodoù ; *Speichen an ein Rad (an einem Rad) montieren*, emprennañ ur rod, empraouiñ ur rod, skinañ ur rod ; *Holzpferd auf Rädern*, marc'hig rodaouek g., marc'h-koad rodek g., marc'h-koad rodellek g. ; *das Rad klemmt*, pout eo ar rod da dreiñ ; *die Räder eines Pferdewagens mit Reifen beschlagen*, houarnañ ur c'harr, kelc'hiañ rodoù ur c'harr ; *das Rad hat eine Acht*, *das Rad hat einen Achter*, *das Rad hat einen Schlag*, *das Rad hat sich verbogen*, *das Rad rotiert ungleichmäßig*, *P. das Rad eiert*, *es eiert*, gwe a zo aet er rod, gwar a zo aet er rod, gwariet (gwar, gwaret) eo ar rod ; *ein Rad zentrieren*, *den Achter aus einem Rad herausmachen*, *den Schlag aus einem Rad herausmachen*, diwariañ ur rod ; *ein Rad hemmen*, sparlañ ur rod, skoilhañ ur rod, skurziñ ur rod, heudañ ur rod ;

die Räder eines Karrens blockieren, sparlañ ur c'harr, skoilhañ ur c'harr ; Räder miteinander verzahnen, kendantañ rodoù ; Räder erneut miteinander verzahnen, adkendantañ rodoù ; [Sport] Rad an Rad, rod-ha-rod ; 2. karr-nezañ g., karr g., rod b., rod-nezañ b., rodenn b. ; 3. [loen] Pfau mit aufgeschlagenem Rad, paun o rodal g. ; Rad schlagen, rodal, rodeal, pauniñ ; der Pfau schlägt das Rad (schlägt Rad, schlägt ein Rad, schlägt sein Rad), rodeal a ra ar paun, rodal a ra ar paun, pauniñ a ra ar paun ; 4. [sport] ein Rad schlagen, ein Rad ausführen, rodal ; 5. [kartoù, möjenn.] das Rad des Schicksals, santig ar rod g. ; 6. [dre skeud.] das fünfte Rad am Wagen sein, bezañ a re, bezañ deuet fall, bezañ kouezhet diwar (diouzh, a) lost ar c'harr, bezañ evel ur maen er c'hleuz, bezañ kemeret evit ur c'hozh netra (un denig a netra, un den didalvez, un hanter eus netra), na dalvezout nemeur, na dalvezout seurt, tremen da zidalvez ; unter die Räder kommen, a) bezañ pilet, bezañ ruilhet gant ur c'harr ; b) [dre skeud.] bezañ kaset da get, mont da neuz (da fall, da goll, da beurgoll, da netra, war netra, da vann, e skuilh hag e ber), mont e blouz da ludu, mont ar ribotadenn da fall, mont da hesk, mont d'an hesk, mervel, steuziañ, bezañ dismantret (diskaret, pilet, distrujet, dic'hastet, peurgaset), islonkañ, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont e drouziwezh, kouezhañ en toull izelañ, mont paour evel Job, kouezhañ en diwezhañ pazenn a'n dud, kouezhañ e pod ar gwelien, mont war voued moc'h ; er hat das Rad neu erfunden, ijinet en deus meskañ ar ribod ; ins Rad greifen, lakaat skoilhañ war an hent, sparlañ, lakaat harz da, lakaat sav dindan kilhoroù u.b. ; sich in die Räder legen, kas an traoù war-raok, reiñ un taol lañs, kas ar c'harr a-raok ; das Rad der Geschichte, rod an istor b. ; das Rad der Zeit, rod an amzer b. ; unaufhaltsam dreht sich das Rad der Zeit, treiñ a ra ar rod, ar rod a dro, a-van-da-van ez a merenn da goan, tamm-ha-tamm ez a ar verc'h da vamm, a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud, goustadik-goustadik e tro rod an istor, ruilhal a ra an istor kempennik e vout ; das Rad dreht sich weiter, a) [treiñ war un tu bennak] ar vout a dro, emañ ar vout o treiñ, emañ ar rod o treiñ, war lusk emañ an traoù ; b) [treiñ war an tu a-enep] emañ ar chañs o tistagañ diouzhomp, emañ ar skudell o treiñ war he c'henoù ; 7. [sellit ivez ouzh Fahrrad] marc'h-houarn g., kazeg dir b., bisiklet g., belo b., marc'h treut g., marc'h-gaol g., marc'h g. ; Rad fahren, mont gant ar marc'h-houarn (war varc'h-houarn), mont war velo, en em ziblasañ gant ar marc'h-houarn (war varc'h-houarn), mont gant ar marc'h treut (gant ar marc'h-gaol), beloañ, bisikletañ ; mit dem Rad von Berlin nach Bombay fahren, mont war varc'h-houarn adal Berlin betek Bombay, ren e varc'h-houarn eus Berlin betek Bombay ; 8. [jahin] rod b. ; jemanden aufs Rad flechten, jemanden aufs Rad binden, stagañ u.b. ouzh ar rod, terriñ u.b. bev war ar rod (Gregor).

Radabweiser g. (-s,-) : disoc'her g. [liester disoc'herioù], bunt-rod g., disouezher g. [liester disouezherioù].

Radabzieher g. (-s,-) : [tekn.] tenner-rodoù g., tennerez-rodoù b.

Radachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel g.

radähnlich ag. : a-stumm gant ur rod ; radähnliche Verzierung, rodenn b.

Radar n./g. (-s,-e) : radar g.

Radaranfluggerät n. (-s,-e) : [nij.] radar nesaat g.

Radarbildschirm g. (-s,-e) : skramm radar g.

Radarerfassung b. (-,-en) : diskoachañ dre radar g., dinoadur dre radar g., dinoerezh dre radar g., dinoiñ dre radar g.

Radarfalle b. (-,-n) : P. kontroll radar g., radar g.

Radarflugleiter g. (-s,-) : [nij.] reoler an aernijerezh g.

radargelenkt ag. / **radargesteuert** ag. : pellsturiat dre radar.

Radargerät n. (-s,-e) : radar g.

Radargürtel g. (-s,-) : kael radarioù b.

Radarkontrolle b. (-,-n) : kontroll radar g.

Radarkuppel b. (-,-n) : radom g.

Radarlandegerät n. (-s,-e) : [nij.] radar pradañ g., radar douarañ g.

Radarmann g. (-s,-männer) : radarour g., paotr ar radar g.

Radarortungsgerät n. (-s,-e) : radar spislec'hiañ g.

Radarschirm g. (-s,-e) : skramm radar g.

Radarsuchgerät n. (-s,-e) : radar diskoachañ g., radar dinoiñ g.

Radarsystem n. (-s,-e) : reizhiad radarioù b.

Radartechniker g. (-s,-) : radarour g.

Radarzacken ls. : regoù radar ls.

Radau g. (-s) : kabaduilh b., brete g., taol-bec'h g., taol-dispac'h g., taol-reuz g., taol-freiz g., tabut g., sabat g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, cholori g., boulorgn g., talabard g., todilhon g., todion g., hemolc'h g., fourgas g., fougaserezh g., brud b./g., trouz g., karbac'h g., kabal b., streuvell vras b., estlamm g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusteuenn b., bosenn b., jabadao g., jibas g., tousmac'h g., diframm g., bec'h g., karnaj g., foar b., mesk g., meskadenn b., meskadek b., charre g., tourni b., toumpi b., tolompi g., aroun g., safar g., intampi g., ruga g. ; Radau machen, turmudañ, bezañ foar (ur sabat, cholori, boulorgn, un talabard, un todilhon, un todion, un doumpi, ur you hag un hemolc'h spontus, ur streuvell vras, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, jabadao, tousmac'h), tousmac'hat, lakaat fourgas, tournial, toumpial, cholorial, todioniñ, ober karnaj, sabatiñ, kas karbac'h, kabalat, c'hoari e loen, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, trouzal, loeniñ, kabaduilhañ, kornial, ober ur vosenn, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, ober e zen gars, plantañ freuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz ; die Kinder machen Radau, savet ez eus boulorgn gant ar vugale, un tolompi spontus a zo gant ar vugale, emañ ar vugale o turmudañ, ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat a zo gant ar vugale.

Radaubrueder g. (-s,-brüder) / **Radaumacher** g. (-s,-) : tabac'her g., sabater g., tournoi g., cholorier g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., kaoc'her g., brammsac'h g., chilper g., straker g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freiz g., paotr ar beilh g., bostoc'her g., mazaouer g., draskler g., draster g., breser g., flastrer g., ficher freuz g., kabaduilher g., kabaler g., mesker g., safarer g., barr krenn g., penn bervet g. **Radbeschlag** g. (-s,-beschläge) : bandenn-rod houarn b., kelc'h houarn g., kelc'henn houarn b., kelc'hienn houarn b.

Radblockierer g. (-s,-) : fichell b.

Rädchen n. (-s,-) : 1. rodig b., rodig dentek b. ; 2. rodell b., rod rizennek b. ; 3. [dre skeud.] bei ihm ist ein Rädchen locker, war dri zroad emañ, fursodiñ a ra, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan a zo en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, c'hoari a ra gant e dog, cheñchet eo warnezhañ, tec'het eo e spered, skañvaet eo e spered, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiañ dezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, darnkollet eo e benn gantañ, laban eo, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, kollet eo e sterenn gantañ, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, skoet eo bet gant ar morzhol,

hennezh a zo skoet e benn, hennezh a zo tapet war ar portolof, ganet e oa bet war-lerc'h e dad, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket ur sklêrijenn, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, un tammig lod e park ar Brizh en deus, ul lodenn en deus e park ar Brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, treid leue a zo en e votoù, kig leue en deus en e votoù, aet eo ganto, paket en deus anezho, lakaet eo bet e spered dezhañ el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, n'eo ket gwall stank e damouez, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, toull eo e vurutell, dougen a ra banniel sant Laorañs, eus fin ar sizhun eo, eus fin ar bloaz eo, faout eo e girin, ganet eo bet da Sadom da noz, ganet eo bet da Sadom goude koan, ganet eo bet da Sadom da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrapouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, fasiañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù.

Raddampfer g. (-s,-) : bag rodoù-palioù b., bag rodoù elvennek b.

Raddeckel g. (-s,-) : kabell-rod g. [*liester* kabelloù-rod, kebell-rod].

Rade b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g., pebr gwenn g.

radebrechen V.k.e. (radebrechte / hat geradebrecht) : jagouilh, distripañ, drailhañ, drailhañ plouz, kignat, chaokat, eskaoutiñ, saoznegañ, bastrouilhiñ, trefoediñ ; *Deutsch radebrechen*, komz un alamaneg fall (un alamaneg podoù, un alamaneg saout, un alamaneg drailhet, un alamaneg trefoet), komz un alamaneg distrantell, diskolpañ pezhioù alamaneg, dont bommoù alamaneg gant an-unan, drailhañ ur slabbez alamaneg, distripañ ul lastez alamaneg, distripañ ur c'hozh tamm alamaneg, diskolpañ ul lastez alamaneg, diskolpañ ur c'hozh tamm alamaneg, drailhañ un tamm alamaneg, bastrouilhiñ un tammig alamaneg, kignat an alamaneg, chaokat an alamaneg, distagañ ur c'houblad gerioù en alamaneg palefarch, eskaoutiñ an alamaneg, saoznegañ un tamm alamaneg, troc'hañ alamaneg a-dreuz hag a-hed, gouzout drailhañ tammoù alamaneg, jagouilh tammoù alamaneg.

radeln V.gw. (ist geradelt / hat geradelt) : mont gant ar marc'h-houarn (war varc'h-houarn), mont war velo, en em ziblasañ gant ar marc'h-houarn (war varc'h-houarn), mont gant ar marc'h treut, mont gant ar marc'h-gaol, bisikletañ, beloañ.

radeln V.k.e. (hat gerädelt) : merkañ gant ur rodig dentek.

Rädelsführer g. (-s,-) : penn ar gabalerien g., penn ar gavaillherien g., penn ar vandennad g., kaser g., rener g., bleiner g., ambilher g., mesker g., penngabaler g., penndispac'her g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g.

Rademacher g. (-s,-) : roder g., karrer g.

Räderantrieb g. (-s,-e) : [tekn.] erlusk dre rodaouegoù g.

Rädergetriebe n. (-s,-) : [tekn.] bloc'h rodaouegoù g., tren rodaouegoù g., rodaoueg b.

...rädig ag. : *dreiräd(e)rig*, teir rod dezhañ, teirrodek, war deir rod ; *zweirädig*, *zweiädig*, divrodek, a ziv rod, war ziv rod.

Raderkuchen g. (-s,-) : [kegin.] bugnez str., bugnezenn b.

rädern V.k.e. (hat gerädert) : 1. stagañ ouzh ar rod ; *jemanden rädern*, terriñ izili u.b. war ar rod ; *jemanden lebendig rädern*, terriñ u.b. bev war ar rod ; *gerädert werden*, bezañ torret bev

war ar rod ; 2. [dre astenn.] *ich bin wie gerädert*, brevet (brev, eok, tanailhet, darnaouet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-stank, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, torr) on, brevet on gant ar skuizhder, torret on gant ar skuizhder, riñset on, marv on diwar va sav, torret on gant al labour, faezh on betek skoulm va ene, kabac'h on gant ar skuizhder, gourdet on gant ar skuizhder, asik on, asiket on, flep on, mac'homet on, me a zo brevet va c'horf, me a zo broustet va c'horf, brev on, divi on, nezet eo tout va izili dindanon, rentet on, krevet on, gell on.

Rädern n. (-s) : boueverezh war ar rod g., torridigezh war ar rod b.

Räderwerk n. (-s,-e) : rodaoueg b., kendentadur g. ; *er ist in ein Räderwerk geraten*, *er ist von einem Räderwerk erfasst worden*, paket e voe etre dent ar rodoù.

Radfabrikant g. (-en,-en) : roder g.

Radfahren n. (-s) : marc'hhouarnerezh g., bed ar velo g., belo b.

Radfahrer g. (-s,-) : 1. marc'hhouarner g., sikler g. ; *dem gestürzten Radfahrer aufhelfen*, sikour an hini a zo kouezhet a-ziwar e varc'h-houarn da sevel diwar an douar ; 2. [gwashaus] lip-revr g., liper botoù g., flaner g., fistouler g., tostenner g.

Radfahrerin b. (-,-nen) : 1. marc'hhouarnerez b., siklerez b. ; 2. [gwashaus] liperez-revr b., lip-revr a blac'h b., liperez votoù b., fistouler b., flanerez b., tostenner b.

Radfahrweg g. (-s,-e) : roudenn divrodegoù b., hent divrodegoù g., forzh an divrodegoù b.

radförmig ag. : rodellek.

Radgabel b. (-,-n) : forc'h divrodeg b.

Radgestell n. (-s,-e) : [tekn.] kilhoroù ls.

Radhersteller g. (-s,-) : roder g.

Radhose b. (-,-n) : [sport] bragoù marc'hhouarner g., bragoù marc'h-houarn g., morzhedken g.

Radi g. (-s,-) : [su Bro-Alamagn] 1. irvin-ruz str. ; 2. [dre skeud.] *er hat einen Radi gekriegt*, klevet traoù en doa graet, graet e oa bet un dañs hep soner gantañ, langaj en doa bet, soroc'h en doa bet, ur guchenn en doa klevet, ur guchenn en doa paket, klevet en doa e santa maria, gourdrouzet c'hwec e oa bet, klevet en doa ar gousperoù war an ton bras, klevet en doa e jeu, kruz en doa klevet, storlok en doa klevet, tapet en doa trouz, tapet en doa kruz, paket (kavet, tapet, klevet) en doa e begement, klevet en doa ur chapeled, lavaret e voe e begement dezhañ, rannet e voe e damm dezhañ, roet e voe e stal dezhañ, klevet en doa e anv mat, klevet en doa e holl anvioù, klevet en doa e seizh seurt ruz, klevet en doa e bater, klevet en doa ar seizh mil, klevet en doa seizh gwirionez an diaoul, klevet en doa anezhi, tapet en doa anezhi, bet en doa anezhi da bakañ, kanet e voe e jeu dezhañ, lavaret e voe e jeu dezhañ, lardet e voe e billig dezhañ, pasket e voe e draoù dezhañ, kannet e voe e gouez dezhañ, kannet e voe e roched dezhañ, kanet e voe ar mil seurt ruz gantañ, malet e voe gros dezhañ, koueziet e voe e benn dezhañ, kiviñet e voe tonenn e benn dezhañ, klevet en doa ur vosenn, klevet en doa ur vuhez, tapet en doa pironed, paket en doa pironoù, bet en doa pater ha prezegenn da selaou.

radial ag. : a-skin, skinat, ... skin.

Radialdiagramm n. (-s,-e) : diagramm skin g., diervad skin g.

Radialgeschwindigkeit b. (-) : [stered.] tizh a-skin g., tizh skinat g.

Radialkapelle b. (-,-n) : [tisav.] chapel penn-chantele b.

Radialkarkasse b. (-,-n) : framm a-skin g.

Radialreifen g. (-s,-) : bandenn-rod framm a-skin b., bandenn framm a-skin b., bandenn a-skin b.

Radialsymmetrie b. (-) : [loen.] simetriezh skin b., kemparzh skin g., kemparzhadur skin g.
Radiant g. (-en,-en) : [fizik] radian g.
radiär ag. : skinek, a-skin ; *radiärsymmetrisch aufgebaut*, a-skin, skinek.
Radiästhesie b. (-) : skinsantouriezh b.
Radiästhesist b. (-en,-en) : skinsantour g.
Radiator g. (-s,-en) : skindommerez b., skindommer g.
Radicchio g. (-s) : [louza.] salad Treviso str.
radieren V.k.e. (hat radiert) : 1. diverkañ, gomañ, rasklañ, raskañ, skarzhañ ; 2. engravañ dre zour-kreñv, dourkreñvañ.
Radierer¹ g. (-s,-) : gomenn b.
Radierer² g. (-s,-) : engraver dre zour-kreñv g., dourkreñvour g.
Radiererin b. (-,-nen) : engraverez dre zour-kreñv b., dourkreñvourez b.
Radiergummi g./n. (-s,-s) : gomenn b.
Radiermesser n. (-s,-) : [tekn.] kraver g., kraverez b., rask g.
Radiernadel b. (-,-n) : [tekn.] goustilh, beg sec'h g., divoueder g., engraver g.
Radierung b. (-,-en) : engravadur dre zour-kreñv g., dourkreñvadur g.
Radieschen n. (-s,-) : 1. [louza.] irvin-ruz str. ; 2. [dre skeud.] *sich die Radieschen von unten ansehen*, bezañ en e boull o c'hoari gant ar buzhug, bezañ e Kankari, bezañ e rouantelezh ar gozed.
radikal ag. : 1. krenn, klok, a-grenn, krenn-ha-krenn, nerzhak, ... sko, dizamant ; 2. [mat.] gwiziadek, boniek ; 3. [polit.] radikal, ultra, pellaour, pellaour, eus an tu pellañ ; *radikaler Wandel*, *radikale Änderung*, cheñchamant krenn g., troc'h g., kemmoù bras ls., dispac'h g., kaouad avel-gorbell b./g., reveulzi b.
Radikal n. (-s,-e) : 1. [kimiezh] bonad g. ; *freie Radikale*, bonadoù rez ls. ; 2. [yezh.] pennrann b. ; 3. [mat.] bon g.
Radikale(r) ag.k. g./b. : [polit.] 1. *ein Radikaler*, un ultra g., ur radikal g., unan eus an tu pellañ g., unan eus an tu radikalañ g., ur pellaour g. ; 2. [Bro-Suis] radikal g. [*liester radikaled*].
radikalisieren V.k.e. (hat radikalisiert) : groñsaat, krennaat, radikalaat.
V.em. *sich radikalieren* (hat sich (ak.) radikalisiert) : groñsaat, krennaat, radikalaat.
Radikalisierung b. (-,-en) : groñsatur g., groñsaat g., krennaat g., radikalaat g.
Radikalismus g. (-) : 1. [polit.] a) radikalouriezh b., tu pellañ g., tu pellaour g., tu radikalañ g., tu ar radikaled g. ; b) radikalegezh b. ; *seinen Radikalismus domestizieren*, kabestrañ e radikalegezh ; 2. [preder.] *philosophischer Radikalismus*, radikalegezh prederouriezhel b.
Radikalkur b. (-,-en) : 1. mezegadur tu pe du g., mezegadur kuit pe zoubl g., mezegadur dizamant g., mezegadur sko g., mezegadur krenn g., mezegadur a-grenn g. ; 3. [dre skeud.] diabennoù taer ls., diabennoù tu pe du ls., diabennoù kuit pe zoubl ls., diabennoù dizamant ls., diabennoù a-grenn ls., diabennoù krenn ls., diabennoù sko ls.
Radikalreaktion b. (-,-en) : [kimiezh] homoliz g.
Radikalrepublikanismus g. (-) : [polit.] republikanouriezh radikal b.
Radikalsozialist g. (-en,-en) : [polit.] radikal-sokialour g.
radikalsozialistisch ag. : [polit.] radikal-sokialour.
Radikand g. (-en,-en) : [mat.] boned g.
Radio n. (-s,-s) : skingomz b., skingomzerezh g., radio g. ; *im Radio sprechen*, komz er skingomz ; *Radio hören*, selaou ar skingomz ; *das habe ich im Radio gehört*, klevet em eus bet kement-se er skingomz ; *das Radio anstellen*, enaouiñ ar

skingomzer, lakaat ar skingomzer en-dro, lakaat ar skingomzer da vont en-dro ; *das Radio abstellen*, *das Radio ausschalten*, lazhañ ar skingomz, lazhañ ar skingomzer ; *sich mit jemandem übers Radio unterhalten*, komz gant u.b. dre hanterezh ar skingomz ; *etwas über das Radio bekannt geben*, skingelaouiñ diwar-benn udb, skingas udb, reiñ keal eus udb dre ar skingomz, diskuliañ udb dre ar skingomz, reiñ anaoudegezh eus udb dre ar skingomz, reiñ keloù eus udb dre ar skingomz, reiñ udb da c'houzout (da anavezout) dre ar skingomz, kemenn udb dre ar skingomz, ditourañ diwar-benn udb dre ar skingomz, titouriñ diwar-benn udb dre ar skingomz, kelaouiñ diwar-benn udb dre ar skingomz, reiñ liv eus udb dre ar skingomz, reiñ disaouzan eus udb dre ar skingomz, bannañ udb dre ar skingomz.

radioaktiv ag. : [fizik, kimiezh] skinoberiek, skinoberius ; *radioaktiver Niederschlag*, glaveier skinoberiek ls., kouezhadennoù skinoberiek ls. ; *radioaktiver Staub*, poultr skinoberiek g., brennennoù skinoberiek ls. ; *radioaktive Strahlung*, skinoberiegezh b. ; *radioaktive Verunreinigungen*, ampurenteziou skinoberiek ls. ; *radioaktive Abfälle*, *radioaktiver Müll*, dilerc'hioù skinoberiek ls. ; *radioaktiver Zerfall*, digevanidigezh derc'hanel b., digresk ar skinoberiegezh g. ; *Produkt eines radioaktiven Zerfalls*, digevanad g. ; *radioaktive Familie*, familh skinoberiek b. ; *radioaktives Isotop*, skinizotop g., izotop skinoberiek g. ; *radioaktives Nuklid*, skinnukleid str., nukleid skinoberiek str. ; *radioaktive Wolke*, koumoulenn skinoberiek b. ; *radioaktives Kobalt*, skingobalt g. ; *radioaktives Element*, skinelenn b. ; *radioaktive Abfälle wiederaufbereiten*, addanzen dilerc'hiadoù derc'hanel.

Radioaktivität b. (-) : skinoberiuater g., skinoberiuater b., skinoberiegezh b. ; *haftende Radioaktivität*, skinoberiegezh restus b., skinoberiegezh dilerc'hus b. ; *natürliche Radioaktivität*, skinoberiegezh naturel b. ; *der Atomkern spaltet sich und strahlt dabei Radioaktivität aus*, digevanañ a ra an derc'han en ur leuskel skinaoñ.

Radioanlage b. (-,-n) : staliadur skingomz g.

Radioapparat g. (-s,-e) : skingomzer g. [*liester skingomzerioù*], benveg skingomz g., post-skingomz g., P. post bihan g., radio g.

Radioästhesie b. (-) : skinsantouriezh b.

Radioästhesist b. (-en,-en) : skinsantour g.

Radioastronom g. (-en,-en) : radioastronomour g., skinsteredoniour g.

Radioastronomie b. (-) : radioastronomiezh b., skinsteredoniezh b.

radioastronomisch ag. : radioastronomek, skinsteredoniel.

Radiobiologie b. (-) : skinvevoniezh b., radiobiologiezh b.

Radiochemie b. (-) : skingimiezh b., radiokimiezh b.

radiochemisch ag. : skingimiek, radiogimiek.

radioelektrisch ag. : [fizik] radioelektrek, ... skindredan.

Radioelement n. (-s,-e) : [kimiezh] skinelenn b.

Radioempfang g. (-s) : pakañ skingomz g., pakerezh skingomz g.

Radioempfänger g. (-s,-) : skingomzer g. [*liester skingomzerioù*], benveg skingomz g., post-skingomz g., P. post bihan g., radio g.

Radiofrequenz b. (-,-en) : [fizik] skindalm g.

Radiogerät n. (-s,-e) : skingomzer g. [*liester skingomzerioù*], benveg skingomz g., post-skingomz g., P. post bihan g., radio g. ; *Radiogerät mit Plattenspieler*, skingomzer gant troer-pladennoù g. ; *Radiogerät mit CD-Player*, skingomzer gant lenner-CDoù g.

Radioogramm n. (-s,-e) : skirlun g.

Radiographie b. (-) : [mezeg.] 1. skinnunif g., radiografif g.; 2. skinnunerezh g., radiografiezh b.
radiographisch ag. : [mezeg.] radiografek, skinnunel.
Radioisotop n. (-s,-e) : [fizik] skinnizotop g., izotop skinnoberiek g.
Radiokarbon n. (-s) : skingarbon g.
Radiokarbondatierung b. (-,-en) : adegadur dre skingarbon g., amzeriadur dre skingarbon g., bloaziadur dre skingarbon g.
radiokarbonisch ag. : skingarbonnek, dre skingarbon.
 Adv. : dre skingarbon
Radiokarbonmethode b. (-) : adegadur dre skingarbon g., amzeriadur dre skingarbon g., bloaziadur dre skingarbon g.
Radiokobalt n. (-s,-e) : [kimiezh] skingobalt g.
Radiokommunikation b. (-) : skingehentiñ g.
Radiolehre b. (-) : [mezeg.] skinnouriezh b., radiologiezh b.
Radiolarie (-,-n) : [loen.] radiolarenn b. [*liester* radiolared].
Radiolarit g. (-s,-e) : [maenoniezh, douarouriezh] radiolarit g. [*liester* radiolaritoù].
Radiologe g. (-n,-n) : [mezeg.] radiologour g.
Radiologie b. (-) : [mezeg.] radiologiezh b., skinnouriezh b.
radiologisch ag. : [mezeg.] radiologek.
Radiolyse b. (-,-n) : 1. [fizik, kimiezh] skinnannadur g., skinnannañ g.; 2. [bev.] skinnloezadur g., skinnloezañ g.
Radiometer n. (-s,-) : radiometr g., skinnventer g.
Radiometrie b. (-) : radiometriezh b., skinnventerezh g.
radiometrisch ag. : [fizik] skinnventerel.
Radionuklid n. (-s,-e) : [nukl.] skinnukleid str.
Radioopazität b. (-) : demerez ouzh ar skinoù X g.
Radiopeilung b. (-) : [tekn.] radiogoniometriezh b.
Radiophonie b. (-) : radiofoniezh b., skingomzerezh g.
Radiorecorder g. (-s,-) : skingomzer-lenner-kasedigoù g.
Radiorelaisstation b. (-,-en) : adkaslec'h g., adskinnlec'h g., adkaser g., adskingaser g.
Radioröhre b. (-,-n) : lamp skingomzer g./b.
Radiosender g. (-s,-) : skingaser g., P. radio g.
Radiosendung b. (-,-en) : abaden skingomz b., kasaden skingomz b., skingasaden b.; *eine Radiosendung stören*, brellañ ur skingasaden.
Radioskopie b. (-,-n) : [mezeg.] skinselliñ g., radioskopiezh b.
radioskopisch ag. : [mezeg.] skinsellel, radioskopek.
Radiosonde b. (-,-n) : [hinouriezh] skinsont g.; *der Einsatz von Radiosonden*, ar skinsonterezh, ar skinsontañ g.; *Radiosonden einsetzen*, skinsondañ.
Radiosondierung b. (-,-en) : [hinouriezh] skinsontaden b.; *Radiosondierungen durchführen*, skinsondañ.
Radiospule b. (-,-n) : [fizik] beni deren b.
Radiostation b. (-,-en) : skingaser g., skinnlec'h g., skinnva g., dirsav-skingomz g.
Radiotelefon n. (-s,-e) : skinnellgomzer g.
Radiotelegraphie b. (-) : skinnellskriverezh g.
radiotelegraphisch ag. : skinnellskriverel.
Radioteleskop n. (-s,-e) : skindeleskop g., radioteleskop g.
Radiotherapeut g. (-en,-en) : skingurour g., radioterapour g.
Radiotherapie b. (-) : [mezeg.] skingur b., skingurañ g., radioterapiezh b.
Radiotoxizität b. (-) : [nukl.] skinnbistriusted b., skinnbistriegezh b.
Radioübertragung b. (-,-en) : skingas g., skingaserezh g., skingasaden b.
Radio- und Fernsehlandschaft b. (-,-en) : klevredva g.
Radiowecker g. (-s,-) : skingomzer-dihuner g.
Radiowellen ls. : [fizik] skinnwagennoù ls., gwagennoù hertzel ls., gwagennoù skindredan ls.

Radiowesen n. (-s,-) : skingomz b., skingaserezh g., skingomzerezh g.
Radium n. (-s) : [kimiezh] radiom g.; *die Zerfallskette des Radiums*, *die Zerfallsreihe des Radiums*, ristenn degevanañ ar radiom b.
Radiumemanation b. (-) : [kimiezh] evodad ar radiom g., radon g.
radiumhaltig ag. : [kimiezh] radiom ennañ, radiomus.
Radiumzerfall g. (-s) : degevanedigezh ar radiom b.
Radius g. (-, Radien) : [mat.] skinn g.; *von zwei Kreisradien begrenzter Kreisbogen*, gwarenn etredalc'het b.; *Krümmungsradius*, skinnkrommder g.
Radiusvektor g. (-s,-en) : [mat.] skinnsturiadell g.
Radix b. (-, Radizes) : [mat.] gwizienn b., bon g.
radizieren V.k.e. (hat radiziert) : [mat.] *eine Zahl radizieren*, eztennañ gwizienn un niver, bonañ un niver.
Radizieren n. (-s) : [mat.] bonadur g.
Radkappe b. (-,-n) : kabell-rod g. [*liester* kabelloù-rod, kebell-rod].
Radkralle b. (-,-n) : botez rod sparlañ b., botez Denver b.; *einen Wagen mit einer Radkralle blockieren*, botezañ ur c'harr, sparlañ rod ur c'harr gant ur votez, skoilhañ rod ur c'harr gant ur votez, skurziñ rod ur c'harr gant ur votez, heudañ rod ur c'harr gant ur votez.
Radkranz g. (-es,-kränze) : [tekn.] 1. kammed b., kammed rod b., pleg-rod g.; 2. dentadur ur rod dentek g.
Radkreuz n. (-es,-e) : kroaz keltiek b.
Radkurve b. (-,-n) : [mat.] kikloid g., ruilhanenn b.
Radlader g. (-s,-) : [tekn.] kargerez b. [*liester* kargereziou].
Radlaufkurve b. (-,-n) : [mat.] kikloid g., ruilhanenn b.
Radleier b. (-,-n) : [sonerezh] biell b., P. genn-ha-genn g.
Radleierspieler g. (-s,-) : [sonerezh] biellour g.
Radlenker g. (-s,-) : [trenioù] adroudenn b.
Radler¹ g. (-s,-) : marc'hhouarn g., paotr e varc'h-houarn g., paotr e varc'h treut g., paotr e varc'h-gaol g.; *guter Radler*, troadikeller a-feson g.
Radler² n. (-s,-) : bier troc'het g., banne berliñ g.
Radlerin b. (-,-nen) : marc'hhouarnerez b., plac'h he marc'h-houarn b., plac'h he marc'h treut b., plac'h he marc'h-gaol b.
Radlerhose b. (-,-n) : [sport] bragoù marc'hhouarn g., bragoù marc'h-houarn g., morzhedken g.
Radlermaß b. (-,-) : [su Bro-Alamagn] bier troc'het g., banne berliñ g.
Radlinie b. (-,-n) : [mat.] kikloid g.
radlos ag. : dirod.
Radmacher g. (-s,-) : karrer g.
Radmantel g. (-s,-mäntel) : pelerinenn b.
Radmeisterschaft b. (-,-en) : [sport] kampionad marc'hhouarnerezh g.
Radnabe b. (-,-n) : moell-karr g., bendell-rod g., begel-rod g., pod-rod g., pod-karr g.
Radnagel g. (-s,-nägel) : [tekn.] gwiber g.
Radolf g. : Raoul g.
Radom n. (-s,-s) : [fizik] radom g.
Radon n. (-s) : [kimiezh] radon g.
Radpanzerwagen g. (-s,-) : [lu] karr-anaoudadurif hobregonek g., karr mindrailhañ g.
Radreifen g. (-s,-) : 1. bandenn b., bandenn-rod b., golo-rod g., anro g., aezhanro g.; 2. bandaj karr g., bandenn garr b., bandenn ar rod-karr b., kelc'h ar rod-karr g.
Radrennbahn b. (-,-en) : belodrom g., redlec'h marc'h-houarn g., marc'hhouarnva g.

Radrennen n. (-s,-) : [sport] 1. redadeg war varc'h-houarn b., redadeg marc'hou-houarn b. ; 2. koursal war velo g., marc'hhouarnerezh g.

Radrennfahrer g. (-s,-) : [sport] reder war varc'h-houarn g., marc'hhouarner redek g. ; *guter Radrennfahrer*, *Radrennfahrer mit großer Ausdauer*, troadikeller a-feson g., ruilher g. ; *der Radrennfahrer löst sich vom Feld*, ar reder a laosk ar strobade (an druilhade, an duilhade) war e lerc'h, leuskel a ra ar reder hent gant ar strobade (gant an druilhade, gant an duilhade), distokañ a ra ar reder diouzh ar strobade (diouzh an druilhade, diouzh an duilhade), en em zistagañ a ra ar reder diouzh ar strobade (diouzh an druilhade, diouzh an duilhade).

Radrennfahrerin b. (-,-nen) : [sport] rederez war varc'h-houarn b., marc'hhouarnerezh redek b.

Radrennsport g. (-s) : [sport] koursal war velo g., marc'hhouarnerezh redek g.

...rädig ag. : *sellit ouzh ...räderig*.

Radsatz g. (-es,-sätze) : [tekn.] kilhoroù ls., ur c'hilhoroù g.

Radsatzlager n. (-s,-) / **Radsatzlagergehäuse** n. (-s,-) : [tekn.] kib b., kib-ahel b.

Radscha g. (-s,-s) : 1. [karg., *liester ebet*] raja g., radja g. ; 2. [den] raja g. [*liester rajaed*], radja g. [*liester radjaed*].

Radschaukel b. (-,-n) : [bigi] pal-rod b. [*liester paliou-rod*, pili-rod], elvenn b. [*liester elvennoù*, elvoù, elvad], askell b.

Radschutz g. (-es,-e) : difankell b.

Radspeiche b. (-,-n) : skin g., rezenn b., empr g., emprenn b. [*liester emproù*].

Radsport g. (-s) : [sport] koursal war velo g., marc'hhouarnerezh g., belo b., siklerezh g.

Radsportler g. (-s,-) : [sport] reder war varc'h-houarn g., marc'hhouarner g., sikler sport g. ; *guter Radsportler*, troadikeller a-feson g.

Radsportlerin b. (-,-nen) : [sport] rederez war varc'h-houarn b., marc'hhouarnerezh b., siklerezh sport b.

Radspur b. (-,-en) : rodlec'h g., rollec'h g., roud-karr g., poull-rod g., anrod g., skoasell b., sodell b., gambrotenn b., stokell b.

Radstand g. (-s,-stände) : hed etre an daou ahel g., etreahel g.

Radsteuerung b. (-,-en) : [nij., merdead.] levierzh dre rodstur g.

Radstößel g. (-s,-) : disoc'her g. [*liester disoc'herioù*], bunt-rod g., disouezher g. [*liester disouezherioù*].

Radtour b. (-,-en) : tro war varc'h-houarn b., troiad war varc'h-houarn b., tro war velo b., kenkadenn war varc'h-houarn b.

Radula b. (-, Radulæ) : [loen., louza.] radula b. [*liester radulaoù*].

Radula- : ... ar radula.

Radverzierung b. (-,-en) : 1. [arz] rodenn b. ; 2. [karr-tan] kabell-rod g. [*liester kabelloù-rod*, kebell-rod].

Radwanderer g. (-s,-) : tourist war varc'h-houarn g.

Radwandern n. (-s) : turistañ war varc'h-houarn g.

Radwechsel g. (-s,-) : cheñchamant rod g., kemmadur rod g., kemm rod g., kemmadenn rod b.

Radweg g. (-s,-e) : roudenn divrodegoù b., hent divrodegoù g., forzh an divrodegoù b.

Radzierblende b. (-,-n) : kabell-rod g. [*liester kabelloù-rod*, kebell-rod].

Rætia n. (-s) : [istor] Raetia b.

RAF b. (-) : [*berradur evit Rote Armee Fraktion*] RAF b., Kevrenn an Arme Ruz b., Rann an Arme Ruz b.

raffen V.k.e. (hat gerafft) : 1. ober riñs war, ober ur riñs war, skrapañ, difrapañ, diframañ, rañvat, rastellat, aloubiñ ; *etwas an sich rafften*, difrapañ udb, kammañ e vizied war udb, lakaat

udb en tu diouzh an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, dibradañ udb, sachañ udb d'e du, rañvat udb, sammañ udb, ober riñs war udb, ober e rann (e gerz) eus udb, ober skrap war udb, rastellat udb, aloubiñ udb ; 2. troñsañ, distroñsañ ; *den Rock rafften*, troñsañ he brozh, distroñsañ he brozh ; 3. poulounezañ, krizañ, ridañ, godiñ, kuilhañ, gouremiñ ; *einen Rock rafften*, poulounezañ ur vroz, ridañ ur vroz, krizañ ur vroz, godiñ ur vroz, kuilhañ ur vroz ; 4. diverraat, diverrañ, krennañ, berraat ; *einen Artikel rafften*, diverraat (diverrañ, krennañ, berraat) ur pennad-skrid ; *in geraffter Form*, berr-ha-berr, dre verr, e berr-ha-berr, ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù, en ur ger, en ur ger krenn, en ur ger berr, e berr, en ur ger hag ur ger a dalv kant (Gregor).

Raffgier b. (-) : skloufoni b., mac'homerezh g., c'hoantidigezh b., drouk'hoant g., gwallc'hoant b., gwallc'hoantegezh b., arwez an aour g., kleñved an dastum pinvidigezhioù g., egar kaout g., egar gounit g., egar pinvidigezhioù g., itik da c'hounit arc'hant g., youl danvez b., youl kaout b., herr da zastum g., hast da binvidikaat g.

raffgierig ag. / **raffig** ag. : preñv - mac'hom - sklouf - dislangour - troet da zastum - troet war an dastum - troet war ar serr - troet war an danvez - bizied krog dezhañ - skrafer a zen - evel ar bleiz : kontant da gaout kuit da reiñ - atav o redek war-lerc'h an disterañ gounidegezh - gwallc'hoantek - atav kontant da gemeret, mes james kontant da zioueret - brokus outañ e-unan ha pizh e-keñver ar re all - a c'houlenn kalz hag a ro gwall nebeut ; *er ist zu raffgierig*, dallet eo gant sorc'henn ar berniañ arc'hant, re frank eo e c'henoù, redek a ra atav war-lerc'h an disterañ interest hag an disterañ gounidegezh, klask a ra atav ar brasañ korvo, hennezh a zo segal segal ! hennezh en devez itik da c'hounit arc'hant.

Raffholz n. (-es) : keuneud str., keuneud munut str., keuneud-bleñchoù str., krin str., krinennoù ls., briñsoù ls., briñsennoù ls., briñsad str., bleñchoù ls., gwreskoù ls., picholoù ls., strouaj g., bodoù sec'h ls., elfennoù keuneud ls. ; *dickeres Raffholz*, skeltrennoù ls.

Raffnade b. (-,-n) : sukr gwenn g., sukr puraet g.

Raffinage b. (-,-n) / **Raffination** b. (-,-en) : puradur g., purerezh g., puridigezh b., puraet g.

Raffinement n. (-s,-s) : blizidigezh b., soutilded b.

Raffinerie b. (-,-n) : purerezh b.

Raffineriebesitzer g. (-s,-) : purer g.

Raffinesse b. (-,-n) : blizidigezh b., soutilded b., finesa b.

Raffineur g. (-s,-e) : 1. purer g. ; 2. [tekn.] frikerzh koad b., flastrevez koad b.

raffinieren V.k.e. (hat raffiniert) : puraet, glanaet, peurc'hlanan, purañ ; *Erdöl raffinieren*, puraet tireoul, ober ur puradur d'an tireoul ; *Zucker raffinieren*, puraet sukr, ober ur puradur d'ar sukr.

Raffinieren n. (-s) : puradur g., purerezh g., puridigezh b., puraet g.

Raffinierstahl g. (-s) : dir puraet g.

raffiniert ag. : 1. glanaet, puraet ; 2. soutil, blizidik ; 3. gwidreüs, gwidilus, beskellek, korvigellek, lamprek, link, korvigellus, fin, futet evel pemp gwenneg, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, fil ennañ, koad-tro ennañ, koad a-dreuz ennañ, finesus.

Raffiniertheit b. (-) : blizidigezh b., soutilded b.

Raffinose b. (-) : [kimiezh] rafinoz g.

Raffke g. (-s,-s) : 1. julod nevez g., den erru g. ; 2. rasteller g., daspugner g., serrer g. ; 3. *Herr Raffke*, P. tostenn b., pizhenn b., kraf-naon g., pizhard g., taskagner g., liarder g., sec'henn b., pizh-lous g., krug-sec'h g., bizied ar gernez ls., kalon arc'hant b., krafer kozh g., Yann sec'h a gein g., Yann ar sec'h

g., tad kalon arc'hant g., Yann kalon arc'hant g., kaouenn b., chaoker laou kriz g., kraf an darbodoù g., krinenn b., paotr kras e revr g., piñs-mezell g.

Raffsucht b. (-) : skloufoni b., mac'homerezh g., c'hoantidigezh b., drouk'hoant g., gwallc'hoant g., gwallc'hoantegezh b., arwez an aour g., kleñved an dastum pinvidigezhioù g., egar pinvidigezhioù g., egar gounit g., egar kaout g., itik da c'hounit arc'hant g., youl danvez b., youl kaout b., herr da zastum g., hast da binvidikaat g.

raffsüchtig ag. : preñv - mac'hom - sklouf - dislangour - troet war an dastum - troet war ar serr - troet da zastum - troet war an danvez - bizied krog dezhañ - skrapet a zen - evel ar bleiz : kontant da gaout kuit da reiñ - brokus outañ e-unan ha pizh e-keñver ar re all - atav o redek war-lerc'h an disterañ gounidegezh - gwallc'hoantek - devet e galon gant an arc'hant - atav kontant da gemeret, mes james kontant da zioueret - a c'houlenn kalz hag a ro gwall nebeut ; *er ist zu raffsüchtig*, dallet eo gant sorc'henn ar bemiañ arc'hant, re frank eo e c'henoù, redek a ra atav war-lerc'h an disterañ interest hag an disterañ gounidegezh, klask a ra atav ar brasañ korvo, hennezh a zo segal segal ! hennezh en devez itik da c'hounit arc'hant.

Raffzahn g. (-s,-zähne) : 1. [loen.] dant-lagad g. ; 2. [dre skeud.] skrapet a zen g., rasteller g., den preñv (mac'hom, sklouf, dislangour, troet war an dastum, troet war ar serr, troet war an danvez, troet da zastum, bizied krog dezhañ) g.

Raft n. (-s,-s) : 1. enezenn war-neuñv graet gant tammoù koad degaset gant red an dour b. ; 2. [sport.] raft g.

Rafting n. (-s) : [sport] raftiñ g.

Rage b. (-) : 1. fulor g., kounnar b., droug g., buanegezh b., imor b., fioun g., kinte g., razailh g., brouez b., egar g., taeroni b., araj g., arfleu g. ; 2. fum g., arfleu g. ; *jemanden in Rage versetzen, jemanden in Rage bringen*, lakaat u.b. da fumañ, ober d'u.b. fuloriñ, lakaat u.b. da follañ, lakaat u.b. da sodiñ, lakaat u.b. da vont e gouez, gouezañ u.b., lakaat u.b. da vont dreist-penn, lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. da flikañ, lakaat u.b. da gounnariñ, lakaat fulor da sevel en u.b., lakaat u.b. da vont en egar, arfleuiñ u.b., arfleuiñ kounnar u.b., ober d'u.b. koll e benn, lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, kas u.b. betek ar par pellañ, lakaat u.b. da bennsaoutiñ, lakaat u.b. da vont er-maez eus e groc'henn, lakaat u.b. da vont diwar e gement all.

ragen V.gw. (hat geragt / ist geragt) : balirañ, sevel, bezañ war an uhel, difourkañ, sevel dreist d'ar re all, sevel a-us d'ar re all ; *in die Höhe ragen*, bezañ gwintet en aer ; *die Schlote ragen in die Höhe*, siminalioù al labouradegoù a zo gwintet en aer ; *ein Gipfel ragt über dem Gebirge*, ur menez a zo e veg a-zioc'h ar re all (a-zioc'h an dolzennad), beg ur menez a sav dreist ar re all ; *die Türme des Doms ragen bis in den Himmel*, an iliz-veur a wint he zourioù betek an oabl.

Ragout n. (-s,-s) : [kegin.] friko g., keusturenn b., kefalenn b., ragoud g., frigo g., kalebeutenn b. ; *Ragout aus Fleischresten*, frigid g. ; *schlechtes Ragout*, kabouilh g., strabouilh g., strabouilhenn b. ; *in Wein geschmortes Wildragout*, sived jiboez g.

Ragtime g. (-) : [sonerezh] ragtime g.

Rah b. (-,-en) / **Rahe** b. (-,-n) : [merdead.] delez b. ; *lateinische Rah*, delez an ouel-gornek b. ; *Oberteil einer lateinischen Rah*, penn delez g. ; *vom Mast abgehängte Rah*, delez sec'h b. ; *die Segel von den Rahen herabnehmen*, dizeleziñ ar gouelioù ; *Segel an Rahen setzen*, delezañ gouelioù ; *ein Wald aus Masten, Rahen und Tauwerk*, ur c'hoadad gwemioù, delezioù ha kerdin-lestr g. ; *mit nackten Rahen lenzen*, tec'hel diouel-kaer a-raok ar gorventenn.

Rahel b. : Ra'hel b.

Rahesegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel garrez b.

Rahliek n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink uhelañ b., ravalink laez b.

Rahm g. (-s) : dienn g., koaven g. ; *sich als Rahm absetzen*, diennañ, koaveniñ ; *Rahm ansetzen*, diennañ, koaveniñ ; *Schicht Rahm an der Oberfläche stehender Milch*, koavenenn b. ; *den Rahm abschöpfen*, a) diziennañ, diennañ, digoavenañ ; b) [dre skeud.] P. kemer ar bouf, kemer an dibab, kemer ar vouedenn, kemer an askorn bras, mont ar manam gant an-unan, sachañ brav dour d'e vilin ar muiañ ar gwellañ, sachañ brav dour d'e lenn ar muiañ ar gwellañ, kas ar pep gwellañ gant an-unan, mont an dibab gant an-unan, lakaat ar pep gwellañ en tu diouzh an-unan, skrapañ an tammoù gwellañ, sachañ an dour war e brad ar muiañ ar gwellañ, sachañ ar pep gwellañ d'e du, mont ar vegenn gant an-unan.

Rähmchen n. (-s,-) : 1. framm bihan g., stern bihan g. ; 2. [gwenanerezh] *Wabenrähmchen, Rähmchen*, tiretenn b.

rahmen¹ V.k.e. (hat gerahmt) : diziennañ, diennañ, digoaveniñ, digoavenañ.

rahmen² V.k.e. (hat gerahmt) : sterniañ, frammañ, enframmañ, koadañ, sternata ; *ein Gemälde rahmen*, sterniañ un daolenn, koadañ un daolenn.

Rahmen¹ n. (-s) : sterniadur g., sterniañ g., frammadur g., frammañ g., enframmadur g., enframmañ g.

Rahmen² g. (-s,-) : 1. framm g., frammad g., stern g., sterniad g., kouskerez b., riblenn b., sternaj g., tro b. ; *ein Gemälde aus seinem Rahmen nehmen*, disterniañ un daolenn, lemel ar stern diwar un daolenn ; *den Rahmen des Korbes ausflechten*, gweañ gwial en-dro da stern ar bouteg ; 2. [dre skeud.] *im Rahmen*, e framm udb, e stern udb ; *im Rahmen der Legalität, im gesetzlich vorgegebenen Rahmen, innerhalb des vom Gesetz gegebenen Rahmens, im Rahmen der gesetzlichen Regelungen*, e stern al lezenn ; *im Rahmen unseres Studiums*, e stern hor studioù ; *strenger Rahmen*, stern strizh g. ; 3. *im Rahmen meiner Möglichkeiten*, e kement ha ma c'hallan, e kement ha ma c'hallin ; 4. frammadur g. ; 5. amva g., endro g. ; [lenn.] *den Rahmen abstecken, den Rahmen umreißen*, plantañ al loadur ; 6. [kirri] kastell g., kastell-karr g. ; 7. *aus dem Rahmen fallend*, di'chiz, digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, espar, disparailh, ... a ya a-enep da veno al lodenn vrasañ eus an dud, nemedennek, disheñvel, marvailhus, moliac'hus ; *aus dem Rahmen fallen*, na ober evel ar re all, na vezañ war an ton, na ober nemet e benn e-unan, bezañ un den dioutañ e-unan, ober e benn person, mont da-heul e benn, mont da-heul, direizhañ, mont dreist-penn, bezañ un den dioutañ e-unan, trec'hiñ gouenn ; 8. *Rahmen, Bettrahmen*, sommier g. [*liester sommieroù*].

Rahmenabkommen n. (-s,-) : feur-emglev framm g., emglev framm g.

Rahmenantenne b. (-,-n) : [tekn.] stern paker g.

Rahmenbeute b. (-,-n) : ruskenn diretennek b.

Rahmenerzählung b. (-,-en) : [lenn.] danevell ensterniañ b., danevell enframmañ b.

Rahmengesetz n. (-es,-e) : lezenn-stern b., lezenn-framm b., pennlezenn b., lezenn-stur b.

Rahmengestalter g. (-s,-) : sternataer g.

Rahmenglaser g. (-s,-) : sterner g.

Rahmenhandlung b. (-,-en) : [lenn.] steuñvenn ensterniañ b., steuñvenn enframmañ b.

Rahmenleiste b. (-,-n) : gwalenn stern b. [*liester gwalennoù stern, gwalinier stern*].

rahmenlos ag. : distern.

Rahmenrichtlinie b. (-,-n) : lizher sterniañ g.

Rahmensucher g. (-s,-) : [luc'hskeudennerezh] buker sterniañ g., bizer sterniañ g.

Rahmenvorgabe b. (-,-n) : lizher sterniañ g.

Rahmenwerk n. (-s,-e) : [tekn.] dorlec'h g., kouskerez b., stern-dor g.

Rahmgefäß n. (-es,-e) : kirin b.

Rahmhaut b. (-,-häute) : gorre-laezh g., gorroenn b., gwastaven g., kroc'henn al laezh g., kroc'hennenn al laezh b., koc'henn al laezh b., skoanenn b., krestenenn al laezh b.

rahmig ag. : diennek, koavenek.

Rahmkäse g. (-s) : [kegin.] keuz dre zienn g., keuz koavenek g., keuz diennek g.

rahmreich ag. : diennus, koavenus.

Rahmschaum g. (-s) / **Rahmschnee** g. (-s) : [kegin.] dienn trapet g., dienn baset g., koaven trapet g., koaven baset g.

Rahmschöpföffel g. (-s,-) : loa-laezh b. ; *breiter Rahmschöpföffel*, jochenn b.

Rahmspinat g. (-s) : [kegin.] pinochez dre zienn str.

Rahsege n. (-s,-) : [merdead.] gowel garrez b.

Raimund g. : Remont g.

Rain g. (-s,-e) : lez g., lezenn b., or g., bevenn b., kleuz g., glizenn b., krizenn b., krinenn b., goulenn b., gwerenn b., gwrimenn b., relach g. ; *seine Kühe auf dem Feldrain weiden lassen*, gwrimennañ e saout, relachiñ e saout, lezennañ e saout.

rainen V.gw. (hat geraint) : *rainen an (ak.)*, bezañ stok (stag, sko) ouzh, skeiñ war, bezañ stag-ouzh-stag, bezañ touch ouzh, bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ douar-ouzh-douar.

V.k.e. (hat geraint) : *rainen und steinen*, maenharzañ, bevennañ, lezennañ, termenañ, bonnañ, lakaat un termen (ul lez, ur vevenn, mein-harz) da (Gregor).

Rainfarn g. (-s,-e) : [louza.] arwaz g., gwaz b.

Rainkohl g. (-s) : [louza.] louzaouenn-ar-vronn b.

Rainkummel g. (-s,-) : [louza.] louzaouenn-an-deñved b., munudig g., tin-lann g., saourea g.

Rainweide b. (-,-n) : [louza.] lugustr str., lugustrenn b.

Rais n. : [e Breizh] Raez b.

Rajolpflug g. (-s,-pflüge) : [labour-douar] kondonarar g. [*liester kondonerer*], arar-kondon g. [*liester erer-kondon*], plomerez b. [*liester plomereziou*], tumper g. [*liester tumperiou*].

räkeln V.em. (hat sich (ak.) geräkelt) : **sich räkeln** *sellit ouzh rekeln*.

Rakete b. (-,-n) : 1. fuzeenn b. ; *eine Rakete abschießen, eine Rakete starten, eine Rakete ins Weltall schießen*, bannañ ur fuzeenn ; *die Rakete ist zur Erde zurückgefallen, die Rakete ist abgestürzt*, kouezhet eo ar fuzeenn ; *Flugbahn einer Rakete*, bannhent ur fuzeenn g. ; 2. [lu] *ungelenkte Rakete*, rokedenn b. ; *gelenkte Rakete*, fuc'hell b. ; *ballistische Rakete*, fuc'hell gerc'hellañ b. ; *taktische Rakete*, kadfuc'hell b. ; *Rakete hoher Reichweite, Langstreckenrakete*, fuc'hell hirhedtaol b., fuc'hell hir diraez b., fuc'hell hirhedtenn b. ; *Mittelstreckenrakete*, fuc'hell krennhedtaol b., fuc'hell krennhedtenn b., fuc'hell diraez etre b., fuc'hell a dreug etre b., euomisil g. ; *Kurzstreckenrakete*, fuc'hell berhedtenn b., fuc'hell berhedtaol b., fuc'hell berr diraez b. ; *Antirakete, Antiraketenrakete*, enepfuc'hell b., fuc'hell enepfuc'hell b. ; *Rakete mit Eigenlenkung*, fuc'hell unanvleinet b. ; *Boden-Wasser-Rakete*, fuc'hell douar da vor b. ; *Boden-Luft-Rakete*, fuc'hell douar da aer b. ; *Wasser-Luft-Rakete*, fuc'hell mor da aer b. ; *Wasser-Wasser-Rakete*, fuc'hell mor da vor b. ; *Interkontinentalrakete*, fuc'hell gerc'hellañ etrekevandirel b. ; *Abfangrakete*, fuc'hell daspakañ b., fuc'hell kaeañ b. ; *U-Boot mit ballistischen Raketen*, splujerez bann fuc'helloù b.

Raketenabschuss g. (-es,-schüsse) : 1. bannadenn ur fuzeenn b., bannidigezh ur fuzeenn b. ; *der Raketenabschuss ist erfolgreich verlaufen*, bannadenn ar fuzeenn a zo deuet da vat ; 2. [lu] bannadenn ur fuc'hell b., bannidigezh ur fuc'hell b.

Raketenabschussbasis b. (-,-basen) : bannva g.

Raketenabschussgerät n. (-s,-e) : 1. banner fuzeennou g. ; 2. [lu] banner fuc'helloù b.

Raketenabschussrampe b. (-,-n) : 1. dinaou bannañ fuzeennou g. ; 2. [lu] dinaou bannañ fuc'helloù g.

Raketenabschussvorrichtung b. (-,-en) : 1. banner fuzeennou g. ; 2. [lu] banner fuc'helloù b.

Raketenabwehr b. (-) : difenn enepfuc'hell g.

Raketenantrieb g. (-s,-e) : erlusk dre fuzeennou g.

Raketenbasis b. (-,-basen) : 1. diazelec'h fuzeennou g., bon fuzeennou g., bannva g. ; [lu] diazelec'h fuc'helloù g., bon fuc'helloù g., bannva g.

Raketenflugzeug n. (-s,-) : nijerez-fuzeenn g.

Raketengeschoss n. (-es,-e) : [lu] rokedenn b., fuc'hell gerc'hellañ b.

Raketenhersteller g. (-s,-) : [lu] fuc'heller g.

Raketenpanzerbüchse b. (-,-n) : bazooka g., banner-fuc'helloù enep-kirri-emgann g., [P. dre fazi] banner-rokedennou enep-kirri-emgann g.

Raketenstartplatz g. (-es,-plätze) : 1. bon bannañ fuzeennou g., bannva g. ; 2. [lu] bon bannañ fuc'helloù g., bannva g.

Raketentreibstoff g. (-s) : propergol g., ergol g.

Raketenstufe b. (-,-n) : hoskad g., estaj g.

Raketentriebwerk n. (-s,-e) : keflusker dre fuzeenn g., dazloc'her-fuzeenn g.

Raketenwaffe b. (-,-n) : [lu] *ungelenkte Raketenwaffe*, rokedenn b. ; *gelenkte Raketenwaffe*, fuc'hell b. ; *taktische Raketenwaffe*, kadfuc'hell b. ; *ballistische Raketenwaffe*, fuc'hell gerc'hellañ b.

Raketenwerfer g. (-s,-) : 1. banner-fuzeennou g. ; 2. [lu] banner-rokedennou g., banner-fuc'helloù g.

Rakett n. (-s,-s) : *sellit ouzh Racket*.

Ralf g. : Raoul g.

Ralle b. (-,-n) : [loen.] 1. [spesad] jualenn b. [*liester jualenned*], rakig g. [*liester rakiged*], douryar g. [*liester douryer*] ; *Wasserralle*, rakig-dour g. ; *Wieserralle*, rakig-melchon g. [*liester rakiged-melchon*], rasker-melchon g., savellig g., [dre fent.] luskeller g. ; 2. [kerentiad] rallideg g. [*liester rallideged*].

Rallenreier g. (-s,-) : [loen.] kerc'heiz kranked b., kranketaer g.

Rallenvogel g. (-s,-) : [loen.] jualenn b. [*liester jualenned*], rakig g. [*liester rakiged*], douryar g. [*liester douryer*].

Rallye b. (-,-s) : [sport] ralli g.

Rallyefahrer g. (-s,-) : [sport] reder ralli g.

Rallyefahrerin b. (-,-nen) : [sport] rederez ralli b.

RAM n. (-/-s,-/-s) : [stlenn.] [*berradur evit Random Access Memory*] memor bev g., memor vev b., memor bresk g., memor vresk b., RAM g.

Ramadan g. (-/-s,-e) : [relij.] ramadan g.

Ramanken ls. : [louza.] rabez str., irvin-saoz str.

Ramapithecus g. : [henloen.] ramapitek g. [*liester ramapiteked*].

Rambo g. (-s,-s) : Rambo g., houligan g. [*liester houliganed*], paotr kalet g., paotr a zo kroc'henn ouzh en ober g., paotr kiger a-walc'h g., den en ur pezh g., kalon dir a zen g., kalon vaen a zen g., paotr reut g., paotr tout en un tamm g., pres laezh g.

Rambutan g. (-,-s) : [louza., frouezh] ramboutan str., ramboutanenn b. [*liester ramboutanennou*].

Rambutanbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwhez-ramboutan str., ramboutanenn [*liester ramboutanenned*].

Rambutanpflaume g. (-,-n) : [louza., frouezh] ramboutan str., ramboutanenn b. [*liester* ramboutanennoù].

Ramifikation b. (-,-en) : 1. [louza.] gaoladur g. ; 2. [korf.] skoultrennadur g.

Rammbar g. (-s,-en) : [tekn.] tourterez b., maout g., horzherezh-sankañ b., morzholierezh-sankañ b.

Rammbock g. (-s,-böcke) : 1. [tekn.] tourterez b. ; *als Rammbock verwendetes Auto*, karr-tan tourtañ g., karr-tan tourter g. ; 2. [lu] maout-brezel g., tourterez b. ; 3. [loen.] maout g. [*liester* meot], tourz g., maout-tarv g., maout-tourc'h g., maout-tourz g.

rammdösigt ag. : 1. abaf, badaouet, sabatuet, sabaturet, alvaonet, skoelfet, kalmet, flak ; 2. [rannyezh.] alvaonet, sot, diot, arziot, amiot, eeun-drochik, pampes, sot-nay, sot-pik, panenn, disterik, brell, loñsek, nigoudouilh, nouch, magn, nay, brizh, bavidik, bei, brichin, amboubal, gars, dispered, disperedek, diskiant, droch, mibilus, glep ; *stell dich doch nicht so rammdösigt an !* ehan 'ta d'ober al leue (d'ober an alvaon, d'ober an azen, d'ober da vrichin) !

Ramme b. (-,-n) : 1. [tekn.] tourterez b. ; *Handramme*, palumerez b., damez b., dimezell-brenn b., pil-prenn g., pilprenn g. ; 2. [lu] maout-brezel g., tourterez b. ; 3. [merdead.] tourterez b., ligorn g.

Rammelkiste b. (-,-n) : P. *die Rammelkiste*, ar fled g., an toull c'hwenn g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hud g., ar siklud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitouer g., ar c'hloz g., al loj g., ar muz g., an toull-plouz g.

rammeln V.gw. (hat gerammelt) : 1. en em barañ ; *ein Tier rammelt*, en em barañ a ra ul loen ; 2. P. mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, korigell, pipeloch), c'hoari ruilhaig, c'hoari al legon, ober ur ruilh gant u.b., ruilhaig e gorf gant u.b., en em दौरता, c'hoari daou, c'hoari koukoug, ribotat, fouzhañ, bourikañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, chourañ, ober chiboud, fistoulat, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, terriñ ur graoñenn, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn ; 3. dirollañ, ober un tamm diroll, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e baotr, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, bezañ foar (ur sabat, cholori, boulogrn, un talabard, un todilhon, un todion, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, karnaj) gant an-unan, lakaat fourgas, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati), tousmac'hat, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, ober karnaj, tarabazhiñ, tournial, toumpial, cholorial, todioniñ, sabatiñ, bezañ ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat gant an-unan, ober e zen gars, kas karbac'h, kabalat, c'hoari e loen, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, trouzal, ober ur stal, kanañ gousperou ar raned, plantañ freuz, plantañ reuz, plantañ freuz ha reuz ; 4. difreatañ, skeiñ mort, hejañ-dihejañ, bountañ-divountañ ; 5. bountañ, bountañ-divountañ, ilinata.

V.k.e. (hat gerammelt) : P. *ein Mädchen rammeln*, c'hoari ur plac'h, turlutañ ur plac'h, fistoulat ur plac'h, pakañ ur vouedenn war ur plac'h, fourrañ ur plac'h, stardañ ur plac'h, strizhañ ur plac'h, klaviañ ur plac'h, gennañ ur plac'h, gwintañ ur plac'h, mont d'ur plac'h, lavigañ ur plac'h, distagañ un droiad war ur plac'h, fouzhañ ur plac'h, bourikañ ur plac'h, toullañ revr ur plac'h, toullañ he revr d'ur plac'h, troñsañ ur plac'h, flemmañ ur plac'h, c'hwilañ ur plac'h, tennañ ur plac'h, pikañ an taol, pikañ an toull, bontañ ur plac'h, bilhiñ ur plac'h, feukañ ur plac'h, brochañ ur

plac'h, fumiñ ur plac'h, gromañ ur plac'h, kilhogiñ ur plac'h, kogañ ur plac'h, kêkiñ ur plac'h, plomañ ur plac'h, sikiñ ur plac'h, feusañ ur plac'h, klakañ ur plac'h.

Anv-gwan verb implijet evel adverb : **gerammelt** : *gerammelt voll*, dreist muzul, dreist ar muzul, dreist ar barr, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, leun betek ar skoulm, karget da fennañ, karget leun, karget barr, karget betek barr, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-blouk, leun-bloup, leun-mort, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-fenn, leun-sklok, bourr-sank, bourr-stank, karget betek ar barr, stambouc'het, peurleun, barrleun, barruhel, barr-skuihl, beget da verañ, barrek, leizh-klok, leizh-plok, leizh-faezh, leizh-brok, du gant an dud.

rammen V.k.e. (hat gerammt) : 1. sankañ en douar gant un dourterez, pilouerañ ; 2. plantañ, sikañ, choukañ, fourrañ ; *jemandem das Schwert in den Leib rammen*, toullgofañ u.b. gant e gleze, difreuzañ e vouzelloù en e gof d'u.b. gant e gleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourrañ e gleze e kof u.b., plantañ e gleze e korf u.b., sikañ e gleze e kof u.b. ; 3. mont a-benn e, mont a-stok da, mont a-stok gant, tosiñ, stekiñ, tourtañ ; *einen Wagen rammen*, mont a-benn en ur c'harr-tan, mont a-stok ouzh ur c'harr-tan, mont a-stok gant ur c'harr-tan ; *ein Schiff mit dem Rammsporn rammen*, mont a-benn en ul lestr.

Rammhammer g. (-s,-hämmer) : tourterez b., horzherezh-sankañ b., morzholierezh-sankañ b.

Rammier g. (-s,-) : [loen.] tad lapin g., mal lapin g., tad gad g., mal gad g.

Rammklotz g. (-es,-klötze) : [tekn.] tourterez b., maout g.

Rammshädel g. (-s,-) : penneg g., kloppenneg g., skouarn gaoc'h b. [*liester* skouarnioù kaoc'h], skouarn gaoc'h a zen, penn kalet a zen g., kilhourz g. [*liester* kilhourzed], kilhourzenn b. [*liester* kilhourzenned], tourc'h-dall g., penn heurt g., penn beuz g., mulgen b. [*liester* mulgened], penn koad g., spered dibleg a zen g., reutvreded g. [*liester* reutvrededien], den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g., den start g., penn bazh-dotu g., penn tev g., penn touilh g., penndolog g., penn fall a zen g., penn du g., tarin a baotr g., aheurtet g., mul bras g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., marc'h-mul a zen g., paotr Kerbennek g. ; *das ist ein echter Rammshädel*, hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom, el lec'h e kouezh e chom - hennezh en deus lod e Kerbennek - hennezh a zo pennek evel ur marc'h-koad - hennezh a zo pennek evel ur mul - hennezh a zo ur marc'h-mul a zen anezhañ.

Rammsporn g. (-s,-e) : [merdead., istor] kentr-lestr g., kentr g., tourterez b., ligorn g. ; *ein Schiff mit dem Rammsporn rammen*, mont a-benn en ul lestr.

Rammstoß g. (-es,-stöße) : talad g., taol-tourt g., tourtad g.

Rampe b. (-,-n) : 1. kae g. ; *bewegliche Rampe*, kae lem-laka g., kae fiñv g., kae fiñvus g. ; *Laderampe*¹, kae kargañ-diskargañ g. ; 2. dinaou g., savenn b., krapenn b. ; *Laderampe*², krapenn kargañ-diskargañ b., kal g. ; [merdead.] *Stapellauframpe*, kal morañ g. ; 3. [tekn.] *Abschussrampe*, dinaou-bannañ g. ; 4. [c'hoariva] ribl diaraok al leurenn g., bord diaraok al leurenn g. ; *Lichtrampe*, [c'hoariva] rezad luc'herioù b., gouleier war ribl (war bord) al leurenn ls.

Rampenlicht n. (-s,-er) : 1. [c'hoariva] *das Rampenlicht*, ar rezad luc'herioù b., ar gouleier war ribl (war bord) al leurenn ls. ; 2. [dre skeud.] *im Rampenlicht stehen*, sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, tennañ selloù an dud war an-unan, bezañ dindan teod an dud, bezañ war teod an dud, bezañ war an teod, bezañ dindan lagad an holl, na vezañ anv nemet eus an-unan, bezañ kaoz vras eus an-unan, bezañ ar gaoz war e lerc'h, bezañ e-kreiz

ar gaoz, bezañ chaok ha stran diwar e benn, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e benn, magañ ar gaoz.

ramponieren V.k.e. (hat ramponiert) : 1. foeltrañ, grilhañ, freuzañ, fregañ, frikañ, drailhañ, drastañ, mekaat, gwastañ, glac'hañ, difoeltrañ, euverañ, gwallagañ, mazaouiñ, torbilat, gwallgas, gwallaozañ, gwallakaat, torimellat, bloñsañ, diferlinkañ ; *durch das Unwetter wurde das Baugerüst ramponiert*, gant an taolad amzer fall ez eo bet gwallaozet (gwallakaet) ar chafod ; *ramponiert*, diheiliet, gwastet, disleberet, dic'hailhet, mazaouet, diferlinket ; 2. [merdead.] *ramponiert*, en argoll.

Ramsch g. (-es,-e) : 1. brizhvarc'hadourezh b., stalikez b., bitrakerezh g., kozhkailhoù ls., kozhigelloù ls., kozhajoù ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls., kozh hini g., bitrakoù ls., kac'herezh g., traoùajoù ls., kaoc'hajoù ls., rikoù intañvez lis., traoù intañvez ls., traoù distrantell ls., traoù diwar-sav ls., turubailhoù ls., drailhennoù ls., gagnoù ls., disterajoù ls., disterajigoù ls., traoù a get ls., traoù chop ls. ; *das ist sowieso alles Ramsch !* traoù chop tout ! ; 2. *im Ramsch kaufen*, prenañ a-dreuz (a-drak, dre vern, a-vras, evel-evel, 'vel-'vel), prenañ a-stok-varc'had ; 3. kabaduilh etre studieren a vo abeg d'un duvell b. ; 4. [kartoù] rams g.

ramschen V.k.e. (hat geramscht) : 1. prenañ a-dreuz (a-drak, dre vern, a-vras, evel-evel, 'vel-'vel), prenañ a-stok-varc'had ; 2. [duvell studieren] daeañ.

Ramschhändler g. (-s,-) : difoarer g., kozhkailher g.

Ramschladen g. (-s,-läden) : [stal] stalikerezh b.

Ramschmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had al laou g., foar al laou b., foar an traoù kozh b., foar ar c'hozhkailhez b., foar ar c'hozhajoù b., foar ar c'hozhkailhoù b.

Ramschware b. (-,-n) : brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhigelloù ls., kozhkailhoù ls., kozhajoù ls., kozhailhoù ls., kozh traoù ls.

RAM-Speicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor bev g., memor vev b., memor bresk g., memor vresk b., RAM g.

Ramus communicans g. (-,-, Rami communicantes) : [korf.] barr treuzkiz g.

ran *sellit ivez ouzh heran / dran / daran* : *ran !* deus amañ 'ta ! deus dre amañ 'ta ! deus war amañ 'ta ! deus war-gaout amañ 'ta ! ; *ran an die Arbeit !* bec'h d'al labour ! kravat paotred ! bec'h dezhi ! kerzhit d'ho jeu ! ret eo komañs ! deomp dezhi ! deomp ganti ! deomp outi ! ; *sich ranhalten*, a) delc'her mort (peg, yud, start, gwevn), delc'her tomm, pegañ outi, chom hep dispegañ, chom hep diskregiñ, kendelc'her start ; b) plumiñ, hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ, en em zrastañ, lakaat kas war e gorf, skampañ, stampañ, skarañ, kabalat, bezañ kabal war an-unan, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhoroù, lakaat tizh, dipadapañ, bezañ ramp gant an-unan, hastañ a-fo, hastañ fonnus.

Rance b. (-) : [stêr] *die Rance*, ar Renk b. ; *das Gezeitenkraftwerk La Rance*, stankell vordredan ar Renk g., mordredanva ar Renk g.

Ranch b. (-,-s) : ranch g., merouri b., atant b./g., feurm b., ti-feurm g.

Rand g. (-s, Ränder) : 1. bord g., ribl g., riblenn b., riblennad b., riz g., rizenn b., lez g., lezenn b., gwrimenn b., or g., bevonn b., bardell b., barlenn b., goñvor g., marz g., kantenn b., kant g., bordenn b. ; . *am Rand mit Spitze besetzt*, bevennet gant dantelez ; . *umlaufender, abstehender Rand*, erien g. ; . *Tassenrand*, muzell un dasenn b. ; . *Dachrand*, bord an doenn g. ; . *unterer Dachrand*, barvenn an doenn b., marvenn an doenn b., malvenn an doenn b., lost-toenn g. ; . *der Waldrand*, lost ar c'hoad g., lezenn ar c'hoad b., talbenn ar c'hoad g., gwrimenn ar c'hoad b., lez ar c'hoad g., ribl ar c'hoad g., an or

g. ; . *am Rand des Abgrunds*, war ribl an islonk, war ribl al lonk, war rizenn an islonk ; . *Straßenrand*, bord an hent g., ribl an hent g., lez an hent g., gwrimenn an hent b., riblenn-hent b., ribl-hent g., rizenn b., isu g., [dre fent] park an erv hir g. ; . *bis zum Rand füllen*, leuniañ betek ar barr, peurleuniañ, peurgargañ, barrleuniañ, leuniañ chouk, kargañ chouk, kargañ a-rez ar bordoù, leuniañ betek ar skoulm, kargañ da fennañ, leunaat a-rez ar bordoù, barrañ, kargañ barr, kargañ betek barr, barrañ, lakaat barr, rezañ ; . *das Fass bis zum Rand füllen*, kargañ ar varrikenn betek ar barr, kargañ barr ar varrikenn, kargañ ar varrikenn betek barr, leuniañ ar varrikenn betek ar barr, barrleuniañ ar varrikenn, peurleuniañ ar varrikenn, kargañ ar varrikenn da fennañ, peurgargañ ar varrikenn, leuniañ chouk ar varrikenn, kargañ chouk ar varrikenn, kargañ ar varrikenn a-rez ar bordoù, leunaat a-rez ar bordoù, barrañ ar varrikenn, lakaat barr ar varrikenn, rezañ ar varrikenn ; . *bis zum Rand gefülltes Glas*, gwerennad rez b. ; . *bis zum Rand voll, voll bis an den Rand*, raz, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget barr, karget betek barr, leun betek ar skoulm, karget da fennañ, karget leun, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-fenn, leun-sklok, leun-blouk, leun-bloup, leun-mort, bourr-sank, bourr-stank, karget betek ar barr, stambouc'het, peurleun, barrleun, barruhel, barr-skuilh, beget da verañ, leizh-klok, leizh-plok, leizh-faezh, leizh-brok, barrek ; . *scharfer Rand*, ker g. ; . *auf den Rand übergreifen*, gwiskañ war ar bord ; . [dre skeud.] *am Rande bemerkt*, kement-mañ etre div gaoz ; . *am Stadtrand wohnen*, bezañ o chom war vevonn gêr ; . *er lebt am Rande der Gesellschaft*, bevañ a ra ez distag diouzh an dud all (war bevonn ar gevredigezh), mont a ra ez distag, simudiñ a ra, bevañ a ra evel un arlezad, bevañ a ra en arlez ar gevredigezh ; . *das versteht sich am Rande*, pep hini a kompreno diouzhtu, pezh a zo aes da kompren, roet eo da glevet, kement-se a ya da-heul, un dra anat d'an holl eo kement-se, ne dalv ket lavaret an dra-se ; . *blaue (dunkle) Ränder um die Augen haben*, bezañ karzhet e zaoulagad dindano, bezañ distronk e zaoulagad ; . *Politik am Rand des Krieges*, politikerezh war bord ar brezel g.

2. [dre skeud.] . *außer Rand und Band sein*, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantañ, mont e belbi (e berlobi), ober un tamm diroll, garzhenniñ, ober e baotr fistoulk, c'hoari e baotr, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ diroll(et) (perchennet gant an diaoul), kas warnezi, diaoulat, ober jabadao, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, krial evel un egaret, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, sabatiñ, bezañ ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat gant an-unan, ober un todion an diaoul, ober un trouz an diaoul ; P. . *er ist am Rande*, ne bado ket pell ken, emañ en e sach diwezhañ, erru eo e penn e nerzh, emañ pell ganti, war e nerzh emañ, ned ay ket pell ganti, aet eo betek e sachadenn ziwedhañ, aet eo betek ar mouch, aet eo an hirañ ma c'hell mont, du eo e revr, lipet eo, debret eo e goan ; . *mit etwas zu Rande kommen*, dont a-benn eus udb, dont da benn ag udb, dont da benn eus udb, disoc'h da benn gant udb, fonnañ ober udb, echuiñ udb, disoc'h udb, disoc'h gant udb, kavout un disoc'h gant udb, difretañ un tamm labour bennak, tizhout d'an-unan ober udb, tizhout ober udb, tapout ober udb, tapout d'ober udb, tapout gant an-unan ober udb, en em gavout d'ober udb, akuitañ d'ober udb, degouezhout da vat gant udb ; . *er kommt damit nicht zu Rande*, ne dizh ket, ne fonn ket, ne zegouezh ket ganti da vat, ne zisoc'h ket da benn, n'eo ket

barrek d'an (evit an) dra-se, n'eo ket barrek diouzh an dra-se, n'emañ ket evit kas kement-se da benn (da vat), ouzhpenn dezhañ eo kas an dra-se da vat, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, disneuz eo d'en ober, emañ null ganti ; . *mit seinem Lohn kommt er nicht zu Rande*, ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar, ne c'hall ket en em gavout gant e damm pae dister, n'eo ket e c'hopr a-walc'h d'e gundiñ ; . *sie muss finanziell allein zu Rande kommen*, n'eus den ebet da c'hounit eviti, n'eus den ebet da c'hounit dezhi ; . *mit jemandem zu Rande kommen*, kavout pennvat ouzh u.b., kavout pennvat d'u.b., kavout un disoc'h gant u.b., kaout an tu war u.b., kaout e du war u.b., kavout an tu war u.b., kavout e du war u.b., kavout e grog war u.b., kemer e du war u.b., kavout an tu diouzh u.b., lakaat an tach d'u.b., kavout e daol war u.b., dont a-benn eus u.b., degas reiz d'u.b. (en u.b.), lakaat u.b. da zont en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), sioulaat u.b., distañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b., dimesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., plegañ u.b., dont a-benn eus u.b., dont da benn a lakaat u.b. da blegañ, lakaat ar suj war u.b., sujañ u.b., plantañ skiant e penn u.b. (Gregor) ; . *P. den großen Rand haben*, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, mont holl ar gaoz gant an-unan.

3. [mat., topologiezh] bevenn b.

4. [tog] erien g., barraotenn b.

5. [follenn, pajenn] marz g. ; . *etwas auf den Rand schreiben, etwas an den Rand eines Textes schreiben, etwas in den Seitenrand schreiben*, enmarzañ udb, skrivañ udb er marz ; . *Seitenrand*, marz kostez g. ; . *oberer Rand*, marz krec'h g. ; . *unterer Rand*, marz traoñ g. ; . *am Rand unterschreiben, auf dem Rand abzeichnen*, sinañ er marz, enmarzañ ; . *den Seitenrand entfernen*, divarzañ ur pennad-skrid ; . *einen Text am Seitenrand ausrichten*, marzañ un destenn ; . *mit einem Seitenrand versehen sein*, bezañ marzek.

6. [douarouriezh] bri b. ; *die Ränder einer Kluft*, brioù ur frailh ls. ; *Kraterränder*, brioù ur c'hrater ls.

7. [moneiz] kantenn b. ; *Münzrand*, kantenn ur pezh moneiz b.

8. [loustoni] intradur g., brondudur g., saotr g., kousi g., mastar g., mastarenn b., kailharenn b., brizhadur g., flipennad b., pik g., klabanastrenn b., klabanastrennad b., klamastrenn b., saotradur g., stlabez g., louzadenn b.

9. P. [genoù] beg g., trap g., traped g., beol b., forn b., klapez g., klapezenn b., latenn b., klakenn b., riboul g., logell b.

Rand- : marzel, bevennek, bevennel, bevennat, orel, arlezat, ... er marz, ... marz, ... a eilrenk.

Randale b. (-) : chav g., tabut g., sabat g., cholori g., boulorgn g., streuvell vras b., talabard g., todilhon g., todion g., hemolc'h g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusturenn b., bosenn b., bec'h g., jabadao g., tousmac'h g., fourgas g., fougaserezh g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., foar b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., charre g., tourni b., toumpi b., safar g., un huch hag ur youc'h, bouzaradenn b., intampi g.

randalieren V.gw. (hat randaliert) : bostoc'hiñ, bezañ foar (ur sabat, cholori, boulorgn, un talabard, un todilhon, un todion, un doumpi, ur jabadao, un huch hag ur youc'h) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), tousmac'hat, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, ober un todion an diaoul, lakaat fourgas, ober e zen gars, ober karnaj, tournial, toumpial, cholorial, todioniñ, sabatiñ, bezañ ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat gant an unan, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ,

trouzal, loeniñ, c'hoari e loen, dizalbadiañ, drastañ, kabaduilhañ, tabutal, skandalat, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz.

Randalierer g. (-s,-) : bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., mesker g., flastrer g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freiz g., paotr ar beilh g., dizalbadour g., gwaster g., gwastaour g., gwastaer g., distruger g., dismantrer g., dispenner g., dismantr-traoù g., diskarer g., houligan g. [*liester houliganed*], diskolper g., foeltre g., freuzer g., ficher freuz g., kaoc'her g., kabaduilher g., kabaler g., safarer g., bouzarenn b., penn betvet g.

Randaliererin b. (-,-nen) : bostoc'herez b., mazaouerez b., drasterez b., breserez b., meskerez b., flastrerez b., fourgaserez b., plac'h an drailh b., toull-freiz g., ficherez freuz b., plac'h ar beilh b., dizalbadourez b., kabaduilherez b., kabalerez b., penn betvet g., bouzarenn b.

Randbefeuerung b. (-,-en) : [aerborzh] balizennadur tro-ha-tro d'al leurennoù pradañ g., balizennadur ar bevennoù g.

Randbemerkung b. (-,-en) : marznotenn b., spisc'heriad g., notenn er marz b., notenn varz b., meneg er marz g. ; *etwas mit einer Randbemerkung versehen*, marznotenniñ udb.

Rande b. (-,-n) : [Bro-Suis] beterebez ruz str., boetrabez ruz str.

rändeln V.k.e. (hat gerändert) : *ein Geldstück rändeln*, kranellañ kantenn ur pezh moneiz.

Rändelung b. (-,-en) : kantenn engravet ur pezh moneiz b., kantenn granellet ur pezh moneiz b.

Randerscheinung b. (-,-en) : c'hoarvoudenn a-eilrenk b., c'hoarvoudenn orel b., c'hoarvoudenn varzel b., addisoc'h g., isanadenn b.

Randexistenz b. (-,-en) : bezañs er marz b., bezoud er marz g., bezoud orel g., arlezadezh b., oreliadezh b., disokialadegezh b.

Randfeuer n. (-s,-) : gouleier bevennañ ls.

Randfigur b. (-,-en) : 1. [c'hoariva, lenn., film] tudenn a eilrenk b., denenn eilrenk b., dremmour eilroll g. ; 2. [torfed] torfedour eilroll g.

Randgebiet n. (-s,-e) : takad trobarzhiañ g., trobarzh g., tro-dro b., takad orel g. ; *die Randgebiete der Stadt*, karterioù tro-kêr ls., karterioù war vevenn gêr ls.

Randgraben g. (-s,-gräben) : [douarouriezh] foz varzel b.

Randgruppe b. (-,-n) : 1. *soziale Randgruppe*, strollad arlezat g., strollad a vev war bevonn ar gevredigezh g., strollad a vev en arlez ar gevredigezh g., oreli di ls., arlezaded ls. ; 2. strollad a eilrenk g., strollad eilrenk g.

Randhäufigkeit b. (-,-en) : [mat.] aliested varzel b.

Randlage b. (-) : trobarzhelezh b., trobarzhegezh b.

Randleiste b. (-,-n) : rizenn b., riblenn b.

randlos ag. : 1. divevenn ; 2. [lunedoù] hep moull, hep stern, distenn.

Randmeer n. (-es,-e) : [douarouriezh] mor marzel g., mor trobarzhel g.

Randnotiz b. (-,-en) : marznotenn b., spisc'heriad g., notenn er marz b., notenn varz b., meneg er marz g. ; *etwas mit einer Randnotiz versehen*, marznotenniñ udb.

randomisieren V.k.e (hat randomisiert) : diforzhekaat.

Randomisierung b. (-,-en) : diforzhekaat g.

Randsee b. (-,-n) : [douarouriezh] mor marzel g., mor trobarzhel g.

Randschaden g. (-s,-schäden) : freuz a-gostez g., amfreuz g., ledfreuz g.

Randschaukel b. (-,-n) : rañbal b.

Randschnur b. (-,-schnüre) : lezenn b., kordennig b., gañs g.

Randsenke b. (-,-n) : [douarouriezh] izelenn drobarzhiañ b.

Randsiedlung b. (-,-en) : karter war vevenn gêr g., karter tro-kêr g.

Randstaat g. (-s,-en) : Stad harzant b., Stad touch b., Stad a-harz b., Stad amezek b.

Randstab g. (-s,-stäbe) : [pezhioù moneiz] listenn b.

randständig ag. : harzant, a-harz, touch, trobarzhiat, er marz, marzel, war ar vevenn, orel.

Randstein g. (-s,-e) : bardell b., barlenn b., maen-barlenn g., maen rizenn g.

Randsteller g. (-s,-) : [tekn.] marzerez b.

Randstreifen g. (-s,-) : [hentoù] bord an hent g., ribl an hent g., riblenn an hent b., lez an hent g., gwrimenn an hent b., riblenn-hent b., ribl-hent g., rizenn b., isu g., [dre fent] park an erv hir g.

Randstufe b. (-,-n) : [douarouriezh] tarroz kevandirel g.

Randvarianz b. (-,-en) : [stadegoù] hebiant marzel g.

Randversteifung b. (-,-en) : [nij., merdead.] ravalink b. ; *ein Segel mit Randversteifungen versehen*, ravalinkañ ur ouel.

Randverzierung b. (-,-en) : kinkladurioù bevenn ls., kinklerezh bevenn g.

randvoll ag. : raz, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, leun betek ar skoulm, karget da fennañ, karget leun, karget barr, karget betek barr, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-fenn, leun-sklok, leun-blouk, leun-bloup, leun-mort, bourr-sank, bourr-stank, karget betek ar barr, stambouc'het, peurleun, barrleun, barruhel, barr-skuih, beget da verañ, leizh-klok, leizh-plok, leizh-faezh, leizh-brok, barrek ; *das Fass randvoll füllen*, kargañ ar varrikenn betek ar barr, kargañ barr ar varrikenn, kargañ ar varrikenn betek barr, leuniañ ar varrikenn betek ar barr, barrleuniañ ar varrikenn, peurleuniañ ar varrikenn, peurgargañ ar varrikenn, leuniañ chouk ar varrikenn, kargañ chouk ar varrikenn, kargañ ar varrikenn a-rez ar bordoù, leunaat ar varrikenn a-rez ar bordoù, barrañ ar varrikenn, kargañ ar varrikenn da fennañ, lakaat barr ar varrikenn, rezañ ar varrikenn ; *ein randvolles Glas Bier*, ur banne bier sonn g., ur banne bier start g., ur banne bier yac'h g., ur werennad rez a vier b.

Randwinkel g. (-s) : [kimiezh] korn kenstok g.

Randzeichnung b. (-,-en) : tresadenn er marz b., skeudennig b.

Randzone b. (-,-n) : takad trobarzhiat g., trobarzh g., takad orel g.

Ranft g. (-s, Ränfte) : [rannyezhel] 1. kreun bara g., kreunenn vara b., pluskenn ar bara b., diwar-c'horre eus ar bara g. ; 2. pilbenn vara b., korn bara g., troñsad bara g., loñchenn vara b.

Rang g. (-s, Ränge) : 1. renk b., dere g., kendere g., stuz g., stad b., etad b., kouch g., troc'h g., P. sklisen b. ; *Persönlichkeiten hohen Ranges (von hohem Rang)*, pennoù bras ls., pennoù uhel ls., tud uhel ls., tud a renk uhel ls., tud a renk ls., tud uhel o stuz ls., tarined ls., uhelidi ls., tud cheuc'h ls., tud vrav ls., tud eus an tev ls. ; *von niederem Rang*, a renk izel, eus ur renk izel ; *von niedrigerem Rang*, eus ur renk izeloc'h, P. eus ur sklisen izeloc'h ; *unser bescheidener gesellschaftlicher Rang*, hor stad izelek b. ; *seinen Rang aus den Augen setzen*, trec'hiñ e ouenn ; *Hotel ersten Ranges*, leti a renk kentañ (a lorc'h, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, eus an dibab, diouzh an dibab, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar c'hentañ troc'h, dibab, a-zibab, fiskal) g. ; *zweiten Ranges*, a-eilrenk, eilrenk, eus an eil troc'h, eus an trede troc'h b. ; *Eisenbahnlinie zweiten Ranges*, eillinenn b. ; *in einen höheren Dienstrang befördert werden*, bezañ uhelaet e zerez-karg, bezañ lakaet en un derez-karg uheloc'h,

kaout sav en e garg, bezañ savet uheloc'h en e garg, bezañ anvet war well, uhelaat e karg, krapañ, pignat e karg, tapout galoñsoù, sevel e rez, sevel e renk, sevel e karg ; *er ist in einen höheren Dienstrang aufgestiegen*, sav en deus bet en e garg, aet eo en ur garg uheloc'h, savet eo dreist e renk, tapet en deus galoñsoù, uhelaet eo bet ; *seinen Rang behaupten*, delc'her d'e renk, delc'her e renk, difenn e renk, delc'her e droad er par, [plac'h] derc'hel uhel he banniel ; *mit jemandem um den Rang streiten*, tabutal gant u.b. diwar-benn e lec'h hervez an doujañs dleet d'an-unan, tabutal gant u.b. diwar-benn e blas hervez an urzh vrilec'h ; *einen hohen Rang bekleiden*, bezañ uhel e renk, bezañ a renk uhel ; *alles, was in der Stadt Rang und Namen hat*, ar vegenn eus kêr b., an tev g. ; 2. [lu] rez g. ; *im Rang eines Obersten stehen*, bezañ koronal diouzh e rez, bezañ e rez a goronal ; *er steht im Rang einem Oberleutnant gleich*, a-renk gant ul letanant-koronal emañ ; 3. [dre skeud.] *jemandem den Rang ablaufen*, dont da vezañ gwelloc'h eget unan all, riñsañ e dreid d'u.b., sevel e dreid d'u.b., sevel dindan u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., dont da vezañ trec'h d'u.b., mont dreist u.b., kemer al levezon war u.b., distroadañ u.b., kannañ u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer e greñv war u.b., kemer an hol war u.b., kemer lañs war u.b., sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war u.b., skubañ dindan botoù u.b., troc'hañ a-raok d'u.b., troc'hañ dindan u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., kaout ar gounid war u.b., souriñ war u.b., dont da vezañ sour war u.b., dont da vezañ mestroc'h eget unan all, pakañ u.b., tremen dreist u.b., dont da vezañ barrekoc'h eget u.b., dont da gaout muioc'h a ampartiz eget u.b., dont da dalvezout war u.b.

Rangabzeichen n. (-s,-) : galoñs g., [dre fent] peñsel g.

Rangälteste(r) ag.k. g./b. : an hini koshañ er rez g., an hini goshañ er rez b.

Rangbezeichnung b. (-,-en) : titladur g.

Rangdienstalter n. (-s) : kozhni er rez b., hended b.

Range b. (-,-n) / g. (-n,-n) : lampon g., jibidoull g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], ravailhon g., ajez g., akariod g., alvaon g., chavant g., lamponez b., lankonez b., ravailhonz b., goujardez b.

rangehen V.gw. (ging ran / ist rangegangen) : tostaat ouzh, dedostaat ouzh, nesaat ouzh, denesaat ouzh, mont da, mont a-benn da, mont etrezek, mont etramek, mont da-geñver ; *an jemanden rangehen*, tostaat ouzh u.b. ; *vorsichtig an eine politische Frage rangehen*, mont d'ur gudenn bolitikel gant evezhegiezh vras ; *an die Arbeit rangehen*, stagañ gant al labour, pegañ war al labour, mont e penn eus al labour, stagañ ganti, stagañ d'al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ e-barzh, kregiñ el labour, kregiñ gant al labour, mont outi, mont dezhi.

Rangelei b. (-,-en) : tabut g., trouz g., rendael b., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., diskrog g., distok g., breud g., reuz g., c'hoari g., bec'h g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., chav g., stag g., kastrielhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., sach-kreñv g., krog-blev g., fich-blev g., krogou ls., krogadeg b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., kabadiuh b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g., chav g., piladeg b. ; *es kam zu einer Rangelei, eine Rangelei brach aus*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kroz) etrezo, sevel a reas bekih etrezo, sevel a reas kign ha frot etrezo, strakal a reas an traoù, dont a rejont hag en em gannañ, kannoù a savas etrezo, kannoù a savas ganto ; *es kam oft zu Rangeleien zwischen den Jungs*, piladeg a veze alies etre ar baotred, kannoù a veze alies gant ar baotred, kannoù a veze alies etre ar baotred.

rangeln V.gw. (hat gerangelt) : takahiniñ, tabutal, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ butun etrezo, diskrapañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em chabousat, en em bigailhat, en em gataillhat, bezañ rouzet ar bloneg.

Rangerhöhung b. (-, -en) : uhelidigezh b., enraog g., savidigezh b., avañs b., sav en e garg g.

Rangfolge b. (-) : urzhaz g.

Rangherabsetzung b. (-, -en) : izeladur renk g.

ranghöchste(r,s) ag. : ... gant ar rez uhelañ, ... ar rez uhelañ dezhañ, ... ar rez uhelañ gantañ.

Ranghöchste(r) ag.k. g./b. : an hini gant ar rez uhelañ g./b.

Rangierbahnhof g. (-s, -höfe) : porzh arenkiñ g., porzh-houarn kenstrollañ trenioù g., porzh-houarn dasparzhañ g.

rangieren V.k.e. (hat rangiert) : renkañ ; [tren] *einen Waggon rangieren*, porzhiañ ur vagon, tuañ ur vagon.

V.gw. (hat rangiert) : *er rangiert unter den Bedeutendsten*, hennezh a zo da lakaat e-touez an dud uhelañ, hennezh a zo eus ar pennoù bras (eus an darined, eus an dud cheuc'h, eus an dud vrav), e renk ar pennoù bras emañ.

Rangierer g. (-s, -) : bagonour g.

Rangiergeleise n. (-s, -) / **Rangiergleis** n. (-s, -e) : [hentoù-houarn] hent-houarn kostez g., hent-houarn porzhiañ g., hent tuañ g.

Rangierlokomotive b. (-, -n) / **Rangiermaschine** b. (-, -n) : kenstlejezh vagoniañ b.

Rangiermeister g. (-s, -) : [hentoù-houarn] mestr-bagonour g.

Rangklasse b. (-, -n) : renk b., derez g.

Rangliste b. (-, -n) : 1. steuñv enraokaat g. ; 2. [sport] rummadur g., renkadur g., renkadurezh b.

rangmäßig ag. : a-fet rez, a-fet urzhaz ; *rangmäßig aufbauen*, urzhasaat.

Rangordnung b. (-, -en) : renkadurezh hervez an urzhaz b., urzh vrilec'h g., urzhaz g. ; *protokollarische Rangordnung*, urzh komenadel g.

Rangstreit g. (-s, -e) / **Rangstreitigkeit** b. (-, -en) : arguz evit ar gwir da vezañ kentañ g., dael evit ar gwir da vezañ kentañ b., arguz diwar-benn an urzh vrilec'h g.

Rangstufe b. (-, -n) : renk b., derez g. ; [bev.] *generische Rangstufe*, derez genadel g. ; *spezifische Rangstufe*, derez spesadel g.

Rangstufenordnung b. (-, -en) : renkadurezh hervez an urzhaz b., urzh vrilec'h g.

Rangsucht b. (-) : terzhienn ar vrazentez b., terzhienn an enorioù b., kleñved an uhelegezh g., c'hoant gloar g., c'hoant sevel g., egar sevel g.

rangsüchtig ag. : *rangsüchtig sein*, redek gant gred war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek d'an enorioù, bezañ naonek d'an enorioù, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, kouvetañ enorioù, trac'hoantaat enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar ennañ, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ lorc'het gant an enorioù, bezañ angoulet gant an enorioù, karet an enor hag ar renk.

Rangunterschied g. (-s, -e) : diforc'h renk g., diforc'h dere g.

Rangverlust g. (-es, -e) : dic'haloñsatur g., lamidigezh rez b.

ranhalten V.em. : **sich ranhalten** (hält sich ran / hielt sich ran / hat sich (ak.) rangehalten) : **a)** delc'her mort (peg, yud, start, gwenv), delc'her tomm, pegañ outi, chom hep dispegañ, chom hep diskregiñ, kendelc'her start ; **b)** plumiñ, hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ, en em zrastañ, lakaat kas war e gorf, skampañ, stampañ, skarañ, kabalat, bezañ kabal war an-unan, sachañ war e ivinoù, lakaat aer en e gilhorou, lakaat tizh,

dipadapañ, bezañ ramp gant an-unan, hastañ a-fo, hastañ fonnus ; *halt dich ran !* hastañ buan 'ta ! hast a-fo ! dibrouilh da revr ! dibilh ! dibun !

rank ag. : blin, blinik, gwan, bresk, moan, munut, freilhennek ; *rank und schlank*, mistr, skañv, mibin, lank, hirvoan, sinkl, skip, fin.

Rank g. (-s) : [Bro-Suis] lañs b., kasentez b., fringantiz b., startijenn b., begon g.

Ranke b. (-, -n) : biz g., drailh g., sarmant str. ; *Weinranken*, **a)** [louza.] bizied ar winienn str., drailhoù ar winienn ls., drailhoù gwini ls., sarmant gwini str. ; **b)** [arz] barr-gwini g.

Ränke ls. : itrikoù ls., iriennoù ls., steuennoù ls., jeu b., gleskeraj g., trokellerezh g., trokelloù ls., troidelloù ls., kavailh g. ; *Ränke schmieden*, *Ränke spinnen*, gwiadit itrikoù, punañ iriennoù (steuennoù), antellañ iriennoù, irienniñ, trokellat, kavailhañ, itrikañ, steuñviñ iriennoù, atizañ un irienn, nezañ kordennoù, nezañ kerdin, penefiañ, farbotañ, troidellañ, lakaat an toaz e go, itrikañ taolioù-ganas, mont dezhi dre gavailh, kempenn un irienn.

ranken V.em. : **sich ranken** [verb-skoazell haben : hat sich (ak.) gerankt] 1. krapañ, krimpañ, en em stlejañ, gwidilañ, gwialenniñ, rodellañ ; *sich um etwas ranken*, korvigellañ (kammigellañ, punañ, en em weañ, troidellañ) en-dro d'udb ; *der Efeu rankt sich an der Mauer empor*, an iliaev a grap ouzh ar voger, an iliaev a red ouzh ar vur ; 2. [dre skeud.] plediñ gant, tennañ da ; *um das alte Schloss ranken sich viele Sagen*, ur bern mojennoù a denn d'ar c'hastell kozh (a bled gant ar c'hastell kozh).

V.gw. : [verb-skoazell haben *pe sein* : hat gerankt / ist gerankt] krapañ, krimpañ, en em stlejañ ; *der Efeu rankt an der Mauer empor*, an iliaev a grap ouzh ar vur, an iliaev a red ouzh ar voger.

Rankenfüßer g. (-s, -) / **Rankenfußkrebs** g. (-es, -e) : [loen.] kirriped g. [*liester* kirripeded].

Rankengewächs n. (-es, -e) : [louza.] troerez b., plant krap str.

Rankenwerk n. (-s, -e) : kinkladurioù ls., rikamanoù ls., kenweadurioù ls., gweadurioù ls.

Ränkeschmied g. (-s, -e) : tad an itrikoù g., spered itrikañ a zen g., korvigeller g., itriker g., iriennner g., ragater g., ficher g., breser g., kavailher g., kagaleg g. [*liester* kagaleien].

Ränkespiel n. (-s, -e) : irienn b., iriennad b., kavailh g., itrik g., trokell b.

Ränkesucht b. (-) : spered itrikañ g., doug d'an itrikoù g., doug d'an iriennoù g., doug da irienniñ g., doug da drokellat g., doug da bunañ iriennoù g., kleñved ar c'horvigellerezh g.

ränkesüchtig ag. / **ränkevoll** ag. : korvigellus, troidellek, hek, hegaz, hegazus, hegus.

rankig ag. : [louza.] gweet, sarmantek, bizek.

Ranking n. (-s, -s) : loreadeg ar skolioù-meur b.

ranklotzen V.gw. (hat rangeklotzt) : lakaat ar vourell en e gerc'henn, mont er vourellenn startañ, pegañ, bezañ er wokol, dont ar gwokol gant an-unan (*e wokol gantañ, he gwokol ganti h.a.*), ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, diskrapañ, en em zibilhonañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, dosiñ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, labourat a-nerzh, bouc'halañ, skrabañ, labourat evel ur c'hi, c'hweshañ e-barzh, labourat hep damantiñ d'e gorf, en em hersal da labourat, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, lorgnañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh

hag an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, daoudortañ war an tach, na ober goap a labourat, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, dehastañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

rankommen V.gw. (kam ran / ist rangekommen) : **1.** *an etwas (ak.) rankommen*, bezañ bras a-walc'h evit tizhout udb, tizhout peg en udb, tapout peg en udb, pakañ peg en udb., tapout udb, kregiñ en udb ; **2.** *an jemanden rankommen*, dont a-benn da dostaat ouzh u.b., dont a-benn da gaout darempred gant u.b., dont a-benn da gaout pleustr gant u.b., dont a-benn da gaout stok ouzh u.b., dont a-benn da skoulmañ darempred gant u.b.

ranlassen V.k.e. (lässt ran / ließ ran / hat rangelassen) : **1.** leuskel da dostaat ; **2.** leuskel da ober ; **3.** P. bezañ a-du da fouzhañ gant.

ranmachen V.em. : **sich ranmachen** (hat sich (ak.) rangemacht) : *sich an jemanden ranmachen*, klask antre e grasoù mat u.b. / lavaret komzoù kaer d'u.b. (Gregor), klask gounit spered u.b., klask en em dremen ouzh u.b., klask en em dremen diouzh u.b., klask dont mat gant u.b., en em lipat ouzh u.b., klask lubaniñ (sorc'henniñ) u.b., mont dre gaer d'u.b., mont dre gaer gant u.b., mont dre du d'u.b., mont dre du gant u.b., tostennat ouzh u.b., tostenniñ ouzh u.b., flanañ ouzh u.b., abostoliñ d'u.b., ober pecheroù d'u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b.

rannehmen V.k.e. (nimmt ran / nahm ran / hat rangenommen) : *jemanden hart rannehmen, jemanden scharf rannehmen*, stardañ war u.b., mont dizamant d'u.b., lakaat kalet d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, kas u.b. betek ar par pellañ, lakaat u.b. da bennsaoutiñ, arlouiñ war u.b., atahinañ u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., bezañ war korf u.b., bezañ war buhez u.b., ober divalav d'u.b.

ranschmeißen V.em. : **sich ranschmeißen** (schmiss sich ran / hat sich (ak.) rangeschmissen) : ober an diaoul hag e gernel evit hoalañ u.b.

Ranunkel b. (-,n) : [louza., anv plant diresis] renonkuleg g. (pav-bran g., pav-yar g., troad-kog g., boked-amanenn g., diskrañ [liester diskrañ] h.a.).

Ränzel n. (-s,-) / **Ranzen** g. (-s,-) : **1.** sac'h-broc'h g. ; **2.** sac'h-skol g., doug-kaieroù g. ; **3.** [dre skeud.] tor g., bigof g., teurenn b., sac'h-boued g., sac'h-yod g., pinenn b.

Ranzer g. (-s,-) : P. teñsaden b., krozaden b., kroz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g.

ranzig ag. : boutet, bout, gerz, arnevet, arneuet, blaz ar c'hozh gantañ, blaz ar c'hozh warnañ, moeltr, troet ; *ranziger Geschmack*, blaz ar boutet g., blaz ar gerz g., blaz ar c'hozh g. ; *ranziger Geruch*, c'hwezh ar boutet g., c'hwezh ar gerz g., c'hwezh ar c'hozh g. ; *ranzig werden*, boutañ, stufañ, tufañ, arneviñ, moeltrañ, broutac'hañ, treiñ, trenkañ ; *die Butter riecht ranzig*, c'hwezh ar boutet a zo war an amanenn, c'hwezh ar boutet a zo gant an amanenn, c'hwezh ar gerz a zo war an amanenn, c'hwezh ar gerz a zo gant an amanenn ; *die Butter schmeckt ranzig*, blaz ar c'hozh a zo war an amanenn, blaz ar c'hozh a zo gant an amanenn, blaz ar boutet a zo war an amanenn, blaz ar boutet a zo gant an amanenn, blaz ar gerz a zo war an amanenn, blaz ar gerz a zo gant an amanenn.

Ranzigkeit b. (-) : boutadur g.

Ranzigwerden n. (-s) : moeltradur g., broutac'hadur g.

Ranzion b. (-,en) : daspren g., rañson g., gwerzh-daspren g.

Ränzlein n. (-s,-) : **1.** sac'hig g. ; **2.** [dre skeud.] *sein Ränzlein schnüren*, ober e bak, dastum e fleütoù, pakañ e stal, pakañ e rabotoù, sachañ e skasoù.

Rap g. (-/-s,-s) : [sonerezh] rap g.

Raphael g. : Rafael g.

Raphia b. (-, Raphien) : **1.** [louza.] rafiaenn [liester rafiaed] ; **2.** [danvez, gwienn] rafia g. ; *Raphia wird auch zum Mauern der Häuser verwendet*, talvezout a ra ivez ar rafia da sevel mogerennou an tiez.

Raphiabast g. (-es) : [danvez, gwienn] rafia g.

Raphiden ls. : [louza.] rafidoù ls. [stumm unan rafid g.].

rapide ag. : herrek, mibin, fonnus, prim, difrae, herrus, herrant, buan ; *rapider Preisanstieg*, lammgresk ar prizioù g.

Adv. : buan, prim, a-hast, a-dizh, a-brez, gant diere, fonnus, dillo, e berr amzer.

Rapier n. (-s,-e) : kleze g.

Rapilli ls. : [douarouriezh] lapilli str.

Rappe¹ g. (-n,-n) : **1.** marc'h du g. ; *er ritt einen Rappen*, *er saß auf einem Rappen*, ur marc'h du a oa dindanañ ; **2.** [goapaus] *auf Schusters Rappen reiten*, mont war e bifoù, mont a-ruz botoù, mont war e dreid, mont war e droad, mont war gerzh (Gregor), kemer an tren kantonier.

Rappe² b. (-) : [kezeg, kleñved] malandrez str. [stumm unan malandrezenn b.].

Rappel g. (-s,-) : **1.** froudenn b., pennad g., stultenn b., ouilhad g. ; **2.** [dre astenn.] barr kounnar g., barr brouez g., brouezad b., kaouad kounnar b./g., kaouad follezh b./g., barrad follezh g., sodadenn b., folladenn b., brouezenn b., diboellegezh b., dibennaj g., P. droug-sant-Beulbez g. ; *einen Rappel kriegen, seinen Rappel bekommen*, mont e serch, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, mont ur barr kounnar en an-unan, mont e gouez, breskenn, pennsodiñ, ober ur folladenn, dont ur gaouad kounnar en an-unan, koll e benn, koll ar stur, koll e oremuz, koll e sterenn, koll ar Sterenn, koll e bod-houarn bihan, mont droug en e goukoug (en e gentroù), sevel war e gentroù, sevel war e elloù, sevel war e dach, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, koll an norzh, mont en imor santel, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, razailhat, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ.

Räppel b. (-,n) : strakerez b., strakell b., sourrell b., fraoñverez b.

rappelig ag. : **1.** brizhsot, toket, fuloret, kruget, kounnaret, kounniriek, droug ennañ, droug en e gorf, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, fumet-naet, kounnaret ruz, diboellet gant ar gounnar, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; **2.** [mezeg.] pennfoll.

Rappelkopf g. (-s,-köpfe) : penneg g., kloppenneg g., skouarn gaoc'h b. [liester skouarnioù kaoc'h], skouarn gaoc'h a zen, penn kalet a zen g., kilhourz g. [liester kilhourzed], kilhourzenn b. [liester kilhourzenned], tourc'h-dall g., penn heurt g., penn beuz g., mulgen b. [liester mulgened], penn koad g., spered dibleg a zen g., reutvreded g. [liester reutvredeien], den diaes ober outañ g., den teuc'h en em ober outañ g., den start g., penn bazh-dotu g., penn tev g., penn touilh g., penndolog g., penn fall a zen g., penn du g., tarin a baotr g., aheurtet g., mul bras g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., marc'h-mul a zen g., paotr Kerbennek g. ; *das ist ein echter Rappelkopf*, hemañ a oar neual evel ur c'hi plom, el lec'h e kouezh e chom - hennezh en deus lod e Kerbennek - hennezh

a zo pennek evel ur marc'h-koad - hennezh a zo pennek evel ur mul - hennezh a zo ur marc'h-mul a zen anezhañ.

rappeln V.gw. (hat gerappelt) : storlokañ, strakal, strapañ. V.dibers. (hat gerappelt) : trevariañ, c'hoari gant e voned, bezañ kranded bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ ar spered gant an-unan (*e spered gantañ, he spered ganti h.a.*), bezañ kollet ar spered gant an-unan (*e spered gantañ, he spered ganti h.a.*), bezañ kollet ar penn gant an-unan (*e benn gantañ, he fenn ganti h.a.*), bezañ darngollet ar penn gant an-unan (*e benn gantañ, he fenn ganti h.a.*), c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ cheñchet war an-unan, bezañ tec'het e spered, bezañ skañvaet e spered, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, diskiantañ, na vezañ mat e benn, na vezañ mat an-unan, bezañ klañv e benn, mont e belbi (e berlobi), bezañ paket anezho, bezañ aet ganto, loariañ, bezañ trelatet (alfoet, alteret, diant) e spered ; *es rappelt bei ihm*, paket en deus anezho, c'hoari a ra gant e voned, kranded bihan a zo en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, darngollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, cheñchet eo warnezhañ, tec'het eo e spered, skañvaet eo e spered, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, aet eo ganto, direzoniñ a ra, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiañ dezhañ, laban eo, hennezh a zo tapet war ar portolof, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat-mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, kollet eo e sterenn gantañ, aet eo e spered digantañ, deuet eo e empenn da zivouedañ, diant eo e spered, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.

rappen V.gw. (hat gerappelt) : [sonerezh] rapañ, rapañ.

Rappen g. (-s,-) : [Bro-Suis, moneiz] kentim g., P. santim g.

Rapper g. (-s,-) : [sonerezh] raper g.

Rapperin b. (-,-nen) : [sonerezh] raperez b.

rapplig ag. : *sellit ouzh rappelig*.

Rapport g. (-s,-e) : danevell b., rentañ-kont g.

Raps¹ g. (-es,-e) : [louza.] kolzac'h g., kolza g.

Raps² g. (-es) : barr kounnar g., kaouad kounnar b./g., kaouad fulor b./g., fourrad droug g., euzhenn b., sodadenn b., folladenn b., brouezenn b.

Rapsbauer g. (-n,-n) : kolzac'her g.

Rapskuchen g. (-s,-) : torzhenn golzac'h b., torzhenn golza b.

Rapsöl n. (-s,-) : eoul kolzac'h g., eoul kolza g.

Rapünzchen n. (-s,-) / **Rapunze** b. (-,-n) / **Rapunzel** b. (-,-n) : [louza.] gwalerig g., dousezig b., dousez str., yaç'h-ar-person b. ; *ährige Rapunzel*, respoñsez saladenn str., respoñsezenn saladenn b.

Rapunzel-Glockenblume b. (-,-n) : [louza.] rabez gouez str., rabezenn ouez b.

Rapuse b. (-) / **Rapusche** b. (-) : 1. preizhadeg b., skrap g., skrapadeg b. ; 2. [dre skeud.] *in die Rapuse gehen, in die Rapuse kommen*, mont da goll (da neuz, da get, da netra, war netra, da vann, da hesk, d'an hesk, da fall, da beurgoll), steuziañ, mont diwar-wel, islonkañ, bezañ sigotet.

rar ag. : 1. digunvez, digustum, divoas, rouez, rouezik, dibaot, dibaodik, divoutin, iskis, ral, boull, skars, ken rouez hag an aour, distank, difonn, gloev, gloevik, tanav, n'eus ket nemeur eveltañ, evel ma ne weler ket nemeur ; 2. [dre astenn.] a dalvoudegezh vras, uhelbriz, priziüs.

Rarität b. (-,-en) : 1. tra dibaot g. ; *eine Rarität*, ur ral g. ; 2. [dre astenn.] tra briziüs g. ; 3. rouezded, dibaot b., ralentez b.

Raritätenjäger g. (-s,-) : *ein gewiefter Raritätenjäger*, un diskoacher traoù ral eus ar penn g.

Raritätenkabinett n. (-s,-e) : magazenn traoù dibaot b., diskouezva traoù ral g.

rasant ag. : 1. [lu, fizik] tenn, stenn, a-rez-douar, rezus, a-blaen ; [lu] *rasanter Schuss*, tenn a-blaen g. ; *rasantes Feuer*, tennoù stenn a-rez-douar ls., tennoù stegn a-rez-douar ls. ; 2. daredus, luc'hedus, luc'hedek, herr, buan-spontus, buan-kenañ-kenañ, prim evel ul luc'hedenn, evel ul luc'hedenn, prim evel al luc'hed, prim evel un daredenn, prim evel ur c'hurunoù, herrus evel un taol c'hwitell ; *in rasanter Fahrt*, gant ur foll a dizh, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-herr, a-bost, a-hast-kaer, gant tizh ar mil diaoul, gant tizh ken na yud(e), gant tizh ken a friz(e), gant tizh ken na ziaoul(e), gant tizh ken na strak(e), gant tizh ken a findaon(e) ; *ein rasantes Tempo einschlagen*, mont a-dizh hag a-dag, mont a-dizh hag a-dro, mont tizh-ha-tizh, mont tizh-ha-taer, plantañ tizh ; 3. cheuc'h, kran, strak, turgn, a-stroñs ; *ein rasanter Sportwagen*, ur c'harr sport cheuc'h g., ur c'harr sport a lorc'h g., P. ur c'harr sport a-stroñs g., ur pabor a garr sport g., un tarin a garr sport g., ur c'harr sport n'emañ ket ar sifem gantañ g., ur c'harr sport gagn g., ur c'harr sport n'eman ket c'hwecz ar preñved gantañ g. ; 4. trumm ; *rasanter Preisanstieg*, lammgresk ar prizioù g. ; *der rasante wirtschaftliche Aufschwung*, trummgresk an armerzh g., an diloc'h armerzhel trumm g., tarzhidegezh an armerzh b. ; *die Bevölkerung nimmt rasant zu*, trumm e kresk niver an dud er vro ; 5. boemus, souezhus, saezhus, marvailhus, marzhus, estlammus ; *eine rasante Frau*, ur vaouez voemus b. ; *sie trug ein rasantes Sommerkleid*, gwisket he doa un dilhad hañv sabatuus ; *eine rasante Architektur*, un adeiladezh stabanus b.

Adv. : evel un tenn, evel an avel, evel un tarz avel, evel an tan, d'an tan ruz, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'ar pevar lamm, d'an daoulamm ruz, d'an daoulamm mut, gant un tizh an diaoul, gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-bost, a-hast-kaer, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken a foeltr(e), gant tizh ken a finfoeltr(e), gant tizh ken a foeç'h(e), gant tizh ken na yud(e), gant tizh ken a friz(e), gant tizh ken na ziaoul(e), gant tizh ken na strak(e), gant tizh ken a findaon(e), endra c'haller, endra c'halled, evel ur c'hurunoù.

Rasanz b. (-) : 1. [bannouriezh] tennder g., stennder g., rezadur g. ; *Rasanz der Flugbahn*, tennder an hent-bann g., tennder ar bannhent g., tennder an treug g., tennder an treizhent g. ; 2. [dre astenn.] uheldizh g., gouruheldizh g., tizh bras g., herr bras g., herrusted vras b., foll a dizh g., buander bras g., buanded vras b., buanidigezh vras b., trummder g., trummed b., primmed b.

rasch ag. : herr, herrus, herrek, mibin, fonnus, prim, difrae, pront, trumm, dilas, dillo, dilloüs.

Adv. : buan, buan-mat, buan-ha-buan, prim, dibilh, mibin, a-hast, a-dizh, a-brez, a-herr, fonnus, fonnapl, dillo, dilloüs, a-zillo, a-dro-skañv, dilas, e berr amzer, dindan verr amzer, abred, a-skañv, trumm, trumm-ha-trumm, en un hunvre, prim-ha-prim, prim-prim, fresk, bresk, prest, timat, tizh, tizh-ha-tizh, a-fo, a-gas, a-skrap, difrae, gant difrae, gant diere, en un taol berr, diampech, e dillo, dipadapa, gant pep tizh, en ur flipad, eus e vuanañ, diwar herr, pront, eskuit ; *sein Lächeln verflieg rasch*, koazhañ a reas buan e vousec'hoarzh ; *rasch im Stehen etwas zu sich nehmen*, debriñ un tamm dindan e veud, debriñ buan un tamm diwar e sav ; *zum Abendessen rasch etwas zu sich nehmen*, debriñ ul laeradenn a goan ; *rasch fahren*, ober trein vat, kas a-raok, kas war-raok ; *er wurde rasch erledigt*,

hennezh ne reas ket ur pleg, ne voe ket pell e abadenn, ne voe ket hir an abadenn gantañ ; *seine Arbeit rasch erledigen*, difraeañ e labour, difraeañ ober e labour, hastañ ober e labour, diskrapañ d'ober e labour, diskrapañ, en em zibilhonañ, kabalat da gas e labour da benn, kabalat da benngenniñ e labour, ober e ziampech evit kas e labour da benn, ober e ziampechoù evit kas e labour da benn, ober e labour gant herr, lakaat herr d'ober e labour, bezañ e prez oc'h ober e labour, dibunañ e labour ; *diese Methode führt rasch zum Ziel*, dilloüs eo an hentenn-se ; *sich rasch vermehren*, dont puilh, puilhañ, puilhaat, dont da vezañ puilh, fonnaat, fonnusaat, paotañ, bordilhañ, paotaat, mont buan da baotaat, neriñ, neradiñ, nodiñ, na vezañ pell o ouennañ, eleizhañ, ober struj, strujañ, fonnañ, bezañ frouezhus ; *die Kaninchen vermehren sich rasch*, al lapined a zo loened frouezhus-kenañ, al lapined n'int ket pell o ouennañ, al lapined a ouenn buan, al lapined a struj fonnus, ar c'honikled a ya buan da baotaat, al lapined a brodu kalz ha buan, al lapined a c'hall gouennañ a-leizh ; *fall sie sich zu rasch vermehren*, mar deufent da speriañ re ; *so rasch wie möglich*, kerkent ha ma vo gellet - an abretañ ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - ar prestañ ar gwellañ - prestañ gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - dipadapa - en ur flipad - buan-ha-buan - dre hast - en un hunvre - trumm-ha-trumm - prim-ha-prim - en un taol berr - a-fo - a-gas - a-lamm - a-lemmen - a-lammoù - difrae-kaer - eus e vuanañ - gant pep tizh - diwar dizh - diwar brim - war ar prim - war an tizh - diwar zifrae - mibin - eus an herrantañ - eus e vuanañ.

rascheln V.gw. (hat geraschelt) : rugañ, sourral, sarac'hañ, bourouañ, moustrouzal ; *der Wind raschelt*, rugañ a ra an avel, sourral a ra an avel, sarac'hañ a ra an avel ; *die Blätter der Linde rascheln im Wind*, sarac'hañ a ra delioù ar wezenn-dilh.

Rascheln n. (-s) : sourr g., sourrad g., rugenn b., sarac'h g., tarav g., moustrouz g., boubou b. ; *das Rascheln der trockenen Blätter, wenn man darauf tritt*, ragach an delioù sec'h pa vez baleet warno g.

Raschheit b. (-) : mibinder g., mibinded b., primder g., primded b., eskuited b., eskuter g., dillo g., difrae g., tizhder g., tizh g., herr g., buander g., buanded b., buanidigezh b., herregezh b., herrder g., herrded b., diampech g., herrusted b., herruster g., trummdr g., trummded b.

rasen V.gw. (hat gerast / ist gerast) : 1. (hat) : peurzallañ, peursaudiñ, pennsodiñ, loeniñ, diodiñ, bezañ broc'h en an-unan, broc'hañ, bezañ tro en e voned, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, rugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, razailhat, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, arajiñ, migañ, freneziañ, bezañ diskiantet gant ar gounnar, lamm gant ar gounnar, diaouliñ ; *er raste wie ein Berserker, er raste vor Wut*, diskiantet e oa gant ar gounnar, maget en doa cholori ar mil diaoul, ober a reas karnaj an droukspered, graet en doa un trouz an diaoul, graet en doa un todion an diaoul, ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh patred ar sabat a voe gantañ, graet en doa ur vosenn, c'hoariet (graet) en doa an diaoul hag e bevar, graet en doa ar seizh diaoul hag e benn, graet en doa e zen gars, hennezh a grie evel un egaret, loenet en deus bet ken-ha-ken, loenet en deus bet ken-ha-kenañ, loenet en deus bet kenañ-kenañ, loenet en deus bet gwazh-pegen-gwazh, loenet en deus bet forzh pegement ; *jemanden zum Rasen bringen*, fuloriñ u.b., lakaat droug en u.b., lakaat u.b. da follañ, lakaat u.b. da sodiñ, lakaat u.b. da gounnariñ, fachañ u.b., taeraat u.b., buaneakaat u.b., feulzañ u.b., flammañ u.b., imoriñ u.b., gwanikenniñ u.b., inzrougiñ u.b., ereziñ u.b., arfleuiñ u.b., lakaat u.b. da daeriñ, lakaat u.b. da arfleuiñ, lakaat u.b. da

egariñ, arfleuiñ kounnar u.b., lakaat u.b. da vont e gouez, gouezañ u.b., lakaat u.b. da vont dreist-penn, lakaat droug da vont en u.b., lakaat u.b. da bennsodiñ, lakaat u.b. da ziaouliñ ; 2. (ist) : tisha, c'hwistañ, tizhañ, plantañ tizh, sankañ tizh, frizañ d'an druilh-drask, frizañ d'an druilh-drast, mont gant un tizh an diaoul (gant ar foeltr, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-bost, a-hast-kaer, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken a foeltr, gant tizh ken a finfoeltr, gant tizh ken a foec'h, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, endra c'haller, evel ur c'hurunou, evel an tan, d'an tan ruz), difelc'hel, nijal ; *der Wagen raste gegen den Baum*, ar c'harr-tan a yeas da दौरtañ ar wezenn gant ur foll a dizh ; [dre astenn.] *sein Puls raste, sein Herz raste wie verrückt*, pilgalon en doa, e galon a zaoudaole, mont a rae e galon d'ar pevarlamm, e galon a biklamme, e galon a biltrote d'an daoulamm ruz en e greiz, e galon a lamme meurbet en e greiz, e galon a bike.

Rasen g. (-s,-) : 1. leton g., letonenn b., glazenn b., geoteg b., flourenn b., pratell b., tirienenn b., tonenn b., glasvez g. ; *mit Rasen bepflanzen, mit Rasen begrünen*, letonañ, letonenniñ, lakaat dindan leton ; *den Rasen mähen, den Rasen trimmen*, touzañ al leton, troc'hañ al letonenn ; *das Moos vom Rasen entfernen, den Rasen entmoosen*, diginviañ al leton, divanañ al leton, divanat al leton ; *sich auf den Rasen legen*, mont da dirieniñ ; *sich auf dem Rasen wälzen*, tirieniñ ; *Betreten des Rasens strengstens verboten*, difennet-groñs eo mont war al leton ! arabat mont war al leton ! arabat kerzhet war al letonenn ! ; *den Rasen wegschaffen*, diletoniñ un dachenn, kignat an douar, distonennañ an douar, distoniñ an douar, diskroc'henañ an douar ; *mit Rasen bepflanzt, mit Rasen begrünt*, dindan leton, letonek, letonet ; 2. [dre skeud.] *er liegt schon lange unter dem grünen Rasen*, douaret eo bet pell 'zo dija, en e boull emañ pell 'zo dija, paket eo e dan dezhañ abaoe pell, o c'hoari gant ar buzhug hag ar gozed emañ abaoe pell, e Kankari emañ pell 'zo dija, e rouantelezh ar gozed hag ar buzhug emañ pell 'zo dija, aet eo pell 'zo dija da glask repu e ti ar gozed, marv hag aet en douar eo abaoe pell ; 3. [sport] *den Rasen verlassen*, kuitaat an dachenn-c'hoari.

Rasenbank b. (-, -bänke) : [diouzh ar c'hiz en XIX^{ved} kantved] bank-leton g.

rasenbedeckt ag. / **rasenbewachsen** ag. : dindan leton, letonek, letonet.

rasend ag. : 1. fuloret naet, fuloret ran, fuloret ruz, fuloret mik, gouez-pakret, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, fulorus, fumet-naet, kounnaret ruz, diboellet gant ar gounnar, brizh-du, kounniriek, peurzallet, diskiantet gant ar gounnar, ur fulor ennañ, frenezius, alboet, divarc'het, diaoulet, foll, P. droug en e revr, droug en e doull, malis en e revr, malis en e doull ; *rasender Stier*, tarv fuloret g., tarv feulzet g., tarv pennfollet g. ; *rasend sein*, bezañ peurzallet, bezañ fuloret naet, bezañ fuloret ran, bezañ fuloret ruz, bezañ kounniriek, bezañ fuloret mik, bezañ gouez-pakret, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ ar gounnar gant an-unan, bezañ brizh-du, bezañ kounnaret ruz, bezañ diboellet gant ar gounnar, bezañ ur fulor en an-unañ, bezañ diskiantet gant ar gounnar, birviñ gant ar gounnar, migañ, arajiñ, bezañ en alfo, bezañ ar c'herc'h o tommañ d'an-unan (e gerc'h o tommañ dezhañ, he c'herc'h o tommañ dezhi h.a.), bezañ ar c'herc'h o krazañ d'an-unan (e gerc'h o krazañ dezhañ, he c'herc'h o krazañ dezhi h.a.), P. bezañ droug en e

revr, bezañ droug en e doull, bezañ malis en e revr, bezañ malis en e doull ; *rasend werden*, mont e serch, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, mont e kounnar ruz, mont en ur gounnar ruz, diboellañ gant e gounnar, breskenn, folliñ, pennfolliñ, pennsodiñ, mont dall ha mezh, koll mik e benn, sodiñ, diodiñ, mont e gouez (e fulor, e kounnar, e droug, e feuls), sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, koll e bothouarn bihan, mont e volc'h diwar e lin, fachañ ruz, mont kounnar vras en an-unan, mont droug ruz en an-unan, hejañ e gi, taeriñ gant ar fulor, mont er-maez eus e groc'hen, mont diwar e gement all, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont ar revr war ar chouk gant an-unan (e *revr war e chouk gantañ*, *he revr war he chouk ganti h.a.*), mont droug en e doull, mont droug en e revr, mont malis en e doull, mont malis en e revr, pignat en e wezen uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, razailhat, loariañ, imoriñ, taeriñ, loeniñ, ober karnaj an droukspered, fumañ, kounnariñ, mont dreist-penn, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, lammat dreist-penn, glazañ, en em c'hlazañ, mont e-barzh blev kriz, mont e berv gant ar gounnar, mont war e varc'h / divudurunañ / divarc'hañ (Gregor) ; *man könnte rasend werden*, amañ ez eus peadra d'an den da goll e benn (da bennsodiñ, da ziskiantañ, da ziskiantaat), amañ ez eus peadra d'an den da vont klañv ; *rasend machen*, bezañ arfleuus, arfleuiñ kounnar u.b., lakaat da follañ, lakaat da sodiñ, arfleuiñ u.b. ; *die machen mich rasend*, me a ya klañv ganto, va lakaat a reont da bennsodiñ ; **2.** herr, herrus, herrek, mibin, fonnus, prim, difrae, pront, trumm, dilas, dillo, dilloüs ; *rasendes Wachstum*, trummgresk g. ; *mit rasender Geschwindigkeit*, gant un tizh an diaoul, gant pep tizh, gant ur foll a dizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, war dorr e chouk, evel ur c'hurunoù, gant tizh ken a foeltr, gant tizh ken a finfoeltr, gant tizh ken a foec'h, evel an tan, d'an tan ruz ; **3.** *rasender Beifall*, strakadeg daouarn da vezevenniñ ar pennoù b., strak-daouarn fonnus g., youc'hadennou a-leizh korzenn ha strakadeg daouarn entanet, youc'hadennou tanijennet ls., strakadeg daouarn ha youc'hadennou forzh pegement, strakadeg daouarn ha youc'hadennou ken-ha-ken, strakadeg daouarn ha youc'hadennou ken-ha-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennou kenañ-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennou ken na foeltr, strakadeg daouarn ha youc'hadennou mui-pegen-mui, strakadeg daouarn forzh pegement ha youc'hadennou a-leizh korzenn ; *der Saal dröhnte von rasendem Beifall*, tregerniñ a rae ar sal gant entan ar strakadeg-daouarn ; *in rasender Angst*, pennfollet, seizhfollet ; *in rasender Erregung*, taer-ruz, tro en e voned, ar gwad o virviñ en e wazhied, entanet, birvilh bras ennañ, en ur strafuilh bras, en ur c'has bras ; *ich habe rasende Kopfschmerzen*, poazh on gant ar boan-benn, reuziñ a ran ur boan-benn ifern, reuziñ a ran ur boan-benn disaour, reuziñ a ran ur boan-benn divat, taget on gant ur boan-benn ifern, poan-benn da grial am eus, diwaskañ a ran ur boan-benn skrijus, gouzañv a ran ur boan-benn kriz, diwaskañ a ran ur boan-benn garv, diwaskañ a ran ur boan-benn kalet, malet on gant ar boan-benn. Adv. : **1.** buan-spontus, buan kenañ-kenañ, d'ar c'haloup ; *rasend schnell*, d'ar c'haloup, gant un tizh an diaoul, gant pep tizh, gant ur foll a dizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-

foeltr, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, war dorr e chouk, evel ur c'hurunoù, evel an tan, d'an tan ruz ; *rasend schnell wachsen*, kreskiñ evel raden, poulsañ evel raden, sevel evel raden, diwan evel raden, kreskiñ diouzh an deiz, kreskiñ a-wel-dremm, trummgreskiñ, [plant] dont (diwanañ) kercent hag an arar, sevel deiz-ha-deiz ; **2.** P. *rasend viel*, evel ober glav, d'armerzh, da zioueriñ, hardizh, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, a-vordilh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, dizamant, a-rozell, da rastellat gant ar rozell, da reketiñ, ken na wic'h, ken a findaon, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, kement ha kement ha ma karer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, war an ampl, amplik, stank evel ar raden, paot-mat, da rastellat, pezh a garer, gras Doue, a-vern, a-verniou, a-verniadoù, a-vil-vern, a-bezhiadoù, forzh pegement, na pegement, puilh, a-builh, a-fonn, fonnus, P. d'ober teil, a-dropiti, a-dorimell ; *rasend eifersüchtig sein*, krenañ an oaz, kaout marc'h rous, mont war ar bided, mont war marc'h ar bided, kaout ur bided rous, kaout marc'h Hamon, bezañ marc'h rous, bezañ ar marc'h Hamon o vale, bezañ berr e votoù, kaout botoù berr, bezañ re just e votoù, krenañ an ozhaç'h kozh, bezañ paotr spi, bezañ paotr ar spi, bezañ devet (duet, taget) e galon gant ar warizi, bezañ gwisket botoù ront ar c'hi du, bezañ krog ar c'hi du en an-unan ; *in jemanden rasend verliebt sein*, teuziñ dre ar garantez evit u.b., frailhañ a garantez evit u.b., karet u.b. dreistmuzul, karet u.b. dreistkont, karet u.b. dreistpenn, karet u.b. dibropoz, bezañ dall gant u.b., bezañ tomm-berv e galon ouzh u.b., bezañ nay gant u.b., bezañ pitilh gant u.b. (ouzh u.b.) ; *rasend neugierig sein*, birviñ e wad (e galon) gant ar c'hoant gouzout, bezañ devet gant ar c'hoant gouzout, bezañ klañv gant ar c'hoant kurioziñ, bezañ kaoc'h kraç en e vragoù.

Rasendecke b. (-, -n) : tonenn b.

Rasenfläche b. (-, -n) : leton g., letonenn b., glazenn b., geoteg b., flourenn b., pratell b., tirienn b., tirienenn b., glazvez b., takad glasvez g., tachenn dindan leton b.

Rasenkumpen g. (-s, -) : moudenn c'hlas b. [*liester* mouded glas, moudennoù glas].

Rasenmäher g. (-s, -) / **Rasenmähmaschine** b. (-, -n) : touzerez leton b., touzerez c'heot b., gwilcherez b., troc'herez leton b.

Rasenplatz g. (-es, -plätze) : leton g., letonenn b., glazenn b., geoteg b., flourenn b., pratell b., tirienn b.

Rasensode b. (-, -n) : moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn c'hlas b. [*liester* mouded glas, moudennoù glas], moudenn varr b. [*liester* mouded marr, moudennoù marr], moudenn leton b. [*liester* mouded leton, moudennoù leton], motenn b, torpez str., klochenn b. (*liester* klochad) ; *mit der Breithaue herausgerissene Rasensode*, moudenn-gign b. ; *Rasensoden abstecken*, *Rasensoden ausstecken*, diskantañ an douar, tennañ kuchennoù leton, troc'hañ mouded glas.

Rasenspiele ls. / **Rasensport** g. (-s) : c'hoarioù dindan an amzer ls., sport dindan an amzer g.

Rasensprenger g. (-s, -) : **1.** [tekn.] dourer leton g. [*liester* dourerioù leton], dourer-tro g. [*liester* dourerioù-tro] ; **2.** [den] dourer g. [*liester* dourerien].

Rasestreifen g. (-s, -) : ripennad leton b., ripennad dindan leton b., stec'hennad leton b., stec'hennad dindan leton b.

Rasentrimmer g. (-s, -) : dic'harzherez b., distrouezherez b.

Raser g. (-s, -) : P. bleiner penn-foll g., gwallbleiner g.

Raserei b. (-, -en) : **1.** fulor g., kounnar b., droug g., buanegezh b., imor b., brouez b., arfleu g., egar g., taeroni b., ernez b.,

barr follentez g., kaouad follezh b./g., barrad follezh g., loariadenn b., diboellamant g., araj g., regarzherez g., frenezi b., barr frenezi g., taerder g., taerded b., taerjenn b., alfo g., alter g., ambren g., sodadennoù ls. ; *die Raserei der Wildtiere*, arfleu al loened gouez g. ; 2. gwallvleinerzh g., bleinadur gant un tizh an diaoul g., bleinadur gant pep tizh g., bleinadur gant ur foll a dizh g., bleinadur tizh-ha-tizh g., bleinadur tizh-ha-taer g., bleinadur a-dizh hag a-dag g., bleinadur a-benn-herr g., bleinadur a-herr-kaer g., bleinadur d'ar flimin-foeltr g., bleinadur d'an druilh-drask g., bleinadur a-benn-kas g., bleinadur a-daol-herr g., bleiniadur a-brez-herr g., bleinadur war dorr e chouk g.

Raserin b. (-, -nen) : P. bleinerez penn-foll b., gwallvleinerzh b. **Rasierapparat** g. (-s, -e) : aotenn b. ; *elektrischer Rasierapparat*, aotenn dredan b.

Rasierbecken n. (-s, -) : pladenn-varv b., plad-barver g. **rasieren** V.k.e. (hat rasiert) : 1. aotenniñ, lemel, troc'hañ, razhañ, P. direunañ ; *jemanden rasieren*, *jemandem den Bart rasieren*, lemel e varv d'u.b., falc'hat e varv d'u.b., P. direunañ u.b., ober ur peuriñ da varv u.b. ; *frisch rasiert*, nevez-razhet e varv, lamet e varv dezhañ a-nevez, troc'het e varv a-nevez ; *glatt rasiert*, aotennet pizh e zremm ; *ein kahl rasierter Schädel*, *ein kahl rasierter Kopf*, ur penn touz g., ur penn touzet rez g. ; 2. [lu] diskar rez an douar / lakaat rez ar sol (Gregor), diskar a-benn-font, diskar a-blad, rezañ, razhañ, peurvantrañ, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet, gwastañ, drastañ, freuzañ, netrañ, kas d'an traoñ, teuler d'an traoñ, peurziskar. V.em. : **sich rasieren** (hat sich (ak./dat.) rasiert) : *sich (ak.) rasieren*, lemel e varv, en em aotenniñ, diskar e varv, razhañ e varv, touzañ e c'henoù, falc'hat e varv, P. en em zireunañ, ober ur peuriñ d'e varv ; *sich (dat.) das Haar rasieren*, razhañ e vlev, touzañ e vlev ; *sich (dat.) den Kopf rasieren*, touzañ e benn ; *sich (dat.) die Beine rasieren*, disvleviñ e zivesker.

Rasieren n. (-s) : aotenniñ g., razherezh g., lamadur barv g. ; *sich (ak.) beim Rasieren ins Kinn schneiden*, troc'hañ e elgez e lemel e varv.

Rasierer g. (-s, -) : aotenn b. ; *Elektrorasierer*, *Trockenrasierer*, aotenn dredan b.

Rasiergrind g. (-s) : [mezeg.] favuz g., tagn favozel g.

Rasierklinge b. (-, -n) : aotenn b.

Rasierkrem b. (-, -s) : dienn-barv g., koavon-barv g., toaz-barv g., koavon aotenniñ g.

Rasiermesser n. (-s, -) : 1. aotenn b. ; 2. [preder.] *Ockhams Rasiermesser*, aotenn Okam b., pennaenn an eunder hervez Okam b., pennaenn an arboellañs hervez Okam b.

Rasierpinsel g. (-s, -) : broust-barv g., broc'hig g.

Rasierschaum g. (-s) : kroz-barv g., kroz aotenniñ g.

Rasierseife b. (-, -n) : soavon barv g.

Rasierwasser n. (-s) : dour-barv g., golc'had goudeaoatenniñ g.

rasig ag. : ... leton, letonek, geotek.

Räson b. (-) : poell g., skiant b., skiant-vat b., reiz g., kompren g., rezon b. ; *Räson annehmen*, dont reiz d'an-unan, dont reiz en an-unan, dont d'e reiz, dont ar reiz d'an-unan (e *reiz dezhañ*, *he reiz dezhi h.a.*), dont en an-unan (*ennañ e-unan*, *enni hec'h-unan h.a.*), dont kompren (skiant-vat) d'an-unan, dont ar c'hompren d'an-unan (e *gompren dezhañ*, *he c'hompren dezhi h.a.*), dont skiant-vat en an-unan ; *jemanden zur Raison bringen*, intent rezon vat gant u.b., lakaat reizh en u.b., degas reizh en u.b., reizhañ u.b., degas u.b. d'ar gêr, kavout pennvat ouzh u.b., degas reizh d'u.b. (en u.b.), lakaat u.b. da zont ennañ e-unan, sioulaat u.b., distanañ u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b., damesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., plegañ u.b., dont a-benn eus u.b., lakaat ar

suñ war u.b., sujañ u.b., diabafañ u.b., diskoelfañ u.b., disodiñ u.b., diseitegañ u.b., dilouadiñ u.b., lemel e sottoni diwar u.b., dizaheurtiñ u.b., furaat u.b., siriusaat u.b., plantañ skiant e penn u.b. (Gregor).

räsonieren V.gw. (hat räsoniert) : 1. poellata ; 2. [gwashaus] arguziñ, nagenniñ, pismigañ.

Raspe¹ b. (-, -n) : 1. [kegin.] rasklerez b., rimier g., raker g., raklerez b., sklerenn b. ; 2. [tekn.] livn-raskl g., livn-dic'hrosaat g.

Raspe² g. (-s, -) : rakadur g., skrabadur g.

Raspebock g. (-s, -böcke) : [mojenn.] morilhon g., darin g. ; *auf Raspebockjagd gehen*, mont da chaseal morilhoned, mont da bakañ morilhoned, mont da bakañ darined, mont da jiboesaat an darin.

Raspeln V.k.e. (hat geraspelt) : 1. rasklañ, raskañ, rimiañ ; *Möhren raspeln*, *Karotten raspeln*, rasklañ karotez ; 2. [goapaus] *Süßholz raspeln*, chourañ, klask frotañ ouzh u.b., ober askellig d'u.b., logota, logotat, ober (kenderc'hel, tailhiñ) al lez, kontañ flourenn, kañjoliñ, lavaret kaer, lavaret komzoù flour, kontañ flourennig, kontañ flourig, tennañ plañ d'ur plac'h, douseta, turzhunelliñ.

Raspeln n. (-s) : rasklañ g., raskladur g.

Raspelspäne ls. : 1. raskigelloù ls., dilerc'hioù raskañ ls. ; 2. [kegin.] paladur g.

Raspelzunge b. (-, -n) : [loen.] radula b. [*liester radulaoù*].

raß ag. / **räß** ag. : [Bro-Suis, Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] 1. [boued] kreñv, brout, put ; 2. [temz-spered] kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, ginus, gin, ginet, diaes, rekin, rok.

Rasse b. (-, -n) : 1. gouenn b., lignez b., rañs b., rañsenn b. ; *ohne Beschränkung auf Grund der Rasse, der Staatsangehörigkeit oder der Religion*, ne vern o gouenn, o broadelezh, pe o relijion ; 2. [bevoniezh] gouenn b., seurtad g., gouennad b., rumm g. ; *Haustirrassen*, gouennoù doñv ls. ; *die Schweinerassen*, ar gouennoù moc'h ls. ; *ich habe zwei Hunde der gleichen Rasse*, daou gi kenouenn am eus, va daou gi a zo a-ouenn an eil gant egile ; *eine Rasse vom Antlitz der Erde tilgen*, *eine Rasse ausrotten*, diouennañ ur seurtad loened, kas da get ur ouenn loened ; [sevel-loened] *Rasse statt Masse*, *Rasse und Klasse statt Masse*, unan mat a zo gwelloc'h eget daou fall ; 3. [dre astenn.] *Rasse haben*, bezañ faro, bezañ stad en an-unan, bezañ brav e dreuz, bezañ un den a droc'h eus an-unan, bezañ feul (mistr, kran, strak, turgn, moust, nifl, a-stroñs), bezañ un dalc'h mat war an-unan, bezañ ur paotr lipet eus an-unan, bezañ neuz vat en an-unan.

Rassehund g. (-s, -e) : ki gouennet-mat g., ki a ouenn vat g., ki a rumm vat g., ki rik a ouenn g., ki a ouenn rik g.

Rassel b. (-, -n) : 1. strakerez b., stakerez b., strakell b., sourrell b., fraoñverez b. ; 2. [babiged] horigell b., hejigell b., bravigell b., c'hoariell b. ; 3. [relij.] tarabazh g. [*liester tarabizhier*].

Rasselbande b. (-, -n) : P. *die Rasselbande*, ar vousetaj ls., ar varmouzien ls., ar voused ls., an druilh g., ar ploged ls., ar struj g., ar grubuilhad vugaligoù b., an nodad bugaligoù g., ar re vihan ls., ar re vitous ls., ar vitouzed ls., ar vic'hieien ls., ar ribitailh b./g., ar ribitailh vugale b., ar ribitailh bugale g., ar ribitailhad vugale b., ar ribitailhad bugale g., al lambaj g., Yann vous g., P. ar chojiged ls., ar c'helien minik ls.

Rasselbock g. (-s, -böcke) : [mojenn.] morilhon g., darin g. ; *auf Rasselbockjagd gehen*, mont da chaseal morilhoned, mont da bakañ morilhoned, mont da bakañ darined, mont da jiboesaat an darin.

Rasselgeräusch n. (-es,-e) : [mezeg.] ronkell b., roc'hell b., roc'hkenn b., ronk g. ; *metallisches Rasselgeräusch*, ronk metalek g.

rasseln V.gw. (hat gerasselt / ist gerasselt) : 1. (hat) : storlokañ, stirlinkat, strapañ, dirignat ; *mit den Ketten rasseln*, lakaat e chadennoù da storlokañ, ober trouz gant e chadennoù ; *mit dem Säbel rasseln*, a) ruzañ e sabrenn ; b) [dre astenn.] ober trouz brezel, c'hwezhañ brezel, elumiñ ar brezel ; 2. (hat) ; [relij.] tarabazhiñ ; 3. c'hwitellat ; *mein Atem rasselt*, va alan a zo o c'hwitellat ennon ; *rasselnd atmen*, ronkellañ ; 4. (ist) : tremen gant trouz bras ; 5. (ist) : [dre skeud.] P. bezañ korbellet, bezañ rasket ; *er rasselte durchs Examen*, korbellet (rasket) e voe, c'hwitet en doa gant e arnodenn, ur penn leue en doa bet, degaset en doa ur penn leue d'ar gêr, bet en doa yod, nac'h et voe en e arnodenn, graet en doa bouc'h, tapet en doa ar bouc'h, distroet e oa gant ur bouc'h, paket en doa ul louzenn, tapet en doa ur pur, bet en doa ar billig toull.

Rasseln n. (-s) : diridi g., stirlink g., storlok g.

Rassen- : gouennel, ... ar gouennoù.

Rassendiskriminierung b. (-,-en) : disrannerezh ar gouennoù g., gouennzistrannerezh g., gwallziforc'hidigezh ar gouennoù b., droukziforc'hidigezh ar gouennoù b., gouennziforc'hidigezh b., gwallziforc'h gouennel g., disparzhañ gouennoù g., an disparzh gouennoù g. ; *in Südafrika herrschte Rassendiskriminierung*, e Suafrika e veze dispartiet an dud hervez o gouenn.

rassenfremd ag. : [nazi.] arallouenn.

Rassenhass g. (-es) : gouennelerezh g., kasoni ouennelour b. ; *Anstiftung zu Rassenhass*, atizerezh d'ar gasoni ouennelour g.

Rassenideologie b. (-) : gouennelouriezh b., ideologiezh ouennelour b.

Rassenkampf g. (-s) : [istor, nazi.] stourm ar gouennoù g.

Rassenkreuzung b. (-,-en) : berlañchañ g., parañ g., paradur g., hironerezh g., hironadur g., hironaat g.

Rassenlehre b. (-) : gouennelouriezh b.

Rassenmischung b. (-,-en) : berlañchañ g., parañ g., paradur g., hironerezh g., hironadur g., hironaat g.

Rassenmythos g. (-,-mythen) : gwengel gouennel g.

Rassenschande b. (-) : [nazi.] darempredoù rev etre Arianed ha Yuzevien ls.

Rassentrennung b. (-,-en) : hanbarzh ar gouennoù g., hanbarzhouriezh b., disrannerezh ar gouennoù g., gouennzistrannerezh g., gwallziforc'hidigezh ar gouennoù b., droukziforc'hidigezh ar gouennoù b., gouennziforc'hidigezh b., gwallziforc'h gouennel g., disparzhañ gouennoù g. ; *die Rassentrennung befürwortend, auf der Rassentrennung beruhend*, hanbarzhour ; *Anhänger der Rassentrennung*, hanbarzhour g. [*liester* hanbarzhourien].

Rassenüberlegenheit b. (-) : dreistelezh ouennel b.

Rassenverfolgung b. (-,-en) : heskinerezh a-fet gouenn g., heskinerezh gouennel g., hande en abeg d'ar ouenn g., hande gouennel g.

Rassenvernichtung b. (-,-en) : gouennlazh g., laz-h gouenn g.

Rassenwahn g. (-s) : gouennelerezh g., alter ar gouennelerezh g., alfo ar gouennelerezh g., trelat gouennelour g., follezh ar gouennelerezh b., follentez ar gouennelerezh b., ambren gouennelour g., trevari gouennelour g., follentez ouennelour b., follezh ar gouennelerezh b. ; *die Folge des Rassenwahns*, frouezh alter ar gouennelerezh g., frouezhenn alter ar gouennelerezh b., disoc'h follentez ar gouennelerezh g., disoc'h follezh ar gouennelerezh g.

rasserein ag. : [nazi., loen.] rik a ouenn, a ouenn rik, a ouenn vat, a rumm vat, gouennet mat.

rassig ag. : 1. rik a ouenn, a ouenn rik, a ouenn vat, a rumm vat, gouennet mat ; 2. [dre skeud.] un dalc'h mat warnañ, stad ennañ, un den a droc'h anezhañ, brav e dreuz, ur paotr lipet anezhañ, neuz vat ennañ, feul, mistr, faro, kran, strak, turgn, moust, nifl, a-stroñs.

rassisch ag. : gouennel, gouennek ; zu *Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen rassischen oder religiösen Gruppen beitragen*, kendeurel da greskiñ ar c'hengompren, an habaskted hag ar vignoniezh etre an holl strolladoù a ouenn pe a relijion disheñvel.

Rassismus g. (-s) : 1. gouennelerezh g. ; *man wittert bei solchen Reden Anzeichen von Rassismus*, e prezegenoù a seurt-se e klever blaz ar gouennelerezh, e prezegenoù a seurt-se e klever blazenn ar gouennelerezh ; 2. [ideologiezh] gouennelouriezh b., hanbarzhouriezh b. ; *Rassismus ist kein Standpunkt, ein Verbrechen ist es*, ar ouennelouriezh n'eo ket un doare da welet an traoù, un torfed an hini eo ; *antimuslimischer Rassismus*, islamgasaouriezh b.

Rassist g. (-en,-en) : gouenneler g., gouennelour g., hanbarzhour g.

Rassistin b. (-,-nen) : gouennelerezh b., gouennelourez b., hanbarzhourez b.

rassistisch ag. : gouenneler, gouennelour, hanbarzhour.

Rast b. (-,-en) : 1. diskuizh g., diskuizhadenn b., diskuizhañ, ehan g., span g., spanaenn b., tamm sav-kein g., diskrog g., ruilh g., didorr g., ec'hoaz g., paouez g., tard g., rank g., repoz g., repozvan g., arsavig g. ; *eine Rast machen*, diskuizhañ un tammig, repoziñ un tamm, sevel e gein, digeinañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, lakaat un higenn, lakaat un ehan, lakaat ur paouez, diblegañ e gein, ober ur ruilh, adsevel e bouezioù, kemer didorr, kemer arsav, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, ober un diskuizh (un diskuizhadenn, un diskuizhañ, un ehan, un tamm sav-kein, un diskrog, un arsavig), ehanañ ; *ohne Rast und Ruh*, atav-atav / hep span / hep spanaenn (Gregor), dibaouez, diehan, dizehan, harz-diharz, hep disterniañ, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep digeinañ, hep diskrog ebet, hep diskregiñ, hep didorr na diskuizh, hep ehan na didorr, hep paouez, hep troc'h, hep ehan, hep arsav na diskuizh, hep tamm diskuizh ebet, hep gour diskuizh ebet, hep ren tenn-anal ebet, taol-ha-taol, da bep mare, hep astal, diastal, dispan, hep arsav, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, diouzh ur sach, hep remzi ; 2. [tekn.] *Rast des Hochofens*, lodenn etre tor ha kreuzeul an uhelforn ma vez ledet ar c'hailh enni b. ; 3. *sellit ouzh Raste*.

Raste b. (-,-n) : dantenn b., ask g., askenn b., koch g., kran g., hosk g., boulc'h g., boulc'hadur g., skej g., skejadur g., skejadenn b., troc'h g., ingoch g., harz g., bunt g.

rasten V.gw. (hat gerastet) : diskuizhañ, ehanañ, sevel e gein, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, lakaat un higenn, ober ur ruilh, adsevel e bouezioù, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, ober un diskuizh (un diskuizhadenn, un ehan, un tamm sav-kein, un diskrog), kemer arsav, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, ec'hoazañ, repoziñ ; *er wird nicht rasten und nicht ruhen, bis ...*, ne vo ket a ziskuizh gantañ keit ma ..., ne ziskuizho greun keit ma ..., ne gavo na didorr na diskuizh keit ha ma ..., ne baouezo ket ken na ... ; *wer rastet, der rostet*, da louarn kousket ne zeu tamm boued, ar gwellañ bara da zebriñ 'vez gounezet en ur c'hweziñ, neb na laka poan hag aked n'en devezo madoù na

boued, an hini 'neus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, ne zivero ket mel eus ar mogerioù, ne gouezh ket an aour eus beg ar gwez, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon, ret eo gouzañv da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant.

Raster¹ g. (-s,-) : 1. kael b., goulun g., karezennadur g. ; 2. drekleur louet b., drekleur arc'hris b.

Raster² n. (-s,-) : 1. [skinwel] anneauenn b., kael diazez b., tresenn ogedel b. ; 2. goulun g.

Rasterfeinheit b. (-) : [skinwel] despizadur g., diarunusted b.

Rasterfahndung b. (-,-en) : [polis] furchadeg reizhiadek ameleit dre urzhiaer b.

Rastergrafik b. (-,-en) : [stlenn.] tresenn ogedel b.

Rastermikroskop n. (-s,-e) : mikroskop elektronek c'hwilervin g.

rastern V.k.e. (hat gerastet) : anneauin ; *ein Bild rastern*, anneauin ur skeudenn.

Rastern n. (-s) / **Rasterung** b. (-,-en) : anneauin g.

Rasthaus n. (-es,-häuser) : preti g., ostaleri b.

Rasthebel g. (-s,-) : [tekn.] loc'henn stankañ b., loc'henn sparlañ b., ki g. [*liester* kioù], ki-foll g. [*liester* kioù-foll], pluenn b., draen g., draenn b., mastin g., biz g.

Rasthof g. (-s,-höfe) : leur-servij b., porzh-servij g., ostaleri gourhent b.

rastlos ag. : difaezhus, dizivius, didorr, diskuizh, diskuizhus, riboul-diriboul, red-dired, fich-fich, bouljant, bouljus, fourgasus, fifilus, lusk-dilusk, loc'h-loc'h, fiñv-difiñv, fiñv-fiñv.

Adv. : hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, diarsav, dibaouez, hep arsav na diskuizh, hep tamm diskuizh ebet, hep gour diskuizh ebet, hep digeinañ, diehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, harz-diharz, diastal, dispan, hep distag nag ehan, hep spanaenn, hep span, hep distenn, hep disterniañ, taol-ha-taol, da bep mare, hep distag, hep didorr na diskuizh, hep ehan na didorr, hep didorr, hep distag ebet, hep ren tenn-anal ebet, hep astal ebet, hep arsav, diouzh ur sach, hep ec'hoaz, hep remzi ; *rastlos arbeiten*, labourat hep didorr, labourat a laz-h-korf, bezañ direzon ouzh al labour, relabourat, labezañ e gorf gant al labour, dirounnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazh-ki gant al labour, lazzeriañ e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf, gwallgas e gorf gant al labour, labourat a-nerzh, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, en em gĩañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, lardañ, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, c'hwefhañ e-barzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ war ar charre, bezañ kefridi war an-unan, [plac'h] aveliñ he lostenn, bezañ ur gaerell anezhi.

Rastlosigkeit b. (-) : 1. difaezhusted b., diziviusted b., dever diehan g., prez diastal g., charre dispan g., gred hep distag g., mesk diarsav g., birvilh diastal g., monedone hep diskrog g., hej ha prez hep span, lavig diehan g., kas-digas diarsav g./b., kabal ha fourgas hep distenn g., filil dibaouez g., loc'h ha morloc'h diastal, galoupadeg b., firbouch diarsav g. ; 2. [mezeg.] kefroù g. [*liester* kefraouioù, kefreier], kefraouin g.

Rastort g. (-s,-e) : ostaleri b.

Rastplatz g. (-es,-plätze) : leur-diskuizh b., leur diskuizhañ b., paouezlec'h g., arsavlec'h g., lec'h-ehan g., lec'h ehanañ g., ehanva g., ehanlec'h g., ec'hoazlec'h g., ec'hoaz g., paouezva g.

Rastrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod-drezenn b.

rastrieren V.k.e. (hat rastriert) : [paper sonerezh] reolennañ, linennañ.

Raststätte b. (-,-n) : leur-servij b., porzh-servij g., ostaleri gourhent b., ostaleri rouderien b.

Rasttag g. (-s,-e) : devezh diskuizh g., devezh vak g., devezh ehan g., devezh dilabour g.

Rasur b. (-,-en) : 1. diverkadur g. ; 2. aotenniñ g., razherezh g., lamadur barv g.

Rat¹ g. (-s, Ratschläge) : 1. ali g., kuzul g., kelenn b., kentel b., aviz g., erbedoù ls., erbedenn b., lavar g. ; *auf seinen Rat hin*, war e ali, war e c'her, war e atiz, dre e atiz, dre e ali, dre e guzul, diwar e atiz, diwar e ali, diouzh e ali, aliet gantañ ; *auf ärztlichen Rat*, war ali ar mezeg, dre ali ar mezeg ; *ich brauche deine Ratschläge nicht*, ne dalvez ket dit chom da vazhvalaniñ din ; *eure weisen Ratschläge könnt ihr euch (dat.) sparen*, n'em eus kelenn da gaout digant den ebet ; *jemanden um Rat fragen (um Rat bitten)*, jemandes Rat erbitten, jemanden zu Rate ziehen, goulenn ali u.b., goulenn ali ouzh u.b., goulenn e ali ouzh u.b., goulenn ali digant u.b., goulenn e ali digant u.b., goulenn e aviz digant u.b., goulenn kelenn digant u.b., kemer kelenn digant u.b., en em erbediñ ouzh (da) u.b., goulenn skoazell (sikour) digant u.b., gelver u.b. war e sikour, goulenn kuzul ouzh u.b., goulenn kuzul digant u.b. / goulenn kuzuliadur digant u.b. / kemer ali (kemer kuzulidigezh) digant u.b. (Gregor) ; *da er es versäumt hatte, sich bei jemandem Rat zu holen*, defot bezañ goulennet kuzul digant u.b. ; *ein schlechter Rat*, ur gwall atiz g., un ali diaviz g., un ali fazius g., ur gwall guzul g., un drougali g., un ali fall g. ; *guter Rat*, ali mat g., aviz mat g., kuzul mat g. ; *weise Ratschläge*, alioù leun a furnez ls., alioù fur ls., kuzulioù fur ls., alioù poellet ls. ; *treffsichere Ratschläge*, alioù difazi ls. ; *jemanden durch Ratschläge beeinflussen*, mont d'u.b. dre guzulioù ; *auf einen Rat hören, einen Rat befolgen*, ober hervez lavar u.b., ober diouzh lavar u.b., ober lavar u.b., selaou ali u.b., selaou mat erbedoù u.b., ober diouzh ali u.b., ober diouzh kuzul u.b., ober diouzh kelenn u.b., delc'her d'un ali, ober diouzh erbedoù u.b., heuliañ pizh kelenn u.b., heuliañ pizh kentel (kuzul) u.b., heuliañ pizh aviz u.b. ; *der Ritter befolgte den Rat des Wandersmanns*, evel a lavaras ar c'hantreer a reas ar marcheg ; *jemandem Ratschläge geben*, ober erbedoù ouzh u.b., ober katekiz d'u.b., reiñ kelennoù d'u.b., reiñ kuzulioù d'u.b., kuzuliañ u.b., mont d'u.b. dre guzulioù ; *sich (dat.) jemandes Rat durch den Kopf gehen lassen*, pouezañ pizh ali u.b. ; *und warum sollte ich seinen Rat befolgen ?* daoust perak e selaoufen e ali ivez ? ; *jemandem mit Rat und Tat beistehen*, sevel krog u.b., difenn krog u.b., sevel lamm u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., mont (sevel) a-du gant u.b., sevel gant u.b. (Gregor), mont (sevel) en tu gant u.b., mont (sevel) en un tu gant u.b., en em lakaat en tu gant u.b. ; *guter Rat kommt über Nacht*, en noz e taper ar siliou - en noz e vez graet an taolioù-kaer - dale a ra vat a-wechoù - deomp da gousket, pa zeuio ar mor e teuio pesked ; *kommt Zeit, kommt Rat*, dale a ra vat a-wechoù (Gregor) - rannañ pe gannañ, leuskel ar gwad da yenañ - gant ar mor e teu ar pesked - an hini a ya buan a-wechoù a ya pell met an hini a zalc'h da vont a ra gwell - gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra - gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer - gant kolo hag amzer e teu da eogiñ ar mesper - karrig a red ne bad ket ; *Rat schaffen*, kavout un diskoulm, kavout poell d'ur gudenn, kavout un disentez d'ur gudenn, diluziañ (dirouestañ) ur gudenn, dibunañ ur gudenn, reiñ skoazell ; *da ist guter Rat teuer*, gwall luziet eo an traoù, mesket a-walc'h eo neudennoù an afer-se, diaes eo kavout penn diouzh lost (pennvat) d'an afer-se, gwall gemmesket eo neudennoù an afer-se, gwall iriennet eo ar gwiañ ; *ich weiß (mir) keinen Rat mehr*, n'ouzon ket petra ober ken, n'ouzon ket ken petra ober, n'ouzon ket mui eus pe goad ober loaiou (eus pe goad ober ibil, gant pe goad ober ibil, gant pe goad ober gennoù, gant pe goad ober tan), n'ouzon ket mui pelec'h skeiñ va fenn, n'ouzon

ket re vat petra ober, ne gavan na tu na paramant, n'ouzon ket mui pe sant pediñ, n'ouzon ket war be droad pouezañ, diaes on em botoù, n'ouzon ket mui war peseurt tu en em deuler, chom a ran boud, chom a ran berr, n'ouzon ket va diluzioù, n'ouzon ket penaos ober diouti, emañ penn va spered petra (penaos) ober, war vordo emañ, chom (menel) a ran war vordo, boud on, en em gavet on boud, me a zo en entremar, lutet on.

2. kuzul g., kuzuliadenn b., kuzuliadeg b., emguzuliadeg b. ; *Rats pflegen, Rat halten*, delc'her kuzul, divizout, kuzuliata, emguzuliata, breujata, kuzuliañ ; *mit jemandem zu Rate gehen*, divizout (en em guzuliañ) gant u.b. ; *mit sich selbst zu Rate gehen*, diskenn (en em zastum) ennañ e-unan, en em soñjal, prederiañ, ober mat e vennozh, ober daou vennozh, ober daou soñj kent seveniñ udb, pouezañ ha dibouezañ kent ober udb, hañvalout kent ober udb ; *mit seinem Gewissen zu Rate gehen*, ober un enklask war e goustiañs, furchal e goustiañs, fuketal e goustiañs, fuketal en e goustiañs, mont (en em zastum) en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), distreiñ ouzh an-unan (*outañ e-unan, outi hec'h-unan h.a.*), en em soñjal don, dirouestañ e goustiañs, ober un distro war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.*), ober un dastum en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*) evit selaou mouezh ar goustiañs (Gregor), diskenn en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), antren en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), diskenn e goueled e galon.

Rat² g. (-s, Räte) : **1.** kuzul g., kengor g., poellgor g., kenvodad g., sened g., sovied g. ; *alle Macht den Räten !* [dispac'h e 1918 e Bro-Alamagn] ar galloud d'ar soviedoù ! ; *der hohe Rat*, a) ar c'huzul-meur g., ar sened g. ; **b)** [yuzevien] ar sanedrin g. ; *der Oberste Rat*, ar C'huzul Meur g. ; [Bro-Suis] *der Große Rat*, ar c'huzul meur g. ; *gesetzgebender Rat*, kuzul lezenniñ g. ; *Europäischer Rat*, Kuzul an Unaniezh g. ; *Rat der Weisen*, kuzul ar furien g.

2. [dispredet] *Gottes Rat*, gourc'hemenn (kemennadur) Doue g., disentez (barnedigezh) Zoue b.

Rat³ g. (-s, Räte) : kuzulier g., alier g., kuzul g. ; [skol-veur] *akademischer Rat*, mestr-prezegenner g., mestr-skoazeller g.

Rät n. (-s) : [douarouriezh] retian g.

Ratafia g. (-s) : [kegin.] razasol g., rozansolis g., ratafia g.

Ratatouille b. (-s) / n. (-s, -s) : [kegin.] ratatouilh g. ; *Ratatouille auf Nizzaer Art*, ratatouilh giz Nisa g.

Ratchet-Effekt g. (-s, -e) : [armerzh] gwered an drezenn g.

Rate b. (-, -n) : **1.** darnbae b., rannbae b. ; *auf Raten kaufen*, prenañ war dermen, prenañ war gred, ober poufoù ; *auf Raten verkaufen*, gwerzhañ war dermen, gwerzhañ war gred ; *in Raten zahlen*, rannbaeañ, paeañ war dermen, paeañ a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baeamant miz dre viz, daskoulzañ an die, etrekoulzañ an taladurioù ; **2.** feurbarzh g., feur g., dregantad g., argement g. ; *zusammengefasste Fruchtbarkeitsrate*, feur frouezhuster g., feur frouezhusted g. ; *revidierbar eingewickelte Rate*, eingewickelte revidierbare Rate, feur kabellet g. ; *Verlustrate*, dregantad koll g. ; [polit., votadegoù] *Enthaltungsrate*, feur anvouezhiañ g., feur diberzhiañ g. ; **3.** [stlenn.] kas g. ; *Bitrate*, kas daouredel g. ; *hohe Datenübertragungsrate*, uhelgas g. ; *sehr hohe Datentransferrate*, gouruhelgas g.

Rateau n. (-s, -s) : [kasino] rozell b.

raten V.k.e. ha V.gw. (rät / riet / hat geraten) : **1.** aliañ, kuzuliañ, erbediñ udb da, bazhvalaniñ da, ober erbedoù [ouzh u.b.], reiñ kelennoù [d'u.b.] ; *das rate ich dir (ich rate dir dazu)*, da aliañ a ran d'en ober, da guzuliañ a ran d'en ober, da gelenn a ran d'en ober, erbediñ a ran dit en ober, erbediñ a ran kement-se

dit, kuitañ tra ac'h eus d'ober eo da'm soñj, kuitañ ac'h eus d'ober eo da'm soñj, kuitañ mad ac'h eus d'ober eo da'm soñj, ar reishañ tra ac'h eus d'ober eo da'm meno, ar furañ tra ac'h eus d'ober eo da'm meno, setu pezh a zlefes ober da'm soñj, me a ve aviz dit ober an dra-se, ali e ven dit ober an dra-se ; *wem nicht zu raten ist, dem ist auch nicht zu helfen*, an hini a zo sot ha ne oar ket na furao nepred, ar re vezv a zivezvo met ar re sot ne zisodont ket, n'eus gwashañ den eget an hini a zo dall dre ma ne fell ket dezhañ digeriñ e zaoulagad, bepred evel gwechall neb zo dall ne wel ket, ne dalvez ket ar boan sutal pa ne fell ket d'ar marc'h staoañ, kenkoulz goro un tarv, un ali mat a zo mat bepred ha pa vez degaset gant un den sot, sotoc'h evit an den hen kelenn, an hini a lavar e oar pep tra a ziskouez eo an azenañ, an neb a sent ouzh e benn a zo sotoc'h eget un azen, an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh, neb na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a ray sur, ar vag na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a raio sur, marc'h na sent ket ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras ouzh e gostoù, marc'h a reud ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras d'e gostoù, den fur a-barzh ober tra a gemer kuzul da gentañ, an hini na sent ket a santo ; *dem ist nicht mehr zu raten*, re ziwezhat eo evit degas ur wellaenn bennak, n'eus ket doare da wellaat an traoù, aze n'eus mann d'ober, aze n'eus netra d'ober, aze n'eus micher ebet d'ober, n'eus diflip ebet evidomp, n'hon eus na tu na lañs, en dic'halloud emañ, er blotoù emañ ; *ich halte es für geraten*, kuitañ tra d'ober eo da'm soñj, kuitañ d'ober eo da'm soñj, kuitañ mad d'ober eo da'm soñj, furañ tra d'ober eo da'm soñj, gwellañ tra d'ober eo war va meno, ar reishañ tra d'ober eo da'm meno ; [kr-l] *Raten ist wohlfeil*, un oberer a dalv kant alier, ali hag holen a roer d'an hini a c'houlenn, reiñ kuzulioù n'en deus morse rivinet den ebet, truez hep sikour a ra nebeut a vad, truez na ziverr mann, truez 'zo berr da vevañ, gwelloc'h un oberer eget kant lavarar, un oberer a dalv kant lavarar, lavaret mat 'zo un dra hag ober 'zo ar gwellañ.

2. kavout, divinout, dihistellat ; *du hast richtig geraten !* divinnet (kavet) ec'h eus, mil ac'h eus graet, skoet mat ec'h eus, ne skoez ket fall, gwir a-walc'h ac'h eus lavaret, emañ ganti.

3. klask kompren, klask divinout, klask dihistellat, klask penn d'ar vazh ; *ich gebe das Raten auf*, faezh on ! ; *hin und her raten*, martezeañ, bezañ en amzivin, ober martezeadennoù, termal, chipotal.

Ratenkauf g. (-s, -käufe) : prenañ war dermen g., prenadenn war dermen b., prenañ war zle g., prenadenn war zle b., prenadenn a vo paeet a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz) b.

ratenweise Adv. : a-lodennoù, a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz.

Ratenzahlung b. (-, -en) : paeamant a-lodennoù (a-skodennoù, miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz) g., daskoulzañ g.

Räteregierung b. (-, -en) : [istor] gouarnamant ar soviedoù g.

Räterepublik b. (-, -en) : [istor] republik soviedel b.

Ratespiel n. (-s, -e) : luziadell g., divinadell b., divunadell b., divunadenn b., divunetezenn b.

Ratgeber g. (-s, -) : **1.** kuzulier g., alier g., kuzul g. ; *ein guter Ratgeber sein*, bezañ mat e alioù, reiñ alioù mat, reiñ kuzulioù mat, bezañ ur c'huzulier mat / bezañ un alier mat (Gregor) ; *du bist aber ein schlechter Ratgeber*, un ali fall a zen out ; **2.** sturlevr g.

Ratgeberin b. (-, -nen) : kuzulierez b., alierez b.

Rathaus n. (-es, -häuser) : ti-kêr g., maerdi g.

Rathausnebenstelle b. (-, -n) : adti-kêr g.

Rätien n. (-s) : [istor] Raetia b.

Ratifikation b. (-,-en) : [gwir] peurwiriekadur g., peurwiriekaat g., kaougantadur g., kaougantañ g.

Ratifikationsurkunde b. (-,-n) : [gwir] skrid-orin an emglev peurwiriekaet g., testiñ ar peurwiriekadur g., testiñ ar c'haougantadur g.

ratifizierbar ag. : [gwir] ... a c'heller peurwiriekaat, ... a c'heller kaougantañ, peurwiriekadus, kaougantadus.

ratifizieren V.k.e. (hat ratifiziert) : **1.** [gwir] peurwiriekaat, kaougantañ ; **2.** [dre astenn.] sinañ.

Ratifizierung b. (-,-en) : [gwir] peurwiriekadur g., peurwiriekaat g., kaougantadur g., kaougantañ g.

Rätin b. (-,-nen) : kuzulier b.

Ratiné g. (-s,-s) : [gwiad.] ratin g.

ratinieren V.k.e. (hat ratiniert) : [gwiad.] ratinañ.

Ratinieren n. (-s) : [gwiad.] ratinañ g.

Ratiermaschine b. (-,-n) : [gwiad.] ratinerez b. [*liester* ratinerezioù].

Ratingagentur b. (-,-en) : [arc'hant.] amsez notañ b.

Ratingmethode b. (-,-n) : [arc'hant.] hentenn notañ b.

Ratio b. (-) : poell g., skiant b.; *mit Ratio, mit der Ratio*, gant poell, gant skiant, hervez ar reizh, hervez ar skiant, en un doare poellek.

ratiometrisch ag. : [elektronik] logometrek.

Ration b. (-,-en) : bouetadenn b., lodenn b., lodenn-voued b., tailhenn-voued b., lod g.; *eiserne Ration*, bitailh da gemer ma vez ret nemetken, bouetadenn sikour b., lodenn-voued sikour b.; *knappe Ration*, lodenn grak b.; *jemanden auf knappe Rationen setzen*, krennañ ar peuriñ d'u.b., tailhañ e voued d'u.b., reiñ diouzh tailh d'u.b.; *jemanden auf halbe Ration setzen*, lakaat u.b. war ar skudell vihan (war hanter voued), hantervagañ u.b., hantervoueta u.b., reiñ hantervoued d'u.b., reiñ hanter voued d'u.b.; [merdead.] *Schnapsration*, boujarenn b.

rational ag. : **1.** heboell, poellek, poellel, skiantek, reizh ; *rationaler Glaube*, feiz poellel b.; *rationales Wissen*, anaout poellel g.; **2.** *rationaler Diskurs*, prezeg aregel g.; **3.** [mat.] kemezel ; *rationale Zahl*, kevan kemezel g.; *rationaler Bruch*, rann gemezel b.

Adv. : hervez ar reizh, hervez ar skiant, gant poell, en un doare poellek, gant skiant.

Rationale(s) ag.k. n. : poellelezh b.

rationalisieren V.k.e. (hat rationalisiert) : **1.** heboellaat, poellekaat, poellelaat, skiantekaat ; **2.** eeunaat, plaenaat.

Rationalisierung b. (-,-en) : **1.** heboellaat g., poellekadur g., poelleladur g., skiantekadur g., skiantekaat g.; **2.** eeunadur g., eeunaat g., plaenaat g.

Rationalismus g. (-) : poellelouriezh b.

Rationalist g. (-en,-en) : poellelour g.

Rationalistin b. (-,-nen) : poelleloure b.

rationalistisch ag. : poellelour.

Rationalität b. (-) : poellelezh b.

rationell ag. : heboell, poellek, poellel, ... ar poell, skiantek, reizh, azas, ampletus, spletus ; [preder.] *rationelle Wahrheit*, gwirder poellel g.

rationieren V.k.e. (hat rationiert) : tailhañ (d'u.b.), reiñ diouzh tailh (d'u.b.); *den Treibstoff rationieren*, tailhañ an trelosk, reiñ trelosk diouzh tailh.

Rationierung b. (-,-en) : tailhañ g.; *Papierrationierung*, strishadurioù war ar paper ls.

rätisch ag. : retian, ... a sell ouzh Raeta.

rätlich ag. : poellek, fur, erbedet.

ratlos ag. : **1.** diguzul ; **2.** *ratlos sein*, bezañ divrec'hailh, bezañ trenobiet, bezañ en entremar, chom en amzivin, bezañ en amzivin diwar-benn petra da ober, bezañ en amzivin war udb,

bezañ e penn e spered hep gouzout petra ober, bezañ gwall nec'het o c'houzout petra da ober, na c'houzout petra ober ken, na c'houzout mui eus pe goad ober loaioù (eus pe goad ober ibil, gant pe goad ober ibil, gant pe goad ober gennoù, gant pe goad ober tan, war be du treiñ, a be du treiñ, pe e tu treiñ, penaos ober evit en em lipat), na c'houzout mui pelec'h skeiñ e benn, na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout mui pe sant pediñ, na c'houzout penaos ober evit tennañ e spilhenn, na c'houzout penaos ober evit tennañ e lost eus ar vrae, chom luget da zirouestañ e neud, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, bezañ seizhdaleet, na gaout ardremez, na c'houzout petra ober eus e gorf ; **ich bin völlig ratlos**, **a)** me na gredan na ne ziskredan, un dra digompren eo ; **b)** chom a ran boud, n'ouzon ket re vat petra a rankan ober, n'on ket a-walc'h evit gouzout petra a rankan ober ; *völlig ratlos sein*, bezañ nec'het evel ur c'hi war ur c'hravazh, bezañ nec'het evel an diaoul war ur c'hravazh, chom en amzivin, chom boud.

Ratlosigkeit b. (-) : entremar g., amzivin g.

Rätoromane g. (-n,-n) : Retoromañch g. [*liester* Retoromañched], Romañch g. [*liester* Romañched].

Rätoromanin b. (-,-nen) : Retoromañchez b., Romañchez b.

rätoromanisch ag. : retoromañch, romañch, [yezh.] retoromañchek, romañchek.

ratsam ag. : erbedet, fur, poellek ; *es ist ratsam, sich vor ihnen zu fürchten*, fur eo o damantiñ.

ratsch estl. : krek !

Ratsche¹ b. (-,-n) : [tekn.] rod-drezenn b.

Ratsche² b. (-,-n) / **Rätsche** b. (-,-n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] strakerez b., slakerez b., strakell b., trabell b., sourrell b., fraoñverez b.

ratschen V.gw. (hat geratscht) : **1.** ober trouz gant ur strakerez, lakaat ur slakerez da fraoñval ; **2.** P. flapennat, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diverglañ e deod, diroufennañ e deod, marvailhat, ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, randoniñ, orogellat, ouroulat, chaokat, ragachat, fistilhat, raskañ, kaketal, flapañ, katellat, kaozeal ur begad.

Ratschlag g. (-s,-schläge) : ali g., kuzul g., kelenn b., kentel b., aviz g., erbedoù ls., erbedenn b., lavar g.; *weise Ratschläge*, alioù leun a furnez ls., alioù fur ls., kuzulioù fur ls.; *treffsichere Ratschläge*, alioù difazi ls.; *jemandem Ratschläge geben*, ober erbedoù ouzh u.b., ober katekiz d'u.b., reiñ kelennoù d'u.b., reiñ kuzulioù d'u.b.; *jemanden durch Ratschläge beeinflussen*, mont d'u.b. dre guzulioù ; *ich brauche deine Ratschläge nicht*, ne dalvez ket dit chom da vazhvalaniñ din ; *eure weisen Ratschläge könnt ihr euch (dat.) sparen*, n'em eus kelenn da gaout digant den ebet ; (*sellit ivez ouzh Rat*¹).

ratschlagen V.gw. (ratschlagte / hat geratschlagt) : delc'her kuzul, divizout, kuzuliata.

Ratschluss g. (-es,-schlüsse) : dekred g., disentez b.

Rätsel n. (-s,-) : luziadell g., divinadell b., divunadell b., divunadenn b., divunetezenn b., dihus g., moliaç'h g., mister g., milendall g.; *die Lösung des Rätsels, des Rätsels Lösung*, poell (lost, penn, diskoulm) ar gudenn g., diskoulm al luziadell g., an diskoulmadell b.; *vor einem Rätsel stehen*, na gavout na penn na lost d'udb, bezañ dall e gash, na zont a-benn da c'houzout an diskoulm eus an afer, bezañ e-tal ur milendall ; *des Rätsels Lösung kennen*, bezañ alc'hwez ar gudenn en e ser ; *des Rätsels Lösung finden*, diluziñ un divinadell, kouezhañ war an tres, kavout ar c'hraf (ar skoulm, an dalc'h, ar pleg), kavout an diluz, kavout penn d'un divinadell (penn

diouzh lost d'ul luziadenn, pennvat d'ul luziadell, penn diouzh lost d'ur bellenn, an deun eus un afer bennak, ar poell eus udb), dont a-benn da c'houzout an diskoulm eus an afer, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, kouezhañ war ar pik, tapout ar c'had war he ched, sikañ e viz en toull ; *Bilderrätsel*, divunadenn b., divunetezenn b., rebuz g. ; *und jetzt stand sie schon wieder vor einem neuen Rätsel*, ha bremañ e tegouezhe adarre dirak he daoulagad ur mister all (ur milendall all) eviti ; *es gelang keinem, dieses Rätsel zu lösen, keiner hat dieses Rätsel lösen können*, chomet e oa berr an holl da c'houzout ; *sein Benehmen gibt mir Rätsel auf*, e emzalc'h a ro din da soñjal, kavout a ran iskis e emzalc'h, kavout a ran drol e emzalc'h, e emzalc'h a laka ac'hanon en amzivin, ne gomprenan ket ar poell eus e emzalc'h, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ, ne gomprenan ket perak e ra seurt traoù, n'ouzon ket perak ez eo ken trist an doare gantañ (perak n'en deus ket a gundu, perak e talc'h ar seurt kundu-se) (Gregor), n'ouzon ket pet kompren a zo ennañ, ne gomprenan ket e pe stumm en em ren.

Rätselaufgabe b. (-, -n) : luziadell g., divinadell b., divunadell b., divunadenn b., divunetezenn b.

rätselhaft ag. : iskis, kudennek, rinek, amrinek, teñval, kevrinus, kevrinleun, kevrinek, kevrinel, misterius, divinadellek, divinadellus, luziet, luziadus, rouestlet, digomprenus, espar, moliac'hus, goloet, amsklaer ; *rätselhaftes Lächeln*, minc'hoarzh goloet g., minc'hoarzh divinadellek (divinadellus, dizivinus, amrinek) g. ; *ein rätselhafter Mensch*, un den goloet g. ; *und jetzt stand sie schon wieder vor einem neuen rätselhaften Geheimnis*, ha bremañ e tegouezhe adarre dirak he daoulagad ur mister all (ur milendall all) eviti.

Rätselhaftigkeit b. (-) : kevrinelezh b., kevrinegezh b., amrinegezh b.

Rätselheft n. (-s, -e) : levrig divinadelloù g., magazin c'hoarioù spered g., levrig c'hoarioù spered g.

Rätsellöser g. (-s, -) : divinour g.

rätseln V.gw. (hat gerätselt) : klask kompren, klask divinout, klask dihistellat, klask penn d'ar vazh.

Rätseln n. (-s) : divinerzh g., divin g., divinadur g. ; *ich gebe das Rätseln auf*, faezh on !

Rätselraten n. (-s) : luziadell g., divinadell b., divunadell b., divunadenn b., divunetezenn b.

Rätselreim g. (-s, -e) : charadenn b.

räselvoll ag. : iskis, kudennek, rinek, amrinek, teñval, kevrinus, kevrinleun, kevrinek, kevrinel, misterius, divinadellek, divinadellus, luziet, luziadus, rouestlet, digomprenus, diveizus, digompren, didreuzus, espar, moliac'hus, goloet.

Räselwappen n. (-s, -) : [ardamezouriezh] ardamezioù da enkerc'hat ls., armorioù da enkerc'hat ls.

Ratsherr g. (-n, -en) : kuzulier g.

Ratskeller g. (-s, -) : ostaleri an ti-kêr b., ostaleri e kav an ti-kêr b.

Ratsmitglied n. (-s, -er) : kuzulier g.

Ratsschreiber g. (-s, -) : sekretour kuzul an ti-kêr g.

Ratssitzung b. (-, -en) / **Ratsversammlung** b. (-, -en) : emvod ar c'huzul g., emguzuliadeg b., kuzuliadeg b., kuzuliadenn b. ; *die Ratssitzung eröffnen*, digeriñ kuzul.

Ratsuchende(r) ag.k. g./b. : kuzuliad g., kuzuliadez b.

Rattan n. (-s, -e) : [louza.] broen-Indez str., rotangenn b. [*liester* rotangenned], palmez-rotang str.

Rattanmöbel ls. : arrebeuri broen-Indez ls.

Rattanpalme b. (-, -n) : [louza.] broen-Indez str., rotangenn b. [*liester* rotangenned], palmez-rotang str.

Ratte b. (-, -n) : 1. [loen.] razh g. [*liester* razhed] ; *weibliche Ratte*, razhez b., razhenn b. ; *junge Ratte*, razhig g. [*liester*

razhedigoù] ; *pestkranke Ratte*, razh bosennek g. ; *Wanderratte*, razh rous g. ; *Hausratte*, *Dachratte*, *Schiffsratte*, razh du g. ; *Hausratte und Wanderratte* (La Fontaine), razh kêr ha razh kouer ; *Bisamratte*, razh-musk g. ; *Kängururatte*, razh-kangourou g. ; *Ratten fangen*, *Ratten suchen*, *Ratten jagen*, razheta ; *der Mensch wird niemals die Ratten ausrotten können*, ne c'hallor morse kas da netra (kas da vann) gouenn ar razhed ; *ich werde Sie ins Loch stecken lassen, da wo die Ratten Ihnen Gesellschaft leisten werden*, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed da zerc'hel mat deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn deoc'h, me a raio ho lakaat en toull gant ar razhed d'ober kavandenn ouzhoc'h ; *die Ratten zernagten die Kleider*, ar razhed a zrailhe an dilhad ; *von Ratten befallenes Haus*, ti neret a razhed g., ti leun a razhed g., ti aloubet gant ar razhed g., ti ar razhed o neriñ ennañ g. ; *die Ratten vernichten, die Ratten vertilgen*, dirazhediñ ; *ein Haus von den Ratten befreien*, dirazhedañ un ti ; *Ratten sind sehr fruchtbar, Ratten vermehren sich rasch*, ar razhed a zo loened frouezhus-kenañ, ar razhed n'int ket pell o ouennañ, ar razhed a ouenn buan, ar razhed a struj fonnus, ar razhed a ya buan da baotaat, ar razhed a brodu kalz ha buan, ar razhed a c'hall gouennañ a-leizh ; 2. [kilhoù] *beim Kegeln eine Ratte werfen*, chom kakac'h.

Rattenbekämpfer g. (-s, -) : dirazheder g.

Rattenbekämpfung b. (-, -en) : dirazhedadur g., dirazhedañ.

Rattenfalle b. (-, -n) : razhunell b., strakouer g., stoker g. [*liester* stokerioù], stokerez b. [*liester* stokereziou], griped g., razhetaer g. [*liester* razhetaerioù].

Rattenfänger g. (-s, -) : 1. razhetaer g., paker razhed g. ; *der Rattenfänger von Hameln*, ar fleüter eus Hameln g. ; 2. [loen.] ki razhetaer g.

Rattengift n. (-s, -e) : louzoù razhed g., dirazheder g. [*liester* dirazhederioù].

Rattenjäger g. (-s, -) : dirazheder g.

rattenkahl ag. : rik, noazh, touzet-pizh, touzet-raz, dizolo.

Adv. : *rattenkahl fressen*, skubañ holl-razh, debriñ pep tra pizh ha kempenn, lipat mistr, kloukañ, flumañ.

Rattenkönig g. (-s, -e) : 1. blokad razhed stag o lostoù kenetrezo g. ; 2. [tro-lavar] *ein Rattenkönig von Prozessen*, ur steudad (un aridennad) prosezou lerc'h-ouzh-lerc'h b.

Rattenkot g. (-s) : kaoc'h razhed g.

Rattenplage b. (-, -n) : tammigoù razhed a bep tu (kement-ha-kement, a-vordilh, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, forzh pegement, na pegement, mui-pegenn-mui, gwazh-pegenn-gwazh, e-leizh) ls., taolad spontus a razhed g. / razhed hep fin (Gregor) ls., razhed diouzh an druilh (a-zruilhadoù, a-zruilh, a-druilhadoù) ls., krubuilhad razhed b., bordilh a razhed b., armead razhed oc'h aloubiñ pep tra b., razhed o neriñ ls.

Rattenschwanz g. (-s, -schwänze) : 1. lost razh g. ; 2. P. [blev] kuch moanik g., kuchenn voanik b., kog [*liester* kogoù, kegi] g., kuch g. ; 3. *ein Rattenschwanz von Prozessen*, ur steudad (un aridennad) prosezou lerc'h-ouzh-lerc'h b. ; 4. [tekn.] livn lost-razh g., lost-razh g. ; 5. [loen., pesk] greunader g. [*liester* greunadered].

Rattenvernichtung b. (-, -en) : dirazhedadur g., dirazhedañ.

Rattenvernichtungsaktion b. (-, -en) : koulzad dirazhediñ g.

rattenverseucht ag. : leun a razhed ennañ, aloubet gant ar razhed, ar razhed o neriñ ennañ, neret a razhed.

Rattenvertilgung b. (-, -en) : dirazhedadur g., dirazhedañ.

Rattenvertilgungsaktion b. (-, -en) : koulzad dirazhediñ g.

Rätter g. (-s, -) : krouer g., gourner g., boullerez b.

rattern V.gw. (hat gerattert / ist gerattert) : 1. (hat) : strakal, strakata, tarzhañ ; *das Motorrad rattert*, ar marc'h-tan ne ra

ken nemet brammañ (strakal, strakata), bramm-bramm eo ar marc'h-tan ; 2. (ist) : tremen gant trouz bras.

Rattern n. (-s) : strakerezh g., strakadeg b., strak g., P. brammadeg b., bramm-bramm g.

Rattler g. (-s,-) : [loen., ki] razhetaer g. [*liester* razhetaered].

Ratz g. (-es,-e) : [loen.] P. 1. razh g. ; 2. hunegan g. ; [dre skeud.] *er schläft wie ein Ratz*, kousket-mik eo evel ur broc'h en e doull, kousket a ra evel pigos, kousket a ra evel ur varrikenn, kousket a ra evel ur bleiz, kousket moñs eo, kousket mort eo.

ratzekahl ag. : rik, noazh, touzet pizh, dizolo ; *ratzekahl aufessen*, skubañ holl-razh, lipat mistr [pep tra, e voued], debriñ [pep tra, e voued] pizh ha kempenn, kloukañ, flumañ.

Rätzel n. (-s,-) : [korf.] sparl g., divabrant stag an eil ouzh eben ls.

rau ag. : 1. rust, dilevn, skosellek, stroñsus, stroñs-distroñs, digompez, diaes, garv, fall, balirek, gay, krai, kriz ; *rauer Weg*, hent rust (skosellek, stroñsus, stroñs-distroñs, digompez, diaes, fall, garv) g., hent-bleiz g. ; *aus dem Rauen arbeiten*, divrazañ / digoc'hennañ (Gregor) ; *rauer werden*, rustaat ; *rauer machen*, rustaat ; *das Glatte und das Raue*, ar flour hag ar garv.

2. garv, rust, kriz, diguñv, kruel, brusk, dibalamour, gay, lourt da douch ; *raues Klima*, temz-amzer garv g., hin c'harv b., hinad c'harv b., hin rust b., temz-amzer brein (divalav) g. ; *raues Wetter*, amzer dihabask b., amzer gruel b., amzer c'harv b., amzer greñv b., amzer c'hay b., amzer griz b. ; *raue See*, mor lourt g., mor garv g., mor pounner g., mor rust g., mor ratre gantañ g., mor gwall wagennek g., mor bras g., mor gros g., gwall vor g., mor treboulet g., mor bras g., mor divergont g., mor drailh g., mor drailhet g. ; *raue Stimme*, mouezh raouliet b., mouezh raouet b., mouezh teñval b., mouezh c'harv b., mouezh c'hroñs b., mouezh c'hroilh b., mouezh groilhet b., mouezh reveb b., doare kraoñennek da gaozeal g. ; *mit rauer Stimme sprechen*, groilhañ, komz kraoñennek, kraoñañ ; *rauer Husten*, paz rust g. ; *seine Haut ist rau*, hennezh a zo kroc'hen touilh warnañ, ken garv (ken kalet) eo e groc'hen ha kroc'hen un touilh ; *die raue Seite und die glatte Seite eines Gewebes*, ar garv hag ar flour ; *raue Umgebung*, *raues Umfeld*, *raues Milieu*, metoù galen g. ; *raue Felsen*, reier garv ls.

3. [dre skeud.] gros, rust, reut, rok, diskombert, dic'hras, difeson, disneuz, gardis, gouerus, grizias, jenepus, kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, diaes, kivioul, kroz, lourt, rekinus, rekin, rebours, boufon ; *jemandem rau anfahren*, mont dibalamour d'u.b., mont dre rustoni d'u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., komz reut (rust) ouzh u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober ur rez d'u.b. ; *eine raue Schale haben*, bezañ amjestr (ginus, gin, ginet, rok, rebours, rekin, rust, rekinus, kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, dic'hras, rok e zoare, rust e zoare), bezañ ur razailher eus an-unan, bezañ un den a wall zegemer (un den reut, un den diaes ober gantañ) ; *goldenese Herz in rauer Schale*, penn kroz madelezh g., den taer da welout ha laosk da c'houzout g. ; *raue Sitten*, doareoù difeson (gros, rok, dic'hras, disneuz, rust) ls.

4. *in rauen Mengen*, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, gwalc'h e galon, leizh e walc'h, puil-ha-puilh, puilh, a-builh, a-fonn, fonnus, a-flav, a-flec'henn, a-grugell, a-niver, a-goñfont, diouzh sour, a-yoc'h, stank, paot, paot-mat, forzh pegement, na pegement, diouzh an druilh, a-druihadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, a-leizh, e-leizh, helaezh, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, war an ampl, ampli, stank evel ar raden, mac'h-àr-vac'h, dizamant, kement ha kement ha

ma karer, pezh a garer, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, da zastum gant ar bal-dol, ken a findaon, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui, d'armerzh, da zioueriñ, P. d'ober teil, a-dropiti, a-dorimell ; *es gab Bonbons in rauen Mengen*, ar madigoù a rodelle.

5. [korf.] *raue Linie* [*Linea Aspera*], linenn c'harv b.

Raub g. (-s) : 1. skrap g., skraperezh g., laeroñsi g./b., dibourc'herezh g., dibourc'hañ g., preizherezh g., preizhadur g., forbannerezh g., rapinerezh g., rapin g. ; *schwerer Raub*, riblerezh g. ; *vom Raub leben*, forbannañ, bevañ diwar skrap, bevañ diwar forbannerezh, bevañ diwar breizherezh, bevañ diwar laeroñsi, bevañ gant pouez e ivinoù, bevañ diwar-bouez e ivinoù (Gregor) ; 2. *ein Raub der Flammen sein*, bezañ krog an tan en dra-mañ-tra, bezañ o teviñ, bezañ boued d'an tangwall, bezañ o tangwallañ ; *alles, was im Haus war, wurde ein Raub der Flammen*, netra ne voe saveteet eus traoù an ti.

Raubank b. (-, -bänke) : [tekn.] rabot bras g., verlop g., gale g. ; *etwas mit einer Raubank behobeln*, verlopañ udb.

Raubbau g. (-s) : 1. foranerezh g., drouzivi g., gwasterezh g., dreistkorvoiñ g., dreistkorvoadur g. ; *Raubbau an der Natur*, dreistkorvoiñ an natur g., dreistkorvoadur an natur g., gwasterezh an natur g. ; 2. [dre skeud.] *mit seiner Gesundheit Raubbau treiben*, ober diouzh kleñvel, gwallgas (findaoniñ, foeltrañ, drastañ, distresañ, diskar, fritañ, rivinañ, gwatalañ, euvriñ, kalkennañ, distruj, foranañ, dismantrañ) e yec'hed, ober gaou (ober noaz) ouzh e yec'hed, na gaout a zamant d'e yec'hed, na gaout a zamant ouzh e yec'hed, lakaat e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ, noazout d'e yec'hed, koll e yec'hed (Gregor), ober diouzh hastañ e varv, boulc'hañ an dorch dre an daou benn ; *mit seinen Kräften Raubbau treiben*, euvriñ e nerzh, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, torbilat e gorf, drastañ e gorf gant al labour, ober re, gwallgas e gorf gant al labour, en em zrastañ, en em hersal da labourat, drailhañ e gorf gant al labour, en em zrailhañ, kaout re a fiziañs en e nerzh, re grediñ en e nerzh, ober gwallimplij eus e nerzh, labourat re, restrivañ, en em skuizhañ, bezañ direzon ouzh al labour, relabourat, labezañ e gorf gant al labour, dirounnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazh-ki gant al labour, lazeriañ e gorf, bezañ kriz ouzh e gorf, en em greviñ o labourat, labourat betek mervel warni, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf ouzh al labour, en em reforsiañ, reforsiañ, revec'hiañ, labourat en tu-hont d'e c'halloud, bezañ atav dindan e vec'h, strivañ en tu all d'ar pezh a zo dleet, strivañ betek re.

Raubein n. (-s,-e) : penn kroz madelezh g., den taer da welout ha laosk da c'houzout g.

raubeinig ag. : taer da welout ha laosk da c'houzout.

Raubdruck g. (-s,-e) : embannadenn dambrezet b., dambrezadenn b., goubreizhadenn b.

rauben V.k.e. (hat geraubt) : 1. skrapañ, laerezh, preizhañ, droukkemer, riblañ, divorañ, fripañ ; *das ist mir geraubt worden*, laeret eo bet diganin, droukkemeret eo bet diwar va c'houst ; 2. [dre skeud.] *jemandem einen Kuss rauben*, kemer ur pok digant u.b., laerezh ur pok digant u.b. ; *jemandem die Zeit rauben*, abuziñ u.b., lakaat u.b. da goll e amzer, lakaat u.b. da zebriñ e amzer, laerezh e amzer digant u.b. ; *jemandem den Schlaf rauben*, lakaat u.b. da goll ar c'houst ; *jemandem den letzten Nerv rauben*, distrellañ u.b., terriñ e benn d'u.b., skeiñ war elvaj u.b., lakaat gwad u.b. da dreiñ e gwelien, borodiñ u.b., tarabazhiñ u.b., gairañ u.b., ouroulat d'u.b., terriñ e revr d'u.b., borodiñ u.b., dismantrañ spered u.b., hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., hegal u.b., añjinañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, kas u.b. betek ar par pellañ, lakaat u.b. da bennsautiñ, bezañ ur chilper eus an-unan,

bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ ur c'holl-skiant, bezañ ur gwir bistr, bezañ ur pezh hek, bezañ ur poezon, bezañ un dismantr spered, bezañ hegaz, heskinañ u.b., arabadiñ u.b., kontroliañ u.b., regennañ u.b. ; *den Atem raubend*, mougus, mouk, tagus, bac'h, touforek, lug, bec'huis, bouc'h, blot, mac'h, monk ; *die Pest raubte ihnen das Leben*, sammet e voent gant ar vosenn.

Rauber g. (-s,-) : [louza.] taolaj str.

Räuber g. (-s,-) : 1. [den] laer g., ribler g., brigant g., c'hwib g., c'hwiblaer g., preizher g., dibourc'her g., forbann g., skrapet g., loufrez g., rapiner g. ; *unter die Räuber fallen*, kouezhañ etre daouarn al laeron ; *Ali Baba und die vierzig Räuber*, Ali Baba hag an daou-ugent laer ; 2. [loen.] loen-preizh g., preizher g. [*liester* preizhered], loen preizhataer g., loen ferv g., kikaer g., kigdebrer g., gouez g., P. loen gouez g.

Räuberbande b. (-,-n) : bandennad laeron b., bagad laeron g., maread laeron g., pare laeron b., gorad laeron g., rejimant laeron g., remziad laeron g.

Räuberei b. (-,-en) : preizherezh g., riblerezh g., forbannerezh g., skraperezh g., skrap g., rapinerezh g., rapin g.

Räuberhauptmann g. (-s,-leute) : mestr-laer g., kabiten ur vandennad laeron g., kabiten ur vandenn laeron g., kabiten ur bagad laeron g., kabiten ur maread laeron g., kabiten ur bare laeron g., kabiten ur gorad laeron g.

Räuberhöhle b. (-,-n) : griped g., groc'h laeron g., toull-laeron g., toull al laeron g. / stoker g. (Gregor), troc'h-yalc'h g., trap g.

Räuberin b. (-,-nen) : laerez b., riblerezh b., brigantez b., c'hwiblaerez b., preizherez b., skraberez b., rapinerez b.

räuberisch ag. : ... laer, ... ribler, ... brigant, ... c'hwib, ... c'hwiblaer, ... preizher, sklouf, tomm e zorn, gouenn laer ennañ, daouarn skragn dezhañ, hir e ivinoù, laer evel an dour, laer pe laeroc'h, ken laer hag ur c'hazh, laer evel ur c'hazh, laer evel ur frav, laer evel frav, laer evel ul Leonad, kromm (kamm) e vizied, frank e vilgin, hiroc'h e vañch eget e vrec'h, rip ; *räuberische Erpressung*, raket g., raketiñ g., preizhadur g., drougtunerezh g., drougtunañ g., rañsonañ g.

Räuberleiter b. (-) : [tro-lavar] *für jemanden die Räuberleiter machen*, ober kein d'u.b., ober tousig kein d'u.b., keinañ d'u.b.

Räubergeschichte b. (-,-n) : 1. istor laeron g. ; 2. [dre skeud.] koñchoù born ls., koñchennoù born ls., kontoù pikous ls., tarielloù ls., paribolennoù ls. ; *Räubergeschichten erzählen*, dornañ koñchoù born, dornañ koñchennoù born, dibunañ kontoù pikous, dibunañ paribolennoù, paribolennat, tariellañ.

räubern V.gw. ha V.k.e. (hat geräubert) : skrapañ, preizhañ, preizhata, laerezh, ripañ, divorañ, forbannañ, rapiniñ.

Räuerpistole b. (-,-n) : [dre skeud.] koñchoù born ls., koñchennoù born ls., kontoù pikous ls., tarielloù ls., paribolennoù ls. ; *Räuerpistolen erzählen*, dornañ koñchoù born, dornañ koñchennoù born, dibunañ kontoù pikous, dibunañ paribolennoù, paribolennat, tariellañ.

Räuberspelunke b. (-,-n) : griped g., groc'h laeron g., toull-laeron g., toull al laeron g. / stoker g. (Gregor), troc'h-yalc'h g., trap g.

Raubfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk preizhataer g.

Raubgier b. (-) : skloufoni b., mac'homerezh g.

raubgierig ag. : preñv, sklouf, mac'hom, dislangour, troet da breizhañ, bizied krog dezhañ, skrapet a zen, rapiner a zen g.

Raubinsekt n. (-s,-en) : [loen.] amprevan preizhataer g.

Raubkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-krug g., krug b., krugig-douar b.

Raubkatze b. (-,-n) : [loen.] felideg g. [*liester* felideged], kazheg g. [*liester* kazheged].

Raubkopie b. (-,-n) : eilad dambrezet g., dambrezadenn b. ; *eine Raubkopie machen, eine Raubkopie brennen*, dambreziñ

udb., engravañ un dambrezadenn ; *Raubkopien von etwas machen*, preizhañ udb.

Raubmord g. (-s,-e) : laeroñsi gant drouklazh g./b.

Raubmörder g. (-s,-) : preizher ha drouklazher g., skrap g. [*liester* skraped].

Raubmörderin b. (-,-nen) : preizherez ha drouklazherez b.

Raubmöwe b. (-,-n) : [loen.] sparfell-vor vras b. [sparfelled-mor bras].

Raubritter g. (-s,-) : [istor] marc'heg brigant g., marc'heg preizher g.

Raubritternest n. (-es,-er) : griped g., groc'h laeron g., toull-laeron g., toull al laeron g. / stoker g. (Gregor), troc'h-yalc'h g.

Raubschiff n. (-s,-e) : lestr-preizher g.

Raubsucht b. (-) : skloufoni b., mac'homerezh g.

raubsüchtig ag. : preñv, sklouf, mac'hom, dislangour, troet da breizhañ, bizied krog dezhañ, skrapet a zen.

Raubtier n. (-s,-e) : [loen.] loen-preizh g., preizher g., loen preizhataer g., loen ferv g., kikaer g., kigdebrer g., gouez g., P. loen gouez g. ; *die Raubtiere*, al loened-preizh ls., ar preizhered, al loened preizhataer ls., al loened ferv ls., ar gouezed ls., al loened gouez ls.

Raubtierart b. (-,-en) : [loen.] spesad preizher g.

Raubtiergeruch g. (-s,-gerüche) : c'hwez ar gouez b.

Raubtierkäfig g. (-s,-e) : kaoued al loened ferv b.

Raubüberfall g. (-s,-überfälle) : laeradenn b., laeronsi g./b., skrap g., skaperezh g., skrapadeg b., preizhadeg b.

Raubvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] evn-preizh g., labous-preizh g., labous preizhataer g. ; *der Raubvogel schlägt seine Klauen in die Beute, der Raubvogel haut seine Krallen in die Beute*, an evn-preizh a grog a-leizh skilfoù en e breizh, an evn-preizh a blant e skilfoù e korf e breizh.

Raubwürger g. (-s,-) : [loen.] *nördlicher Raubwürger*, pig-spenn-c'hris b.

Raubzug g. (-s,-züge) : taol-skrap g., skrapadenn b., skrapadeg b., preizhadeg b., preizhadenn b., riñs g., arigrap g., skrap g., diskenn g.

Rauch g. (-s) : 1. moged g., mogedenn b., mogidell b. ; *es riecht nach Rauch*, c'hwez ar grat (al losk, an dev, an dantet, an dantadur, ar suilh) a zo amañ, blaz ar moged a zo amañ ; *ich wäre beinahe vor lauter Rauch erstickt*, darbet e oa bet din bezañ mouget gant ar moged, tost-kaer eo bet din bezañ mouget gant ar moged, war-hed un netra e vijen bet mouget gant ar moged, prest e oan da vougañ gant ar moged, mennout a raen stonkañ gant ar moged a zae em sac'h, ken buan e vijen bet mouget gant ar moged, ken kaer all e vijen bet mouget gant ar moged, damvouget on bet gant ar moged ; *der Rauch zwang uns zur Flucht, der Rauch war nicht auszuhalten*, ne oa ket a bad gant ar moged ; *der Rauch bleibt im Raum hängen*, sac'hañ a ra ar moged er sal ; *dicker Rauch, dichter Rauch*, mogasenn b., mogedasenn b., mogodasenn b., mogidell b., moged stank g., moged tev g., mogedenn stank b., mogedenn dev b. ; *hauchdünner Rauch*, moged tanav g. ; *grauer Rauch*, moged glas g. ; *schwarzer Rauch*, moged du g., mogedenn zu b. ; *Rauch entwickeln, Rauch ausstoßen*, mogediñ, divogediñ, dileuskel moged ; *schwarzen Rauch ausstoßen*, mogediñ du ; *erstickender Rauch, beißender Rauch*, moged tagus g., moged mougus g., moged put g., mogedenn but b. ; *voll Rauch*, mogedek ; *mit Rauch erfüllen*, mogediñ, mogidellañ ; *den Rauch aus etwas abziehen lassen, den Rauch aus etwas vertreiben*, divogediñ udb ; *dieser Rauch kratzt mir im Halse*, kregiñ a ra ar moged put-se em gouzoug, ar moged put-se a dag din va gourlañchenn, tagañ va gourlañchenn a ra ar moged put-se ; *Rauch steigt auf*, moged a ya e laez, moged a ya d'an nec'h, moged a ya d'an

uhel ; *bei Windstille steigt der Rauch senkrecht empor*, pa vez an amzer mik e sav ar moged pik ; *der Rauch ihres Feuers hatte sie verraten*, diskuliet e oant bet gant ar moged o sevel diwar o zantad ; **2.** [dre skeud.] *das ist alles Schall und Rauch*, avel aveloù, kement-se holl a zo avel (Gregor) - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - un taol vouc'hal er stank an hini eo - ur bramm en dour eo ha netra ken - kement-se tout ned eo nemet avel ha moged ; *in Schall und Rauch aufgehen, in Rauch (und Flammen) aufgehen, sich in Rauch auflösen*, mont e moged, mont da netra ; *kein Rauch ohne Feuer / wo Rauch ist, da ist auch Feuer*, dibaot siminal a voged hep na ve tan en oaled, dibaot siminal a voged anez na ve tan en oaled, gloev eo ar siminal a zivoged hep na ve tan en oaled, el lec'h ma'z eus tremen ez eus hent pe wenodenn, nepred ne sav ar flamm hep moged, biskoazh flamm-tan ebet ne savas d'an nec'h hep moged, bez ez eus pig pe vran, vi pe labous a zo gant ar yar, pa gloch ar yar e vez vi pe labous, pa gloch ar yar ez eus vi pe labous ; **3.** [tr-l] *den Rauch fliehen und ins Feuer fallen*, kouezhañ diwar ar billig en tan, kouezhañ eus ar billig en tan, mont eus ti al louarn da di ar bleiz, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un ouner, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, mont eus ar melchon ruz d'ar brug, tec'hel diouzh trubuilh da gouezhañ e melre, bezañ sot evel Bille o redek en dour a-raok ar glav, mont war ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh, diskar un iliz da sevel ur chapel, difoeltrañ an ti d'ober ur forn.

Rauchabzug g. (-s,-abzüge) : **1.** sunerez voged b., toull ar siminal b., korzenn-siminal b. ; **2.** divogediñ.

Rauchausstoß g. (-es,-ausstöße) : tufadenn voged b., bouilh moged g., bouilhad moged g., bomm moged g., dilaoskadenn voged b., flistr moged g., flistrad moged g., strink moged g., strinkad moged g., strinkadenn voged b., flistradenn voged b.

rauchbar ag. : **1.** [kegin.] ... a c'heller mogediñ, mogedadus ; **2.** [butun] ... a c'heller butunat, butunadus.

Rauchbläser g. : [tekn.] mogeder g.

Rauchbombe b. (-,-n) : [lu] bombezenn-vogediñ b., obuz-mogediñ g., mogedenner g. [*liester* mogedennerioù].

rauchen (hat geraucht) : **1.** V.gw. : mogediñ, divogediñ, divogedañ, mogedenniñ, teuler moged, ober moged ; *der Schornstein raucht*, emañ ar siminal o vogediñ, leuskel a ra ar siminal diwarne (diwarni), emañ moged o tont eus ar siminal, ar siminal a ra moged, ar siminal a daol moged, ur vogedenn a sav diwar ar siminal ; **2.** [butun] V.gw. ha V.k.e. : butuniñ, butunat, fumañ, fumiñ, mogediñ butun, mogediñ, P. tareadiñ, bakenniñ, tariagiñ ; *du rauchst zu viel*, butuniñ a rez re ; *du rauchst viel zu viel*, butuniñ a rez kalz re ; *rauchen wir eine !* butun dezhi ! lakaomp ur vogedenn ! poazhomp un dariagenn ! deus da boazhañ unan ! ; *sie rauchte eine Zigarette nach der anderen*, fumiñ a rae evel ur siminal ; *eine Zigarre rauchen*, butunat ur segalenn ; *Pfeife rauchen*, butunat ar c'horn, P. derc'hel forn ; *seine Pfeife rauchen*, poazhañ e gornad butun ; *er raucht zwei Schachteln Zigaretten pro Tag*, butunat a ra daou bakad sigarettenoù bemdez, daou bakad sigarettenoù a ya gantañ bemdez ; *zu viel rauchen schadet der Gesundheit*, ar butun a ra diaes da gemeret re alies, butunat re a zo noazus d'ar yec'hed ; *er raucht immer mehr, er raucht immer stärker*, gwashaat a ra da vutunat, mont a ra gwashoc'h-gwazh d'ar butun, kreskiñ a ra da vutunat, butunat a ra muioc'h-mui, souriñ a ra da vutunat ; *komm, wir rauchen eine*, deus da lakaat un tamm tan war ar butun, deus da lakaat ur vogedenn, deus da boazhañ un dareadenn ; **3.** V.gw. : [dre skeud.] *ihm*

raucht der Kopf vor lauter Lernen, lakaet en deus e benn da vezeveliñ dre forzh studiañ (dre hir delc'her da studiañ, gant ar re studiañ, gant ar studiañ re), kement en deus studiet mard eo badaouet e benn bremañ, kement en deus studiet ken ez eo chomet badaouet e benn, badinellañ a ra e benn kement en deus studiet, stambouc'het mouk eo e spered kement en deus studiet ; *mir raucht der Kopf vor lauter Arbeit*, foulet on gant al labour, penndallet on gant al labour, foulmac'het on gant al labour, labour spontus 'm eus, e-kreiz ar bec'h emeon, bec'h labour am eus, labour am eus dreistpenn, ampleret on ken ez on gant al labour, mac'homet on gant al labour, herr labour a zo warnon, dever a zo warnon, debret on gant al labour, beuzet on gant al labour, friket on gant al labour, foul a zo warnon, dall on gant al labour, P. bec'h a zo war va lasenn.

Rauchen n. (-s) : butunerezh g., butunegezh b. ; *Rauchen verboten !* difennet eo butuniñ ! arabat butuniñ ! difennet groñs eo butunat amañ ! berzet eo butuniñ ! difenn 'zo da vutunat ! n'eus ket droed da vutuniñ ! ; *das kommt vom vielen Rauchen*, dre forzh butuniñ (diwar re a vutun, diwar vutunegezh, dre hir delc'her da vutuniñ) e teu kement-se, dilerc'hioù re a vutun eo kement-se ; *sich das Rauchen abgewöhnen*, ehanañ da vutuniñ, divoazañ diouzh ar butun, dispegañ diouzh ar butun, paouez gant ar butun, kuitaat ar butun ; *er hat sich das Rauchen abgewöhnt*, diskrog eo diouzh ar butun, paouezet eo gant ar butun, kuitaat en deus ar butun ; *das Rauchen aufgeben*, ober e gañv d'ar butun, kuitaat ar butun, lavaret kenavo d'ar butun, dispegañ diouzh ar butun.

rauchend ag. : mogedus, a daol moged, mogedek, o tivogediñ ; *rauchendes Holz*, keuneud mogedek str.

rauchentwickelnd ag. : [kimiezh] mogedennus, mogedek, ... a daol moged.

Raucher g. (-s,-) : **1.** butuner g., mogeder-butun g., P. tariager g. ; [*sigaret elektronek*] *E-Raucher*, burezher g. [*liester burezherien*] ; *ein ehemaliger Raucher*, ur butuner bet g. ; *starker Raucher*, gwall vutuner g., butuner daonet g., butuner touet g., butuner pomet g., butuner kinviet g., butuner echu g., butuner peurechu g., butuner eus ar penn g., butuner diouzh ar penn g. ; *Sie sind wohl Nichtraucher ?* c'hwie ne rit ket gant ar butun ? ; **2.** P. [trenioù] kombod butuniñ g. ; **3.** [moroniezh] eien dourwrezel str.

Räucheraal g. (-s,-e) : [kegin.] sili mogedet str.

Raucherabteil n. (-s,-) : [trenioù] kombod butuniñ g.

Räucherapparat g. (-s,-e) : mogedenner g.

Raucherartikel ls. : traezoù butunerien ls., rikoù butunerien ls.

Raucherbein n. (-s,-e) : [mezeg.] talmerennad ar vutunerien b.

Räucherboden g. (-s,-böden) / **Räucherei** b. (-,-en) : [kegin., kig, pesked] mogedlec'h g., sal-vogediñ b., ti-mogediñ g. ; [harinked] solerezh b.

Räucherfass n. (-es,-fässer) : lestr-ezañs g., ezañser g., ezañsouer g., losker-frond g.

Räucherfisch g. (-es,-e) : [kegin.] pesked mogedet ls., tamm pesk mogedet g.

Räuchergefäß n. (-es,-e) : lestr-ezañs g., ezañser g., ezañsouer g., losker-frond g.

Räucherhering g. (-s,-e) : [kegin.] harink sec'h, harink mogedet g. (Gregor), harink sol g.

Raucherhusten g. (-s) : [mezeg.] paz ar vutunerien g., paz-butun g.

räucherig ag. : mogedek ; *räucherig schmecken*, bezañ blaz ar moged gant an dra-mañ-tra, bezañ blaz ar suilhet gant an dra-mañ-tra.

Raucherin b. (-,-nen) : butunerez b., mogederez-vutun b.

Räucherammer b. (-,-n) : [kegin., kig, pesked] mogedlec'h g., sal-vogediñ b. ; [harinked] solerez b.

Räucherkerze b. (-,-n) : goulouenn-goar c'hwez-hvat b., goulouenn-goar frondus b.

Räucherlachs g. (-es,-e) : [kegin.] eog mogedet g.

räuchern V.k.e. (hat geräuchert) : **1.** [kegin.] mogediñ, solañ ; *Fisch räuchern, Fische räuchern*, mogediñ pesked, solañ pesked ; *Heringe räuchern*, solañ harinked ; *Fleisch räuchern*, mogediñ kig, suilhañ kig, lakaat kig da vogediñ, boukaniñ ; *geräuchertes und gesalzenes Rindfleisch*, kig-saezon g., bevin-saezon g., P. [dre fent] moru Menez-Are g. ; **2.** [kimiezh] mogedeniñ ; **3.** mogediñ, modigellañ.

Räuchern n. (-s) : mogederezh g., mogediñ g. ; *das Räuchern von Heringen*, ar solañ g.

Räucherpfanne b. (-,-n) : lestr-ezañs g., ezañser g., ezañsouer g., losker-frond g.

Räucherstäbchen n. (-s,-) : bazhig ezañs b., bazhig c'hwez-hvat b., bazhig frond b.

Räucherung b. (-,-en) : **1.** mogedennadur g. ; **2.** [kegin.] mogederezh g., mogediñ g. ; *die Räucherung von Heringen*, ar solañ g.

Räucherwaren ls. : [kig ha pesked] boued mogedet g.

Räucherwerk n. (-s) : porfumoù ls.

raucherzeugend ag. : mogedennus, mogedek, ... a daol moged.

Raucherzeuger g. (-s,-) : mogedenner g. [*liester* mogedennerioù].

Raucherzone b. (-,-n) : korn ar vutunerien g., takad butunerien g.

Rauchfahne b. (-,-n) : stlejad moged g., lostad moged g., stlejjennad voged b., kaouad voged b., mogedenn b. ; *eine dünne Rauchfahne*, ur vogedennig b., ur bannac'h moged g. ; [moroniezh] *hydrothermale Rauchfahne*, kiminell dourwrezel g.

Rauchfang g. (-s,-fänge) : **1.** toull ar siminal b., korzenn-siminal b., mogedeg b., tumenn b. ; **2.** [Bro-Aostria] siminal g. ; **3.** [dre skeud.] *etwas in den Rauchfang schreiben*, kroaziañ war udb, ober e gañv d'udb, ober e ziouer eus udb, koll pep spi da adkavout udb.

Rauchfangkehrer g. (-s,-) : [Bro-Aostria] skarzher-siminalioù g.

Rauchfangkehrerin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] skarzherez-siminalioù b.

Rauchfass n. (-es,-fässer) : ezañsouer g., lestr-ezañs g., ezañser g., losker-frond g.

Rauchfassschwenker g. (-s,-) : ezañser g.

Rauchfassträger g. (-s,-) : douger ezañsouer g.

Rauchfleisch n. (-es) : kig mogedet g., kig saoz g., [dre fent] moru Menez-Are g.

Rauchgase ls. : distaolioù gaz ha moged ls.

Rauchgasentschwefelung b. (-) : disulfitañ g.

Rauchgasentschwefelungsanlage b. (-,-n) : aveadur evit disulfuriñ an distaolioù gaz ha moged g., staliadur da zisulfuriñ an distaolioù gaz ha moged g.

Rauchgaskasten g. (-s,-kästen) : [tekn.] boest-voged b.

rauchgeschwärtzt ag. : duet gant ar moged, leun a huzil, goloet a huzil, mardozezh, mogedet.

Rauchglas n. (-es,-gläser) : gwer mogedet g., [dre astenn.] gwer livet g.

Rauchgranate b. (-,-n) : [lu] greunadenn-vogediñ b., obuz-mogediñ g., mogedenner g.

rauchig ag. : **1.** mogedus, mogedek ; **2.** mogedek, leun a voged.

Rauchkohle b. (-,-n) : mogidell b.

Rauchmantel g. (-s,-mäntel) : [relij.] kap g., chap g.

Rauchring g. (-s,-e) / **Rauchringel** g./n. (-s,-) : lagadenn voged b.

Rauchrohr n. (-s,-e) : toull ar siminal b., korzenn-siminal b.

Rauchsalon g. (-s,-s) : sal-vutuniñ b., butunlec'h g.

Rauchsäule b. (-,-n) : peuliad moged g., lostad moged g., lostennad voged b. ; *der Pulverdampf steigt auf wie eine Rauchsäule*, al lostennad poultr tanet a sav a-bik evel ur peuliad moged g.

Rauchschleier g. (-s,-) : mogedenn b., ledennad voged b., ec'honad moged g.

Rauchschutz g. (-es) : divogeder g.

Rauchschwaden g. (-s,-) : bomm moged g., bouilh moged g., bouilhad moged g., koumoulennad voged b., fourrad moged g., mogedenn b., kalzenn voged b. ; *hauchdünner Rauchschwaden*, mogedenn danav b.

Rauchschwalbe b. (-,-n) : [loen.] gwennili siminal b., siminalig b.

Rauchstreifen g. (-s,-) : mogedenn b., ledennad voged b., stlejad moged g., lostad moged g., stlejjennad voged b.

Rauchstube b. (-,-n) : sal-vutuniñ b., butunlec'h g.

Rauchtabak g. (-s,-e) : butun-moged g.

Rauchverbot n. (-s,-e) : difenn da vutunat g., berz butuniñ g., berzidigezh butuniñ b., difenn butuniñ g. ; *strenges Rauchverbot*, difenn groñs da vutunat g.

Rauchvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] kontammiñ gant ar moged g., kontammadur ar butuner g.

Rauchverzehrer g. (-s,-) : lonker moged g.

Rauchvorhang g. (-s,-vorhänge) : mogedenn b.

Rauchwaren¹ ls. : traezoù evit ar vutunerien ls.

Rauchwaren² ls. : feurioù ls., foulinnennoù ls., panennoù ls.

Rauchwarenhandel g. (-s) : pelleterezh g., meginerezh g.

Rauchwerk n. (-s) : feurioù ls., foulinnennoù ls., panennoù ls.

Rauchwölkchen n. (-s,-) : takenn voged b., banne moged g., moged skañv g.

Rauchwolke b. (-,-n) : bomm moged g., bouilh moged g., bouilhad moged g., kaouad voged b., koumoulennad voged b., fourrad moged g., mogedenn b., kalzenn voged b., toufad moged g. ; *eine schwarze Rauchwolke*, ur vogedenn zu b. ; *Rauchwolken ausstoßen*, poufal, teuler bouilhoù moged, teuler kaouadoù moged, leuskel bouilhadoù moged, leuskel tufadennoù moged, leuskel bommoù moged, leuskel flistradoù moged, leuskel strinkadennoù moged ; *Rauchwolken steigen auf*, bouilhadoù moged a ya e laez, bouilhadoù moged a ya d'an nec'h, bouilhadoù moged a ya d'an uhel, kaouadoù moged a sav trema an neñv.

Rauchwurst b. (-,-würste) : [kegin.] silzig mogedet str. ; *Rauchwurst aus Innereien von Schwein und Kalb*, anduilhenn b., anduilh str., P. troad morzhol g.

Rauchzimmer n. (-s,-) : sal-vutuniñ b., butunlec'h g.

Räude b. (-,-n) : [mezeg.] rogn g., gal g., tagn g., rach g., diskrañ g. ; *Räude hervorruft*, rognus.

Raudi g. (-s,-s) : *sellit ouzh Rowdy*.

räudig ag. : [mezeg.] rogneg, loup, galous, galus, tagnous, rachous, rachus ; *räudiges Schaf*, penn-dañvad galous g. (Gregor), penn-dañvad rogneg g., penn-dañvad klañv g. ; *hier wird man wie räudige Hunde behandelt*, amañ eo gwelloc'h bezañ touseg en ur c'hleuz ; *er behandelt mich wie einen räudigen Hund*, ned on ket muioch dezhañ eget felc'h ur c'hi.

Raue b. (-,-n) : **1.** [loen.] here g. ; **2.** pred da-geñver un interamant g., pred-kañv g.

rauen V.k.e. (hat geraut) : garvaat, rustaat

rauf Adv. ha rakverb rannadus : P. *sellit ouzh herauf pe hinauf* ; *der Weg führt rauf und runter*, sav-diskenn a zo gant an hent.

Raufasertapete b. (-,-n) : paper-moger greunennek g.

Raufbold g. (-s,-e) / **Raufbruder** g. (-s,-brüder) : tabac'her g., sabater g., tourner g., dispac'her g., bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., mesker g., flastrer g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., ficher freuz g., paotr ar beilh g., taskagner g., den gwaller g., rioter g., gwall skoer g., dic'houiner g., rendaeler g., emganner g., kannataer g., kanner g., penn bervet g., dorer g., piler g.

Raufdegen g. (-s,-) : 1. dic'houiner g., dic'houinour g., tabac'her g., sabater g., tourner g., dispac'her g., bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., mesker g., flastrer g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., ficher freuz g., paotr ar beilh g., taskagner g., den gwaller g., rioter g., gwall skoer g., rendaeler g., emganner g., kannataer g., kanner g., penn bervet g., piler g. ; 2. kleze g.

Raufe b. (-,-n) : prezeb g., rastell b. [*liester* restell, rastilli], karzell b., klouedenn [*liester* klouedennoù, klouedinier] b. ; *Heu aus der Raufe fressen*, debrñ foenn diouzh ar rastell ; *eine Raufe voll Heu*, ur prezebad foenn g., ur rastellad foenn b. ; *Heu auf die Raufe werfen*, lakaat foenn er rastell ; *eine Futterraufe mit Stäben versehen*, bazhañ ur rastell.

raufen V.k.e. (hat gerauft) : dastum, kutuilh, tennañ, diframmañ, displanthañ ; *Hanf raufen*, dastum kanab, kutuilh kouarc'h ; *Lein raufen*, *Flachs raufen*, tennañ lin, diframmañ lin ; *Haare raufen*, displanthañ blev.

V.gw. (hat gerauft) : en em gannañ, rendaeliñ, riotal, en em vlevata, foetañ.

V.em. **sich raufen** (hat sich (ak.) gerauft) : 1. bezañ sach-blev (sach-kreoñ, chabous, fich-blev, krog-blev, krogou, bec'h, patati, butun, bekih) etrezo, bezañ krog an eil e greouichenn egile, bezañ krog etrezo, bezañ chabous (c'hign-c'hagn, cholori, patati) ganto, bezañ kign ha frot etrezo, en em vlevata (Gregor), en em zigreoñañ, en em gribañ, en em gannañ, en em lopañ, en em zornañ, en em zornata, en em grabanata, en em flumañ, en em frotañ, en em gribat, en em stagañ, en em vatañ, en em foetañ, en em c'hennañ, mont d'an taolioù, en em bilat, en em lardañ, en em lardañ evel kegi, en em beuriñ, en em beliat, en em beilhat, en em bouezañ, en em vazhata, en em frigasañ, en em dagañ, en em galkennañ, c'hoari ar vazh, en em begañ, en em gregiñ, mont dezhi a-grog-kolier, kregiñ an eil en egile ; 2. *er rauft sich gern*, ur gwall skoer eo, ur rioter eo, hennezh a blij dezhañ plantañ peilh, hennezh a blij dezhañ plantañ drailh (rendaeliñ, riotal), hennezh a zo un taskagner anezhañ, atav e vez o klask rev ouzh unan bennak, n'eus den par dezhañ da c'hoari ar vazh, hennezh en em blij o foetañ, hennezh a zo prim da skeiñ ; 3. *sich die Haare raufen*,

a) divleviñ e benn, tennañ kuchennadoù blev a-ziwar e benn, dirañsañ e vlev, sachañ blev eus e benn, displanthañ blev diwar e benn, diframmañ e vlev diwar e benn ; b) [dre skeud.] bezañ sach-blev (sach-kreoñ, chabous, fich-blev, krog-blev, krogou, patati, butun) etrezo, bezañ bekih etrezo, bezañ kign ha frot etrezo, bezañ krog an eil e greouichenn egile, bezañ chabous (c'hign-c'hagn, cholori) ganto, en em gannañ, en em c'hennañ, en em vlevata (Gregor), en em lopañ, en em zornañ, en em zornata, en em flumañ, en em frotañ, en em gribat, en em stagañ, en em vatañ, mont d'an taolioù, krafañ an eil war egile.

Raufer g. (-s,-) : tabac'her g., sabater g., tourner g., dispac'her g., bostoc'her g., mazaouer g., draster g., breser g., mesker g., flastrer g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., ficher freuz g., paotr ar beilh g., taskagner g., den gwaller g., rioter g., gwall skoer g., rendaeler g., planter peilh g., ficher freuz g., planter drailh g., kannataer g., kanner g., penn bervet g., dorer g., piler g.

Rauferei b. (-,-en) : kabadiilh b., saka-maout g., pegad g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., krogadeg b., frigas g., frigasenn b., kann b., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g., kannadeg b., kannerezh g., lazh g., gourenadeg b., stourmadeg b., foeterezh g., riot g., chao g., sach g., embiladeg b., lorgn g., krog g., krogad g., chabous g., tag g., piladeg b. ; *es ist zu einer Rauferei gekommen*, en em gannet o doa a daolioù dorn, taolioù dorn a oa bet, kabadiilh a oa bet, savet ez eus bet mesk, savet ez eus bet frigas, trouz a zo bet savet etrezo, kann a savas etrezo, foeterezh a savas, frigas a savas, krog a oa bet etrezo, dont a rejont hag en em gannañ ; *es kam oft zu Raufereien zwischen den Jungs*, piladeg a veze alies etre ar baotred, kannoù a veze alies gant ar baotred, kannoù a veze alies etre ar baotred.

Rauflust b. (-) : kannusted b., tagusted b., argadusted b., atahinusted b.

rauflustig ag. : kannus, tagus, argadus, atahinus ; *sie sind rauflustig*, ne c'houlennont nemet pil ha lazh ; *er ist rauflustig*, hennezh a zo hek, hennezh a zo heg en e gorf, hennezh a vez atav e trouz gant unan bennak, un taskagner a zo anezhañ, un den gwaller eo, hennezh en em blij o foetañ, hennezh a zo buan da skeiñ ; *ich war vielmehr so ein rauflustiger Typ und konnte also meine Schnauze nicht halten*, imor en em gannañ a veze atav ennon ha ne oan ket troet da bladañ.

Raufrost g. (-s) : rev gwenn g., revenn b., revadenn b., spil g., riell g., frim g., sklask g. ; *Raufrost hervorruft*, revus.

rauh ag. : *doare-skrivañ dispredet evit rau*.

rauhaarig ag. : reunek, pikek, boucek, porc'hadek, kriz.

Rauhafer g. (-s) : [louza.] sinkerc'h str.

Rauheit b. (-) / **Rauigkeit** b. (-) : 1. garventez b., garvded b., garvder g., ruster g., rusted b., rustoni b., diguñvez b., gardisted b., gardister g., kruelder g., kruelled b., griziasted b., griziaster g. ; *seine Großzügigkeit gleicht seine Rauheit aus*, e vrokusted a ra kempouez d'e rustoni ; *die Rauheit des Winters*, garventez ar goañv b. ; 2. skoaselloù ls., toroselloù ls., chakonioù ls.

Rauke b. (-,-n) / **Raukensenf** g. (-s) : [louza.] louzaouenn-ar-ganerien b.

raum ag. : [merdead.] 1. diaod, digor, dispak ; *die raume See*, an dour digor g., ar mor digor g., an donvor g., ar c'heinvor g., ar mor bras g., ar mor-don g., ar mor diaod g., ar c'hreiz g., ar maez g. ; 2. a-dreñv, a-gein, a-du ; *raumer Wind*, avel a-du g., avel vat g., avel a-dreñv g., avel a-gein g., avel a-vat g., avel hag a zoug g., avel lañsus g. ; *bei raumem Wind*, pa vez an avel da zougen ; *wir bekommen bald raumen Wind*, emañ an avel o treiñ a-vat ; *wir haben raume See*, a-lev emañ ar gwagoù-mor, dont a ra ar gwagennoù a-ziadreñv ar vag.

Raum g. (-s, Räume) : 1. egor g., egorenn b., ec'honder g., spas g., esaouenn b. ; *leerer Raum*, goulonder g., goulo g., gouloenn b., kleuz g., kleuzenn b. ; *der Raum*, an egor g. ; *ein bestimmter Raum*, un egorenn b. ; *geographischer Raum*, douaregor g. ; *Luftraum*, spas-nij g., aeregor g. ; *interplanetarischer Raum*, steregor g.

2. [ster rik ha dre skeud.] plas g., lec'h g., ichoù g., lijor g., frankiz b., diere g., frankizenn b., frañchiz b., pealec'h g., plasell b., isu g., tachad g., esaou g. ; *Raum finden*, kavout plas (lec'h, pealec'h, lijor) ; *jemandem Raum schaffen*, ober (reiñ) plas d'u.b., lezel frank an tremen d'u.b. ; *auf engem Raum leben*, bezañ enk war an-unan en e lojeiz, bevañ kloc'h ha tenn (war enk, en enk), bezañ gwasket en e lojeiz ; *die Kühe waren auf engem Raum zusammengepfercht*, war enk e oa ar saout er c'hraou, gwasket e oa ar saout er c'hraou ; *verschlossener Raum*, lec'h bac'h g.

3. pezh g., sal b., stavell b., kambr b. ; *gewerblicher Raum*, stal labour b., burev g., sal labour b., pezh labour g. ; *etwas in den Raum rufen*, trompilhañ udb a-glev d'an holl ; *Kühlraum*, kambr yen b. ; *abgeteilter Raum*, kel g., speurenn b. [*liester* speurnier], loch g., kombod g., disparti g. ; *im Raum stehen*, *im Raum stehen bleiben*, chom en entremar, chom e-kroug, chom e-ispilh, chom a-ispilh, chom (menel) war vordo, menel e-skourr, chom e darn, chom e-skourr, chom a-stlej, chom e-perch, bezañ e-perch, chom en arvar, chom e krog, chom ouzh an dreiz, chom e-pign, chom war vann, chom er vann, chom a-sac'h, chom da restañ, chom o restañ, chom a-istribilh, chom a-zistribilh, bezañ war silwink, bezañ war vrafiskell, bezañ e bili-bann ; *im Raum stehen lassen*, lezel da restañ, lezel a-blad, lezel a-sac'h, lezel ouzh torgenn, lezel e-pign, lezel a-istribilh, lezel a-zistribilh, lezel a-ispilh, lezel e-skourr, lezel e darn, darniñ, dilostañ, chom e-pign gant.

4. [mat., fizik] egor g. ; *geometrischer Raum*, egor mentoniell g. ; *affiner Raum*, egor keouenn g. ; *n-dimensionaler Raum*, egor n-ment g. ; *die Dimensionen des Raumes*, mentoù an egor ls. ; *eindimensionaler Raum*, egor unvent g. ; *dreidimensionaler Raum*, egor teirment g. ; *euklidischer Raum*, egor euklidel g. ; *Vektorraum*, egor sturiadel g. ; *normierter Raum*, *normierter Vektorraum*, egor sturiadel reolet g.

5. [preder.] egor g. ; *der Raum und die Zeit*, an egor hag an amzer.

6. *Raum zwischen Bett und Wand*, [dre fent] toull-plouz g.

7. [merdead.] *unten im Raum*, e strad al lestr.

8. *der öffentliche Raum*, an domani foran g.

Räumahle b. (-n) : [tekn.] trogleuzer g., bilh g.

Raumakustik b. (-) : klevidikted b.

Raumangst b. (-,ängste) : [mezeg.] klozarur g., droug ar moug g., aonenn ar c'hloastrañ b., mougaoenn b. ; *an Raumangst Leidender*, klozarureg g. [*liester* klozarureien].

Raumanzug g. (-s,-anzüge) : 1. egorsae b. ; 2. [extravehicular suit] egorwisk g.

Raumausdehnung b. (-,-en) : [fizik] arledadur ec'honel g.

Raumausstatter g. (-s,-) : livour-kinklour g.

Raumausstatterin b. (-,-nen) : livourez-kinklourez b.

Raumbedarf g. (-s) : plas ret g., lec'h ret g., lijoz ret g., ichoù ret g.

Raumbild n. (-s,-er) : skeudenn stereoskopek b., skeudenn teir-ment b.

Raumboot n. (-s,-e) : [merdead., lu] lestr-divinañ g.

Raumeinheit b. (-,-en) : [mat.] 1. unanenn c'horread b. ; 2. unanenn ec'honad b.

räumen V.k.e. (hat geräumt) : 1. distaliañ, diac'hubiñ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, digarzhañ, divorañ, distrollañ, difardellañ, diatrediñ, klenkañ, renkañ, disternañ, disterniañ, distrobañ, distrobellañ, dijabliñ, ober un dijabl da, distankañ, divaneriñ, dizeñ, distlabezañ, urzhiañ, urzhiata, kempenn, dilorañ, riñsañ ; *das Geschirr vom Tische räumen*, distaliañ diouzh an daol, distaliañ an traoù diwar an daol, distaliañ ar stalioù, distaliañ an daol, diac'hubiñ an daol, diservijañ an daol, tennañ an traoù a-ziwar an daol, dieubiñ an daol, distlabezañ an traoù diwar an daol, dijabliñ an daol, distaoliañ, diservijout, distaliañ, disterniañ an daol, distrollañ an daol, dilastrañ an daol ; *einen Durchgang frei räumen*, einen Weg räumen, diac'hubiñ un hent, dieubiñ un hent, distrobañ un hent, distankañ un hent, difardellañ un hent, karzhañ un hent ; *Schutt räumen*, diatrediñ, diac'hubiñ an atred diwar an hent, skarzhañ an atred, karzhañ an atred, karzhañ an hent eus an atred, divorañ an atred, diboullañ an atred, dijabliñ an hent ; *leer räumen*, gouloñ, goullonderiñ, lakaat goulo, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn,

diskarzhañ, peuriñsañ, ober riñs-ti ; *ein Zimmer leer räumen*, diwarnisañ ur gambr, riñsañ ur gambr, ober ar riñs en ur gambr, diannañsañ ur gambr / diveubliñ ur gambr (Gregor), tennañ an arrebeuri eus ur gambr, P. divorañ an arrebeuri eus ur gambr ; *sie haben mir das Haus leer geräumt*, kement a oa en ti a zo aet ganto, graet o deus riñs-ti ; *du wirst wohl für ihn den Platz räumen müssen*, te a ranko distankañ ar plas dezhañ ; *jemanden aus dem Weg räumen*, skarzhañ u.b. diwar an hent, pellaat u.b., kas u.b. diwar an hent, didroadañ (distroadañ) u.b. ; *räum diesen Stuhl beiseite !* tec'h ar gador-se diwar hent ! lamm ar gador-se diwar hent ! lamm ar gador-se a-ziwar an hent !

2. klenkañ, renkañ ; *seine Wäsche in einen Schrank räumen*, klenkañ (renkañ) e zilhadoù en un armel ; *wo zum Teufel hat er meine Werkzeuge hingerräumt ?* pelec'h ar bed en deus klenket va binvioù ?

3. *eine Wohnung räumen*, a) diannañsañ, diannañsañ ur ranndi, dillojañ, mont kuit eus ur ranndi ; b) argas tud eus ur ranndi, dillojañ tud eus ur ranndi, kas tud er-maez eus ur ranndi, skarzhañ tud er-maez eus ur ranndi, diannañsañ tud ; *einen Kinosaal räumen*, a) kas er-maez an dud a zo en ur sal sinema, didudañ ur sal sinema, digarzhañ ur sal-sinema, karzhañ ur sal sinema, skarzhañ ur sal sinema, goullonderiñ ur sal sinema, gouloñ ur sal sinema ; b) mont kuit eus ur sal-sinema ; [lu] *eine Stellung räumen*, dilezel (kuitaat) ur savlec'h, en em dennañ eus ur savlec'h ; *die Stadt räumen*, a) digêriadegañ, didudañ kêr ; b) en em dennañ eus kêr ; *ein Gebiet räumen*, a) skarzhañ un takad, didudañ un takad ; b) en em dennañ eus un takad ; [kenw.] *(die Lager) räumen*, ober ur skub d'ar varc'hadourez, gwerzhañ ha gwerzhañ, ober ur skarzhañ d'ar varc'hadourez.

4. [merdead.] *der Wind räumt*, treiñ a ra an avel a-vat.

Räumer g. (-s,-) : 1. naetaer g., kempenner g., skarzher g., karzher g. ; 2. [tekn., benveg] trogleuzer g., bilh g.

Raumerfüllung b. (-) : stankted b., feur choukañ g., feur barrañ g.

Raumersparnis b. (-,-se) : gounidegezh plas b., gounid plas g. ; *zwecks Raumersparnis*, evit gounit plas (lijoz), evit kaout muioc'h a blas (a lijoz).

Raumfähre b. (-,-n) : egorvulzun b., bulzun-egor b.

Raumfahrer g. (-s,-) : astraer g., astronaut g., kosmonaot g., sterdead g., egoraer g., spasaer g., spasionaot g., P. martolod an egor g.

Raumfahrer(in) b. (-,-nen) : astraerez b., astronautez b., kosmonaotez b., sterdeadez b., egoraerez b., spasaerez b., spasionaotez b.

Raumfahrt b. (-,-en) : 1. beaj dre an egor b. ; 2. sterdeerezh g., sterdeiñ g.

Raumfahrtindustrie b. (-) : ijinerezh egorel g.

Raumfahrtmedizin b. (-) : mezekniezh egorel g.

Raumfahrtsektor g. (-s) : ijinerezh egorel g.

Raumfahrzeug n. (-s,-e) : egorlestr g. [*liester* egorlistri], egorijin g., ijinenn egor b., karbed egor g.

Räumfahrzeug n. (-s,-e) : mekanik diatrediñ g., ijinenn diatrediñ b., ijin diatrediñ g.

Raumflug g. (-s,-flüge) : 1. nij dre an egor g., nijadenn dre an egor b. ; *einen Raumflug simulieren*, darvanañ un nijadenn dre an egor ; 2. sterdeerezh g., sterdeiñ g.

Raumflughafen g. (-s,-häfen) : bon bannañ fuzeennoù g., egorborzh g., kosmodrom g.

Raumflugkörper g. (-s,-) : egorijin g., ijinenn egor b. ; *bemannter Raumflugkörper*, egorlestr ur skipailh ennañ g. ; *unbemannter Raumflugkörper*, egorlestr diloman g., egorlestr skipailh ebet ennañ g.

Raumflugmechanik b. (-) : sternerzhoniezh b., astrodinamik g.

Raumgehalt g. (-s,-e) : [merdead.] fard, jaoj g. ; *Bruttoraumgehalt*, fard-jaoj g., tonellad b., fard kriz g., fard gros g., jaoj kriz g. ; *Nettoraumgehalt*, fard rik g., jaoj rik g.

Räumgerät n. (-s,-e) : mekanik diatrediñ g., ijinenn diatrediñ b., ijin diatrediñ g.

Raumgestaltung b. (-,-en) : afeson diabarzh g., terkadur diabarzh g., aveadur diabarzh g.

Raumgitter n. (-s,-) : [fizik] rouedad ec'honel b.

Raumgleiter g. (-s,-) : egorvulzun b., bulzun-egor b.

Raumgründe ls. : *aus Raumgründen*, abalamour d'an diouer a blas, abalamour d'an diouer a lijor, dre ziouer a blas, dre ziouer a lijor, en abeg d'ar mank a blas, en abeg d'ar mank a lijor, dre ma'z eo re enk.

Raumgruppe b. (-,-n) : [strinkennoniezh] stroll ec'honel g. ; *kristallographische Raumgruppe*, stroll ec'honel ar strinkenn g.

Raumhafen g. (-s,-häfen) : bon bannañ fuzeennou g., egorborzh g., kosmodrom g.

Rauminhalt g. (-s,-e) : 1. egorad b., ec'honad g., diñsador g. ; *der Flächeninhalt und der Rauminhalt sind Maße*, ar gorread hag an ec'honad a zo mentadoù ; 2. [merdead.] fard g., jaoj g.

Raumkapsel b. (-,-n) : 1. klozenn egor b. ; 2. sonterez egor b.

Raumkrümmung b. (-,-en) : [fizik] krommder an egor g.

Raumkunst b. (-) : kinklerezh diabarzh g., kinklañ diabarzh g.

Raumkurve b. (-,-n) : [mat.] krommenn c'hwhizh b.

Raumlehre b. (-) : mentoniezh b.

räumlich ag. : 1. en egor, egorel ; *die räumliche Nähe*, an nester en egor g. ; *die räumliche Entfernung*, ar peller en egor g. ; *in großer räumlicher Entfernung von etwas liegen*, bezañ pell-mat diouzh udb ; 2. a-fet ichoù, a-fet lijor ; *die räumlichen Gegebenheiten*, an ichoù arveradus g., al lijor arveradus g. ; *die räumliche Enge*, an diouer a blas g., an diouer a lijor g. ; *in räumlicher Enge*, kloz ha tenn, war enk, en enk ; *die räumlichen Kapazitäten des Betriebs sind erschöpft*, deuet eo da vezañ enk warnomp en embregerezh, ar plas (al lijor) a ra diouer deomp en embregerezh, un diant a blas (a lijor) a zo en embregerezh, mankout a reomp a blas (a lijor) en embregerezh, plas (lijor) a ra diant deomp en embregerezh, bez ez eus diant a blas (a lijor) en embregerezh, diankañ a ra plas (lijor) deomp en embregerezh, gwall verr eo deuet ar plas (al lijor) da vezañ en embregerezh, re just eo deuet ar plas (al lijor) da vezañ en embregerezh, un diouer a blas (a lijor) hon eus en embregerezh, mankout (faotañ, faziñ) a ra plas deomp en embregerezh ; 3. teirment, a-vos, stereofonek.

Adv. : 1. a-fet ichoù, a-fet lijor ; *räumlich beschränkt sein*, *räumlich beengt sein*, *räumlich eingeengt ein*, bezañ war enk, bezañ enk war an-unan, bezañ o chom kloz ha tenn, bezañ war enk, bezañ en enk ; *räumlich beengt wohnen*, *in räumlich beengten Verhältnissen wohnen*, bezañ enk war an-unan en e lojeiz, bevañ (bezañ lojet) kloz ha tenn (war enk, en enk), bezañ gwasket en e lojeiz ; 2. e teir ment, a-vos, e stereofoniezh ; *räumlich sehen*, gwelet a-vos, gwelet e teir ment ; *räumlich hören*, klevet e stereofoniezh.

Räumlichkeit b. (-,-en) : 1. egorelezh b. ; [preder.] *Räumlichkeit und Zeitlichkeit*, egorelezh hag amzerelezh ; 2. [arz] donder g. ; 3. sal b., savadur g. ; *die Räumlichkeiten des Bahnhofes*, savadurioù ar porzh-houarn (an ti-gar) ls.

Raumluft b. (-) : aer ar sal g./b. ; *die Raumluft komplett erneuern*, neveziñ aer ar sal.

Raummaß n. (-es,-e) : muzul ec'honad g.

Raummessbild n. (-s,-er) : stereogramm g.

Raummeter n. (-s,-) : ster g., sterad g. ; *Holz raumeterweise stapeln*, sterañ keuneud, ensterañ keuneud.

Raumnetz n. (-es,-e) : [strinkennoniezh] rouedad ec'honel b.

Raumordnung b. (-,-en) : [polit., melestrad.] terkerezh an tiriad g., terkadur an tiriad g., aozadur an tiriad g., tiraozadur g., tiraozañ g.

Raumpflegerin b. (-,-nen) : plac'h-ti b. [*liester* plac'hezed-ti], plac'h-tiegezh b. [*liester* plac'hezed-tiegezh], plac'h ar c'hempenn b. [*liester* merc'hed ar c'hempenn].

Räumflug g. (-s,-pflüge) : tourter g.

Raumplaner g. (-s,-) : terker g., tiraozer g.

Raumplanung b. (-,-en) : [polit., melestrad.] steuñv terkañ g., terkerezh an tiriad g., terkadur an tiriad g., terkadur an diriegezh g., aozadur an tiriad g., tiraozadur g., tiraozañ g.

Raumprofil n. (-s,-e) : [treuzdougen] gobari g. ; *lichtes Raumprofil*, gobari ar skoilhoù g.

Raumschiff n. (-s,-e) : egorlestr g. [*liester* egorlistri], egorijin g., ijinenn egor b., egorvulzun b., bulzun-egor b.

raumschots Adv. : [merdead.] larg-kaer ; *raumschots segeln*, bezañ larg-kaer ganti.

Raumschotskurs g. (-es) : [merdead.] kerzhed a-du g.

Raumsonde b. (-,-n) : sonterez egor b.

raumsparend ag. : koujourn, hag a gemer nebeut a blas, heglenn, dichastre.

Raumstation b. (-,-en) : savlec'h egor g.

Raumtransporter g. (-s,-) : egorvulzun b., bulzun-egor b.

Räume b. (-,-n) : [merdead.] 1. donvor g. (Gregor), keinvor g., mor bras g., dour digor g., mor digor g., mor diaod g. ; 2. strad ar vag g.

Raumton g. (-s) : [skingomz] stereofoniezh b.

Räumung b. (-,-en) : karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., diskarzh g., skarzherezh g., diskarzherezh g., skarzhadur g., diskarzhadur g., skarzhadenn b., diskarzhadenn b., skarzhadeg b., diskarzhadeg b., skub g., distalaj g., dilojadeg b., digarzh g., digarzhadeg b., dijabl g., argas g., argasadenn b., argasadeg b. ; *jemanden zur Räumung seiner Wohnung zwingen*, diannezañ u.b., bannañ u.b. eus e ranndi ; *Räumung einer Stadt*, digêriadeg b., goulloadur ur gêr g., dilojadeg (emdennadeg) eus ur gêr b.

Räumungsarbeiten ls. : 1. labourioù diatrediñ ls. ; 2. labourioù skarzañ ls.

Räumungsbefehl g. (-s,-e) : [gwir] diferad dilojañ g., diferad argas b.

Räumungsklage b. (-,-n) : [gwir] goulenn dilojañ g., goulenn argas g.

Räumungsverkauf g. (-s,-verkäufe) : [kenw.] gwerzh war zistao (war ziskont) b., skub d'ar varc'hadoerezh g., pilwerzh b., dibennwerzh b., taol balaenn g., difoar b., peurwerzh b.

Raumverschwendung b. (-,-en) : plas kollet g.

Raumverteilung b. (-,-en) : 1. aozadur g., arenkadur g., trevnadur g., kenurzhadur g. ; 2. [luc'hskeudennerezh] sterniañ g., kouchañ g., kouchadur g.

Raumvielfachvermittlung b. (-) : [pellgehentiñ] trec'haoliñ egorel g.

Raumwahrnehmung b. (-,-en) : [bred.] merzerezh a-vos g., merzerezh e teir ment g.

Raumwindkurs g. (-es) : [merdead.] kerzhed a-du g.

Raumwinkel g. (-s,-) : [mat.] ec'hongorn g.

Raumzeit b. (-) / **Raum-Zeit-Kontinuum** n. (-s) : [fizik] egoramzer g., kendalc'heg egoramzerel g.

raumzeitlich ag. : egoramzerel ; *raumzeitliche Kontinuität*, kendalc'hegezh egoramzerel b.

raunen V.gw. ha V.k.e. (hat geraunt) : komz chuchumuchu, chuchumuchiñ, mouskomz, grozmat, komz etre kuzh-ha-muz, kuzulikat, kuzuliañ, kuzuliat, hiboudiñ, komz dindan e vouezh.

Raunen n. (-s) : krozezh g., kroz g., grozmol g., soroc'herezh g., bourbouterzh g., gront g., gronterzh g., grognerezh g., grogn g. ; *allgemeines Raunen*, grozmol an holl g., kaoz b., teod ar vro g., teod an dud g. ; *leises Raunen*, mouskomz krouz b., chuchumuchu dirukel g., kuzulikerezh araous g., kuzulig diskombert g., kuzhmuz bigarre g., kuzuliadeg huernus b.

raunzen V.gw. (hat geraunzt) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] 1. termal, klemm, klemmichal, kestral, hirovudiñ, keinal, kunudañ, en em chaokat, trueziñ ; 2. ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumat, kintuziñ, klemmichal, goefiñ, grignouzat, tagnouzal, chaokat e bater, bourboutil, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmat, gwigourat.

Raupe b. (-, -n) : 1. [loenn.] biskoul str., biskoulenn b. [*liester* biskoulenned, biskoul], preñv-blevek g., chasplouz str., chasplouzen b. [*liester* chasplouzed], pelouzen b. [*liester* pelouzed], hertuz str. ; *Raupe des Prozessionsspinners*, amheulier g. [*liester* amheuliered] ; *Raupen ablesen*, diviskoulañ ; *von Raupen befallen sein*, biskoulañ ; *die Raupen fressen die Bäume kahl*, ar biskoul a zebr holl zeliou ar gwez, delienn ebet ne chom er gwez war-lerc'h ar biskoul, holl zeliou ar gwez a vez debret gant ar biskoul pizh ha kempenn, lipet e vez holl zeliou ar gwez gant ar biskoul, skubet e vez holl-razhribus deliou ar gwez gant ar biskoul ; *Raupen des großen Kohlweißlings*, preñved-kaol ls., mazarined ls. ; 2. [tekn., kirri] biskoulenn b. [*liester* biskoulennou], raou b. [*liester* raouier] ; 3. tourter g. ; 4. P. *Raupen im Kopf haben*, bezañ kranked bihan en e benn, bezañ paket anezho, bezañ aet ganto, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiaid d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat an-unan, bezañ klañv e benn, direzoniñ, bezañ laban, bezañ toull e vurutell, bezañ tapet war ar portolof, c'hoari gant e voned, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ ar spered gant an-unan (*e spered gantañ, he spered ganti h.a.*), bezañ kollet ar spered gant an-unan (*e spered gantañ, he spered ganti h.a.*), bezañ kollet ar penn gant an-unan (*e benn gantañ, he fenn ganti h.a.*), bezañ darngollet e benn gant an-unan (*e benn gantañ, he fenn ganti h.a.*), c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ cheñchet war an-unan, bezañ tec'het e spered, bezañ skañvaet e spered, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, bezañ un tammig droch, bezañ bet lakaet e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, bezañ kollet ar sterenn gant an-unan (*e sterenn gantañ, he sterenn ganti h.a.*), kaout ul lod e park ar Brizh, kaout ul lodenn e park ar Brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, dougen banniel sant Laorañs, bezañ eus fin ar sizhun, bezañ eus fin ar bloaz, bezañ faout e girin, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ ur sklêrijenn, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrapouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, mont e spered da stoupa, bezañ deuet da vezañ gwrac'h, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, faziñ ur c'hreunenn d'e chapelad, mankout d'an-unan ur c'hreunenn er chapelad.

raupen V.k.e. (hat geraupt) : diviskoulañ.

Raupenablesen n. (-s) : diviskoulañ g.

raupenähnlich ag. / **raupenartig** ag. : biskoulheñvel.

Raupenband n. (-s, -bänder) : [tekn., kirri] biskoulenn b., raou b.

Raupenfahrzeug n. (-s, -e) : [tekn.] mekanik war viskoulennou g., karr-biskoulenn g., mekanik war raouier g.

Raupenfliege b. (-, -n) : [loen., *Tachina*] tachin str.

raupenförmig ag. : biskoulheñvel.

Raupenfrass g. (-es) : gaou (droug g., gwast g., gwall g., noaz g.) degaset gant ar biskoul g.

Raupengespinnt n. (-s, -e) : stoubenn ar viskoulenn b., biskouleg b., klozenn b., gronnad g., gronnenn b., gwiaad g./b.

Raupenkette b. (-, -n) : [tekn., kirri] biskoulenn b. [*liester* biskoulennou], raou b. [*liester* raouier] ; *ein Fahrzeug mit Raupenkette versehen*, biskoulañ ur c'harbed.

Raupennest n. (-es, -er) : biskouleg b.

Raupenschere b. (-, -n) : gweltre diviskoulañ b.

Raupenschlepper g. (-s, -) : [tekn.] stlejer-biskoulenn b., stlejer war viskoulennou g., stlejer war raouier g.

raupig ag. : leun a viskoul, biskoulet.

Rauputz g. (-es) : [tisav.] indu g., fuilh g., gwisk g., chek g., chekadur g., chik g., chikadur g.

Raureif g. (-s) : rev gwenn g., revenn b., revadenn b., spil g., riell g., frim g., sklas g. ; *Raureif hervorruhend*, revus, frimus ; *Raureif bildender Nebel*, latar revus g., latar frimus g. ; *mit Raureif überzogen*, frimet, revet.

raus- *sellit ouzh heraus-* **pe hinaus-** ; *raus* ! er-maez ! frap ganit ! frapit ganeoc'h ! ; *raus hier* ! 'maez ac'hann ! ; *raus mit dir* ! kae da lec'h all d'en em rostañ ! krib er-maez ! skarz ! kae er-maez ac'hanen ! distailh ac'hanen ! kerzh diwar va zro ! kae diwar va zro ! sach da revr alese ! skarz alese ! dilor alese ! kae pell diouzhin ! kae pelloc'h ! kae kuit ! er-maez ! kae gant da hent ! kae en hent ! kerzh gant da hent ! kerzh alese ha kas da revr ganit ! kerzh kuit ! kae lark diouzhin ! sach da dreid ganit ! sach da loa ganit ! skarz kuit ! sach da skasoù ganit ! kae da aveliñ da loeroù ! kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ ! kae gant ar grug ! kae da grampouesha ! kae da stoupa ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! kae da foar an diaoul ! kae da gaolmoc'ha ! da gac'hat ganit ! kae da skidañ ! kae da gouziñ ! va revr ganit ! kerzh d'an diamig ! ar moug ra'z mougo ! kerzh gant an diaoul ! kae da wriat da votoù ! kae d'en em glask e lec'h all ! kae da c'houzout ! ; *raus mit der Kohle* ! zamañ din ar bilheoz ! deus amañ ar bilheoz ! ; *los, raus mit der Sprache* ! na los, raus damit ! dispak 'ta ! respont 'ta ! distrip 'ta ! komzit bremañ ! lavarit ho soñj 'ta ! disac'h 'ta ! disac'h'it 'ta ! lavar da stal 'ta ! ; *wir sind noch nicht aus der Scheiße raus*, n'omp ket deuet er-maez eus ar stloagenn ; *wir sind fein raus* ! barrek omp bremañ ! echu eo gant hon trubuilhoù !

Rausch g. (-es, Räusche) : 1. mezvidigezh b., mezverezh g., mezvadur g., P. chupennad b., jiletennad b., korfad g., picherad g., pintad g., pifad g., tortad g., revriad g., revrad g., sac'had g., senklennad b., dargreizad g., tontonad g., toullad g., troñsad g., tognad g., talad g. ; *man merkt ihm den Rausch an*, anat eo e vanne warnañ, anat eo warnañ ez eo mezv ; P. *sich einen Rausch antrinken* (*zulegen*), kargañ un tammig re, mezviañ, mezviñ, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, pakañ unan, ober pant, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober ur c'horfad, tapout ur c'horfad, ober ur picherad, tapout ur picherad, korfata, tapout ur jiletennad (ur chupennad, un tognad, un troñsad), lakaat un talad, klukañ, lapañ, lipat, lonkañ, ober bos, ober un tortad, tapout un tortad, lakaat tenn war e vegal, drevaat, ober ur pifad, tapout ur pifad, pakañ un toullad, toulladiñ, lakaat e-

barzh, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ un troñsad, tapout ur sac'had, pakañ ur revriad, lakaat un talad, ober un troñsad, mont e-barzh ; *einen Rausch haben*, bezañ mezv (drev, tommet d'an-unan, ur banne dindan e fri, ur banne war an-unan, savet e vanne d'e benn, tomm d'an-unan, tommet d'e fri), bezañ mezvet, bezañ trenk e doull, bezañ tomm en e ziabarzh, kaout e damm tortad, kaout ur picherad, bezañ re garg e garg, bezañ evet d'an-unan, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, bezañ ur sac'had (un tognad, un dargreizad) gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh ; *seinen Rausch ausschlafen*, mogañ e win, uzañ e win, uzañ e vanne, uzañ e vanneoù, kousket war e win, kousket en e win, euvriñ e gofad, kousket war re vras kofad, tremen e win, koll e win, diazezañ e gofad, dic'horin e doullad ; *nach dem Rausch kommen die Kopfschmerzen*, goude reilhenn, pinijenn - goude ar c'hoari e teu an dic'hoari ; **2.** [dre skeud.] trefu g., entan g., birvilh g., berv-kalon g., gred g., jourdoul g., goursav g., bervder g., trelat g., trelatezh g., birvidigezh b., luskad g., tanijenn b., lusk g., mezvadur g., treflamm g., follezh b. ; *Freudenrausch*, joa diroll b., hast diroll g. ; **3.** diroll g. ; *Farbenrausch*, diroll a livioù g., maread livioù g., livioù da drellañ forzh pegement ls., livioù ken-ha-ken ls., livioù ken-ha-kenañ ls., livioù mui-pegenn-mui ls.

Räuschchen n. (-s,-) : damvezvidigezh b., damvezverezh g. ; *ein Räuschchen haben*, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, tarvezv, luron, hanter vezv, enaouet, bistenket, tarlichek, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, penndommet, abafet), bezañ drev, bezañ digadao, bezañ kazeg, bezañ hanter gazeg, bezañ goudommet, bezañ loufok, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ erru gleb e c'henoù, kaout ur mouchig avel en e letern, bezañ ur banne e-barzh e fas, bezañ suilhet, bezañ a-strew, bezañ damdomm d'an-unan, bezañ evedik d'an-unan, bezañ tommedik d'an-unan.

rauschen V.gw. hat gerauscht (trouz) / ist irgendwohin gerauscht (fiñv gant trouz) : **1.** hiboudiñ, bourboutil, bourouañ, bouboual, gourgouilhat, moustrouzal, trouzkrozal, sourral, seniñ, trouzal, ragachat ; *der Bach rauscht in der Ferne*, seniñ a ra ar richer er pellder, ragachat a ra ar richer er pellder, kanañ a ra ar richer er pellder, hiboudiñ a ra ar richer er pellder ; **2.** *der Wind rauscht*, rugañ a ra an avel, sourral a ra an avel, sarac'hañ a ra an avel, c'hwibanat (c'hwistañ, c'hwitellat, gwic'hal, hudal, soroc'hal, yudal, fraoñval) a ra an avel ; *die Wipfel rauschen im Wind*, klevet e vez an avel o sourral e laez ar gwez.

Rauschen n. (-s) : **1.** soroc'h g., sourr g., sourrad g., rugenn b., sarac'h g., hiboud g., tarav g., moustrouz g., boubou b., boubouenn b., fraoñv g., fraoñv-difraoñv g., fraoñverezh g., fraoñvadenn b., fraoñvadeg b., mouskan g., moustrouz g., ragach g., ragacherezh g., richan g. ; *das Rauschen des Windes*, mouezh an avel b., ar rugenn b. ; *das Rauschen des Laubes im Wind*, sarac'h an delioù g., ragach an delioù g. ; *das Rauschen des Wassers*, mouezh an dour b., hiboud an dour g., kan an dour g., fistilh an dour g., mouskan an dour g., ragach an dour g., richan an dour g. ; *das Rauschen des Wassers schwillt an*, kreskiñ a ra hiboud ar richer, c'hwizañ a ra hiboud ar richer, foeñviñ a ra hiboud ar richer, kreñvaat a ra kan ar richer (mouskan ar richer) ; *das Rauschen des Meeres*, ar mordrouz g., ar morson g., tregem ar mor b., fraoñv ar mor g., kanenn ar mor b. ; **2.** [pellgomz] trouz foñs g., gwrac'hadoù ls., adtrouziou ls., ardrouz g., mordrouz g., grizien str., vorm g. ; **3.** [fizik] *impulsives Rauschen*, trouz skogat g.

rauschend ag. : pompadus, pompus, tonius, a-stroñs, rouflus. **Rauschfilter** n./g. (-s,-) : [tekn.] sil enebardrouz g.

rauschfrei ag. : [skingomz] direbech e son, hep tamm trouz foñs ebet, kuit a wrac'hadoù, hep adtrouziou, hep mordrouz, hep grizien.

Rauschgelb n. (-s) : [maen.] orpimant g.

Rauschgift n. (-s,-e) : dramm g., struj g./str., baduzenn b. ; *Rauschgift zu sich nehmen*, en em strujañ, en em zrammañ, tapout dramm.

Rauschgifthandel g. (-s) : narkotrafikerezh g., trafikerezh drammoù g. ; *Drehscheibe des Rauschgifthandels*, kroashent an dramm g., kroashent an narkotrafikerezh g., klom treizhid an narkotrafikerezh g., leurenn-dro an dramm b., leurenn-dro an narkotrafikerezh b.

Rauschgiftändler g. (-s,-) : narkotrafiker g., trafiker drammoù g., diler g., trafiker g.

Rauschgiftmittel n. (-s,-) : dramm g., struj g./ls., baduzenn b.

Rauschgiftsucht b. (-) : drammetoue g., drammidigezh b., sujidigezh d'an dramm b., drammgaezh g., drammgaezhiadezh b., hoal an dramm g., kaezhiadezh b., drammoemenn b., youl didrec'hus da gemer dramm b.

rauschgiftsüchtig ag. : sujet d'an dramm, hoal an dramm warnañ, dalc'het gant ur youl didrec'hus da gemer dramm, dalc'het gant an drammgaezhiadezh (gant an drammoemenn), dalc'het gant an dramm, drammetoueat.

Rauschgiftsüchtige(r) ag.k. g./b. : drammed g. [*liester* drammid], drammedez b., drammiad g. [*liester* drammid], drammiadez b., drammgaezhiad g. [*liester* drammgaezhiaded], drammgaezhiadez b., kaezhiad g. [*liester* kaezhiaded], kaezhiadez b.

Rauschgold n. (-s) : alaouraj g., alaourajoù ls., alaourennoù ls.

Rauschgras n. (-es,-gräser) : [louza.] dreog g., bilhon g., pizel g.

rauschhaft ag. : mezevellus, mezvus, badaouus.

Rauschmittel n. (-s,-) : dramm g., struj g./str., baduzenn b.

Rauschsilber n. (-s) : arc'hantadurioù ls., arc'hantadurajoù ls.

Rauschunterdrückungsfilter n./g. (-s,-) : [tekn.] sil enebardrouz g.

rausekeln V.k.e. (hat rausgeekelt) : *jemanden rauskeln*, doñjeriñ u.b. evit dezhañ mont kuit, tasoniñ u.b. evit dezhañ mont kuit, heugñ u.b. evit dezhañ mont kuit.

rausfliegen V.gw. (flog raus / ist rausgeflogen) : bezañ skarzhet, bezañ stlapet er-maez, bezañ bannet er-maez, bezañ strinket er-maez, bezañ taolet er-maez, bezañ talmet er-maez, bezañ stropet er-maez, bezañ batalmet er-maez.

raushaben V.k.e. (hat raus / hatte raus / hat rausgehabt) : **P. 1.** bezañ deuet a-benn da denañ er-maez, bezañ deuet a-benn da skarzhañ, bezañ deuet a-benn da garzhañ, bezañ deuet a-benn da gas kuit ; **2.** *der hat's raus*, *er hat den Dreh raus*, *er hat die Masche raus*, gouzout a oar an taol, gouzout a oar an taol, gouzout a ra anezhi, gouzout a ra an tres (an dres, ar stok, an doareoù), kavet en deus ar stek, kavet en deus an ode, kavet en deus ar pleg, gouzout a oar kemer an dro evit ober an dra-se, gouzout a ra an ardremez evit ober an dra-se, gouzout a ra an dres d'ober an dra-se, hennezh en deus an tu, kavet en deus an tu (an dro, e dro, ar c'hraf, e avel, an dalc'h, ar skoulm), gouzout a ra an arroud, gouzout a oar ar stek ; *ich hab's raus*, kavet 'm eus an tu (ar stek, an dro, ar c'hraf, ar skoulm, an dalc'h, ar pleg, pennvat da'm zaol, penn diouzh lost da'm fellenn, poell da'm c'hudenn).

raushauen V.k.e. (haute raus / hieb raus // hat rausgehauen) : **1.** tennañ er-maez gant taolioù, eztennañ gant taolioù, skarzhañ gant taolioù, karzhañ gant taolioù ; **2.** [lu] distrobañ, dic'hronañ, diac'hubiñ, dieubiñ ; **3.** *P. Kohle raushauen*, foetañ e drantell, stlepel (skeiñ) arc'hant er mor, foranañ e

arc'hant, ober diskempenn war e arc'hant, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, bezañ mat da zispign, bezañ ul liper e drantell eus an-unan, c'hwistañ arc'hant, skeiñ e arc'hant druilh-drast, skeiñ e arc'hant a-druilh-drast, foranañ arc'hant kement ha kement all, ober difoullañs, dismantrañ e wenneien, dismantrañ (digalzañ, kalkennañ, kalavriñ, malamantiñ, koufonañ, drailhañ, drastañ, foeltrañ, fuilhañ, flutañ, foetañ) e arc'hant, drailhañ arc'hant.

rauskriegen V.k.e. (hat rausgekriegt) : 1. dont a-benn da dennañ er-maez ; *die Schimmelflecke kriegt man nicht mehr raus*, ar brondou ne zeu ket er-maez ken ; 2. bezañ dleet d'an-unan, kaout da douch ; 3. [dre skeud.] dizoleiñ, dirouestlañ ; *ein Geheimnis rauskriegen*, dont a-benn da c'houzout ur c'hevriñ.

rauslassen V.k.e. (lässt raus / ließ raus / hat rausgelassen) : 1. leuskel da zont er-maez, leuskel da vont, digeriñ war ; 2. [treuzdougen] *jemanden irgendwo rauslassen*, lezel u.b. tu bennak.

räuspern V.em. : **sich räuspern** (hat sich (ak.) geräuspert) : ober ur skarzh d'e gorzailhenn, ober un diskarg d'e gorzailhenn, toc'hellañ, strogeal, pasaat da garzhañ e c'houzoug, pasaat da skarzhañ e c'houzoug, riboulat e c'houzoug, kravet (kravañ) e c'hourlañchenn, skarzhañ e c'hourlañchenn, riboulat e gorzailhenn, sklaeraat e vouezh, distankañ e c'hourlañchenn, distoc'hañ e c'hourlañchenn.

Räuspern n. (-s) : paz-gouzoug g. ; *starkes Räuspern*, paz kleuz g.

rausschmeißen V.k.e. (schmiss raus / hat rausgeschmissen) : bannañ er-maez, strinkat er-maez, teurel er-maez, stlepel er-maez, talmañ er-maez, batalmañ er-maez, strinkañ er-maez, stropañ er-maez, reiñ foet an nor da, skarzhañ ; *jemanden rausschmeißen*, skarzhañ u.b., reiñ foet an nor d'u.b., skubañ u.b., batalmiñ u.b., lakaat sav dindan botoù u.b., teuler (stlepel, lakaat) u.b. er-maez, bountañ u.b. er-maez, lakaat u.b. er-porz, lakaat u.b. 'barzh ar porzh, digêriañ u.b., sevel e dreid d'u.b., didrezaouiañ u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., lakaat u.b. en hent, kas u.b. war ar beoz, lakaat u.b. war ar beoz, teurel u.b. war ar beoz, teuler u.b. war al lann, P. bountañ u.b. a-raok, plantañ u.b. er-maez, bannañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, fouttrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez, sirañ e votoù d'u.b., lardañ e dreid d'u.b. ; *er wurde rausgeschmissen*, bet en devoa herr ; *der wird rausgeschmissen* ! hennezh a yelo er-maez ! siret e vo e votoù dezhañ ! lardet e vo e dreid dezhañ !

Rausschmeißer g. (-s,-) : P. riñser g., skarzher g.

Rausschmeißerin b. (-,nen) : P. riñserez b., skarzherez b.

Rausschmiss g. (-es,-e) : karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., argasadenn b., ermaezhidigezh b.

Raute b. (-,n) : 1. [mat.] lankell b., romb g. ; *die Raute und das Dreieck sind geometrische Figuren*, al lankell hag an tric'horn a zo anezho lunoù mentoniell, lunoù mentoniell eo al lankell hag an tric'horn ; 2. [diamant] talbennig g. ; 3. [louza.] louzaouenn-ar-ruz b. ; 4. [ardamezouriezh] talbennan g., lankell b.

rautenförmig ag. : lankellek, rombek, a-stumm gant ur romb, stummet evel ur romb, a-stumm gant ul lankell, stummet evel ul lankell, e doare ur romb, e doare romboù, beskelgarrezek ; *der Diamant wird rautenförmig geschliffen*, an diamant a vez benet d'ober talbennigoù dezhañ ; [kegin.] *rautenförmige Fischpfanne*, tulbozerezh b. [liester tulbozerioù].

Rautengewächs n. (-es,-e) : [louza.] ruzeg g.

Rautenhirn n. (-s,-e) : [korf.] dregempenn g., melempenn g.

Rauzeit b. (-,n) : [loen.] here g.

Ravioli ls. : [kegin.] ravioli str. [stumm-unan raviolienn b., tamm ravioli g.].

Raygras n. (-es) : [louza.] geot saoz str. ; *französisches Raygras*, chapelad-ar-vamm-gozh g., chapeladoù ls., onkl g., geot melloù str., geot mellek str. ; *italienisches Raygras*, *englisches Raygras*, geot Italia str. ; *getrocknetes italienisches Raygras*, foenn geot Italia g.

Raz n. : *Pointe du Raz*, beg ar Raz g. ; *Spitzname des Meeres vor Pointe du Raz*, bered ar wazed b. ; *Meerenge mit mächtiger Strömung westlich von Pointe du Raz*, raz enez Sun g.

Razemat n. (-s,-e) : [kimiezh] meskad rakemek g.

razemisch ag. : [kimiezh] rakemek ; *razemisches Gemisch*, meskad rakemek g. ; *nichtrazemisches Enantiomerengemisch*, meskad damrakemek g.

Razzia b. (-, Razzien) : rastelladeg b., skrap g., skrapadeg b., skrapellati g., preizhadeg b., razia g. ; *eine Razzia machen*, skrapadegañ, rastellat, [polis] ober un diskenn ; [istor] *Razzia des Wintervelodroms*, *Razzia des Velodrome d'Hiver*, skrapadeg ar Vel' d'Hiv b., rastelladeg ar Vel' d'Hiv b.

reabsorbieren V.k.e. (hat reabsorbiert) : [mezeg., bev.] adeuvriñ.

Reabsorption b. (-,en) : [mezeg., bev.] adeuvradur g.

Reagens n. (-, Reagensien) / **Reagenz** n. (-es, Reagenzien) : [kimiezh] kediuzenn b.

Reagenzglas n. (-es,-gläser) : [kimiezh] amprouetez b., korzenn arnodiñ b.

Reagenzpapier n. (-s,-e) : [kimiezh] paper kediedik g.

reagieren V.gw. (hat reagiert) : 1. ersaviñ, respont, ober van ; *auf etwas (ak.) reagieren*, ersaviñ ouzh udb, respont d'udb ; *er reagiert impulsiv*, n'eo ket trec'h d'e gorf ; *er hat darauf gar nicht reagiert*, n'en deus ket graet ur van ; *er reagiert immer sehr schnell*, *er reagiert sofort*, *er reagiert prompt*, hennezh 'zo un dak a zen ; [tekn.] *die Bremse reagiert*, labourat a ra ar starderez ; 2. enebriñ ouzh, kilenebriñ ouzh, dihunñ, arbenniñ ouzh, derc'hel penn da, derc'hel penn ouzh, rentañ penn ouzh, kilstourm ouzh ; 3. [fizik, kimiezh] dazgwerediñ ; *auf etwas (ak.) reagieren*, dazgwerediñ ouzh udb. ; *explosionsartig reagieren*, bloksañ, tarzhañ ; *rot reagieren*, treiñ da ruz ; 4. *auf etwas (ak.) reagieren*, bezañ santidik ouzh udb ; [mezeg.] *auf etwas (ak.) überempfindlich reagieren*, bezañ allergek ouzh udb.

Reaktanz b. (-) : [bred.] adharzded b. ; *induktive Reaktanz*, adharzded derenel b. ; *kapazitive Reaktanz*, adharzded douenel b.

Reaktanzspule b. (-,n) : beni adharzhded b.

Reaktion b. (-,en) : 1. ersav g., respont g., dilamm g., dastaol g. ; *Reaktion auf etwas (ak.)*, ersav ouzh udb g., dastaol ouzh udb, respont d'udb ; *als Reaktion auf etwas (ak.)*, en dastaol ouzh udb, evel respont d'udb ; *die Reaktion der Börse*, ersav ar Yalc'h g. ; *seine erste Reaktion war hineinzugehen*, kentañ a reas a voe mont e-barzh, kentañ tizh en doe a voe mont e-barzh, e lusk kentañ a voe mont e-barzh ; 2. [polit.] enebemsav g., kilstourm g., kilstourmad g., enepuskad g., kilenebiezh b. ; 3. [fizik, kimiezh] dazgwered g. ; *Kettenreaktion*, dazgwered ristennek g. ; *eine Kettenreaktion auslösen*, delankañ un dazgwered ristennek ; *eine Kettenreaktion bremsen*, gorrekaat un dazgwered ristennek ; *Reversibilität einer chemischen Reaktion*, *Umkehrbarkeit einer chemischen Reaktion*, eiltroüsted un dazgwered kimiek b. ; *reversible chemische Reaktion*, *umkehrbare chemische Reaktion*, dazgwered kimiek eiltroüs g. ; 4. [mezeg.] erwez g., erwezhiad g. ; *allergische Reaktion*, erwezhiad allergek g. ; *allergische Reaktion auf Fruktose*, *überempfindliche Reaktion auf*

Fruktose, angougemer ouzh ar fruktoz g. ; [erwezh kroc'hene] *positive Reaktion*, amdreñ g.

Reaktionär g. (-s,-e) : kilstourmer g., sacher-a-dreñv g., kileneber g., tremenedelour g. ; *das ist ein verbohrt* *Reaktionär*, n'eus ket gwenoc'h egetañ.

reaktionär ag. : warlerc'huis, kilstourmer, kilstourmus, kilstourmel, kilenebus, argilus ; *reaktionär sein*, kilstourm ; *diese Partei ist ein Sammelbecken der reaktionären Kräfte*, ar strollad politikel-se a zo anezhañ ur mirad bras a gilstourmerien, ar strollad politikel-se a zo anezhañ ur vagerezh kilstourmerien.

Reaktionärin b. (-,-nen) : kilstourmerez b., sacherez-a-dreñv b., kileneberez b., tremenedelourez b.

reaktionell ag. : 1. [kimiezh] dazgweredel ; 2. [mezeg.] dastaol, dastaolek ; 3. [bred.] erwezhiat, ... erwezhiat ; *reaktionelle Depression*, gouvid erwezhiat g.

Reaktionsantrieb g. (-s,-e) : erlusk dre zazloc'h g.

Reaktionsbereitschaft b. (-) : 1. [kimiezh, fizik] luskoniezh dazgweredel b., dazgweredusted b. ; 2. [bred.] ersavusted b.

Reaktionsbildung b. (-,-en) : [bred.] furmadur erwezhat g.

Reaktionsdynamik b. (-) : [kimiezh, fizik] luskoniezh dazgweredel b.

Reaktionsfähigkeit b. (-,-en) : 1. [bred.] ersavusted b., gouestoni da respont b., gouestoni da ersaviñ b. ; 2. [kimiezh, fizik] dazgweredusted b.

Reaktionsgemisch n. (-s,-e) : [kimiezh] meskad dazgweredel g.

Reaktionsgeschwindigkeit b. (-) : [kimiezh] buanez dazgweredel g.

Reaktionslaufzahl b. (-,-en) : [kimiezh] araokadur an dazgwered g.

Reaktionsmechanismus g. (-, -mechanismen) : [kimiezh] gwikefre dazgweredel b.

Reaktionsmischung b. (-,-en) : [kimiezh] meskad dazgweredel g.

Reaktionsprinzip n. (-s) : [fizik] pennaenn ar gwered hag an dazgwered b.

Reaktionspsychose b. (-,-n) : [bred.] psikoz erwezhiat g.

reaktionsschnell ag. : ... a ersav diouzhtu, ... a respont diouzhtu, prim da ersaviñ, prim da respont.

reaktionsträge ag. : gorrek da ersaviñ, gorrek da respont.

Reaktionszeit b. (-,-en) : prantad ersav g.

reaktiv ag. : 1. ersavus ; 2. [fizik] dazgweredus ; *reaktive Komponente*, kedrann diwated b. ; *reaktiver Schaltkreis*, red dazgweredus g. ; 3. [kimiezh] kediedik.

reaktivieren V.k.e. (hat reaktiviert) : 1. adreiñ herr da, adlañsañ, adluskañ ; 2. [bev.] azniñvañ ; 3. [lu] gervel en-dro d'an arme.

Reaktivierung b. (-,-en) : 1. adlañsañ g., adluskañ g. ; 2. [bev.] azniñv g.

Reaktivität b. (-,-en) : 1. ersavusted b., gouestoni da ersaviñ b., gouestoni da respont b. ; 2. [fizik] derc'hanel dazgweredusted b.

Reaktor g. (-s,-en) : [fizik, kimiezh] reaktor g., dazgwreder g. ; *Kernreaktor*, dazgwreder derc'hanel g., reaktor nukleel g.

Reaktorblock g. (-s,-blöcke) : bloc'h ar reaktor g., bloc'h an dazgwreder g.

Reaktordruckbehälter g. (-s,-) : [nukl.] botenn ar reaktor b., botenn an dazgwreder b., burezher g.

Reaktorkern g. (-s,-e) : [nukl.] kalonenn an dazgwreder derc'hanel b.

Reaktorkessel g. (-s,-) : [nukl.] botenn ar reaktor b., botenn an dazgwreder b., burezher g.

Reaktorkern g. (-s,-e) : [nukl.] kalonenn ar reaktor b., kalonenn an dazgwreder b.

Reaktorkühlmittel n. (-s,-) : [nukl.] heverenn yenañ b.

Reaktorperiode b. (-,-n) : [nukl.] trovezh ur reaktor b., trovezh un dazgwreder b.

Reaktortyp g. (-s,-en) : [nukl.] doare ar reaktor g., rizh dazgwreder g.

real ag. : 1. gwirion, gwirvoudel, gwirvoudek, gwerc'hel, gwerc'hek, beziat ; *reale Freiheit*, frankiz werc'hek b. ; *reale Welt und ideale Welt*, bed gwerc'hel ha bed derc'hel ; *reale und potenzielle Probleme*, kudennoù beziat hag erveziat ls. ; *reale Bedingungen*, aoziou gwerc'hel ls. ; *die reale Gesellschaft*, ar gevredigezh werc'hel b. ; *der reale Sozialismus*, ar sokialouriezh werc'hel b. ; 2. gwerc'hel, trael ; 3. [armerzh] gwerc'hel ; *reale Vermögenswerte*, fred gwerc'hel g. ; 4. [stlenn.] revoudel ; *realer Speicher*, memor revoudel b. ; *reale Maschine*, ijinenn revoudel b. ; 5. [fizik] *reales Gas*, aezhenn werc'hel b. ; *reale Geschwindigkeit*, tizh gwerc'hel g.

Adv. : [armerzh] ent gwerc'hel, diouzh e werzh gwerc'hel.

Real g. (-s,-es) : [arc'hant] real g. [*liester* realioù, realead] ; *Tabak für drei Real*, tri realead butun.

Realaustauschverhältnis n. (-ses,-se) : [armerzh] termen an eskemm g.

Realdefinition b. (-en) : termenadur trael g.

Realeinkommen n. (-s) : korvoder gwerc'hel g., gopr gwerc'hel g.

Realersatz g. (-es) : [Bro-Suis] digoll gant traezoù g., dic'haou e traezoù g.

Realgüter ls. : *materielle Realgüter*, madoù trael ls. ; *immaterielle Realgüter*, madoù dizanvezet ls., madoù ankorfel ls.

Realgymnasium n. (-s,-gymnasien) : lise modern g.

Realien ls. : 1. traoù fetis ls., fedoù ls., beziadoù ls. ; 2. [skol-veur] skiantoù pleustrek ha naturel ls. ; 3. [lenn.] lennegezh diazez b., skridoù orin ls. ; 4. [troidigezhioù] realia ls. ; 5. [arz] artefaktoù ls.

Realienstreit g. (-s) : [preder.] rendael an hollerdaladoù b., tabut an hollerdaladoù g., rendael an hollegadoù b., tabut an hollegadoù g.

Realinjurien ls. : [gwir] feulster korfel g., gaou ouzh an interinded korfel g.

Realisation b. (-,-en) : 1. sevenidigezh b., kefleuniadur g., gwerc'heladur g. ; 2. [film, skinwel] kenwerc'hañ, seveniñ g.

Realisator g. (-s,-en) : 1. sevener g. ; 2. [film, skinwel] kenwerc'her g., sevenour g., realizatour g.

realisierbar ag. : 1. sevenadus, diraezus, greadus, ... a c'hall bezañ sevenet, ... a c'heller seveniñ, ... a c'heller ober, ... a c'hall bezañ graet, gwerc'heladus ; *schwer realisierbar*, difret ; *nicht realisierbar*, ansevenadus, ... na c'heller ket seveniñ, ... na c'heller ket gwerc'helaat ; 2. [arc'hant.] arc'hantadus, liñveladus, ... a c'heller arc'hantiñ, ... a c'heller liñvelañ, eiltaladus, ... a c'hall bezañ arc'hantet, ... a c'hall bezañ eskemmet ouzh moneiz-red, moneizadus, ... a c'heller moneizañ.

Realisierbarkeit b. (-) : sevenadusted b., diraezusted b., greadusted b., gwerc'heladusted b.

realisieren V.k.e. (hat realisiert) : 1. kas da benn, kas da vat, kas da wir, degas da wir, lakaat klok, seveniñ, pengenniñ, kefleuniañ, gwerc'helaat ; *realisiert werden*, bezañ sevenet, mont da benn ; *ein Projekt realisieren*, seveniñ ur raktres, kas da benn ur raktres ; 2. [arc'hant.] arc'hantiñ, liñvelañ ; 3. *etwas realisieren*, emskiantañ udb, dont emskiantek ouzh udb, dont da vezañ emskiantek ouzh udb, emouezañ ouzh udb,

merzhout udb, en em rentañ kont eus udb, meizañ udb ; 4. [sonerezh] testennañ.

V.em. : *sich realisieren* (hat sich (ak.) realisiert) : mont da wir, dont da wir, en em gavout gwir, en em gavout da wir, kavout e wir, dont da seveniñ, mont da benn, erruout da vezañ gwir.

Realisierung b. (-,en) : 1. sevenidigezh b., seveniñ g., kefleuniadur g., kefleuniañ g., gwerch'heladur g., gwerch'helaat g. ; 2. [arc'hant.] arc'hantadur g., liñveladur g. ; 3. [sonerezh] testennerezh g.

Realismus g. (-) : 1. [preder.] gwerch'helouriezh b., gwirvoudelezh b., beziadelouriezh b. ; *ontologischer Realismus*, beziadelouriezh voudoniel b. ; *kritischer Realismus*, beziadelouriezh dezvarnek b. ; *naiver Realismus*, beziadelouriezh eeunik b. ; *Universalien-Realismus*, beziadelouriezh an hollerdaladoù b., beziadelouriezh an hollegadoù b. ; *Realismus und Idealismus*, gwerch'helouriezh ha derc'helouriezh ; 2. [arz] realouriezh b., gwerch'hegezh b., gwirliverezh g. ; *akademischer Realismus*, akademegezh b., akademiegezh b., akademiadegezh b., arz akademiek g., [gwashaus] pomperezh g. ; *sozialistischer Realismus*, gwerch'hegezh sokialour b., realouriezh sokialour b. ; 3. [polit., bred.] beziadegezh b. ; *mangelnder Realismus*, diveziadegezh b. ; 4. [kelenn, istor] modernouriezh b.

Realist g. (-en,-en) : realour g., gwerch'helour g., gwirvouder g., beziadelour g.

Realistin b. (-,nen) : realourez b., gwerch'helourez b., gwirvouderez b., beziadelourez b.

realistisch ag. : gwerch'hek, gwirvoudek, beziadek, ... a zalc'h kont eus ar gwirvoud, gwerch'helour, realour, beziadelour ; *eine realistische Schilderung*, un taolennadur gwerch'hek g., un taolennadur beziadek g., un taolennadur a glot gant ar beziadoù g. ; *ein realistischer Mensch*, ur beziadelour g., un den a wel an traoù evel m'emaint g. ; *realistischer Schriftsteller*, skrivagner realour g. ; *realistischer Maler*, livour realour g. ; *ein realistisches Drama*, un drama realour g. ; *das Gedichtete realistisch umsetzen*, divarzhoniañ udb.

Realität b. (-,en) : 1. gwirvoud g., gwirvoudenn b., beziadoù ls., realded b. ; *der Realität ins Auge sehen*, gwelet an traoù evel m'emaint ; *die Realität nicht wahrhaben wollen*, stankañ e zaoulagad, nach' gwelet an traoù evel m'emaint ; *die Realität sieht nicht so aus*, kement-se ne glot ket gant ar beziadoù ; *Realitäten und Aussichten*, *Realitäten und Perspektiven*, beziadoù ha diaweladoù ; *Realität werden*, mont da wir, dont da wir, en em gavout gwir, en em gavout da wir, kavout e wir, dont da seveniñ, mont da benn, erruout da vezañ gwir ; 2. [preder.] gwerch'helezh b., traelezh b., beziadelezh b., gwirvoudelezh b. ; *die sinnlich wahrnehmbare Realität*, ar werch'helezh haezel b. ; *bestehende Realität*, gwerch'helezh veziat b. ; *soziale Realität*, gwerch'helezh kevredadel b. ; *mathematische Realität*, gwerch'helezh jedoniel b. ; *virtuelle Realität*, darvan traelezh g., darvanelezh b. ; *Realität und Virtualität*, gwerch'helezh ha derc'helezh ; 3. [bred.] *Verleugnung der Realität*, gourzhod an draelezh g.

Realitäten ls. : 1. fedoù ls., beziadoù ls. ; *Realitäten und Aussichten*, *Realitäten und Perspektiven*, beziadoù ha diaweladoù ; 2. [Bro-Aostria] madoù diloc'h ls., madoù-font ls., madoù-batis ls., fontoù ls., douaroù-font (Gregor) ls.

Realitätenhändler g. (-s,-) : [Bro-Aostria] kourater tiez g., kourater madoù diloc'h g.

Realitätsleugnung b. (-) : [bred.] skotomadur g.

Realitätsprinzip n. (-s) : [bred.] pennaenn an dra b., pennaenn ar beziad b.

Realitätsprüfung b. (-) : [bred, S. Freud] amprout an draelezh g.

Realitätssinn g. (-s) : beziadegezh b., skiant ar beziadoù b. **realiter** Adv. : e gwirionez.

Realkanzlei b. (-,en) : [Bro-Aostria] kouraterezh tiez b.

Realkapital n. (-s,-e/-ien) : kevala trael g.

Realkredit g. (-s,-e) : [arc'hant] kred trael g., kred font g., kred gladel g.

Reallexikon n. (-s,-lexika) : holloueziadur pleustrek g.

Reallohn g. (-s,-löhne) : gopr gwerch'hel g.

Realo g. (-s,-s) : [polit.] beziadelour g.

RealPlayer® g. (-s) : RealPlayer® g.

Realpolitik b. (-) : [polit., istor] realpolitik g., politikerezh beziadek g.

Realpolitiker g. (-s,-) : [polit.] beziadelour g.

Realpolitikerin b. (-,nen) : [polit.] beziadelourez b.

Realpreis g. (-es,-e) : priz gwerch'hel g.

Realschule b. (-,-n) : [skol] skolaj modern g., skolaj micherel g.

Realschüler g. (-s,-) : [skol] skolajad g.

Realschülerin b. (-,nen) : [skol] skolajiadez b.

Realsprache b. (-,-n) : yezh wirvoudel b., yezh werch'hel b., yezh ar bobl b., teodyezh b., yezh ar vro b.

Realsteuer b. (-,-n) : tell drael b. ; *die Personalsteuer und die Realsteuer*, an dell denel hag an dell drael.

Realtemperatur b. (-,-en) : gwrez werch'hel b.

Realvermögen n. (-s,-) : madoù trael ls.

Realwert g. (-s,-e) : gwerzh gwerch'hel g.

Realwörterbuch g. (-s,-bücher) : [dispredet] holloueziadur g.

Reanimation b. (-,-en) : [mezeg.] defraouerezh g., defraouiñ g., advevaat g.

Reanimationsarzt g. (-es,-ärzte) : [mezeg.] defraouer g. [*liester* defraouerien].

Reanimationsraum g. (-s,-räume) : [mezeg.] kambr defraouiñ b.

reanimieren V.k.e. (hat reanimiert) : 1. [mezeg.] defraouiñ, advevaat ; 2. advuhezeakaat, advuhezañ, dasorc'hiñ, reiñ lañs en-dro da, adreiñ buhez da, dihuiñ, adsevel.

Reanimierung b. (-,-en) : [mezeg.] defraouerezh g., defraouiñ g., advevaat g.

Rebacker g. (-s,-äcker) : gwiniég b.

Rebbau g. (-s) : [Bro-Suis] gwinierezh g.

Rebber g. (-s,-) : diroñjerez b., dic'hreunierez b., riferez b.

Rebe b. (-,-n) : [louza.] gwini str., gwiniég b., gwinienn b., rezinenn b. ; *Reben anpflanzen*, plantañ gwini, lakaat un dachenn dindañ wini ; *mit Pfählen gestützte Reben*, gwini skeulet str. ; *in archaischer Baumerziehung kultivierte Reben*, gwini-krap str. ; *Reben absenken*, pourvegniñ ; *das Ausrichten und Festbinden der Reben und Triebe am Spalier*, ar plezhenniñ gwini g., ar plioniñ gwini g.

Rebec n. (-,-s) / b. (-,-s) : [sonerezh] rebed g. ; *Rebec spielen*, rebediñ, rebetal.

Rebecspieler g. (-s,-) : [sonerezh] rebeder g.

Rebell g. (-en,-en) : emsaver g., emsaviad g. [*liester* emsavid, emsaviaded], desfaiñ g., kabaduilher g., kabaler g., harzer g., dispac'her g., emzispac'her g., rebarbour g., darsavad g., rebell g. [*liester* rebelled], darsaver g.

rebellieren V.gw. (hat rebelliert) : 1. en em zispac'hañ, emzispac'hañ, dispac'hañ, en em sevel, bezañ desfaiñ, kabaduilhañ, kilverziñ, kilbenniñ, disujañ, rebellañ, darsaviñ ; 2. [dre astenn.] rebarbiñ, rebardinañ, en em rebardinañ, rebekat, en em reudañ, frinkal, ginañ, souzañ, rual el limonoù, divergontiñ, talmañ, karnañ ; *gegen jemanden rebellieren*, mont enep u.b., sevel enep u.b., treiñ enep u.b., mont en enep d'u.b., rebarbiñ ouzh u.b., rebekat ouzh u.b., rebelliñ ouzh u.b., rebelliñ enep u.b.

rebellierend ag. : desfailh, emsavet, darsavet, disent ouzh ar pennadurezhioù, rebarbour, rebell ; *die rebellierenden Studenten*, ar studieren gabaduilher ls., an emsavid e-touez ar studieren ls., ar studieren emsaverien ls., ar studieren rebarbourien ls., ar studieren desfailh ls., ar studieren emsavet ls., ar studieren darsavet ls.

Rebellin b. (-, -nen) : emsaveriez b., emsavadeg b., desfailhez b., harzerez b., kabaduilherez b., kabalerez b., dispac'herez b., emzispac'herez b., rebarbourez b., rebellez b., darsaveriez b.

Rebellion b. (-, -en) : 1. emsavadenn b., emsavadeg b., emsav g., emsaveriez g., harzerez g., kabaduilh b., taol-strap g., emzispac'h g., taol-dispac'h g., kilverzadeg b., arvelladeg b., rebarb g., rebelled b., darsav g., darsaveriez g. ; 2. disujidigezh b.

rebellisch ag. : amjestr, amsent, disuj, treuz, dizouj, kivioul, hek, rekin, arveller, disent ouzh ar pennadurezhioù, rebell, nagennus, darsavel ; *manche von ihnen sind rebellisch*, darn 'zo ne c'houlennont ket bezañ mestroniet, darn 'zo ne c'houlont ket bezañ mestroniet, darn 'zo a c'houll en em ren hep sujidigezh na spar ebet, tud 'zo ne garont ket ar sujidigezh ; *rebellisch werden*, rebarbiñ, en em rebarbinañ, rebekat, en em reudañ, frinkal, ginañ, souzañ, rual el limonoù, divergontiñ, talmañ ; *ein rebellischer Geist*, ur spered nagennus a zen g., un nagenner g.

Rebenart b. (-, -en) : ac'had g. [*liester* ac'hadoù], gouennad wini b., seurtad gwini g.

Rebenberg g. (-s, -e) : gwinieg b.

Rebenblut n. (-s) : *das Rebenblut*, [dre skeud. : ar gwin] an hini ruz g., ar sistr mouar g., Yann Vourdel g., ar gwad rezin g., P. ar char drez g., ar vloc'h zu b., ar sourzilh g., al lañ ru g., al lañs ruz g., ar char-gwin-hoc'h g.

Rebendolde b. (-, -n) : [louza. *Oenanthe crocata*] *giftige Rebendolde*, pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b., kegid-lou g.

Rebengelände n. (-s, -) : douar gwiniek g., tachenn rezin b., tachenn wini b., tachenn winiegoù b.

Rebengeländer n. (-s, -) : treilhenn b., treilh b.

Rebenholz n. (-es, -hölzer) : koad-gwini g., gwini g., sarmant str.

Rebenholzasche b. (-) : ludu gwini g.

Rebenhügel g. (-s, -) : gwinieg b.

Rebenlaub n. (-s) : barr gwini g.

Rebenmesser n. (-s, -) : gwigned b., strepig g.

Rebenpfahl g. (-s, -pfähle) : peul-gwini g., paluc'h b., paluc'henn b., peisell b. ; *etwas mit einem Rebenpfahl versehen*, paluc'hat udb, peisellat udb.

rebenreich ag. : gwiniek.

Rebensaft g. (-s) : *der Rebensaft*, ar gwin, an hini ruz g., ar sistr mouar g., Yann Vourdel g., ar gwad rezin g.

Rebenschädling g. (-s, -e) : [loen.] c'hwen-gwini str.

Rebenstecher g. (-s, -) : [loen.] ruzieruz g. [*liester* ruzieruz].

Rebholz n. (-es, -hölzer) : koad-gwini g., gwini g., sarmant str.

Rebholzasche b. (-) : ludu gwini g.

Rebhuhn n. (-s, -hühner) : [loen.] klujar c'hris b. [*liester* klujiri gris] ; *junges Rebhuhn*, klujar vihan b. ; *ein Volk Rebhühner*, *eine Kette Rebhühner*, ur vandenn glujiri b., ur vandennad klujiri b., ur gaouad klujiri b., un torkad klujiri g. ; *Rebhühner gibt es hier die Menge*, dre amañ e kaver klujiri a-vandennadoù, ar c'hlujiri a fonn dre amañ ; *Rebhühner aufstöbern*, *Rebhühner aufscheuchen*, dibradañ klujiri ; *Rebhühner jagen*, klujiria.

Rebhuhn-Coulis n. (-) : [kegin.] chugon klujar g.

Rebhühnerfleisch n. (-es) : kig klujiri g.

Reblaus b. (-, -läuse) : [loen.] c'hwen-gwin str. ; *von Rebläusen befallen*, filokseret.

Reblausbefall g. (-s) : filoksera g. ; *den Befall durch Rebläuse betreffend*, filokserek.

Rebler g. (-s, -) : diroñjerez b., dic'hreunieriez b., riferez b.

Rebpfahl g. (-s, -pfähle) : peul-gwini g., paluc'h b., paluc'henn b., peisell b. ; *etwas mit einem Rebpfahl versehen*, paluc'hat udb, peisellat udb.

rebretonisieren V.k.e. (hat rebretonisiert) : [yezh.] advrezhonekaat.

Rebretonisierung b. (-) : [yezh.] advrezhonekadur g., advrezhonekadurezh b., advrezhonekaat g.

Rebsorte b. (-, -n) : ac'had g. [*liester* ac'hadoù], gouennad wini b., seurtad gwini g.

Rebstecken g. (-s, -) : peul-gwini g., paluc'h b., paluc'henn b., peisell b.

Rebstock g. (-s, -stöcke) : [louza.] gwinienn b., skod-gwini g., rezinenn b., bod-gwini g., kef-gwini g., kef gwinienn g. ; *Rebstöcke pflanzen*, plantañ gwini, lakaat un dachenn dindañ wini.

Rebus g./n. (-, -se) : rebuz g., divunadenn b., divunetezenn b.

Rechaud g./n. (-s, -s) : [kegin.] tommerez b.

Rechen¹ g. (-s, -) : 1. rastell b. [*liester* restell, rastilli] ; *ein Rechen voll Blätter*, ur rastellad delioù b. ; *weitzinkiger Rechen*, skrebeilh g. ; *Laub mit dem Rechen zusammenkehren*, dastum delioù gant ar rastell, rastellat delioù ; *einen Strohhafen mit einem Rechen glatt streichen*, kribañ ur bern plouz, ober un tamm kribañ d'ur bern plouz ; *zahnloser Rechen (in Salinen)*, *spezieller Salzrechen der Salzbauern*, rozell b. ; *Salz mit dem Salzrechen ernten*, rozellat holen ; *die Tenne mit einem zahnlosen Rechen glätten*, rozellat al leurenn ; *Algenrechen*, rastell-aod b., rastell-vor b. ; 2. [kasino] rozell b.

Rechen² n. (-) : rastellerezh g., rastellat g.

rechen V.k.e. (hat gerecht) : rastellat, rastellat war an douar, rastellat an douar ; *sorgfältig gerecht*, kribet-pizh ; *Laub zusammenrechen*, rastellat delioù, dastum delioù gant ar rastell, deliaoua.

Rechenarbeiter g. (-s, -) : rasteller g.

Rechenart b. (-, -en) : [mat.] oberiadenn b.

Rechenaufgabe b. (-, -n) : [mat.] poelladenn jedoniezh b., jedadenn b.

Rechenbrett n. (-s, -er) : boulaoueg b., bouloù jediñ ls., taolenn-jediñ b., abakenn b.

Rechenbuch n. (-s, -bücher) : [mat.] levr jedoniezh g.

Recheneinheit b. (-, -en) : [stlenn.] unvez jediñ b., unvez riñvañ b. ; *zentrale Recheneinheit*, unvez kreiz b.

Rechenexempel n. (-s, -) : [mat.] poelladenn jedoniezh b.

Rechenfehler g. (-s, -) : fazi jediñ g., meskont b. ; *ich habe einen Rechenfehler ausgemacht*, kavet em eus meskont.

Rechenggerät n. (-s, -e) : jederez b., riñverez b.

Rechengut n. (-s, -güter) : rastelladur g., rastellajoù ls.

Rechenholz n. (-es, -hölzer) : [Bro-Aostria] tailhenn b.

Rechenknecht g. (-s, -e) : 1. urzhiataer g., korrgewerier g. ; 2. [den, dispredet] jeder g.

Rechenkunst b. (-) : niveroniezh dre benn b., niveroniezh anskriv b.

Rechenkünstler g. (-s, -) : mailh war ar jediñ dre benn g., ki war ar jediñ anskriv g.

Rechenkünstlerin b. (-, -nen) : mailh war ar jediñ dre benn g.

Rechenleistung b. (-, -en) : [stlenn.] barregezh keweriañ b., barregezh tretañ b.

Rechenmaschine b. (-, -n) : 1. jederez b., riñverez b. ; *elektronische Rechenmaschine*, jederez elektronek b.,

riñverez elektronek b. ; **2.** boulaoueg b., bouloù jediñ ls., taolenn-jediñ b., abakenn b.

Rechenoperation b. (-,-en) : [mat.] jedadenn b., jedadur g., oberiadenn b., oberiadur g.

Rechenpapier n. (-s) : paper karzezzennet g.

Rechenpfennig g. (-s,-e) : jedouer g., jedaouer g.

Rechenprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] programm jediñ g., goulev riñvañ g.

Rechenschaft b. (-) : rentañ-kont g. ; *Rechenschaft über etwas ablegen*, rentañ kont eus udb, daskor kont eus udb, reizhabegañ e emzalc'h ; *jemanden zur Rechenschaft ziehen*, goulenn un displeg diwar e emzalc'h ouzh u.b., goulenn digant u.b. reiñ un displeg d'an-unan, goulenn un displegadenn ouzh u.b., goulenn e zigare digant u.b., goulenn an abalamour eus e emzalc'h ouzh u.b.

Rechenschaftsbericht g. (-s,-e) : rentañ-kont g., danevell obererezh b., danevell embregvezh b. ; *einen Rechenschaftsbericht ablegen*, rentañ kont eus e vererezh.

Rechenschaftslegung b. (-,-en) : reizhabegañ g., rentañ-kont g.

Rechenschieber g. (-s,-) : [benveg] reolenn jediñ b., reolenn riñvañ b.

Rechenspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor elektronek b./g.

Rechenstab g. (-s,-stäbe) : reolenn jediñ b., reolenn riñvañ b.

Rechenstift g. (-s,-e) : kreion sklentenn g.

Rechentabelle b. (-,-n) : barem g.

Rechentafel b. (-,-n) : **1.** tablezenn b., sklentenn b. ; **2.** [mat.] taolenn jediñ b., taolenn liesaat b., taolenn lieskementiñ b.

Rechenunterricht g. (-s) : kentelioù jediñ ls.

Rechenvoll g. (-,-) : rastellad b.

Rechenwerk n. (-s,-e) : [stlenn.] unvez niveroniel ha mezoniel b.

Rechenzentrum n. (-s,-zentrum) : kreizenn riñverezh b., kreizenn roadennoù b., kreizenn stlennadoù b.

Recherche b. (-,-n) : imbourc'h g., imbourc'herezh g., furcherezh g., furchadenn b., enklask g., enserch g.

recherchieren V.k.e. (hat recherchiert) : **1.** *etwas recherchieren*, poellañ war udb, poelladiñ war udb, ditourañ udb, plediñ gant (ouzh, war) studi udb, klask ar poell eus udb, lakaat e studi da ziskoulmañ udb (Gregor), furchal udb, fuketal udb ; **2.** [kazetennerzh] *etwas recherchieren*, mammennañ udb.

V.gw. (hat recherchiert) : **1.** igouniañ, enklask, imbourc'hiñ, klask, enserch, furchal, fuketal ; **2.** [kazetennerzh] mammenniñ.

rechnen V.k.e. (hat gerechnet) : **1.** jediñ, teuler d'ar jed, riñvañ, kontañ, niveriñ, jedadenniñ, ober ur jedadenn, komputiñ, kompodañ ; *rechnen können*, bezañ barrek war ar jediñ, gouzout jediñ, gouzout niveriñ ; *mit Symbolen rechnen*, P. *mit Buchstaben rechnen*, riñvañ ; *im Kopf rechnen*, kontañ dre benn ; *alles in allem gerechnet*, diouzh ar jed, a-benn fin ar gont, en holl, an eil dre egile, well-wazh, an eil e-ser egile, an eil da gas egile, pa vez dalc'het kont eus pep tra, pa vez sellet mat ouzh pep tra, pa vez lakaet pep tra e-barzh, pa vez lakaet pep tra e penn-kont ; *eins ins (fürs) andere gerechnet*, an eil e-ser egile, an eil dre egile, an eil da gas egile, well-wazh, diouzh ar jed ; *grob gerechnet*, a-vuch, d'ar much, hep sellet pizh, dre daol-lagad, dre vuchañ, diouzh ar jed, mui pe vihanoc'h, mui pe vui, muioc'h pe vui, mui pe nebeutoc'h, muioc'h pe nebeutoc'h, tamm-pe-damm, kalz pe nebeut, well-wazh, pe-seik, kement ha skeiñ damdost, tost, tostik, arnesadek, damdost, kazi, kazimant, a-rez da, lod a, tamm-pe-damm, hogos, hgozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war un nebeud, war

vetek nebeut, war-hed nebeut, war-vete nebeut, war-nes nebeut, war nemeur a dra, a-hed bihan dra, war 'n hed un dra bennak, pare, war-dost da, tost-da-vat, kichenik, prestik, bordik, war vordik, peuzvat, sa, e-ser, war-dro, pe-seik, pe dost, pe dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, ur ... bennak, tost pe dost, burzhud, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile, kement ha skeiñ damdost ; *nach Dollars gerechnet*, e dollaroù, e dollared, pa'z eer dre zollaroù, pa vez lakaet e dollaroù ; *nach Fässern rechnen*, barrikennata ; *ich rechne immer noch in Francs*, mont a ran c'hoazh dre lur, mont a ran c'hoazh dre lurioù ; *hoch gerechnet (gut gerechnet)*, d'ar muiañ-holl, d'an hirañ-holl, hep tamm ouzhpenn ; *von heute an gerechnet*, diwar (adalek, azalek, a-benn, adal) hiziv ; *grob rechnen, ungefähr rechnen*, braskkontañ, brizhkkontañ, brasjediñ, brizhjediñ ; *etwas grob rechnen*, skeiñ damdost.

2. ober, lakaat e-touez, kontañ ... bezañ, kemer evit ; *jemanden zu den Persönlichkeiten rechnen*, ober ur penn-bras (un tarin) gant u.b., lakaat u.b. e-touez ar pennoù-bras, kontañ u.b. bezañ eus ar pennoù-bras, kemer u.b. evit ur penn-bras ; *ich rechne ihn zu meinen Freunden*, lakaat a ran anezhañ e-touez va mignoned, kontañ a ran anezhañ bezañ unan eus va mignoned ; *ich rechne es mir zur Ehre*, enoret-bras on gant kement-se, un enor bras eo evidon.

V.gw. (hat gerechnet) : [dre skeud.] **1.** *auf etwas (ak.) rechnen*, fiziout en (war) udb, kaout (magañ, lakaat) fiziañs en udb, kontañ war udb, krediñ d'udb ; *ich hatte auf eine entsprechende Gegenleistung Ihrerseits gerechnet*, fiziañs em boa ennoc'h da ober ar memes tra evidon, kontet em boa warnoc'h evit va skoazellañ d'ho tro ; *auf jemanden rechnen*, kontañ war u.b., fiziout war u.b., ober font war u.b. ; *du kannst auf mich rechnen*, bez e c'hallez kaout fiziañs ennon (kontañ warnon, fiziout warnon), gra font warnon ; *ich sage es euch : auf mich dürft ihr nicht mehr rechnen*, lavarout a ran deoc'h na gontañ ken warnon ; *er rechnete darauf, ihn zu sehen*, en gortoz a welet anezhañ e oa, kontañ a rae gwelet anezhañ ; **2.** *mit etwas rechnen*, **a)** bezañ e-sell eus udb, bezañ e-sell e c'hoarvezfe udb, gortoz udb, gedal udb, bezañ en engortoz a udb, bezañ e gortoz eus udb, bezañ e ged eus udb, bezañ war-c'hed eus udb ; **b)** ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb ; **c)** diawelet udb, rakwelet udb, sellet udb a-bell, goanagiñ udb, ragevezhiañ udb, diouganañ udb, douetiñ udb ; *damit hatte ich gerechnet*, m'en douete, douetiñ a raen, drouksantet em boa an dra-se, diawelet em boa an dra-se, sellet em boa an dra-se a-bell, diskredet em boa an dra-se, e ged e oan eus se, spurmantet em boa an dra-se, e gortoz edon da gement-se ; *mit so etwas hatte ich gar nicht gerechnet*, ne oan ket e-sell a gement-se, ne oan ket e-sell a se, ne oan ket e-sell a gen, ne oan ket e ged a gement-se, ne oan ket en engortoz a gement-se, n'edon ket e gortoz da gement-se, n'em boa ket douetet kement-se, n'em boa ket gwelet kement-se ; *mit einem so guten Empfang hatte ich nicht gerechnet*, n'em boa ket gwelet bezañ degemeret ken mat, n'edon ket war-c'hed da vezañ degemeret ken mat, ne oan ket e-sell e vefen degemeret ken mat ; *ich hatte mit deinem heutigen Besuch gar nicht gerechnet*, ne oan ket e sell ac'hanout hiziv ; *du hattest nicht damit gerechnet, mich hier zu sehen*, ne oas ket war soñj gwelet ac'hanon amañ ; *ich hatte irrtümlicherweise mit unserem Sieg gerechnet*, bez' e oan e-sell e vijemp bet trec'h ; *der Fahrer muss damit rechnen, dass das Auto beim Bremsen ins Rutschen kommt*, bez e rank ar blenier bezañ en gortoz ma tiflipo e garr-tan pa stardo ; **3.** *mit dem Pfennig rechnen*, bezañ tost (derc'hel mat) d'e wenneien, damantiñ d'e arc'hant (d'e zispignoù), bezañ amsellus, na stagañ e chas

diwar-goust silzig, bezañ sellus (tostik-tost, pizhik) / bindedañ (Gregor).

Rechnen n. (-s) : riñverezh g., jederezh g., jed g., konterezh g., kont b. ; *zu ihrem Wohl muss man ihnen das Rechnen beibringen*, ezhomm o deus ma vefe desket kontañ dezho, evit o mad e rankomp deskiñ kontañ dezho ; *das Rechnen schlecht beherrschen*, bezañ kleiz da jediñ ; *das Rechnen fällt mir nicht leicht*, n'on ket gourdon bras ouzh ar jediñ ; *algebraisches Rechnen*, riñverezh aljebrel g. ; *numerisches Rechnen*, jederezh niverel g., riñverezh niverel g.

Rechner¹ g. (-s,-) : 1. jeder g., jedour g., riñver g., niverour g., niverer g. ; *er ist ein kühler Rechner*, ur spered yen ha jeder a zen a zo anezhañ, ur frikoter difrom a zo anezhañ, n'eus nemet kildro ennañ, hennezh a oar prientiñ e daolioù, ur c'horvigeller difrom a zo anezhañ, un troideller difrom a zo anezhañ, ur Fañch an itrikoù eo, ur spered lemm hag ur galon diflach a zen eo, hennezh a oar treizhañ diouzh an amzer, ur gwasker a zo anezhañ, ur gaster a zo anezhañ, daouarn tomm ha kalon yen setu hon den ; 2. [stlenn.] urzhiataer g. [*liester urzhataerioù*] ; *Kleinrechner*, korrurzhiataer g. ; *den Zugang zum Speicher eines Rechners sperren*, prenañ memor un urzhiataer ; 3. [tekn.] jederez b., riñverez b., nivererez b. ; 4. jederez-c'hoell b., jederez-chakot b., jederezig b.

Rechner² g. (-s,-) : rasteller g. ; *Heurechner*, rasteller foenn g.

Rechnerei b. (-,-en) : [gwashaus] jediñ g. ; *kleinliche Rechnerei*, komplizierte *Rechnerei*, kontoù miliner ls.

rechnerisch ag. : ... a sell ouzh ar jediñ, jedoniell, jederezhel ; [kenwerzh] *rechnerischer Wert*, gwerzh jederezhel g. ; [mat.] *rechnerisches Mittel*, keitad jedoniell g.

Adv. : dre jediñ.

Rechnernetz n. (-es,-e) : [stlenn.] rouedad stlennegzh b. ; *Computer miteinander in einem Rechnernetz verbinden*, keneren (kevreañ) urzhataerioù dre ur rouedad.

rechnergestützt ag. / **rechnerintegriert** ag. : ameilet dre urzhataer ; *rechnergestützte Produktion*, *rechnerintegrierte Fertigung*, kenderc'hag g., oberierezh stlenngevanek g.

rechnerunterstützt ag. : ameilet dre urzhataer, gant harp un urzhataer ; *rechnerunterstützte Konstruktion*, danzen ameilet dre urzhataer g., ergrafañ ameilet dre urzhataer g.

Rechnung b. (-,-en) : 1. kont b., fakturrenn b., notenn b., lizher-dle g., pegement g., [dre fent] grazadenn b. ; *wie hoch ist die Rechnung* ? da begement e sav ar fakturen ? ; *die Rechnung beläuft sich auf dreißig Euro*, mont a ra ar fakturrenn d'ober regont euro, sevel a ra ar fakturrenn da dregont euro ; *genaue Rechnung*, kont difazi b., kont reizh b., kont rik b., kont eeun b. ; *laufende Rechnung*, kont red b. ; *nach der Rechnung fragen*, *die Rechnung verlangen*, *um die Rechnung bitten*, goulenn ar pegement ; *die Rechnung, bitte !* an notenn, mar plij ! grit ho kont, mar plij ! pegement e vo, mar plij ? pegement eo ar gont, mar plij ? degasit ar grazadenn, mar plij ! ; *eine Rechnung ausstellen*, *eine Rechnung aufstellen*, sevel ur fakturrenn, fakturrenniñ, ober e gont, ober ar gont, sevel an notenn ; *eine zu hohe Rechnung für etwas ausstellen*, dreistfakturrenniñ udb ; *in Rechnung stellen*, fakturrenniñ ; *eine gesalzene Rechnung*, ur fakturrenn hag a goust pikez, ur fakturrenn hag a goust un dirañson, un notenn ker-daonet b., ur vazhad b. ; *detaillierte Rechnung*, fakturrenn pizh dre ar munud b., kont pervezh b. ; *mit der Rechnung stimmt etwas nicht*, brouilhes a zo er gont, meskont a zo, un dra bennak ne glot ket mat er fakturrenn, ur fazi bennak a zo gant ar fakturrenn, n'eo ket reizh ar gont, n'eo ket ar gont just ; *die Rechnung stimmt*, reizh eo ar gont, ar gont just eo, mat eo ar gont, eeun eo ar gont, rik eo ar gont ; *eine Rechnung abschließen*, klozañ ur gont ; *P. jetzt kommt der unangenehme Teil (die Rechnung)*,

ha setu bremañ ar grazadenn ; *unbezahlte Rechnungen*, fakturrennoù antal ls. ; [kontouriezh] *Aufwands- und Ertragsrechnung*, *Gewinn- und Verlustrechnung*, kont disoc'h b. ; [mat.] *die Rechnung geht glatt auf*, rik eo ar gont ; *eine Rechnung begleichen*, *eine Rechnung bezahlen*, paeañ an notenn (ur fakturrenn, ul lizher-dle), talañ an notenn (ur fakturrenn, ul lizher-dle), akuitañ an notenn (ur fakturrenn, ul lizher-dle), ober ur paeamant ; *mir bleibt nur noch, die Rechnung zu bezahlen*, ne'm eus ken d'ober nemet paeañ, ne'm eus mui d'ober nemet paeañ ; *Ihnen persönlich habe ich die Rechnung bezahlt*, *ich habe die Rechnung an Sie persönlich bezahlt*, deoc'h-c'hwil eo em eus graet ar paeamant ; *ich bezahle ausnahmslos und pünktlich alle meine Rechnungen*, n'on ket paotr da azezañ war va botoù, paeañ a ran pep tra war va lerc'h ; *schreiben Sie es auf meine Rechnung*, *setzen Sie es auf meine Rechnung*, lakait kement-se war va c'hont, lezit kement-se war va c'hont, se 'zo da lakaat war va c'hont, kement-se a chom em c'harg ; 2. jed g., jedadenn b., jedadur g., jederezh g., jediñ g., kont b., konterezh g. ; *genaue Rechnung*, jederezh dre vunudoù g. ; 3. [tr-l] *über etwas (ak.) Rechnung ablegen*, rentañ kont eus udb, reizhabegañ e emzalc'h ; *er kommt dabei auf seine Rechnung*, servijet e vo diwar e goust, gwalc'het e vo gant kement-se, kement-se a vasto d'e c'hoant, roet e vo e c'hoant dezhañ, pep tra diouzh e c'hoant en do, kavout a ray e gont, kavout a ray e splet ; *etwas auf (für) eigene Rechnung machen*, ober udb evit an-unan (evitañ e-unan h.a.), ober udb war e gont e-unan ; *das passt dir wohl nicht in die Rechnung*, kement-se ne ra ket da jeu 'vat, n'ez poa ket gortozet un dra a seurt-se, ne oas ket e-sell (e ged) eus kement-se, ne oas ket e gortoz kement-se, souezhet out o welet kement-se ; *er hat bei ihm eine Rechnung offen*, *er hat bei ihm eine Rechnung stehen*, dleoù en deus war ar c'hoant en e di, war goch emañ en e di, en e zle emañ, dleour dezhañ eo ; *einer Sache (dat.) Rechnung tragen*, *etwas (ak.) in Rechnung ziehen*, delc'her (teuler) kont eus udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, ober diouzh udb, sellet ouzh udb, ober (reiñ) fed d'udb, reiñ pouez d'udb, teuler meiz d'udb, teuler evezh (meiz, pled) ouzh udb, teuler (derc'hel) kont eus udb, ober fed (reiñ fed, reiñ a fed) d'udb ; *den Tatsachen Rechnung tragen*, delc'her kont eus ar beziadoù ; *jemandem einen Strich durch die Rechnung machen*, c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., kontroliañ u.b., diharpañ u.b., teurel dour e laezh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., bezañ e gouloù (war hent) u.b., diarbenn u.b., skubañ dindan botoù u.b., falc'hat e brad d'u.b., lammat war seulioù u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., riñsañ e dreid d'u.b., toullañ dindan u.b., kas da get kombodoù u.b., lakaat u.b. boud, derc'hel u.b. en diaskren ; *er hat die Rechnung ohne den Wirt gemacht*, lakaet en deus e zorn en e zisheol (en e c'houlou), graet en deus ur c'honikl e-lec'h ur c'had, kac'het en deus e varc'h outañ (ouzh e garr), aze eo aet mil d'ober kant, e-sell e oa d'ober mil hag en deus graet kazh, an neb a gont hep e ostiz a gont div wech hag en deus meiz / ur gont treuz en deus graet / un eil gwech e konto (Gregor) ; *auf eigene Rechnung handeln*, *etwas auf eigene Rechnung machen*, ober traoù en e riskl, pirilh ha fortun ; [dre skeud.] *ich habe noch mit ihm eine offene Rechnung zu begleichen*, n'em eus ket talarat gant hennezh c'hoazh, gwregon a zo da lodennañ etrezomp c'hoazh, gwregon am eus da lodennañ gantañ c'hoazh.

Rechnungsablegung b. (-,-en) : daskor kont g.

Rechnungsabschluss g. (-es,-abschlüsse) : klozadur ar c'hontoù g., peurwiriadur ar c'hontoù g., eeunadur ar c'hontoù

g. ; *den Rechnungsabschluss genehmigen*, darbenn ar c'hontoù ; *Berichtigung des Rechnungsabschlusses, Korrektur des Rechnungsabschlusses*, reishadur ar c'hontoù g.

Rechnungsamt n. (-s) : komiseriezh ar c'hontoù b.

Rechnungsart b. (-,-en) : 1. doare jediñ g. ; 2. [mat.] oberiadenn b., jedadenn b.

Rechnungsauszug g. (-s,-auszüge) : danevell stad kont b.

Rechnungsbeleg g. (-s,-e) : pezh kontouriezh g., teul kontouriezh g.

Rechnungsbuch n. (-s,-bücher) : faktureg b., marilh kontouriezh g., levr kontoù g., levr kontouriezh g. ; *die Rechnungsbücher führen, Buch führen*, ober war-dro ar c'hontoù (ar gontouriezh), derc'hel ar jederezh, delc'her kontoù, derc'hel ar c'hontoù, delc'her al levrioù ; *die Ausgaben ins Rechnungsbuch übertragen*, eildougen an dispignoù el levr kontoù.

Rechnungsdienst g. (-es,-e) : kontouriezh b. ; *den Rechnungsdienst besorgen*, delc'her (ober war-dro) ar c'hontoù.

Rechnungseinheit b. (-,-en) : [armerzh] unanenn gont b.

Rechnungsergebnis n. (-ses,-se) : disoc'h jederezhel g.

Rechnungsfehler g. (-s,-) : fazi jediñ g., meskont b. ; *ich habe einen Rechnungsfehler entdeckt*, kavet em eus meskont.

Rechnungsführer g. (-s,-) : 1. kontour g. ; 2. isofiser kontour g.

Rechnungsführung b. (-,-en) : kontouriezh b., jederezh g.

Rechnungshof g. (-s,-höfe) : Lez ar c'hontoù b. ; *berichterstattendes Mitglied des Rechnungshofs, Berichterstatter am Rechnungshof*, daveiad Lez ar c'hontoù g.

Rechnungsjahr n. (-s,-e) : embregvezh g.

Rechnungskammer b. (-,-n) : [istor] Kambr ar c'hontoù b., Echeder g.

Rechnungslegung b. (-,-en) : daskor kont g.

Rechnungslegungsstandard g. (-s,-s) : steuñv hollek ar jederezh g.

rechnungsmäßig ag. : jederezhel, ... kontouriezh, ... kont, diouzh ar c'hontoù, hervez ar c'hontoù.

rechnungspflichtig [für] ag. : kret [evit].

Rechnungsprüfer g. (-s,-) : kevarouezour jederezh g., jeder kevarouezour g., peurwirier kontoù g., arc'hwiiler g., komiser ar c'hontoù g., kontour-prizachour g.

Rechnungsprüfung b. (-,-en) : peurwiriadur ar c'hontoù g., arc'hwil g. ; *eine Rechnungsprüfung vornehmen*, arc'hwiliañ.

Rechnungswesen n. (-s) : 1. [rann velestradurel] kontouriezh b., rann ar gontouriezh b., teñzorietezh b. ; 2. [mererezh] teñzorerezh g.

rechristianisieren V.k.e. (hat christianisiert) : adkristeniñ.

Rechristianisierung b. (-,-en) : adkristenidigezh b.

recht ag./Adv. : 1. skouer, serzh ; *rechter Winkel*, [mat.] korn skouer g., korn serzh g. ; *einen rechten Winkel mit etwas bilden, in einem rechten Winkel zu etwas stehen*, bezañ a-skouer gant udb ; *eine Kraft, die im rechten Winkel auf die Wand drückt*, un nerzh reol ouzh ar speurenn g. ; *in den rechten Winkel bringen*, skoueriañ, skoueriñ, lakaat a-skouer ; *das Bringen in den rechten Winkel*, ar skoueradur g. ; 2. [mererezh] teñzorerezh g.

2. dehou ; *das rechte Ohr*, ar skouarn dehou b. ; *der rechte Schuh*, ar votez dehou b. ; *die rechte Hand*, an dorn dehou, an dorn mat g. ; [dre skeud.] *jemandes rechte Hand*, keneil u.b. g., koantañ gwaz u.b. g. (Gregor), komper u.b. g., kenseurt u.b. g., gwellañ skoazell u.b. b., gra-pep-tra u.b. g. ; *er hat an ihm seine rechte Hand verloren*, kollet en deus gantañ ar gwellañ dant eus e benn ; *die Tür auf der rechten Seite*, an nor dehou

b. ; *das Meer auf der rechten Seite*, ar mor dehou g. ; *zur rechten Hand*, war an dorn dehou, en dorn dehou, a-zehou, war an tu dehou, en tu dehou, war e zehou, a zorn dehou ; *rechtes Ufer*, ribl dehou g. ; *mein rechter Nebenmann*, va amezeg dehou g. ; *lass deine linke Hand nicht wissen, was die rechte tut*, gra na ouezo ket da zorn kleiz ar pezh a ra da zorn dehou ; *die rechte Seite*, a) an tu dehou g., ar c'hostez dehou g. ; b) an tu mat g. ; *das Kleidungsstück hat die rechte Seite nach außen*, en tu mat emañ ar pezh dilhad-se ; *die rechte Seite des Tuchs*, an tu mat eus ar mezher g. ; *rechte Seite eines Buches*, pajenn gaer b., pajenn ampar b., pajenn dehou b. ; [polit.] *eine rechte Partei*, ur strollad politikel eus an tu dehou g. ; [ardamezouriezh] *rechter Arm mit Schwert*, brech' ouzh dehou b.

3. reizh, eeun, mat, dik, a glot, dereat, da, gwir ; *das ist mir recht*, dereout a ra din, da eo ganin, mat eo din, mat eo ganin, a-du emañ, ali on gant an dra-se, diouzh va diviz eo, em dere emañ, diouzh va dere eo, da'm grad eo, em doare emañ, diouzh va doare eo, ne c'houlennan ket gwelloc'h, va zres eo, kement-se a faot din ; *das ist mir gar nicht recht*, ne zegouezh ket mat din, ne zere ket ouzhin, n'eo ket da ganin, n'eo ket mat din, n'eo ket mat ganin, ne blij ket din, kement-se ne ra ket va jeu, ne faot ket din, dijaojañ a ra ouzhin, ne ra ket va zrez, ne ra ket va zraoù, ne gouch ket ouzhin ; *das ist ihnen gar nicht recht*, kement-se ne ra ket o jeu (ne blij ket dezho, n'eo ket da dezho, ne ra ket o zrez, ne ra ket o zraoù) ; *das soll mir recht sein*, ne c'houlennan ket a well ; *ist dir etwas nicht recht ?* un dra bennak a ra diaez dit ? un dra bennak 'zo direnk dit ? un dra bennak n'eo ket diouzhit ? un dra bennak n'eo ket mat dit ? ; *ihm ist alles recht*, mat eo dezhañ pep tra ; *(das ist) recht so !* mat e-giz-se ! dispar ! dreist eo ! aze emañ an dailh ! gwella se ! ; *(ganz) recht !* feiz ya ! ya da ! e-giz-se emañ kont ! gwir penn-da-benn ! gwir-Bater eo ! gwir-diarvar eo ! gwir-bev eo ! reizh eo ! gwir a-grenn eo ! gwir eo evel ar Bater ! ; *er hat recht daran getan*, aviz ha poell a oa bet gantañ pa reas an dra-se, reizh e oa dezhañ bezañ graet an dra-se, mat eo dezhañ bezañ graet an dra-se, gras dezhañ bezañ graet an dra-se, un taol mat eo dezhañ bezañ graet an dra-se, un dro vat eo dezhañ bezañ graet an dra-se ; *er ist der rechte Mann am rechten Platz*, n'eus ket unan a vefe gwelloc'h egetañ, hep e bar eo evit mestroniañ ar blegenn-mañ, n'eus gour par dezhañ evit mestroniañ ar blegenn-mañ, n'eus gour dezhañ evit mestroniañ ar blegenn-mañ, ne vefe den koulz hag eñ ; *das rechte Wort*, ar ger dik g. ; *vom rechten Wege abkommen*, diroudennañ, riklañ (distreiñ, mont) diwar an hent mat, dilezel an hent mat, divarchiñ a-ziwar an hent mat, tec'hel diwar an hent eeun, divarchañ ag ar gwir hent, dihenchañ, tec'hout (mont, treiñ) diwar an arroudenn vat, diaheliñ diwar an hent eeun, mont dre an hent fall ; *jemanden vom rechten Weg abbringen*, divarchiñ u.b., diheñchañ u.b., dihentañ u.b., diroudennañ u.b. ; *auf dem rechten Weg bleiben, auf der rechten Bahn bleiben*, heuliañ ar roudenn, chom war an arroudenn, chom war an hent mat, chom war an hent eeun, kenderc'hel ouzh an hent mat, na vezañ a veskelloù gant an-unan, kerzhet gant an neudenn war-eeun, mont klenk gant e hent, mont tre gant e hent, mont gant an hent eeun, mont eeun ganti, mont gant an eeun ; *jemanden auf die rechte Bahn führen, jemanden auf den rechten Weg führen*, distreiñ u.b. war an hent mat, lakaat u.b. war an hent mat, lakaat u.b. en hent mat, degas u.b. d'ar gêr, treiñ u.b. war an tu mat, degas reizh en u.b., difaziañ u.b., eeunañ ene u.b., digammañ ene u.b. ; *jemanden auf dem rechten Weg weiterführen*, kenderc'hel u.b. en hent mat ; *wieder auf die rechte Bahn kommen, wieder auf den rechten Weg kommen*, difaziañ ha distreiñ war an hent mat ; *wenn sie den Entschluss fassen, sich zu bessern und auf den rechten Weg*

zurückzukehren, pa c'hoantaont difaziañ ha distreiñ war an hent mat ; *zur rechten Zeit*, d'e goulz, d'ar mare dleet, e-koulz-vat, e-koulz, krak d'ar c'houlz, e ratre, d'e vare, e poent hag e koulz, e poent hag hag en amzer, e poent hag e mare, e koulz hag e kentel, e pred hag e kentel, pa vo deuet ar c'houlz, pa vo deuet ar mare, pa vo deuet ar poent, pa zere, pa vez ret, pa vezo ret, d'an ampoent, krak d'ar poent, a-blom ; *genau zur rechten Zeit kommen, im rechten Augenblick kommen, zur rechten Zeit ankommen, zur rechten Zeit eintreffen*, degouezhout e koulz vat, degouezhout e koulz brav, degouezhout mat, dont e ratre, degouezhout krak d'ar c'houlz, dont d'e vare, dont d'e goulz, erruout e poent hag en amzer, erruout e poent hag e mare, erruout mat, degouezhout pa zere, erruout pa vez ret, degouezhout krak d'ar poent, erruout d'an ampoent, dont en ampoent, degouezhout a-blom, P. degouezhout ku-ha-ka ; *du kommst gerade recht*, n'out bet james en em gavet gwelloc'h, degouezhout a rez a-blom ; *komme ich dir recht ?* daoust hageñ e tirenkan ac'hanout ? ; *du bist mir der Rechte*, unan egistout a faote din, te an hini eo a zere ouzhin, te an hini eo a zo va zres, te eo dres an hini a vanke din, te an hini a zo mat din, te eo dres an hini a glasken ; *ihm sind alle Mittel recht*, ne ra forzh dre be hent dont a-benn eus e daol - ne ra forzh dre be hent tennañ e daol - hennezh a ra tan gant forzh peseurt koad - ne ra forzh pe dre hent (dre be hent, e pe stumm) dont a-benn eus e daol - ne droio kein da ijin ebet, mat pe fall, evit dont a-benn eus e daol - ne ra ket forzh petra d'ober - netra ne c'hell derc'hel anezhañ - ober a rafe n'eus forzh petra evit dont a-benn eus e daol - ober a rafe n'eus forzh petra evit tennañ e daol - pep tra a zo mat dezhañ - n'eus tra evit herzel outañ - n'eus harz ebet dezhañ - ne c'hell tra herzel outañ - hennezh a dennfe un ibil eus brenn heskenn evit dont a-benn eus e daol ; *man kann es nicht allen recht machen*, ne c'haller ket segaliñ an holl, diaes eo segaliñ an holl ; *niemand kann es ihm recht machen*, n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù - mar lavarar ya dezhañ, eñ a respont naren - hennezh a gav atav abeg e kement den a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivruañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivruañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - hennezh a zo ur penn tortis - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur bagajer eo - ur c'hac'her diaes a zo anezhañ - ur ripompi tagnous a zo anezhañ - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo - un den eo na blij netra dezhañ ; *das Rechte treffen*, kemer an evezhioù (an holl ziarbennoù) ret, ober an holl ziarbennoù rekis, kemer an holl zifennoù (an holl ziwalloù) rekis, kemenn ober ar pezh rekis ; *er soll nach dem Rechten sehen*, e dalc'h eo gantañ (en

e gerz emañ, e garg eo) lakaat pep tra da vont reizh hag en urzh, dezhañ eo da lakaat pep tra da vont reizh hag en urzh.

4. gwirion, mat ; *er ist der rechte Vater*, hennezh eo an tad gwirion, hennezh eo ar gwir dad ; *gehe ich hier recht ?* ha war an hent mat emañ ? ; *wenn mir recht ist*, ma ne fazian ket ; *Sie sind nicht recht im Bilde*, n'emaomp ket er memes park, pell emañ Yann diouzh e gazeg ; *ich weiß nicht recht*, n'ouzon ket kaer ; *ich weiß noch nicht so recht*, ne'm eus graet soñj resis ebet ; *ich weiß nicht recht, wie er heißt*, n'ouzon anv reizh ebet dezhañ ; *ich weiß nicht recht, was ich davon halten soll*, n'ouzon ket kalz petra da soñjal ; *ich weiß nicht recht, wann ich zurück bin*, da c'houzout eo din pegoulz e vin distro ; *ich weiß nicht recht, wie ich auf Ihre Frage antworten soll*, *ich weiß nicht recht, was ich ihnen antworten soll*, lakaet an diaes evit respont deoc'h, e chal emañ o klask gouzout ar pezh a zleañ respont deoc'h ; *er ist nicht recht bei Troste (bei Sinnen, bei Verstand)*, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan a zo en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, dargollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, cheñchet eo warnezhañ, tec'het eo e spered, skañvaet eo e spered, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaïad dezhañ, aet eo ganto, hennezh a zo tapet war ar portolof, e lod en deus e park ar Brizh, ul lodenn en deus e park ar Brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, paket en deus anezho, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, toull eo e vurutell, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket ur sklêrijenn, n'eo ket eus ar c'horadenn gantañ, kollet eo e sterenn gantañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, n'eo ket gwall stank e damouez, laban eo, n'emañ ket e holl skiant-vat gantañ, n'emañ ket tout e skiant gantañ, n'eo ket go e doaz, aet eo e benn digantañ, aet eo e spered da stoupa, kollet en deus an norzh, kollet en deus e sterenn, kollet en deus ar Sterenn, kollet en deus ar stur ; *etwas Rechtes*, un dra vat g., un dra reizh g. ; *er weiß nicht recht, was er tun wird*, ne oar ket kalz petra emañ o vont d'ober, ne oar ket kaer petra emañ o vont d'ober, ne oar ket da just (d'ar just) petra emañ o vont d'ober ; *ich weiß nicht recht, was ich machen soll*, n'ouzon ket re vat (n'ouzon ket kalz, n'ouzon ket kaer) petra a rankan ober, n'ouzon ket da just (d'ar just) petra a rankan ober, n'on ket a-walc'h evit gouzout petra a rankan ober, bez emañ o klask gouzout petra da ober.

5. reizh, just, eeun, leal ; *ein rechter Mensch*, un den rik g., un den gwirion g. ; *alles, was recht ist !* pezh 'zo reizh ha netra ken ! ; *das ist nicht mehr als recht und billig, das ist nur recht und billig*, diouzh reizh ha lezenn eo kement-se, ar gwir hag ar reizh a zo gant kement-se, mat ha just eo kement-se, eeun ha leal eo kement-se ; *das geschieht ihm ganz recht*, graet mat eo evitañ - dleet mat eo dezhañ - n'en deus nemet ar pezh a zellez - a zo mat - bevez eo - kement-se n'eo ket bet laeret gantañ - meritet en deus - un taol a dalv un all - ra vezo war e reuz - ra vezo kement-se evit e goll - bez en deus bremañ gopr e labour - mat a zo graet dezhañ - kac'het en deus en e dok ha ret eo dezhañ bremañ e lakaat war e benn - kaoz eo ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warnañ - pennkaoz eo mard eo bremañ kouezhet ar bec'h warnañ - tampir evitañ - n'en deus nemet lakaat en e gichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warnañ ; *das geht nicht mit rechten Dingen zu*, n'emañ ket an traoù war o reizh (en o reizh), n'emañ ket an traoù war an hent eeun, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz,

moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, ne ya ket pep tra reizh hag en urzh, ne ya ket pep tra diouzh ar reizh, ned a ket klok, ned a ket diroufenn an traoù, un ibil bennak a zo a-dreuz, traoù iskis a c'hoarvez ; *das Rechte und das Unrechte*, ar reizh hag an direizh ; [kr-] *tue recht, und scheue niemand !* pa ri ti to, to pa ri ti, pa ri falz troad, troad pa ri falz, had pe laosk dihad - gra pa ri tra - sell petra ri - an hini a ra hervez a dle a gousk dispont en e wele - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet - dre balat sonn, e ya ar glaz don - skouer vat a zoug bepred had.

6. (dirak un anv-gwan pe un adverb) : gwall ..., forzh ..., mil ..., -tre, -kenañ, -bras, -dreist, -kaer, -meur, -daonet, -espar, -meurbet, -spontus, -dispar, -daonet, -abominapl, -pitoaiapl, -kruel, -barbar, -eston, pase, ken ez eo ; *recht früh*, abred-abred, abred-kenañ, abred-mat, abred-kaer, gwall abred, a-vintin-mat, mintin-mat, beure-mat ; *recht groß*, bras-kenañ, bras-tre, bras-bras, bras ken-ken, bras-pikol, dreistment, dreistmuzul, forzh vras, gwall vras ; *recht klein*, forzh vihan, gwall vihan ; *das ist recht nett von ihm*, hennezh zo un den hegarat 'vat, pegen hegarat eo ! brav en deus graet deomp ; *sie ist ein recht hübsches Mädchen*, distailh eo kaer ar plac'h-se, ur plac'h kenedus-espar eo, ur plac'h gwall vrav eo, ur plac'h koantik eo, ur plac'h koant-meurbet eo, honnezh a zo paket brav ; *recht schwer*, forzh ziaes, gwall ziaes ; *recht schön*, forzh vrav, gwall vrav ; *recht gut*, forzh vat, gwall vat, mat-kaer ; *recht viele* ..., forzhik ..., kalzik a ..., kalzik ..., tragaer a ... ; *recht viele Leute waren da*, eno e oa tragaer a dud.

7. [trioù-lavar] *erst recht*, kent-se, ken meur rak-se, kentoc'h reizh, kent-a-se, seul gent a-se, abeg muioc'h, muioc'h c'hoazh, muioc'h a se, gwashoc'h c'hoazh, gwashoc'h a se ; *da verstand ich erst recht, was Krieg bedeutet*, neuze hepken em boa reizhet pegen kriz eo ar brezel, neuze hepken e oan aet da c'houzout pegen kriz eo ar brezel, n'eus nemet d'ar poent-se eo em boa komprenet pegen kriz eo ar brezel ; *dann komme ich erst recht nicht*, ma'z eo e-giz-se ne zeuin ket ha mat pell 'zo, neuze da vihanañ ne zeuin ket ha mat pell 'zo, neuze ne zeuin ket ha fin dre eno, neuze ne zeuin ket ha kuit ha fin dre eno, neuze ne zeuin ket, la ! nebaon, ne zeuin ket ! ; *nun erst recht nicht*, bremañ n'er grin ket, suroc'h eo eget biskoazh - un dra 'zo sur bremañ, n'er grin ket hep mar na digarez - nebaon, n'er grin ket ; *nun erst recht*, bremañ eo en ober, neuze hepken, neuze da vat, kerkent all, diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-kentizh ; *schlecht und recht, mehr schlecht als recht*, evel ma teu e teu, well-wazh, evel ma vo e vo, a-grip hag a-grap, krip-ha-krap, ku-ha-ka, hepmuiken, end-eeun, didro, didroidell, diroufenn, dispieg, disgwe, didres, hep finesa / hep kempennadurezh (Gregor), an eil dre egile, an eil da gas egile, an eil e-ser egile ; *schlecht und recht anfertigen*, feuzañ, skarvañ, talfasañ ; *schlecht und recht schnitzen*, kalfichat, kabochat.

Recht n. (-s,-e) : 1. rezon b., gwir g., reizh b. ; *Recht haben, im Recht sein*, bezañ ar gwir gant an-unan, bezañ ar wirionez gant an-unan, kaout rezon, bezañ ganti ; *ich neige zu der Ansicht, dass er Recht hat*, tuet on da soñjal emañ ar gwir gantañ ; *Sie haben Recht, Sie sind im Recht*, ar wirionez a zo ganeoc'h, ar gwir a zo ganeoc'h, rezon hoc'h eus ; *Sie haben irgendwie Recht, Sie haben in einer gewissen Weise Recht*, gwir a lavarit, en ur c'hiz ; *je nachdem, ob er Recht hat oder nicht*, hervez ma vo ar wirionez gantañ pe get ; *egal, ob er Recht oder Unrecht hat*, e ve ar gwir gantañ pe get, petra 'vern ? ! ; *Recht behalten*, derc'hel penn, rentañ penn, dont ar ger diwezhañ gant an-unan, dont an disentez gant an-unan, leuskel ar bramm diwezhañ da redek, kaout rezon ; *könnten*

Sie nur Recht haben ! ach, wenn Sie nur Recht hätten ! salv ma lavarfec'h gwir ! gant (betek) ma lavarfec'h gwir ! adal (war-bouez) ma lavarfec'h gwir ! ma ve gwir a lavarfec'h ! ma ve gwir a lavarit ! ; *er hat vollkommen Recht*, emañ ar gwir hag ar reizh gantañ - emañ ar gwir gantañ hep mar na marteze - ar gwir a zo gantañ, hag a zo - gwir a-walc'h eo pezh a lavar - re wir eo pezh a lavar ; *er hat halt Recht ! wie auch immer, er hat Recht !* ar gwir 'zo gantañ, feiz ! ; *Sie haben nicht vollkommen Recht*, n'emañ ket hollik ar wirionez ganeoc'h ; *jemandem Recht geben*, reiñ an tu d'u.b., sevel a-du gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., dont da bouezañ a-du gant u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; *er trägt seinen Namen zu Recht*, hennezh n'eo ket drouganvet, hennezh n'eo ket kammanvet ; *mit Recht, zu Recht, mit vollem Recht*, gant abeg, gant gwir abeg, gant abegoù reizh, gant gwir mat, gant gwir, gant gwir hag abeg, gant reizhwir, e gwir ; *mit Recht oder Unrecht, zu Recht oder zu Unrecht*, e gwir pe e gaou ; *und zwar mit Recht, und zwar zu Recht*, evel-reizh.

2. gwir g., droed g. ; *mit welchem Recht ?* dre beseurt gwir ? dre be wir ? pe dre wir (Gregor) ? P. a-berzh petore sant ? ; *das Faustrecht, das Recht des Stärkeren*, gwir an hini kreñvañ g., lezenn an hini kreñvañ b., gwir al louarn war yer ar maner g. ; *sich das Recht herausnehmen, etwas zu tun*, kemer gwir d'ober udb ; *Ältestenrecht*, henanded b., henavelezh b., henaouriezh b., droedoù a goshañ ls., gwir an henaour g. ; *jeder hat das Recht auf Freiheit*, gwir a zo gant pep hini d'ar frankiz ; *jeder hat das Recht auf Sicherheit der Person*, gwir a zo gant pep hini d'an diogelroez evit an-unan ; *die unantastbaren Rechte des bretonischen Volkes*, gwirioù sakr pobl Breizh ls. ; *verbürgte Rechte, anerkannte Rechte*, gwirioù anzavet ls. ; *Selbstbestimmungsrecht der Völker*, gwir ar pobloù d'en em ren o-unan g., gwir ar pobloù d'en em savelañ o-unan g. ; *immanentes Recht*, gwir enmanel g. ; *Recht auf Anderssein*, gwir da vezañ disheñvel g. ; *Frauen und Männer haben bei der Eheschließung, während der Ehe und bei deren Auflösung gleiche Rechte*, gwirioù par a zo d'ar wazed ha d'ar merc'hed e-keñver an dimeziñ, e-pad ar briedelezh hag e-keñver an dibriediñ ; *die Bürgerrechte*, ar gwirioù keodedel ls. ; *die Menschenrechte*, gwirioù Mab-den ls. ; *das Recht auf Meinungsfreiheit und freie Meinungsäußerung*, ar gwir d'ober e veno ha d'en disklêriañ g., ar frankiz soñjal hag eztaolañ b., ar frankiz devezout hag eztaolañ b. ; *Recht der Selbsthilfe*, gwir d'en em zifenn g. ; *Recht auf Arbeit*, gwir da gaout labour g., gwir da gaout ul labour g. ; *Recht auf Eigentum*, perc'hennaj g., gwir perc'hennañ g., gwir da vezañ perc'henn g. ; *Recht auf Einsichtnahme*, gwir da anaout un dra g. / gwir da gemer anaoudegezh eus un dra (Gregor) g., gwir da sellet ouzh un teuliad bennak g. ; *Recht auf Vereinigungsfreiheit*, gwir kevredañ g. ; *Recht auf Gegendarstellung*, gwir da respont g. ; *Recht über Leben und Tod*, gwir da lazhañ pe da leuskel o buhez gant an dud g., gwir a vuhez hag a varv g. ; *in erbittertem Kampf erworbene Rechte, in erbittertem Kampf errungene Rechte, durch harten Kampf erworbene Rechte, durch harten Kampf errungene Rechte*, gwirioù gounezet a-striv-kaer ls. ; *die Anerkennung und Achtung der Rechte und Freiheiten aller Bürger sichern*, diogeliñ ma vo anavezet ha doujet gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, diogelaat gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, gwarantiñ gwirioù ha frankizioù an holl geodediz ; *jemandem seine Rechte aberkennen*, ezwiriañ u.b. ; *jemanden wieder in seine Rechte einsetzen*, adlakaat u.b. en e wirioù ; *der Stärkere hat immer Recht, Macht geht vor Recht, Gewalt geht vor Recht, gegen Kanonen gilt kein Recht*, petra a dalv da bod pri, ouzh kaoter en em

stekañ - an nerzh a dalvez a-enep ar gwir hag ar reizh - digarez ar c'hreñvañ eo bepred ar gwellañ - al laer brasañ a groug ar bihanañ - al laeron vihan a vez krouget, al laeron vras a vez enoret - an nerzh a c'hounez atav - an nerzh a vez atav trec'h d'ar gwir - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap ; *seine Rechte geltend machen*, lakaat e wirioù da dalvezout ; *auf die Geltendmachung seiner Rechte verzichten, von seinen Rechten Abstand nehmen*, dilezel e wirioù, ober an dilez eus e wirioù ; *ein Recht ausüben*, ober diouzh ur gwir, implijout ur gwir, arverañ ur gwir, dedalvezout ur gwir, lakaat ur gwir da dalvezout ; *ein Recht genießen, ein Recht besitzen, ein Recht haben*, kaout ur gwir en e gerz, kerzañ ur gwir, bezañ ur gwir bennak en e zalc'h, gallout ober implij eus ur gwir bennak ; *das alleinige Recht auf etwas (ak.) haben*, kaout an unpaou war udb. ; *das Recht haben, etwas zu tun*, bezañ aotreet (bezañ e gwir, kaout aotre, kaout gwir, kaout ar gwir, kaout a urzh, kaout renk, kaout droed, kaout an droed) d'ober udb, bezañ e dalc'h gant an-unan ober udb ; *das Recht zum Gebrauch der Muttersprache in der Schule*, ar gwir d'ober gant e yezh-vamm er skol g. ; *jemandem das Recht geben, etwas zu tun*, reiñ kofje (aotre, urzh) d'u.b. d'ober udb, aotren u.b. d'ober udb, aotren d'u.b. ober udb, aotren e rafe u.b. udb, lezel frankiz gant u.b. d'ober udb, reiñ e asant d'u.b. d'ober udb, reiñ asant d'u.b. d'ober udb ; *du hast kein Recht dazu*, n'emañ ket en dalc'h ganit (ez peli, ez kalloud) ober war-dro seurt traoù, n'ec'h eus perzh ebet en dra-se, n'ec'h eus ket gwir d'en ober, n'ec'h eus ket a urzh d'en ober, n'ec'h eus ket renk d'en ober, n'ec'h eus ket droed d'en ober, n'ec'h eus ket a zroed d'en ober, emaout er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se ; *du hast kein Recht darauf*, n'ec'h eus dre wir perzh ebet en dra-se, n'ec'h eus ket a wir war an dra-se, n'ec'h eus ket droedoù d'an dra-se, n'eus gwir ebet dit da gaout an dra-se ; *das Recht auf seiner Seite haben*, bezañ ar gwir hag ar reizh gant an-unan, bezañ ar gwir gant an-unan, bezañ ar gwir en tu diouzh an-unan, bezañ en e wir, bezañ en e zroed ; *er tut es mit vollem Recht, er tut es mit gutem Recht*, en e wir emañ oc'h ober an dra-se, en e zroed emañ oc'h ober an dra-se, ar gwir en deus dioutañ oc'h ober se ; *jemandem zu seinem Recht verhelfen*, skoazellañ u.b. evit ma vefe doujet e wirioù hervez ar reizh (evel ma'z eo dleet, evel ma faot, evel a faot), reiñ e wir d'u.b., ober gwir d'u.b. (Gregor), absolviñ u.b. ; *die Wahrheit zu ihrem Recht verhelfen*, lakaat ar wirionez war he reizh ; *jemandem ein Recht verwehren, jemanden von einem Recht ausschließen*, forc'hañ u.b. eus ur gwir ; *alle Rechte vorbehalten*, pep gwir miret strizh ; *mit allen Rechten ausgestattet*, leunwir ; *alle Menschen sind frei und gleich an Würde und Rechten geboren*, dieub ha par en o dellezegezh hag o gwirioù eo ganet an holl dud ; *sich auf ein Recht berufen*, daveiñ d'ur gwir bennak, ober dave d'ur gwir bennak, menegiñ ur gwir bennak, en em harpañ (en em skorañ, en em fontañ, en em ziazezañ) war ur gwir bennak, ober diouzh ur gwir bennak, amc'houl ur gwir bennak ; *dieses Recht kann nicht in Anspruch genommen werden*, ar gwir-mañ ne c'haller ket daveiñ dezhañ, ne c'haller ket lakaat ar gwir-mañ da dalvezout, ar gwir-mañ ne c'haller ket amc'houl anezhañ ; *mit einer so hohen Mauer verletzt er die Rechte seines Nachbarn*, ur gaou ouzh e amezeg eo bezañ savet ur voger ken uhel ; *Fensterrecht*, a) gwir da lakaat ur prenestr g. ; b) gwir a vir a vastarañ ar gwel eus un ti g. ; [istor] *Allgemeine Erklärung der Menschenrechte*, disklêriadur hollvedel gwirioù Mab-den g. ; [kr-I] *wo nichts ist, hat (selbst) der Kaiser sein Recht verloren*, el lec'h n'ez eus netra, ar roue a goll e dra - gant netra ne reer tra - gant netra ne reer mad (Gregor) - pa vez eost, ma chom al labourer war e skaoñ, e varvo an dudjentil gant an naon -

pa n'eus ken, n'eus ken ! - ne zeur ket da gregiñ el lec'h ma n'eus ket - kas ar paour da baour a zo diaes.

3. [gwir, lezennadur] gwir g., reizhgwir g., lezenn b., lezennadur g., lezennoù ls., reizh b., reizhded b., reizhder g., justis b. ; *bürgerliches Recht*, gwir keodedel g. ; *Zivilrecht*, barnerezh keodedel g., gwir keodedel g. ; *gemeines Recht, öffentliches Recht*, gwir foran g., kenwir g., gwir boutin g. ; *Spezialist im öffentlichen Recht*, gwiraour foran g. ; *juristische Person des öffentlichen Rechts*, tudelezh foran b. ; *allgemeines Recht*, gwir kevredin g. ; *persönliches Recht und dingliches Recht*, gwir denel ha gwir trael ; *Territorialität des Rechts*, tiriadegezh al lezennoù b. ; *das französische Recht*, al lezennadur gall g., al lezennadurezh c'hall b., ar gwir gall g. ; *Seerecht*, gwir ar mor g. ; *Handelsrecht*, gwir kenwerzhel g. ; *Völkerrecht, internationales Recht*, gwir etrebroadel g., gwir an holl dud (an dud, an holl bed, ar bed-holl) g. (Gregor) ; *Strafrecht*, gwir kastizel g. ; *das salische Recht*, al lezennoù salian ls., al lezennaoeg salian b. ; *das römische Recht*, ar gwir roman g., ar reizh roman b. ; *das positive Recht und das Naturrecht, das gesatzte Recht und das Naturrecht*, ar gwir devoudel hag ar gwir divezel, ar gwir lezennel hag ar gwir naturel ; *überpositives Recht*, gwir naturel g. ; *das subjektive Recht*, ar gwir dangorel g. ; *das objektive Recht*, ar gwir ergorel g. ; *Kirchenrecht, kanonisches Recht*, gwir an liz g., gwir reol an liz g., kanon g., gwir kanonek g. ; *die Rechte studieren*, studiañ ar Gwir ; *Student der Rechte*, studier war ar Gwir g., studier war ar reizh g. ; *im Wege Rechts*, diouzh reizh ha lezenn ; *in aller Form Rechts*, evel ma'z eo dleet, diouzh reizh ha lezenn, evel ma faot, evel a faot ; *von Rechts wegen*, hervez al lezenn, leunwir, dre wir ; *er geht nicht nach Recht und Gesetz vor*, ne ra ket diouzh ar gwir ; *Recht muss Recht bleiben*, dalc'het omp d'al lezennoù / dalc'het omp da virout al lezennoù (Gregor), dalc'het omp d'ar reizh ; *Gnade für Recht ergehen lassen*, ober trugarez, reiñ un distaol-kastiz, aotren pardon / aotren e bardon (Gregor) ; *Recht sprechen*, rentañ ar justis, dougen ur varn ; *Recht verlangen*, goulenn e wir, goulenn justis ; *sich selbst Recht verschaffen*, ober ar justis eñ e-unan ; *jemandem Recht widerfahren lassen*, reiñ e wir d'u.b., ober gwir d'u.b. (Gregor) ; *das Recht biegen, das Recht verdrehen, das Recht beugen, das Recht drehen*, klask an dro da dremen hebiou d'al lezenn, falsañ spered al lezenn, darallañ kerzh (red) ar justis, tremen hebiou d'al lezenn, terriñ al lezenn, mont a-enep al lezenn, gwariañ al lezennoù, distresañ al lezennoù, kammañ al lezennoù ; *dem deutschen Recht unterstehen*, bezañ sujet d'al lezennadur alaman, bezañ e dalc'h ar gwir alaman, bezañ dindan aotrouniezh al lezennadur alaman, klevet ouzh al lezennadur alaman, bezañ dindan beli ar gwir alaman.

rechtdenkend ag. : reizh, eeun, just, leal.

Rechte ag.k. b. : **1.** dorn dehou g. ; *die Rechte*, an dorn dehou g. ; *zur Rechten*, a-zehou, war an tu dehou, en tu dehou, war an dorn dehou, en dorn dehou, a zorn dehou ; **2.** [polit.] tu dehou g. ; *diverse Rechte*, dehou diseurt g., D.D.S.

Rechte(r) ag.k. g./b. : [polit.] dehouelour g., dehouelourez b., den eus an tu dehou g., den dehou g., plac'h eus an tu dehou b., plac'h dehou b., dehouiad g., dehouiadez b.

Rechteck n. (-s,-e) : reizhkorneg g., reizhkorn g., skouergogneg g., skouergornek g., skouergogn g., skouergorn g., [dispredet] higarrezenn b. ; [mat.] *durch Rechtecke berechnen*, karrezañ ; *sich durch Rechtecke berechnen lassend*, karrezadus.

rechteckig ag. : reizhkorn, reizhkognek, reizhkornek, skouergogneg, skouergornek, higarrezennek, higarrezek ; *einen Stein rechteckig behauen*, karrezañ ur maen.

Rechteckschwingung b. (-,-en) / **Rechtecksignal** n. (-s,-e) : [fizik] gwagenn reizhkorn b.

Rechteckszahl b. (-,-en) / **Rechteckzahl** b. (-,-en) : [mat.] niver heteromek g., niver damgehed g.

Rechteinhaber g. (-s,-) : gwirig g. [*liester* gwirien], perc'henn-gwir g.

rechten V.gw. (hat gerechtet) : tabutal ; *mit jemandem um etwas rechten*, bezañ dael (arguz) etre an-unan hag unan all a-zivout udb, breutaat a-enep u.b. abalamour d'udb.

rechtens Adv. : diouzh ar reizh, diouzh reizh ha lezenn, diouzh al lezenn ; *rechtens sein*, bezañ diouzh al lezenn, bezañ reizh, bezañ diouzh reizh ha lezenn.

rechterhand Adv. : a-zehou, en tu dehou, war an dorn dehou.

Rechterückfall g. (-s) : [gwir] restaolerezh g., diandroadur g.

rechtfertigbar ag. : kanteizhadus.

rechtfertigen V.k.e. (hat gerechtfertigt) : 1. reizhabegañ (emzalc'h *pe* oberoù u.b.), didamall, gwennaat, gwennañ, reizhwiriañ, reishaat, kanteizhañ, kantabegañ, difenn, digareziñ, diskargañ, digabluzañ ; *seine Faulheit rechtfertigen*, digareziñ e leziregezh, digareziñ e ziegi ; *durch nichts zu rechtfertigen(d), nicht zu rechtfertigen(d)*, digantreizhadus ; 2. [relij.] justifiñ.

V.em. : **sich rechtfertigen** (hat sich (ak.) gerechtfertigt) : 1. *das rechtfertigt sich*, ur rag hag ur perag a zo d'an dra-se, kantabegoù a zo d'an dra-se, arbennoù a zo d'an dra-se ; 2. reizhabegañ e emzalc'h, kanteizhañ e emzalc'h, kantabegañ e emzalc'h, en em gaeraat, en em zidamall, en em zisammañ, en em zifenn, en em zigareziñ, en em zigabluzañ, en em wennañ, en em ziskargañ ; *er konnte sich rechtfertigen*, kavout a reas e zigarez, deuet e oa a-benn d'en em gaeraat, deuet e oa a-benn d'en em zidamall, deuet e oa a-benn d'en em ziskargañ.

rechtfertigend ag. : kanteizhus.

Rechtfertigung b. (-,-en) : 1. kanteizhadur g., reizhabegadur g., didamalladur g., abalamour eus e emzalc'h g., reizhwiriadur g., difennoù ls., kantabeg g. ; 2. [relij.] justifiñs b.

rechtgläubig ag. : [relij.] reizhkred, reizhkredenn, gwirgelennek, reizhkelennek, reizhkelen.

Rechtgläubigkeit b. (-) : [relij.] reizhkredenn b., gwirgelen g., reizhkelennerzh g.

Rechthaber g. (-s,-) : arguzer g., ingennour g., arveller g., nagenner g., nagenn b. [*liester* nagennek], chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., breujataer g., pismiger g., bagajer g., chaoker-laou g., flemmer g., rekiner g., beg m'en argarzh g., penn-treuz g., spered kamm g., spered rekin g., penn tortis g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trusk g., chaoker e revr g., ripompi tagnous g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaleg g. [*liester* kagaleien], kaoc'her g., chaoker g., pabor g., par dube g.

Rechthaberei b. (-,-en) : arguzerezh g., arguz g., ingenn g., arvell g., nagennerzh g., pismigerezh g., abegerezh g., chikanerezh g.

Rechthaberin b. (-,-nen) : arguzerez b., ingennourez b., arveller b., nagenner b., chikanerez b., noazourez b., abegerez b., teod abegus g., arzaelerez b., breujataerez b., pismigerez b., bagajerez b., chaokerez-laou b., chaokerez trusk b., chaokerez he revr g., flemmerez b., beg m'en argarzh g., dañvadez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., paborez b.

rechthaberisch ag. : pennek, ingennus, arveller, arguzer ; *er ist rechthaberisch*, ne'z pezh ket rezon gantañ james.

rechtläufig ag. : [stered.] 1. kendu ; *rechtläufige Umlaufbahn*, *rechtläufiger Orbit*, amestez kendu g. ; 2. diaraok ; *rechtläufige Bewegung*, loch diaraok g.

rechtlich ag. : 1. [gwir] reizh, diouzh ar reizh, diouzh reizh ha lezenn, hervez lezenn, lezennel, gwirig ; *rechtlich gesehen*, *vom rechtlichen Standpunkt aus*, *im rechtlichen Sinne*, e-keñver al lezenn, evit a sell ouzh al lezenn, e gwir, dre wir, hervez lezenn, hervez ar gwir, e spered al lezenn ; *rechtliche Stellung*, dezvad gwirig g. ; *die rechtliche Stellung eines Kontos gesetzlich regeln*, kanteolaat ur gont ; *rechtlicher Bestand*, bezoud gwirig g. ; *rechtliche Schritte*, keinad barnerezhel g. ; *rechtlicher Begriff*, termen gwirig g. ; *rechtliches Vakuum*, *rechtliche Lücke*, mank lezennel g., oldezh g. ; 2. onest, leal, reizh, eeun, peurleal, peuronest, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, anterin.

Rechtlichkeit b. (-) : 1. [gwir] reizhded b., reizhder g., reizhegezh b., reizhwir g., reizhwirigezh b., reishted b., reishter g. ; 2. onestiz b., onested b., gwirionded b., eeundet b., eeunder g., lealder g., lealded b., lealentez b., reizhded b., reizhder g., peurlealded b., peuronestiz b., reizh b., anterinded b., anterinder g.

rechtlos ag. : hep gwir ebet, hep ket a wir, hep skoazell na gwarez al lezennoù, lamet digantañ skoazell ha gwarez al lezennoù g., dilezenn, direizh, diwir.

Rechtlose(r) ag.k. g./b. : den hep gwir ebet g., den lamet digantañ skoazell ha gwarez al lezennoù g.

Rechtlosigkeit b. (-) : oldezh g., diouer a wirioù g., stad an hini a zo bet lamet digantañ skoazell ha gwarez al lezennoù b., dilezenn b., direizhded b.

rechtmäßig ag. : [gwir] gwiriek, reizh, reizhek, reizhwiriek, reizhwir, just, diouzh ar reizh, diouzh reizh ha lezenn, lezennel, hervez lezenn, dre wir, gwirion, leal, leunwir ; *rechtmäßige Ehe*, unaniezh reizhwir b. ; *der rechtmäßige Erbe*, an hêr gwirion g., an hêr leunwir g., an hêr reizh g., an hêr dre wir g., an hêr hervez lezenn g., an hêr nesañ g., an heritour gwirion g., an heritour reizh g., an heritour dre wir g., an heritour hervez lezenn g.

Adv. : dre wir, diouzh ar reizh, diouzh reizh ha lezenn, hervez lezenn, e gwir, diouzh ar gwir, hervez ar gwir ; *er geht nicht rechtmäßig vor*, ne ra ket diouzh ar gwir ; *rechtmäßig angetraute Ehefrau*, pried reizh b. ; *rechtmäßig erworbene Reichtümer*, pinvidigezhioù leal ls., madoù deuet dre an hent mat ls., madoù deuet a-berzh vat ls.

Rechtmäßigkeit b. (-) : [gwir] kanteolded b., reizhded b., reizhder g., reizhegezh b., lezenneghezh b., reizhwir g., reizhwirigezh b., reishted b., reishter g., reizh b., reoliegezh b. ; *Rechtmäßigkeit einer Wahl*, kanteolded un dilennadeg b.

rechts Adv. : 1. a-zehou, war an dorn (war ho torn) dehou, war an tu dehou, en tu dehou, a-zorn dehou ; *von links nach rechts*, a gleiz da zehou ; *von rechts nach links*, a zehou da gleiz ; *sich rechts befinden*, bezañ a-zehou [da], bezañ en tu dehou [da], bezañ en dorn dehou [da], bezañ war an dorn dehou, bezañ a zorn dehou, bezañ war an tu mat, bezañ war an dorn mat ; *es liegt rechts von Ihnen*, en ho torn dehou emañ, en tu dehou deoc'h emañ, a-zehou deoc'h emañ ; *nach rechts gehen*, mont a-zehou, mont war zehou, mont war an dorn dehou ; *eine Masche rechts*, *eine Masche links*, ur c'hraf war an tu mat, ur c'hraf war an tu gin / ur poent a-du, ur poent a-vestu ; [kirri-tan] *nach rechts abbiegen*, *rechts abbiegen*, *nach rechts fahren*, *rechts fahren*¹, treiñ en dorn dehou, treiñ war e zorn dehou, treiñ war an dorn dehou, treiñ war an tu dehou, mont war zehou, mont war an dorn dehou, treiñ a-zehou, beskellañ a-zehoù, dihellñ, P. plegañ war an tu dehou, gviañ war an tu dehou ; *rechts fahren*², chom war tu dehou an hent (war kostez dehou an hent) ; *sich (ak.) schön rechts halten*, chom mat war an tu dehou, delc'her mat d'an tu dehou, gwaskañ war an tu dehou, gwaskañ a-zehou ; *nach dem Überholen wieder nach rechts*

einscheren, gwaskañ war an tu dehou goude bezañ bet o tistremen ur c'harr ; *rechts einordnen, rechts ausfädeln*, gwaskañ war an tu dehou ; *Vorfahrt rechts vor links*, lez tremen a-zehou g., kentwir a-zehou g. ; *die Jungs gingen nach rechts, die Mädels weiter geradeaus*, ar baotred a droas war an tu dehou (a-zehou), ar merc'hed a gendalc'has eeun dirazo ; *rechts des Hauses (rechts vom Hause)*, a-zehou d'an ti, en tu dehou d'an ti ; *weiter rechts*, pelloc'h a-zehou, muioc'h war an tu dehou ; *er bekam rechts und links eine hinter die Ohren*, pakañ a reas ur c'houblad flac'hadoù ; *ich habe ihm eine rechts und links hinter die Ohren gehauen*, bountet em boa ur c'houblad flac'hadoù gantañ ; *weder links noch rechts schauen*, mont war-eeun d'an-unan, mont rak e eneb, mont rak e dal, mont war-eeun, mont rag e zremm, mont e fri war-raok hag e revr war-lerc'h ; [boks] *rechte Gerade*, taol eeun dehou g. ; *rechter Haken*, bleukad kromm dehou g., taol kromm dehou g., dornad kromm dehou g. ; [lu] *links, rechts, links, rechts*, plouz - foenn - plouz - foenn ; **2.** [polit.] *rechts wählen*, votiñ a-zehou, mouezhiañ a-zehou ; *er ist rechts eingestellt*, a-zehou eo hennezh, hennezh a zo dehou mat ; *er rückt immer mehr nach rechts*, gwennaat (dehouekaat) a ra mui-ouzh-mui ; *rechts orientiert*, dehouelour ; *rechts orientierter Politiker*, dehouelour g. ; *eine rechts orientierte Zeitung*, ur gazetenn a-zehou b. ; *rechts orientierte Politik*, politikerezh a-zehou g. ; **3.** *das Kleidungsstück ist rechts*, en tu mat emañ ar pezh dilhad-se, war an tu mat emañ ar pezh dilhad-se.

Rechtsabbieger g. (-s,-) : blenier a dro a-zehou g.

Rechtsabbiegerspur b. (-,-en) : forzh evit treiñ a-zehou b.

Rechtsabteilung b. (-,-en) : gwazrann ar breudoù b., rann ar breudoù b., gwazrann wirel b., rann wirel b.

Rechtsanspruch g. (-s,-ansprüche) : [gwir] gwir [war udb] g., arc'hadur reizhwiriek g., arc'hadur reizh g.

Rechtsanwalt g. (-s,-anwälte) : [gwir] breutaer g., alvokad g. ; *nichtplädierender Rechtsanwalt*, advoue g. ; *als Rechtsanwalt zurücktreten*, en em ziskargañ eus un afer ; *er wollte Rechtsanwalt werden*, e youl a oa mont da alvokad.

Rechtsanwältin b. (-,-nen) : [gwir] breutaerez b., alvokadez b.

Rechtsanwaltschaft b. (-) : [gwir] breutaerien ls., alvokaded ls., korfuniad ar vreutaerien g., korf an alvokaded g., breutaouriezh b.

Rechtsanwaltskammer b. (-) : bardell al lez b., bardell ar varn b.

Rechtsaugen-Flunder b. (-,-n) : [loen.] pleuronektedeg g. [*liester pleuronektedeged*], lizenn b. [*liester lized*], leizenn b. [*liester leized*].

Rechtsausdruck g. (-s,-ausdrücke) : [gwir] termen gwirel g.

Rechtsausleger g. (-s,-) : **1.** [polit.] dehouelour g. ; **2.** [boks] kleizard g. [a gemer harp war an troad dehou evit skeiñ gant an dorn kleiz].

Rechtsauslegerin b. (-,-nen) : **1.** [polit.] dehouelourez b. ; **2.** [boks] kleizardez b., kleizardenn b. [a gemer harp war an troad dehou evit skeiñ gant an dorn kleiz].

Rechtsaußen g. (-,-) : **1.** [sport] askeller dehou g., araoger dehou g. ; **2.** [polit.] dehouelour g.

Rechtsaußenstürmer g. (-s,-) : [sport] askeller dehou g., araoger dehou g.

Rechtsbegriff g. (-s,-e) : termen gwirel g.

Rechtsbehelf g. (-s,-e) : [gwir] hent prozeziñ g. ; *Anspruch auf einen wirksamen Rechtsbehelf haben*, kaout gwir da gaout digoll gwirion dirak ul lez-varn ; *einen Rechtsbehelf einlegen*, sevel amoug.

Rechtsbeistand g. (-s,-beistände) : [gwir] **1.** kuzulier gwiraour g., kuzulier gwirel g., gwirelour g., alvokad-kuzulier (Gregor) g.,

skoazeller war ar gwir g. ; **2.** skoazell varnerezhel b., skoazellerezh gwiraourel g.

Rechtsberater g. (-s,-) : [gwir] kuzulier gwiraour g., kuzulier gwirel g., gwirelour g., alvokad-kuzulier (Gregor) g.

Rechtsberaterin b. (-,-nen) : [gwir] kuzulierez wiriaourez b., kuzulierez wirel b., gwirelourez b., alvokadez-kuzulierez b.

Rechtsbereich g. (-s,-e) : bann [ul lez-varn] g., dalc'h g. ; *im Rechtsbereich des Appellationsgerichts*, e dalc'h al lez engalv ; *das gehört zum Rechtsbereich des Appellationsgerichts*, das fällt in den Rechtsbereich des Appellationsgerichts, e dalc'h al lez engalv emañ ar prosez-mañ.

rechtsbeständig ag. : [gwir] gwiriek, hervez al lezenn, diouzh al lezenn, reizh e-keñver al lezennoù.

Rechtsbeständigkeit b. (-) : [gwir] reizhded e-keñver al lezennoù b., gwiriegezh b.

Rechtsbeugung b. (-,-en) : [gwir] tarwazerezh g., tarwazañ g.

Rechtsbrecher g. (-s,-) : [gwir] felladenner g., feller g., torrer lezennoù g., gourzhmonedour g., torradour g.

Rechtsbrecherin b. (-,-nen) : [gwir] felladenneres b., fellerez b., torrerez lezennoù b., gourzhmonedourez b., torradourez b.

Rechtsbruch g. (-s,-brüche) : [gwir] fellerezh g., torradur-lezenn g., torr-lezenn g., felladenn b.

rechtsbündig Adv. : [moull.] a-zehou ; *rechtsbündig ausrichten, rechtsbündig setzen*, marzekaat a-zehou, steudañ a-zehoù.

Rechtsbürger g. (-s,-) : barnadour g.

rechtschaffen ag. : onest, direbech, eeun, leal, reizh, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, jurdik, seven, sevenet, anterin, peurleal, prop, kwer, tre ; *rechtschaffene Leute*, tud keizh ls., tud vat ls., tud prop ls., tud onest ls., tud sevenet ls., tud anterin ls., tud tre ls. ; *dies ist ein rechtschaffender Mensch*, setu un den rik, setu un den gwir, hennezh a ya gant an eeun, hennezh a zo un den prop, hennezh a zo un den reizh hag eeun, hennezh a zo un den reizh a galon, hennezh a zo un den reizh-meurbet, hennezh a zo un den tre ; *rechtschaffen wandeln*, mont gant an eeun, mont eeun ganti, mont gant an hent eeun ; *wenn man sie so reden hört, wären sie die rechtschaffensten Leute der Welt*, diouzh o c'hlevet ez int onestañ tud a vale.

Rechtschaffenheit b. (-) : onestiz b., eeunded b., eeunder g., lealder g., lealder b., lealentez b., peurlealder b., reizh b., reizhded b., reizhder g., kwerder b.

Rechtschreib- : reizhskrivadurel, ... reizhskrivadur, ... ar reizhskrivadur.

rechtschreiben V.gw. : [anv-verb nemetken] reizhskrivañ.

Rechtschreiben n. (-s) : [yezh.] reizhskrivadur g.

Rechtschreibfehler g. (-s,-) : [yezh.] fazi e-keñver ar reizhskrivadur g., fazi skrivañ g.

Rechtschreibhilfe b. (-) : [stlenn.] difazier reizhskrivadur g., reizher g.

Rechtschreibkorrekturprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] difazier reizhskrivadur g., reizher g.

Rechtschreibreform b. (-,-en) : [yezh.] adreizh ar reizhskrivadur b.

Rechtschreibung b. (-,-en) : [yezh.] reizhskrivadur g. ; *die Regeln der Rechtschreibung*, reolennoù ar reizhskrivañ ls.

Rechtschreibungswettbewerb g. (-s,-e) : skrivadeg reizhskrivañ b.

Rechtsdrall g. (-s,-e) : **1.** [arm.] rizennoù a-zehou ls. ; **2.** [bilhard] efed a-zehou g. ; **3.** [polit.] rikladur a-zehou g., dehoueladur g., dehouelaat g.

rechtsdrehend ag. : [kimiezh] dehouc'hwelus.

Rechtseinwand g. (-s,-einwände) : [gwir] azgalv g., azgalvadenn b., arbennadenn b.

Rechtsempfinden n. (-s) : skiant ar justis b., barregezh da anaout pezh a zo reizh b.

Rechtsextremismus g. (-) : [polit.] tu dehou pellañ g.

Rechtsextremist g. (-en,-en) : [polit.] paotr eus an tu dehou pellañ g.

Rechtsextremistin b. (-,-nen) : [polit.] plac'h eus an tu dehou pellañ b.

rechtsextremistisch ag. : [polit.] eus an tu dehou pellañ, ... an tu dehou pellañ.

rechtsfähig ag. : [gwir] *rechtsfähig sein*, bezañ mestr war e holl wirioù (Gregor), bezañ gougonek ; *rechtsfähige Person*, gougonek g. [*liester gougoneien*].

Rechtsfähigkeit b. (-) : [gwir] barregezh da vont dirak al lez-varn b., gouestoni da vont dirak al lez-varn b., mestroni war e holl wirioù b., gouester gwiriel g., gougon kerzañ g.

Rechtsfähigkeitserklärung b. (-,-en) : [gwir] disklêriadur a ro d'u.b. ar vestroni war e holl wirioù g., disklêriadur mestroni u.b. war e holl wirioù g.

Rechtsfall g. (-s,-fälle) : [gwir] afer b., afer a Wir b.

Rechtsfolge b. (-,-n) : [gwir] gwered war tachenn ar Gwir g., dilerc'h war tachenn ar Gwir g., dilerc'hiadenn war tachenn ar Gwir b.

Rechtsform b. (-,-en) : [gwir] furm lezennel b.

rechtsförmlich ag. : [gwir] reizh, diouzh ar reizh, diouzh reizh ha lezenn, hervez al lezenn, hervez lezenn.

Rechtsfrage b. (-,-n) : [gwir] kudenn a Wir b., kudenn wirel b.

rechtsfrei ag. : dilezenn ; **1.** *rechtsfreier Raum*, takad dilezenn g., karter dilezenn g., lec'h dilezenn g. ; **2.** mank lezennel g., oldezh g.

Rechtsgang g. (-s,-gänge) : [gwir] **1.** kerzh (red) ar justis g., argerzhad g., argerzhadur g., prosezadur g. ; **2.** ensav g., eriol g.

rechtsgängig ag. : [tekn.] *rechtsgängige Schraube*, biñs saizilet a-zehou b.

Rechtsgefühl n. (-s) : skiant ar justis b., barregezh da anaout pezh a zo reizh b.

Rechtsgelehrsamkeit b. (-) : [gwir] gwiraouriezh b., gwirioniezh b.

Rechtsgelehrte(r) ag.k. g./b. : [gwir] den-a-lezenn g., gwiraour g., gwiraourez b., gwiraer g., gwiraerez b., lezennour g., lezennourez b.

Rechtsgemeinschaft b. (-) : [gwir] *ungeteilte Rechtsgemeinschaft*, kenberc'henniezh b. ; *ein in ungeteilter Rechtsgemeinschaft stehendes Haus* versteigern, gourmec'hiñ war un ti ; *öffentliche Versteigerung zwecks Auflösung einer ungeteilten Rechtsgemeinschaft*, gourmec'had g.

rechtsgerichtet ag. : [polit.] dehouek ; *eine rechtsgerichtete Programmatik übernehmen*, dehouekaot.

Rechtsgeschäft n. (-s,-e) : [gwir] gread gwiriel g. ; *Pfleger für ein bestimmtes Rechtsgeschäft*, gward-bras da heul g.

Rechtsgewinde n. (-s,-) : [tekn.] saziladur a-zehou g.

rechtsgewunden ag. : a-zehou ; [loen.] *rechtsgewundene Schale*, krogenn a-zehou b.

Rechtsgleichheit b. (-) : kevaltader barnerezhel g.

Rechtsgrundlage b. (-,-n) : [gwir] diazez gwiriel g. ; *auf welcher Rechtsgrundlage ?* dre beseurt gwir ? dre be wir ? pe dre wir (Gregor) ? P. a-berzh petore sant ?

rechtsgültig ag. : [gwir] gwiriek, reizh, reizhek, reizhwiriek, diouzh ar reizh, diouzh reizh ha lezenn, hervez lezenn ; *rechtsgültige Abschrift*, eilskrid testeniet kewir g., eilskrid diouzh reizh ha lezenn b. ; *einen Beschluss für rechtsgültig erklären*, kaougantañ un disentez ; *rechtsgültige Anerkennung*, kaougantañ g.

Rechtsgültigkeit b. (-) : [gwir] dilested b., gwiriegezh b., lezennegezh b.

Rechtshandel g. (-s) : [gwir] afer b., kaoz b., prosez g.

Rechtshänder g. (-s,-) : dehouiad g. [*liester dehouidi*], dehouard g. [*liester dehouarded*].

Rechtshänderin b. (-,-nen) : dehouiadezh b., dehouardezh b.

rechtshändig ag. : **1.** dehouiat ; **2.** [mat.] dihell ; *rechtshändiges System*, dealf dihell g. ; *rechtshändiges Dreibein*, trizaleg dihell g.

Adv. : gant an dorn dehou ; *er flankte rechtshändig über die Schranke*, en em harpañ a reas war e zorn dehou evit lammad dreist ar gloued.

Rechtshändigkeit b. (-) : dehouiadelezh b., handornelezh a-zehou b.

Rechtshandlung b. (-,-en) : [gwir] gread barnerezhel g., keinad barnerezhel g.

rechtshängig ag. : [gwir] en eriol, P. war ober, en entremar, e-kroug (Gregor), e-ispihl, chomet (manet) war vordo, e darn, e-skourr, en arvar, e krog, c'hoazh ouzh an drez, e-pign, war vann, er vann.

Rechtshängigkeit b. (-) : [gwir] pennaenn al „lis alibi pendens / bezañ en eriol en ul lez all“ b. ; *Einrede der Rechtshängigkeit*, skonadenn b., esevded skonus b.

rechtsherum Adv. : a-zehou, war-zehou, war an dorn dehou, war an tu dehou, en tu dehou, en dorn dehou, a zorn dehou (Gregor).

Rechtshilfe b. (-,-n) : [gwir] kenskoazell varnerezhel b., kenskoazellerezh barnerezhel g.

Rechtshilfeersuchen n. (-s,-) : [gwir] mennadenn kenskoazellerezh barnerezhel b., goulenn kenskoazell varnerezhel g., kengor atersifñ g.

Rechtsinhaber g. (-s,-) : [gwir] gwirieg g., perc'henn-gwir g., piaouer ur gwir g., entitled g.

Rechtsirrtum g. (-s,-irrtümer) : [gwir] fazi barnerezhel g., fazi barn g.

Rechtskniffe ls. : arguzoù ls., P. chikanerezh g., pismigerezh g., chipoterezh g. ; *Rechtskniffe anwenden*, arguziñ, chikanañ.

Rechtskonsulent g. (-en,-en) : [gwir] kuzulier gwiraour g., kuzulier gwiriel g., gwirielour g., alvokad-kuzulier (Gregor) g.

Rechtskraft b. (-) : [gwir] nerzh-lezenn g., nerzh ar reizh g. ; *Rechtskraft erlangen*, dont da dalvezout evit (da) lezenn, bezañ degemeret da lezenn, dont da gaout nerzh-lezenn.

rechtskräftig [gwir] nerzh-lezenn dezhañ ; *rechtskräftiges Urteil*, devarn erounidek b. ; *rechtskräftige Urteilsaufertigung*, haneiladenn erounidek ar vamadenn b. ; *in rechtskräftiger Form*, hervez al lezenn, diouzh reizh ha lezenn ; *für rechtskräftig erklären*, erounidekaat ; *rechtskräftig sein*, bezañ nerzh-lezenn dezhañ.

Rechtskrämer g. (-s,-) : alvokad loull g., tamm alvokad g., kozh alvokad g., brizhalvokad g., alvokadig g.

Rechtskrämerei b. (-) : alvokaderezh g.

Rechtskunde b. (-) : [gwir] gwiraouriezh b., gwirioniezh b.

rechtskundig ag. : [gwir] ampart war ar wiriaouriezh.

Rechtskundige(r) ag.k. g./b. : [gwir] den-a-lezenn g., gwiraour g., gwiraourez b., gwiraer g., gwiraerez b., lezennour g., lezennourez b.

Rechtskurve b. (-,-n) : korn-tro a-zehou g., pleg war-zehou g., korn-pleg war an dorn dehou g., kammdroienn war-zehou b., kammdro a-zehou b., kammdroenn war an dorn dehou b.

Rechtslage b. (-,-n) : [gwir] statud gwiriel g., dezvad gwiriel g., saviad gwiriel g.

rechtslastig ag. : **1.** re garg war an tu dehou ; **2.** [polit.] douget evit an tu dehou, lusket d'an tu dehou ; *rechtslastige Politik*, politikerezh a-zehou g.

Rechtslehre b. (-) : [gwir] gwiraouriezh b., gwironiezh b.
rechtsliberal ag. : [polit.] eus lodenn ar c'hreiz a zo tost d'an tu dehou, eus ar c'hreiz a-zehou, kreizour dehou ; [gwashaus] pechar gwenn.

Rechtslücke b. (-,n) : [gwir] mank lezennel g., oldezh g.

Rechtsmedizin b. (-) : mezekniezh lezennel b.

Rechtsmediziner g. (-s,-) : mezeg-lezenn g., mezeg lezennel g.

rechtsmedizinisch ag. : lezennvezegel, ... mezekniezh lezennel.

Rechtsmissbrauch g. (-s,-missbräuche) : kammarver gwir g.

Rechtsmittel n. (-s,-) : [gwir] hent prozeziñ g. ; *Rechtsmittel der Berufung*, galv g., galv da deriñ barn g., engalv g., amoug d'al lez terriñ g. ; *Rechtsmittel einlegen*, sevel amoug.

Rechtsmittelbelehrung b. (-,-en) : [gwir] kelaouadur diwarbenn an hent prozeziñ g.

Rechtsnachfolge b. (-) : susit g./b., urvadur g. ; *die Rechtsnachfolge von Todes wegen regeln*, renkañ ar susit.

Rechtsnachfolger g. (-s,-) : [gwir] gwired g. [*liester gwiregidi*], dilezadour g., dizalc'hadour g.

Rechtsnorm b. (-,-en) : reizhenn wirel b.

Rechtsobjekt n. (-s,-e) : [gwir] angougoneg g. [*liester angougoneien*] ; *die Kinder waren zu dieser Zeit Rechtsobjekte*, angougoneien a oa eus ar vugale d'ar marese.

Rechtsordnung b. (-,-en) : [gwir] lezennadur g., lezennadurezh b.

rechtsorientiert ag. : [polit.] dehouelour, a-zehou ; *rechtsorientierter Politiker*, dehouelour g. ; *eine rechtsorientierte Zeitung*, ur gazetenn a-zehou b. ; *rechtsorientierte Politik*, politikerezh a-zehou g.

Rechtsorientierung b. (-) : [polit.] dehouelouriezh b., politikerezh a-zehou g.

Rechtsperson b. (-,-en) / **Rechtspersönlichkeit** b. (-) : [gwir] tudelezh b.

Rechtspflege b. (-) : [gwir] 1. justis b. ; 2. melestradur ar justis g., amaezhiezh ar justis g. ; 3. miridigezh al lezennoù b., arverioù barnerezhel ls. ; 4. *unentgeltliche Rechtspflege*, skoazell varnerezhel digoust b., skoazellerezh gwiraourel digoust g.

Rechtspolitik b. (-) : [polit.] dehouelouriezh b., politikerezh a-zehou g.

Rechtsposition b. (-) : [gwir] statud gwirel g., dezvad gwirel g., saviad gwirel g.

Rechtsprechung b. (-) : [gwir] 1. barnerezh g. ; 2. devamadurezh b. ; 3. galloud-barn g.

Rechtsprechungsbefugnis b. (-,-se) : [gwir] barnerezh g., galloud-barn g.

rechtsradikal ag. : [polit.] eus an tu dehou pellañ.

Rechtsradikale(r) ag.k. g./b. : [polit.] paotr eus an tu dehou pellañ g., plac'h eus an tu dehou pellañ b.

rechtsrheinisch ag. : lec'hiet war ribl dehou ar Roen.

Rechtsruck g. (-s,-e) : [polit.] bountadeg a-zehou b., rikladeg a-zehou b., dehoueladur g., dehouelaat g.

Rechtsrum Adv. : Adv. : a-zehou, war-zehou, war an dorn dehou, war an tu dehou, en tu dehou, en dorn dehou, a zorn dehou (Gregor).

Rechtssache b. (-,-n) : [gwir] 1. afer a Wir b. , 2. afer b., kaoz b., gread g. ; *anhängige Rechtssache*, gread en eriol g.

Rechtssatz g. (-es,-sätze) : reizhenn wirel b.

Rechtsschutz g. (-es) : [gwir] gwarez ha skoazell en aferioù justis, gwarez ha skoazell barnerezhel ; *Richter im Verfahren des vorläufigen Rechtsschutzes*, barnar an daveidigezhioù g.

Rechtsschutzversicherung b. (-,-en) : kretadur gwarez ha skoazell en aferioù justis g., kretadur gwarez ha skoazell barnerezhel g.

rechtsseitig ag. : war an tu dehou, eus an tu dehou, ... an tu dehou ; [mezeg.] *rechtsseitige Lähmung*, seizi al ledkorf dehou g. ; [mat.] *rechtsseitiger Limes, rechtsseitiger Grenzwert*, harz a-zehou g.

Rechtssituation b. (-,-en) : [gwir] statud gwirel g., dezvad gwirel g., saviad gwirel g.

Rechtsspruch g. (-s,-sprüche) : [gwir] barnadenn b., setañs b., barnedigezh b. ; *Rechtsspruch der Geschworenen*, barnadenn (setañs b., barnedigezh b.) an doudi b.

Rechtsstaat g. (-s,-en) : [gwir, polit.] Stad a wir b.

rechtsstaatlich ag. : azas ouzh ur Stad a wir.

Rechtsstand g. (-s) : [gwir] statud gwirel g., dezvad gwirel g., saviad gwirel g.

rechtsständig ag. : [gwir] e dalc'h ul lez-varn.

Rechtsstatus g. (-) : [gwir] statud gwirel g., dezvad gwirel g., saviad gwirel g.

Rechtsstellung b. (-,-en) : [gwir] statud gwirel g., dezvad gwirel g., saviad gwirel g.

Rechtsstreit g. (-s,-e) : [gwir] breud g., arguz g., prosez g.

Rechtsstreitigkeit b. (-,-en) : breutaerezh g.

Rechtsstufe b. (-,-n) : [gwir] derez an ensav lezvarnel g., derez eriol g.

Rechtssubjekt n. (-s,-e) : [gwir] gougoneg g. [*liester gougoneien*], den mestr war e holl wirioù g.

Rechtssystem n. (-s,-e) : [mat.] dealf dihell g., trizaleg dihell g.

Rechtstitel g. (-s,-) : [gwir] teul gwirel g.

Rechtsübertragung b. (-,-en) : [gwir] dereadur gwirioù g., treuzkasadur gwirioù g.

rechtsunfähig ag. : a-zehou, war-zehou, war an dorn dehou, war an tu dehou, en tu dehou, en dorn dehou, a zorn dehou (Gregor).

rechtsunfähig ag. : [gwir] angougonek ; *rechtsunfähig sein*, na vezañ mestr war e holl wirioù.

Rechtsunfähige(r) ag.k. : [gwir] angougoneg g. [*liester angougoneien*].

Rechtsunfähigkeit b. (-) : [gwir] divarregezh da vont dirak al lez-varn b., dic'houested da vont dirak al lez-varn b., dic'houester gwirel g., angougonegezh b.

rechtsungültig ag. : [gwir] diwiriek.

Rechtsungültigkeit b. (-) : [gwir] diwiriegezh b.

Rechtsvakuum n. (-s,-vakua/-vakuen) : [gwir] mank lezennel g., oldezh g.

rechtsverbindlich ag. : [gwir] destrizhus hervez ar gwir, endalc'hus hervez ar gwir.

Rechtsverbindlichkeit b. (-,-en) : [gwir] destrizh gwirel g., endalc'hidigezh wirel b.

Rechtsverdrehen g. (-s,-) : [gwir] 1. [alvokad] prozezer [a oar c'hoari gant an testennoù lezennel] g., arguzer g., chikaner g. ; 2. gloazer lezennoù g., falser lezennoù g., distreser lezennoù g., gwarier lezennoù g. ; 3. alvokad loull g., tamm alvokad g., kozh alvokad g. brizhalvokad g., alvokadig g.

Rechtsverdreherei b. (-) : alvokaderezh g.

Rechtsverdreherin b. (-,-nen) : [gwir] 1. [alvokadez] prozezerez [a oar c'hoari gant an testennoù lezennel] b., arguzerez b., chikanerez b. ; 2. gloazerez lezennoù b., falserez lezennoù b., distreserez lezennoù b., gwariererez lezennoù b.

Rechtsverdrehung b. (-,-en) : [gwir] 1. arguzoù ls., P. chikanerezh g., pismigerezh g. ; 2. gloazadenn d'al lezennoù b.

Rechtsverfahren n. (-s,-) : [gwir] prosezadur g., argerzhadur barnerezhel g., argerzhad barnerezhel g., keinad er barnerezh g., gread g., afer b. ; *ein Rechtsverfahren gegen jemanden einleiten*, sevel keinad ouzh u.b. ; *ein Rechtsverfahren einstellen*, astalañ ur c'heinad, paouez gant ar c'heisiadurioù, dougen un nepenn, klozañ un afer ; *anhängiges Rechtsverfahren*, gread en eriol g.

Rechtsverfolgung b. (-) : [gwir] poursu g., keisiadur barnerezhel g.

Rechtsverhältnis n. (-ses) : [gwir] statud gwirel g., dezvad gwirel g., saviad gwirel g.

Rechtsverkehr g. (-s) : ar bleinañ a-zehou g. ; *in England ist kein Rechtsverkehr*, e Bro-Saoz ne ruilh ket ar c'hirri war tu dehou an hentoù.

Rechtsverletzung b. (-,-en) : [gwir] fellerezh g., torradur-lezenn g., torr-lezenn g., felladenn b.

Rechtsvermutung b. (-,-en) : [gwir] goulakadenn b., ersol g. **rechtsvernichtend** ag. : [gwir] harzus.

Rechtsverordnung b. (-,-en) : [gwir] erverkadur lezennel g., dekred g.

Rechtsvertreter g. (-s,-) : [gwir] dileuriad lezennel g.

Rechtsvertreterin b. (-,-nen) : [gwir] dileuriadez lezennel b.

Rechtsverweigerung b. (-,-en) : [gwir] dinac'h-gwir g.

Rechtsvorschrift b. (-,-en) : reizhenn wirel b. ; *den Rechtsvorschriften nachkommen*, *die Rechtsvorschriften erfüllen*, en em lakaat e reizh.

Rechtsweg g. (-s,-e) : [gwir] hent ar barnerezh g. ; *auf dem Rechtswege*, dre hent ar barnerezh.

rechtswegen Adv. : [gwir] *von rechtswegen*, dre wir, war ziazez al lezenn, hervez al lezenn ; *den Rechtsweg beschreiten*, digeriñ (boulc'hañ) imbours'hadur ur prosez, digeriñ afer, mont en afer.

rechtswidrig ag. : [gwir] enep gwir, er-maez lezenn, enep al lezenn, enep lezenn, dilezenn, disgwir.

Rechtswidrigkeit b. (-,-en) : [gwir] dilezennelezh b., dilezenn b., disgwir g.

rechtswirksam ag. : [gwir] erounidek, nerzh-lezenn dezhañ ; *rechtswirksam sein*, bezañ nerzh-lezenn gantañ.

Rechtswirksamkeit b. (-) : [gwir] gwiriegezh b., devarnadurezh b.

Rechtswissenschaft b. (-) : [gwir] gwiraouriezh b., gwironiezh b. ; *Rechtswissenschaft studieren*, studiañ ar Gwir, studiañ ar Reizh.

Rechtswissenschaftler g. (-s,-) : [gwir] den-a-lezenn g., gwiraour g.

Rechtswohlrat b. (-,-en) : [gwir] *eine Erbschaft mit dem Vorbehalt der Rechtswohlrat des Inventars antreten*, degemer un hêrezh gant inventor gwenn.

Rechtszug g. (-s,-züge) : [gwir] ensav g., eriol g.

Rechtszustand g. (-s,-zustände) : [gwir] dezvad gwirel g., statud gwirel g.

rechtswinkelig ag. / **rechtwinklig** ag. : 1. a-skouer, diaskouer, serzh ; *ein rechtswinkeliges Dreieck*, un tric'horn serzh g. ; *rechtswinklig zu*, a-skouer gant, diaskouer ouzh ; *rechtswinkliges Koordinatensystem*, daveennoù kartezel ls. ; 2. reizhkorn, skouergorn ; *rechtswinklig behauen*, karrezañ danvez-materi, karreañ koad-materi / bouc'halañ koad-materi (Gregor) ; 3. a-skouer, skouer ; *dieses Fenster ist nicht rechtswinklig*, ar prenestr-mañ n'emañ ket a-skouer, ar prenestr-mañ n'eo ket skouer, amskouer eo ar prenestr-mañ ; *sie sind nicht rechtswinklig montiert*, n'int ket skouer, amskouer int ; *rechtswinkelig anordnen*, *rechtswinklig montieren*, skoueriañ ; 4. [moull.] *Papier rechtswinklig zuschneiden*, masikodañ paper.

Rechtswinkligkeit b. (-) : serzhder g., kenserzhder g.

rechtzeitig ag./Adv. : gel, hegoulz, e-koulz-vat, e ratre, a-blom, d'an ampoent, en ampoent, e pred, e koulz, e mare, e kentel, e termen, e poent, e poent hag e mare, e poent hag en amzer, e poent hag e koulz, e koulz hag e kentel, e pred hag e kentel, krak d'ar c'houlz, d'ar mare dleet ; *rechtzeitig eintreffen*, degouezhout e-koulz-vat, degouezhout mat, dont d'e vare, dont d'e goulz, erruout e ratre, erruout e kentel, erruout e poent, dont e ratre, erruout e poent hag en amzer, erruout mat, bezañ gel da zegouezhout, degouezhout pa zere, erruout pa vez ret, degouezhout krak d'ar poent mat, degouezhout krak d'ar c'houlz vat, erruout d'an ampoent, degouezhout a-blom, erruout a-benn an eur, P. degouezhout ku-ha-ka ; *wir werden Sie rechtzeitig informieren*, *wir werden Sie rechtzeitig unterrichten*, roet e vo deoc'h da c'houzout e koulz ; *er konnte gerade noch rechtzeitig aus dem Wagen springen*, just en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-boan en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, a-vec'h en doa bet goar da sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, gallet en doa krip-ha-krap sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan, gallet en doa ku-ha-ka sailhañ er-maez eus ar c'harr-tan.

Rechtzeitigkeit b. (-) : hegoulzder g., hegoulzded b.

Reck n. (-s,-e/-s) : [sport] barrenn a-blaen b. ; *kopfunter am Reck hängen*, bezañ a-istribilh ouzh ar varrenn a-blaen gant e benn en traoñ ; *eine Kippe am Reck durchführen*, ober un adsav ouzh ar varrenn.

Recke g. (-n,-n) : haroz g., kadarniad g., kampion g., gouron g., meuroberour g., kadarn g. [*liester* kadarned, kedern].

recken V.k.e. (hat gereckt) : 1. astenn, ahediñ, stiral ; *den Hals recken*, astenn e c'houzoug, bantañ e c'houzoug, dec'houzougañ, ober tri astenn d'e c'houzoug, ober un astenn d'e c'houzoug, astenn e zaoulagad, gouzougañ, gouzougal, arc'houzougal ; 2. [metal.] lavnennañ, follennañ, pladañ.

V.em. : **sich recken** (hat sich (ak.) gereckt) : *sich recken und strecken*, astenn e izili, dirennañ e izili, divorzhedañ, dic'hourdañ, en em zic'hourdañ.

Recken n. (-s) : 1. [tekn.] lavnennerezh g., lavnenniñ g. ; 2. [korf.] *das Recken und Strecken*, an dic'hourdezon b., an dic'hourdañ g.

reckenhaft ag. : ramzel, divent, bras-meurbet.

Reckstange b. (-,-n) : [sport] barrenn a-blaen b.

Reckung b. (-,-en) : astenn g., astennadur g.

Reckweg g. (-s,-e) : [Bro-Austria] hent ar ganol g., halaj g., hent ar stêr g., hent-kanol g., hent-halañ g.

Recorder g. (-s,-) : 1. sonenroller g. ; 2. filmenroller g., skeudenroller g.

Recto n. (-s,-s) : reizhenn b., tu reizh g.

recyclbar ag. : ... a c'hall bezañ atoret, ... a c'hall bezañ adaozet, adaozadus, atoradus.

recyclen V.k.e. (hat recycelt) : ober traoù nevez diwar traoù kozh, adaozañ, atoriñ.

recyclbar ag. / **recycelfähig** ag. : ... a c'hall bezañ atoret, ... a c'hall bezañ adaozet, adaozadus, atoradus.

Recycler g. (-s,-) : atoror g.

Recycling n. (-s) : adaozañ g., adaozadur g., atoradur g., adarver g., adarveradur g., adimplij g. ; *das Recycling des Altpapiers*, atoradur ar paper g.

recyclingfähig ag. : ... a c'hall bezañ atoret, ... a c'hall bezañ adaozet, adaozadus, atoradus.

Recyclingpapier n. (-s) : paper adaozet g., paper atoret g.

Redakteur g. (-s,-e) : 1. skridaozer g. ; 2. kroniker g.

Redakteurin b. (-,-nen) : skridaozerez b.

Redaktion b. (-,-en) : 1. [labour] skridaozañ g., skridaozerezh g. ; *die Redaktion einer Zeitung abschließen*, klozañ ur gazetenn ; *vor Schluss der Redaktion*, a-raok ma vo (a-raok

ma voe) lakaet dindan ar wask ; 2. [skipailh] bod-skrivañ g., bodad skridaozañ g. ; 3. [lec'h] skridaozerezh b.

redaktionell ag./Adv. : ... skridaozañ, ... skridaozerezh ; *die redaktionelle Linie, die redaktionelle Ausrichtung*, al linenn stur b. ; *die redaktionelle Produktion*, ar c'henderc'h levrioù ha kazetennoù g. ; *die redaktionelle Produktion in bretonischer Sprache*, an embann brezhoneg g. ; *eine Ausgabe redaktionell abschließen*, klozañ ur gazetenn, klozañ un niverenn.

Redaktionsarbeit b. (-, -en) : ar skridaozañ g., ar skridaozerezh g.

Redaktionskonferenz b. (-, -en) : emvod ar skipailh skridaozañ g., emvod ar bodad skridaozañ g.

Redaktionsschluss g. (-es, -schlüsse) : klozadur ar skridaozañ g., klozadur g., klozañ g. ; *vor Redaktionsschluss*, a-raok ma vo lakaet dindan ar wask, a-raok ma vo klozet ar gazetenn.

Redaktionsteam n. (-s, -s) : bodad skridaozañ g.

Redaktor g. (-s, -en) : [Bro-Suis] skridaozer g.

Redaktorin b. (-, -nen) : [Bro-Suis] skridaozerez b.

Rede b. (-, -n) : 1. kaoz b., lavar g., komz b., kistion b., ger g., prezeg g., keal g., anv g., keloù g., meneg g. ; *jemandem die Rede abschneiden, jemandem in die Rede fallen*, mont war gaoz u.b., troc'hañ e gaoz d'u.b., mont war c'her u.b., krennañ e c'her d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., dastroc'hañ e gaoz d'u.b., dastroc'hañ e gomz d'u.b., troc'hañ e gomz d'u.b. / mont war gomz u.b. (Gregor) ; *jemandem die Rede verschlagen*, troc'hañ e c'hwitell d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., batañ u.b. ; *mitten in seiner Rede wurde die Tür geöffnet*, e-kreiz m'edo o komz e voe digoret an nor ; *bei seiner Rede bleiben*, derc'hel d'e lavar (d'e gomzoù), derc'hel gant e lavar, na ober daou c'her eus unan ; *zweideutige Rede*, komzoù troidellek ls., komzoù a zaou intent ls., komzoù forc'hellek ls., komzoù silwink ls., komzoù daou ster ls., komzoù daou du ls., komzoù kudennek ls. ; *es war die Rede von einem Lohn*, bez' hon eus bet keloù da gaout pae, kaoz a zo bet da gaout pae, keal a zo bet e vijemp paeet ; *davon kann keine Rede sein*, n'eus ger a se, n'eus kistion eus se, n'eus ket a barlant ober se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se ; *es ist die Rede von diesen Ereignissen*, ger (anv, kaoz, brud, kistion, keal) a zo eus an darvoudoù-se ; *es ist gar nicht die Rede von ihm*, n'emañ ket er gont, n'emañ ket er gaoz, n'eus ket kaoz outañ ; *es geht die Rede, dass ...*, da lavaras (evel ma lavaras, war a lavar) an dud, war a lavarer, gouez (poz) d'an dud, da lavaras (evel ma lavaras) ar gaoz, hervez ar vrud, hervez ar gaoz, diouzh al lavarioù, hervez a lavarer, hervez klevet, diouzh ar mod, hervez ar mod, hervez kont, deuet eo ar brud e ..., kaoz 'zo da ..., anv 'zo da ... ; *es geht die Rede, dass er bald heiraten wird*, keloù a zo dezhañ da zimeziñ, anv a zo dezhañ da zimeziñ, keal a zo dezhañ da zimeziñ, meneg a zo gantañ da zimeziñ ; *davon ist die Rede*, anv 'zo, keal 'zo eus an dra-se, meneg 'zo eus an dra-se ; *der in Rede stehende Müller*, ar Müller-se, hon aotrou Müller, an aotrou Müller meneget en araog g., an aotrou Müller kentlavaret g., an aotrou Müller-mañ g., an aotrou Müller a zo anv anezhañ g. ; *der in Rede stehende Kilian*, hor C'hilian g., ar C'hilian-mañ g. ; *wovon ist die Rede* ? eus petra ez eus kaoz ganeoc'h ? gant petra emaoch ? peseurt kaoz a zo ganeoc'h ? eus petra ez eus kistion ? a betra ez eus keal ? ; *das war immer schon meine Rede*, pet ha pet gwech all (na pet gwech, nouspet gwech c'hoazh, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, kant gwech ha kant all, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet gwech warn-ugent) em eus lavaret se deoc'h, n'ouzon ket pet kant warn-ugent em eus lavaret kement-se deoc'h, n'ouzon ket pet mil warn-ugent em eus lavaret se deoc'h ; *das ist nicht der Rede wert*, ne dalvez

ket ar boan komz diwar-benn an dra-se, ne dalvez ket lavaret an dra-se, bihan dra eo ; *jemandem Rede und Antwort stehen*, reizhabegañ e emzalc'h dirak u.b., reiñ un displeg d'u.b., reiñ an abalamour eus e emzalc'h d'u.b. ; *jemanden zur Rede stellen*, goulenn e zigarez digant u.b., goulenn ouzh u.b. reiñ un displeg d'an-unan, goulenn un displegadenn ouzh u.b., goulenn ouzh u.b. an abalamour eus e emzalc'h, gelver war u.b. ; P. [dre skeud.] *das verschlägt mir die Rede*, un estlamm gwelet ! - ur bam eo ! - peadra a zo da vamañ - peadra a zo da vout balpet ! - chom a ran war ma c'hement all - chom a ran skodeget o klevet kement-se - sabatuet mik on o klevet an dra-se - chom a ran abafet lip - kouezhet eo ar sabatur warnon - chom a ran badet - stabanet on - tapet lopes on - badaouet on o welet an dra-se - chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se - kement-se a daol ac'hanon en alvaon - peadra a zo da bilat un den - gouest eo an dra-se da bilat ac'hanoc'h - distroadet on penn-kil-ha-troad gant an dra-se - distroadet glez on gant an dra-se - ha pa gouezfe an neñv warnon, ne vefe ket gwashoc'h - menel a ran seizet ha dional - chom a ran lug. 2. prezegenn b., plede g., areizh g., displeg g., P. peurlok g., orogell b. ; *feierliche Rede*, hareng g. ; *die katilinarischen Reden, die Reden gegen Catilina*, prezegennoù Kikero a-enep Katilina ls. ; *kurze Rede*, kaozeadenn b., pennad-kaoz g., prezegenn verr b. ; *eine hervorragende Rede, eine glänzende Rede*, ur brezegenn dispar b., ur brezegenn espar b., ur brezegenn gaer b., ur brezegenn dreist da gaer b. ; *eine inhaltreiche Rede*, ur prezegenn vouedek b. ; *fließende Rede*, prezegenn helavar b. ; *eine Rede halten*, ober ur brezegenn, prezegenniñ, distagañ ur brezegenn, displegañ ur brezegenn, dibunañ e orogell ; *eine feierliche Rede halten*, distagañ un hareng, harengañ ; *eine vernünftige Rede*, ur brezegenn leun a boell b., kaozioù pouezet ls. ; *flammende Rede, zündende Rede, feurige Rede, mitreißende Rede*, prezegenn entanet b. ; *feurige Reden halten*, komz gant entan ; *eine lange Rede*, un hir a brezegenn b. ; *eine endlose Rede*, ur brezegenn keit hag ac'hanan d'al loar b., ur brezegenn hep fin na difin b. ; *eine eloquente Rede*, ur brezegenn helavar b. ; *schmeichelhafte Reden*, prezegennoù loavus ls., prezegennoù meuleudius ls. ; *eine Rede in die Länge ziehen*, ober tro gant e gaoz, ober ur brezegenn keit hag ac'hanan d'al loar, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù, d'e brezegenn), astenn kaozioù, na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal, aradennañ, ragachiñ, na vezañ prenn ebet d'e latenn ; *seine Rede ausbauen*, reiñ tres (ton, tro) d'e brezegenn ; *er hielt seine Reden immer in einfacher Sprache, was allgemein verständlich war*, e brezegennnoù a veze atav plaen hag aes da gompren ; *eine Rede in englischer Sprache halten*, delc'her ur brezegenn e saozneg ; *seine Rede mit Anekdoten spicken*, hanezenañ e brezegenn ; *eine mit lateinischen Zitaten gespickte Rede*, ur brezegenn leun a arroudennoù e latin (leun a vommoù latin) b., ur brezegenn mesket a arroudennoù e latin b. ; *die Tragweite einer Rede*, nerzh ur brezegenn g. ; *es genügt nicht schöne Reden zu halten*, n'eo ket a-walc'h gouzout ober kaoz - bez' ez eus ouzhpenn komz d'ober - ouzhpenn lavaret 'zo, ober 'zo ivez - lavarout 'zo un dra, hag ober eo ar gwellañ - an oberoù a dalv gwell eget ar prezezoù ; *in seiner Rede stecken bleiben, den Faden der Rede verlieren*, bourdiñ en e brezegenn, koll poell e gudenn, koll poell e neudenn, koll ar poell eus e gudenn, koll e boell, koll e neudenn, chom berrek, bezañ kollet an neudenn gant an-unan (*e neudenn gantañ, he neudenn ganti h.a.*), bezañ kollet penn an neudenn gant an-unan (*penn e neudenn gantañ, penn he neudenn ganti h.a.*), chom ouzh an drez, chom dilavar, foerañ ouzh ar raou, koll e oremuz, koll penn e gudenn, koll ar poell

eus e gudenn, lonkañ e gaoz, chom mik e-kreiz e brezegenn, bezañ troc'het ar speredenn gant an-unan (e *speredenn gantañ, he speredenn ganti h.a.*), koll poell e zanevell, koll poell e brezegenn, chom bourdet, bourdiñ, chom bourt, bezañ troc'het neudenn ar soñjoù d'an-unan (*neudenn e soñjoù gantañ, neudenn he soñjoù ganti h.a.*), chom koubet, chom lug, chom berr war e c'her, chom boud, chom bouc'h, bezañ lug, mont war voem, bezañ chalmet, chom krenn e-kreiz e brezegenn ; *den Faden seiner Rede nicht verlieren*, delc'her krog en e neudenn ; *mitten in der Rede hielt er inne*, troc'hañ a reas berr d'e brezegenn, krennañ a reas trumm e brezegenn, krennañ a reas trumm e c'her, krennañ a reas trumm e gaoz, chom a reas krenn a-sav e-kreiz e brezegenn, chom a reas pik a-sav e-kreiz e brezegenn, chom a reas e deod a-ispilh, chom a reas e deod ouzh ar groug, koll a reas penn e neudenn, chom a reas ouzh an drez, ne reas nemet hanterbrezeg, koll a reas penn e gudenn, chom a reas berr war e c'her, tevel a reas berr, chom a reas bourt, chom a reas bouc'h, chom a reas boud, sac'hañ a reas, chom a reas e-pign gant e brezegenn ; *derjenige, der mitten in einer Rede innehält*, ar boulder g. ; *lange Reden führen, langatmige Reden führen, große Reden schwingen*, diskoural, ober prezegennoù keit hag ac'hanen d'al loar, na vezañ berr da gaozeal, ober prezegennoù hag a bad ur viken, treiñ avel, malañ avel, ragachiñ, aradennañ, na vezañ prenn ebet d'e latenn, marvailhat ; [retorik] *der Aufbau der Rede, Teile der Rede*, kevrennoù ar prezeg ls.

3. [yezh.] doare g., danevelliñ g., emezad g. ; *direkte Rede*, doare eeun g., danavelliñ eeun g., emezad eeun g. ; *indirekte Rede*, doare dieeun g., danevelliñ dieeun g., emezad ameeun g. ; *abgewandte Rede*, prezeg beskellek g. ; *gebundene Rede*, gwerzaouerezh g., gwerzadurezh b., barzhoniezh b. ; *ungebundene Rede*, komzoù plaen ls., yezh plaen b.

rededebegabt ag. : helavar, helavar da brezeg, lokañsus, teodek, begek, latennet, distagellet, dic'hud e lañchenn, dilu a deod, beget mat, teodet mat, teodet kaer, lañchennet mat, latennet mat, latennet kaer, hir e deod, un teod helavar dezhañ, ur c'haozeer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, un den a lokañs anezhañ, ur c'homzer flour anezhañ, un distager kaer anezhañ, ur beger mat anezhañ, un teod kaer a zen anezhañ, brokus a gomzoù, aes ha fraezh ar prezeg gantañ, ... a oar kaozeal brav.

Rededrang g. (-s) : teodegezh b., doug da gomz g., pleg da gomz g., trabellerezh g., flus teod g.

Rededuell n. (-s,-e) : 1. duvell dre gomz g., tabut g., dael b., breud g., mesk g., meskadenn b., meskadek b., rendael b., gourdrouz g., trouz g., jeu b., chav g., distok g., diskrog g., diskrap g., rev g., kroz g., breud g., reuz g., chak g., c'hoari g., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., butun g., salamantenn b., arguz g.

2. [istor] *gesungenes Rededuell*, disput g.

redefertig ag. : helavar, helavar da brezeg, lokañsus, teodek, begek, latennet, distagellet, dic'hud e lañchenn, dilu a deod, hir e deod, beget mat, teodet mat, teodet kaer, lañchennet mat, latennet mat, latennet kaer, ... un teod helavar dezhañ, ... ur c'haozeer brav anezhañ, ... ur mestr kaozeer anezhañ, ... ur gwir brezeger anezhañ, ... ur c'homzer brav anezhañ, ... un den a lokañs anezhañ, ... ur c'homzer flour anezhañ, ... un distager kaer anezhañ, ... ur beger mat anezhañ, ... un teod kaer a zen anezhañ, brokus a gomzoù, aes ha fraezh ar prezeg gantañ, ... a oar kaozeal brav.

Redefigur b. (-,-en) / **Redefloskel** b. (-,-n) : [yezh.] treuzskeudenn b., skeudenn-lavar b., troienn leterc'hadek b.

Redefluss g. (-s,-flüsse) : 1. displeg g. / distilh g. (Gregor), dibun g. ; 2. foerell a gomzoù b., stambouc'h g., komzoù a-stlabez (a-drak, forzh pegement) ls., kaozioù a-drojuez (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, gwazh-pegen-gwazh) ls., mor a gomzoù g., morad a gomzoù g., ranezennezh g., flus teod g., orogell b., gourfonngeriad g., stardigennad b., tenn g., aridennad kaozioù b.

Redefreiheit b. (-) : frankiz displegañ b. ; *Rede- und Schreibfreiheit*, librentez an teod hag ar bluenn b., frankiz eztaoliñ b.

rededefreudig ag. : pil-beg, beginot, klakenn, ranezennek, trabellek, begek, flav, latennet.

Rededefreudigkeit b. (-) : diroll er prezeg g.

Redegabe b. (-,-n) : teodegezh b., helavarder b., helavar g., lokañs b., donezonoù evel prezegenner ls.

Redegesang g. (-s,-gesänge) : dibungan g., tamm kanaouenn dezrevellet g.

redegewandt ag. : lokañsus, helavar, helavar da brezeg, teodek, begek, latennet, prim a deod, dilu a deod, distagellet, beget mat, teodet mat, teodet dreist, teodet kaer, hir e deod, dic'hud e lañchenn, lañchennet mat, latennet kaer, ur c'haozeer brav anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, un den a lokañs anezhañ, ur c'homzer flour anezhañ, un distager kaer anezhañ, ur beger mat anezhañ, un teod kaer a zen anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur c'haozeer plaen anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, brokus a gomzoù, un teod helavar dezhañ ; *ein redegewandter Mensch*, ur c'haozeer dibabet g., ur c'haozeer brav g., ur c'haozeer plaen g., ur c'homzer brav g., un den a lokañs g., ur c'homzer flour g., un distager kaer g., ur beger mat g., un teod kaer a zen g., ur mestr kaozeer g., ur gwir brezeger g., unan a oar kaozeal ken brav ma tennfe laezh digant un tarv g., unan a oar treiñ krampouezh g., unan a oar treiñ brav ar grampouezhenn g., unan a oar treiñ brav e grampouezhenn g., unan a oar dispakañ brav e gaoz g., unan a oar kaozeal brav g.

Redegewandtheit b. (-) : teodegezh b., helavarder b., helavarder g., helavar g., P. lokañs b.

Redekunst b. (-) : prezegerezh g., prezegennerezh g., dareulerezh g., prezegouriezh b., helavarouriezh b., helavaroniezh b., displegerezh g.

Redelust b. (-) : teodegezh b., doug da gomz g., pleg da gomz g., trabellerezh g.

redelustig ag. : pil-beg, beginot, klakenn, ranezennek, trabellek, begek, flav, latennet.

Redemptorist g. (-en,-en) : [relij.] dasprenour g.

reden V.gw. (hat geredet) : 1. komz, kaozeal, prezeg, prezegenniñ, divizout, pledeal, safarat, savariñ, ober kont ; *viel reden*, komz kalz, dornañ kaozioù ; *mit jemandem über etwas (ak.) reden (von etwas reden)*, komz gant (da) u.b. eus (diwar-benn, diwar-bouez, ag) udb, prezeg gant (da) u.b. eus (diwar-benn, diwar-bouez, ag) udb ; *ich rede noch mit ihm darüber*, lavarout a rin anv dezhañ eus kement-se ; *von sich selbst reden, über sich selbst reden*, kontañ e zoareoù ; *von seinen Eltern reden, über seine Eltern reden*, kontañ doareoù e dud, bezañ gant kaoz e dud, komz eus (diwar-benn, diwar-bouez) e dud ; *von wem redet ihr ?* gant piv emaoch ? ouzh piv emaoch ? ; *von jemandem reden*, komz diwar-benn u.b., komz eus u.b., komz diwar-bouez u.b. ; *über Politik reden*, politikañ ; *über alles und nichts reden, über alles Mögliche reden, über dies und das reden, über dies und jenes reden*, komz diwar-benn ket ha netra, kaozeal dilokez, kaozeal joredijore, kontañ kaozioù war ar stank, komz eus traoù ha traoù all, komz gogez, bezañ komzoù patatez gant an-unan [ganto], komz diwar-benn tra-pe-dra, kontañ kaozioù, kontañ pifoù, na

c'houzout na kaozeal na tevel, kontañ plataj, bezañ komzoù plat gant an-unan [ganto], kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp ha pevar, komz a-dreuz hag a-hed, komz a-dreuz hag a-dal, komz a-dreuz hag a-benn, bezañ gant e veg abred, bezañ gant e veg a-raok, drailhañ langaj, fistilhañ, raskañ, langajal, glaourenniñ ; *wenn man euch so reden hört*, war-nes ho klevet ; *wenn man sie so reden hört*, diouzh o c'hlevet, war o c'hlevet ; *wenn man sie so reden hört, wären sie die rechtschaffensten Leute der Welt*, diouzh o c'hlevet ez int onestañ tud a vale ; *du wirst wohl mit ihm reden müssen*, dav a-walc'h e vo dit komz gantañ ; *man redet über mich*, diwar va fenn emeur o komz ; *in Andeutungen reden*, ober gant komzoù distroet (gant komzoù goloet) ; *mit halben Worten reden*, hantergomz ; *schleppend reden*, ganuzañ, ganuziñ, bezañ pouer da gaozeal, bezañ pounner e zistagadur, P. chom da velc'hweta war ar gerioù ; *ich gehe meinen Weg und lasse die Leute reden*, me ne ran van ebet evit klevet ar chas o harzhal, leuskel a ran an dud da lavaret, ober a ran foutre kaer eus ar c'haozioù, foeltr forzh ne ran eus kaozioù an dud, ober a ran forzh gant kaozioù an dud, ober a ran forzh petra 'lvaro an dud, me ne ran van ebet pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, ne ra forzh din pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, n'eus kaz pe 'lvaro an dud, me ne ran van peseurt abeg a gavo an dud ennon ; *frei von der Leber weg reden*, dont didroidell gant an-unan, mont dezhi eeun-hag-eeun, lavaret an traoù rube-rubene, kaout ur gomz krak, bezañ dichek en e gomzoù, komz a galon frank, komz didro-kaer, komz didroidell, komz displeg (eeun ha didroell, diguzh, berr-ha-groñs, berr-ha-krenn, hep bizieñ, diflatr), bezañ diflatr en e gomzoù, komz distag, lavaret diwisk e soñj, lavaret hardizh e soñj, komz her, lavaret e soñj gant herder, lavaret e soñj hep klask tro, bezañ distlabez da lavaret an traoù, na gaout treuzoù ebet war e zor, na gaout kambr a-dreñv ebet, bezañ solud en e gomzoù, na ober kant tro d'ar pod, na reiñ tro d'e gomzoù, na chom da chaokat e c'henoù, lavaret eeun e soñj, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor), bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak, ken diflatr ha tra), lavaret anezho distag, na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul ; *er redet frei von der Leber weg*, hennezh a zo frank a veg, hennezh n'eo ket sparlet e deod, hennezh a zo un den atout ; *obszön reden*, kaozeal gast, kaozeal vil, lardañ e gomzoù gant gerioù hudur, bezañ lourt e barlant, bezañ boull e grouer, bezañ re libr en e gomzoù, bezañ libr ha lous en e gomzoù, bezañ lous e c'henoù, bezañ ur genoù lous a zen eus an-unan, bezañ ur beg vil a zen eus an-unan, bezañ un teod lous a zen eus an-unan ; *sie reden nicht mehr miteinander*, ne brezegont ket mui an eil gant egile, ne vez mui rannet grik etrezo, fontet eo an traoù etrezo, echu eo tout etrezo, torret eo ar votez etrezo ; *mit den Händen reden*, komz gant e zaouarn ; *dazwischen reden*, mont war ar gaoz, emellout er gaoz, lavaret e gomz ; *in den Wind reden, gegen die Wand reden*, komz ouzh tud a ra skouarn vouzar (a stank o divskouarn), mont e gomzoù gant an avel, mont e gomzoù e puñs an avel, treiñ e deod e goullou, kouezhañ e gomzoù war an douar, mont e gomzoù e moged, komz evit ar c'helien, komz ouzh Yann dibalamour (ouzh tud eus Kerskouarneg), komz ouzh pennoù bouzar, komz ouzh tud na selaouont na kuzul na kelenn ebet, komz ouzh tud na reont van ebet ; *sich den Mund fusselig reden, sich die Seele aus dem Leib reden*, koll glaour e c'henoù o klask displegañ udb., komz betek ar moug, disec'hañ e skevent o klask displegañ udb. ; *er redet wie ein Wasserfall*, an drap 'zo gantañ, ne ziwano ket ar fav en e c'henoù ; *er redet sich in*

Zorn, glazañ a ra gant ar gounnar seul vui ma komz, sevel a ra uheloc'h ar gounnar ennañ pep ma komz ; *vor sich hin reden, mit sich selbst reden*, embrezeg, komz en e bart e-unan, komz e-unan-penn, komz e-unan-kaer, lavaret e oferenn, grozmolat, bourboutil, komz d'e dog (d'e chupenn, d'e vañch, d'he c'hoef), lavaret udb d'e vañch, lavaret udb etre Doue hag an-unan, lavaret un dra bennak etre e roched hag e chouk, lavaret udb etre e chouk hag e chik, lavaret udb etre e roched hag e vruched, chaokat e c'henoù, mouskomz sioul ; *pro domo reden, in eigener Sache reden*, prezeg evit e sac'h, pediñ evit e sac'h, komz evit e c'hodell ; *er spricht in eigener Sache*, komz (pediñ, prezeg) a ra evit e sac'h, komz a ra evit e c'hodell ; *jemandem nach dem Munde reden*, reiñ mel da lipat d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, reiñ ur begad mel d'u.b., reiñ pour d'u.b., plantañ kaol (pour) d'u.b., hejañ per melen d'u.b., fistoulat e lost dirak u.b., fistoulat en-dro d'u.b., abostoliñ d'u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., ober pecheroù d'u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ skant e kein u.b., frotañ e askell d'u.b. tostennat ouzh u.b., tostenniñ ouzh u.b., meveliat, lorbñ (likaouiñ, lubaniñ, loavañ, flourañ, fougasiñ, fougéal) u.b., lorc'hañ u.b., flanañ ouzh u.b., likaouiñ ouzh u.b., flourañ e gein d'u.b., klask en em dremen ouzh u.b., klask en em dremen diouzh u.b., klask dont mat gant u.b., en em lipat ouzh u.b., reiñ lorc'h d'u.b., ober fougeoù ouzh u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù ouzh u.b., sirañ e votoù d'u.b., lipat e votoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b., ober e gazh gleb, ober e glufan, ober ar manegoù, gwiskañ e vanegoù war an tu gin, ober e gi gaol, ober evel ar chas, mont en avel u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., pouezañ a-du gant u.b., breutaat evit u.b., fonnañ da vennozh u.b. (Gregor) ; *du kannst von Glück reden*, pebezhañ taol chañs ac'h eus bet ! pe daol chañs ac'h eus bet ! un taol chañs eo dit ! mil chañs ac'h eus bet ! nag ur misi evidout ! an taol-se a denn d'ar burzhud ! un dro vat eo dit ! ur c'hras kaer eo dit ! ; *er hat gut reden, er hat schön reden*, hennezh a zo aes kaozeal - brav eo dezhañ kaozeal (lavaret) - ebat eo dezhañ prezeg - ebat a zo dezhañ ober prezegeñnoù - an tan a vez fouge ennañ e-pad an hañv o vezañ n'eus ket ezhomm anezhañ - brav eo kaozeal pa ne vezer ket er blegenn - brav a-walc'h eo lavaret pa vezer pell diouzh ar bec'h, berroc'h e vez an teod pa vezer war al lec'h - kalonek e vez gant e c'henoù pa vez pell diouzh ar bec'h - hennezh a brezeg a-walc'h - hennezh a lavar a-walc'h ; *von sich reden machen*, bezañ war teod an dud, bezañ dindan teod an dud, bezañ dindan teodoù an dud, bezañ brudoù fall diwar e benn, bezañ kaoz vras eus an-unan / eus an dra-mañ-tra, bezañ e-kreiz ar gaoz, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e benn, magañ ar gaoz ; *du lässt nicht mit dir reden*, re vras eo da benn evit deskiñ netra ! a-raok ma kavin pennvat diouzhit ! da zivskouarn a zo bet kaset da liveañ ! ne rez nemet heuliañ da benn ! ur sapre penn kalet a zo ac'hanout ! lod ac'h eus e Kerbennek ! mul bras ma 'z out ! penn kalet ma'z out ! pennek out evel ur marc'h-koad ! pennek out evel ur mul ! n'em bez ket rezon ganit james ! da zivskouarn a zo bouzar ha da spered a zo dall ! ; *du redest davon wie der Blinde von der Farbe*, pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro ; *da wir gerade davon reden, ..., p'emaomp ganti, ... betek p'emaomp ganti, ... ; was redest du denn da ?* petra emaout o fritañ din ? petra a vank dit gant da sorc'hennoù ? ; *P. red' du mal nur ! von mir aus kannst du noch lange reden !* chom da lâ ! chom da lavaret hag e teuo tomm da deod ! ; *nicht reden, handeln !* gwelloc'h un oberer eget kant lavarar ! un oberer a dalv kant lavarar ! n'eo ket tout lavaret heñ-heñ ! trawalc'h a gomzoù, grit bremañ ! ouzhpenn komz a

zo d'ober ! lavaret mat 'zo un dra hag ober 'zo ar gwellañ ! ober ha tevel ! ; *trunkener Mund redet aus Herzensgrund*, lampraat an teodoù a ra ar gwin.

2. tinal, dispakañ ar wirionez, disac'hañ ar wirionez, anzav ar wirionez, anzavout ar wirionez, P. diskargañ e c'hor ; *jemanden zum Reden bringen*, lampraat e deod d'u.b., distagellañ teod u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, diennañ (diskantañ, dibluskañ, distagellañ) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, lakaat u.b. da dreiñ e grampouezhenn.

V.k.e. (hat geredet) : 1. *jemanden dumm und duseelig reden*, borodiñ u.b. gant e c'hlabous, tarabazhiñ u.b. gant e c'hlabous, terriñ e benn d'u.b. gant e fistilh, arabadiñ u.b. gant e c'hlabouserezh, beuziñ u.b. en ur mor a gomzoù ; 2. *dummes Zeug reden*, komz sot, lavaret diotajoù, lavaret dioterezh, diotal, glabousañ a bep seurt diotajoù, glabousañ a bep seurt kaotigelloù, batouilh evel piged born, kontañ plataj, kontañ kantikoù, direzoniñ, belbiañ, tennañ ou born (koñchennoù born, koñchoù gwrac'hed, koñchoù gwrac'h kozh, kontoù pikous, diboellajoù) eus e gelorn, bezañ kaozioù treuflez gant an-unan, kontañ flugez (sorc'hennoù, krakoù, pifoù, kaozioù, diboellajoù, drocherezh, lerbaj), dornañ kaozioù, dibunañ kaozioù, kontañ flugezennoù, tennañ siklezonoù, drailhañ paribolennoù, paribolennat, tariellañ, distagañ sotonioù, pentañ lern, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'hennoù eus an-unan, mont gant kaozioù iskis, gallegañ, gallegat, jaodreañ, dinotenniñ, louadiñ, berlobiañ, kontañ bidennoù, kontañ bitrakoù, rambreal ; *red keinen Blödsinn ! red keinen Unsinn ! red keinen Tinnel !* petra a vank dit gant da sorc'hennoù ? paouez (ehan) a zivegañ konirioù ! paouez (ehan) a gontañ konirioù ! tav dimp gant da siklezonoù ! petra emaeout o fritañ deomp aze ? petra emaeout o trailhañ deomp aze ? ; *wirres Zeug reden*, lavarout traoù diboeil, lavarout traoù hep penn na lost, na vezañ na poell na dalc'h en e gomzoù, dont komzoù besk gant an-unan, treuzkomz, belbiañ, ambren, dinotenniñ ; *Gutes von jemandem reden*, lavaret vad eus u.b. ; *ein Dummkopf kann nur dummes Zeug reden*, genoù ar sodien a zo fonnus evit ar soton - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm - lavaret sotonioù a zo lod ar re sot - komz sot a zo lod ar re sot ; *ich muss mit dir ein Wörtchen reden*, c'hoant am eus da lavaret ur gomz dit ; *mit jemandem ein ernstes Wörtchen reden*, koueziañ e benn d'u.b. / kiviñ tonenn e benn d'u.b. / ober skol d'u.b. / reiñ kentel d'u.b. (Gregor), reiñ ur c'houez d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kanañ e gouez (e roched) d'u.b., kenteliañ u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., noazout u.b., rendaeliñ u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., ober un tamm trouz d'u.b. ; *ich habe kein Wort mehr mit ihm geredet*, ne voe mui rannet grik etrezomp ; *leeres Stroh reden, hin und her reden*, komz dilokez - komz jore-dijore - raneal - parlikanat - storlok - latennat - treiñ e deod e goulo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'hennoù - drailhañ e c'hennoù - drailhañ kaozioù - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel

- na serriñ ur genoù - trabellat - pilprenn e c'hennoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - astenn kaozioù - sevel da gantañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - komz a-dreuz hag a-dal - komz a-dreuz hag a-benn - bezañ gant e veg abred - bezañ gant e veg a-raok - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - ragellat - ragachat - pilat kaozioù - ranezenniñ - pilat e c'hennoù - chaokat e c'hennoù - flabotal e c'hennoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - marvailhat kaer ha sof-kont - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diverglañ e deod - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - kontañ flugez - kontañ flugezennoù - kontañ pifoù - bezañ komzoù patatez gant an-unan - kontañ plataj - bezañ komzoù plat gant an-unan - kontañ kaozioù - kontañ pifoù - komz gogez - rambreal - begeliat - barbotiñ.

Reden n. (-s) : prezegerezh g., prezegennerezh g., prezegoù ls. ; *jedes Reden ist sinnlos, wenn jemand nicht hören will*, ne dalvez ket ar boan suta pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, kamm ki pa gar ; *jemanden zum Reden bringen*, lampraat e deod d'u.b., tennañ c'hwibez d'u.b., tennañ kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, diennañ (diskantañ, dibluskañ, distagellañ) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennañ panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiñ an doareoù digarez d'ober al leue, tennañ laezh digant an tarv, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, lakaat u.b. da dreiñ e grampouezhenn ; *zügelloes Reden*, diroll er prezeg g.

redend ag. : [ardamezouriezh] komzant ; *redendes Wappen*, ardamezioù komzant ls.

Redensart b. (-, -en) : doare-lavar g., tro-lavar b., troienn b., troenn b., komzenn b. ; *stehende Redensart*, tro-lavar voutin b., troenn sonnet b. ; *kurze und knappe Redensart*, berliavar g., troienn grenn b. ; *deutsche Redensart*, germanegezh b., alamanekadur g. ; *diese Redensart geht auf Luther zurück*, an dro-lavar-se a zo digant Luther ; *er macht häufigen Gebrauch dieser Redensart*, se 'zo un dro-lavar a zeu aes a-walc'h gantañ, honnezh a zo un dro-lavar boaziet gantañ ; *das ist nur so eine Redensart*, un dro-lavar eo nemetken, arabat kemer an dra-se a berzh fall (a wall berzh).

Redenschreiber g. (-s, -) : saver prezegennoù g., darbarer prezegennoù g.

Redenschreiberin b. (-, -nen) : saverez prezegennoù b., darbarerez prezegennoù b.

Rederei b. (-, -en) : [gwashaus] fistilh g., fistilherezh g., flaperezh g., flapaj g., flapennaj g., flap g., drailh g., ragach g., ragacherezh g., trabellerezh g., faragouilh g., randonerezh g., randonnennoù ls., ravoderezh g., prezegoù ls., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù ls., koñchoù ls., komzerezh goulo g., komzoù goulo ls., komzoù didalvez ls., komzoù kollet ls., komzoù patatez ls., plataj g., komzoù plat ls., kaozioù ls., pifoù ls., arabad g., komzoù aner ls., gerioù gwan ls., paribolennoù ls., tarielloù ls., storlok g., strak g., komzoù gwrac'h ls., kontoù pikous ls.

Redeschluss g. (-es, -schlüsse) : peurbrezegezh b., peurbrezegezh g.

Redeschwall g. (-s, -e) : foerell a gomzoù b., stambouc'h g., komzoù a-slabez (a-drak, forzh pegement) ls., kaozioù a-

drojouez (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, gwazh-pegen-gwazh) ls., mor a gomzoù g., morad a gomzoù g., ranezennezh g., flus teod g., orogell b., gourfonngeriad g., stardigennad b., tenn g., aridennad kaozioù b.

redeselig ag. : kaozeüs.

Redeseligkeit b. (-) : kaozeüsted.

Redesucht b. (-) : foerell a gomzoù b., flus teod g.

Redeunterbrecher g. (-s,-) : troc'her komz [*liester* troc'herien gomz], troc'her kaoz g. [*liester* troc'herien gaoz].

Redeteil g. (-s,-e) : luskad ur brezegenn g., kevrenn ur brezegenn b. ; [prezegouriezh] *die Redeteile*, kevrennoù ar prezeg ls.

Redeübung b. (-,-en) : embreg prezeg g.

Redeweise b. (-,-n) : doare-komz g., doare da gomz g., lavar g., lavarezh g., doare kaozeal g., distilherezh g., distilh g., dibun g., distag g., displegerezh g., giz prezeg b.

Redewendung b. (-,-en) : doare-lavar g., tro-lavar b., troienn b., troenn b., komzenn b., lavarenn b. ; *stehende Redewendung*, tro-lavar boutin b., troenn sonnet b.

redhibieren V.k.e. (hat redhibitiert) : [kenwerzh, gwir] *einen Kauf redhibieren*, freuzañ (nullañ, terriñ, foeltrañ) ar werzh, ober freuztaol, terriñ e varc'had, diskemenn ar werzh.

Redhibition b. (-) : [kenwerzh, gwir] freuz gwerzh g., torr marc'had g.

redhibitorisch ag. : [gwir] rebutus, da freuzañ ur werzh, da derriñ ur marc'had.

redigieren V.k.e. (hat redigiert) : **1.** skridaozañ, lakaat dre skrid, skeiñ war ar paper, adskrivañ ; **2.** ren embann udb., bezañ rener ar skridaozañ.

Redigieren n. (-s) : skridaozañ g. ; *das Redigieren fällt mir schwer*, ur gwall reuz eo din lakaat an dra-se dre skrid, kavout a ran diaes lakaat kement-se dre skrid, gwe am eus o lakaat an dra-se dre skrid.

redimensionieren V.k.e. (hat redimensioniert) : [Bro-Suis] addeventañ.

Redimensionierung b. (-,-en) : [Bro-Suis] addeventañ g.

Rediskont g. (-s,-e) : [arc'hant.] eildiskont b.

rediskontierbar ag. : [arc'hant.] ... a c'hall bezañ eildiskontet, eildiskontadus.

rediskontieren V.k.e. (hat rediskontiert) : eildiskontañ.

Rediskontierung b. (-,-en) : eildiskontañ g.

Rediskontsatz g. (-s,-sätze) : feur-eildiskontañ g.

redlich ag. : eeun, leal, peurleal, onest, displeg, frank, jurdik, reizh, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, anterin, mil onest, prop, rik, eeun ha leal, rik, kwer ; *ein redlicher Mensch*, un den onest g., un den peurleal g., un den prop g., un den rik g., un den eeun a bep hent g., un den eeun e pep hent g., un den reizh g., un den reizh hag eeun g., un den reizh a galon g., un den reizh-meurbet g., un den tre g., un den kenañ g., un den anterin g., un den mil onest g., un den a neuz g., un den da blijout g., un den eeun ha leal g. ; *sich sein Brot redlich erwerben*, gounit e vara en un doare onest, gounit e vara gant onestiz (gant pep onestiz, e pep onestiz) ; *redlich erworbene Reichtümer*, pinvidigezhioù leal ls., madoù deuet dre an hent mat ls., madoù deuet a-berzh vat ls., madoù gounezet gant onestiz (gant pep onestiz, e pep onestiz) ls.

Redlichkeit b. (-) : onestiz b., onested b., gwirionded b., eeundet b., eeunder g., lealder g., lealded b., peurlealded b., lealentez b., reizhded b., reizhder g., anterindet b., anterinder g., kwerded b.

Redner g. (-s,-) : prezegenner g., prezeger g., harenger g., komzer g., lavarer g. ; *ein leidenschaftlicher Redner*, ur prezeger gredus g. ; *schlechter Redner*, boulder g. ; *der Redner zwang die Zuhörerschaft in seinen Bann*, gouestlañ a reas ar

prezegenner e selaouerien gant e gomzoù, boemet (hoalet, filmet) en doa ar prezegenner e selaouerien, lakaat a reas ar prezegenner e selaouerien dindan gazel-ge gant e gomzoù boemus, chalmet e oa santimant ar selaouerien gant komzoù ar prezegenner, gouezet en doa ar prezegenner gounit kalon ha spered e selaouerien.

Rednerbühne b. (-,-n) : leurenn-gomz b.

Rednergabe b. (-,-n) : teodegezh b., helavarded b., helavarder g., helavar g., lokañs b., donezonoù evel prezegenner ls.

Rednerin b. (-,-nen) : prezegennerez b., prezegourez b., harengerez b.

rednerisch ag. : prezegennus ; *rednerischer Tonfall*, ton prezegennus g.

Rednerpult n. (-s,-e) : marc'h-levr g., letrin g.

Rednerstuhl g. (-s,-stühle) : kador-brezeg b.

Rednertribüne b. (-,-n) : leurenn-gomz b.

Redon n. : Redon b.

Redoute b. (-,-n) : **1.** maskaradenn b., maskladeg b. ; **2.** [lu] kre g., kae-difenn g., kreñvlec'h g., kreñvig g. [*liester* kreñvigou].

Redox b. (-) : [kimiezh] oksidañ-diren g.

redselig ag. : **1.** helavar, helavar da brezeg, teodek, dilu a deod, distagellet, beget mat, teodet mat, teodet kaer, latennet kaer, latennet mat, dic'hud e lañchenn, lañchennet mat, latennet mat, latennet kaer, un teod helavar dezhañ, ... a oar kaozeal brav, hir e deod, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, un den a lokañs anezhañ, ur c'homzer flour anezhañ, un distager kaer anezhañ, ur beger mat anezhañ, un teod kaer a zen anezhañ, ur c'haozeer brav anezhañ, brokus a gomzoù, kaozeüs ; **2.** [gwashaus] pil-beg, beginot, klakenn, ranezennek, trabellek, begek, flav, latennet.

Redseligkeit b. (-) : teodegezh b., doug da gomz g., pleg da gomz g., trabellegezh b., trabellezh g.

Reductio ad absurdum b. (- - -) : [mat., poelloniezh] diren d'an direizhpoell g., diren d'an emsiv g., poellata dre zireizhpoell g., poellata dre an emsiv g., poellata emsivel g., dienadur dre an emsiv g., dienaar emsivel g.

Reduktans n. (-) : [kimiezh] gwezher diren g., direer g. [*liester* direerioù].

Reduktase b. (-,-n) : [bev.] reduktaz g.

Reduktibilität b. (-) : direadusted b.

Reduktimetrie b. (-) : [bev.] reduktimetriezh b., direerventañ g.

Reduktion b. (-,-en) : **1.** koazh g., koazhadur g., koazhañ g., koazhadenn b., bihanadur g., bihanaat g., digresk g., disteraat g., fetisaat g., fetisadur g., kurzhañ g., kurzhadur g., direadur g., diren g. ; **2.** [mezeg.] *Reduktion einer Fraktur*, direadur un torr g. ; **3.** [kegin.] koazhadenn b., sol hilienn g., chugon kig g., sol g., saourenn b. ; *helle Reduktion, weiße Reduktion*, sol gwenn g. ; *braune Reduktion*, sol gell g. ; **4.** [mat., kimiezh] direadur g., diren g. ; **5.** [preder.] diren g. ; *eidetische Reduktion*, diren eidetek g. ; *phänomenologische Reduktion*, diren anadennoniel g. ; *transzendente Reduktion*, diren trehontel g. ; **6.** [yezh.] kurzhadur g., kurzhad g. ; **7.** [relij.] laikadur g., laikaat g., divelegadur g., divelegiñ g. ; **8.** [relij., istor] mision renet gant ar jezuisted e Suamerika g., misiondi renet gant ar jezuisted e Suamerika g.

Reduktionismus g. (-) : [preder.] direadouriezh b.

Reduktionist g. (-en,-en) : [preder.] dereadour g.

Reduktion-Oxidation b. (-) : [kimiezh] oksidañ-diren g.

Reduktionsform b. (-,-en) : [yezh.] furm gurzhet b.

Reduktionsmittel n. (-s,-) : [kimiezh] **1.** gwezher diren g., direer g. [*liester* direerioù] ; **2.** oksider-direer g.

Reduktionsteilung b. (-) : [bev.] mitoz hanterus g., emrannañ hanterus g.

reduktiv ag. : [preder.] dizezastumus, direnus ; *reduktive Beweisführung*, *reduktive Schlussweise*, dienadur dre ziren g., dienadenn dre ziren b., poellata dre ziren g.

Reduktor g. (-s,-en) : [kimiezh] gwezher diren g., direer g. [*liester* direerioù].

redundant ag. : 1. dreistkont, dreistfonn, gourfonn, re fonn, c'hwezet ; 2. [yezh.] gourfonngeriat ; *redundante Merkmale*, regoù perzhak ls. ; 3. [stlenn.] gourleizhat, gourfaot.

Redundanz b. (-,-en) : 1. gourfonn g., dreistfonn g., dreistezhomm g. ; 2. [yezh.] gourfonngeriat g. ; 3. [stlenn.] gourleizh g., gourleizhad g., gourleizhañ g., gourfaoter g.

Reduplikation b. (-,-en) : 1. [yezh.] azdoublañ g., azdoubladur g., adlavar g. ; 2. [bev.] azeiladur g., azeilañ g.

reduplizieren V.k.e. (hat redupliziert) : [yezh.] azdoublañ.

reduplizierend ag. : [yezh.] ... azdoublañ.

reduzibel ag. : [mat., preder.] direadus, ... a c'heller diren ; *reduzible Gleichung*, atalad direadus g.

reduzibilität b. (-) : [mat., preder.] direadusted b.

reduzierbar ag. : ... a c'heller nebeutaat (digreskiñ, difonnaat, bihanaat, koazhañ, krennañ, diskar, fetisaat, diren), direadus.

reduzieren V.k.e. (hat reduziert) : 1. nebeutaat, digreskiñ, difonnaat, bihanaat, disteraat, koazhañ, krennañ, diskar, diren [*pennrann* dire-], skañvaat ; *seine Importe reduzieren*, nebeutaat da brenañ a-ziavaez-bro ; *seine Einkäufe reduzieren*, bihanaat e brenaioù ; *die Kosten reduzieren*, krennañ ar mizoù, bihanaat ar mizoù ; *zu reduzierten Preisen*, izelbriz, gant diskar a briz, gant diskenn-priz, war zistaol, gant distaol, e pilwerzh ; *das Defizit reduzieren*, digreskiñ an divigad ; *den Druck in etwas (dat.) reduzieren*, diwaskañ udb, divoustrañ udb ; *die Sichtweite reduzieren*, berraat an hed-gwel ; 2. [mat.] diren [*pennrann* dire-] ; 3. [kegin.] lakaat da yostañ, tevaat, fetisaat, lakaat da goazhañ, ober un tamm koazhañ da, reiñ ur c'hoazh da ; *die Hitze reduzieren*, izelaat an tan, bihanaat an tan, digreskiñ an tan.

reduzierend ag. : 1. koazhus, direüs, ... diren ; 2. [preder.] direadour.

Reduzierung b. (-,-en) : 1. koazh g., koazhadur g., koazhañ g., koazhadenn b., direadur g., diren g., bihanadur g., bihanaat g., digresk g., disteraat g., krennadur g., skañvadur g. ; *eine Reduzierung der Wochenstunden bei vollem Lohnausgleich*, ur berradur eus an eurvezhioù labour sizhuniek hep krennadur war ar gopr g., un digresk eus an eurvezhioù labour sizhuniek hep krennadur war ar gopr g. ; 2. [mat.] direadur g., diren g. ; 3. [preder.] diren g. ; 4. [kegin.] koazhadur g., koazhañ g., fetisaat g., fetisadur g., kurzhañ g., kurzhadur g. ; *bis zur völligen Reduzierung*, betek ma vo peurgaozhet.

Reduzierventil n. (-s,-e) : [tekn.] deleder g., distenner g.

Reede b. (-,-n) : morlenn b., lenn-vor b., kambr-vor b., mor-bihan g. ; *Brester Reede*, morlenn Brest b., mor-bihan Brest g. ; *im hintersten Teil der Brester Reede*, e goueled mor-bihan Brest ; *eine vor Stürmen ungenügend geschützte Reede verlassen*, divorlennañ ; *offene Reede*, morlenn digor b. ; *geschlossene Reede*, morlenn serr b.

Reeder g. (-s,-) : [merdead.] paramantour g., paramanter g., freder g.

Reederei b. (-,-en) : [merdead.] kompagnunezh-verdeñ b., kevredad merdeñ g.

Reederin b. (-,-nen) : [merdead.] paramanterez b., paramantourez b., fredadourez b.

Reef n. (-s,-s) : [merdead.] riz g., kriz g., krizadenn b.

reefen V.k.e. (hat gereeft) : [merdead.] *die Segel reeften*, lakaat ur riz, tailhañ al lien, krizañ ar gouelioù, krizañ al lien, ober ur c'hriz, ober ur grizadenn, krougañ al lien, rizañ.

reell ag. : 1. gwerch'el, revoudel, devoudel ; *er hat noch eine reelle Chance*, gwir spi en deus c'hoazh ; *reell ist diese Möglichkeit nicht vorhanden*, n'eus ket eus an diflip-se (eus an diskoulm-se) e gwirionez ; *reelle Welt und ideelle Welt*, bed gwerch'el ha bed derc'hel ; *reelle Identität*, hevelepted werc'hel b. ; *reelle Bedingungen*, aoziou gwerch'el ls. ; 2. [mat.] *reelle Zahlen*, niveroù gwerch'el ls. ; *reele Wurzel*, gwrizienn werc'hel b. ; *reelle Variable*, argemmenn werc'hel b. ; 3. [optik] *reelles Bild*, skeudenn werc'hel b. ; *reeller Brennpunkt*, sti gwerch'el g. ; 4. [kenw.] a-feson, a-zoare ; *reelle Preise*, prizioù dereat ls. ; *reelle Firma*, embregerezh a fiziañs g. ; 5. onest, leal, reizh, eeun, peurleal, peuronest, anterin, rik gant e bouezioù ; *dieser Kaufmann ist reell*, hennezh a zo rik gant e bouezioù ; *das Geld hat er sich reell verdient*, gounezet en deus an arc'hant-se en un doare onest, gounezet en deus an arc'hant-se gant onestiz (gant pep onestiz, e pep onestiz).

Reep n. (-s,-e) : [merdead.] fard g., penn-fard g., kordenn-lestr b., rabank g., rabankenn b., bos g.

Reet n. (-s) : [norzh Bro-Alamagn] broen str., raoskl str., korz str.

Reetdach n. (-s,-dächer) : toenn vroeñ b., toenn raoskl b., toenn gorz b.

reetgedeckt ag. : goloet gant broen, goloet gant raoskl, goloet gant korz.

Reexport g. (-s,-e) : adezporzh g., adezporzhiadur g., adezporzhiezh g., adezporzhiañ g.

reexportieren V.k.e. (hat reexportiert) : adezporzhiañ.

Refektorium n. (-s, Refektorien) : [relij.] predva g., predlec'h g., sal-debriñ b.

Referat n. (-s,-e) : 1. rentañ-kont g., danevell b., skrid-danevell g., danevellskrid g., displegadenn b. ; 2. burev g., servij g., gwazrann b., rann b.

Referendar g. (-s,-e) : stajiad g. [*liester* stajiaded, stajidi], prantadour g.

Referendariat n. (-s,-e) : staj g., prantad g.

Referendarin b. (-,-nen) : stajiadez b., prantadourez b.

Referendarzeit b. (-,-en) : staj g.

Referendum n. (-s, Referenden/Referenda) : [polit.] referendom g., poblaters g. ; *ein Referendum betreffend, die Referenda betreffend*, poblatersel.

Referent g. (-en,-en) : 1. daneveller g., kuzulier g., kefridiad g. ; 2. perzhiad g., prezegenner g. ; 3. penn gwazrann g., penn-servij g. ; 4. [yezh.] ergeñverenn b. ; *Gegenstand und Referent*, divoud hag ergeñverenn.

referentiell ag. : *sellit ouzh referenziell*.

Referentin b. (-,-en) : 1. danevellerez b., kuzulierez b., kefridiadez b. ; 2. perzhiadez b., prezegennerez b. ; 3. penn gwazrann g., penn-servij g.

Referenz b. (-,-en) : 1. dave g., daveenn b. ; 2. erbedadenn b., titour b., ditour g. ; *gute Referenzen aufzuweisen haben*, bezañ ditouret mat ; 3. testeni g., skrid-testeni g. ; 4. [yezh.] ergeñver g., ergeñverañ g.

referenziell ag. : [yezh.] ... ergeñverañ ; *referenzielle Sprachfunktion*, arc'hwel ergeñverañ al lavar g.

referenzieren V.k.e. (hat referenziert) : daveenniñ, menegeriñ.

Referenzkarte b. (-,-n) : fichenn naouus b.

Referenzmeridian g. (-s) : hedredenn dave b.

Referenzmodus g. (-,-modi) : [yezh.] mod ergeñverañ g.

Referenzrahmen g. (-s,-) : stern-dave g., framm-dave g., teskad dave g. ; *gemeinsamer europäischer Referenzrahmen*

für Sprachen : *lernen, lehren, beurteilen*, framm europat boutin dave evit ar yezhoù g.

Referenzsystem n. (-s,-e) : reizhiad daveiñ b.

Referenzweise b. (-,-n) : [yehz.] mod ergeñveriañ g.

referieren V.gw. (hat referiert) : 1. ober ur rentañ-kont ; 2. [yehz.] *auf etwas (ak.) referieren*, ergeñveriañ ouzh udb.

V.k.e. (hat referiert) : rentañ kont eus, danevelliñ, dezrevell, dezrevellañ, dezleañ ; *jemandes Vorschlag referieren*, degas kinnig u.b., displegañ kinnig u.b., dezleañ kinnig u.b.

Reff¹ n. (-s,-s) : 1. [merdead.] riz g., kriz g., krizadenn b. ; *das dritte Reff gesetzt haben*, bezañ rizet izelañ ; *ein Reff ausschütten*, leuskel ur riz.

Reff² n. (-s,-e) : [labour-douar] 1. stern-falc'h g. ; 2. [dre astenn.] falc'h gant ur stern-falc'h b. ; 3. bouteg kein g.

Reff³ n. (-s,-e) : 1. sec'henn gozh b., relegenn b., slejadell b. ; 2. P. *ein langes Reff*, un diskrouger anduilh g., ur ramz treut-gagn g., un dreustel b., ur c'horf mat a zen g., ur skipard a zen g., ur skrifelleg g., ur skilfenn a baotr b., unan hir ha moan evel ar wall-amzer g., ul lañsaden b., ul lañsenn b., ur berchenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ur vazh wisket b., ur paotr toulet uhel g., un hinkin g., ur firtelleg g., ul langouineg g., ur skarineg g., ur skrihl g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul lank g. [*liester* lanked, lankidi], ul lankon g., un dreustenn b., un tamm mat a zen g., ur freilhenneg g., ur markol den g., ur moanard g., ur fourcheg g., ur gouere g., unan bras evel ur skeul g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ur pezh jelkenn a baotr b., ur peulvan g. (Gregor), P. ul lahir g., ur paotr toulet uhel g., [plac'h] ur gazez b., ur plac'h toulet uhel b., un hirlatenn a blac'h b.

Reffbändsel n. (-s,-) : [merdead.] las riz g. [*liester* lasoù rizoù].

reffen V.k.e. (hat gerefft) : [merdead.] *die Segel reffen*, lakaat ur riz, tailhañ al lien, krizañ ar gouelioù, krizañ al lien, pakañ al lien, ober ur c'hriz, ober ur grizadenn, krougañ al lien, rizañ, riziñ.

Reffkausch b. (-,-en) / **Reffkausche** b. (-,-n) : [merdead.] kosenn riz b.

Reffknoten g. (-s,-) : skoulm plat g.

Reffleine b. (-,-n) : [merdead.] bos riz g.

Reffsense b. (-,-n) : [labour-douar] falc'h gant ur stern-falc'h b.

Refill g. (-s,-s) : [bazhig ruz-muzelloù] askarg g., adkarg g.

refinanzieren V.k.e. (hat refinanziert) : [arc'hant.] adkellidañ, adarc'hantiñ, adarc'hantaouiñ, adarc'hantekaat.

Refinanzierung b. (-,-en) : [arc'hant.] adkelliderez g., adarc'hantaouerez g., adarc'hantadur g., adkellidañ g., adarc'hantiñ g., adarc'hantaouiñ g., adarc'hantekaat g.

Reflektant g. (-en,-en) : [kenwezh] deuried g. [*liester* deuridi], karour g., arval dedennet g.

Reflektantin b. (-,-nen) : [kenwezh] deuriedez b., karourez b., arvalez dedennet b.

Reflektanz b. (-) : [fizik] disvannusted b.

reflektierbar ag. : disvannadus.

Reflektierbarkeit b. (-) : disvannadusted b.

reflektieren V.k.e. (hat reflektiert) : 1. [fizik] disvannañ, dasskediñ, disteurel [*pennrann* distaol-], ober dameuc'h eus, dameuc'hañ, astroniñ ; *eine Schallwelle reflektieren*, astroniñ ur wagenn stanel, astroniñ ur sten ; *reflektierter Strahl*, skin disvannat g. ; 2. prederiañ war, prederiañ gant, en em soñjal war, en em gompren war, poellañ war, poelladiñ war, poellata war, kemer (kaout) preder gant, bezañ e breder gant, lakaat reiz da gompren [udb], derc'hel e spered a-gaer gant [udb], sipañ e spered da veizañ [udb], sipañ e spered da soñjal [en udb], chom da gompren [udb], chom da gompren [en udb], chom war evezh evit pezh a sell ouzh, teuler perzh ouzh.

V.gw. (hat reflektiert) : 1. *auf etwas (ak.) reflektieren*, bezañ e sell war udb, ober e zezev da gaout udb, bezañ e alan war udb, sellet gant avi ouzh udb, luchañ ouzh udb, steredenniñ ouzh udb, c'hoantaat kenañ udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb, lugerniñ ouzh udb ; 2. *über etwas (ak.) reflektieren*, en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat reiz da gompren udb, derc'hel e spered a-gaer gant udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., pleustriñ war udb., pleustriñ diwar-benn udb., treiñ udb war e spered, poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb. ; *über jemandes Worte reflektieren*, pleustriñ komzoù u.b., prederiañ komzoù u.b. ; *über den Tod reflektieren*, prederiañ ar marv, prederiañ er marv ; 3. disvannañ ar gouloù, dasskediñ ar gouloù, disteurel ar gouloù, ober dameuc'h eus ar gouloù, dameuc'hañ ar gouloù.

reflektierend ag. : disvannus, ... disvannañ ; *reflektierendes Verkehrsschild*, panell-hent disvannus b.

Reflektivität b. (-) : [fizik] disvannusted b.

Reflektor g. (-s,-en) : luc'higell b., dameuc'her g., luc'htaolerez b., lamprezeg b., katadioptr g., disvanner g.

reflektorisches ag. : damougel, emzastaol ; *der Schluckauf ist eine reflektorische Einatmungsbewegung des Zwerchfells*, an hik a zeu diwar strishadennoù trumm ha damougel ar gelc'hspeuren.

Reflex g. (-es,-e) : 1. dassked g., skleur g., distaol g. ; *die schillernden Lichtreflexe*, ar skedin-diskediñ g. ; 2. [korf.] distaol g., emzastaol g., damoug g., diarzoug g., fiñv diemskiant g., fiñvadenn diarzoug b. ; *bedingter Reflex, konditionierter Reflex, erworbener Reflex*, emzastaol darblegadel g., damoug darbleget g. ; *pawlowscher Reflex, Pawlow'scher Reflex*, damoug pavlovek g. ; *Konditionierung der Reflexe*, darblegerezh an damougoù g. ; *Kniescheibenreflex, Kniesehnenreflex*, damoug padellegel g. ; *Flexorreflex, Beugereflex, Rückzugsreflex*, damoug triemdenn g. **Reflex-** : 1. [mezeg.] emzastaolel, damougel, diarzoug ; 2. [tekn.] a-zisvann.

reflexartig ag. : emzastaolel, damougek, damougel, diarzoug. Adv. : dre ziarzoug, dre zamoug.

Reflexbewegung b. (-,-en) : distaol g., emzastaol g., damoug g., diarzoug g., fiñv diemskiant g., fiñvadenn diarzoug b.

Reflexbogen g. (-s,-/bögen) : [bred.] treug emzastaolel g., treug damougel g.

reflexfrei ag. : [tekn.] enepadsked ; *reflexfreies Glas*, gwer enebadsked g.

Reflexion b. (-,-en) : 1. [fizik] dassked g., distaol g., dameuc'h g., disvann g., disvannadur g., disvannañ g., astroniñ g. ; *partielle Reflexion*, disvannañ damel g. ; *Totalreflexion*, peurzisvannañ g. ; 2. preder g., prederiadenn b., emsoñj g., prederennoù ls., prederiañ g., prederi b. ; *dieser Gedanke hatte sich in seine Reflexionen eingeschlichen*, en em silet en doa ar soñj-se en e brederioù ; *Reflexionen anstellen*, prederiañ, pleustriñ soñjoù.

Reflexionsgrad g. (-s) : [fizik] disvannusted b.

Reflexionshologramm n. (-s,-e) : [tekn.] hologramm disvannañ g.

Reflexionskoeffizient g. (-en,-en) : [fizik] disvannusted b., feuriader disvannañ g.

Reflexionspleochroismus g. (-) : [maenoniezh] daouzisvannuster g.

Reflexionsprisma n. (-s,-prismen) : [optik] prism disvannañ g.

Reflexionsspektrum n. (-s, -spektren/-spektra) : [fizik] skalfad disvannañ g.

Reflexionsvermögen n. (-s) : [fizik] galloud disvannañ g., disvannusted b.

Reflexionswinkel g. (-s,-) : [fizik] kom disvannañ g.

reflexiv ag. : **1.** [yezh.] emober, emodel ; *reflexive Verben*, verboù emober ls., verboù emodel ls., verboù raganv emober ls. ; *französische reflexive Verben mit passiver Bedeutung*, verboù emober gallek gouzanvat ls. ; *reflexive Form*, furm emober b. ; **2.** prederel, prederiet, poellek, emsellus ; [preder.] *reflexives Bewusstsein*, emskiant emsellus b., emskiant prederel b. ; *reflexive Analyse*, dielfennadur prederel g. ; **3.** [mat.] asplegat ; *reflexive Relation*, daveadur asplegat g.

Reflexiv n. (-s,-e) : [yezh.] raganv-gour emober g.

Reflexivform b. (-,-en) : [yezh.] furm emober b.

Reflexivität b. (-) : **1.** [mat.] asplegadegezh b. ; **2.** [preder.] emsellusted b., dassellusted b.

Reflexivpräfix n. (-es,-e) : [yezh.] rakger emodel g.

Reflexivpronomen n. (-s,-/pronomina) : [yezh.] raganv-gour emober g.

Reflexologe g. (-n,-n) : [mezeg.] refleksologour g.

Reflexologie b. (-) : [mezeg.] refleksologiezh b.

Reflexvermögen n. (-s) : [mezeg.] damougelezh b., barregezh damougel b.

Reflexzielen n. (-s) : [tekn.] bukañ a-zisvann g.

Reflexzonenmassage b. (-,-n) : [mezeg.] leuñviñ takadoù damougel g.

Reflux g. (-es) : [mezeg.] *gastroösophagealer Reflux*, gousilhañ g.

Reform b. (-,-en) : adreizhadur g., adreizh g., adreizhadenn b., adaoz g., adurziadur g., kempennadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g. ; *Währungsreform*, adreizh moneizel g. ; *Landreform*, *Bodenreform*, adaoz an douaroù g., adaoz ar glad b., adreizh an douaroù g., adlodennañ g. ; *Verfassungsreform*, daskemmadur ar Vonreizh g. ; [relij.] *Klosterreform*, adreizhadur reolennoù ar vuhez er manatioù g. ; *Ordensreform*, adreizhadur un urzh g. ; *Kirchenreform*, adreizh an liz g.

Reformation b. (-,-en) : [relij.] adreizhadur g., adreizh g., adreizhadenn b. ; *Reformation an Haupt und Gliedern*, adreizhadur penn-kil-ha-troad g., adreizhadur eus an eil penn d'egile g., adreizhadur holl-razh g. ; [istor] *die Reformation*, an Adreizhañ g., P. an Disivoud g., an Disivoud Meur g.

Reformationsfest n. (-es,-e) : [relij.] gouel an Adreizhañ g.

Reformator g. (-s,-en) : [relij., polit.] **1.** adreizher g., reizher g., reizhour g. ; **2.** [polit.] kempennelour g.

Reformatoren b. (-,-nen) : **1.** [relij., polit.] adreizherez b., reizherez b., reizhourez b. ; **2.** [polit.] kempennelourez b.

reformatorisch ag. : **1.** kempennour ; **2.** [relij.] adreizher, reizher, disivouder, ... an Disivoud Meur, ... disivoud, ... adreizhañ, ... adkempenn, ... adstummañ ; **3.** [polit.] kempennelour.

reformbedürftig ag. : ... a rank bezañ adreizhet.

Reformbestrebung b. (-,-en) : strivoù adreizhañ ls., strivoù adkempenn ls., strivoù adstummañ ls.

Reformer g. (-s,-) : [polit.] **1.** adreizher g., reizher g., reizhour g. ; **2.** kempennelour g.

reformerisch ag. : [polit.] **1.** ... adreizher, ... reizher, ... adreizhañ, ... adkempenn, ... adstummañ ; **2.** kempennelour.

reformfreudig ag. : a-du-kaer gant an adreizhañ.

Reformhaus n. (-es,-häuser) : stal produioù bouedourel b., stal boued reol b.

reformierbar ag. : adreizhadus, ... a c'heller adreizhañ.

reformieren V.k.e. (hat reformiert) : **1.** adreizhañ, adaozañ, kempenn, adkempenn, adstummañ ; *die Verfassung reformieren*, daskemmañ ar Vonreizh ; *reformierte Kirche*, liz adreizhet b., liz disivoud b., liz protestant b. ; *den Franziskanerorden reformieren*, adreizhañ urzh sant Frañsez ; **2.** [istor] *reformierte Kleider*, dilhad mat evit ar yec'hed ls., dilhad yac'h ls.

Reformierte(r) ag.k. g./b. : [relij.] disivouder g., disivouderez b., protestant g., protestantez b.

Reformierung b. (-,-en) : adreizhadur g., adreizh g., adreizhadenn b., adaoz g., adurziadur g., kempennadur g., daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g.

Reformismus g. (-) : **1.** kempennouriezh b. ; **2.** [polit.] kempennelouriezh b.

Reformist g. (-en,-en) : **1.** kempennour g. ; **2.** [polit.] kempennelour g.

reformistisch ag. : [polit.] kempennelour.

Reformkleidung b. (-,-en) : [istor] dilhad mat evit ar yec'hed g./ls., dilhad yac'h g./ls.

Reformkost b. (-) : boued reol g., danveziou bevañs bouedourel ls.

Reformpaket n. (-s,-e) : heuliad adreizhoù g.

reformunwillig ag. : ... a zo a-enep an adreizhañ.

reformwillig ag. : ... a zo a-du gant an adreizhañ.

Refrain g. (-s,-s) : diskan g. ; *der Refrain eines Liedes*, diskan ur ganaouenn g. ; *den Refrain singen*, diskanañ.

refraktär ag. : [mezeg.] disant, digizidik, diwiridik.

Refraktion b. (-,-en) : **1.** [fizik] luc'htorr g., gouskog g., gouskogañ g. ; *Refraktion der Lichtstrahlen*, gouskog ar skinoù luc'h g., luc'htorr g. ; *Refraktion von Schall*, gouskog ar sten g. ; **2.** *Refraktion des Auges*, gouskog lagadel g., gouskog al lagad g.

Refraktionist g. (-en,-en) : [mezeg.] gouskogour g. [*liester* gouskogourien].

Refraktionswinkel g. (-s,-) : [fizik] korn gouskogañ g., korn gwariañ g.

refraktiv ag. : gouskogel, gouskogadel ; [mezeg.] *refraktive Chirurgie*, surjianerezh ar gouskogañ g.

Refraktivität b. (-) : [fizik] gouskoguster g.

Refraktometer n. (-s,-) : gouskogventer g. [*liester* gouskogventerioù].

Refraktometrie b. (-) : gouskogventerezh g.

Refraktor g. (-s,-en) : [stered.] teleskop diptrek g., lunedenn steredoniezh b.

Refugium n. (-s, Refugien) : bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., herberc'h g., goudor g., gwasked g., goloadurezh b., retred g./b., [dispredet] repel g.

Regal¹ n. (-s,-e) : estajerenn b., lañsed b., stalenn b., stal b., astell b. [*liester* estell], instremen g., istremen g., riz g., plankenn g., mester g. ; *das Regal gab nach*, ar stalenn he doa c'hwitet ; *ein Regal voll Bücher*, un astellad levrioù b. ; *die Regale*, an estell ls., an astellaj b. ; *Regale in einem Keller anbringen*, astellat ur c'hav.

Regal² n. (-s, Regalien) : **1.** [istor, gwir] gwir ar roue (Gregor) g., gwir roueel g. ; *die Regalien*, gwirioù ar roue ls., ar gwirioù roueel ls. ; **2.** [dre astenn.] gwir roueel ar Stad g., gwir roueel ar Republik g.

Regal³ n. (-s,-e) : [sonerezh, ograou] regalenn b.

regalieren V.k.e. (hat regaliert) : **1.** reiñ chervad da, ostizañ, segaliñ, stankañ e greizenn da, kargañ e benton da, kargañ e jargilh da, kargañ e vouzelloù da ; **2.** reiñ profoù kement-ha-kement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegenn-mui, forzh pegement) da, kargañ a brofoù, reiñ meur a brof da, reiñ pezh a gar profoù da ; **3.** diduellañ, diduiñ.

V.em. : **sich regalisieren** (hat sich (ak.) regaliert) : 1. banvezañ, chervadiñ, debriñ hag evañ gwalc'h e galon, debriñ hag evañ leizh e walc'h, debriñ hag evañ e roll, en em segaliñ, lipouzañ, korfata, c'hoari lapavan, ober chegenn ; 2. ebatal, ober joa, bragal, bourrañ, kemer un tamm plijadur, kemer plijadur, kavout ur misi.

Regalmeter g./n. (-s,-) : metrad linennek g.

Regatta b. (-, Regatten) : [sport, merdead.] regata g. [*liester* regataoù], redadeg-vagoù b. ; *Einhandregatta*, redadeg an-unan b. ; *an einer Regatta teilnehmen*, regataiñ.

Regattasegler g. (-s,-) : regataer g.

Reg.-Bez. : [*berradur evit Regierungsbezirk*] bann g., pastell-vro b., rannbarzh b., ranndir b., tachenn b., korn-bro g., kornad g., komiad g., distrig g.

rege ag. : 1. dilu, divorfil, divorfil-kaer, buhezek, bouilh, chourch, fonnus, gardis, koujourn, monedus, abil, bev-buhez, bev-buhezek, bev-kann, bev-ke, buhezek, fiñvus ; *rege werden*, dihuniñ, divorfilañ, divordoiñ, divorzañ, divorediñ, dont fiñv en an-unan ; *rege machen*, reiñ lañs (lusk) da, lakaat fiñv e, degas fiñv e ; *eine rege Wirksamkeit*, birvilh g., lañs g., mesk g., meskadeg b., fifil g., lavig g., kabal b., fourgas g., oberiantiz b. ; *es herrschte eine rege Wirksamkeit*, ren a rae ar birvilh ar brasañ eno, kalz a hej hag a brez a oa eno, kabal ha fourgas a oa eno, mesk a veze eno ; 2. stank ; *reger Verkehr*, monedone (tremen-distremen, tremenerezh) stank g., tremeniri stank b. ; *von der Rute machten manche Lehrer regen Gebrauch*, mistri-skol a oa a embrege divoder ar wialenn.

Regel b. (-,-n) : 1. reolenn b., reol b., reolad b., reizhenn b., savelenn b., reizh b., reoliegezh b. ; *allgemeine Regel*, reolenn hollek b., reizhenn hollek b. ; *Verhaltensregel*, reolenn a vuhez b. ; *Ausnahme von der Regel*, ezreolenn b., ezreolder g., ezreol b., direolder g. ; *eine Ausnahme von der Regel machen*, *eine Ausnahme von der Regel sein*, *eine Ausnahme von der Regel stellen*, direizhañ d'ar reolenn, bezañ direizh e-keñver ar reolenn, mont diwar ar reolenn, tremen dreist ar reolenn, tremen hebiou d'ar reolenn, bezañ un nemedenn eus an dra-mañ-tra, terriñ ar reol, tremen ar reol (Gregor) ; *eine Ausnahme zur Regel machen*, lakaat un nemedenn da reolenn, ober ur reolenn eus un nemedenn ; *in der Regel*, peurliesañ, ar peurliesañ, peurvuañ, ar peurvuañ, an hanter eus an amzer, dre-vras, ordinal, d'an ordinal, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ, boazet ; *wenn ich an seinem Haus vorbeikomme, sitzt er in der Regel vor der Tür*, boazet, pa dremenan hebiou e di e vez hennezh azezet dirak an nor ; *keine Regel ohne Ausnahme / die Ausnahme bestätigt die Regel*, e-keñver pep reolenn ez eus traoù direizh, n'eus tra na gav un diforc'h bennak, nend eus reol ker bras ma c'hallfe skoueriañ pep tra (Gregor), an ezreol a gadarn ar reol, kant maouez kant hiviz / nemet unan a vefe dihiviz ; *Grammatikregel*, reolenn yezhadur b. ; *die Beachtung der grammatischen Regeln lässt nach*, mont a ra ar yezhadur war laoskaat ; *die Regeln der Rechtschreibung*, reolennoù ar reizhskrivañ ls. ; *die Regeln des Versbaus und der Versmaße in der Dichtung*, ar reolennoù gwerzaouiñ ls. ; *diese Regel gilt unterschiedslos für alle*, talvezout a ra ar reolenn-se evit an holl hep hezek den ; *sich (ak.) der Regel unterwerfen*, plegañ d'ar reolenn ; *alles nach allen Regeln der Kunst machen*, ober an traoù war o reizh, ober an traoù e pep reizhfurm, ober an traoù diouzh ar reolennoù ; *gegen die Regel verstoßen*, mont diwar (mont a-enep) ar reolenn, mankout d'ar reolenn, tremen hebiou d'ar reolenn, ober ur boulc'h d'ar reolenn, ober ur c'hoazadenn d'ar reolenn, terriñ ar reolenn, disentiñ ouzh ar reolenn, gourzhmonediñ ouzh ar reolenn, na blegañ d'ar reolenn, na zoujañ d'ar reolenn, na virout ar reolenn ; *die Spielregel*, ren ar c'hoari g., reolenn ar c'hoari b. ; *die 3-*

Sekunden-Regel beim Basketball, reolenn an teir eilenn er c'hoari basket-ball b. ; [bred., Freud] *die Abstinenzregel*, reolenn an emvrou b., pennaenn an emvrou b. ; [mat.] *die goldene Regel*, reolenn an tri niver b., reolenn an tri b., reolenn ar c'henfeur b., reolenn ar genfeuriegezh b. ; 2. [kof.] amzerioù ls., mizioù ls., bleuñv ar merc'hed str., merkoù ls., diwad miziek g., flus-gwad miziek g., koll-gwad miziek g., devezhioù ls. ; *sie hat ihre Regel*, hec'h amzerioù he deus, emañ gant hec'h amzerioù, he mizioù he deus, gant he mizioù emañ, he mizioù a zo ganti, meurlarjez a zo er gêr, meurlarjez a zo ganti, emañ he zraoù ganti ; *ihre Regel will nicht auftreten*, mouzhet eo hec'h amzer outi ; *sie hat ihre erste Regel bekommen*, amzeret eo bremañ ; 3. [relij.] reolenn b., reizhenn b., reizhoù ls. ; *die Regel des Benediktinerordens*, *die Regel des heiligen Benedikt*, reolenn sant Benead b. ; *Observanz der Regel*, miridigezh ar reolenn b. ; *die Regel befolgen*, mirout ar reolenn ; *gegen die Regel verstoßen*, terriñ ar reolenn, disentiñ ouzh ar reolenn ; *die Regel streng befolgen*, *sich streng (strikt) an die Regel halten*, sujañ d'ar reolenn, derc'hel strizh d'ar reolenn, heuliañ pizh (strizh, klenk) ar reolenn, mirout strizh ar reolenn ; *die Regel verschärfen*, strishaat ar reolenn ; *die Regel lockern*, dousaat (distenn, distrihaat, distrihañ, frankaat, laoskaat, souplaat, di'charvaat, digrizañ) ar reolenn ; *eine strikte Regel*, *eine starre Regel*, *eine harte Regel*, *eine strenge Regel*, ur reolenn dir b., ur reolenn rust b., ur reolenn strizh b. ; *die Strenge der Regel*, *die Härte der Regel*, strizher ar reolenn g. ; *die Grundsätze und Regeln des christlichen Lebens*, reizhoù ar vuhez kristen ls., reolennoù ar vuhez kristen ls.

Regelarbeitszeit b. (-,-en) : pad an amzer labour hervez al lezenn g.

regelbar ag. : 1. ... a c'heller reoliañ ; 2. ... a c'heller reizhañ (renkañ).

Regelblutung b. (-,-en) : diwad miziek g., flus-gwad miziek g., koll-gwad miziek g.

Regeldetri b. (-) : [mat.] reolenn an tri niver b., reolenn an tri b., reolenn ar c'henfeur b., reolenn ar genfeuriegezh b.

Regelfall g. (-s) : reolad b., reoliegezh b. ; *das ist der Regelfall*, *das entspricht dem Regelfall*, diouzh ar reizh eo, diouzh ar reoladoù eo ; *im Regelfall*, boazet, dre vras, peurvuañ, ar peurvuañ, peurliesañ, ar peurliesañ, d'an ordinal, an hanter eus an amzer, ent-reol.

Regelfläche b. (-,-n) : [mat.] gorreenn eeunien b. ; *windschiefe Regelfläche*, gorreenn c'hwizh b.

Regelhaftigkeit b. (-) : reoliegezh b. ; *statistische Regelhaftigkeit*, reoliegezh stadegel b. ; *tendenzielle Regelhaftigkeit*, reoliegezh tuadurel b.

Regelinterpret g. (-s,-) : [stlenn.] lusker treren g.

Regeljahr n. (-s,-e) : [stadegoù] bloavezh keitat g., bloavezh reol g., bloavezh skoueriek g.

Regelkondensator g. (-s,-en) : [tekn.] tredandougell argemmus b.

regellos ag. : direol, dizurzh, direoliet, dizurzhiet, direizh, dizordren, dizordrenet, dizordret, digempenn, en un doare foutouillek ; *etwas regellos anordnen*, diforzhekaat udb.

Regelosigkeit b. (-) : direolamant g., dizurzh g., direizh g./b., direizhder g.

regelmäßig ag./Adv. : 1. ingal, dalbez, mareadek, prantadek, aketus, riget, bemdez pe liesoc'h, plaen, a-blaen, asidu ; *regelmäßiger Benutzer*, boazier g. ; *regelmäßiger bezahlter Urlaub*, vakañsoù mareadek paeet lies ; *regelmäßiger Besucher eines Marktes sein*, daremprediñ ur foar, pleustriñ ur foar ; *regelmäßig arbeiten*, mont a-blaen gant e labour, labourat ingal, labourat plaen ; *regelmäßig geschehen*, c'hoarvezout ingal ; *ich lese regelmäßig diese Zeitung*, lenn a ran plaen (ingal, asidu) ar gelaouenn-mañ ; *ich gehe*

regelmäßig durch diesen Park spazieren, me a ra va darempred dre al liorzh-se ; *er ging regelmäßig in die Schule*, er ging regelmäßig in die Schule, mont a rae asidu d'ar skol, mont a rae aketus d'ar skol ; *etwas regelmäßig zu einer bestimmten Uhrzeit machen*, kaout euriou d'ober udb ; *mit jemandem regelmäßig korrespondieren*, kenskrivañ ingal gant u.b. ; *ihr Sohn schickt ihr regelmäßig Geld*, arc'hant he devez ingal (a-blaen, riget mat) digant he mab ; *die Bäume wurden in regelmäßigen Abständen gepflanzt*, ingal eo bet plantet ar gwez ; *er kommt regelmäßig zu Besuch*, ingalik e teu da'm gwelet ; *regelmäßig von einem Arzt untersucht werden*, bezañ dindan vedisin ; *informieren Sie mich regelmäßig über den Fortgang der Arbeiten*, roit din da c'houzout e pelec'h e viot erru gant ho labourioù ; **2.** reizh, reizhek, reoliek, reolennek, hervez ar reol, diouzh ar reolenn, diouzh ar reolennoù, reoliet mat, ent-reizh ; [yech.] *regelmäßige Verben*, verboù digemm o fennrannoù g., verboù reizh ls. ; **3.** [mat.] keitkornek, keittuek, reoliek ; *ein Kubus ist ein regelmäßiges Hexaeder*, un diñs a zo par muzul e gerioù ; *regelmäßiges Dreieck*, tric'horn keittuek g. ; *beim regelmäßigen (gleichseitigen) Dreieck betragen alle drei Winkel 60° (sechzig Grad)*, kornioù un tric'horn keittuek a zo 60° pep hini (tri-ugent derez pep hini) ; *regelmäßiges Polygon*, *regelmäßiges Vieleck*, liestueg reoliek g., keitkorn g.

Regelmäßigkeit b. (-) : **1.** ingalded b., ingalder g., mareadegezh b. ; **2.** reizhed b., reizher g., reizhegezh b., reoliegezh b. ; *Regelmäßigkeit der Herzschläge*, reoliegezh korvez ar galon b.

regeln V.k.e. (hat geregelt) : urzhiañ, urzhiata, reoliañ, reolennañ, reolennata, reizhata, reishaat, reizhañ, reizhekaat, reizhennañ, ingalañ, eeunaat, reoliñ, reoliañ, renkañ ; *den Verkehr regeln*, urzhiañ an tremen, urzhiañ an tremenerezh ; *durch gesetzliche Maßnahmen regeln*, lezennaat, melestriñ, reizhennañ, reizhata, reizhaduriñ, reizhekaat, reolennañ, reoliañ ; *den Markt durch gesetzliche Maßnahmen regeln*, reoliañ an nevid ; *die rechtliche Stellung eines Kontos gesetzlich regeln*, kanteolaat ur gont ; *die Nachfolge regeln*, *die Rechtsnachfolge von Todes wegen regeln*, *die Erbschaft regeln*, renkañ ar susit ; *die Finanzen regeln*, delc'her ar c'hontoù ; *jemanden damit betrauen*, *etwas zu regeln*, reiñ udb da reizhañ d'u.b. ; *etwas vertraglich regeln*, kevratelañ udb ; *streng geregelt*, reolennet strizh ; *die Sache ist geregelt*, peurreizhet eo an afer, skaret eo ar gudenn, diskoulmet eo ar gudenn, diluziet eo ar gudenn, graet eo ar stal, graet ar gra ! renket eo an afer, dienket eo an afer, aet an askorn en e lec'h, aet an askorn en e blas, plaenaet eo ar gudenn, ingalet eo an traoù, krog eo ar c'hrog ; *ein geregeltes Leben führen*, ren ur vuhez renket mat, ren ur vuhez plaen ha reoliet mat, ren ur vuhez reizhet mat, kundu ur vuhez reizhet mat.

V.em. : **sich regeln** (hat sich (ak.) geregelt) : en em renkañ, en em gavout, en em zresañ, en em gordañ, reizhekaat, dienañ, emreoliañ ; *es wird sich schon regeln*, en em renkañ a raio e doare pe zoare, an traoù en em gavo, an traoù en em gordo, kavout a ramp hon diluzioù, kavet e vo ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavet e vo ar c'hraf, kavet e vo penaos ober diouti, kavet e vo poell d'ar gudenn-se, kavet 'vo un diskoulm.

regelrecht ag. : reizh, reizhek, reoliek, reolennek, hervez ar reol, diouzh ar reolenn, hervez ar reolennoù, reoliet mat ; [gwashaus] *regelrechte Ausbeutung*, dreistkorvoadur g., dreistkorvoiñ g. ; *ein regelrechtes Inferno*, un tan ifern, un iferniad tan g. ; *ein regelrechter Feuerhagel*, un iferniad tan gant tennoù fuzuilh ha kanol o strakal dibaouez g.

Adv. : e pep reizhfurm, en dailh hag en doare ma'z eo ret, evel ma'z eo dleet, evel eo dleet, evel ma faot, evel a faot, evel ma

tere, ent prop, e doare, a-zoare, a-feson, sklaer, splann, a-dailh, ken na strak, ken na strake, ken na fu, ken na fue, ken na lufri, ken na lufre, hetus / a c'hoari gaer / kaer / brav ha kempenn (Gregor), brav ha prop ; *regelrecht ausbeuten*, dreistkorvoiñ ; *er wurde regelrecht durchgeprügelt*, bet en doa gwashoc'h eget pilat c'hwez ; *Sie haben mich regelrecht betrogen*, paket brav on bet ganeoc'h, toazet brav on bet ganeoc'h, kaotet ha peget on bet prop ha brav ganeoc'h, bratellet on bet prop ha kempenn ganeoc'h, devet on bet prop ha brav ganeoc'h ; *die Menschenmenge auf der Straße riss uns regelrecht mit*, ken leuniet e oa ar straed gant an dud ma vezemp war-zoug enni.

Regelspur b. (-,-en) : hent-houarn treuz unvan g.

Regelstab g. (-s,-stäbe) : [nukl.] barrenn lankañ b.

Regelstrecke b. (-,-n) : [elektronik] trevad yevañ g.

Regelstudienzeit b. (-,-en) : pad reizhennel ar studioù g., pad reolennel ar studioù g.

Regelung b. (-,-en) : **1.** emglev g., diviz g., kendivizad g., P. renkamant g. ; *gütliche Regelung*, emglev a-gengrad g., emglev dre gaer g. ; **2.** reoliadur g., reoladur g., reolennadur g., reol b., reizhennoù ls., reizhennadur g., reizhatarezh g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhidigezh b., reizhad b. ; *Preisregelung*, reolennadur ar prizioù g. ; *im Rahmen der gesetzlichen Regelungen*, e stern al lezenn ; *Flussregelung*, eunadur ar stêrioù g., reoliadur ar stêrioù g., reolierzh ur stêr g., reoliñ ur stêr g. ; **3.** [tekn.] lakaat war reizh g., reoliañ g., reoliñ, reolierzh g., reoliadenn b., reizherezh g., reizhidigezh b. ; **4.** reolierzh g., reoliñ g., reoliañ g. ; *Empfängnisregelung*, reolierzh ar genel g., reoliñ ar genel g. ; **5.** [sturoniezh, stlenn.] arouleviadur g., arouleviañ g. ; **6.** [gwir] kanteolerezh g., kanteolaat g. ; [istor] *gesetzliche Maßnahmen zur Regelung der Anschaffung von Luxusartikeln*, darbaroù krennañ an dispignoù ls.

Regelungstechnik b. (-,-en) : [sturoniezh, stlenn.] arouleviadur g., arouleviañ g.

Regelverstärker g. (-s,-) : [skingomz] amplaer reoliñ g.

regelwidrig ag. : amreol, kontrol d'ar reol, kontrol d'ar reolennoù, amreizh, direizh, direoliek.

Regelwidrigkeit b. (-,-en) : amreolded b., amreolder g., amreizhded b., direizhded b.

Regen g. (-s,-) : **1.** glav g., dour g., P. bererezh g., P. soubenn chas b., P. lañs g. ; *gefrierender Regen*, *Eisregen*, milerc'h g., glav frim g., glav riell g., glav sklas g., glav kler g. ; *mit Regen vermischter Hagel*, glav kemmaesket a c'hrizil g., kazarc'h kemmaesket a c'hlav g./str. ; *leiser Regen*, *feiner Regen*, *Landregen*, uzenn b., stufagn g., ailhenn b., touilhenn b., lugachenn b., litenn b., libistrenn b., glav tanav (bihan, skañv, plaen) g., glizhenn b., glav-kemener g., avel lart g., glavig g., glav munut g., glav tamouezet g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., lusenn b., amzer lous g., amzer dampous b., amzer vrein g., amzer c'hleb g. ; *dichter feiner Regen*, glizhenn stank b. ; *peitschender Regen*, glav foet g., glav pil g., glav pil polos g., dourbil g., glav a gouezh a-rafall g. ; *starker Regen*, *heftiger Regen*, *dichter Regen*, glav puilh ha tev g., pil-dour g., glav stank ha fonnus g., glav druz (stank, pounner, fonnus, puilh, stok) g., glav-beuz, glav-stok g., pilad-glav g., pilad-dour g., glav-pil g., glav-pil-polos g., glav forzh pegement g., glav ken-ha-ken g., glav ken-ha-kenañ g., glav mui-pegem-mui g., glav gwazh-pegem-gwazh g., glav n'eus forzh pegement g., un dourbil a c'hlav g. ; *vom Meer kommender Regen*, morc'hlav g., morenn-c'hlav b., glav o sevel diwar vor g. ; *saurer Regen*, glaveier trenk ls. ; *bei Sonne wie bei Regen*, dre vrav pe dre c'hlav ; *bei strömendem Regen*, dindan ur glav a-bil, dindan ar glav puilh, dindan ar glav-pil, dindan ar glav-stok, dindan ar

glav bras, dindan un dourbil a c'hlav, dre c'hlav bras ; *es macht keinen Spaß, bei strömendem Regen zu wandern*, divourrus (displijus, dihetus) eo bale dindan ar glav puilh, n'eo ket ur brav bale dindan ar glav-pil, ne garan ket mont da vale pa vez glav-stok, ne blij ket kaer din mont da vale pa vez glav-pil ; *durch den Regen angeschwollener Wildbach*, froud koeñvet gant ar glaveier b. ; *ein Monat Regen*, ur mizvezhiad glav g. ; *bald gibt's Regen, es kommt Regen*, emañ o vont d'ober glav, homañ a zo glav ganti, glav a zo enni, glav a zo ganti, treiñ a ra an amzer e glav ; *der Regen setzt ein*, krog eo ar glav d'ober, deuet ez eus glav d'ober, pokañ a ra ar glav, deuet ez eus dour d'ober ; *der Regen setzt wieder ein*, adkregiñ a ra ar glav, glav a ra adarre, glav a ra en-dro, glav a ra a-nevez, adkrog eo ar glav d'ober, adstagañ a ra d'ober glav ; *der Regen wird sich nicht halten*, n'eo ket glav da badout, divanneañ a raio ar glav a-benn nebeut, ar glav-se a baseo ; *der Regen wird den ganzen Tag anhalten*, ne davo ket ar glav feteiz ; *wenn Schwalben tief fliegen, droht Regen*, pa zeu ar gwennilied da zarnijal e tiouganont glav dimp ; *soll das heißen, dass es bald Regen gibt ?* hag ez afe bremañ an amzer da c'hleboriñ ? ; *es sieht nach Regen aus*, glav a zo war an amzer, glav a zo gant an amzer, kinnig a ra ar glav kouezhañ, emañ o vont d'ober glav, homañ a zo glav ganti, amzer-c'hlav a zo, doareet fall eo an amzer, glav a zo enni, glav a zo ganti, gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, gwelet e vez distrap ar glav war an amzer, un distrap glav a zo war an amzer, ne chomo ket divanne (divannach) an amzer, barraouiñ a raio a-barzh nemeur, risklañ a reomp kaout glav, keloù glav a zo gant (war) an amzer, feson c'hlav a zo gant (war) an amzer, fesoniñ a ra d'ober glav, fesoniñ fall a ra, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennañ reiñ glav emañ, troet eo an amzer war ar glav, fesonet fall eo an amzer, stummet fall eo an amzer, stumm ar glav a zo, a-stumm d'ober glav emañ an amzer, stummet eo an amzer d'ar glav, stummet eo an amzer d'ober glav, stummet eo an amzer da c'hleboriñ, bout 'zo lusk da c'hlav, bez' ez eus lusk da c'hlav, lusk da c'hlav a zo war an amzer, luskañ a ra ober glav, dourek eo an amzer, emañ an amzer o nodiñ reiñ glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, an amzer zo stummet diouzh ober glav, stummañ a ra an amzer d'ar glav, stummañ a ra an amzer da gaout glav, stummañ a ra an amzer d'ober glav, feson an dour a zo ganti, feson an dour a zo war an amzer, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant glav a zo, seblant a c'hlav eo kement-se, diougan glav a zo en amzer (gant an amzer, war an amzer), emañ an amzer o vont da c'hlavañ, emañ o tommañ dour dimp, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ, emañ o c'hoññ glav ; *aus dem Nebel wird Regen*, ar vrumenn a ya e glav, ar vrumenn a gouezh e glav ; *der Regen hört auf*, emañ ar glav oc'h ehanañ, terriñ a ra war ar glav, tevel a ra ar glav, divanneañ a ra ar glav, spanaat a ra ar glav, arsaviñ a ra ar glav, arsaviñ a ra ar glav a gouezhañ ; *der Regen hat aufgehört*, tavet eo ar glav, ehanet eo ar glav, spanaet eo ar glav, astalet eo ar glav, troc'het eo seizenn an diaoul, torret eo war ar glav ; *der Regen wollte nicht aufhören*, diehanañ a rae ar glav, didav e oa ar glav, didorr e chomas ar glav ; *warten wir ab, bis der Regen aufhört*, gedomp ar glav da devel, gortozomp ar glav da devel, gortozomp ma tavo ar glav, gortozomp ac'hanen ma tavo ar glav, gortozomp ken a davo ar glav, gortozomp ken na davo ar glav, gortozomp ken na raio ket glav ken, gortozomp lost ar barr ; *wenn der Regen nur endlich aufhörte !* gant ma zeuio da zivanneañ ! ; *der Regen lässt nach*, ardavet eo un tamm ar glav, ardevel a ra ar glav, bihanaet eo ar glav, abafiñ a ra glav, gwanaat a ra ar glav ; *der Wind und der Regen lassen nach*, gwennañ a ra an amzer ; *wir wurden vom Regen überrascht*, ar barr glav a oa deuet

disablant warnomp, sourprenet e voemp gant ur barrad glav pront, sourprenet e voemp gant ar glav, ar glav a gouezhas warnomp en un taol, ar glav a oa deuet warnomp en un taol, ar glav en em gavas disoñj warnomp ; *seit drei Monaten ist kein einziger Tropfen Regen gefallen*, n'eus bet greun glav ebet abaoe tri miz ; *die Erde lechzt nach Regen*, o c'houlenn glav emañ an douar, itik eo an douar gant ar sec'hor, c'hoant glav en deus an douar, diwad eo an douar, an douar a zo erru diwad, glav a zo ezhomm, emañ an douar o c'houlenn dour, ezhomm a c'hlav a zo gant an douar, dober en deus an douar a c'hlav, dober en deus an douar da gaout glav, ur c'hlebiadenn a rafe mil vat d'an douar, emañ an douar en engortoz a gaout glav, emañ an douar en gortoz ar glav, disec'het eo an douar ; *der Regen tut der Ernte wohl*, ar glav a sedera an trevadoù ; *der Regen prasselt gegen die Scheiben*, skoet-diskoet e vez gwer ar prenester gant ar barradoù glav, fraeañ a ra ar glav gwer ar prenester, foetañ a ra ar glav gwer ar prenester, stlakal a ra ar glav ouzh ar prenester ; *der Regen prasselt auf das Dach, der Regen trommelt auf das Dach*, emañ ar glav o pigosat an doenn, pigosat an doenn a ra ar glav ; *der Regen fällt vom Himmel herunter*, ar glav a zered eus an nec'h, ar glav a zered eus an oabl ; *der Regen fällt heftiger denn je*, gwashaet eo d'ober glav, gwashaat a ra ar glav d'ober, ar glav a gresk d'ober, ar glav a daol gwazh eget kent, ar glav a daol ken gwazh ha biskoazh, ar glav a stourm gwazh eget kent, dour a ra gwashañ ma c'hall, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, ar glav a daol forzh pegement, glav a ra ken-ha-ken, glav a ra ken-ha-kenañ, glav a ra kenañ-kenañ, glav a ra mui-pegen-mui, glav a ra gwazh-pegen-gwazh, ar glav a daol n'eus forzh pegement, foetañ a ra ar glav gwazh eget kent, glav a ra forzh pegement, glav a ra n'eus forzh pegement, skeiñ a ra ar glav ken a fust, fustañ a ra ar glav ken-ha-ken ; *Schutz vor dem Regen*, disglavenn b., disglav g., distav g., distavenn b. ; *Deckung vor Wind und Regen*, spagn g. ; *sich vor dem Regen unterstellen*, klask un disglavenn, klask un distav, klask un distavenn, mont da zisglaviñ, mont da waskediñ, mont en disglav, emgledouriñ diouzh ar glav, en em lakaat er gwasked, mont d'ar gwasked, mont da zistav ; *sich bei Regen unter einem Fels unterstellen, bei Regen unter einem Fels Schutz suchen*, mont da zisglaviñ e gwask ur roc'h, kavout disglavenn e gwasked ur roc'h, mont da zisglaviñ e gwask ur garreg ; *sie flüchteten sich schnell vor dem Regen ins Haus*, kabal a savas ganto da vont en ti da zisglaviñ, hastañ a rejont karzhañ d'an ti da zisglaviñ, hastañ a rejont touch d'an ti da zisglaviñ ; *vor dem Regen geschützt*, disglav, en disglav, en distav, diwallet diouzh ar glav, er gwasked diouzh ar glav, goudor diouzh ar glav, goudoret diouzh ar glav ; *etwas vor dem Regen schützen*, disglaviñ udb, gwaskediñ udb, ober disglav d'udb, lakaat udb en disglav, reiñ gwasked d'udb, goudoriñ udb diouzh ar glav ; *in meinem Haus brauche ich mich nicht vor dem Regen zu fürchten*, emañ va zi en disglav ; *die erste Sonne wird den Regen vertreiben*, pa zeuio an heol da darzhañ e raio d'ar glav karzhañ ; *der Regen peitscht*, foetañ a ra ar glav, fustañ a ra ar glav ken-ha-ken ; *der Regen durchnässt seinen Mantel*, ar glav a dreant e vantell ; *der Regen hat die Wege ausgewaschen*, erru eo skarzhet ar gwenodinier gant ar glaveier, erru eo dirañvet ar gwenodinier gant ar glaveier, toulet-didoulet eo ar gwenodennoù gant ar glaveier, kaniet eo an hentoù gant ar glaveier, foeltret eo an hentoù gant ar glaveier, diskoñset eo an hentoù gant ar glav-beuz, diskoñset eo an hentoù gant ar glav-stok ; *der Regen hat den Boden völlig durchweicht*, distrempet (disgwalc'het, diwalc'het) evel bara soubenn eo an douar gant ar glav ; *Regen am Sonntag, Regen am Montag und Regen die ganze Woche*, glav da Sul, glav da Lun, ha glav e-pad ar

sizhun ; *Regen am Mittag, Regen den ganzen Tag*, glav da greisteiz ha glav e-pad an deiz ; *je stärker der Regen ist, umso eher wird er sich geben*, seul greñvoc'h e vez ar glav seul gentoc'h a se e tav ; *zu Regen neigen*, bezañ techet da c'hlav ; *der Regen hat gerade gereicht, den Staub zu besprühen*, n'eus ket graet kalz a c'hlav met kement ha lazhañ ar boultrenn ; *der Regen drückt das Kornfeld platt*, fleañ (stokañ, flakañ, flac'hañ) a ra ar parkad ed gant ar glav ; **2.** [troioù-lavar] *vom Regen in die Traufe kommen*, mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un ounner, kouezhañ diwar ar billig en tan, kouezhañ eus ar billig en tan, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, mont eus ti al louarn da di ar bleiz, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, mont eus ar melchon ruz d'ar brug, tec'hel diouzh trubuilh da gouezhañ e melre, bezañ sot evel Bille o redek en dour a-raok ar glav, mont war ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh, diskar un iliz da sevel ur chapel, difoeltrañ an ti d'ober ur forn ; **3.** [kr-l] *auf Regen folgt Sonnenschein, nach Regen kommt Sonnenschein*, goude ar glav, an disglav - n'eus ket d'an amzer evit en em bakañ - n'eus ket par d'an amzer evit en em bakañ - n'eus kourmoulenn ebet hag a c'hellfe padout da viken - neñv kourmoulet, avel krinet, gwreg kozh kinklet ne badont ket - n'eus droug (n'eus bec'h) ebet a bad bepred - a bep seurt amzer en devez an den - an deiz hizv gwech a zegas un dra hag a ya gant warc'hoazh - war-lerc'h ar glac'har e teu al levenez - goude an enkreiz e teu levenez - goude an daeroù e teu ar c'hoarzh - ar glac'har a dro e levenez - padout a ra ar vuhez hiroc'h eget ar boan - an eil amzer a vev an all - pa deuy an heol da darzhañ, e ray d'ar glav karzhañ - biskoazh glav n'eus graet na davfe, nag avel greñv na gouezhfe - netra re morse n'en deus padet pell - war-lerc'h an triñchin e teu ar pour.

regen V.k.e. (hat geregt) : fichañ, fiñval, flachañ, luskañ ; *er lag auf dem Boden und konnte kein Glied regen*, astennet e oa war an douar ha ne oa evit fichañ (evit fiñval) ezel ebet, chom a rae en diaskren, chom a rae war e ziaskren.

V.em. : **sich regen** (hat sich (ak.) geregt) : fichañ, fiñval, flachañ, boulljal, emfiñval ; *sich nicht regen*, chom motet, chom diflach, chom evel ur maen en ur c'hleuz, chom difiñv evel ur maen en ur c'hleuz, chom hep boulljal eus e blas, ober ar marv bihan, ober e varv bihan, chom a-blas, chom a-boz, chom a-spi, na flachañ takad, na fiñval tamm, na ober fiñvañ ebet, chom hep jestr ebet ; *welche Wonne, welche Lust regt sich nun in meiner Brust*, tridal (tarzhañ) a ra va c'halon gant al levenez, tarzhañ a ra al levenez em c'hreiz, bleuñviñ a ra va c'halon, nag un dudi a sav em c'halon ! pebez dudi a sav em c'hreiz ! ; *P. rege dich ein bisschen*, poent e vefe dit divorfilañ (strilhañ da c'hwen), mat e vefe dit difretañ un tammig ; *es regte sich kein Lüftchen*, ne c'hwezhe mouchig-avel (bannig avel, mouch-avel, likenn avel, strilh avel, takenn avel, pikad avel) ebet, ne c'hwezhe ket an disterañ suc'hadenn, kalm-gwenn e oa ar mor, amzer varv a rae, ne oa ket ul likenn avel, ne oa tamm avel ebet, ne oa ket ur pikad avel, ne oa ket ur banne avel, ne oa ket un dakenn avel, ne oa takenn avel ebet, ne oa ket ul lommig avel, ne oa ket ur strilh avel, ne oa mouchig-avel ebet, ne oa ket ur berad avel zoken, ne oa ket ur begad avel zoken, ne gantree aezhennig avel ebet.

regenarm ag. : sec'h, nebeut a c'hlav ennañ, nebeut a c'hlav en e gerzh.

Regenbö b. (-, -en) : [merdead.] rec'hin glav g., gwalc'hadenn b., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., rizennad c'hlav b., strañsad-glav g., pilad-glav g., pilad-dour g., striflad g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pil-

dour g., dour-bil g., glav puilh g., boullhard g., struilh-dour g., struilhad-dour g., glav beuz g., glav dour-bil g., glav-pil g., bodad glav g., P. soubenn chas b. ; *eine kurze Regenbö*, ur banne glav g., ur walc'hadenn b., ur rizennadig c'hlav b.

Regenbogen g. (-s, -/-bögen) : kanevedenn b., gwareg-ar-glav b., gwareg-an-neñv b., gwareg-c'hlav b., kordenn-c'hlav b., rizenn-c'hlav b., barrenn-c'hlav b., roudenn-gi b., ruban-glav g., ruban-heol g., lost-ar-bleiz g., lostenn-vleiz b., lagad-bleiz g., lost-louarn g., lost-an-diaoul g., seizenn-c'hlav b., seizenn-an-diaoul b., krommetenn b. ; *über den Himmel spannt sich (ak.) ein Regenbogen*, stignet eo gwareg-ar-glav ; *Regenbogen am Morgen, so schönes Wetter nachher wie es vorher war*, gwareg-ar-glav diouzh ar beure ken brav amzer kent ha goude ; *unvollständiger Regenbogen*, born g. ; *das bretonische Wort „born“ bezeichnet einen unvollständigen Regenbogen*, ar ger „born“ a ya da envel ur wareg-c'hlav diechu.

Regenbogenfarben ls. : livioù ar ganevedenn ls. ; *in den Regenbogenfarben schillern*, kanevedenniñ, diskouez holl livioù ar ganevedenn.

regenbogenfarbig ag. : kanevedennek, holl livioù ar ganevedenn gantañ.

Regenbogenforelle b. (-, -n) : [loen.] dluz kanevedenn g.

Regenbogenfragment n. (-s, -e) : born g.

Regenbogenhaut b. (-, -häute) : [korf.] lienenn al lagad b., kanevedenn b., glas al lagad g.

Regenbogenpresse b. (-) : kazetennoù flapaj ls.

Regenbrachvogel g. (-s, -vögel) : [loen.] folligenn-Vae b., kefeleg-Mae g.

Régence b. (-) / **Régencestil** g. (-s) : [arz] ar rejañs b., an doare rejañs g., ar c'hiz rejañs b.

Regendach n. (-s, -dächer) : apoueilh g., baled g., doublet g., disglavenn b., disglav g., distav g., distavenn b., toenn da zisglaviñ b.

Regendefizit n. (-s, -e) : diouer glav g.

regendicht ag. : didreuzus d'ar glav, disglav.

Regendusche b. (-, -n) : glebiadenn b., riñsenn, revriad dour g., gwalc'hadenn b., pilad-glav g., pilad-dour g., P. soubenn chas b. ; *ich habe eine ordentliche Regendusche abbekommen*, paket em eus ur c'hlebiadenn, paket ez eus bet ur pilad-dour ganin, strink am eus bet, paket ez eus bet ur revriad dour ganin, ur c'hlebiadenn a-zoare am eus bet, un tamm mat a strink am eus bet, tapet em eus strink, tapet em eus ur riñsenn.

Regeneinwirkung b. (-) : gwered ar glav g., labour ar glav g.

Regeneration b. (-, -en) : **1.** [bev.] adc'henezadur g., adc'heneziñ g. ; **2.** advevadur g., adc'henel g., azgenel g., adc'hanadur g., astiñvad g., astiñvañ g., azblivaat g., nevesadur g.

regenerativ ag. : nevezadus, nevezus, adnevesaus ; *regenerative Energie*, energiezh nevezadus b., energiezh adnevezus b., gremm nevezus g. ; *Felder, die aus regenerativen Gründen brach gelegt werden müssen*, douar skuizh g.

Regenerator g. (-s, -en) : [tekn.] atorer gwrez g. [*liester* atorerioù gwrez].

regenerieren V.k.e. (hat regeneriert) : **1.** adc'henel [*pennrann* adc'han-], azgenel [*pennrann* azgan-], azblivaat, astiñvañ, advevañ ; **2.** [bev.] adc'heneziñ ; **3.** [kimiezh] azniñvañ.

V.em. : **sich regenerieren** (hat sich (ak.) regeneriert) : **1.** adc'henel [*pennrann* adc'han-], azgenel [*pennrann* azgan-], azblivaat, astiñvañ, advevañ, ragainañ ; **2.** [bev.] adc'heneziñ. **regenerierend** ag. : [bev.] ... adc'heneziñ.

Regenfall g. (-s,-fälle) : koempad glav g., prantad glavek g., rec'hin glav g., gwalc'hadenn b., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., bodad glav g., rizennad c'hlav b.

Regenfälle ls. : glaveier ls., barradoù-glav ls., rec'hinoù glav ls., barroù-glav ls., kaouadoù glav ls., bodadoù glav ls., rizennadoù glav ls., strañsadoù-glav ls., piladoù glav ls., strifladoù ls., taoladoù dour ls., torradoù-glav ls., barroù-dour ls., piliou-dour ls., bouilhardoù ls., strinkadoù-glav ls., skourradoù-glav ls., bouilhadoù glav ls., struilhadoù-dour g., gleboroù ls. ; *ergiebigen Regenfälle*, glaveier fonnus ls. ; *eine Verdoppelung der Regenfälle*, un doublañ a zour g., an hanter muioc'h a c'hlav g. ; *der Pegel des Sees ist nach heftigen Regenfällen deutlich angestiegen*, goude ar barradoù glav puilh eo brasaet mat al lenn ; *durch die Regenfälle schwellen die Bäche an*, ar glaveier a ra d'ar stêrioù koefiñ, ar glaveier a ra d'ar stêrioù kreskiñ ; *die Regenfälle haben den Baum unterwühlt*, diarc'henet eo bet ar wezen gant ar glaveier ; *die Regenfälle haben die Wege ausgewaschen*, erru eo skarzhet ar gwenodinier gant ar glaveier, erru eo dirañvet ar gwenodinier gant ar glaveier, diraganiet eo an hentoù gant ar barradoù glav, toulet-didoulet eo ar gwenodennoù gant ar glaveier, kaniet eo an hentoù gant ar glaveier, foeltret eo an hentoù gant ar glaveier, diskoñset eo an hentoù gant ar barradoù glav ; [diaweladoù amzer] *vorübergehende Regenfälle*, prantadoù glavek ls. ; *vorübergehende gewitterartige Regenfälle*, prantadoù arnevek ls.

Regenfang g. (-s,-fänge) : sistem g., oglenn b., puñs-glav g., puñ-dour-glav g.

Regenflut b. (-,-en) : froud-beuz g., froud-veuz b.

regenfrei ag. : dic'hlav, divanne, divannac'h ; *ein regenfreier Tag*, un deiz divanne g.

Regengebiet n. (-s,-e) : takad glavek g., bro stank ar glaveier enni b.

Regenguss g. (-es,-güsse) : gwalc'hadenn b., tarzhad-dour g., rec'hin glav g., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., bodad glav g., rizennad c'hlav b., strañsad-glav g., pilad-glav g., pilad-dour g., striflad g., strinkad-glav g., skourrad-glav g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pil-dour g., dour-bil g., glav puilh g., bouilhard g., struilh-dour g., struilhad-dour g., glav dour-bil g., glav-pil g., glav-beuz g., bouilhad glav g., P. soubenn chas b. ; *der Regenguss ist bald vorbei*, hemañ eo lost ar barrad-glav, divanneañ a raio ar glav a-benn nebeut ; *der Regenguss bricht aus*, pokañ a ra ar glav ; *warten wir ab, bis der Regenguss vorbei ist*, gortozomp lost ar barr, gedomp ar glav da devel, gortozomp ar glav da devel, gortozomp ma tavo ar glav, gortozomp ac'hanen ma tavo ar glav, gortozomp ken a davo ar glav, gortozomp ken na davo ar glav, gortozomp ken na raio ket glav ken ; *der Regenguss, den wir heute abbekommen haben*, ar barrad glav en deus graet feteiz ; *ein kurzer Regenguss*, ur banne glav g., ur walc'hadenn b., ur rizennadig c'hlav b., ur skilvarr g. ; *vereinzelte Regengüsse*, a) glav bep a lec'h g. ; b) glav bep a amzer g.

Regenkappe b. (-,-n) : kabell g., penngab g., penn-kab g., kougoul g., pichourell g./b., kabuch g., kabuchon g.

Regenkrone b. (-,-n) : tog-simnal g.

regenlos ag. : dic'hlav, divanne, divannac'h ; *ein regenloser Tag*, un deiz divanne g.

Regenmangel g. (-s) : diouer glav g.

Regenmantel g. (-s,-mäntel) : mantell-c'hlav b. [*liester mantilli-glav*], mantell-gougoulek b. [*liester mantilli-kougoulek*], chupenn disglaviñ b.

Regenmeer n. (-s) : [Loar] *das Regenmeer*, Mor ar Glaveier g.

Regenmesser g. (-s,-) / **Regenmessgerät** n. (-s,-e) : [fizik] glavventer g., ombrometr g.

Regenmonat g. (-s,-e) : [istor] miz ar glav g.

Regennacht b. (-,-nächte) : nozvezh c'hlav b., nozvezhiad c'hlav b., nozvezhiad dour b.

Regenperiode b. (-,-n) : buezon dour b., buezon c'hlav b., buezon c'hlaveier b., gleboroù ls., koulz-amzer gleborek g.

Regenpfeifer g. (-s,-) : [loen.] morlivid g. [*liester morlived, morlividi*], mouleg g., nouelig g.

Regenregime n. (-s,-/-s) : hanren ar glaveier g., hanren glavel g.

regenreich ag. : glavek, leun a c'hlav, stank ar glaveier ennañ, techet da c'hlav, gleborek.

Regenrinne b. (-,-n) : kaon g., kan-ti g., noed an doenn g., kan g., kan toenn g., san b., disglaverez b., flondrenn b., divanne g.

Regenrückhaltebecken n. (-s,-) : poull kroniañ an dour glav g., stank b.

Regensburg n. : Regensburg b.

Regenschauer g. (-s,-) : rec'hin glav g., gwalc'hadenn b., barrad-glav g., barr-glav g., kaouad c'hlav b., kaouad glav g., bodad glav g., rizennad c'hlav b., strañsad-glav g., pilad-glav g., pilad-dour g., striflad g., strinkad-glav g., skourrad-glav g., taolad dour g., torrad-glav g., barr-dour g., pil-dour g., dour-bil g., glav puilh g., bouilhard g., struilh-dour g., struilhad-dour g., glav beuz g., glav dour-bil g., glav-pil g., bouilhad glav g., P. soubenn chas b. ; *der Regenschauer bricht aus*, pokañ a ra ar glav ; *der Regenschauer ist bald vorbei*, hemañ eo lost ar barrad-glav, divanneañ a raio ar glav a-benn nebeut ; *warten wir ab, bis der Regenschauer vorbei ist*, gortozomp lost ar barr, gedomp ar glav da devel, gortozomp ar glav da devel, gortozomp ma tavo ar glav, gortozomp ac'hanen ma tavo ar glav, gortozomp ken a davo ar glav, gortozomp ken na davo ar glav, gortozomp ken na raio ket glav ken ; *der Regenschauer, den wir heute abbekommen haben*, ar barrad glav en deus graet feteiz ; *ein kurzer Regenschauer*, ur banne glav g., ur walc'hadenn b., ur rizennadig c'hlav b., ur skilvarr g. ; *vereinzelte Regenschauer*, a) glav bep a lec'h g. ; b) glav bep a amzer g. ; *das Ende des Regenschauers*, lost ar barrad g.

Regenschirm g. (-s,-e) : disglavier g., P. paraplu g., paiplu g. ; *den Regenschirm aufspannen*, digeriñ e zisglavier, difoupañ e zisglavier ; *aufgespannter Regenschirm*, disglavier digor g., disglavier difoupet g. ; *den Regenschirm zuklappen, den Regenschirm zumachen*, seriñ an disglavier, ridañ e baraplu ; [dre skeud.] *wenn der mit dir spricht, musst du einen Regenschirm aufspannen*, skopigellat a ra pa vez o komz, sklabousat a ra pa vez o komz, ur flistrer a zo anezhañ, skop-skop eo pa vez o komz.

Regenschirmart b. (-,-en) : [bev.] spesad gwarez g.

Regenschirmkiel g. (-s,-e) / **Regenschirmspeiche** b. (-,-n) /

Regenschirmstange b. (-,-n) / **Regenschirmstrebe** b. (-,-n) : gwalenn disglavier b. [*liester gwalinier disglavier*] ; *klappbare Regenschirmstreben*, gwalinier plegus un disglavier ls. ; *starre Regenschirmstreben*, gwalinier dibleg un disglavier ls.

Regen-Schnee-Regime n. (n. (-s,-/-s) : hanren glaverch'el g.

Regenschutz g. (-es) : disglav g., disglavenn b., distav g., distavenn b.

regenschwanger ag. / **regenschwer** ag. : glavek, leun a c'hlav, liv ar glav gantañ, feson glav gantañ ; *regenschwangere Wolken, regenschwere Wolken*, malkennoù ls., duadennoù ls., teñvaladennoù ls., koumoul glavek str., koumoul o spurmantañ ar glav str., koumoul o titourañ ar glav str.

regensicher ag. : didreuzus d'ar glav, disglav, en disglav.

Regent g. (-en,-en) : [polit., istor] lezroue g., rejant g. ; *Prinzregent*, priñs rejant g. ; *als Regent fungieren*, rejantañ, bezañ rejant.

Regentag g. (-s,-e) : devezh dour g., devezh glav g., devezhiad glav g., devezh mouest g., devezh mouestijenn g., P. devezh lañs g. ; *Regentage*, devezhiennou glav ls.

Regentin b. (-,-nen) : [polit., istor] lezrouanez b., rejantez b.

Regentonne b. (-,-n) : sistern g., oglenn b., puñs-glav g., puñs-dour-glav g.

Regentropfen g. (-s,-) : *ein Regentropfen*, un dakenn c'hlav b., un dakadenn c'hlav b., ur berad glav g., ur c'hlavenn b. ; *dicker Regentropfen*, glavadenn b. ; *von Regentropfen besprenkelt*, glavennet ; *einzelne Regentropfen fallen*, ober a ra glavennou, glavenniñ a ra, glizhenniñ a ra, glavigañ a ra.

Regentschaft b. (-,-en) : 1. rejañs b. ; 2. ren g., renadur g., renerezh g. ; *die Regentschaft dieses Königs war ein wahrer Segen für sein Land*, ren ar roue-se a voe ur frouezhenn gaer evit e vro.

Regentschaftsrat g. (-s,-räte) : kuzul rejañs g.

Regenvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] 1. folligenn-Vae b., kefeleg-Mae g. ; 2. kilheri g. ; 3. kefeleg-aod g. ; 4. penngamm Eurazia g.

Regenwald g. (-s,-wälder) : 1. koadeg c'hleb b. ; *tropischer Regenwald*, koadeg c'hleb trovanel b., koadeg c'hleb kehederel b. ; *gemäßigter Regenwald*, koadeg c'hleb kerreizh b. ; *Baldachin des Regenwaldes*, *Schirm des Regenwaldes*, kerniaoueg b. ; 2. *Regenwald der Meere*, karreg koural b., kouraleg kloued b.

Regenwasser n. (-s) : dour-glav g. ; *fließendes Regenwasser*, dour-ruilh g. ; das Regenwasser auffangen, degemer an dour glav, dastum an dour glav.

Regenwasserspeicher g. (-s,-) : sistern g., oglenn b., puñs-glav g., puñs-dour-glav g.

Regenwetter n. (-s) : amzer-c'hlav b., strouilh g. ; [tr-I] *so lang wie drei Tage Regenwetter*, hir evel un deiz hep butun, hir evel an drougamzer, hir evel un devezh mediñ, hir evel ur sizhun hep bara, keit hag a'chanen d'al loar, ... a bad un hirnezh, ... a bad ur james, keit-ha-keit all, lostek ; *ein Gesicht wie sieben Tage Regenwetter machen*, bezañ kozh e benn, ober kozh vin, bezañ izel e gribell, bezañ izel e glipenn, bezañ hir e vaill, bezañ hir e fri, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, ober e benn mousklenn, c'hoari e benn bihan, ober ur penn kozh, bezañ stag ur moulbenn ouzh e fas, bezañ teñval e benn, bezañ teñval e dal, bezañ war e du fall, bezañ trist evel ur pesk en ur bod lann, bezañ o c'hoefiñ, bezañ koeñvet e boch, bezañ kintoù en an-unan, astenn e vuzelloù, mourrennañ, na vezañ doare ar friko war an-unan, bezañ heñvel ouzh Doue Pleuveur, bezañ mantret (trist) evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan, bezañ trist evel ar marv, bezañ trist evel an Ankoù, bezañ trist-marv, bezañ trist evel pa vefed e kañv, bezañ sart evel gouel an Anaon, bezañ karget e vazh a spenn, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, ober beg a-dreuz, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù.

Regenwind g. (-s,-e) : avel-c'hlav b.

Regenwolke b. (-,-n) : kogus krec'hellek str., malkenn b., duadenn b., teñvaladenn b., koumoul glavek str. ; *sich mit Regenwolken überziehen*, malkenniñ ; *der Himmel überzieht sich mit Regenwolken*, mont a ra an deñved da saout ; *dunkle Regenwolken hängen dicht am Himmel*, moret eo an amzer ; *der Himmel bedeckt sich mit dunklen Regenwolken*, korboniñ a ra an amzer, tarasiñ a ra an amzer.

Regenwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] buzbug str., preñv-douar g. ; *ein Regenwurm*, ur vuzhugenn b. ; *Regenwürmer suchen*,

Regenwürmer fangen, *Regenwürmer sammeln*, buzhuka ; *der Regenwurm schlängelt sich über den Boden*, en em dorgeilliñ a ra ar vuzhugenn war an douar.

regenwurmartig ag. : buzbugheñvel.

Regenwurm Kot g. (-s) : kaoc'h buzbug b.

Regenwurmkothäufchen n. (-s) : tortigell kaoc'h buzbug b., kac'hadenn vuzbug b.

Regenzeit b. (-,-en) : 1. buezon dour b., buezon ar glaveier b., gleborou ls., koulz-amzer gleborek g. ; 2. [hinouriezh] mare ar glebor g.

Reggae g. (-pe -s) : [sonerezh] reggae g.

Regie b. (-,-n) : 1. [c'hoariva] leurennañ g. ; 2. [film, skinwel, skingomz] kenwerch-hañ g., seveniñ g. ; 3. meradur g., mererezh g., renerezh g. ; *staatliche Regie*, meradur Staat g. ; *sich unter staatlicher Regie befinden*, bezañ dindan meradur ar Stad, bezañ dindan renerezh ar Stad.

Regieanweisung b. (-,-en) : [c'hoariva] notenn leurennañ g., meneg leurenniñ g.

Regieassistent g. (-en,-en) : eiler leurennañ g., skoazeller-leurenner g., eiler kenwerch-hañ g., skoazeller-kenwercher g., skoazeller-sevener g.

Regieassistentz b. (-) : [skinwel, skingomz, filmañ] ardoerezh g., ardeñ g.

Regieklappe b. (-,-n) : [filmañ] stakell b.

Regieleiter g. (-s,-) : [film, skinwel, skingomz] pennardoer g.

regierbar ag. : gouarnadus, ... a c'heller gouarn.

Regiebetrieb g. (-s,-e) : embregerezh dindan veradur g.

Regieraum g. (-s,-räume) : [film, skinwel, skingomz] studio enrollañ g., studio filmañ g., studio ardeñ g.

regieren V.k.e. (hat regiert) : 1. bleinañ, ren, gouarn, melestriñ, pennreizhañ, eeunaat ; *ein Land regieren*, gouarn ur vro, ren war ur vro ; *Geld regiert die Welt*, an arc'hant an hini eo a c'hoularn red ar bed, stur ar bed eo an arc'hant, an arc'hant an hini eo a vlein ar bed, an arc'hant eo penn, an arc'hant eo ar skoulm, an arc'hant eo ar vudurun, hep arc'hant brezel ebet ; *die Gesetze regieren die Welt*, al lezennoù a eeuna ar bed, al lezennoù a reizhenn ar bed ; 2. ober war dro ; [merdead.] *die Segel regieren*, embreger ar gouelioù ; *ein Schiff regieren*, leviata ur vag, embreger ul lestr ; [Bibl] *Gott machte zwei große Lichter, ein größeres Licht, das den Tag regiere, und ein kleineres Licht, das die Nacht regiere*, Doue a grouas div sklêrjenn gaer, unan evit sklaeraat en deiz, an eil evit goulaouiñ en noz ; 3. [yezh.] degas ; *diese Präposition regiert den Dativ*, degaset e vez un dativ gant an araogenn-se.

V.gw. (hat regiert) : 1. ren ; *gemeinsam regieren*, kenren ; *autoritär regieren*, ober e renkoù (e, war) ; *über ein Land regieren*, ren war ur vro ; 2. [dre skeud.] ren, bezañ ; *Frieden regiert in diesem Land*, ar peoc'h an hini eo a ren er vro-se, emañ ar peoc'h hag an emglev o ren er vro-se, plaen eo an traoù er vro-se ; *in diesem Land regieren einfach nur Gewalt und Terror*, dre ar vro-se n'eus nemet stign ha lazh, er vro-se ne ren nemet stign ha lazh, ar pil hag al lazh eo a ren er vro-se.

V.em. **sich regieren** (hat sich (ak.) regiert) : *sich selbst regieren*, en em c'hoularn.

regierend ag. : o ren ; *regierende Königin*, rouanez pried b., rouanez kenseurt b. ; [Berlin] *regierender Bürgermeister*, bourc'hvestr-gouarnour g.

Regierende(r) ag.k. g./b. : renour g., renouez b., gouarnour g., gouarnerez b., amaezhier g., amaezhier b. ; *die Regierenden und die Regierten*, an amaezhierien hag an amaezhidi, ar c'hoularnerien hag ar c'hoularnidi, ar renourien hag ar renidi.

Regierte(r) ag.k. g./b. : renad g., renadez b., amaezhiad g., amaezhiadez b., gouarned g. [liester gouarnidi], gouarnedez b. ; *die Regierenden und die Regierten*, an amaezhierien hag

an amaezhidi, ar c'houarnerien hag ar c'houarnidi, ar renourien hag ar renidi.

Regierung b. (-,en) : gouarnamant g., sturiez g., stadrenerezh g., renadur g., renidigezh b., ren g., bleinerezh g., bleinadur g., levierezh g., gouarnour g., gouarnerezh g., strollad-ministred g., kabined g., renerezh-bro g., renerezh-Stad g. ; *gemeinsame Regierung*, kenrenerezh g. ; *klerikale Regierung*, gouarnamant kloerel g. ; *Beteiligung an der Regierung*, perzhiadur er gouarnamant g. ; *der Groll gegen die Regierung wächst*, war-gresk e ya ar mouzherezh a-enep ar gouarnamant ; *eine Regierung bilden*, amparañ ur gouarnamant ; *provisorische Regierung*, *Interimsregierung*, *Übergangsregierung*, gouarnamant ersezadel g., gouarnamant da c'hortoz g., etrerer g., etrerrenadur g. ; *die Regierung gerät ins Wanken*, horjellañ a ra ar gouarnamant ; *die Regierung bricht auseinander*, ar gouarnamant a gouezh en e boull ; *wenn es der Regierung gelingt, sich wieder zu fangen*, mar deu ar gouarnamant war e zres ; *eine Regierung anerkennen*, angemer ur gouarnamant ; *die Regierung absetzen*, *die Regierung stürzen*, distroadañ ar gouarnamant, lakaat sav dindan ar gouarnamant.

Regierungs- : ... gouarnamantel, ... ar gouarnamant.

Regierungsantritt g. (-s,-e) : donedigezh er galloud b.

Regierungsbank b. (-) : [breudou] bank ar gouarnamant g., bank ar vinistred g.

Regierungsbeamte(r) ag.k. g. : amaezhiad gouarnamantel g., kargiad gouarnamantel g., P. paotr ar gouarnamant, mevel ar gouarnamant g.

Regierungsbezirk g. (-s,-e) : bann g., pastel-vro b., rannbarzh b., ranndir b., tachenn b., korn-bro g., kornad g., korniad g., distrig g.

Regierungschef g. (-s,-s) / **Regierungschefin** b. (-,-nen) : penn ar gouarnamant g., pennvinistr g., pennvinistrez b., stadrener g., stadrenerezh b.

Regierungsdirektor g. (-s,-en) : sekretour meur g., pennsekretour g.

Regierungsdirektorin b. (-,-nen) : sekretourez veur b., pennsekretourez b.

Regierungserklärung b. (-,-en) : disklêriadur ar gouarnamant diwar-benn e bolitikerezh dre vras g.

regierungsfeindlich ag. : a-enep ar gouarnamant, enepgouarnamant.

Regierungsform b. (-,-en) : renad politikel g., doare da c'houarn g. ; *parlamentarische Regierungsform*, reizhiad derc'houezadel b.

regierungsfreundlich ag. : a-du gant ar gouarnamant.

Regierungsführung b. (-) : gouarnerezh g.

Regierungsfunktion b. (-) : arc'hwel gouarn g.

Regierungsgewalt b. (-) : beli b.

Regierungskoalition b. (-,-en) : kengevreadur gouarnamantel g., kengevreadur gouarn g.

Regierungskrise b. (-,-n) : enkadenn e-kreiz ar gouarnamant b., enkadenn c'houarn b.

Regierungspartei b. (-,-en) : strollad politikel lodek er gouarnamant g.

Regierungspräsident g. (-en,-en) : gouarnour g., prefed g.

Regierungspräsidentin b. (-,-nen) : gouarnourez b., prefedez b.

Regierungsprovinz b. (-,-en) : rannbarzh b., ranndir b., proviñs b., distrig g.

Regierungsrat g. (-s,-räte) : 1. kuzulier melestradurel g., uhelgargiad g. ; 2. [Bro-Suis] ezel eus ar c'huzul Stad g.

Regierungsrätin b. (-,-nen) : 1. kuzulierezh velestradurezh b., uhelgargiad b. ; 2. [Bro-Suis] ezel eus ar c'huzul Stad g.

Regierungssitz g. (-es,-e) : sez ar gouarnamant b./g.

Regierungssprecher g. (-s,-) : mouezh aotreet ar gouarnamant b.

Regierungssprecherin b. (-,-nen) : mouezh aotreet ar gouarnamant b.

Regierungssystem n. (-s,-e) : renad politikel g., doare da c'houarn g., reizhiad politikel b. ; *parlamentarisches Regierungssystem*, renad parlamantel g., reizhiad parlamantel b. ; *präsidentielles Regierungssystem*, renad prezidantel g.

Regierungsverordnung b. (-,-en) : dekred g., erverkadur g., erbedadenn b., kemennadur g., ordrenañ b., diferadenn b., krennlezeñ b.

Regierungszeit b. (-,-en) : embregvezh ur gouarnamant g., embregvezh e penn ur gouarnamant g., ren g., renadur g. ; *fünfjährige Regierungszeit*, pempbloaziad e penn ar gouarnamant g. ; *nach einer sehr kurzen Regierungszeit*, goude bezañ renet nebeut-bras a amzer.

Regieunternehmen n. (-s,-) : embregerezh dindan meradur ar Stad g.

Regime n. (-s,-/s) : 1. renad g., urzh politikel g. ; *diktatorisches Regime*, renad diktatur g. ; *totalitäres Regime*, renad hollvelour g. ; *repressives Regime*, renad gwasker g., renad moustrus g. ; *sozialistisches Regime*, renad sokialour g. ; *faschistisches Regime*, renad faskour g. ; *das faschistische Vichy-Regime ist an der Zerstückelung der Bretagne schuld*, diwar intrudu renad faskour Vichy eo, eo bet dispenet Breizh ; *kapitalistisches Regime*, renad kevalour g. ; *demokratisches Regime*, renad gwerinel g. ; *Sturz eines Regimes*, distroadur ur renad g. ; *Wiederhersteller eines Regimes*, assaver ur renad g. ; *Wiederherstellung eines Regimes*, *Restauration eines Regimes*, assavidigezh ur renad b. ; *ein Regime wiederherstellen*, assevel ur renad ; [istor, Bro-C'hall] *das Ancien Régime*, ar Renad Kozh g. ; 2. hanren g. ; *nivales Abflussregime*, hanren erc'hel g. ; *Regen-Schnee-Regime*, hanren glaverc'hel g. ; *Niederschlagsregime*, hanren ar glaveier g., hanren glavel g. ; *Windregime*, hanren an avelioù g.

Regime-Krise b. (-,-n) : enkadenn renad b.

Regimekritiker g. (-s,-) : enebour ar renad g., disrannad politikel g., rebarbour d'ar renad g., rebarbour ouzh ar renad g.

Regimekritikerin b. (-,-nen) : enebourez ar renad b., disrannadezh politikel b., rebarbourez d'ar renad b., rebarbourez ouzh ar renad b.

Regiment¹ n. (-s,-er) : [lu] rejimant g., P. rujumant g. ; *jemanden einem Regiment zuteilen*, rejimantañ u.b.

Regiment² n. (-s,-e) : mererezh g. ; *das Regiment führen*, bezañ ar gontell hag an dorch gant an-unan, bezañ al letern hag ar gouloù gant an-unan, kas ar penn hag an troc'h, bezañ ar mestr (ar rener), ober e renkoù, tailhañ e vestr, lakaat e droad er par, klask ober lezennoù, ober al lezenn d'ar re all, lezenniñ, bezañ ar stur etre e zaouarn, bezañ an dorn gant an-unan, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, bezañ an damani gant an-unan ; *P. sie führt das Regiment im Hause*, ur c'horporal faoutet (ur geben, un tourc'hpaoth, ur wreg-ozhac'h, ur Vari bragoù, ur c'hrakozac'h) a zo anezhi, honnezh a ra he Mari bragoù, ar vrozh hag ar bragoù a zo ganti war un dro, honnezh eo a staot ouzh ar voger, an tog hag ar c'hoef a zo ganti, honnezh an hini eo a gas ar penn hag an troc'h, ganti emañ an damani.

Regiments- : rejimantel, ... rejimant.

Regimentskommandeur g. (-s,-e) : [lu] koronal g.

Region b. (-,-en) : 1. rannvro b., rannvroad b., korn-bro g., kornad-bro g., korn-douar g., kornad-douar g., kornad g., korniad g., kordennad b., tolead g. ; *die Region Bretagne*,

rannvro Breizh b. ; **2.** [melestradur, polit.] rannbarzh b., ranndir b. ; **3.** [korf., mezeg.] rannbarzh b., tachad g. ; *die urethro-genitale Region*, an tachad kantraozh-genel g. ; **4.** [goapaus] *er schwebt in höheren Regionen*, kollet (beuzet) eo en e brederiadennoù, aet eo gant e soñjoù iskis, emañ adarre gant e sorbiennoù, emañ o lonkañ soñjoù, emañ gant e hunvreoù, emañ en ifernioù, emañ o plavañ e lec'h all, emañ e spered o nijal, azezet eo war e spered, aet eo e spered da stoupa, lezel a ra kabestr gant e spered, balafenniñ a ra, soñjal a ra e lec'h all, treiñ a ra e spered e lec'h all, treiñ a ra a bep tu gant avel e hunvreoù, n'emañ ket gant e jeu, n'emañ ket e dreid war an douar, mont a ra e spered a-zehoù hag a-gleiz, e soñj a zo war veaj, disoñj eo e spered ; *er schwebt oft in höheren Regionen*, hennezh a zo ur pesketaer loar.

regional ag. : **1.** [er par broadel ha lec'hel] rannbarzhel, rannvroel, ... rannvro, ... ar rannvro, kornbroel ; *die regionale Tagespresse*, ar c'hazetennoù pemdeziek rannvroel ls. ; **2.** [er par etrebroadel] rannvedel ; *regionaler Konflikt*, brezel rannvedel g. ; **3.** *dynamische und regionale Ozeanographie*, moroniezh deskrivañ b.

Regionalanästhesie b. (-,-n) : [mezeg.] dieraenziñ parzhek g. **Regionalbewohner** g. (-s,-) : rannvroad g. [*liester* rannvroidi]. **regionalisieren** V.k.e. (hat regionalisiert) : **1.** [er par broadel ha lec'hel] rannvroelaat ; **2.** [er par etrebroadel] rannvedelaat. **Regionalisierung** b. (-) : **1.** [er par broadel ha lec'hel] rannvroeladur g., rannvroelaat g. ; **2.** [er par etrebroadel] rannvedeladur g., rannvedelaat g.

Regionalismus g. (-) : [polit.] rannvroelouriezh b., rannvroelezh b.

Regionalist g. (-en,-en) : [polit.] rannvroelour g., rannvroeler g.

Regionalkrankenhaus n. (-es,-häuser) : [mezeg.] pennospital rannvro g.

Regionalrat¹ g. (-s,-räte) : kuzul rannvro g. ; *Regionalrat der Bretagne*, Kuzul Rannvro Breizh g.

Regionalrat² g. (-s,-räte) : kuzulier rannvro g.

Regionalsprache b. (-,-n) : yezh rannvro b. ; *die Europäische Charta der Regional- oder Minderheitensprachen*, karta Europa ar yezhoù rannvro pe bihanniver b.

regionenübergreifend ag. : etrerannvroel, etre rannvroioù.

Regionsbewohner g. (-s,-) : rannvroad g. [*liester* rannvroidi].

Regisseur g. (-s,-e) : **1.** [c'hoariva, film] leurenner g., ardoer g. ; **2.** [skingomz, skinwel] kenwercher g., sevenour g., ardoer g., realizatour g.

Regisseurin b. (-,-nen) : **1.** [c'hoariva, film] leurenner b., ardoerez b. ; **2.** [skingomz, skinwel] kenwercher b., sevenourez b., ardoerez b., realizatourez b.

Register n. (-s,-) : **1.** marilh g., jistr g., fichennaoueg b., roll g., rollad g., kaier g., levr g., levr-roll g., kavlec'h g. ; *Personenstandsregister*, *Standesamtsregister*, kaier ar bev hag ar marv g., marilh ar boblañs g. ; *in ein Register eintragen*, marilhañ, kaierañ, enskrivañ, enrollañ ; *ins alte Register gehören*, bezañ diamzeret, bezañ dispredet (er-maez eus ar c'hoari, mat da stlepel war ar wrimenn, e-maez a c'hiz), bezañ aet e-maez a implij, bezañ aet er-maez, bezañ graet e reuz gant an dra-mañ-tra ; **2.** [sonerezh] rejistr ograou g., stirad g. ; *hohes Register*, stirad uhel g., stirad barr g. ; *tiefes Register*, stirad strad g., stirad izel g. ; **3.** [dre skeud.] *die Register ziehen*, bezañ ouzh ar stur ; *alle Register spielen lassen*, *alle Register ziehen*, ober tan gant forzh peseurt koad, ober ibil gant kement tamm koad a zo, ober bec'h bras, ober e seizh posupl (e seizh gwellañ), ober e c'halloud, lakaat e holl spi, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, bale war ar mor, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en

e holl c'halloud, lakaat an diaoul e pevar, ober an diaoul hag e bevar, c'hoari an diaoul hag e bevar, mont dizamant dezhi, en em aketiñ e pep doare, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober diouzh e wellañ, ober diouzh e wellañ-holl, ober eus e wellañ, ober e wir wellañ, ober gwelikañ ma c'haller, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller, ober kement ha ma c'haller, ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma c'haller, ober herrañ ma c'haller, ober her da ma c'haller, ober e c'halloud, ober e wellañ, lakaat holl e albac'henn d'ober udb, dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl studi hag e holl nerzh (ober a-walc'h) evit dont a-benn eus udb (Gregor).

Registerauszug g. (-s,-auszüge) : paper g., akta g., merk g., skrid g.

Registerdatenbank b. (-,-en) : [stlenn.] diaz marilhoù g., bon marilhoù g.

Registerkarte b. (-,-n) : [stlenn.] ivinell b. ; *die aktive Registerkarte schließen*, klozañ an ivinell digor.

Registermark b. (-) : [istor, arc'hant.] mark skomet g.

Registernavigation b. (-) : [stlenn.] gwedeiñ dre ivinelloù g.

Registertonne b. (-,-n) : [merdead.] tonell b., tonellad b. ; *500 Registertonnen haben*, jaojañ pemp kant tonell ; *Bruttoregistertonne*, fard-jaoj g., fard kriz g., fard gros g., jaoj kriz g. ; *Nettoregistertonne*, fard rik g., jaoj rik g.

Registerzug g. (-s,-züge) : [sonerezh] *ein Registerzug*, ur re stiradoù g.

Registrant g. (-en,-en) : [melestr.] disklêrier g.

Registrar g. (-s,-en) : grefier g.

Registratur b. (-,-en) : **1.** fichennaoueg b. ; **2.** marilhadur g., marilherezh g., kaieradur g., enskrivadur g., enskriverezh g., enroll g., enrolladur g., fichennañ g. ; **3.** grefti g., gref g.

Registrierballon g. (-s,-s) : [tekn.] baloñs-sontañ g., baloñs enroll g.

registrieren V.k.e. (hat registriert) : marilhañ, kaierañ, enskrivañ, enrollañ, fichennañ, fichennaouiñ, katalogañ, rolladañ, rolladennañ, rollañ ; *mein Auftrag erschöpft sich darin, die Briefe zu registrieren*, n'eus bet roet ken karg din d'ober panevet da varilhañ al lizheroù, n'eus em c'harg ken tra nemet marilhañ al lizheroù, n'eus bet kemennet din ken tra nemet marilhañ al lizheroù ; [polis] *registriert sein*, bezañ e fichennaoueg ar polis, bezañ marilhet e anv e fichennaoueg ar polis.

Registrierer g. (-s,-) : marilher g.

Registriergerät n. (-s,-e) : ardivink enskrivañ g., ardivink enrollañ g., enskriver g. [*liester* enskriverioù], enroll g. [*liester* enrollerioù], enskriverez b. [*liester* enskriverezioù], marilher g. [*liester* marilherioù].

Registrierkasse b. (-,-n) : kefierez b. [*liester* kefierezioù]

Registriernummer b. (-,-n) : niverenn varilh b.

Registrierung b. (-,-en) : marilhadur g., marilherezh g., marilhañ g., kaieradur g., enskrivadur g., enskriverezh g., enroll g., enrolladur g., fichennañ g.

Registrierungsstift g. (-s,-e) : [film] adskilf g.

Reglement n. (-s,-s) : reoliadur g., reolennadur g., reizhadur g., reizhennadur g., reizhataerezh g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhad b., reol b., reolennoù ls., reizhennoù ls. ; *ein strenges Reglement*, ur reizhadur houarn g., ur reizhadur dir g., ur reizhadur strizh g., ur reizhadur rust g., ur reizhadur garv g.

reglementieren V.k.e. (hat reglementiert) : reoliañ, reoliñ, reolennañ, reizhennañ, reizhekaat, reizhata, reizhaduriñ, urzhiata ; *den Markt reglementieren*, reoliañ an nevid.

Reglementierung b. (-,-en) : reoliadur g., reolennadur g., reizhadur g., reizhadurezh b., reizhataerezh g., reizhad b., reolennoù ls., reizhennoù ls.

reglementmäßig ag. : reizh, diouzh ar reizh, diouzh ar reol, diouzh ar reolenn, diouzh ar reizhenn, reolennel, reolennek.

Regler g. (-s,-) : 1. reoliataer g. [*liester reoliataerioù*], reizher g. [*liester reizherioù*], reishaer g. [*liester reishaerioù*], reolier g. [*liester reolierioù*], ardivink reoliañ g., kompezer g. [*liester kompezerioù*] ; 2. [labour-douar, arar] *Tiefenregler*, eskob g. [*liester eskoboù*], krizer g. [*liester krizerioù*] ; 3. [sturoniezh, stlenn., fizik] aroulevier [*liester aroulevieroù*].

Reglette b. (-,-n) : [moull.] etrelinenner g. [*liester etrelinennerioù*].

reglos ag. : difiñv, diflach, difich, dilusk, digeflusk, dilavig, diloc'h, mot, motet, reut evel un tamm koad, alamant ebet gantañ, divuhez ; *reglos sein*, na ober esmae ebet, chom a-blas, chom a-boz, chom a-spi, na flachañ takad, na fiñval tamm, na ober fiñvañ ebet ; *reglos auf dem Boden liegen*, chom en diaskren, chom war e ziasken.

regnen 1. V.dibers. gwan (es hat geregnet) : ober glav, glaviñ, glavañ, P. glebiañ, dizourañ, ober dour, lañsañ ; *es regnet*, glav a zo ganti, glav 'zo oc'h ober, glav a ra, ober a ra glav, dour a ra, druz eo an traoù, kouezhañ a ra ar glav, pilat a ra ar glav, glaviñ a ra, emañ o c'hlaviñ, emañ o c'hlavañ, emañ ar glav o kailharañ, P. ober a ra lañs, P. wateriñ a ra, P. lañsañ a ra ; *gestern regnete es, heute aber scheint die Sonne*, glav a oa bet dec'h, hiziv avat e par an heol - kement a c'hlav ma oa dec'h, ken splann e par an heol hiziv ; *es hat gestern geregnet*, dec'h en doa graet glav ; *es hat im Herbst viel geregnet*, glavek (kailharek) eo bet an diskar-amzer, stank eo bet an devezhiennoù glav (an devezhoù glav) en diskar-amzer ; *es regnete oft, dennoch war der Urlaub schön*, techet e oa an amzer da c'hlav, brav e voe ar vakañsoù memes tra ; *in den Herbstferien regnet es oft*, techet eo vakañsoù an diskar-amzer da c'hlav ; *im Sommer regnet es nicht so viel wie im Herbst*, ne ra ket kement a c'hlav en hañv hag en diskar-amzer ; *es hat ein bisschen geregnet*, ur banne glav 'zo bet ; *es wird nicht regnen*, ne vo ket a c'hlav, divanne e chomo an amzer ; *es regnet stark*, *es regnet richtig heftig*, glav a ra kenañ, dour a ra da vat, glebiañ a ra da vat, ar glav a beg, glav a ra a-rec'hin, glav a ra a-rehin, glav a ra a-vratell, kouezhañ a ra ar glav a-vratell, kouezhañ a ra ar glav a-rafoll, kouezhañ a ra ar glav a-bil, glav bras a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, teurel a ra dour, glav touseg a ra ; *es regnet und die Sonne scheint*, emañ an heol o parañ hag ar glav o kailharañ, glav a ra ha tomm an heol, emañ an diaoul o pilat (o kannañ) e wreg ; *es regnet weiter*, delc'her a ra d'ober glav ; *es regnet Blasen*, c'hwezigenniñ a ra an dour gant ar glav, klogoriñ a ra an dour gant ar glav, klogorennañ a ra an dour gant ar glav, lagadenniñ a ra an dour gant ar glav ; *es regnet immer heftiger*, gwashaat a ra d'ober glav, gwashaat a ra ar glav d'ober, ar glav a gresk d'ober, ar glav a stourm gwazh eget kent, kreskiñ a ra d'ober glav ; *es hat angefangen zu regnen*, krog eo ar glav d'ober, deuet ez eus glav, pokañ a ra ar glav, deuet ez eus dour d'ober ; *jetzt fängt es an zu regnen*, setu pelloc'h deuet ar glav ; *es regnet in Strömen*, *es regnet Bindfäden*, dislonkañ a ra ar barr-amzer, kouezhañ a ra ar glav a-rafoll, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, skeiñ a ra gant ar c'helorn, skeiñ a ra gant ar bezel, skeiñ a ra gant barazhioù, ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, glav a ra a-rehin, glav a ra a-vratell, kouezhañ a ra ar glav a-vratell, glav a ra forzh pegement, glav a ra n'eus forzh pegement, glav a ra kenañ, ar glav a gouezh puilh (a-builh, puilh-ha-puilh) evel gant ur bezel, ober a ra glav a-bil,

kouezhañ a-bil a ra ar glav, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, glav a ra ken-ha-ken, glav a ra mui-pegenn-mui, glav a ra gwazh-pegenn-gwazh, ar glav a daol ken-ha-kenañ, ar glav a daol kenañ-kenañ, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, teuler a ra dour, ober a ra ur barr-dour, ober a ra ur barr-amzer, glav foll a ra, ober a ra glav a-daol, a-boullad (a-boulladoù) e kouezh ar glav, ober a ra glav a-rec'hin, glav a ra a-skuih, glav stank a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, glav meur a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, piliou dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav-pil-polos a ra, glav a ra a-skudellad, foetañ a ra ar glav, ar glav a stourm, glav-pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor), glav a ra a-skudellad, P. ober a ra lañs, P. wateriñ a ra, P. lañsañ a ra ; *es hat acht Tage lang ununterbrochen geregnet*, e-pad eizhtez e talc'has ar glav da gouezhañ ; *es hat angefangen zu regnen*, krog eo ar glav d'ober, pokañ a ra ar glav, deuet ez eus glav, deuet eo ar glav d'ober, deuet ez eus dour d'ober ; *es sieht so aus, als ob es regnen wollte*, homañ a zo glav ganti, emañ o vont d'ober glav, amzer-c'hlav a zo, risklañ a reomp kaout glav, keal da gaout glav a zo ganti, glav a zo enni (ganti), gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, ne chomo ket divanne an amzer, barraouiñ a raio a-barzh nemeur, feson c'hlav a zo gant (war) an amzer, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennañ reiñ glav emañ, troet eo an amzer war ar glav, stumm ar glav a zo, stummet fall eo an amzer, doareet fall eo an amzer, stummet eo an amzer d'ar glav, stummet eo an amzer d'ober glav, emañ o c'horiñ glav, amzer fall a zo ganti, stummañ a ra an amzer d'ar glav, stummañ a ra an amzer da gaout glav, a-stumm d'ober glav emañ an amzer, an amzer a zo stummet diouzh ober glav, stummañ a ra d'ober glav, lusk da c'hlav a zo en amzer, luskañ a ra ober glav, bez' ez eus lusk da c'hlav, dourek eo an amzer, emañ an amzer o nodiñ reiñ glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, feson an dour a zo war an amzer, feson an dour a zo ganti, fesoniñ a ra d'ober glav, fesoniñ fall a ra, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant a c'hlav eo kement-se, seblant glav a zo en amzer, diougan glav a zo en amzer (gant an amzer, war an amzer), emañ o tommañ dour dimp, diougan amzer fall a zo, seblant amzer fall a zo, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ ; *wenn es regnet, brauchen wir die Blumen nicht zu begießen*, mar deu ar glav e vimp kuit da zour a bleunioù ; *wenn es regnet, gehen wir nicht spazieren*, mar bez fall an amzer ned aimp ket da vale ; *ob es regnet oder nicht, ich komme*, ne vern doare an amzer, dont a rin - ne vern pe vrap pe fall e vo an amzer, dont a rin ; *egal, ob es schneit oder regnet, ich komme*, pe e ve erc'h, pe e ve glav, dont a rin ; *sollte es regnen, falls es regnen sollte*, mar deu glav da ober, ma teufe glav da ober, e ken kaz ma rafe glav, betek-gouzout na zeufe glav da ober, rak na zeufe glav da ober ; *sollte es auch regnen, wir werden kommen*, na bout 'zo Doue 'vo glav, ni 'zeuio - mont a raimp d'ho kwelet goude ha ma vefe glav - ha glav a rafe e teuimp d'ho kwelet - ha pa rafe glav e teuimp d'ho kwelet - ha bezañ e rafe glav e teuimp d'ho kwelet - na posupl e rafe glav e teufemp d'ho kwelet - ha posubl e rafe glav e teufemp d'ho kwelet - na pa raje glav e teujemp d'ho kwelet - nag e rafe glav e teufemp d'ho kwelet ; 2. V.dibers. kreñv eeun (es hat geregnet) : glavenniñ, kouezhañ evel glav ; *es regnete Konfetti*, tammoùigoù paper a c'hlavenne, kofifeti a gouezhe evel glav.

Regner g. (-s,-) : दौरаер-тро g. [*liester दौरаерио̀-тро*].

regnerisch ag. : glavek, kailharek, liv ar glav ganti, glavus, techet da c'hlav, gleborek, mouest ; *das Wetter ist regnerisch*,

homañ a zo glav ganti, amzer-c'hlav a zo, keal da gaout glav a zo ganti, glav a zo enni (ganti), gwelet e vez stumm ar glav war an amzer, ne chomo ket divanne an amzer, risklañ a reomp kaout glav, feson c'hlav a zo gant (war) an amzer, n'eo ket stummet mat an amzer, sin glav a zo ganti, liv ar glav a zo ganti, gouenn c'hlav a zo, o ouennañ reiñ glav emañ, troet eo an amzer war ar glav, stumm ar glav a zo, stummet fall eo an amzer, stummet eo an amzer d'ar glav, amzer fall a zo ganti, stummañ a ra an amzer d'ar glav, stummañ a ra an amzer da gaout glav, a-stumm d'ober glav emañ an amzer, an amzer a zo stummet diouzh ober glav, stummañ a ra d'ober glav, lusk da c'hlav a zo en amzer, luskañ a ra ober glav, bez' ez eus lusk da c'hlav, dourek eo an amzer, emañ an amzer o nodiñ reiñ glav, reze da c'hlav a zo war an amzer, feson an dour a zo war an amzer, feson an dour a zo ganti, sin (seblant) glav eo an dra-se, seblant a c'hlav eo kement-se, seblant glav a zo en amzer, diougan glav a zo en amzer (gant an amzer, war an amzer), emañ o tommañ dour dimp, diougan amzer fall a zo, seblant amzer fall a zo, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ ; *in diesem Land herrscht ein regnerisches Klima*, ar vro-se a zo tehet da c'hlav, glavus eo ar vro-se ; *ein regnerischer Sommer*, un hañv kailharek g., un hañv mouest g.

Regress g. (-es,-e) : 1. [gwir] amoug g. ; *jemanden in Regress nehmen*, sevel amoug ouzh u.b. ; 2. [mat.] argizadur g.

Regressanspruch g. (-s,-ansprüche) : [gwir] gwir da c'houlenn amoug g.

Regression b. (-,-en) : 1. argiz g., argizadenn b., argizadur g., argizañ g., souz g., souzadur g., souzadenn b., argil g., argiladenn g., kiladenn b., adreñvadenn b., kilañ g., souzañ g., adreñvaat g., digresk g., digreskidigezh b. ; 2. [douarouriezh] *Regression des Meeres*, argilerezh ar mor g., argizadur ar mor g. ; 3. [bred.] argiz g., argizañ g., degerzh kilaus g., diazasaat g. ; *neurotische Regression*, argizañ neurozel g. ; *psychomotorische Regression*, diannod g., diannodiñ g. ; *psychotische Regression*, argizañ psikoze g. ; *autistische Regression*, argizañ aotek g. ; 4. [stadegoù] *lineare Regression*, argizañ linennek g. ; 5. [bev.] argizadur g. ; *ontogenetische Regression*, argizadur ontogenek g. ; *phylogenetische Regression*, argizadur filetek g. ; 6. [retorik] arenebiñ g.

Regressionsanalyse b. (-,-n) : [stadegoù] elfennadur argizadurel g.

Regressionsgerade ag.k. b. *pe* b. (-,-n) : [mat.] eeunenn argizañ b.

Regressionskurve b. (-,-n) : [mat.] krommenn argizañ b.

regressiv ag. : 1. war-giz, argizek, war-gil, war-zigresk ; [bev.] *regressive Evolution*, emdroadur argizek g., atreiñ g., atroadur g. ; 2. [bred.] kilaus ; *regressives Verhalten*, argiz g., argizañ g., degerzh kilaus g., diazasaat g. ; *sich psychomotorisch regressiv verhalten*, diannodiñ.

Regresspflicht b. (-) : [gwir] endalc'h lezennel da zic'haouiñ g. **regresspflichtig** ag. : [gwir] endalc'het gant al lezenn da zic'haouiñ g.

regsam ag. : oberiant, strivant, birvidik, gwiv, divorfil, bliv, gren, blim, frev, fresk, dilu, eskuit, kabalus, monedus, fiñvus, bouilh. **Regsamkeit** b. (-) : bevder g., bividigezh b., berv g., fiñvusted b., fiñv g., oberiantiz b., monedusted b., moneduster g., bouilhded b.

Regula fidei b. (-) : [relij.] *die Regula fidei*, ar penngredennoù ls., ar c'hredennoù a feiz ls.

regulär ag. : 1. kanteol, reizh, reizhek, reoliek, reolennek, diouzh ar reol, diouzh ar reolenn, diouzh ar reizhenn, ordinal ; *reguläre Truppen*, armead reoliek b., lu reoliek g. ; *reguläre Fluglinie*, aerlinenn reoliek b. ; 2. [mat.] reoliek, keitkostezel, keittuek ; *reguläres Dreieck*, tric'horn keittuek g. ; *beim*

regulären Dreieck betragen alle drei Winkel 60° (sechzig Grad), kornioù un tric'horn keittuek a zo 60° pep hini (tri-ugent derez pep hini) ; *reguläres Polygon, reguläres Vieleck*, liestueg reoliek g., keitkorn g. ; 3. [fizik] *reguläres System*, reizhiad reolek b. ; 4. boas, standur, kustum, ordinal, boutin, arver, boaziek, boaziet, en arver, reol ; *reguläre Sitzung*, estez ordinal g., bodadeg ordinal b., dalc'h-azez ordinal (kustum, boas, standur) g. ; 5. [relij.] *reguläre Geistlichkeit*, menec'h ls., leaned reizhat ls., kloer reizh [ar gloer reizh] ls., reizhidi ls.

Adv. : P. e pep reizhfurm, en dailh hag en doare ma'z eo ret, evel ma'z eo dleet, evel eo dleet, evel ma faot, evel a faot, evel ma tere, ent prop, e doare, a-zoare, a-feson, sklaer, splann, a-dailh, ken na strak, ken na strake, ken na fu, ken na fue, ken na lufre, ken na lufre, hetus / a c'hoari gaer / kaer / brav ha kempenn (Gregor), brav ha prop ; *er wurde regulär durchgeprügelt*, bet en doa gwashoc'h eget pilat c'hwez, fraeet yac'h e voe, skeiñ kaer a voe graet gantañ, bazhataet e voe hep truez ha gant largentez, kannet e voe evel ur sac'h en dour. **Regular** g. (-s,-e) : [relij.] reizhad g. [*liester* reizhidi], lean dindan reol g.

Regularität b. (-,-en) : 1. kanteolded b., reoliegezh b., reizhded b. ; 2. boaz g.

Regularkanoniker g. (-s,-) : [relij.] chaloni-manac'h g. [*liester* chaloned-venec'h].

Regulation b. (-,-en) : 1. reoliadur g., reoliata g., reolierezh g., reoliñ g., reoliadur g., kompezadur g. ; 2. [sturoniezh, stlenn.] arouleviadur g., arouleviañ g.

Regulationselement n. (-s,-e) : elfenn reoliata b.

Regulationsgen n. (-s,-e) : [bev.] genenn reoler b. [*liester* genennoù reoler], genenn reoliñ b. [*liester* genennoù reoliñ].

Regulationsstörung b. (-,-en) : [mezeg.] direizh g.

Regulator g. (-s,-en) : 1. reoliataer g. [*liester* reoliataerioù], reizher g. [*liester* reizherioù], reishaer g. [*liester* reishaerioù], reolier g. [*liester* reolierioù], ardivink reoliñ g., kompezer g. [*liester* kompezerioù] ; 2. [mezeg.] reoliekaer g. [*liester* reoliekaerioù] ; 3. [horolaj] pandulenn b. ; 4. [sturoniezh, stlenn., fizik] aroulevier [*liester* aroulevieroù].

regulatorisch ag. : ... reoliata, ... reoliñ, ... reoliñ, ... reoler, ... reizhañ, ... reizher ; *regulatorisches Element*, elfenn reoliata b. ; [bev.] *regulatorisches Gen*, genenn reoler b. [*liester* genennoù reoler], genenn reoliñ b. [*liester* genennoù reoliñ].

regulierbar ag. : reoliadus, ... a c'heller reoliata, ... a c'heller reoliñ, ... a c'heller reoliñ, reizhadus, ... a c'heller reizhañ ; *regulierbare Temperatur*, gwrezverk reoliadus g.

regulieren V.k.e. (hat reguliert) : 1. reoliata, reoliñ, kompezañ, reizhañ, reizhekaat, urzhiata, eeunaat ; *den Markt regulieren*, reoliata ar marc'had ; *die Preise regulieren*, reoliata ar prizioù ; 2. eeunaat, eeunañ, resaat, digammañ, digorniañ, kompezañ ; *einen Fluss regulieren*, kanoliñ ur stêr, eeunaat ur stêr, kompezañ red ur stêr ; 3. [mezeg.] *den Herzrhythmus regulieren*, reoliekaat korvez ar galon ; 4. [sturoniezh, stlenn.] arouleviañ.

V.em. : **sich regulieren** (hat sich (ak.) reguliert) : emreoliñ, en em reoliñ, reizhekaat.

regulierend ag. : reoliata, ... reoliñ, ... reoliñ, ... reoler, ... reizhañ, ... reizher ; *regulierendes Element*, elfenn reoliata b. ; [bev.] *regulierendes Gen*, genenn reoler b. [*liester* genennoù reoler], genenn reoliñ b. [*liester* genennoù reoliñ].

Regulierfeder b. (-,-n) : gwinterell reoliata b.

Regulierschraube b. (-,-n) : biñs reoliata b.

reguliert ag. : [relij.] reizhat ; *regulierter Chorherr*, chaloni-manac'h g. [*liester* chaloned-venec'h].

Regulierung b. (-,-en) : 1. reoliatadur g., reoliata g., reolierezh g., reoliñ g., reoliadur g., reizhidigezh b., reizhadur g., reizhañ g., kompezadur g. ; *Wirtschaftsregulierung*, reoliatadur an armerzh g. ; 2. [stêr] *Flussregulierung*, eeunadur ar stêrioù g., reoliatadur ar stêrioù g., reolierezh ur stêr g., reoliñ ur stêr g.

Regulierwiderstand g. (-s,-widerstände) : [fizik] reostat g.

Regung b. (-,-en) : 1. fiñv g., fiñvadenn b., fiñvad g., fiñvadur g., fiñverezh g., lusk g., fich g. ; 2. from g., fromadenn b., trivliad g., trivliadenn b., trid-kalon g., esmae g., luskad g. ; *die Regungen des Herzens*, broudoù (pistigoù, luskou, luskadoù, barradoù, froudoù) ar galon ls., lañs ar galon g. ; *eine zornige Regung*, ur barr imor g., ur barrad kounnar g., ur barr buanegezh g., ur gaouad kounnar b., ur vrouezenn b., ur folladenn b., ur sodadenn b.

regungslos ag. : difiñv, diflach, dilusk, difich, digeflusk, dilavig, diloc'h, diemlusk, mot, motet, reut evel un tamm koad, alamant ebet gantañ, mik, divuhez ; *regungslos bleiben*, chom motet, na loc'hañ tamm, na ziloc'hañ tamm, chom difiñv evel ur maen en ur c'hleuz, na ober alamant ebet, na ober esmae ebet, chom hep jestr ebet, chom a-blas, chom a-boz, chom a-spi, na flachañ takad, na fiñval tamm, na ober fiñvañ ebet ; *er lag regungslos auf dem Boden*, astennet e oa mik war al leur, astennet e oa war al leur hep sin anat a vuhez warnañ, astennet e oa war al leur evel un den marv, astennet e oa war al leur ha ne ziskoueze aleman ebet (hep ober na van na mordo), chom a-rae en diaskren, chom a-rae war e ziaskren.

Regungslosigkeit b. (-) : difiñv g., diluskenn b., difiñvded b., diemlusk g.

Reh n. (-s,-e) : [loen.] yourc'h g., bidorc'h g., bizourc'h g. ; *ein Reh aufscheuchen*, spontañ ur yourc'h ; *junges Reh*, menn-yourc'h g. [liester mennoù-yourched], yourc'hig g. [liester yourc'hedigoù] ; *ein Reh aus dem Wald treiben*, difourkañ ur yourc'h.

Reha b. (-,-s) : [berradur evit **Rehabilitation**] [mezeg.] addiorroerezh g., addiorren g., addeskiñ hag advarrekaat ar c'horf, azgouestadur g., azgouestaad g.

Rehabilitation b. (-,-en) : 1. [mezeg.] addiorroerezh g., addiorren g., addeskiñ hag advarrekaat ar c'horf, azgouestadur g., azgouestaad g. ; 2. adkenemprerezh sokial g. ; 3. [gwir] didamalladur g., dizuadur g., dazbriañ g., gwennañ g.

Rehabilitationsexpert g. (-en,-en) /

Rehabilitationsmediziner g. (-s,-) : [mezeg.] addiorroer g.

Rehabilitationszentrum n. (-s,-zentrum) : [mezeg.] kreizenn addiorren b., kreizenn addeskiñ hag advarrekaat ar c'horf b.

rehabilitieren V.k.e. (hat rehabilitiert) : 1. [mezeg.] addiorren, addeskiñ hag advarrekaat ar c'horf, azgouestaad ; 2. [sokial] adkenemprañ ; 3. [gwir] *jemanden rehabilitieren*, adlakaat u.b. en e wir, didamall (dizuañ, dazbriañ, gwennañ) u.b., rentañ e enor d'u.b. (Gregor), daskoriñ e enor d'u.b., resteurel e enor d'u.b., rapariñ enor u.b.

rehabilitierbar ag. : [gwir] dazbriadus.

Rehabilitierung b. (-,-en) : *sellit ouzh Rehabilitation*.

Rehbock g. (-s,-böcke) : [loen.] brokad g., yourc'h g., tad-yourc'h g., bidorc'h g., bizourc'h g.

Rehböckchen n. (-s,-) : [loen.] yourc'hig g. [liester yourc'hedigoù], brokardig g. [liester brokardedigoù].

rehbraun ag. / **rehfarbig** ag. : gell, gell-rous, a zoug ul liv gell-rous.

Rehe b. (-) : [kezeg, loenvezeg.] forbu g., ignabr g., korbezenn b. ; *von Rehe befallenes Pferd*, korbezenn b., marc'h forbuet g., marc'h ar forbu gantañ g.

rehfüßig ag. : mibin, skañvik e gerzh, blim, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, mistr, likant, likant e rodoù, skañv e droad, skañv e

zivhar, dilu e izili, dishual e izili, libr ha dishual e zivesker, dilu a gorf, skañv evel ur c'harv.

Rehgeiß b. (-,-en) : [loen.] mamm-yourc'h b., yourc'hez b., bizourc'h g.

Rehkalb n. (-s,-kälber) : [loen.] menn-yourc'h g., yourc'hig g. [liester yourc'hedigoù].

Rehkeule b. (-,-n) : [kegin.] morzhed yourc'h b., morzhedenn yourc'h b.

Rehling g. (-s,-e) : [louza.] kibog g., kibog melen g.

Rehkitz n. (-es,-e) : [loen.] menn-yourc'h g. [liester mennoù-yourched], yourc'hig g. [liester yourc'hedigoù].

Rehposten g. (-s,-) : [pourvezioù fuzuilh] drajez-bras str.

Rehrücken g. (-s,-) : [kegin.] mell-kein yourc'h g.

Rehschrot n. (-s,-e) : [pourvezioù fuzuilh] drajez-bras str.

Rehziemer g. (-s,-) : [kegin.] mell-kein yourc'h g.

rehydrieren V.k.e. (hat rehydriert) : [mezeg., bev.] douradvec'hiañ ; *einen Organismus rehydrieren*, douradvec'hiañ ur bevedeg.

Rehydrierung b. (-,-en) : [mezeg., bev.] douradvec'hiañ g.

Reibach g. (-s) : tro-vat b., taol ruz g. ; *ein fetter Reibach*, un taol ruz g. ; *den großen Reibach machen*, ober krazadenn, kreskiñ e vern, kreskiñ e voutizell, ober e vloue, ober e ran, ober fortun, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, gounit arc'hant bras, gounit arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, ober arc'hant war an oaled, bezañ kavet Yarig ar vioù aour, bezañ kavet ar pleg mat, bezañ kavet e jeu, tapout forzh gwenneien, tapout gant an-unan ken-ha-ken, tapout gant an-unan ken-ha-kenañ, tapout gant an-unan mui-pegenn-mui, tapout gant an-unan kenañ-kenañ, tapout gant an-unan forzh pegement [honnezh a oa tapet ganti forzh pegement, tapout a ra ganto forzh pegement], ober e graf (e fagodenn) forzh pegement, ober god, ober godell, ober yalc'h, dibladañ e yalc'h, rontaat e yalc'h, reutaat e yalc'h, bezañ kavet mammenn (andon) an arc'hant, lardañ, lartaat, bastañ mat pep tra evit an-unan ; [prizioù gwerzh, kenwerzh] *kräftigen Reibach machen*, ober lamm-chouk-e-benn, bezañ bremañ an hanter re ger.

Reibahle b. (-,-n) : [tekn.] trogleuzer g. [liester trogleuzerioù], bilh g.

Reibbürste b. (-,-n) : rimier g., frotouer g., taraver g.

Reibe b. (-,-n) : rasklerez b., rimier g., frotouer g., taraver g.

Reibebrett n. (-s,-er) : [tekn.] astell blastrañ b. [liester astelloù plastrañ].

Reibeisen n. (-s,-) : 1. livn-raskl g., rasklerez b., rimier g., frotouer g., taraver g. ; 2. [dre skeud.] pikez b., pikez du b., pikez fall b., dañvadez b., paborez b.

Reibekeule b. (-,-n) : [apotikerezh] pilouer g.

Reibekuchen g. (-s,-) : [kegin.] galetez avaloù-douar str.

Reibelaut g. (-s,-e) : [yezh.] rimien b., kensonenn dre daravat b., c'hwibanenn b.

reiben V.k.e. (rieb / hat gerieben) : 1. frotañ, rimiañ, taravat, rasklañ, ruzañ, skrabañ, ober ur frot da, ober ur frotañ da ; *die Wäsche reiben*, frotañ (taravat) ar c'houez ; *blank reiben*, purañ, spurañ, skuriañ ; *wund reiben*, garchenniñ, diruskañ, kignat ; [kegin.] *geriebenes Brot*, paladur g., dibaladur g., digreunadur g. ; *Brot reiben*, palañ bara ; *geriebener Käse*, keuz rasklet g. ; *Käse reiben*, rasklañ keuz ; *geriebene Karotten*, *geriebene Möhren*, karotez rasklet str. ; *Karotten reiben*, *Möhren reiben*, rasklañ karotez.

2. [dre skeud.] *jemandem etwas unter die Nase reiben*, rebech udb d'u.b., tamall udb d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war

porpant u.b., lammat war boutoniou u.b., en em arastifi ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., lavaret e begement (e Bater) d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., reiñ ur c'houez d'u.b., kiviñ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor).

V.em. : **sich reiben** (rieb sich / hat sich gerieben) : 1. tarlaskat, en em frotañ ; *sich (ak.) wund reiben*, diruskañ (kignat, garchenniñ) e groc'henn, en em grafignat ; *sich (dat.) die Hände reiben*, frotañ e zaouarn, ober ur frot (ober ur frotañ, ober ur frotadenn) d'e zaouarn, taravat e zaou zorn an eil ouzh egile ; *sich (dat.) den Bauch reiben*, tremen mont-dont e zorn war e gof, frotañ e gof ; *der Bär reibt sich (ak.) am Baum*, tarlaskat a ra an arzh ouzh ar wezenn ; *sich (dat.) den Schlaf aus den Augen reiben*, dibikouzañ e zaoulagad, frotañ e zaoulagad, rimiañ e valvennoù, dibikouzañ e ziv vernigenn, dibikouzañ e leternioù, dibikouzañ e brenester, dibikouzañ e gantolorioù ; 2. P. *sich (ak.) an jemandem reiben*, en em glask ouzh u.b., hejañ kerc'h d'u.b., en em frotañ ouzh u.b. (Gregor).

Reiben n. (-s) : frot g., frotañ g., frotadur g., frotadurezh b., frotarezh g., rimierezh g., taravadur g., tarav g., skrab g., rasklañ g., raskladur g., ruzadennoù ls.

Reiber g. (-s,-) : froter g.

Reibereien ls. : 1. rimierezh g., taravadur g., tarav g., frotarezh g., ruzadennoù ls. ; 2. P. tabut g., trouz g., frot g., jeu b., chav g., stag g., rendael b., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., diskrog g., distok g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., bec'h g., tammoù bec'h ls., dael b., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., sach-kreof g., krog-blev g., fich-blev g., krogou ls., krogadeg b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g., salamantenn b., arguz g. ; *es kam zu Reibereien*, *Reibereien brachen aus*, sevel a reas trouz (bec'h, tammoù bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kroz) etrezo, sevel a reas bekih etrezo, sevel a reas kign ha frot etrezo, strakal a reas an traoù, dont a rejont hag en em gannañ, kannoù a savas etrezo, kannoù a savas ganto ; *ohne Reibereien*, distrafuilh, didurmud.

Reibfläche b. (-,-n) : frotouer g., rimier g., taraver g.

Reibholz n. (-es,-hölzer) : [merdead.] distokell-goad b.

Reibkeule b. (-,-n) : [apotikerezh] pilouer g.

Reibkissen n. (-s,-) : frotouer g., rimier g., taraver g.

Reibkupplung b. (-,-en) : [tekn.] anteller dre bladennoù-rimiañ g.

Reibschale b. (-,-n) : mortez g., grosmortez g., lestr-frikañ g., malouer g.

Reibsel n. (-s,-) : livnadur g., bleud-livn g., frotadenn b., skrabadur g.

Reibstein g. (-s,-e) : breo b., maen-maler g., milin-vrec'h b.

Reibung b. (-,-en) : 1. frot g., frotadur g., frotadurezh b., frotarezh g., frotadenn b., rimierezh g., taravadur g., tarav g., skrab g., ruzadennoù b. ; 2. [fizik] rimiadur g., rimiañ g. ; 3. [dre skeud.] *Reibungen*, P. tabut g., trouz g., rendael b., gourdrouz g., jel g., rev g., kroz g., diskrap g., diskrog g., distok g., stokad g., arguz g., breud g., bec'h g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., chav g., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., sach-kreof g., krog-blev g., fich-blev g., krogou ls., krogadeg b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g. ; *es kam zu Reibungen*, *Reibungen brachen aus*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur

gourdrouz bras, kabal, kann, kroz) etrezo, sevel a reas bekih etrezo, sevel a reas kign ha frot etrezo, strakal a reas an traoù, dont a rejont hag en em gannañ, kannoù a savas etrezo, kannoù a savas ganto.

Reibungsantrieb g. (-s,-e) : erlusk dre rimiañ g., keflusk dre rimiañ g., lankerezh dre rimiañ g., lankañ dre rimiañ g.

Reibungsbeiwert g. (-s,-e) : [fizik] gwezhiader rimiañ g.

Reibungsbrems b. (-,-n) : [maen.] boulc'henn daravel b.

Reibungsbremse b. (-,-n) : stard dre darav g., starderez dre frotadurezh b., frouen dre darav g.

Reibungselektrizität b. (-) : rimdredan g., tredan diwar rimiañ g.

Reibungsfläche b. (-,-n) : 1. gorre-rimiañ g., frotadenn b. ; 2. [dre skeud.] draen-fuilh g., digarez d'en em zebriñ g., lech' jeu g., abeg tabut g., abeg da ziemglev g. ; *Reibungsflächen bieten*, bezañ un draen-fuilh, kinnig abeg da ziemglev.

Reibungskegel g. (-s,-) : [fizik] kernenn rimiañ b.

Reibungskoeffizient g. (-en,-en) : [fizik] gwezhiader rimiañ g.

Reibungskonus g. (-,-sel/-kone) : [fizik] kernenn rimiañ b.

Reibungskraft b. (-,-kräfte) : [fizik] nerzh rimiañ g., nerzh diwar rimiañ g.

Reibungskupplung b. (-,-en) : [tekn.] anteller dre bladennoù-rimiañ g.

Reibungslehre b. (-) : [fizik] rimiadoniezh b., tribologiezh b.

reibungslos ag./Adv. : [dre skeud.] distobell, hep skoilh, diskoilh, hep nep arbenn, a-blaen-kaer, distok, distokad, hep gaou na tro fall ebet, hep droug, kuit a zroug, dibistig, diampech, digudenn, evel un tamm farz gant ar paotr kozh, didrouz, kempenn, evel kanañ muzik er Roc'h ; *der Motor läuft reibungslos*, ar c'heflusker ne c'hoari mann dezhañ, kempenn e ya ar c'heflusker en-dro, ar c'heflusker a zo likant, kompez e tro ar c'heflusker, klok ha kompez e tro ar c'heflusker, diroufenn (lampr, brav-bras, plaen) e ya ar c'heflusker en-dro, reizh eo ar c'heflusker ; *es läuft alles reibungslos*, *alles wickelt sich reibungslos ab*, mont a ra an traoù en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya distok, a ya brav-bras) en-dro, tremen a ra pep tra hep sparl ebet (diskoilh, hep nep arbenn, a-blaen-kaer, hep gaou na tro fall ebet), mont a ra pep tra kempenn en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, treiñ (mont, kerzhet) a ra pep tra evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, difazi e ya pep tra, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra d'e blas, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra pep tra mat ha diroufenn, mont a ra pep tra reizh hag en urzh ; *es ging reibungslos über die Bühne*, aet e oa evel kanañ muzik er Roc'h, aet eo bet evel va biz em genoù, se a oa deuet evel un tamm farz gant ar paotr kozh, aet e oa evel dour dre ur sil, se a oa aet e-barzh evel toaz er forn ; *der Motor läuft reibungslos*, fraoñval a ra ar c'heflusker, nezañ a ra ar c'heflusker, ar c'heflusker a zo likant ; *die Fahrt verlief reibungslos*, netra ne reas an disterañ trabas dezho e-pad o beaj, n'o doe diaez ebet e-kerzh o beaj, o hent a c'halljont ober brav-bras ; *reibungslos funktionierender Markt*, marc'had berus g. ; *reibungsloses Funktionieren des Marktes*, berusted ar marc'had b.

Reibungsmoment n. (-s,-e) : c'hwelankad rimiañ g., c'hwelankad herzel g.

Reibungsscheibe b. (-,-n) : [tekn.] 1. pladenn-rimiañ b. ; 2. lamprenn b.

Reibungsverlust g. (-es,-e) : 1. koll dre rimiañ g. ; 2. [dre skeud.] *Reibungsverluste*, gwanadur da-heul rendaeloù diabarzh g.

Reibungswärme b. (-) : gwrez rimiañ b., gwrez diwar rimiañ b.

Reibungswiderstand g. (-s) : [fizik] rimiadur g., rimiañ g.

Reibungszahl b. (-,-en) : [fizik] gwezhiaer rimiañ g.

Reibverletzung b. (-,-en) / **Reibwunde** b. (-,-n) : [mezeg.] garchennadur g., frotadenn b. ; *sich (dat.) eine Reibwunde zuziehen*, garchennat e groc'hen, garchennañ e groc'hen, garchenniñ.

Reibzunge b. (-,-n) : [loen.] radula b. [*liester* radulaoù].

reich ag. : 1. pinvidik, fortunius, madek, arc'hantek, arc'hantet bravik, leveet, leveet mat, moaienet mat, mondian, P. rup, richaod ; *die reichen Länder*, ar broioù pinvidik ls. ; *er ist reich*, pinvidik eo, glad en deus, madoù e-leizh en deus war e anv, hennezh eo mat (a zo mat) e gerz, kreñv eo an traoù gantañ, madoù e-leizh en deus a-leve, ur madoù bras en deus, madoù bras en deus, danvez a zo dezhañ, leveet eo, leveet mat eo, en e beadra emañ, traoù en deus, largentez en deus, arc'hant en deus, argant en deus a-leizh, uhel eo an dour en e vilin, un den a dra (a beadra, a zanvez) eo, war ar bern emañ, kreñv eo ar stal gantañ ; *reich werden*, pinvidikaat, dont da binvidig, dont pinvidik, dont da vezañ pinvidik, mont da binvidig, pluñvañ, pluñviañ, stuc'hiañ, fortunañ, kreñañ, ober berzh, ober struj, ober mat, ober godell, ober god, dibladañ e yalc'h, rontaat e yalc'h, reutaat e yalc'h, ober yalc'h, ober fortun, ober ur fortun, lardañ, lartaat, redek an dour d'e vilin, dastum madoù ; *er ist reich geworden*, savet en deus ur bern arc'hant, dastumet en deus danvez, kresket mat en deus e vern, graet en deus krazadenn, graet en deus e graf, savet eo e graf gantañ, graet en deus fortun, graet en deus ur fortun, hennezh a zo bet tapet gantañ, graet en deus e fagodenn, graet en deus e ran, graet en deus e eost, fortuniet eo, graet en deus mat ; *über Nacht reich werden*, dont pinvidik a-stroñs, degouezhout forzh arc'hant d'an-unan (gant an-unan) dic'hortoz-kaer, en em gavout dic'hortoz-kaer gant forzh arc'hant ; *sie sind ganz bestimmt sehr reich*, ret eo dezho gounit arc'hant, pinvidik-peurfonn int a-dra-sur ; *er möchte schnell reich werden*, c'hoant en deus dastum ar bed en ur grogenn vrennig e berr amzer ; *sie hat sich (dat.) einen reichen Mann geangelt*, *sie hat sich (dat.) einen reichen Mann aufgegabelt*, lakaet he deus he c'hrog war un den leveet mat ; *arm und reich*, ar re binvidik hag ar re baour, peorien ha pinvidien, paour ha pinvidik ; *er ist zweimal so reich wie sein Nachbar*, doublañ a ra e amezeg ; *so reich ich auch bin*, bezañ ma'z on pinvidik, ha me bezañ pinvidik, petra bennak ma'z on pinvidik, evidon da vezañ pinvidik ; *man sollte nicht reicher scheinen wollen, als man ist*, an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget - lec'h m'emañ stag ar c'havr e rank peuriñ ; *er will reicher scheinen, als er ist*, emañ o c'hoari e berc'henn ; *er ist unermesslich reich*, hollbinvidik eo, den ne oar ar pegement eus e zanvez, emañ an aour war ar raden gantañ, moaien en deus, moaien et eo, leveet mat eo, arc'hant en deus da grabanata forzh pegement, rozellat a ra arc'hant, dastum a ra arc'hant evel ur mengleuzier, gronnañ a ra arc'hant gant ar rozell, berniañ a ra arc'hant gant ar rastell, dastum a ra aour gant ar rozell, dastum a ra kregin gant ar rozell, dastum a ra arc'hant a-foziadoù, dastum a ra aour hag arc'hant, arc'hantet bravik eo, frank eo an arc'hant gantañ, frank eo an traoù gantañ, ober a ra aour gant morzholioù, plousaet mat eo e votoù, plouzet mat eo e votoù, hennezh a zo aes e borpant, hennezh a zo aes dezhañ, hennezh en deus aez, uhel eo an dour gantañ, hennezh a zo klok, arc'hant en deus gwalc'h e galon, arc'hant en deus leizh e walc'h, ober a ra

arc'hant war an oaled, war ar bern emañ, hennezh a vev diwar ar bern, arc'hant en deus d'ober teil, arc'hant d'armerzh en deus, arc'hant da zioueriñ en deus, arc'hant en deus da stlepel dioutañ, arc'hant en deus hardizh, pinvidik-mor (pinvidik evel ar mor, pinvidik-pounner, pinvidik-lous, pinvidik-peurfonn, pinvidik-parfont, pinvidik-brein, pinvidik-bras, pinvidik-dreist) eo, brein eo gant an arc'hant, kreñv eo an traoù gantañ, mat eo an traoù gantañ, hennezh eo mat ar bed gantañ, hennezh a zo foenn er rastell gantañ, bez' emañ an arc'hant war ar raden gantañ, tapout a ra gantañ, ober a ra e graf, ober a ra krazadenn, ober a ra e eost, gounit a ra arc'hant bras, gounit a ra arc'hant gant ar rozell, dastum a ra arc'hant dre an nor ha dre ar prenest, druz eo ar geustereñ gantañ, moullou en deus, kregin en deus, ur madoù bras en deus, madoù en deus, danvez a zo dezhañ, bevañ a ra war an ton bras, ober a ra ritenn, ren a ra ur vuhez pompus, kreñv eo e chouk, kreñv eo e gein, kreñv eo an traoù gantañ, barrek eo, gouest eo, hennezh a zo kreñv e gein, hennezh a zo kreñv a gein, hennezh a oar brav keinañ, hennezh a zo mat da geinañ, heoliañ a ra gant e arc'hant, war flod emañ e-kreiz ar pinvidigezhioù (Gregor), P. mellek eo ; *reicher Bauer*, kouilh g. [*liester* kouilhejen] ; [dre skeud.] *reich an Gemüt*, madelezhus, a galon aour, a galon vat, ur galon aour dezhañ ; *heute reich, morgen bleich*, an den 'zo hiziv, warc'hoazh n'emañ mui - hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ..., un baleer bras, un den brevet ..., un neuñvier kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet ; [krl.] *wer seine Schulden bezahlt, wird reich*, neb a bae e zle a zastum leve.

2. fonn, fonnus, fonnapl, puilh, stank, kreñv, pinvidik ; *reicher Reim*, klotenn binvidik b. ; *reicher Wortschatz*, geriaoueg puilh b. ; *reiche Ernte*, eost fonn (puilh, fonnus, kreñv, pinvidik) g. ; *in reichem Maße*, puilh, a-builh, a-fonn, fonnus, stank, a-flec'henn, a-grugell, a-niver, a-goñfont, diouzh sour, a-yoc'h, paot, a-forzh, forzh pegement, na pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegenn-mui, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, a-leizh, e-leizh, helaezh, dizamant, kement ha kement ha ma karer, pezh a garer, d'ober kouez ganto, evel dour eus ar vilin, war an ampl, amplik, stank evel ar raden, ken a findaon, da rastellat, da reketiñ, ken na wic'h, da zastum gant ar bal-dol, pezh a garer, paot-mat, gras Doue, sof-kont, gros, a-foziadoù, dreistkont, d'armerzh, da zioueriñ, P. d'ober teil, a-dropti, a-dorimell ; *bei einer reichen Fischeausbeute*, pa vez graet un taol pesked, pa daol ar pesked a-vras ; *eine reiche Auswahl vorlegen*, kinnig un dibab bras a varc'hadourezh, bezañ pourvezet mat ; *dieses Land ist reich an Talenten*, ar vro-se a zo anezhi ur mirad bras a dud donezonet kaer g., ar vro-se a zo anezhi ur vagerezh tud donezonet kaer b., puilh eo an dud donezonet kaer er vro-se ; *das Land ist reich an Wild (dat.)*, ar vro e fonn ar jiber enni, kreñv eo ar jiber er vro, fonnus eo ar jiber er vro, puilh eo ar jiber er vro. Adv. : 1. pinvidik ; *reich bestickt*, brodet pinvidik ; 2. *reich heiraten*, kavout fortun vat, dimeziñ unan a diegezh vat, ober ur fortun, ober fortun ; 3. *jemanden reich machen*, pinvidikaat u.b., lardañ u.b., larjezañ u.b., danvezañ u.b. ; *die Reichen noch reicher machen*, lardañ an dud pinvidik, lardezañ an dud pinvidik.

Reich n. (-s,-e) : 1. impalaeriezh b., rouantelezh b. ; *die Angriffe der Germanen gegen das Römische Reich*, argadennoù ar C'hermaned a-enep an Impalaeriezh Roman lies ; *die Expansion des römischen Reiches*, emastenn an Impalaeriezh Roman g. ; *das römische Reich hatte zu dieser Zeit seine größte Ausdehnung erreicht*, neuze e oa an Impalaeriezh Roman en he brasañ ; *das Frankenreich*,

rouantelezh ar Franked b., Frankia b. ; *in meinem Reich geht die Sonne nicht unter* [Karl V], em impalaeriezh ne ya ket an heol da guzh ; [istor] *das Deutsche Reich*, an Impalaeriezh Alaman b. ; *das Heilige Römische Reich Deutscher Nation*, an Impalaeriezh Santel Roman hag Alaman b. ; *das dritte Reich*, an trede Reich g. ; *das Reich der Mitte*, Impalaeriezh ar C'hreiz b. ; *das Reich Gottes, das Himmlische Reich*, glad Doue g., ren Doue g., rouantelezh an Neñvou b., rouantelezh an Neñv b., ar baradoz g. ; *eher geht ein Kamel durch ein Nadelöhr, als dass ein Reicher in das Reich Gottes gelangt*, aesoc'h e tremenfe ur c'hañval dre grao un nadoz eget ned afe un den pinvidik d'ar baradoz ; *dein Reich komme*, ra zeuio da rouantelezh ; *das Reich der Finsternis*, an douar a deñvalijenn g. ; 2. [dre skeud., mojenn.] *das düstere Reich, das finstere Reich*, an douar a deñvalijenn g. ; *das Reich der Schatten*, rouantelezh ar spesoù b., bro ar spesoù b. ; *das Totenreich, das Reich des Todes*, an ifernioù ls., ar bed all g., ar bed-hont g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b. ; 3. [bevoniezh] riezad b., renad g., rannad b. ; *das Tierreich*, ar riezad loenel b., ar faona b., renad al loened g., riezad al loened b., rannad al loened b., al loenelezh b., al loened ls., al loenedoù ls. ; *das Pflanzenreich*, ar riezad struzhel b., renad ar plant g., renad ar struzh g., renad ar strud g., rannad ar plant b., plant str., struzh g., flora g. ; *Gesteinreich*, renad ar reier g., riezad vaenel b. ; 4. [preder., Kant] *das Reich der Zwecke*, ren ar finvezhioù g., rouantelezh ar finvezhioù b. **reichblütig** ag. : [louza.] bleuñvek.

Reichblütigkeit b. (-) : [louza.] bleuñvegezh b.

Reiche(r) ag.k. g./b. : pinvidig g. [*liester* pinvidien], plac'h pinvidik b., den a-beadra g., den a-zanvez g., mondan g., mondianez b., itron vondian b., aotroù mondan g., pitaod g., richaod g. [*liester* richaoded], rup g. [*liester* ruped], moc'hoilh g., pinard g., kouilh g. [*liester* kouilhejen], P. rup g. [*liester* ruped] ; *die Reichen*, ar binvidien ls., an dud vray ls., an dud a zanvez ls., an dud a beadra ls., an dud a dra ls., an dud arch'antek ls., ar vondianed ls., ar juloded ls., an dud vondian ls., an oterien ls., ar gouilhejen ls., ar pinvidig [anv hollek] g. ; *die Armen sowohl als auch die Reichen, Arme sowie Reiche*, ken paour, ken pinvidik / paour ha pinvidik ; *die Armen und die Reichen*, ar beorien hag ar binvidien, peorien ha pinvidien ; *die Reichen haben es leicht*, ar re binvidik eo ebat o doare, ar pinvidig en deus e vadoù da barañ ar bec'h diwarnañ ; *die Reichen heiraten nicht außerhalb ihrer Kaste*, ar juloded ne zimezont ket er-maez eus o meuriad, ar juloded ne zimezont ket er-maez eus o c'houch ; *den Reichen markieren*, c'hoari e berc'henn ; *die Reichen noch reicher machen*, lardañ an dud pinvididik, lardezañ an dud pinvidik ; [kr-l] *geben ist Sache des Reichen* (Goethe), reiñ a zo afer ar re binvidik (a zo e kerz ar re binvidik, a zo tra ar re binvidik), d'ar re binvidik (d'ar re o deus) eo reiñ [d'ar paour gouzañv e blanedenn, d'ar pinvidig ober aluzen].

reichen V.k.e. (hat gereicht) : astenn, kinnig, reiñ, tizhout, teurel, diraeziñ, dont, tapout, degas ; *jemandem die Hand reichen*, astenn (kinnig) e zorn d'u.b. ; *reich mir die Hand !* deus da zorn em hini ! deus da zorn din ! ; *sich (dat.) die Hand reichen, einander die Hand reichen*, astenn an dorn an eil d'egile ; *reichen Sie mir bitte das Brot !* deuit ar bara din, mar plij - amañ ar bara din, mar plij - deuit amañ ar bara din, mar plij - tizhit (diraezit, taolit, degasit, astennit) ar bara din, mar plij - tapit ar bara din, mar plij ; *reich mir das Brot !* damañ din ar bara ! deus din ar bara ! astenn din ar bara ! amañ din ar bara ! ; *von Hand zu Hand reichen*, lakaat da dremen a zorn da zorn ; [dre skeud.] *er kann ihm nicht das Wasser reichen*, ur c'hozh netra (un netraig) eo eñ e-skoaz dezhañ, n'eo nemet ur

c'hoariell e-skoaz dezhañ, hennezh n'eo netra dezhañ, n'eo nemet un tañva dezhañ, hennezh n'eo nemet ur skubadenn e-skoaz dezhañ, birviken ne vo war-dost heñvel outañ, hennezh ne c'hall ket bezañ lakaet e kemm outañ, un den a netra eo e par dezhañ, na par na tost dezhañ eo, n'eo ket dellezek da zieren korreenn e votoù, n'eo mann ebet e-skoaz dezhañ, n'eo ket evit hanterañ outañ, un didalvez eo e-skoaz dezhañ, didalvez eo e-skoaz hemañ, un netraig eo en e geñver, netra eo e-tal dezhañ, un netra eo e par dezhañ, un netra eo pa vez lakaet e kemm gantañ, un netra eo pa vez lakaet en ur geñver gantañ, un netra eo pa vez lakaet keñver-ha-keñver gantañ, n'eo ket gour e-keñver hennezh, eñ a zo nebeut a dra en e geñver.

V.gw. (hat gereicht) : 1. tapout, mont betek, tizhout ouzh, resediñ ; *sein Sohn reicht ihm bis an die Schulter*, tapout a ra e vab e skoaz gant e vent, a vent (a sav) eo e vab gant e skoaz ; *ihr Nachthemd reichte ihr bis zu den Knöcheln*, he hiviz-noz a ziskenne betek he daouufern ; *ihr Rock reichte ihr bis zum Hals*, he sae a dape dezhi betek he gouzoug ; *ihr Haar reicht ihr bis zu den Fersen*, he blev a dap betek seuliou he zreid ; *das Feld reicht bis an den Wald*, mont a ra ar park betek ar c'hoad, sko emañ ar park ouzh ar c'hoad, sko er c'hoad emañ ar park, tizhout a ra ar park ouzh ar c'hoad ; *so weit das Auge reicht*, betek pennig an dremmwel / a-zremmwel / keit ha ma c'haller gwelet / ken hir ha ma tizh al lagad / ken hir ha tra / hirañ ma c'haller gwelet (Gregor), pellañ ma c'heller gwelet en diabell, betek koll gwel, keit ha ma tap al lagad, keit ha ma c'hall an daoulagad gwelet, bete keit ha ma tap ar selloù, a-hed-gwel ; *so weit die Stimme reicht*, keit ha ma tizh ar vouezh, war-hed un hopadenn, war-hed un huchadenn, war-hed ur c'havaldenn, un hopadenn ac'hann, un huchadenn ac'hann, ur c'havaldenn ac'hann ; *mein Gedächtnis reicht nicht so weit zurück*, va memor ne dap ket keit-se ; *das Wasser reichte mir über die Knie*, ouzhpenn uhelder pennoù va daoulin a zour am boa, tapout a rae an dour a-us da bennoù va daoulin, sevel a rae an dour a-us da bennoù va daoulin ; *als das Wasser ihm bis zu den Schenkeln reichte*, pa voe an dour betek e zivorzhed ; *wie weit muss Liebe reichen ?* betek pegeit e rank ar garantez mont ? ; *wir werden sehen, wie weit ihre Bosheit reicht*, gwelet a raimp betek pegeit e ya o drougiezh, gwelet a raimp betek pelec'h e ya o drougiezh.

2. padout, bezañ a-walc'h, bezañ trawalc'h, skoulmañ, tapout, spletiñ, spiriñ, bezañ pezh a gar, bezañ peadra a-walc'h, bastañ da ; *unsere Vorräte werden schon reichen*, barrek omp gant hor pourvezioù ; *meine Tabakvorräte haben bis gestern gereicht*, me a oa padet va butun ouzhin betek dec'h, padet e oa va butun ouzhin betek dec'h ; *das wird wohl bis Weihnachten reichen*, se a bado ouzhimp ac'hann da Nedeleg ; *das Brot wird nicht reichen*, re brim e vo ar bara ; *so eine Packung wird mir wohl für zwei Wochen reichen*, me a bado pemzektez ur pakad evel-se ouzhin ; *bis wann werden unsere Vorräte an Pulver und Munition reichen ?* ac'hann da begoulz hor bo poultr ha plom a-walc'h ? ; *ein schnelles Nachprüfen wird schon reichen, ein kurzer Einblick wird schon reichen*, ur sell a vo peadra a-walc'h ; *dieser Platz reicht schon zum Spielen*, pezh a gar eo al leur-mañ evit c'hoari, pealec'h 'zo da c'hoari amañ, moaien 'zo da c'hoari amañ, ichou 'zo da c'hoari amañ, amañ ez eus frankiz a-walc'h da c'hoari, amañ ez eus isu a-walc'h da c'hoari ; *für einen kleinen Umtrunk wird es schon reichen*, danvez un drinkadenn 'zo, peadra a zo da bakañ ur banne ; *das wird schon reichen, das reicht völlig, das reicht vollauf*, kement-se a zo peadra a-walc'h ; *für einen Prozess reicht es völlig*, danvez ur prosez hon eus, peadra a zo da sevel ur prosez, lec'h 'zo da broseziñ ; *dieser Teig reicht*

für drei Torten, danvez teir zartezenn a zo en toaz-se ; manchmal reicht eine lächerliche Kleinigkeit, um einen Menschen psychologisch völlig zu zerstören, nebeut a dra a c'hall lakaat un den mat da vann ; eine einfache Aussage reicht nicht, ihre Wahrheit muss auch bewiesen werden, n'eo ket a-walc'h lavaret, dav eo prouiñ ; das reicht nicht, n'eo ket a-walc'h, n'eus ket a-walc'h na hanter eus an dra-se, n'hon eus ket hanter eus an dra-se, ne spir ket, ne skoulm ket, ne dap ket, ne splot ket, re verr eo ; das reicht kaum, justik eo, n'eus ket da zioueriñ, n'eus ket re, un tammig eo skort ; nimm das Geld, das reicht für ein Bierchen, dal, gwerzh ur banne ! ; der Regen hat gerade gereicht, den Staub zu besprühen, n'eus ket graet kalz a c'hav met kement ha lazhañ ar boultrenn ; es reicht nicht, schöne Reden zu halten, n'eo ket a-walc'h gouzout ober kaoz - n'eo ket trawalc'h gouzout ober kaoz - bez' ez eus ouzhpenn komz d'ober - ouzhpenn lavaret 'zo, ober 'zo ivez - lavarout 'zo un dra, hag ober eo ar gwellañ ; es reicht nicht, ein schöner Junge zu sein, um den Mädchen zu gefallen, n'eo ket a-walc'h bezañ paotr koant a-benn plijout d'ar merc'hed ; das reicht mir, kement-se a zo a-walc'h din da gaout, a-walc'h eo an dra-se din, an dra-se a vast din ; das bisschen, was ich habe, reicht mir, an nebeud am eus a zo a-walc'h evidon, an nebeud am eus a vast din, kontant on gant va nebeudig ; jetzt reicht's aber ! trawalc'h ! trawalc'h bremañ ! a-walc'h eo ! brenn ! va gaol ! va revr gant an dra-se ! nad it ket larkoc'h ganti ! ; was ? noch Fragen ? jetzt reicht's aber ! petra ? goulennou ? goulennou a-walc'h ! ; jetzt reicht's, ich habe es mir lange genug angehört, erru 'm eus klevet trawalc'h ; mir reicht's, jetzt reicht es mir, re eo din, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, aet on dreist-penn gant an dra-se, me 'zo leun va c'hased gant an dra-se, me 'zo leun va rastell gant an dra-se, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, dave on, me a zo eok, erru on heug, erru on heug, faezh on) gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug(et) on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, leizh va lêr am eus gant an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn ! va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; Köpfchen haben reicht schon, peadra eo kaout penn, trawalc'h eo kaout penn ; [boued] danke ! es reicht ! toptoptop ! hopopop ! trawalc'h !

reichend ag. : weit reichend, pelldizh, hirhedtaol, a ziraez vras, pouezus, a bouez bras, mell, pikol, bras, ampl.

Reichgas n. (-es,-e) : [kimiezh] aezhenn uhelvec'h b.

reichhaltig ag. : fonn, fonnus, fonnapl, puilh, stank, kreñv, druz, frontal, frank, paot ; ein reichhaltiges Warenangebot vorlegen, kinnig un dibab bras a varc'hadourezh, bezañ pourvezet-mat, bezañ ostizet mat ; ein reichhaltiges Essen, ur pred fetis g., ur pred bouedek g., boued kreñv g., ur friko g./b., ur bañvez g., un daol druz b., kouignaoua g. ; eine zu reichhaltige Ernährung, boued re vagus g. ; [louza.] reichhaltig an Nektar, nektarus.

Adv. : reichhaltig vorhanden, kreñv, puilh, a zo e-leizh anezhañ, stank, fonnus, fonnapl, fonn ; reichhaltig vorhanden sein, bezañ peurfonn, bezañ fonn, bezañ fonnus, bezañ fonnapl, bezañ puilh, bezañ kreñv, fonnañ, bezañ frontal, bezañ paot-mat, gourfaoterekaat, bezañ gres, puilhañ, bezañ frank.

Reichhaltigkeit b. (-) : puilhentez b., puilhder g., puilhded b., fonnusted b., fonnder g., fonnded b., druzded b., druzder g.,

druzoni b., stankter g., stankted b., paoter g., paoted b., frontalite b.

reichlich ag./Adv. : fonn, fonnus, fonnapl, ampl, puilh, a-builh, puilh-ha-puilh, a-flav, stank, kreñv, war an ampl, a-lark, sof-kont, druz, paot, fetis, frontal, gres, a-leizh, gant fonnder, gant fonnusted, hardizh, kreñvoc'h eget justoc'h, muioc'h eget nebeutoc'h, amplik, forzh pegement, na pegement, ken ha ken, muioc'h eget bihanoc'h ; eine reichliche Mahlzeit, ur pred fetis g., ur pred fonnus g., boued kreñv g., ur pabor a bred g., ur bañvez g., un daol druz b., ur friko c'hagn b., kouignaoua g., farz da lein g., larjez g. ; Nahrung gab es reichlich, ar boued a oa kreñv ; jemanden reichlich bewirten, ober chervad d'u.b., ostizañ u.b., segaliñ u.b., stankañ e greizenn d'u.b., kargañ e benton d'u.b., kargañ e jargilh d'u.b., kargañ e vouzellou d'u.b. ; reichlich jung, yaouankik, yaouankik-flamm, forzh yaouank ; reichlich viele Leute, tud a-leizh ls., a-leizh a dud ls. ; reichlich vorhanden sein, bezañ peurfonn, bezañ fonn, bezañ fonnus, bezañ fonnapl, bezañ puilh, bezañ kreñv, fonnañ, bezañ frontal, bezañ paot-mat, gourfaoterekaat, bezañ gres, puilhañ, bezañ frank ; reichlich vorrätig sein, paotañ, puilhañ, fonnañ, bezañ fonnus ; dieses Jahr gibt es reichlich Obst, er bloaz-mañ e fonn ar frouezh, frouezhus eo ar bloavezh-mañ, fonnus eo ar frouezh er bloaz-mañ, ur fonnder a frouezh a zo er bloaz-mañ, frank eo ar frouezh er bloaz-mañ, kreñv eo ar frouezh er bloaz-mañ, puilh eo ar frouezh hevlene, bout o puilhentez a frouezh er bloaz-mañ ; wenn reichlich Fische ins Netz gehen, pa daol ar pesked a-vras ; Fische habe ich reichlich, pesked am eus pezh a garan ; mit reichlich Wasser abspülen, riñsañ gant kalz a zour ; wir haben reichlich Brot, Brot ist noch reichlich vorhanden, kreñv eo ar bara c'hoazh, barrek omp gant ar bara, ne fazio ket ar bara, frank eo ar bara c'hoazh ; sie bekamen reichlich zu essen, boued kreñv a voe servijet dezho ; es wird noch reichlich fünf Stunden dauern, padout a raio c'hoazh pemp eurvezh kreñv ; Sie brauchen reichlich eine Stunde, um dorthin zu gehen, kreñv d'un eur e viot o vont di, ur eur greñv a lakaot da vont di ; dieser Wagen ist reichlich 2000 Euro billiger als das Konkurrenzmodell, marc'hadmatoc'h eget e gevezer eo ar c'harr-tan-mañ war an ampl da 2000 euro ; sie hat sich reichlich bedient, kemeret he deus muioc'h eget nebeutoc'h, kemeret he deus en tu all d'ar pezh a zo ret, kemeret he deus amploc'h eget justoc'h, kemeret he deus dreist-reizh, kemeret he deus en tu all d'ar gont ; hier haben wir reichlich Platz zum Spielen, pezh a gar eo an dachenn-se evit c'hoari, pealec'h 'zo da c'hoari amañ, amañ ez eus frankiz a-walc'h da c'hoari, amañ ez eus isu a-walc'h da c'hoari ; dort geht der Ackerboden nicht sehr tief, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss, eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez.

Reichsacht b. (-) : [istor, gwir] forbannerezh diouzh an Impalaeriezh g., forbannidigezh diouzh an Impalaeriezh b., forbannadur diouzh an Impalaeriezh g.

Reichsadler g. (-s,-) : [ardamezouriezh] erez an Impalaeriezh b.

Reichsapfel g. (-s,-äpfel) : boulen an Impalaeriezh b.

Reichsbahn b. (-) : [istor] Reichsbahn b. : 1. kompagnunezh hentoù-houarn ar Reich b. ; 2. kevredad hentoù-houarn an RDA g.

Reichsflagge b. (-) : [istor] banniel alaman g., banniel ar Reich g., banniel an Impalaeriezh g.

Reichsgesetz n. (-s,-e) : [istor] lezenn an Impalaeriezh b., lezenn ar Reich b.

Reichskammergericht n. (-s,-e) : [istor] lez-varn an Impalaeriezh b., lez-varn ar Reich b.

Reichskanzler g. (-s,-) : [istor] kañseller an Impalaeriezh g., kañseller ar Reich g.

Reichsmark b. (-) : reichsmark g., mark alaman g.

Reichsrat g. (-s,-räte) : [istor] 1. kuzul an Impalaeriezh g. ; 2. kuzulier an Impalaeriezh g.

Reichsstadt b. (-,-städte) : [istor] kêr dieub b., kêr stag war-eeun ouzh an Impalaeriezh b., republik alaman stag war-eeun ouzh an impalaeriezh b.

Reichsstände ls. : [istor] breujoù an Impalaeriezh ls.

Reichstag g. (-s) : [istor] Reichstag g., Kamr ar Gannaded b., dieta b.

reichsunmittelbar ag. : [istor] stag war-eeun ouzh an Impalaeriezh, dieub.

Reichswehr b. (-) : [istor] Reichswehr b., arme an Impalaeriezh b.

Reichtum g. (-s, Reichtümer) : pinvidigezh b., chevañs b., fortun b., peadra g., largentez b. ; *der Reichtum eines Landes an materiellen und kulturellen Gütern*, pinvidigezh ur vro a-fet madoù danvezel ha sevenadurel b. ; *sichtbare Zeichen von Reichtum*, anadoù pinvidigezh ls. ; *guter Ruf geht über Reichtum, guter Ruf ist Goldes Wert*, koll brud vat ha gounit un dra a zo ur c'holl ar re vrasañ, gwell eo brud vat da bep hini eget aour melen leizh an ti, gwelloc'h e ve kaout reizh eget leve, c'hwezh vat a zo gwelloc'h eget trouz arc'hant ; *zu Reichtum kommen, Reichtümer anhäufen*, dastum danvez, dastum pinvidigezhioù bras, ober berzh, ober struj, ober mat, gronnañ madoù, tolpañ madoù, berniañ madoù, berniañ madoù gant ar rastell, ober fortun, ober ur fortun, fortunañ, kreskiñ e vern, rozellat madoù bras, rastellat madoù bras, dastum, tolpañ, krabanata, berniañ ; *es zu grossem Reichtum bringen*, ober fortun, ober ur fortun, ober mat ; *jemandem Reichtum und Wohlstand bringen*, ober fortun u.b., degas pinvidigezh hag aezamant d'u.b., degas pinvidigezh hag hevoud d'u.b., degas dour da vilin u.b., sachañ dour da vilin u.b. ; *rechtmäßig erworbene Reichtümer*, pinvidigezhioù leal ls., madoù deuet dre an hent mat ls., madoù deuet a-berzh vat ls. ; *sie träumen die ganze Zeit von Sinnenfreuden aller Art, von Ehrungen und von Reichtümern*, ne hunvreont nemet plijadurioù, enorioù ha madoù ; *manchen fliegen die Reichtümer nur so zu, bez' ez eus tud a gouezh warno ; sein Reichtum ist unermesslich*, den ne oar ar pegement eus e zanvez, den ne anavez niver e zanvez ; *nur die Ärmsten zeigen gern ihren Reichtum*, n'eus nemet al laoeuie a ziskouez o gwenneien ; [kr-l] *Unstetigkeit führt nicht zu Reichtum*, Yannig a vil vicher a varvas gant an naon - mil micher, mil mizer - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - dibaot an dud a binvidika o rankout alies dilojañ - bili war ziribin ne zastumont ket a vezhin - n'eo ket gwellaat a ra ar marc'h pa vez ret e varc'hegezh alies - maen-ruilh, maen-ki ne zastumont ket a ginvi.

Reichweite b. (-,-n) : 1. hed-diraez g., hed gwerediñ g., diraez g., hed-tennañ g., hed-tenn g., hed-bann g., hed-taol g., doug g. ; *in Reichweite*, aes da dapout, a-hed brec'h, a-hed dorn, war-hed dorn, edan dorn, dindan dorn, dindan e zorn, a-zindan e zorn, a-hed un tenn fuzuilh, war-hed-taol, a-hed-taol, war-hed-tenn, a-zindan tenn, a-hed un tenn fuzuilh, dindan e denn, dindan denn fuzuilh, war-bouez tenn, dindan e daol, a-zindan taol, war-nes-taol da ; *außer Reichweite*, er-maez a daol, er-maez a ziraez, na c'heller ket diraez, na c'heller ket tizhout, dreistdiraez, dreist diraez ; *dieses Gewehr hat keine große*

Reichweite, ar fuzuilh-se ne gas ket gwall bell ; *Reichweite eines Senders*, emled ur skingaser g., tolead goloet g., tolead pakañ g. ; [lu] *Rakete hoher Reichweite*, fuc'hell hirhedtenn b. ; *Rakete mittlerer Reichweite*, fuc'hell krennedtaol b., fuc'hell krennedtenn b., fuc'hell diraez etre b., fuc'hell a drug etre b., euromisil g. ; *Rakete kurzer Reichweite*, fuc'hell berrhedtenn b., fuc'hell berrhedtaol b., fuc'hell berr diraez b. ; 2. [boks] astenn brec'h g.

reif ag. : 1. darev, azv, pañvrek, michot, eok, eost, meür, erru ; *das Obst ist reif*, darev (azv, pañvrek, michot, eok, eost, barrek, meür, erru) eo ar frouezh (Gregor) ; *pflückreif, reif zum Pflücken*, darev, michot, eost ; *erntereif, reif zum Ernten*, darev, eost ; *essreif, verzehrrreif, reif zum Essen*, azv, darev, michot, eok, eog, meür ; *warten wir ab, bis das Obst reif ist*, gortozomp ma vo darev ar frouezh, gortozomp ar frouezh da zareviñ ; *die Haselnüsse sind reif*, gell eo ar c'hraoñ-kelvez ; *die Erbsen sind reif*, klor eo ar piz ; *die Äpfel sind noch nicht reif*, c'hoazh eo glas an avaloù, krotous eo an avaloù c'hoazh ; *die Äpfel sind reif, wir können saften*, darev eo an avaloù (michot a-walc'h eo an avaloù), tu 'zo deomp tennañ chug diouto ; [tr-l] *die Trauben sind ihm nicht reif genug*, ober a ra tuf d'ar mouar dre ma ne zeu ket a-benn da zastum anezho ; 2. reizh, kempouez, eeun ; *ein reifes Urteil*, ur varnadenn reizh, ur varnadenn gempouez b., ur varnadenn eeun b., ur varnadenn leun a justis hag a rezon b. (Gregor) ; 3. [diwar-benn an dud] a) meür ; *reifer werden*, en em barfediñ, parfediñ, parfetaat ; *reifes Alter, reiferes Alter*, oad diazez g. ; *von (in) reiferen Jahren*, go an toaz gantañ, diazez, diazezet, meür, koshoc'h, en e vrud, un den graet anezhañ, un den deuet anezhañ, en e vent, deuet d'e oad, deuet en oad gour ; b) *reif für etwas*, prest-mat evit udb, barrek d'udb ; *er ist reif fürs Irrenhaus*, mat eo da vezañ sparlet, P. mat eo da gas d'ar c'habanou, mat eo da dreiñ ar rod, mat eo da gas da Gerwazi, dibouellet eo da stagañ, hennezh a zo mat da stagañ, foll-mik eo, foll-bras eo, foll-magn eo, foll-tremenet eo, hennezh a zo gars da stagañ, hennezh a zo gars da bennaskañ, hennezh a zo sot da stagañ, foll da stagañ eo, foll da genstrizhañ eo, diskiant da stagañ eo, morfoll eo, stagapl eo ; *er ist reif für den Galgen*, boued ar groug a zo anezhañ, boued ar gordenn a zo anezhañ, lañs ar groug a zo anezhañ, ramagnant ar groug a zo anezhañ, rest ar groug a zo anezhañ, liv ar groug a zo warnañ, liv ar chadenn a zo warnañ, c'hwezh ar groug a zo gantañ, c'hwezh ar gordenn a zo gantañ, dellezout a ra ar groug, dellezout a ra ar moug hag ar groug, hennezh a zo mat d'ar groug.

Reif¹ g. (-s,-e) : kelc'h g., kelc'henn b., kelc'hienn b., kerl g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], lagadenn b., ruilhenn b., ruilhodenn b., ruilhosenn b., kant g., troenn b. ; *Armreif*, tro-vrec'h b., lagadenn-vrec'h b., kelc'henn-vrec'h b., kelc'h-brec'h g., gwalenn-vrec'h b. ; *Haarreif*, kelc'h-penn g., kelc'henn-benn b., taled g., talgen g., talegenn b.

Reif² g. (-s) : rev g., rev gwenn g., revenn b., revadenn b., riell g., frim g., spil g. ; *mit Reif überzogen*, frimet, revet ; *Reif bildender Nebel*, latar revus g., latar frimus g. ; *es ist Reif gefallen*, revin en deus graet, revet en deus, revet ez eus, ur revenn a zo bet, ur revadenn a zo bet, ur barr rev a zo bet ; *Advektionsreif*, rev du g.

Reifbrand g. (-s) : skaot g.

Reife b. (-) : 1. darevder g., darevded b., azvder g., azvded b., meürded b. ; *zur Reife bringen*, dareviñ, lakaat da zareviñ, lakaat da veleniñ, ober (d'udb) azviñ ; *früher zur Reife bringen*, abretaat an azvidigezh, hastañ da veüriñ (Gregor) ; *das Obst vor der Reife pflücken*, kutuilh ar frouezh a-raok ma vezont azv ; *zu voller Reife bringen, zur vollen Reife bringen*, lakaat da echuiñ azviñ, ober (d'udb) peurazviñ, lakaat da beurazviñ ;

zu voller Reife kommen, zur vollen Reife kommen, echuiñ azviñ, peurgrouiñ, peurzareviñ, peurazviñ ; *in voller Reife stehen*, bezañ en e wir wellañ ; *dank der Sommerwärme zur Reife kommen*, hañviñ, azviñ gant anal an hañv ; *die Sonne bringt die Ernte zur Reife*, meürñ a ra an heol an eost, hañviñ a ra an eost, azviñ a ra an eost gant anal an hañv, an heol a ra d'an eost azviñ ; *diese Ähren haben es nicht bis zur Reife gebracht*, skoanet (gwerch'het) eo ar pennoù-ed-se ; **2.** [arnodenn] *die mittlere Reife*, an A.K.E.D b., Arnodenn Kreiz an Eil-Derez b. ; **3.** *sittliche Reife*, skiant an droug hag ar mad b., skiant divezel b., divezegezh b. ; *er hat jetzt Reife erlangt*, go eo an toaz gantañ, un den graet a zo anezhañ, un den deuet a zo anezhañ, en e vent emañ, deuet eo d'e oad, deuet eo en oad gour.

Reifekammer b. (-,-n) : [frouezh] azverezh b.

reifeln V.k.e. (hat gereifelt) : [lêr] andennañ, roudennañ, rizenañ.

reifen V.gw. (ist gereift) : **1.** krouiñ, dareviñ, azviñ, azvediñ, meürñ, eogiñ, eostiñ, michodiñ, gwennaat, meleniñ ; *das Obst ist gereift*, darev (azv, pañvrek, michot, eok, eost, aet meür, meüret, barrek) eo ar frouezh (Gregor) ; *der Hafer reift heran*, emañ ar c'herc'h o wennaat ; *nicht gereifte Früchte*, frouezh krotous str., krotouzed ls. ; *nicht gereifte Früchte sammeln*, krotousa ; *die Äpfel reifen lassen*, lezel an avaloù da veleniñ ; *Käse reifen lassen*, dareviñ keuz ; **2.** [dre skeud.] *zum Manne reifen*, dont en e oad gour, dont d'e oad gour, dont d'ober ur gwaz, bezañ go an toaz gant an-unan, dont da waz ; **3.** [diwar-benn an dud] en em barfediñ, parfediñ, parfetaat.

V.dibers. (hat gereift) : *es reift*, riell a zo, rev gwenn a zo, frimañ a ra, frim a ra, riellañ a ra, revañ a ra, revañ gwenn a ra, ober a ra rev, ober a ra rev gwenn ; *es hat gereift*, revañ en deus graet, revet en deus, revet ez eus, ur revenn a zo bet, ur revadenn a zo bet, ur barr rev a zo bet.

Reifen¹ g. (-s,-) : **1.** kelc'henn b., kelc'hienn b., kerl g., kerlenn b. [fiester kerlennou, kerlad], lagadenn b., ruilh g., ruilhenn b., ruilhodenn, kant g., troenn b., kilh g. ; *ein Fass mit Reifen beschlagen*, kelc'hiañ ur varrikenn, kelc'hiañ un donell, kilhañ ur varrikenn, eren un donell gant kerloù, lakaat kelc'hioù d'ur varrikenn, lakaat kelc'hioù en-dro d'ur varrikenn ; *die Reifen von einem Fass lösen*, digelc'hiañ ur varrikenn, digelc'hiañ un donell ; **2.** tro-vrec'h b., lagadenn-vrec'h b., kelc'henn-vrec'h b., kelc'h-brec'h g., gwalenn-vrec'h b. ; **3.** [kirri-tan] bandenn b., bandenn-rod b., golo-rod g., anro g., aezhanro g., P. rod b. ; *ein Satz Reifen*, ur rumm bandennoù-rod g., ur rumm goloioù-rod g., ur rummad bandennoù-rod g., ur rumm aezhanroioù g. ; *ein Reifen ist geplatzt*, ur vandenn-rod a zo tarzhet, P. ur rod a zo tarzhet ; *platter Reifen*, anro dic'hwez g. ; *mir ist ein Reifen geplatzt*, tarzhet em eus ur rod ; *ich habe einen platten Reifen*, unan eus va bandennoù-rod a zo dic'hwez, unan eus va bandennoù-rod a zo toull ; *pannensicherer Reifen*, aezhanro didoulladus g. ; *einen Reifen aufpumpen*, skeiñ un tamm c'hwez en ur vandenn-rod, c'hwezhañ avel en ur vandenn-rod, c'hwezañ ur vandenn-rod, c'hwezañ ur rod, lakaat c'hwez en ur vandenn-rod, plantañ c'hwez en ur vandenn-rod ; *in einem Reifen Luft nachfüllen*, einen Reifen wieder aufpumpen, adc'hwezañ ur vandenn-rod ; *der Reifen verliert Luft*, dic'hwezañ a ra ar rod, koll a ra ar rod, toull eo ar rod ; *Luft aus einem Reifen lassen*, *Luft aus einem Reifen ablassen*, *Luft aus einem Reifen auslassen*, *Luft aus einem Reifen herauslassen*, dic'hwezañ ur rod ; *dein Reifen ist abgefahren*, dein Reifen ist verschlissen, dein Reifen ist abgenutzt, da rod a zo luftr, da rod a zo erru luftr, da rod a zo aet da fall ; *durchgestochene Reifen*, rodoù kontellataet lies, rodoù goustilhet lies. ; *einen Reifen durchstechen*, kontellata

ur rod, goustilhañ ur rod ; *jemandem einen Reifen kaputt machen*, *jemandem ein Loch in den Reifen machen*, tarzhañ ur rod d'u.b., toullañ rod u.b. ; **4.** bandaj karr g., bandenn garr b., kelc'h ar rod-karr g. ; *die Räder eines Pferdewagens mit Reifen beschlagen*, houarnañ ur c'harr, kelc'hiañ rodoù ur c'harr ; **5.** kelc'h-c'hoari g., ruilh g., kerlenn b. ; *Reifen spielen*, ruilhal e gelc'h, c'hoari c'helc'hig, c'hoari c'helc'h ; *der Löwe hat den Reifen durchsprungen*, *der Löwe ist durch den Reifen durchgesprungen*, lammet eo bet al leon dre ar c'helc'h, lammet e oa al leon dre ar ruilh.

Reifen² n. (-s) : azviñ g., azvidigezh b., dareviñ g., darevidigezh b. ; *beim Reifen vergilbt das Korn*, gwennaat a ra ar gwinizh dre ma teuont da zareviñ, gwennaat a ra ar gwinizh en ur zareviñ, melenaat a ra ar gwinizh dre ma teuont da zareviñ, meleniñ a ra ar gwinizh dre ma teuont da zareviñ ; *die Sonne bringt die Ernte zum Reifen*, meürñ a ra an heol an eost, hañviñ a ra an eost, azviñ a ra an eost gant anal an hañv, an heol a ra d'an eost azviñ.

Reifenaufzieher g. (-s,-) : [tekn.] tenner bandennoù-rod g., divandenner g.

Reifendecke b. (-,-n) : goloaj ar vandenn-rod g., goloenn ar vandenn-rod b., goloaj an anro g., goloenn an aezhanro b.

Reifendefekt g. (-s,-e) : dic'hwez g., dic'hweadenn b., rod toull b.

Reifendruck g. (-s) : c'hwez g.

Reifenkarkasse b. (-,-n) : framm golo-rod g.

Reifenlauffläche b. (-,-n) : bandenn-ruilh b.

Reifenpanne b. (-,-n) : dic'hwez g., dic'hweadenn b., rod toull b.

Reifenprofil n. (-s,-e) : garanoù ar vandenn-rod ls., garanoù an anro ls., garanoù an aezhanro ls., garanoù ar vandenn-ruilh b.

Reifenpumpe b. (-,-n) : c'hwezigell b., c'hwezerez rodoù b., c'hwezer g., planter-c'hwez g.

Reifensatz g. (-es,-sätze) / **Reifenset** g./n. (-s,-s) : rumm bandennoù-rod g., rumm goloioù-rod g., rummad bandennoù-rod g., rumm aezhanroioù g.

Reifenspiel n. (-s,-e) : c'hoari c'helc'hig g., c'hoari c'helc'h g.

Reifenspur b. (-,-en) : louc'h bandenn-rod ur c'harr g., louc'h anro ur c'harr g.

Reifenwechsel g. (-s,-) : cheñchamant bandennoù-rod g., kemm aezhanroioù g.

Reifenwulst g. (-es,-wülste) : kant juntañ ur vandenn-rod g., tro-gelc'h juntañ un aezhanro b.

Reifeprüfung b. (-,-en) : bachelouriezh b.

Reiferei b. (-,-en) : [frouezh] azverezh b.

Reifeteilung b. (-) : [bev.] meioz hanterus g., emrannañ meiotek g.

Reifezeit b. (-,-en) : prantad dareviñ g., azvidigezh b., darevidigezh b.

Reifezeugnis n. (-ses,-se) : **1.** skrid-testeni a oad deuet (a zen a dra) g. ; **2.** diplom ar vachelouriezh g., diplom peurskoliañ g., sertifikad g., P. santifikad g.

Reifglätte b. (-) : riell g., frim g., frimenn b., sklas g., kler g.

Reifikation b. (-,-en) : [preder.] traekadur g., traekaat g.

reifizieren V.k.e. (hat reifiziert) : [preder.] traekaat.

Reifizierung b. (-,-en) : [preder.] traekadur g., traekaat g.

reiflich ag. : mat, ervat, a-zevri ; *sich (dat.) etwas (ak.) reiflich überlegen*, hirsoñjal en udb, hirprederiañ war udb, prederiañ ervat war udb ; *nach reiflicher Überlegung*, *nach reiflichem Überlegen*, goude prederiañ ervat, goude hirsoñjal, goude hirbrederiañ, goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude evezhiañ pizh, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag),

goude hañvalout, goude pouezañ ha dibouezañ, goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ soñjet ervat, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa an-unan pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh an holl selladoù, graet daou vennozh, graet daou soñj).

Adv. : *seine Worte reiflich überlegen*, lakaat evezh en e gomzoù, dibab e c'herioù, teuler evezh war e gomzoù, pouezañ mat e gomzoù, pouezañ mat pep ger a-raok kaozeal, ober nav zro gant e deod en e c'henoù a-raok komz, lakaat dalc'h ha poell en e gomzoù, en em soñjal ervat a-raok lavaret udb, komz gant preder, ober gant komzoù sevenet-pervezh, ober gant komzoù pouezet, ober gant komzoù mistr, komz goude bezañ soñjet mat er pezh a lavaror, ober daou soñj kent komz, komz dibab, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, sellet pizh ouzh e gomzoù.

Reifmesser n. (-s,-) : [tekn.] rask g., parouer g.

Reifmonat g. (-s,-e) : [istor] miz ar frim g.

Reifrock g. (-s,-röcke) : [brozh] krinolinenn b., jav-sae g., gwakol b.

Reifschicht b. (-,-en) : revenn b. ; *mit einer Reifschicht bedeckt*, revet.

Reifung b. (-) : azviñ g., azvidigezh b., dareviñ g., darevidigezh b. ; [keuz] darevidigezh ar c'heuz b.

Reifungskeller g. (-s,-) : kav dareviñ g.

Reifwerden n. (-s) : azviñ g., azvidigezh b., dareviñ g., darevidigezh b. ; [keuz] darevidigezh ar c'heuz b.

Reigen g. (-s,-) : 1. dañs-tro g., dañs-ront g., koroll-tro g., koroll krog-ha-krog g., brall-kamm g. ; *Anführer bei einem Reigen*, jav g. ; *den letzten Platz in einem Reigen einnehmen*, kemer ar baner ; *den Reigen schließen*, delc'her ar baner ; *einen Reigen anführen*, pennañ un dañs ; 2. [dre skeud.] *den Reigen anführen*, reiñ an ton, kas an traoù, bezañ e penn an traoù, bezañ e penn an abadenn, bezañ e penn ar jeu ; 3. [sport, mell-droad] *den Torreigen eröffnen*, digeriñ ar gont.

Reihe b. (-,-n) : 1. linenn b., linennad b., kenheuilh g., heul g., heuliad g., heuliadenn b., dibun g., dibunadenn b., strobab g., steudad b., steud b., steudadur g., steudennad b., renk b., renkad b., renkennad b. renkenn b., aridennad b., aradennad b., andennad b., reuziad g., regenn b., regennad b., rezad b., rez b., lostennad b., rizenn b., rizennad b., rumm g., rummad g., chapeled g., chapeledad g., chadennad b., riblennad b., lostigennad b., gwidennad b., hedad g., roll g., rollad g., stardigennad b., stlejennad b., stagellad b., ribinad g., neudenn b. ; *in Reihen aufstellen*, *in Reihen ordnen*, regennañ, steudañ, arenkiñ, renkañ, lakaat a-renk, lakaat war-renk, lakaat a-renkennadoù, lakaat a-renkadoù, lakaat a-renkenn, linennañ, lakaat a-linnennoù, lakaat a-steudoù, lakaat a-steudadennnoù, lakaat a-steudad ; *sich in einer Reihe aufstellen*, mont a-renkad, en em lakaat a-linenn, en em lakaat a-steud ; *eine lange Reihe von Menschen*, un heul bras a dud g. ; *die Reihe der Vorfahren*, an diagentiezh b. ; *eine Reihe von Artikeln*, ur rummad pennadoù g. ; *eine Reihe von Schicksalsschlägen*, un dibunadenn walleurioù b., ur reuziad gwalleurioù g., un heuliad gwalleurioù g., ur strobab reuzioù g., ur wiadenn reuzioù b. ; *eine Reihe von Zimmern*, ur steudad salioù b., un heuliad salioù g., ur renkad kambreier b., un aridennad salioù b., un andennad salioù b., kambreier a-steud ls. ; *eine Reihe Bücher*, ur renkennad levrioù b. ; *eine Reihe Bäume*, ur renkennad wez b. ; *zwei Reihen Stacheldraht*, div regennad orjal-dreinek ls. ; *in der zweiten Reihe*, en eil renk ; [dre skeud.] *eine endlose Reihe*, *eine ganze Reihe*, ur rondonad g., ur regennad b., ur steud b., un aridennad b., ur

riblennad b., ul lostigennad b., ul las g., ul lostennad b. ; *eine Häuserreihe*, ur steudad tiez b., ur renkennad tiez b., ur regenn diez b., ur steud tiez b., ur chadennad tiez b., un aridennad tiez b. ; *eine schnurgerade Reihe von Häusern*, tiez regennet evel ur voger ls. ; *zwei Reihen Zähne*, div rez dent, div regennad dent, div renkad dent, div rastell dent, div rastellad dent ; *eine Reihe Menschen*, ul lostennad tud g. ; *eine bunte Reihe machen*, lakaat ur vaouez hag ur gwaz tro-ha-tro en ur renkennad ; *wir wurden alle in eine Reihe gestellt*, lakaet e oamp bet holl en ur renkenn ; *in einer Reihe stehen*, bezañ war-renk, (a-renk, a-renkenn, a-steud) ; *in der selben Reihe wie*, a-renk gant ; *in zweiter Reihe parken*, bezañ tuet (bezañ parket, tuañ e garr, parkañ e garr) en adsteud ; *der Salat wächst in Reihen*, regennañ a ra ar saladenn ; *in Reihen pflanzen*, arenkiñ a-steud, arenkiñ, plantañ a-renk ; *aus der Reihe treten*, disteudiñ ; *eine Reihe Stunden*, meur a eurvezh diouzh renk, ur bern eurvezhioù diouzh renk g., un aradennad eurvezhioù b. ; *wegen einer ganzen Reihe von Gründen*, evit lies abeg, evit meur a abeg.

2. renk b., renkad b., renkenn b., renkennad b., regenn b., regennad b. ; *in Viererreihe*, war beder renk, renket dre bevaroù (a-bevaroù, pevar-ha-pevar) ; *sich in Viererreiben aufstellen*, en em renkañ war bevar (dre bevaroù a-bevaroù, pevar-ha-pevar), en em arenkiñ war beder renk, en em lakaat war beder renk ; *in Viererreihe aufgestellt*, steudet pevar-ha-pevar, renket dre bevaroù ; *in der ersten Reihe*, er renk kentañ ; *in der zweiten Reihe*, en eil renk ; [lu] *in Reih und Glied*, a-renk, a-renkenn, war-renk, a-renkennadoù, a-regennadoù, renket brav evel soudarded, linennet, regennet ; *in einer Reihe*, war ur renk, lost-ouzh-lost, en ur renkenn, en ur renkennad, a-steud ; *in Reih und Glied aufstellen*, *in einer Reihe aufstellen*, linennañ, steudañ, arenkiñ, lakaat a-renk, lakaat war-renk ; *sich in Zweierreihen aufstellen*, en em renkañ war zaou (dre zaouioù, a-zaouioù, daou-ha-daou), en em lakaat war ziv renk, en em lakaat war ziv regenn ; *der Erste in der Reihe sein*, bezañ an hini kentañ er renkad (er renkennad), bezañ er plas kentañ er renkad (er renkennad) ; *die Reihe verlassen*, *aus der Reihe treten*, direnkañ, en em zirenkañ.

3. tro b., urzh g. ; *nach der Reihe*, *der Reihe nach*, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, pep hini diouzh tro, diouzh tro, tro-ha-tro, diouzh renk, renk-ha-renk, unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennnoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hini-ha-hini, a-hini-da-hini, pezh-ha-pezh, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a-bep-eil, tro-ha-tro ; *alle der Reihe nach* ! pep hini e dro evel an toaz er go ! ; *immer schön der Reihe nach* ! arabat gaoliata an traoù, arabat mont primoc'h eget ar marc'h hon doug, arabat mont re vuan ganti, arabat mont re brim ganti ; *warten, bis man an der Reihe ist*, gortoz tro, gortoz e dro, gortoz renk, gortoz e renk ; *er wartet, bis er an die Reihe kommt*, emañ o c'hortoz tro, emañ o c'hortoz renk, emañ o c'hedal tro ; *er kam auch an die Reihe*, en em gavout a reas e dro ; *kannst du nicht warten, bis du an der Reihe bist* ? te n'eo ket mat dit gortoz da dro (gortoz tro, gortoz renk, gortoz da renk) evel an dud all ? ne c'hellfes ket gortoz da dro evel ar re all ? ; *die Reihe ist an mir, ich bin an der Reihe*, da'm zro (eo), din-me (eo) bremañ, da'm zro bremañ, va zro 'zo bremañ ; *außer der Reihe*, a-raok e dro, dre zrestigwiriadur ; *wieder in die Reihe kommen*, a) mont d'e blas en-dro, adkavout e blas, adsevel, difallañ ; b) [yec'hed] yac'haat, pareañ, digleñviñ, dont ar yec'hed d'an-unan en-dro, difallañ, sevel diwar gleñved, en em gavout ; *aus der Reihe tanzen*, a) bezañ er-maez eus mentad ar c'horoll ; b) [dre skeud.] rebarbiñ, rebardinañ, en em rebardinañ, rebekat, ourzal, ober e renkoù, sentiñ ouzh e benn,

c'hoari e oristal, na ober nemet e benn e-unan, ober e benn person, mont da-heul e benn, mont dreist-penn, direizhañ, mont da-heul, na ober evel ar re all, bezañ un den dioutañ e-unan, sevel e gribell, trec'hiñ gouenn, na vezañ war an ton, difediñ ; *er lässt sich gleich aus der Reihe bringen*, pennfollet e vez gant un netraig ; [c'hoari] *wer fällt hier aus der Reihe ? / was fällt hier aus der Reihe ?* kavit al lustrugenn !

4. dastumad g., stuc'had g., rumm g., rummad g. ; *die komplette Reihe*, an dastumad klok g., an dastumad leun g. ; *Pflegereihe*, **a)** [mezeg.] rummad intentoù g. ; **b)** [kenederezh] stuc'had gwezeladoù g. ; *eine Reihe von Maßnahmen*, ur stignad g., un heuliad darbaroù g. ; *eine Reihe von Reformen*, un heuliad adreizhoù g.

5. [mat, tekn] *arithmetische Reihe*, argammedadur niveroniell g. ; [mat.] *alternierende Reihe*, heuliad pebeilat g. ; *divergente Reihe*, *divergierende Reihe*, heuliad kenforc'hus g. ; *konvergente Reihe*, heuliad kengerc'hus g. ; [tredan] *in Reihe schalten*, stignañ en arsteud ; [kimiezh] *homologe Reihe*, steudad kevelep b. ; *funktionelle Reihe*, steudad soazel g.

6. [ardamezouriezh] rezenn b. [*liester rezennoù*].

Reihen g. (-s,-) : [barzh.] *sellit ouzh Reigen*.

reihen V.k.e. (hat gereiht) : **1.** arenkiñ, renkañ, regennañ, steudañ, stagellañ ; **2.** strobañ, rollañ, strollañ ; *Perlen reihen*, rollañ perlez, strobañ perlez / strollañ perlezennoù (Gregor), rollañ paterennoù, strobañ paterennoù, strollañ paterennoù ; **3.** [dilhad.] braswriat, krafañ.

Reihenordnung b. (-,en) : arenkamant a-linennoù g.

Reihenbild n. (-s,-er) : steudad skeudennoù b., steudad poltridi b.

Reihendorf n. (-s,-dörfer) : kêriadenn a-steudad b.

Reihenfertigung b. (-,en) : kenderc'h a-steudad g., kenderc'h steudadel g., kenderc'h diouzh an druilh (a-zruilhadoù, a-zruilh, a-druilhadoù) g., kenderc'hiñ a gementadoù bras g.

Reihenfolge b. (-,n) : urzh g., heul g., heuliad g. ; *in alphabetischer Reihenfolge*, hervez urzh al lizherenneg, hervez al lizherenneg, hervez urzh ar groaz-Doue, dre urzh al lizherennoù, en urzh al lizherennoù ; *chronologische Reihenfolge*, urzh an amzer g. ; *in zeitlicher Reihenfolge*, hervez an amzer, hervez red an amzer, dre urzh an amzer, dre renk gant an amzer ; *abnehmende Reihenfolge*, urzh war zigresk g., urzh digreskiñ g. ; *zunehmende Reihenfolge*, urzh war gresk g., urzh kreskiñ g. ; *in abnehmender Reihenfolge*, dre urzh war zigresk, dre urzh digreskiñ ; *in zunehmender Reihenfolge*, dre urzh war gresk, dre urzh kreskiñ ; *die Reihenfolge umkehren*, tuginañ an urzh.

Reihenhaus n. (-es,-häuser) : ti en ur regennad tiez g., ti en ur steudad tiez g., ti en un aridennad tiez g.

Reihenklamme b. (-,n) : [Bro-Aostria] [tredan] skarv-orjal g.

Reihenschaltkreis g. (-es,-e) / **Reihenschaltung** b. (-,en) : [tredan.] stignad en arsteud g., amred a-steud g.

Reihenschwingkreis g. (-es,-e) : [elektronik] amred luskellat digendoniet g.

Reihenstromkreis g. (-es,-e) : [tredan.] stignad en arsteud g., amred a-steud g.

Reihenuntersuchung b. (-,en) : [mezeg.] diournat a-reizhiad g., diournadur reizhiadek g.

reihenweise Adv. : **1.** ken-ha-ken, a-vordilh, diouzh an druilh, a-druilhadoù, a-zruilhadoù, a-zruilh, a-zruilhoù, a-largentez, dizamant, a-steudoù, mui-pegenn-mui, a-steudadoù, a-steioù, a-rozell, puilh, a-builh, a-fonn, fonnus, dreistkont, a-dropiti, a-vern, a-vernioù, a-verniadoù, a-vil-vern, a-bezhiadoù, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, forzh pegement, na pegement ; **2.** a-rizennoù, a-renkadoù, dre rizennoù, e renkennadoù, a-rezadoù, a-ummadoù, a-steudadennoù, a-steudoù ; *reihenweise säen*,

hadañ a-rizennoù, hadañ dre rizennoù, hadañ e renkennadoù ; *reihenweise pflanzen*, arenkiñ a-steudoù, arenkiñ ; **3.** diouzh renk, renk-ha-renk, unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennnoù, a-steud, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, a-hini-da-hini, hini-ha-hini, pezh-ha-pezh, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, tro-ha-tro, bep eil tro, bep eil taol, bep un eil, a bep eil.

Reiher g. (-s,-) : [loen., anv dispis] kerc'heiz b., herlegon g., huren b., bongorz g., P. Marc'harid-gouzoug-hir b., Marc'harid-he-gouzoug-hir b. ; *junger Reiher*, kerc'heizig b. [*liester kerc'heizedigoù*] ; *der Kuckuck fragt den Reiher : Was gibt's Neues in der Bretagne ? - Überall Erhängte und Ermordete !* ar goukoug a c'houlenn digant ar gerc'heiz : petra 'zo nevez e Breizh ? - krougadeg ha lazhadeg e-leizh ! ; [tr-l] *wie ein Reiher kotzen*, dislonkañ, bruihiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, lañsañ diwar e galon, resteuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon, daskoriñ, ober chas bihan.

Reiherbusch g. (-es,-büsche) : kribell-blu b., klipenn b., kupenn g.

Reiherente b. (-,n) : [loen.] morilhon kabellek g.

Reiherkolonie b. (-,n) : [loen.] kerc'heizeg b. [*liester kerc'heizegoù*].

Reiherschnabel g. (-s,-schnäbel) : [louza.] erodiom g.

reihern V.gw. (hat gereihert) : dislonkañ, bruihiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, lañsañ diwar e galon, resteuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon, daskoriñ, ober chas bihan ; *er hat gereihert*, taolet en deus, graet en deus e c'henoù goap eus e revr, graet en deus chas bihan.

reihum Adv. : diouzh renk, renk-ha-renk, unan-hag-unan, a-unanoù, a-hiniennnoù, lerc'h-ouzh-lerc'h, lerc'h-war-lerc'h, lerc'h-ha-lerc'h, hini-ha-hini, a-hini-da-hini, pezh-ha-pezh, an eil war-lerc'h egile, an eil da-heul egile, pep hini d'e dro, pep hini e dro, pep hini en e dro, diouzh tro, tro-ha-tro, tro ha tro, bep eil tro, pep eil tro, bep eil gwech, bep eil taol, bep un eil, a-bep-eil.

Reim g. (-s,-e) : **1.** [lenn.] klotenn b., rim g. ; *fetter Reim*, *reicher Reim*, *gleitender Reim*, *dreisilbiger Reim*, klotenn binvidik b., klotenn fonnus b. ; *Binnenreim*, enklotenn b., klotenn diabarzh b. ; *Endreim*, dibennklotenn b., klotenn dibenn b., klotenn diavaez b. ; *Reime schmieden*, *Reime zusammenstoppeln*, rimadellañ, brizhbarzhoniañ ; *ein Reim auf 'en'*, ur glotenn oc'h echuiñ gant 'en' ; *Gedicht mit einem vom ersten bis zum letzten Vers gleichbleibenden Reim*, barzhoneg unklottenek b. ; **2.** [tr-l] *darauf kann ich mir keinen Reim machen*, me a zo dall va c'hazh, ne welan na penn na lost d'an dra-se, an dra-se n'eo na du na gwenn, penn diouzh penn eo an dra-se, ne gavan penn diouzh lost d'an dra-se, n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat, kement-se a zo dreist va maner, kement-se a dremen va spered, kement-se a zo dreist va spered.

reimen V.k.e. (hat gereimt) : [lenn.] rimañ ; *ein Lied reimen*, *ein Lied in gereimte Verse bringen*, *ein Lied in gereimte Verse setzen*, rimañ ur ganaouenn.

V.gw. (hat gereimt) : rimañ.

V.em. : **sich reimen** (hat sich (ak.) gereimt) : **1.** '*singen*' reimt *sich auf 'klingen'*, 'singen' a genglott mat gant 'klingen', 'singen' a zegouezh mat gant 'klingen' ; **2.** [dre skeud.] *wie reimt sich das ?* petra dalv an dra-se ? ; *das reimt sich nicht*, n'eus na penn na lost d'an dra-se, n'eus na penn na revr d'an dra-se, an dra-se n'en deus na penn na lost, an dra-se n'en deus na penn na troad, an dra-se n'eo na du na gwenn, se 'zo pell

diouzh gwel ar skiant-vat, an an dra-se ne vern da netra, goullo a ster eo an dra-se, n'eus rezon ebet d'an dra-se, amañ e koll ar reizh poell e gudenn, kement-se ne vern da netra, penn diouzh penn eo an dra-se.

Reimer g. (-s,-) : [lenn.] rimer g., rimadeller g., gwersaer g., gwerzaouer g., gwerzour g.

Reimerei b. (-) : [lenn.] 1. rimadelliñ g. ; 2. kozh gwerzennoù ls., brizhbarzhoniezh b.

Reimeschmied g. (-s,-e) : *sellit ouzh Reimschmied*.

Reimfall g. (-s,-fälle) : [lenn.] ment b., mentadur g.

reimfrei ag. : [lenn.] frank, diglotenn ; *reimfreie Verse*, gwerzennoù frank ls.

Reimkunst b. (-) : skiant ar gwerzaouiñ b., gwerzadurezh b., gwerzaouerezh g., gwerzaouriezh b., gwersaerezh g., gwerzoniezh b., barzhoniezh b.

reimlos ag. : [lenn.] frank, diglotenn ; *reimlose Verse*, gwerzennoù frank ls.

Reimplantation b. (-,-en) : [mezeg.] adensteudadur g., adensteudañ g.

reimplantieren V.k.e. (hat reimplantiert) : [mezeg.] adensteudañ

Reimport g. (-s,-e) : [kenwerzh] 1. [ober] adenporzh g., adenporzhiadur g., adenporzhiezh g., adenporzhiañ g., adenbroadur g., adebarzherezh g., adebarzhadur g. ; 2. [tra] adenporzhiad g.

reimportieren V.k.e. (hat reimportiert) : [kenwerzh] adenporzhiañ, adenbroañ, adebarzhiñ.

Reimschmied g. (-s,-e) : [lenn.] rimer g., rimadeller g., gwersaer g., gwerzaouer g., gwerzour g.

Reimsilbe b. (-,-n) : [lenn.] klotenn b., rim g.

Reimsucht b. (-) : rimadellouriezh b., c'hoant debonus da sevel barzhonegoù g.

Reimsüchtige(r) ag.k. g./b. : rimadellour g., rimadellourez b.

Reimsystem n. (-s,-e) : [lenn.] klotennerezh g.

Reimwort g. (-s,-wörter) : [lenn.] klotenn b., rim g.

rein¹ *sellit ouzh herein- pe hinein-* ; *mach das Gatter zu, dass die Kühe nicht reinkönnen*, serr ar gloued ouzh ar saout.

rein² ag. : 1. digemmesk, divesk, digej, pur, rik, rik-ha-rik, digatar, naet, glan ; *reines Schweinefleisch*, kig-moc'h rik g. ; *aus reiner Seide*, bet graet gant seiz digemmesk, seiz-holl, seiz tout, seiz rik ; *aus reiner Wolle*, gloan-holl, gloan tout, gloan rik ; *in chemisch reiner Form*, pur ; *reines Wasser*, dour rik g., dour rik-ha-rik g., dour kriz g., dour sklaer g., dour glan g., dour pur g. ; *reiner Wein*, gwin noazh g., gwin divadez g., gwin kriz g., gwin rik-ha-rik g. ; *reines Gold*, aour rik g., aour naet g., aour digemmesk g. ; *reines Gold hat vierundzwanzig Karat*, pevar c'harat warn-ugent a zo gant an aour rik ; *reine Doktrin*, kelennadurezh rik b. ; *reines Bretonisch*, brezhoneg rik g. ; *reine chemische Verbindung*, kediad pur g. ; *reine Metalle*, metaloù pur ls. ; [dre skeud.] *Diamant von reinstem Wasser*, diamant eus ar c'hentañ troc'h (eus an dibab, diouzh an dibab, eus ar vegenn, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar gurunenn, dibab, a-zibab) ; *auf rein sandigem Gelände*, war an traezh mik, war an traezh rik ; *er war ein Sozialist von reinstem Wasser*, hennezh a oa ur sokialour kentañ troc'h (eus ar c'hentañ troc'h), hennezh a oa sokialour betek mel e eskern, hennezh a oa sokialour hed an neudenn, hennezh a oa ur sokialour leun ; *die reine Wahrheit*, ar wirionez plaen ha netra ken b., ar wirionez diwisk b., ar wirionez penn-da-benn b., ar wirionez eeun-hag-eeun ha penn-da-benn b., ar wirionez diginkl b., ar wirionez diflatr b., ar wirionez digatar b., ar gwir wirionez b., ar wirionez rik b. ; *jemandem reinen Wein einschenken*, komz didortilh (didro, fraezh, diflatr) ouzh u.b., komz diguzh ouzh u.b., komz eeun ha didroell ouzh u.b., komz

berr ha krenn ouzh u.b., komz berr ha groñs ouzh u.b., na vezañ sac'h d'an diaoul, na glask tro d'ober e anv eus u.b., mont didroidell d'u.b., komz displeg ouzh u.b., komz distag ouzh u.b., lavaret hardizh e soñj d'u.b., dispakañ ar wirionez diwisk d'u.b., mont d'u.b. hep kuzh seurt ebet, mont d'u.b. ken diflatr ha tra, na gaout treuzoù ebet war e zor.

2. [skiantoù / tekn. / preder.] rik, dik, glez, pur ; *reine Mathematik*, matematik rik g., jedoniezh pur b. ; *die reinen Wissenschaften*, ar skiantoù rik ls., ar skiantoù dik ls. ; [preder.] *reine Vernunft*, poell rik g., poell pur g., poell glan g. ; [Kant] *Kritik der reinen Vernunft*, dezvarn ar poell pur g., dezvarn ar poell glan g., dezvarn ar poell rik g. ; [lenn.] *reine Poesie*, barzhoniezh pur b. ; [mat.] *rein imaginäre Zahl*, niver derc'hel glez g.

3. *reines Glück*, taol chañs dic'hortoz g. ; *ein reiner Zufall*, un degouezhad souezhus g., un taol degouezh dic'hortoz g. ; *es ist das reinste Lotteriespiel*, an dra-se a zo ul lotiri ; *das ist der reinste Betrug ! das ist die reinste Geldmacherei !* se 'zo laerezh an dud ! se 'zo kignat an dud ! ; *das ist ja die reinste Geldverschwendung !* nag ur c'halavr archant ! ; *eine reine Komödie*, ul loariadenn (ur froudenn) ha netra ken b., ur stultenn fall ha netra ken b. / ur stultenn mar boa biskoazh b. (Gregor) ; *aus reinem Idealismus*, evit ket, evit netra, evit ket ha netra, evit mann, evit ur bennozh Doue ; *das ist reine Gemeinheit, das ist reine Bosheit, das ist reine Böswilligkeit*, un drougiezh ki klañv eo ; *das Radio macht reine Propaganda*, bountet (sanket, plantet, fourret, c'hwezhet, chouket) e vez pennadoù en dud gant ar skingomz, c'hwezhet e vez pennadoù e spered an dud gant ar skingomz, ar skingomz ne ra ken tra nemet taerñ war an dud, brozennoù tout ar pezh a skign ar skingomz ; *er ist die reine Güte*, madelezh eo ken-ha-ken - un den madelezh eo, mar boa biskoazh - un den mat eo mard eus bet biskoazh un unan - gwellañ den a daol troad war an douar eo - madelezh eo mar boe den biskoazh - gwellañ den 'zo o vale eo - gwellañ den eo dindan tro an heol - gwellañ den dindan an Neñv eo - un den madelezh eo, mard eus unan - un den madelezh eo, mard eus hini - hennezh 'zo madelezh, ken ez eo - hemañ a zo pennskouer an den mat - un den Doue eo - hennezh a zo ar gwellañ den a zebr bara - ur gwiaad a vadelezh a zo oc'h ober anezhañ - mat eo betek mel e eskern - mat eo evel un tamm bara ; *das ist die reine Wahrheit*, se 'zo ken gwir ha ma'z eus pemp biz war va dorn, ken gwir eo evel ma lavaran deoc'h, ar wirionez penn-da-benn eo, re wir eo, ar wirionez rik eo, ar gwir wirionez eo, ar wirionez plaen eo, ken gwir eo ha ma'z eo ar c'hog a zo tad d'ar yer, gwir bater eo, ken gwir eo hag an Aviel ; *ein reiner Tyrann*, ur gwir dirant g. ; *das ist der reine Hohn, das ist der reinste Hohn*, sot-mat ha direizhpell eo an dra-se - sot ha diboell eo an dra-se - diskiant eo kement-se - un dra diskiant eo, mard eus unan - un dra diskiant eo, mard eus hini - se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat - amañ e koll ar reizh poell e gudenn ; *das ist reiner Wahnsinn*, ret eo bezañ sot da stagañ evit ober kement-se, neb a ra kement-se ez eus treid leue en e votoù, follentez eo ober kement-se, sot-mik an hini a rafe kement-se, foll an hini er gra, bloc'h diaviz eo ober an dra-se ; *reiner Verlust*, koll da vat g. ; *es ist rein unmöglich*, dic'hallus-krenn eo, dibosupl a-grenn eo, dibosupl penn-da-benn eo, se a zo ken aes ha spazhañ melc'hwed, se a zo ken aes ha derc'hel ur bramm war beg un ibil, se va zo ken aes ha kargañ dour gant ur bouteg, se zo ken aes ha skarzhañ ul lenn gant un hanaf toull, se a zo ken aes ha tennañ amann eus gouzoug ur c'hi.

4. glan, naet, prop, fraezh, sklaer, derc'h, distlabez, dianaf, koujourn, pur, difank, digousi, digatar, digailhar, dinamm,

disaotr, diantech, dilastez, gwerc'h, divoulc'h ; *rein machen*, naetaat, dilastrañ, dilouzañ, difankañ, dilastezañ, purañ, puraat, propaat, karzhañ, skarzhañ ; *ein Zimmer rein halten*, delc'her naet ur gambr ; *rein waschen*, peurwalc'hiñ ; *sich rein waschen*, en em beurwalc'hiñ ; *die Wäsche rein waschen*, gwalc'hiñ naet an dilhad, koueziañ dilhad lous ; *reine Aussprache*, distagadur fraezh (reizh, mat, digatar) g. ; *etwas ins Reine schreiben*, adkopiañ sklaer ha fraezh e damm brouilhed, lakaat udb fraezh ha sklaer dre skrid, skeiñ udb fraezh ha sklaer war ar paper, adskrivañ kempenn udb ; *reiner Jüngling*, gwerc'h g., paotr gwerc'h g. ; [dre skeud.] *etwas ins Reine bringen*, dirouestlañ udb, kavout penn diouzh lost d'udb, kavout poell d'udb, dibunañ ur gudenn ; *einen Streit ins Reine bringen*, plaenaat an trouz savet etre tud 'zo, renkañ un diemglev, reizhañ ur rendael, kompezañ ur rendael, kompezañ un disrann, heñvelaat ar mennozhioù ; *darüber will ich ins Reine kommen*, c'hoant am eus bezañ diavar diwar-benn an dra-se, c'hoant am eus gouzout ar rag hag ar perag eus an afer (anavezout plegoù ha displegoù an afer) ; *mit sich selbst ins Reine kommen*, dont en-dro war e du, addont e-barzh, dont e-barzh, distreiñ e-barzh, en em gavout ; *reinen Mund halten*, na lavaret (na rannañ, na faoutañ, na seniñ, na saniñ, na wikal, na dintal, na zihostal) grik, na rannañ ger, na zic'hwezhañ ger, na zihostal ger, na dintal ger, na zaouhanterañ ur ger, na zihostal ur ger, na zistagañ an disterañ ger, na faoutañ ur ger, na rannañ un dister ger, na lavaret an disterañ ger, na lavaret ger, na lavaret un dister ger zoken, na lavaret un hanter c'her zoken, na leuskel ur wikadenn, na leuskel gwik ebet, na zigeriñ e c'henoù, na zigeriñ e veg, na lavaret poz ebet, na lavaret na ger na mik, na lavaret na grik na mik, na zistagañ ur grik, na ziseriñ grik, na ziseriñ e rann, na ziseriñ e c'henoù, na zivegañ grik, na ober na mik na mak, na drinkañ ur ger, na lavaret na deus na meus, tevel mik, tevel krenn ; *mit jemandem im Reinen sein*, bezañ emglev (na vezañ arguz ebet) etre an-unan hag unan all ; *bist du dir im Reinen darüber ?* ha diavar un diwar-benn kement-se ? ha sur out ez eo mat pezh ac'h eus c'hoant d'ober ? ; *reinen Tisch machen*, peurskubañ udb, skarat ar c'hudennoù, troc'hañ ar skoulm, lakaat diwezh d'udb, lakaat an traoù sklaer ha fraezh, peurgas udb, ober ur skub (un taol skub), riñsañ an dachenn, dilorañ an dachenn, peurriñsañ, mont dezhi a-daol-dak, mont dizamant dezhi, mont dezhi hep damant, reiñ lamm d'ur gudenn, kemer an ejen dre e gernel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, ober ur skarz, na chom da chipotal, na vezañ seizhdaleetoc'h gant ur gudenn bennak ; [Etrebroadelenn] *reinen Tisch macht mit dem Bedränger*, peurskubomp an amzer dremenet ; *die Luft ist rein*, a) n'eus ket a zañjer ; b) n'eus den ebet tro-dro.

5. glan, naet, dinamm, virjin, direbech, dibec'h, dibec'hed, dinamm a bec'hed, glan a bec'hed, kuit a bec'hed, naet a bec'hed, didamall, didamallus, digailhar, dilastez, distlabez diouzh ar pec'hed, diantech, pur, disi, didech, difank, digousi, disaotr, distlabez, digatar, hep si, hep nep si, hep nep mastar, hep ket a si ; *eine reine Seele*, un ene glan g. ; *die Seele von Sünde rein waschen*, purañ e ene, naetaat e ene diouzh stlabez ar pec'hed, dinammañ an ene diouzh stlabez ar pec'hed, harluañ ar pec'hed eus e ene, diouennañ ar pec'hed eus e ene, peurwalc'hiñ e ene, gwalc'hiñ e ene eus ar pec'hed, koueziañ e ene kailharet, lemel diwar e ene pouez ar pec'hedoù ; *sich rein halten*, mirout e burded ; *ein reines Gewissen haben*, mit seinem Gewissen im Reinen sein, bezañ didrubuilh e goustiañs, bezañ aes e goustiañs, kaout koustiañs vat, kaout un askre c'hlan, bezañ e galon en he frankiz, bezañ direbech e goustiañs, bezañ didamall e goustiañs, bezañ dinamm e goustiañs, bezañ naet e goustiañs, bezañ disamm hag eeun e goustiañs, bezañ kompez e

goustiañs, bezañ digatar e goustiañs, bezañ glan e askre, bezañ skañv e vennozh ; *reines Leben*, buhez pur b. ; *reines Herz*, kalon bur b., kalon c'hlan b.

Rein b. (-, -en) : [Bro-Aostria] kastelodenn b.

Reinausgaben ls. : dispignoù rik ls., frejoù rik ls., mizoù rik ls. **reinbeißen** (biss rein / hat reingebissen) : dantañ, begañ, kregiñ gant an dent [en udb], skeiñ un taol dent [gant udb] ; *in einen Apfel reinbeißen*, jogañ un aval.

Reindling g. (-s, -e) : [Bro-Aostria] gwastell toaz c'hwezet b.

Reindruck g. (-s) : [moull.] arroudoù un oberenn kinniget d'ar c'helaouennoù a-raok ar moulladur ls.

Reineclaud b. (-, -n) : [louza.] prun ar Rouanez Glaoda str., prun Glaoda str.

Reineinnahmen ls. : korvoder rik g., dedaolad korvoiñ rik g., gounidegezh rik b.

Reinemachefrau b. (-, -en) : plac'h-ti b. [*liester* plac'hazed-ti], plac'h-tiegezh b. [*liester* plac'hazed-tiegezh], plac'h ar c'hempenn b. [*liester* merc'hed ar c'hempenn], devezhourez b., matezh b. [*liester* mitizhien], kempennerez b.

Reinemachen n. (-s) : charreoù ls., trepetoù an ti ls., maneroù ls., kempenn g., kempennidigezh b., kempennadur g.

Reinerlös g. (-es, -e) / **Reinertrag** g. (-s, -erträge) : korvoder rik g., dedaolad korvoiñ rik g., gounidegezh rik b.

Reinette b. (-, -n) : [aval] aval renetez g. [*liester* avaloù renetez].

Reinettenbaum g. (-s, -bäume) : [louza.] avalenn renetez b. [*liester* avalenned renetez].

reineweg Adv. : da vat, a-grenn, war-naet, a-bezh, penn-da-benn, penn-dre-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ouzh-penn, hed an neudenn, leun.

Reinfall g. (-s) : c'hwitadenn b., afochadenn g., kac'hadenn b., louzenn b., distokadenn b., flagas g., droukverzh g., afer fall b., taol fall g., tro fall b., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b., chupennad b. ; *das war der komplette Reinfall*, c'hwitet hor boa penn-da-benn, ur mell c'hwitadenn e voe, graet hor boa flagas gant an dra-se, tapet hor boa ul louzenn gant an dra-se, tapet hor boa ur pur gant an dra-se, paket hor boa ur chupennad, tapet hor boa ur skouarnad, ur gac'hadenn vantrus e voe.

reinfallen V.gw. (fällt rein / fiel rein / ist reingefallen) : 1. tapout ul louzenn, tapout ur pur, c'hwitañ penn-da-benn, kaout lamm, ober flagas, ober un dro gazh, ober taol gwenn, ober tro c'houllo, ober un dro c'houllo, ober tro wenn, ober un dro wenn ; 2. kouezhañ e-barzh an ti dre doull ar prenestr ; 3. erruout dic'hortoz-kaer, erruout a-greiz-peb-kreiz, erruout evel un tarz kurun, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer, erruout a-zelazh, erruout a-zelac'h ; 4. lakaat e bav er griped, mont er sac'h, skeiñ e-barzh al las, skeiñ el las, kouezhañ el las, bezañ nezet brav, bezañ tapet brav, bezañ tapet lous, bezañ paket sellet, bezañ tapet genaouek, bezañ toazet brav, bezañ riñset an treid d'an-unan (*e dreid dezhañ, he zreid dezhi h.a.*), bezañ bratellet, bezañ devet, bezañ stranet, bezañ straniget prop ha brav, bezañ kabestret ha brav, bezañ louzet brav ha kempenn, bezañ kaotet ha peget prop ha brav ; *du bist reingefallen*, aet out er sac'h, aet out er griped, skoet ec'h eus e-barzh, kredet ec'h eus, lakaet out bet er sac'h, tizhet out bet, tapet brav (tapet lous, paket sellet, toazet, dastumet, kabestret, louzet, c'hoariet) out bet, kouezhet out bet el las (en toull), kouezhet eo bet da fri war ar gloued, riñset eo bet da dreid dit ; *ich bin ganz schön reingefallen*, sell amañ un dapadenn din !

Reinfektion b. (-, -en) : [mezeg.] adkontammadur g., adkontammidigezh b., adporeidigezh b., adlouezañ g.

reinifizieren V.k.e. (hat reinifiziert) : [mezeg.] adlouezañ, adporeañ, adkontammiñ, advinimañ.

V.em. **sich reinifizieren** (hat sich (ak.) reinifiziert) : *sich mit etwas reinifizieren*, adtapout ur poread bennak, addastum ur poread bennak, adseriñ ur poread bennak, adpakañ ur poread bennak.

Reingewicht n. (-s,-e) : pouez rik g.

Reingewinn g. (-s,-e) : gounidegezh rik b.

Reinhaltung b. (-) : 1. [endro] diwallerezh g., gwarez g. ; 2. [aer, dour] miridigezh ar c'hlanded b., miridigezh ar glander b., miridigezh ar burentez b., miridigezh ar purder b., miridigezh ar burded b.

reinhausen V.k.e. (hiebin rein / hat reingehaut) : *jemandem eine reinhausen*, distagañ un avenad gant u.b., darc'haouiñ (diskargañ) ur pezh mell takad e forn u.b., disvantañ ur pezh mell ougnad a-dreuz genoù u.b., reiñ diwar e staon d'u.b., reiñ war e veg d'u.b., reiñ war e benn d'u.b., difoeltrañ ur pezh mell friad gant u.b., friata u.b., terriñ e c'henoù d'u.b., drailhañ e c'henoù d'u.b., skeiñ war genoù u.b., pladañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., terriñ e fas d'u.b., dic'hourdañ ur pezh mell friad gant u.b., diaveliñ ur pezh mell friad gant u.b., disvantañ ur pezh mell takad a-dreuz genoù u.b., diastenn ur pezh mell takad a-dreuz genoù u.b., diharpañ ur glakennad gant u.b., lardañ e zivskouarn d'u.b., distagañ ur glakennad d'u.b., distagañ un ougnad a-dreuz genoù u.b., dic'hastañ un ougnad d'u.b. e-kreiz e fas, difoeltrañ ur pezh mell friad gant u.b.

V.gw. (hiebin rein / hat reingehaut) : *ordentlich reinhausen*, debriñ betek stambouc'hañ, stankañ e greizenn, kregiñ a-vegad er boued, skloufata, kargañ e benton, kargañ e jargilh, drusaat e bironenn, kloukañ, bourouniñ, gousañ, ober e borc'hell, ober ur foeltr-bouzelloù, choukañ traoù da foeltrañ e vouzelloù, ober ur rontad, kargañ kaer e vouzelloù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a voued, bezañ ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, mont traoù en e gorf, pilat boued, debriñ alfant, debriñ dislangour, kordañ boued, debriñ a-leizh e zent, pegañ war ar boued a-leizh e zent, kofata, korfata, ober meurlarjez, pegañ war an traoù a-leizh e zent, debriñ da darzhañ, kargañ e sac'h betek ar skoulm, bezañ krefiv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifal / bourellañ ervat e borpant (Gregor), ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusteuennad, bountañ un torad en an-unan, kargañ e deuren, ober ur pezh teurenad, kargañ e sac'h betek ar skoulm, kargañ betek toull ar c'hargadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachañ gant an-unan, debriñ dreist-kont, debriñ evel ur marlonk, bountañ boued en e vouzelloù, bezañ frank e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, debriñ leizh e gof, debriñ a-leizh kof, gloutañ, gloutoniañ, en em dafañ, en em varrañ, ober kargoù bras ouzh taol ; *er haut ordentlich rein*, debriñ a ra ken a ra, hennezh a chouk traoù 'vat !

Reinheit b. (-) : 1. glanded b., glander g., purentez g., purded b. ; 2. rikted b. ; 3. naeted b., naeter g., naetoni b., naetadurezh b., kempennadurezh b. ; 4. dinammded b., dinammder g., splannder g., splannded b., splannijenn b., gwerch'hded b., gwerch'hted b., purded b. ; 5. bouldder g., bouldded b.

Reinheitsgebot n. (-s,-e) : [bier] reolad a-fet kedaozennoù b., dekred a-zivout glander ar bier g.

reinigen V.k.e. (hat gereinigt) : glanaat, glanañ, disaotrañ, naetaat, kempenn, diziblañ, dilastezañ, dilouzañ, difankañ, didarasañ, digailharañ, distlabezañ, skarzhañ, karzhañ, ober karzhadenn, propaat, purañ, puraat, glanaat, glanañ, difallañ, digousi, digousiañ, disaotrañ, distronkiñ, divastrouilhñ,

freskañ, yac'husaat, digontammiñ, onestaat, gwalc'hiñ, gwalc'hiñ naet, lisivañ, lijaouiñ, riñsañ, spurjañ, distankañ, finaet, divreinañ ; *noch einmal reinigen*, adkempenn ; *die Küche reinigen*, naetaat ar gegin ; *gründlich reinigen*, digramennañ, P. digaoc'hañ. ; *ein Haus von Grund auf reinigen*, skarzhañ un ti betek al leur, skarzhañ un ti krec'h-traoñ, skarzhañ un ti traoñ-ha-krec'h, skarzhañ un ti traoñ-ha-laez, ober karzhadenn vras en un ti ; *dieser Stoff lässt sich leicht reinigen*, an danvez-se a garzh buan ; *Wasser reinigen*, puraat dour ; *die Luft reinigen*, puraat an aer ; *eine Wunde mit Wasser reinigen*, gwalc'hiñ ur gouli gant dour ; *ein Gemälde reinigen*, freskaat un daolenn ; *Feuer reinigt nicht, es schwärzt*, an tan ne c'hлана ket, duañ a ra ; *die Taufe reinigt uns von der Sünde*, ar vadeziant a walc'h ar pec'hedoù ; *sein Herz reinigen*, puraat e galon, glanaat e galon ; *ein Pergament durch Schaben reinigen*, kravat ur parch, razhañ ur parch ; [mezeg.] *eine Wunde reinigen*, diziblañ ur gouli.

V.em. : **sich reinigen** (hat sich (ak.) gereinigt) : 1. naetaat, puraat, propaat, finaet, glanaat, en em c'hланаat ; 2. *sich (dat.) die Zähne reinigen*, skarzhañ e zent, karzhañ e zent.

Reinigen n. (-s) : naetadur g., kempenn g., gwalc'hidigezh b., gwalc'h g., gwalc'hadenn b., gwalc'hiñ g., disaotrañ, glanidigezh b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzhherezh g., skarz g., skarzhadur g., skarzherezh g., skarzhadenn b., dilouzadur g., purezh g., puridigezh b., puradur g., puraat g., spurj g., spurjadur g., dilastezañ g. ; *er wurde zum Reinigen der Latrinen verdonnert*, bountet e voe an difankañ privezioù gantañ.

reinigend ag. : glanaus, naetaus, skarzhus, diziblus, ... diziblañ.

Reiniger g. (-s,-) : 1. [tekn., danvez] puraer g. [*liester* puraerioù] ; 2. [den] glanaer g. [*liester* glanaerien], naetaer g. [*liester* naetaerien].

Reinigung b. (-,-en) : 1. naetadur g., naetadurezh b., naetaerezh g., naetaat g., naetadeg b., dilastezañ g., kempenn g., kempennidigezh b., kempennadur g., kempennadurezh b., diziblerezh g., diziblañ g., gwalc'hidigezh b., gwalc'h g., emwalc'h g., emwalc'hadenn b., emwalc'hadur g., disaotrañ g., glanidigezh b., glanaat g., puridigezh b., purezh g., puradur g., puraat g., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzhherezh g., skarz g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., karzhañ g., skarzhañ g., spurj g., spurjadur g., dilouzadur g., dilastezañ g., yac'husaerezh g. ; [relij.] *Mariä Reinigung*, Gouel Maria-ar-Gouloù g., gouel ar Chandelour g., gouel ar Gouloù g., gouel Itron-Varia-ar-Gouloù g., gouel-Maria-C'hwevrer g. ; [mezeg.] *die Reinigung von Wunden*, an diziblañ goulioù g. ; 2. [kenw.] ti-feriñ g., gwalc'herezh b., kannerezh b., kouezierezh b., stal gouezierezh b., gwennezh b., kanndi g., gwennezh b. ; *eine Reinigung betreiben*, delc'her kouezierezh, bezañ kouezierezh gant an-unan, kanndiañ ; *ein Kleidungsstück in die Reinigung geben*, kas ur pezh dilhad da walc'hiñ, kas ur pezh dilhad da gannañ ; 3. [mezeg.] a) skarzhadur g., karzhadenn b., spurjadur g. ; b) glanaat g.

Reinigungsdienst g. (-es) : gwazerezh an dilastezañ g., servij an dilastezañ g.

Reinigungseid g. (-s,-e) : [istor, gwir] le glanaat g.

Reinigungsmilch b. (-) : [kenederezh] laezh da dennañ pentaj g., laezh diwezelañ g., laezh difardañ g., laezh dilivañ g.

Reinigungsmittel n. (-s,-) : 1. dizibler g. [*liester* diziblerioù], disaotr g. [*liester* disaotrerioù], aozad kempenn g., aozad naetaat g., aozad disaotrañ g., aozad diziblañ g., skurier g. [*liester* skurierioù], skarzher g. [*liester* skarzherioù], naetaer g. [*liester* naetaerioù], lijoù g., karzhadur g., skarzhadur g.,

glanauzenn b. ; *entkrustendes Reinigungsmittel*, aozad digrestennañ g., aozad digoc'hennañ g., aozad didrouskennañ g., didrouskenner g. [*liester didrouskennerioù*] ; 2. [mezeg.] a) louzoù-spurjañ g. ; b) glanauzenn b.

Reinigungskassette b. (-, -n) : kasedig naetaat g.

Reinigungsmilch b. (-) : [kenederezh] laezh da dennañ pentaj g., laezh diwezelañ g., laezh difardañ g., laezh dilivañ g.

Reinigungsritus g. (-, -riten) : lid glanaat g.

Reinigungsservice g. (-) : gwazerezh an dilastezañ g., servij an dilastezañ g.

Reinigungsunternehmen n. (-s, -) : kevredad naetaat g., kevredad kempenn g.

Reinigungswasser n. (-s) : dour glanaat g.

Reinkarnation b. (-, -en) : adenkorfadur g.

reinkarnieren V.em. **sich reinkarnieren** (hat sich reinkarniert) : adenkorfañ.

Reinkultur b. (-, -en) : 1. [bev.] metoù magerezh g., metoù magañ g. ; 2. [dre fent] *in Reinkultur*, eus ar gwashañ, eus ar re washañ.

reinlegen V.k.e. (hat reingelegt) : 1. lakaat e-barzh ; 2. [dre skeud.] *jemanden reinlegen*, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvalet) da blomañ d'u.b., lakaat da grazañ, reiñ kelien (kañvalet, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., finesiñ ouzh u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., devañ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, strañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouc'hiñ, punañ, tizhout, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, diharpañ, touzañ, donobiñ, laouriñ, laourenniñ, touellañ) u.b., klaviañ u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henoù, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b. ; *jemanden ganz schön reinlegen*, tennañ un taol fin d'u.b., ober un tizh d'u.b., tennañ un tizh d'u.b., ober ur brav a dap d'u.b. ; *ich habe ihn reingelegt*, touellet eo bet ganin ; *man hat ihn gründlich reingelegt*, nezet brav eo bet, tapet brav (tapet lous, paket sellet, tapet genaouek, toazet brav, flemmet brav, donobet brav) eo bet, riñset eo bet e dreid dezhañ, bratellat (stranet, straniget, devet, touellet) eo bet prop ha brav, kabestret eo bet ha brav, louzet eo bet brav ha kempenn, kaotet ha peget eo bet prop ha brav ; *sie werden begreifen, dass man sie reingelegt hat*, kompren a raint ez eus graet ganto ; *du willst mich wohl reinlegen*, bremañ ez ez ennon botoù-koad ha tout, krakoù eo a gontez din ; *man hat mich reingelegt*, divleupet on bet, donobet on bet, touellet on bet.

reinleinen ag. : lien-holl.

reinlich ag. : glan, naet, kempenn, fraezh.

Reinlichkeit b. (-) : naetadurezh b., kempennadurezh b., glanded b., glander g., naeted b., naeter g., naetoni b.

Reinluftgebiet n. (-s, -e) : korn-bro yac'h an aer ennañ g.

Reinmachefrau b. (-, -en) : plac'h-ti b. [*liester plac'hez-dij*], plac'h-tiegezh b. [*liester plac'hez-diegezh*], plac'h ar c'hempenn b. [*liester merc'hed ar c'hempenn*], devezhourez b., matezh b. [*liester mitizhien*], kempennerez b.

Reinmachen n. (-s) : charreoù ls., trepetoù an ti ls., maneroù ls., kempenn g., kempennidigezh b., kempennadur g.

reinrassig ag. : [loen.] rik a ouenn, a ouenn rik, a ouenn vat, a rumm vat, gouennet mat ; *reinrassiger Hund*, ki eus ar

gwellañ orin-chas g. ; *ein reinrassiges Pferd*, ur marc'h gouennet mat g., ur marc'h a ouenn vat g. ; *nicht reinrassig*, bastard, mesket e ouenn.

Reinraum g. (-s, -räume) : sal divikrob b., sal dishadenn b.

reinreiten V.gw. (ritt rein / ist reingeritten) : dont tre war varc'h. V.k.e. (ritt rein / hat reingeritten) : [dre skeud.] ober lodek en ur gwall afer, bountañ e-barzh ur gwall afer, lakaat da gaout perzh en ur gwall afer.

Reinschrift b. (-, -en) : skridenn fraezh ha sklaer b. ; *die Reinschrift des Manuskripts wird gerade angefertigt*, emañ an dornskrid war skriverezañ, emañ an dornskrid o skriverezañ.

Reinstoff g. (-s, -e) : [kimiezh] korf pur g.

reintun V.k.e. (tat rein / hat reingetan) : lakaat e-barzh ; *wie viel Eier hast du reingetan* ? pet vi ac'h eus lakaet ?

reinvestieren V.k.e. (hat reinvestiert) : adpostañ.

Reinvestierung b. (-, -en) : adpostadur g.

reinwaschen V.k.e. (wäscht rein / wusch rein / hat reingewaschen) : dinammañ, glanaat, didamall, peurwalc'hiñ, gwennañ ; [relij.] *jemanden von seinen Sünden reinwaschen*, gwalc'hiñ u.b. eus e bec'hedoù ; *die Seele von Sünden reinwaschen*, purañ e ene, dinammañ an ene diouzh stlabez ar pec'hed, diouennañ ar pec'hed eus e ene, harluañ ar pec'hed eus e ene, peurwalc'hiñ e ene, gwalc'hiñ e ene eus ar pec'hed, koueziañ e ene kailharet, dibec'hourañ.

V.em. : **sich reinwaschen** (wäscht sich rein / wusch sich rein / hat sich (ak.) reingewaschen) : en em zidamall, en em ziskargañ, en em wennañ, en em gaeraat ; *sich von einem Verdacht reinwaschen*, en em wennañ.

reinweg Adv. : *sellit ouzh reineweg*.

reinwürgen V.k.e. (hat reingewürgt) : 1. [boued] kas d'an traoñ, lakaat da ziskenn, kas da Gergof, kroufañ, kouchañ, porpantiñ, flumañ ; 2. P. *jemandem eins reinwürgen*, *jemandem eine reinwürgen*, kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., adsterniañ u.b., sarmonal u.b., savantenniñ u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., chabistrañ u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret ar seizh seurt ruz d'u.b., lavaret ar seizh mil d'u.b., lavaret e sant Nikodem d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., reiñ ur c'houez d'u.b., kiviañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor) ; 3. *jemandem etwas reinwürgen*, bountañ udb gant u.b. ; *ihm wurde das Reinigen der Latrinen reingewürgt*, bountet e voe an difankañ privezioù gantañ.

reinziehen V.em. **sich etwas reinziehen** (zog sich rein / hat sich (dat.) reingezogen) : P. kas udb d'e glankouer, keñsal, sachañ war udb, lakaat ur vogedenn, debriñ udb, evañ (pakañ, lonkañ) udb.

V.k.e. : *sellit ouzh hereinziehen*.

Reis g. (-es, -e) : 1. [louza.] riz str. ; *kanadischer Reis*, riz gouez str. ; 2. [boued] riz g. ; *unpolierter Reis*, riz pellek g. ; *Menge Reis für zwei Personen*, kementad riz da bredañ daou zen g. ; *Reis, der nicht anhängt*, *Reis, der nicht klebt*, riz dibeg g. ; *kreolischer Reis*, *Reis nach kreolischer Art*, riz kreol g.

Reis² n. (-es,-er) : [louza.] skoultrig g., skourrig g., briñsenn b. [liester briñsoù, briñsad], bleñch g., picholenn b. [liester picholoù], taol g., struj str., keuneud-bleñchoù str., keuneud munut str., strouaj g., bod sec'h g., krin str., krinenn b., brutaouenn b. [liester brutoù] ; *ein Reis*, ur geuneudenn b., ur grinenn b., ur vriñsenn b., ur bicholenn b., ur vrutaouenn b. ; *ein dickeres Reis*, ur skeltrenn b. ; *Reiser sammeln*, serriñ danvez tan, dastum keuneud, dastum krin, bleñchaoua, gwreskaoua, keuneuta, koata, pichelota, brutaoua, dastum bodoù sec'h, kozhgoata, troc'hañ gor .

Reisacker g. (-s,-äcker) : rizeg b., parkad riz g.

Reisanbau g. (-s) / **Reisbau** g. (-s) : rizezh g., gounezerezh ar riz g., gouniderezh riz g., gounid riz g., gounidegezh riz b.

Reisbauer g. (-n/-s,-n) : rizer g.

Reisbrei g. (-s,-e) : [kegin.] riz dre laezh g., yod riz g.

Reisbrühe b. (-,-n) : bouilhoñs dre riz g.

Reisbündel n. (-s,-) : fagodenn (hordennad) geuneud b., duilh (tortad, torkad) keuneud g., fagod str. [liester ivez fagodoù, fagodennoù], hordenn geuneud b. [liester herdin keuneud].

Reise b. (-,-n) : 1. beaj b., ergerzh g., ergerzhadeg b., ergerzhadenn b., hentad g., troidellad b., troienn b. ; *gute Reise* ! beaj vat ! beaj vat deoc'h ! ; *eine lange Reise*, un hir a veaj b., ur veaj hir da vont b. ; *eine Reise nach Deutschland*, ur veaj da vro-Alamagn b. ; *eine Reise nach London*, ur veaj da Londrez ; *die Reise zum Mittelpunkt der Erde*, ar veaj da greiz an Douar b. ; *Reise ins All*, *Reise ins Weltall*, beaj dre an egor b. ; *auf der Reise*, e-kerzh (e-doug, e-pad) ar veaj ; *Geschäftsreise*, beaj aferioù b. ; *Studienreise*, beaj studi b. ; *Seereise*, merdeadenn b., beaj war vor b. ; *Gesellschaftsreise*, beaj aozet gant un amsez veajiñ b., beaj a-stroll b., beaj prientet gant un amsez veajiñ b. ; *Hochzeitsreise*, beaj eured b. ; *auf Reisen gehen*, mont da veajiñ, mont da foetañ bro, mont da c'haloupat bro, mont da zornañ bro, mont da redek ar c'hwitell, mont da fustañ bro, mont da foetañ (da bilat, da vale, da zornañ, da fustañ, da rahouennata, da regiñ) hent ; *eine Reise planen*, a) aozañ ur veaj ; b) bezañ en e ratozh mont da veajiñ ; *eine Reise unternehmen*, ober ur veaj, mont da veajiñ ; *eine schöne Reise machen*, ober ur veaj kaer ; *auf Reisen sein*, bezañ o veajiñ, bezañ war veaj, bout ar veaj ; *eine Weltreise machen*, *eine Reise rund um die Welt unternehmen*, ober tro ar bed ; *es wurde daran gedacht, einen vollen Reservekanister mit auf die Reise zu nehmen*, soñjet ez eus bet kemer ur jerricanad esañs ouzhpenn evit ober ar veaj ; *wann wird diese Reise ein Ende nehmen ? wann bin ich endlich am Ziel meiner Reise ?* peur e tiwezho va beaj ? pegoulz e tiwezho ar veaj-se ? ; *die Reise hat eine Ewigkeit gedauert*, ur viken e oa padet ar veaj, un hirnezh e oa bet ar veaj-se, un hirnezh e oa bet mont di, keit-ha-keit all e oa padet ar veaj, ur james e oa padet ar veaj, ur jamezenn e oa bet ar veaj-se, ne oa fin ebet d'ar veaj-se ; *die ganze lange Reise durch*, a-bad un hent ken hir ; *die Reise wurde zur Qual*, ar veaj a venne bezañ ur c'hastiz ; *er brauchte fünf Tage, um das Ziel seiner Reise zu erreichen*, pemp devezh a rankas evit ober ar veaj ; *ihre Reise verlief ohne Zwischenfall*, netra ne reas an disterañ trabas dezho e-pad o beaj, n'o doe diaez ebet e-kerzh o beaj, o hent a c'halljont ober brav-bras ; *am Ende seiner Reise angelangt sein*, bezañ e penn e veaj ; *Reise ohne Rückkehr*, *Reise ohne Zurück*, beaj kof e vamm b., beaj an andistro b. ; 2. [dre skeud.] *die letzte Reise*, ar veaj diwezhañ b.

Reiseadapter g. (-s,-) : [tredan.] azasaer g.

Reiseanbieter g. (-s,-) : aozour beajoù g., beajaozour g.

Reiseandenken n. (-s,-) : tra-eñvor g., eñvorenn b., eñvordra g.

Reiseauslagen ls. : frejoù hent ls., mizoù hent ls.

Reisebedarf g. (-s) : reizhoù beajiñ ls., rikoù beajiñ ls., traezoù beajiñ ls.

Reisebegleiter g. (-s,-) : 1. kenveajour g., ambrouger g. ; 2. [touristelezh] ambrouger g., heñcher-ambrouger g.

Reisebegleiterin b. (-,-nen) : 1. kenveajourez b., ambrougerezh b. ; 2. [touristelezh] ambrougerezh b., heñcherez-ambrougerezh b.

Reisebekanntschaft b. (-,-en) : den graet anaoudegezh gantañ e-kerzh ur veaj g.

Reisebericht g. (-s,-e) : danevell veaj b.

Reisebesteck n. (-s,-e) : reizhoù beajiñ ls., rikoù beajiñ ls., traezoù beajiñ ls.

Reisebuch n. (-s,-bücher) : levr touristañ g.

Reisebüro n. (-s,-s) : ajañs-veaj b., amsez veajiñ b.

Reisebus g. (-ses,-se) : karr-boutin touristañ g. ; *aus den Reisebussen strömten (quollen) Hunderte von Touristen*, ar c'hirri-boutin a zistaole kantadoù a douristed.

Reisecar g. (-s,-s) : [Bro-Suis] karr-boutin touristañ g.

Reisedecke b. (-,-n) : [dilhac.] plaid g., pallenn beaj g., pallenn beajiñ g.

reisefertig ag. : prest da vont da veajiñ ; *sich (ak.) reisefertig machen*, ober e bak.

Reisefieber n. (-s) : 1. turlut kent mont da veajiñ g., birvilh kent mont da veajiñ g., difretezh kent mont da veajiñ g., berv kent mont da veajiñ g., trekou kent mont da veajiñ g., hej ha prez kent mont da veajiñ, lavig kent mont da veajiñ g., fourgas kent mont da veajiñ g., fifil kent mont da veajiñ g., firbouch kent mont da veajiñ g., dever kent mont da veajiñ g., charre kent mont da veajiñ g. ; 2. c'hoant debonus da vont da veajiñ g.

Reiseflughöhe b. (-,-n) : [nij.] uhelder nij g.

Reiseflugzeug n. (-s,-e) : [nij.] karr-nij touristerezh g.

Reisefreiheit b. (-) : frankiz veajiñ b.

Reiseführer¹ g. (-s,-) : levr touristañ g., sturlevr g.

Reiseführer² g. (-s,-) : heñcher touristed g.

Reiseführerin b. (-,-nen) : heñcherez touristed b.

Reisegeld n. (-s,-er) : 1. beajadur g. ; 2. tremen-hent g., aluzen roet d'ur beajour b.

Reisegepäck n. (-s,-e) : pakadoù ls.

Reisegeschwindigkeit b. (-,-en) : tizh treizhañ g.

Reisegesellschaft b. (-,-en) : 1. kenveajourien ls. ; *eine bunt zusammengewürfelte Reisegesellschaft*, ur veskailhez kenveajourien a bep seurt b., beajourien a bep seurt mesk-ha-mesk ls. ; 2. strollad beajourien g.

Reisekappe b. (-,-n) : karabous g.

Reisekoffer g. (-s,-) : malizenn b., koufr g., mal b. ; *Inhalt eines Reisekoffers*, koufrad g., malad b., malizennad b.

Reisekorb g. (-s,-körbe) : mal aozilh b.

Reisekosten ls. : frejoù hent ls., mizoù hent ls., frejoù beaj ls. ; *die Reisekosten übernehme ich*, ar veaj a vo em frejoù din-me, me a zalc'ho mizoù ar veaj em c'hont, herzel a rin ouzh mizoù ar veaj, war va c'houst e vo frejoù ar veaj.

Reisekostenabrechnung b. (-,-en) : notenn frejoù hent b., notenn mizoù hent b., notenn frejoù beaj b.

Reisekostenpauschale b. (-,-n) / **Reisekostenvergütung** b. (-,-en) : digoll evit ar frejoù hent g., digoll evit ar mizoù hent g.

Reisekrankheit b. (-) : [mezeg.] droug an dezougen g.

Reisekreditbrief g. (-s,-e) : chekenn veajiñ b.

Reisekutsche b. (-,-n) : berlinenn b.

Reiseland n. (-s,-länder) : bro a zesach an douristed b., bro douristel b.

Reiseleiter g. (-s,-) : ambrouger g., heñcher-ambrouger g.

Reiseleiterin b. (-,-nen) : ambrougerezh b., heñcherez-ambrougerezh b.

Reiselust b. (-) : doug d'ar beajoù g., c'hoant debronus da vont da veajiñ g.

reiselustig ag. : ... a blij dezhañ beajiñ, ... a blij dezhañ bale bro, ... a blij dezhañ ruilhal dre ar bed.

Reiselustige(r) ag.k. g./b. : kanteer g., baleantour g., baleer-bro g., reder-bro g., foet-bro g., foeter-bro g., foeter-hent g., galouper g., galouper-bro g., galouper-hent g., Yann drotaj g., kanteerez b., baleantourez b., foeterez-vro b., baleerez-vro g., galouperez-vro b., Mari drotaj b., rederez-vro b.

Reisemobil n. (-s,-e) : karr-kampiñ g.

Reisemobilfreund g. (-s,-e) / **Reisemobilist** g. (-en,-en) : karrkamper g.

reisen V.gw. (ist gereist) : beajiñ, ober ur veaj, mont, ergerzhout, ergerzhet, trevelliñ, troc'hañ broioù, bale bro, turistañ ; *ich reise sehr gern*, en em blijout a ran bras o veajiñ ; *nach Köln reisen*, mont da Golun ; *durch die Bretagne reisen*, ober ur veaj dre Vreizh, beajiñ dre Vreizh ; *kreuz und quer durch die Bretagne reisen*, redek Breizh a-hed hag hag a-dreuz, redek Breizh a-dreuz hag a-hed ; *in die Ferien reisen*, mont da vakañsiñ ; *per Schiff reisen*, beajiñ dre vor ; *er reiste immer zu Fuß*, war e droad e veaje atav ; *Reisen bildet*, desket e vez traoù o veajiñ, diwar veajiñ e teu skiant d'an dud yaouank, ar bale bro a zigor ar spered, beajiñ a franka an anaoudegezh, diwar welout e teu gouzout ; *er ist weit gereist*, beajet en deus bet kalz, baleet (kanteet, beajet) en deus bet broioù, foetet en deus bet bro, baleet en deus bet broezioù, hennezh a zo bet o ruilhal dre ar bed, roulet ar bed en deus bet ; *im Vergleich zu früher reisen wir viel bequemer*, nag eo gradus beajiñ bremañ e-kichen gwechall, kalz aesoc'h eo beajiñ hiziv e-skoaz ma oa diagent, kalz aesoc'h eo beajiñ hiziv eget diagent.

Reisen g. (-s) : beajiñ g., beajoù ls., bale bro g., turistañ g. ; *Reisen bildet*, diwar welout e teu gouzout, desket e vez traoù dre veajiñ, diwar veajiñ e teu skiant d'an dud yaouank, ar bale bro a zigor ar spered, beajiñ a franka an anaoudegezh.

Reisende(r) ag.k. g./b. : beajour g., beajourez b., ergerzher g., ergerzhour g., ergerzherez b., ergerzhoerez b., treizhad g., treizhadez b., pasajour g., pasajourez b. ; *Geschäftsreisender*, beajour kenwerzh g., marc'hadour-red g. ; [louza., *Ravenala madagascariensis*] *der Baum der Reisenden*, gwezenn-ar-veajourien b.

Reisenecessaire n. (-s,-s) : reizhoù beajiñ ls., rikoù beajiñ ls., traezoù beajiñ ls.

Reisepass g. (-es,-pässe) : paseporzh g., pasport g., tremen-hent g., aotre-tremen g. ; *einen Reisepass ausstellen*, sevel ur paseporzh (un tremen-hent, un aotre-tremen) ; *er musste seinen Reisepass bei der Polizei abgeben*, ret e oa bet dezhañ lezel e baseporzh gant an archerien ; *einen Reisepass einziehen*, lemel (tennañ) e baseporzh digant u.b. ; *der Reisepass verliert bald seine Gültigkeit*, dont a ra an tremen-hent (ar paseporzh) da vezañ didalvez (didalvoud, diamzeret), tost echu eo talvoudvezh ar paseporzh.

Reisepfennig g. (-s,-e) : [dispredet] 1. beajadur g. ; 2. tremen-hent g., aluzen roet d'ur beajour b.

Reiseplan g. (-s,-pläne) : 1. hent g., hentad g., roll-hent g. ; 2. raktres beaj g.

Reiserbesen g. (-s,-) : skubelenn vriñsoù b., balaenn vriñsoù b.

Reiserei b. (-) : ergerzhadennoù ls., bale bro diehan g.

Reiserücktrittsversicherung b. (-,-en) : kretadur freuzidigezh veaj g., kretadur freuz beaj g.

Reiseruf g. (-s,-e) : kemennad mallus klub ar garttanerien kaset d'ar skingaserioù g., kemenn mallus klub ar garttanerien kaset d'ar skingaserioù g.

Reisescheck g. (-s,-s) : chekenn veajiñ b.

Reiseschreibmaschine b. (-,-n) : bizskriverez hezoug b.

Reisespesen ls. : digoll evit ar frejoù hent g., digoll evit ar mizoù hent g.

Reisestecker g. (-s,-) : [tredan.] azasaer g.

Reisestrom g. (-s,-ströme) : red touristel g.

Reisetagebuch n. (-s,-bücher) : kaier beaj g. ; *Verfasser eines Reisetagebuches*, karnedour g.

Reisetasche b. (-,-n) : sac'h beajiñ g.

Reiseübelkeit b. : [mezeg.] droug an dezougen g.

Reiseunternehmer g. (-s,-) / **Reiseveranstalter** g. (-s,-) : aozour beajoù g., beajaozour g.

Reiseverkehr g. (-s) : tremenerezh an douristed g., touristerezh g.

Reiseversicherung b. (-,-en) : kretadur beaj g.

Reisevorbereitungen ls. : darbaroù ar veaj ls. ; *wir treffen bereits unsere Reisevorbereitungen*, emaomp dija oc'h en em glask evit mont kuit, emaomp dija o pourchas mont kuit, emaomp dija oc'h aveiñ mont da veajiñ, emaomp dija o fardañ (oc'h aveiñ, oc'h aozañ, o prientiñ) mont kuit, emaomp dija o tanzen mont kuit, emaomp dija oc'h ober hor pourchas evit ar veaj, stag omp dijaik gant darbaroù hor beaj, emaomp dija oc'h en em lakaat e doare da vont kuit.

Reiseweg g. (-s,-e) : hent g., hent-mont g.

Reisewetter n. (-s) : liv an amzer evit beajiñ g.

Reisewetterbericht g. (-s,-e) : kemennadenn amzer evit ar vakañsoù b.

Reisezeit b. (-,-en) : maread touristel g., koulzad touristel g.

Reiseziel n. (-s,-e) : pal ar veaj g., termen ar veaj g. ; *das Reiseziel erreichen*, en em gavout e penn e veaj, dont da benn e veaj, erruout e termen (e penn) e veaj, erruout war al lec'h, erruout er pal (Gregor), bezañ e penn e veaj, pakañ penn e veaj, bezañ e penn e hent, porzhiañ, tizhout pal e veaj ; *er konnte es kaum erwarten, das Reiseziel zu erreichen*, hiraezh en doa d'en em gavout e penn e veaj.

Reisefabrik b. (-,-en) : rizerezh b.

Reisfeld n. (-s,-er) : rizeg b. [*liester* rizegoù, rizegi], parkad riz g.

Reisfladen g. (-s,-) : [kegin.] c'hwistoc'h riz str., kachenn riz b., kaletez riz str., galetenn riz b., galetez riz b., galetez riz str., galetezenn riz b., pladenn riz b., tore riz g., torpez riz str. ; *dünner Reisfladen*, krampouezh riz str., krampouezhenn riz b.

Reisholz n. (-es) : keuneud str., keuneud munut str., keuneud-bleñchoù str., krinennoù ls., krin str., briñsennoù ls., briñsoù ls., briñsadoù ls., bleñchoù ls., gwreskoù ls., picholoù ls., brutoù ls., strouaj g., bodoù sec'h ls., elfennoù keuneud ls. ; *dickeres Reisholz*, skeltrennoù ls. ; *Reisholz sammeln*, serriñ danvez tan, dastum keuneud, dastum krin, bleñchaoua, gwreskaoua, brutaoua, keuneuta, koata, pichelota, dastum bodoù sec'h, kozhgoata, troc'hañ gor ; *Reisholz bündeln*, *Reisholz zusammenbinden*, fagodiñ, fagodiñ keuneud ; *ein Stückchen Reisholz*, ur geuneudenn b., ur vriñsenn b.

Reisholz sammeln n. (-s) : ar bleñchaoua g.

Reisig n. (-s) : keuneud str., keuneud munut str., keuneud-bleñchoù str., krin str., krinennoù ls., briñsoù ls., briñsennoù ls., briñsad str., bleñchoù ls., gwreskoù ls., picholoù ls., brutoù ls., strouaj g., bodoù sec'h ls., elfennoù keuneud ls., diskoultrou ls. ; *dickeres Reisig*, skeltrennoù ls. ; *Reisig sammeln*, serriñ danvez tan, dastum keuneud, dastum krin, bleñchaoua, gwreskaoua, keuneuta, koata, pichelota, brutaoua, dastum bodoù sec'h, kozhgoata, troc'hañ gor ; *Reisig bündeln*, *Reisig zusammenbinden*, fagodiñ, fagodiñ keuneud ; *ein Stückchen Reisig*, ur geuneudenn b., ur vriñsenn b., ur bicholenn b., ur skoultrig g., ur skourrig g.

reisig ag. : [dispredet] 1. armet ; 2. war varc'h.

Reisigbinder g. (-s,-) : fagoder g. [*liester fagoderien*].

Reisigbündel n. (-s,-) : fagodenn geuneud b., hordennad geuneud b., duilh (tortad, torkad) keuneud g., fagod str. [*liester ivez fagodoù, fagodennoù*], hordenn geuneud b. [*liester herdin keuneud / hordennoù keuneud*]; *kleines Reisigbündel*, fagodig g. [*liester fagodoùigoù*] ;

Reisigbündeln n. (-s) : fagoderezh g. ; *kollektives Reisigbündeln*, fagodadeg b.

Reisigbündelstrick g. (-s,-e) : gwedenn b. [*liester gwedennoù / gwedinier*], kevre g.

Reisighändler g. (-s,-) : fagoder g. [*liester fagoderien*].

Reisigholz n. (-es,-hölzer) : fagodenn (hordennad) geuneud b., duilh (tortad, torkad) keuneud g., fagod str. [*liester ivez fagodoù, fagodennoù*], hordenn geuneud [*liester herdin keuneud / hordennoù keuneud*].

Reisigsammeln n. (-s) : ar bleñchaoua g.

Reisigschuppen g. (-s,-) : keuneudeg b., toull-keuneud g., toull-koad g., fagodeg b., fagodiri b., paou g., toull ar fagod g.

Reisigverkäufer g. (-s,-) : fagoder g. [*liester fagoderien*].

Reiskäfer g. (-s,-) : [loen.] kos g., c'hwil-kos g., c'hwil-riz g., minoc'h str., gaozan str.

Reiskorn n. (-s,-körner) : [louza.] rizenn b. [*liester riz, rizennoù*].

Reis-Kornkäfer g. (-s,-) : [loen.] kos g., c'hwil-kos g., c'hwil-riz g., minoc'h str., gaozan str.

Reiskuchen g. (-s,-) : [kegin.] farz-riz g.

Reismus g. (-) : [preder.] traelouriezh b.

Reismühle b. (-,-n) : rizezezh b.

Reispudding g. (-s,-e/-s) : [kegin.] farz-riz g.

Reist g. (-en,-en) : [preder.] traelour g.

Reispapier n. (-s) : paper riz g.

Reispflanze b. (-,-n) : [louza.] rizenn b. [*liester riz, rizennd*].

Reispuder g./n. (-s,-) : poultr riz g.

Reißaus g./n. : [tro-lavar] P. *Reißaus nehmen*, tec'hel, tec'hout, tec'hel kuit, tec'hel d'ar red, tec'hel d'an daoulamm, didec'hel, delammat, dilammat, terriñ e nask, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, mont er gas, mont e chil, kerzhet e chil, trasañ e chil, skampañ, skampañ kuit, fourchiñ, skrabañ kuit, fardiñ kuit, fanisañ, sachañ gantañ, tennañ gantañ, diloriñ, kanellat, diskampañ, skarañ, mont diwar skizh, ober gaol, troc'hañ kuit, diriñsañ kuit, riñsañ, kantenniñ, sevel ar c'hamp, disvantañ kuit, jilgammañ, sachañ e skasoù gantañ, rankout he c'hribat, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzhañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, en em ziskrapañ, sachañ war e skasoù, sachañ e revr, sachañ e skasoù, kravat, kravat kuit, ober botoù kazel, lakaat e seolioù en e c'hodell, ober gar, skarañ er ouinell, skarzhañ kuit, karzhañ, ober gardenn, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, en em skrabañ, flipat er-maez, tec'hel evel ur spontailh, kemer an tec'h, gounit a veg botez, gallout kavout hed e c'har, gallout kavout hed e votez, c'hoari a veg troad, sachañ e loaioù ; *er hat Reißaus genommen*, kantennet eo, skubet en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, skaret en deus douar, kravet kuit eo, ranket en deus he c'hribat, kribet en deus anezhi, kribet eo er-maez, diloret en deus an dachenn, riñset en deus an dachenn.

Reißblei n. (-s,-e) : min plom g., grafit g.

Reißbrett n. (-s,-er) : taol-dresañ b.

reißen V.k.e. (riss / hat gerissen) : 1. toullañ, diframmañ, regiñ, diregiñ, difregañ, fregañ, difreuzañ, freuzañ, frailhañ, drailhañ, grilhañ ; *ein Loch reißen*, ober un diframm, ober un toull, toullañ, regiñ, difregañ, didammañ, ober ur rog (ur freg, ur

fregañ) ; *diese Ausgaben haben ein großes Loch in seinen Geldbeutel gerissen*, an dispignoù-se o deus graet ur boulc'h en e yalc'h, an dispignoù-se o deus graet ur voulc'haden en e yalc'h ; *der Streik hat ein Loch in meinen Beutel gerissen*, diskantet (disec'hel, diblusket, skarzhet, gouloet) brav eo bet va yalc'h gant an diskrog-labour, an diskrog-labour a zo koustet ker din ; *sich Löcher in die Strümpfe reißen*, toullañ (diframmañ, regiñ, difregañ, didammañ) e loeroù ; *in etwas (ak.) eine Lücke reißen*, ober un difreuz (un toull-freuz, ur fregadenn) en udb (Gregor) ; *in Stücke reißen*, diframmañ (difregañ) a-dammoù, diframmañ (difregañ) a-bezhiaou, dispenn, diskolpañ, drailhañ a bezhioù (Gregor), didammañ, ober depailh war, regiñ-diregiñ, dibezhiañ, difreuzañ, freuzañ, grilhañ.

2. silabrenniñ, silienniñ, frailhañ, skarillañ, skarraf, skarnilañ, spinac'hañ, skalfañ ; *die Haut (auf)reißen*, krabisañ ar c'hroc'hen, krafignat ar c'hroc'hen, skrabat ar c'hroc'hen.

3. skrapañ, strinkañ, tapout ; *jemandem etwas aus den Händen reißen*, diframmañ udb a-dre zaouarn u.b., diframmañ udb digant u.b., dichafantrañ udb digant u.b., difrapañ udb digant (gant) u.b., skrapañ udb ouzh dorn u.b. ; *der Dieb hat der alten Frau die Tasche aus der Hand gerissen*, al laer en doa skrapet he sac'h-dorn digant ar vaouez kozh, al laer en doa dichafantret he sac'h-dorn digant ar vaouez kozh ; *jemandem etwas aus den Armen reißen*, lemel udb a-dre zivrec'h u.b. ; *jemanden zu Boden reißen*, reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., reiñ douar d'u.b., strinkañ u.b. d'an (en, war an) douar, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. war ar bratell, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b., leterniñ u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e lazh d'u.b., diskar u.b. hed-blad e gorf, kas u.b. da vuzuliañ an douar, lakaat u.b. da vuzuliañ an douar ; *jemanden in seine Arme reißen*, tapout u.b. a-dro-vriad (a-vriad), moustrañ u.b. etre e zivrec'h, stardañ u.b. etre e zivrec'h, lammat e kerc'henn u.b. ; *etwas an sich reißen*, *sich etwas unter den Nagel reißen*, kammañ e vizied war udb, aloubiñ udb, lakaat udb en tu diouzh an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, dibradañ udb, sachañ udb d'e du, rañvat udb, sammañ udb, ober riñs war udb, ober e rann (e gerz) eus udb, ober skrap war udb, lakaat e grabanoù war udb, krabanata udb, rastellat udb, kribañ madoù e nesañ, perc'hennañ udb, dont da vestr war udb ; *etwas widerrechtlich an sich (ak.) reißen*, aloubiñ udb ; *fremdes Gut an sich reißen*, diframmañ madoù digant tud ; *alles an sich reißen*, sachañ kement tra 'zo d'e du, ober e rann eus kement tra 'zo tout, ober e lod eus kement tra 'zo tout, tennañ dour (sachañ an dour) d'e vilin ar muiañ ar gwellañ, sachañ an dour d'e lenn ar muiañ ar gwellañ, sachañ an dour war e brad ar muiañ ar gwellañ, lakaat (kemer) pep tra en tu diouzh an-unan, rastellat madoù a-gleiz hag a-zehou ; *die Macht an sich reißen*, sachañ ar galloud d'e du, kemer ar galloud en tu diouzh an-unan, skrapañ ar galloud ; *etwas mit sich reißen*, kas gant an-unan, chalbotat ; *der Strom hat alles mit sich gerissen*, ar stêr he deus riñset pep tra, skubet eo bet pep tra pizh ha prop gant ar stêr, ar stêr he deus chalbotet pep tra, aet eo pep tra gant ar stêr ; *die Menschenmenge auf der Straße riss uns förmlich mit sich*, ken leuniet e oa ar straed gant an dud ma vezemp war-zoug enni, ken leuniet e oa ar straed gant an dud n'hor boa nemet da heul ar gasenn ; *das Meer riss sie in die Tiefe*, ar mor o goueledas, ar mor o beuzas ; *das Schiff wurde in die Tiefe gerissen*, lonket e voe ar vag gant ar mor, goueledet e voe ar vag, islonket e voe ar vag, mont a reas ar vag da goll e puñs ar mor, ar vag a voe koffontet.

4. [sport.] sevel a-ziframm ; *eine 200 kg schwere Langhantel hochreißen*, sevel ur varrennad 200 kg a-ziframm.

5. damdresañ, linennañ, brastresañ ; *ein Bild reißen*, damdresañ ur poltred.

6. [dre skeud.] *Possen reißen*, ober gennoù (troioù-kamm, bourdoù, farsoù, farsadennoù, farsig-farsoù, fent), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ribardennat, bourdal, ober baochoù, baochal, lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, ober e rampono, farouellañ, ober furlikinerezh, furlukinat ; *Witze reißen*, farsal, fentigellat, gogeal, dibunañ bourdoù, divegañ bourdoù, reiñ melladoù, ribardennat, bourdal, distagañ fentigelloù, ober (lakaat) fent ; P. *das reißt mich nicht vom Stuhl*, n'eo ket eus ar gurunenn, ne dorrfe ket va stag, ne dorrin ket va stag.

V.k.d. (riss / hat gerissen) : sachañ ; *der Hund reißt an der Kette*, sachañ a ra ar c'hi war e chadenn.

V.gw. (riss / ist gerissen) : 1. (ist) : terriñ, c'hwitañ dindan ar bec'h, daouhanteriñ, difloskiñ, fregañ ; *der Faden reißt*, terriñ a ra an neudenn, c'hwitañ a ra an neudenn ; [dre skeud.] *der Faden ist gerissen*, torret eo al lañs ; 2. (ist) : [dre skeud.] *mir reißt die Geduld*, ne harz ket mui va gwad, me a zo va gwad o virviñ, me a ya va gwad e dour, komañs a ran da c'harvaat, erru on e penn va seizh pasianted ; *bei ihm reißt die Hutschnur*, breskenn a ra, mont a ra e breskenn, mont a ra da vreskenn, birviñ a ra gant ar gounnar, tost eo da darzhañ gant ar gounnar, ur fulor a zo ennañ, fuloret naet eo, fuloret ran eo, fuloret ruz eo, fuloret mik eo, ur barrad fulor a zo o kroزال en e greiz, krog eo an tan en e benn, e gouez emañ, emañ e benn e gouez, brizh-du eo, migañ a ra, fuc'hañ a ra gant ar vuanegzh, fuc'hañ a ra gant ar gounnar, emañ e gerc'h o tommañ dezhañ, emañ e gerc'h o krazañ dezhañ ; *das reißt ins Geld*, kement-se a ra koustoù bras, ur bern arc'hant a ya gant an dra-se, kalz a arc'hant a ya e kerz an dra-se, ur rivin eo ; *wenn alle Stricke reißen*, d'ar muiañ-holl / d'ar gwashañ-holl / evit ar muiañ / evit ar gwashañ (Gregor).

V.dibers. (riss / hat gerissen) : *es reißt mir (mich) in allen Gliedern*, dalc'het on gant ar remm, skoet on gant poan-izili, gant ar remm emañ, tizhet on gant ar remm, taget on gant ar remm, emañ ar remm ouzh va gwaskañ.

V.em. : **sich reißen** (riss sich / hat sich gerissen) : 1. *sich (ak.) aus jemandes Armen reißen*, en em ziframmañ eus divrec'h u.b., en em ziframmañ a zivrec'h u.b., en em ziframmañ a-dre zivrec'h u.b. ; 2. *sich (ak.) an einem Nagel reißen*, en em grafignat gant un tach, bezañ krabiset gant un tach ; 3. [dre skeud.] *sich (ak.) um etwas reißen*, en em skeiñ a dro vrec'h war udb, en em skeiñ a-daol-dall war udb, en em skeiñ a-boulz-korf (a-boulz o c'horfoù) war udb, pegañ war udb, en em deuler war udb, en em skeiñ (lammat) a-drezoù war udb., bezañ arigrap war udb, bezañ foar an arigrap war udb, mont herrek d'udb, bezañ bount ha sach war udb, bezañ diskrap war udb, bezañ firbouch (beilh, jourdoul, mall, prez, kas) en-dro d'udb ; *sich (ak.) gegenseitig in Stücke reißen*, bezañ kann ar gurun etrezo, en em ziframmañ evel chas, en em gannañ kriz, en em gignat ; 4. *sich (dat.) etwas unter die Nägel reißen*, kammañ e vizied war udb, aloubiñ udb, lakaat udb en tu diouzh an-unan, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, dibradañ udb, sachañ udb d'e du, rañvat udb, sammañ udb, ober riñs war udb, ober e rann (e gerz) eus udb, ober skrap war udb, astenn e graban war udb, teurel e graban war udb, krabanata udb, lakaat e grabanoù war udb, dont da vestr war udb ; *sich (dat.) fremdes Gut unter die Nägel reißen*, diframmañ madoù digant tud.

Reißen n. (-s) : 1. [mezeg.] poanioù pistigus ls., pistigoù ls., broudoù lemm ls., flemmoù ls., berioù ls. ; 2. drailherezh g. ; 3.

[sport] diframmañ g. ; *das Reißen und das Stoßen*, an diframmañ hag ar skoaziañ-gwintañ.

reißend ag. : 1. ferv, tagus ; *reißende Wölfe*, bleizi skraperien ls. ; *reißendes Tier*, loen ferv g. ; 2. herrus, buanek, froudheñvel, turuduilhus ; *reißender Strom*, red krefiv-tre an dour g., red herrek-tre an dour g., stêr herr enni b., stêr kas enni b., richer turuduilhus g., stêr froudheñvel b., froud herrus g./b., dour kas gantañ g., dour kas warnañ g., herruz g., kasenn b., stêr tizh bras ganti, stêr herrus b. / richer herrus (buanek) g. (Gregor) ; 3. [mezeg.] pistigus, lemm, berius ; *reißende Schmerzen*, poanioù pistigus ls., pistigoù ls., berioù ls., flemmoù ls., broudoù lemm ls. ; 4. [kenw.] *die Ware geht reißend ab*, an diskrap a zo (an dud a lamm, pegañ a ra an dud) war ar varc'hadourezh-se, ar varc'hadourezh-se a vez kalz a fred warno (a gav sav diouzhtu, a gav fred diouzhtu), herrek e ya an dud d'ar varc'hadourezh-se, ar varc'hadourezh-se a ya er-maez, gwerzh vat a zo d'ar varc'hadourezh-se, mont a ra an traezoù-se evel krampouezh gant an dud, evel krampouezh e vez gwerzhet an dra-se, foar an arigrap a zo war an traezoù-se, ar skrap a zo war an traezoù-se, ar beilh a zo war an traezoù-se, bount ha sach a zo war an dra-se, prez a zo war an traezoù-se, kas a zo war ar varc'hadourezh-se, mall a zo war ar varc'hadourezh-se, reked a zo eus ar varc'hadourezh-se, reked a zo war ar varc'hadourezh-se, an traoù-se a ya e skrap, firbouch a zo en-dro d'ar varc'hadourezh-se.

Reißer g. (-s,-) : [kenwerzh] best-seller g., traezenn hewerzh-kenañ b., traezenn a ya e skrap b., traezenn a ya er-maez b., traezenn gwerzh vat dezhi b.

reißerisch ag. : safarus, taer, tournius, intampius, bouilhus, tabac'hus ; *reißerische Werbung*, fraoulerezh daranvel g., bruderezh tagus g., bruderezh a daol trañch g., bruderezh safarus g., bruderezh taer g., bruderezh dizamant g., bruderezh hep damant g., daranverezh dastrannus g., daranverezh tabac'hus g., bruderezh tabac'hus g.

Adv. : a-gri-forzh, leizh e jave, leizh e gorzenn, a-bouez-penn, a-bouez holl nerzh e vouezh, a-nerzh e vouezh, a-leizh e vouezh, a-bouez e benn, a-leizh e gorzailhenn, a-leizh korzenn, eus holl nerzh e gorzenn, daou leizh e veg, leizh e zent, a-strak, leizh e gof, leizh e gorf, leizh e c'henoù.

Reißfeder b. (-,-n) : [tekn.] treser-linnennoù g. [*liester trezerioù-linnennoù*], linenndreser g. [*liester linenndrezerioù*], dougluenn evit an tresadennoù teknikel g.

Reißfest ag. : dirogus, difreuzus, [neudenn] didorrus, dalc'hus. **Reißkohle** b. (-,-n) : glaouenn-dresañ b.

Reißkraft b. (-) : nerzh diframmañ g., nerzh freuzañ g.

Reißlast b. (-,-en) : bec'h terriñ g.

Reißleine b. (-,-n) : lankerezh dorn g.

Reißmaß n. (-es,-e) : [tekn.] turkin g. ; *Linien mit dem Reißmaß ziehen*, turkinañ.

Reißnadel b. (-,-n) : goustilh g., beg sec'h g., divoueder g. [*liester divouederioù*], engraver g. [*liester engraverioù*].

Reißnagel g. (-s,-nägel) : tach-meud g., tach plat g. ; *einen Reißnagel eindrücken*, sankañ an tach-meud, plantañ un tach-meud ; *mit Reißnägeln befestigen*, stagañ gant tachoù plat (gant tachoù-meud), tachañ.

Reißpflug g. (-s,-pflüge) : rufanerez b.

Reißschiene b. (-,-n) : barrenn T b., reolenn T b.

Reißverschluss g. (-s,-verschlüsse) : serr-prim g., serr-krap g. ; *sich (dat.) den Penis im Reißverschluss einklemmen*, pakañ e galc'h e gwask ar serr-prim.

Reißwolf g. (-s,-wölfe) : drailherez b.. [*liester drailherezioù*], braeerez b.. [*liester braeerezioù*], drailher g. [*liester drailheroù*].

Reißzahn g. (-s,-zähne) : 1. [loen.] dant-krog g., dant-skilf g., stilhon g., skilf g. ; *mit Reißzähnen versehen sein*, bezañ

skilfek ; **2.** [tekn.] **a)** dant diveinañ g., dant bruzunañ g., dant frikañ g. ; **b.)** dant diskolpañ g., dant dispenn g.

Reißzeug n. (-s,-e) : boest kompazioù ha linennrezerioù b.

Reißzwecke b. (-,-n) : tach-meud g., tach plat g. ; *eine Reißzwecke eindrücken*, sankañ un tach-meud ; *mit Reißzwecken befestigen*, stagañ gant tachoù plat (gant tachoù-meud), tachañ.

Reisverarbeitung b. (-) : ijinerezh oberiañ riz g., rizezh ijinerezhel g.

Reisverarbeitungsfabrik b. (-,-en) : rizezh b.

Reitanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant marc'hegañ g.

Reitausflug g. (-s,-flüge) : kenkadenn war varc'h b., baleadenn war varc'h b., pourmenadenn war varc'h b., tro-vale war varc'h b., marc'hekadenn b., tamm pourmen war varc'h g., tamm tro war varc'h g.

Reitbahn b. (-,-en) : [sport, marc'hegezh] **1.** embreglec'h g. ; **2.** hent-red g., redva-kezeg g., marc'hva g. ; **3.** hent marc'hegañ g.

reitbar ag. : **1.** [kezeg] ... a c'heller marc'hegañ, ... a c'heller marc'hegezh, ... a c'heller marc'hekaat ; **2.** [hent] darempredus war varc'h.

Reitdromedar n. (-s,-e) : [loen.] *schnelles Reitdromedar*, dremedar-red g., dremedal-red g.

reiten V.gw. (ritt / ist geritten) : **1.** mont war varc'h, marc'hekaat, marc'hegañ, marc'hegezh ; (*im*) *Schritt reiten*, mont d'ar paz ; (*im*) *Galopp reiten*, mont d'an daoulamm (d'ar galoup), daoulamm, galoupat ; *in gestrecktem Galopp reiten*, mont d'ar c'haloup ruz, mont d'an daoulamm-ruz (d'an daoulamm mut, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, d'ar pevarlamm, d'ar pevarlamm-ruz, d'ar pimperlamm, d'al lamm dall, d'an daoulamm ken na strink an tan diouzh ar vein, d'ar pers, d'ar post, a-bost-marc'h), kas e varc'h d'ar pevarlamm-ruz ; (*im*) *Trab reiten*, mont d'an trot (d'an tus), trotañ, tusañ ; *spazieren reiten*, mont da bourmen (ober un dro) war varc'h ; *ungesattelt reiten*, marc'hegezh dizibr, mont dizibr war varc'h ; *im Damensitz reiten*, *im Seitsitz reiten*, mont d'an az, mont war varc'h evel ur vaouez, bezañ marc'het evel ur vaouez, bezañ azezet war varc'h evel ur vaouez ; *auf Eselsrücken reiten*, mont war azen, marc'hegezh un azen ; *auf einem Pferd reiten*, marc'hegezh ur marc'h, bezañ ur marc'h dindan an-unan, bezañ a-c'haoliad war ur marc'h, gaoliata war ur marc'h, mont war varc'h, marc'hegañ, marc'hegezh, marc'hekaat ; [goapaus] *auf Schusters Rappen reiten*, mont war e bifoù, mont a-ruz botoù, mont war e dreid, mont war e droad, mont war gerzh (Gregor), kemer an tren kantonier ; **2.** [dre skeud.] *das Kind reitet auf meinen Schultern*, bez' emañ ar bugel a-c'haoliad war va chouk ; *ein Kind auf seinen Knien reiten lassen*, ober barlennig d'ur bugel ; *er reitet immer darauf herum*, atav e vez gant e demzoù skuizh, lakaat a ra e holl albac'henn (e albac'henn a-bezh) gant an dra-se, n'end eus ken albac'henn (ken soñj) nemet war-dro an dra-se, sorc'hennet eo gant an dra-se, n'en deus ken c'hoant (ken mennad, ken devez, ken youl) nemet d'ober an dra-se, e spered a venn ober an dra-se, gwashat ma'z eo sot gant an dra-se ! ; *auf diesem Messer könnte man nach Rom reiten*, mat eo ar gontell-se da spazhañ melc'hwed, ar gontell-se ne grog e lec'h ebet ; *ins Verderben reiten*, ober e valapa, en em goll, mont da goll, mont da beurgoll, treiñ da goll, mont d'an argoll, mont d'ar bern, mont da wallfin, bezañ war hent an dirollerezh, mont e drouziwezh, mont da islonkañ, bezañ war an hent a gas da zrouziwezh, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont (riklañ, distreiñ) diwar an hent mat, tec'hel diwar an hent eeun, divarchañ ag ar gwir hent, divarchiñ a-ziwar an hent mat, mont e blouz da ludu, mont d'e gollidigezh, mont d'ar baz a-ruilhañ hag a-lammoù

bras, treiñ fall an traoù gant an-unan, kas e stal da stalig hag e stalig da netra, mont e vleud da vrenn, kas e stal e skuilh hag e ber, kas e stal d'an dour, mont war e benn, mont e soc'h da vinaoued, kerzhet en hent ar gollidigezh (Gregor), koll e ene.

V.k.e. (ritt / hat geritten) : **1.** *ein Pferd reiten*, marc'hegezh ur marc'h, bezañ ur marc'h dindan an-unan, bezañ a-c'haoliad war ur marc'h, gaoliata war ur marc'h, mont war varc'h, marc'hegañ, marc'hegezh, marc'hekaat ; *er ritt ein schwarzes Pferd*, ur marc'h du a oa dindanañ ; *ein Pferd zuschanden (zu Tode) reiten*, mont a-zifronk-marc'h, difindaoniñ ur marc'h / mont a holl nerzh ur marc'h (Gregor), regas ur marc'h ; **2.** *jemanden über den Haufen reiten*, penndarevriñ u.b. gant e varc'h, penndelochennat u.b. gant e varc'h, pennboelliñ u.b. gant e varc'h, penndrabiñ u.b. gant e varc'h, penndraouigelliñ u.b. gant e varc'h, penndraouilhañ u.b. gant e varc'h, penndogiñ u.b. gant e varc'h, pilat u.b. gant e varc'h, ruilhañ u.b. gant e varc'h, eilpenañ u.b. gant e varc'h, bountañ u.b. penn evit penn gant e varc'h, teurel u.b. d'an douar gant e varc'h, tumpañ u.b. gant e varc'h, rodellañ u.b. gant e varc'h, diskar u.b. d'an douar ; **3.** [dre skeud.] *den reitet der Teufel, er ist vom Teufel geritten*, diaoulet eo, perc'hennet eo gant an diaoul, perc'hennet eo e gorf gant an diaoul, emañ an diaoul gantañ, emañ itrikoù an diaoul en e gorf, emañ gwidre an diaoul en e gorf, trelatet eo e spered gant an diaoul, hennezh a zo diwar Baolig ; *sein Steckenpferd reiten*, bezañ gant e stultenn (e rambre, e albac'henn, e sorc'henn, e voemenn) ; *Prinzipien reiten*, bezañ strizh a revr, bezañ strizh e spered, heuliañ strizh e reolennoù a vuhez, derc'hel start betek re d'e reolennoù a vuhez, delc'her tost betek re da reolennoù an dereadegezh.

Reiten n. (-s) : marc'hegezh g., marc'hegezh g., kezeka g.

reitend ag. : war varc'h, pignet ; *die reitende Artillerie*, ar c'hanolierzh war varc'h g.

Reiter g. (-s,-) : **1.** marc'heger g., marc'hegour g., marc'hekaer g., marc'hekaour g., marc'heg g., kavalier g. [*liester kavalieren*] ; *der Reiter saß auf und ritt davon*, sevel a reas ar marc'heger war e jav hag eñ kuit (hag eñ a-raok, hag eñ gant e hent) ; **2.** [lu] *spanischer Reiter*, paluc'h hiriset g., paluc'henn hiriset b., marc'hoù-harz ls. ; **3.** pempilh g., ivinell b. ; *Karteikarte mit Reiter*, fichenn gant un ivinell b. ; [stlenn.] ivinell b. ; *den aktiven Reiter schließen*, klozañ an ivinell digor.

Reiter- : marc'hegerezhel, ... marc'heger g., ... marc'hegerezh g.

Reiteraufgebot n. (-s,-e) : marc'hambrougdeg b., marc'hekadeg b.

Reiteraufzug g. (-s,-aufzüge) : marc'hambrougdeg b., marc'hekadeg b.

Reiterei b. (-,-en) : **1.** marc'hegerezh g. ; **2.** [lu] marc'hegerezh g., kavaliri b.

Reiterfahne b. (-,-n) : giton g. [*liester gitonoù*], astandard g., standard g., banniel g., flammenn b.

Reiterfährnrich g. (-s,-e) : [lu] giton war varc'h g. [*liester gitoned war varc'h*].

Reiterin b. (-,-nen) : marc'hegerezh b.

Reiterkappe b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-flemm b.

Reiterregiment n. (-s,-er) : [lu] rejimant marc'hegerien g.

Reiterschwadron b. (-,-en) : [lu] skouadron g.

Reitersparren g. (-s,-) : [tisav.] gourinenn b.

Reiterspiel n. (-s,-e) : **1.** [polo h.a.] sport war varc'h g., karrikellerezh g. ; **2.** abadenn marc'hegezh b.

Reiterstandbild n. (-s,-er) : skeudenn vein pe arem un den war varc'h b., delwenn un den war varc'h b.

Reiterverein g. (-s,-e) : kleub marc'hegezh g.

Reiterzug g. (-s,-züge) : marc'hambrougadeg b., marc'hekadeg b., dibunadeg war varc'h b.

Reitgerte b. (-,-n) : kelastrenn b.

Reitgurt g. (-s,-e) : senklenn b.

Reithose b. (-,-n) : bragoù marc'hegañ g.

Reitkissen n. (-s,-) : 1. goubanenn b. ; 2. panell-vas b. [*liester* panelloù-bas].

Reitknecht g. (-s,-e) : paotr-kezeg g., palafrigner g., paotr-marchosi g., paotr-marc'h g., marc'heger g.

Reitkunst b. (-) : marc'hegezh g., marc'hegerezh g., kezeka g.

Reitlehrer g. (-s,-) : kelenner marc'hegañ g.

Reitlehrerin b. (-,-nen) : kelennerrez varc'hegañ b.

reitlings Adv. : a-c'haol, a-c'haoliad, a-fourch, a-ramp.

Reitpeitsche b. (-,-n) : kelastrenn b.

Reitpferd n. (-s,-e) : [loen.] marc'h-dibr g., loen g., jav g. ; *einem Reitpferd die Peitsche geben*, kelastrennañ ur marc'h.

Reitpferdchen n. (-s,-) : [loen.] bided g.

Reitplatz g. (-es,-plätze) : redlec'h g.

Reitrock g. (-s,-röcke) : gwiskamant marc'hegañ g.

Reitschule b. (-,-n) : kreizenn varc'hegezh b., skol-varc'hegañ b.

Reitsitz g. (-es) : *im Reitsitz*, a-c'haol, a-c'haoliad, a-fourch, a-ramp.

Reitsport g. (-s) : [sport] marc'hegezh g., marc'hegerezh g., kezeka g.

Reitstall g. (-s,-ställe) : kreizenn varc'hegezh b.

Reittier n. (-s,-e) : loen-dibr g., jav g., milon g.

Reittour b. (-,-en) : kenkadenn war varc'h b., baleadenn war varc'h b., pourmenadenn war varc'h b., tro-vale war varc'h b., marc'hekadenn b., tamm pourmen war varc'h g., tamm tro war varc'h g.

Reitturnier g. (-s,-e) : kenstrivadeg marc'hekaat b.

Reitunterricht g. (-s) : kentelioù marc'hegañ ls.

Reitwechsel g. (-s,-) : [kenwerzh] paper kenwerzh marc'hrur g.

Reitweg g. (-s,-e) : hent marc'hegañ g., alez varc'hekaat b.

Reitzug n. (-s,-e) : harnes g., harnesadur g., harnaj g.

Reiz g. (-es,-e) : 1. [mezeg.] trefu g., broudad g., broudadur g., stimulus g. [*liester* stimuli], atizenn b., brouduzenn b., kentrigrad g., kentrigen b. ; *Brechreiz*, kalonask b., kalondev b., kalonlosk b. ; *Reaktion auf Reize*, broudadusted b. ; 2. [bruderezh] *unterschwelliger Reiz*, kemennad danwehinek g. ; 3. neuz-vat b., hoal g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., dedenn g., dudi g./b., chalm g., plijusted b., bourrusted b., mistrded b., koantiri b., koantiz b., kened b., boem b., boemerezh g., dedennusted b. ; *der Reiz dieses Landes liegt in seinen Berglandschaften*, hoalusañ tra er vrose eo he menezioù, kaerañ a weler er vro-se eo he menezioù ; 4. broud g., atiz g., krampinell b., krapinell b., chalm g., hoal g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., dedenn g. ; *weibliche Reize*, krampinelloù ar merc'hed ls., krapinelloù ar merc'hed ls. ; *Reiz der Neuheit*, plijadur degaset gant an traoù nevez b., plijadur degaset gant an nevezdedoù b. ; *alles Neue hat seinen Reiz*, menez nevez da'z ti pa zeuio, kement a deir a labouro - ouzh an nevezenti e vez sell atav - sellet e vez atav ouzh an nevezenti - an nevezded a blij atav - an holl a vez angoulet gant an traoù nevez ; *etwas seines Reizes berauben*, difaganiñ udb, diflourañ udb ; *seinen Reiz verlieren*, divlazañ.

reizbar ag. : 1. kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, diaes, tagnous, brouezus, brouezek, buanek, kizidik, anoazus, buanekaus, taerus, feukidik, tik, gwiridik ; 2. broudadus ; *nicht reizbar*, anvroudadus. ; 3. [bev.] fraouadus ; 4. [mezeg.] hegadus.

Reizbarkeit b. (-) : 1. brouezusted b., kizidigezh b., anoazusted b., anoazder g., anoazded b. ; 2. broudadusted b. ; 3. [bev.] fraouadusted b. ; 4. [mezeg.] hegadusted b.

Reizempfindung b. (-) : broudadusted b.

reizen V.k.e. (du reizt / hat gereizt) : 1. *jemanden reizen*, lakaat imor da sevel en u.b., buanekaat u.b., lakaat droug da sevel en u.b., broc'hañ u.b., hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., egariñ u.b., jahinañ u.b., dicheckal u.b., ereziñ u.b., atahinañ u.b., añjinañ u.b., feulzañ u.b., taeraat u.b., isañ u.b., fourgasiñ u.b., nec'hañsiñ u.b. ; *jemandes Zorn reizen*, lakaat u.b. da fuloriñ (da gounnariñ), lakaat imor da sevel en u.b., lakaat droug da sevel en u.b., feulzañ u.b., buanekaat u.b., imoriñ u.b., broc'hañ u.b. ; *er hat mich dazu gereizt*, broudet e voen gant e daolioù dicheck, graet em boa kement-se atizet gant e daolioù dicheck, e daolioù dicheck eo o doa douget ac'hanon d'ober kement-se ; *auf jemanden gereizt sein*, kaout kounnar (bezañ e kounnar, kounnariñ, bezañ kounnaret, bezañ fuloret) ouzh u.b., fuloriñ war u.b., bezañ imoret a-enep u.b. ; 2. [mezeg.] saragiñ, dirañsañ, pikañ ; *die Augen reizen*, saragiñ (dirañsañ, pikañ) an daoulagad ; *die Sonne reizt mir die Augen*, an heol a grog em daoulagad ; 3. kloc'hañ, tourjounañ, tozonañ, taltouzañ, toezellañ, trechoniñ ; *diese Äpfel reizen mir die Zähne*, an avaloù-se a dourjon va dent, an avaloù-se a dozon va dent, an avaloù-se a doezell va dent, gwrac'hellet e vez va dent gant an avaloù-se, hegaz a zeu em dent goude debriñ an avaloù-se, kleret e vez va dent goude debriñ an avaloù-se ; 4. chalmiñ, boemañ, trefuiñ, temptañ, hilligañ, ober hillig da, friantaat, hoalañ ; *das reizt mich nicht*, ne blij ket din, ne gavan ket mat an dra-se, n'on ket evit en em dommañ ouzh an dra-se, n'on ket gwall dedennet gant an dra-se, n'on ket tik (nay, troet, angoulet, lorc'het, touellet, gwrac'h) gant an dra-se, n'on ket ruz war an traoù-se ; 5. [kartoù] dreistkreskiñ, teurel war ar re all.

reizend ag. : 1. moutik, koant, brav, bravik, sichant, dudius, bourrus, hoalus, boemus, marzhus, estlammus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, feul, kenedus, kenedek, dedennus, heneuz ; *das ist wirklich reizend*, nag un dudi ! pebez dudi ! dudiusat arvest ! pegen dudius eo ! un estlamm eo ! un drugar eo ! gwashat ma'z eo brav ! ; 2. [goapaus] *das ist ja reizend*, un dra gaer ! c'hoari gaer ! taol kaer ! kur gaer ! ur gur gaer ! ma prop eo ! bravat stad ! ; 3. [mezeg.] hegus, saragus, tagus ; 4. [revelezh] trefuus, broudus, kas-c'hoant.

Reizgas n. (-es,-e) : gaz daeraouiñ g.

Reizhusten g. (-s) : [mezeg.] paz diwar saragerezh g., paz-sec'h g.

Reizkauf g. (-s,-käufe) : prenadenn froudennek b.

Reizker g. (-s,-) : [louza.] laezhog saourus g.

Reizklima n. (-s) : 1. hin vevaus b., hin vividik b., hin vuhezus b. ; 2. [dre skeud.] aergelc'h stegn g., aergelc'h stign g., aergelc'h tenn g. ; *es herrschte ein äußerstgespanntes Reizklima*, edo an traoù o kinnig tarzhañ.

reizlindernd ag. : [mezeg.] distan, distanus, diboanuis, ... distanañ, ... diboaniañ ; *reizlinderndes Mittel*, louzoù distan g., louzoù distanañ g., louzoù distanus g., hezer g., distanuzenn b.

reizlos ag. : dizudi, digoant, digened, digenedek, digenedus, milis, divlaz ; *reizlos werden lassen*, divlazañ.

Reizlosigkeit b. (-) : milister g., milisted b.

Reizmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù broudañ g., brouduzenn b., atizenn b., kentrigen b.

Reizpflaster n. (-s,-) : [mezeg.] destrummuzenn b.
Reizschwelle b. (-,-n) : [bev.] gwehin broudadusted g.
Reizstoff g. (-s,-e) : danvez daeraouiñ g.
Reizüberflutung b. (-,-en) : reñver a stimuli g., reñver a vroudadurioù g.
Reizung b. (-,-en) : 1. jahin g., hegazerezh g., hegasteri b., atahinerezh g., kasasded b. ; 2. [mezeg.] saragerezh g., krasañ g. ; *Reizung der Zähne*, tozonadur g., tozon g., kloc'hadur g., trechon g. ; 3. broudedigezh b.
reizvoll ag. : moutik, sichant, dudius, hoalus, boemus, marzhus, estlammus, strak, kran, cheuc'h, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifi, lipet, stipet, turgn, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, feul, heneuz.
Reizwäsche b. (-,-n) : kreziou kas c'hoant ls., dilhad-dindan kas c'hoant ls., dilhad-dindan trefuus ls., dilhad-dindan broudus ls., dilhad-dindan da gas koad d'ar baotred ls.
Reizwort g. (-s,-wörter) : ger flemmus g., ger direnkus g., ger hek g.
Rejektion b. (-,-en) : 1. [mezeg.] distaol an imboud g. ; 2. [gwir] distaol g.
Rejektorium n. (-s, Rejektorien) : [gwir] distaol g.
rejizieren V.k.e. (hat rejiziert) : [gwir] disteurel [pennrann distaol-] ; *ein Gnadengesuch rejizieren*, disteurel un amoug da dreuz.
rekalfifizieren V.gw. (ist rekalfifiziert) : [mezeg.] adrazekaad. V.k.e. (hat rekalfifiziert) : [mezeg.] adrazekaad.
Rekalfifizierung b. (-,-en) : [mezeg.] adrazekadur g., adrazekaad g.
rekapitalisieren V.k.e. (hat rekapitalisiert) : askevalañ ; *ein Unternehmen rekapitalisieren*, askevalañ un embregerezh.
Rekapitulation b. (-,-en) : berrzastum g., dezastum g.
rekapitulieren V.k.e. (hat rekapituliert) : berrzastum, dezastum ; *ich werde Ihnen meinen Tagesablauf rekapitulieren*, adkontañ a rin deoc'h berr-ha-berr roll va devezh.
Rekel g. (-s,-) : beulke g., bongorz g., paotr un troad porc'hell gantañ en e c'hodell g., moulbenn g., palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., paotr hek e c'henoù g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., penn kegin g., rachouz g., regain g.
Rekelei b. (-,-en) : grosoni b., komzoù difeson ls., divalavaj g., moulbenniñ g.
rekeln V.em. : **sich rekeln** (hat sich (ak.) geregelt) : 1. astenn e izili, divorzhediñ, dic'hourdañ, en em zic'hourdañ ; 2. pladorenniñ, torc'hwenial, plavañ, en em vrakañ, en em arouregiñ, en em awaregiñ, labaskenniñ ; *sich in seinem Sessel rekeln*, chom pladorennet war ur gador-vourret, menel pladorennet war ur gador-vourret, bezañ plavet war ur gador-vourret, bezañ braket en e gador-vrec'h.
rekeltisieren V.k.e. (hat rekeltisiert) : [yezh.] adkeltiekaad.
Rekeltisierung b. (-) : [yezh.] adkeltiekadur g.
Reklamation b. (-,-en) : klemm g., klemmadur g., klemmarc'h g., klemmarc'hadur g., klemmarc'hadenn b., reklemm g. ; *prüfen, ob eine Reklamation berechtigt ist*, sellet ha reizh eo ur c'hlemmarc'hadur ; *jemanden mit Reklamationen bedrängen, jemandem mit Reklamationen zusetzen*, harellat u.b. gant klemmoù.
Reklame b. (-,-n) : bruderezh g., daranverezh g.
Reklameaktion b. (-,-en) : gwezhiad daranviñ g., gwezhiad brudañ g., gwezhiadenn daranviñ b., gwezhiadenn vrudañ b., gwerzhadenn herouezañ b., taol brudañ g., daranvadeg b., brudadeg b., argad daranviñ g., argad brudañ g., argadenn daranviñ b., argadenn vrudañ b.
Reklameanschlag g. (-s,-anschläge) : panell vruderezh b.

Reklameartikel g. (-s,-) : traezad herouez g., herouezad g. [*liester* herouezadoù].
Reklamefeldzug g. (-s,-feldzüge) : koulzad brudañ g., koulzad daranviñ g., taol brudañ g., brudadeg b.
Reklameschrift b. (-,-en) : brudfollenn b., kraflevr brudañ g., levrig brudañ g., kraflevr bruderezh g., levrig bruderezh g.
Reklameverkauf g. (-s,-verkäufe) : gwerzh vrudañ b., gwerzh daranviñ b.
Reklamewesen n. (-s) : daranverezh g., bruderezh g.
reklamieren V.k.e. (hat reklamiert) : 1. klemm en abeg da, klemmarc'hañ en abeg da ; *verdorbene Lebensmittel reklamieren*, klemmarc'hañ en abeg da zanveziou-bevañ gwastet ; 2. goulenn groñs, goulenn start, goulenn krenn, arc'hiñ, diarc'hiñ, darvennout ; *etwas als Eigentum für sich reklamieren*, goulenn e vefe lakaet udb en e gerz, goulenn ar berc'henniezh war udb, arc'hiñ udb, arc'hañ udb.
Rekluse g. (-n,-n) : [relij.] manac'h kloastret g. [*liester* menec'h kloastret].
Rekognition b. (-) : 1. [gwir] gwiriekaat g., gwiriekadur g. ; 2. [preder.] daznaout g., anavidigezh b.
rekognoszieren V.k.e. (hat rekognosziert) : 1. [lu] anavezadenniñ ; 2. [gwir] gwiriekaat, anzav.
Rekognosizierung b. (-,-en) : 1. [lu] anaoudadenn b., anavezadenn b. ; 2. [gwir] gwiriekaat g., gwiriekadur g.
Rekollekten ls. : [relij.] rekolezed ls.
Rekombination b. (-,-en) : [fizik, kimiezh, bev.] adkediadur g., adkediañ g. ; *intrachromosomale Rekombination*, meskerezh enkromozomel g. ; *interchromosomale Rekombination*, meskerezh etrekromozomel g. ; *Rekombination der entgegengesetzt geladenen Teile eines Moleküls*, adkediadur molekulel g.
rekombinieren V.k.e. (hat rekombiniert) : adkediañ.
Rekommandation b. (-,-en) : 1. [dispredeñ] erbed g., erbedadenn b., erbedenn b., erbederezh g., erbedadur g., ali g., kuzul g., lavar g. ; 2. [Bro-Aostria] lizher erbedet g.
rekommandieren V.k.e. (hat rekommandiert) : [Bro-Aostria] erbediñ.
V.em. : **sich rekommandieren** (hat sich rekommandiert) : [Bro-Aostria] *sich (ak.) jemandem rekommandieren*, goulenn sikour digant u.b., en em erbediñ ouzh u.b., en em erbediñ d'u.b., ober e c'hourc'hemenoù ouzh u.b.
Rekompens b. (-,-en) : [Bro-Aostria] dic'haou g., digoll g.
rekonstituieren V.k.e. (hat rekonstituiert) : [mezeg.] dazluniañ ; *das Gewebe rekonstituieren*, dazluniañ ar gwiad.
Rekonstituierung b. (-,-en) : 1. adframmadur g., adamparadur g., adstrolladur g., adaozidigezh b., adaozerezh g., renevezidigezh b., adsavadur g., adsavidigezh b., adsevel g. ; 2. [mezeg.] dazluniañ g.
rekonstruieren V.k.e. (hat rekonstruiert) : adsevel, adstrollañ, ademprañ, adamparañ, adframmañ, adstummañ, adkenaozañ, sevel [udb] eus e boull, peñseliat ; *ein Verbrechen rekonstruieren*, adstrollañ doareoù ur muntr (doareoù ur mestaol, doareoù un torfed).
Rekonstruktion b. (-,-en) : adsavadur g., adsevel g., adempradur g., adstrolladur g., adamparadur g., adframmadur g., adstummadur g., adkenaozadur g.
rekonvaleszent ag. : [mezeg.] debuket, o tont war-c'horre, o tiglañviñ, o peurbareañ, peuzpare, war e bare ; *er ist rekonvaleszent*, o tont war-c'horre emañ, diglañviñ a ra, o peurbareañ emañ, diglañvour eo, peuzpare eo, war e bare emañ, debuket eo..
Rekonvaleszent g. (-en,-en) : [mezeg.] diglañvour g., klañvour o peurbareañ g., klañvour o tont war-c'horre g.

Rekonvaleszentin b. (-,-nen) : [mezeg.] diglañvourez b., klañvourez o peurbareañ b., klañvourez o tont war-c'horre b.

Rekonvaleszenz b. (-) : [mezeg.] diglañvadur g., peurbareañ g.

Rekord g. (-s,-e) : **1.** [sport] rekord g., gourc'hoù g. [*liester gourc'heier*] ; *nicht zu überbietender Rekord*, rekord na c'heller ket trec'hiñ g., gourc'hoù na c'heller ket trec'hiñ g. ; *einen Rekord aufstellen, den alten Rekord verbessern, Rekord laufen, Rekord fahren, Rekord springen, Rekord schwimmen*, mont dreist ar rekord diwezhañ, savelañ ur gourc'hoù, gourc'haouiñ ; *einen Rekord schlagen, einen Rekord brechen*, skeiñ ur rekord d'an traoñ, pilat ar rekord diwezhañ, parfoeltrañ ur gourc'hoù ; *er hat es geschafft, den bestehenden Rekord zu brechen*, deuet eo a-benn da wella ar rekord (ar gourc'hoù) diwezhañ, deuet eo a-benn da skeiñ ar rekord (ar gourc'hoù) diwezhañ d'an traoñ, tizhet en deus parfoeltrañ ar gourc'hoù kozh, tizhet ez eus bet dezhañ gwellaat ar rekord (ar gourc'hoù) diwezhañ, tapet en deus gwellaat ar rekord kozh, tapet en deus da wella ar rekord (ar gourc'hoù) diwezhañ, tapet eo gantañ gwellaat ar rekord kozh ; *einen Rekord offiziell anerkennen*, gwiriekaat ur gourc'hoù, gwiriekaat ur rekord, degemer ur rekord da vat ; **2.** [dre astenn.] *trauriger Rekord*, gwall-rekord g. ; *Schadstoffrekord*, barr saotradur g. ; **3.** [dre skeud.] *das bricht alle Rekorde ! es bricht sämtliche Rekorde !* biskoazh kement all !

Rekorder g. (-s,-) : **1.** sonenroller g. ; **2.** filmenroller g., skeudenroller g.

Rekordflug g. (-s,-flüge) : nijadenn gourc'hoù b., nijadenn rekord b.

Rekordhalter g. (-s,-) : dalc'her ar rekord g., dalc'her ar gourc'hoù g., piaouer ar gourc'hoù g., gourc'haouer g. ; *das ist der neue Rekordhalter*, hennezh 'zo ar gourc'haouer nevez, aet eo ar rekord nevez gantañ.

Rekordmarke b. (-,-n) : **1.** [sport] rekord g. ; **2.** live gourc'hoù g., live rekord g., live uhelañ a-viskoazh g.

Rekordpreis g. (-es,-e) : priz gourc'hoù g., priz rekord g., priz uhelañ a-viskoazh g.

Rekordversuch g. (-s,-e) : gwechad klask mont dreist ar rekord diwezhañ b., gwechad klask skeiñ ur rekord d'an traoñ b., gwechad klask savelañ ur gourc'hoù nevez b., gwechad klask pilat ar gourc'hoù diwezhañ b.

Rekordzeit b. (-,-en) : **1.** [sport] amzer gourc'hoù g., amzer rekord g. ; **2.** [dre skeud.] *in Rekordzeit*, eus an herrantañ, en un netra, ken prim ha tra, en ur ober un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, ken aes ha tra, ken aes all, a-aes-vat, aes-ral, aes-kenañ, aezet-kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, propik, evel kanañ muzik er Roc'h, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, en un taol dorn, en un taol krenn, amzer sutal, a-raok kaout amzer da lavaret ba, ribus, en un toulpaz, en ur par berr, en un taol berr, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), [dispredet] en ur gaouad.

Rekristallisation b. (-,-en) : [kimiezh] adstrinkennadur g., adstrinkennañ g.

rekristallisieren V.gw. (hat kristallisiert) : [kimiezh] adstrinkennañ.

V.k.e. (hat kristallisiert) : adstrinkennañ.

Rekristallisierung b. (-,-en) : [kimiezh] adstrinkennadur g., adstrinkennañ g.

Rekrut g. (-en,-en) : [lu] enlued g. [*liester enluidi*], enrollad g. [*liester enrollidi*], enrolled g. [*liester enrollidi*], soudard nevez g. ; *einen Rekruten anwerben*, enrollañ ur soudard, aroueziñ ur soudard, enluañ un danvez soudard ; *die Rekruten haben eine Stunde gerobbt*, chomet eo ar soudarded nevez da skrapañ e-pad un eurvezh ; *es werden keine neuen Rekruten mehr eingestellt*, paouezet ez eus a sevel soudarded.

Rekrutenzeit b. (-) : [lu] amzer-soudard b.

Rekrutenausbilder g. (-s,-) : [lu] stummer enluidi g., stummer enrollidi g.

Rekrutenausbildung b. (-,-en) : [lu] stummadur enluidi g., stummadur enrollidi g. ; *die Rekrutenausbildung durchmachen, in der Rekrutenausbildung sein*, ober e glasoù.

rekrutieren V.k.e. (hat rekrutiert) : **1.** tuta, gouestlañ, gouestlaouiñ, engouestlañ, enrollañ, enluañ, goprañ, gopraat, sevel, enfredañ ; *Arbeiter rekrutieren*, tuta micherourien, klask tud da labourat, enfredañ micherourien ; **2.** amparañ, diazezañ, sevel ; *das Forschungsteam wurde hauptsächlich aus jungen Wissenschaftlern rekrutiert*, al lodenn vrasañ eus izili ar skipailh imbourc'hiñ a zo skiantourien yaouank anezho, skiantourien yaouank eo a ya d'ober al lodenn vrasañ eus ar skipailh imbourc'hiñ.

V.em. **sich rekrutieren** (hat sich (ak.) rekrutiert) : c'hoarvezout eus ; *das junge Ensemble rekrutiert sich zum großen Teil aus Laien*, an darn vrasañ eus izili ar strollad yaouank a zo amatourien anezho, amatourien eo a ya d'ober al lodenn vrasañ eus ar strollad yaouank.

Rekrutierung b. (-,-en) : **1.** tutadur g., tuta g., tutaerezh g. ; **2.** [lu] enluadur g., enrolladur g., ar sevel soudarded g.

Rekrutin b. (-,-nen) : [lu] enluede b., enrolladez b., soudardez nevez b.

Rekta liester evit Rektum.

rektal ag. : [korf.] ... ar youlc'h, youlc'hel.

Rektaszension b. (-,-en) : [stered.] hedkorn g., troad b. ; *Rektaszension und Deklination*, hedkorn ha ledkorn.

Rektifikation b. (-,-en) : **1.** reizhadenn b., eeunadenn b., reizhadur g., eeunadur g. ; **2.** [kimiezh] rannstrilhañ g. ; **3.** [mat.] dezregadur g. ; *Rektifikation eines Bogens*, dezregadur ur warenn g.

Rektifikationskolonne b. (-,-n) : [kimiezh] rannstrilher g. [*liester rannstrilheroù*].

rektifizierbar ag. : **1.** reizhadus, eeunadus ; **2.** [mat.] dezregadus.

rektifizieren V.k.e. (hat rektifiziert) : **1.** reizhañ, eeunaat ; **2.** [kimiezh] rannstrilhañ ; **3.** [mat.] dezregañ ; *einen Bogen rektifizieren*, dezregañ ur warenn.

Rektifizierung b. (-,-en) : **1.** reizhadenn b., eeunadenn b., reizhadur g., eeunadur g. ; **2.** [kimiezh] rannstrilhañ g. ; **3.** [mat.] dezregadur g. ; *Rektifizierung eines Bogens*, dezregadur ur warenn g.

Rektion b. (-,-en) : [yezh.] merkadur an droad g.

Rekto n. (-s,-s) : reizhenn b., tu reizh.

Rektor g. (-s,-en) : **1.** rektor g. ; **2.** rener-skol g.

Rektorat n. (-s,-e) : **1.** [karg] rektorelezh b., rektoriezh b., karg a rektor b. ; **2.** [savadur] rektordi g. ; **3.** burev ar rener g. ; **4.** karg a rener-skol b. ; **5.** [relij.] iliz-trev b., iliz trevel b.

Rektorats- : rektorel, ... ar rektordi, ... ar rektor.

Rektoratspfarre b. (-,-en) : [relij.] trev b., kordellad b., breuriezh b. ; *der Pfarrbezirk war in elf Rektoratspfarreien aufgeteilt*, rannet e oa ar barrez en unnek trev.

Rektorin b. (-,-nen) : **1.** rektorez b. ; **2.** renerez-skol b.

Rektoskop n. (-s,-e) : [mezeg.] rektoskop g.

Rektaszension b. (-,-en) : [stered.] hedkorn g. ; *Rektaszension und Deklination*, hedkorn ha ledkorn.

Rektilinearstil g. (-) : [tisav.] goteg a-darzh g.

Rektum n. (-s, Rehta) : [korf.] youlc'h g., P. riboul ar patatez g., toull an dar g.

Rektumampulle b. (-,-n) : [korf.] gloestr ar youlc'h g.

Rektumsarterie b. (-,-n) : [korf.] talmerenn ar youlc'h b.

Rektus g. (-, Rekti) : [yezh.] tro eun b. [nominativ ha vokativ].

Rekuperation b. (-,-en) : 1. aspiaouadur g., daspiaouadur g. ; 2. [tekn.] atoradur g. ; 3. [tekn.] atoradur gwrez g., atoradur gremm g.

Rekuperator g. (-s,-en) : atorer gwrez g. [*liester* atorerioù gwrez].

rekuieren V.k.e. (hat rekuieret) : 1. adc'hounit, adperc'hennañ, aspiaouañ, daspiaouañ, adaptout, kaout endro, adkavout, askavout, askemer perc'henniezh udb ; 2. [tekn.] atoriñ.

Rekurrensfieber n. (-s) : [mezeg.] terzienn arreadek b.

rekurrent ag. : arreadek, arreat ; [mezeg.] *rekurrentes Fieber*, terzienn arreadek b.

Rekurrenz b. (-,-en) : 1. [yezh., preder.] kilhollekadur g. ; 2. [mezeg.] arreadegezh b.

rekurrieren V.gw. (hat rekuriert) : 1. *auf etwas (ak.) rekurrieren*, daveiñ d'udb, ober dave d'udb ; 2. [gwir, Bro-Suis, Bro-Aostria] *gegen etwas rekurrieren*, sevel amoug ouzh udb.

Rekurs g. (-es,-e) : 1. dave g., daveenn b. ; 2. [gwir] amoug g.

Rekursion b. (-) : [yezh., mat.] askizañ g.

Rekursionsgleichung b. (-,-en) : [mat.] daveadur darren g.

rekursiv ag. : [yezh., mat.] askizat, ... askizañ.

Rekursivität b. (-) : [yezh.] askizañ g.

Relais n. (-,-) : 1. post g., post rederig hag eskemm kezeg g., ostaleri b. ; 2. [tredan.] azhenter g. ; 3. [pellgehentiñ] adkaslec'h g., adskinelec'h g., adkaser g., adskingaser g.

Relaisantenne b. (-,-n) : stign adkas g.

Relaispferd n. (-s,-e) : marc'h fresk g. [*liester* kezeg fresk] ; *seine Pferde gegen frische Relaispferde auswechseln*, cheñch kezeg.

Relaisstation b. (-,-en) : 1. [istor] post g., post rederig hag eskemm kezeg g., ostaleri b. ; 2. [skingomz, skinwel] adkaslec'h g., adskinelec'h g., adkaser g., adskingaser g.

Relata ls. : [yezh.] *die Relata eines Vergleichs*, kendaveadoù ur geñveriadenn ls.

Relation b. (-,-en) : 1. keñver g., kenfeur g., feur g., argement g., kemblac'h g., diazalc'h g., kenere g. ; *empirische Relation*, diazalc'h kantouezel g. ; [yezh.] *paradigmatische Relation*, keñver kestaladel g. ; *syntagmatische Relationen*, keñverioù kefebadel ls. ; *auf Relation basierende Transitivität*, trazeadezh daveadel b. ; 2. rentañ-kont g., danevelladur g., danevellad g., danevellañ g. ; 3. darempred g. ; *mit jemandem in Relation stehen*, bezañ e darempred gant u.b. ; 4. [mat., fizik] daveadur g., daveadenn b. ; *zweistellige Relation*, *binäre Relation*, daveadur daouadek g. ; *metrische Relationen*, daveadurioù mentel ls. ; *funktionale Relation*, ere kevreizhel g. ; *symmetrische Relation*, daveadur kemparzhik g. ; *reflexive Relation*, daveadur asplegat g. ; *irreflexive Relation*, *antireflexive Relation*, daveadur anasplegat g., daveadur gourzhasplegat g.

relational ag. : 1. [bred.] daveadek, darempredel ; 2. [stlenn.] daveaduriek ; *relationales Modell*, delvan daveaduriek g. ; *relationale Datenbank*, stlennvon daveaduriek g.

relationslos ag. : [yezh.] dizave ; *relationsloser Begriff*, termen dizave g. ; „*Mensch ist ein relationsloser Begriff*, „*Vater ist ein relativer Begriff*, den a zo un termen dizave, tad a zo un termen daveek.

relativ ag. : 1. keñverel, keñveriek ; *relative Mehrheit*, muianiver keñverel g. ; 2. a-zalc'h ouzh traoù all, e-keñver

traoù all, ... a denn da, ... a sell ouzh, daveek ; *relativer Begriff*, termen daveek g. ; „*Mensch ist ein absoluter Begriff*, „*Vater ist ein relativer Begriff*, „den“ a zo un termen dizave, „tad“ a zo un termen daveek ; 3. -ik a-walc'h, peuz-, damdost, dam- ; *relatives Ergebnis*, disoc'h madik a-walc'h g., disoc'h peuzvat g. ; *relative Gelehrsamkeit*, gouiziegezh damdost b. ; 4. [mat., fizik] daveel, keñverel ; *relative Position*, savlec'h keñverel g. ; *relative Gleichzeitigkeit*, diaser daveel g., diasered daveel b. ; *relative Bewegung*, loc'h keñverel g. ; *relative Ruhe*, paouez daveel g. ; *relatives Minimum*, izegenn daveel b. ; *relatives Maximum*, uc'hegenn daveel b. ; *relative Unendlichkeit*, anvevenn daveel b. ; 5. [hinouriezh] *relative Luftfeuchtigkeit*, glebor keñverel g. ; 6. [yezh.] *relativer Superlativ*, dreistrez keñverel g. ; 7. [stlenn.] *relativer Wert*, gwerzhad daveel g. ; 8. *alles ist relativ*, se 'zo hervez.

Adv. : -ik a-walc'h, peuz-, betek ur poent a zo, betek poent pe boent, betek ur serten poent, betek ur par ; *relativ groß*, peuzvras, brazik, brazik a-walc'h ; *relativ gut*, madik a-walc'h, peuzvat ; *relativ oft*, aliezik a-walc'h, peuzalies ; *relativ viele Leute*, forzhik a dud, tragaer a dud, kalzik a dud.

Relativbegleiter g. (-s,-) : [yezh.] adanv stagañ g.

Relativbewegung b. (-,-en) : [fizik] loc'h keñverel g.

relativieren V.k.e. (hat relativiert) : 1. lakaat en ur geñver, keñverelaat ; 2. lakaat en e genarroud, daveiñ d'ar c'henarroud, kemperzhelaat.

V.gw. (hat relativiert) : keñverelaat, lakaat an traoù en o c'henarroud, kemperzhelaat an traoù.

Relativierung b. (-,-en) : keñvereladur g., keñverelaat g., kemperzhelaat g.

Relativismus g. (-) : keñverelouriezh b.

Relativist g. (-en,-en) : [preder.] keñverelour g.

relativistisch ag. : 1. [preder.] keñverelour ; 2. [fizik] keñverel.

Relativität b. (-,-en) : keñverelezh b., keñveriegezh b., peurgeñveriadur g. ; *Relativität der Erkenntnis*, keñverelezh an anaod b.

Relativitätstheorie b. (-,-n) : [fizik] arlakadenn ar geñverelezh b. ; *Einsteinsche Relativitätstheorie*, arlakadenn ar geñverelezh b., arlakadenn Einstein b. ; *spezielle Relativitätstheorie*, arlakadenn ar geñverelezh arbennik b. ; *allgemeine Relativitätstheorie*, arlakadenn ar geñverelezh hollek b.

Relativpronomen n. (-s,-/-pronomina) : [yezh.] raganv-stagañ g. ; *attributives Relativpronomen*, adanv stagañ g.

Relativsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn degaset gant ur raganv-stagañ b., islavarenn-stag b.

Relativum n. (-s, Relativa) : [yezh.] kendavead g. ; *die Relativa eines Vergleichs*, kendaveadoù ur geñveriadenn ls.

Relativwert g. (-s,-e) : [mat.] gwerzh keñverel g., savlec'h keñverel g.

Relaxation b. (-) : 1. distenn g., distign g., diskuizh g., diskuizhadenn b., diskuizhadur g., poz g., ruih g., didorr g. ; 2. [fizik] arhezadur g.

Relaxationsschwingung b. (-,-en) : [fizik] luskellad arhezañ g.

Relaxationszeitkonstante b. (-,-n) : [fizik] arhezvezh g.

relaxed ag. : skañv e spered ha didorr e gorf.

relaxen V.gw. (hat relaxt) : distenn, diwaskañ e gorf, diskuizhañ, distegnañ e spered (Gregor), distennañ e spered, distennañ e nervennoù, diderriñ, kemer didorr, ober un tamm diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, lakaat un higenn, ehanañ, ober un ehan, diblegañ e gein, digeinañ, lakaat e gorf da zibouezañ, ober ur gourvez, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur ruih, adsevel e bouezioù.

Relaxing n. (-s) : distenn g., distign g., diskuizh g., diskuizhadenn b., diskuizhadur g., poz g., ruilh g., didorr g.

Relegation b. (-,-en) : 1. skarzhadenn diouzh ar skol-veur b. ; 2. [sport] *Relegation in die zweite Liga*, diskenn en eil rummad g.

relegieren V.k.e. (hat relegiert) : kas kuit ; *einen Studenten aus der Universität relegieren*, diskouviañ ur studier, kas kuit (argas, skarzhañ) ur studier eus ar skol-veur, bannañ ur studier eus ar skol-veur ; 2. [sport] diskenn en ur rummad izeloc'h ; *in die zweite Liga relegiert werden*, diskenn en eil rummad.

Relegierung b. (-,-en) : 1. skarzhadenn diouzh ar skol-veur b. ; 2. [sport] *Relegierung in die zweite Liga*, diskenn en eil rummad g.

relevant ag. : 1. pouezus, a bouez bras, a bouez ; *das ist nach wie vor relevant*, n'eo ket digoulzet c'hoazh ; 2. kantrat ; 3. [yezh.] perzh.

Relevanz b. (-) : 1. pouez g., pouezusted b., pouezuster g. ; 2. kantraded b. ; 3. [yezh.] perzhegezh b.

Relief n. (-s,-s/-e) : 1. [arz] bos g. ; *erhabenes Relief*, uhelvos g. ; *in Relief, im Relief*, a-vos ; 2. [douarouriezh] a) torosennadur g. ; *appalachisches Relief*, torosennadur apalachek g. ; *stark erodiertes Relief*, torosennadur damgompez g. ; *Tafelrelief*, torosennadur taoliek g. ; *Jurarelief*, torosennadur jurasian g. ; *durch Faltung entstanden Relief*, torosennadur roufennek g. ; b) kartenn a-vos b.

reliefartig ag. : bosesk, tosennek, e doare ur bos, a-zoare gant ur bos, a-seurt gant ur bos.

Reliefdruck g. (-s,-e) : [moull.] moulladur dre siellañ g., moulladur a-vos g., stamperezh g.

Reliefform b. (-,-en) : 1. [douarouriezh] doare torosennadur g. ; *glaziale Reliefform*, stumm skornredel g. ; 2. *in Reliefform*, a-vos.

Reliefkarte b. (-,-n) : kartenn an torosennadur b.

Reliefumkehr b. (-,-en) : [douar.] ginadur an torosennadur g., torosennadur eilpennek g.

Religion b. (-,-en) : [relij.] relijion b., kravez b. ; *seine Religion ausüben, seine Religion praktizieren*, ober e relijion, ober e zevosion, kofes ha sakramantiñ ; *ohne Beschränkung auf Grund der Rasse, der Staatsangehörigkeit oder der Religion*, ne vern o gouenn, o broadelezh, pe o relijion ; *im Bereich der Religion bestand eine tiefe Kluft zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter*, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *alle festen Bewohner der Bretagne, egal welcher Hautfarbe, Religion, Abstammung oder Sprache sie sind, sind Bretonen*, Breizhiz eo an holl dud a chom ingal e Breizh hep diforc'h a liv kroc'henn, a relijion, a orin pe a yezh ; *sich in Schimpfreden gegen die Religion ergehen*, distagañ a-enep ar relijion, kas a-enep ar relijion ; *die Religion ist das Opium des Volkes* [Marx], opiom ar bobl a zo eus ar relijion, ar relijion eo opiom ar bobl ; *historische Religion*, hengredenn b. ; *positive Religion*, relijion devoudel b. ; *natürliche Religion*, relijion naturel b. ; *rationale Religion*, relijion boell b. ; *die christliche Religion*, al lezenn gristen b., ar relijion gristen b.

Religionsausübung b. (-) : pleustr relijiel g., pleustr ar relijion g., pleustrevezh relijiel g., akt a feiz g. (Gregor).

Religionsbekenntnis n. (-ses,-se) : [relij.] kredenn b., relijion b.

Religionseifer g. (-s) : [relij.] intampi relijiel g., abostolerezh g. ; *blinder Religionseifer*, strizhkredennouriezh relijiel b., barr follentez relijiel g. / tanijenn spered relijiel b. / dallentez spered relijiel b. (Gregor), gredalfo relijiel g., baranegezh relijiel b.

religionsfeindlich ag. : eneprelijiel, [gwashaus] dizoue.

Religionsfreiheit b. (-) : [relij.] frankiz relijion b., frankiz kredenn b.

Religionsführer g. (-s,-) : penn-kredenn g.

Religionsgemeinschaft b. (-,-en) : [relij.] kumuniezh relijiel b.

Religionsgeschichte b. (-,-n) : [relij.] istor ar relijionoù g.

Religionskrieg g. (-s,-e) : [relij., istor] brezel a relijion g.

Religionslehre b. (-) : [relij.] katekiz g.

religionslos ag. : [relij.] direlijion, digredenn, difeiz, dizoue.

Religionslosigkeit b. (-) : [relij.] direlijusted b., direlijuster g., digredenn b., direlijion b.

Religionsschwärmer g. (-s,-) : [relij.] den gwall droet gant ar relijion g., gredeg g., margredour g., diboellgredenn g., strizhkredennour g., gredalfoeg relijiel g., baraneg relijiel g.

Religionstrennung b. (-,-en) : [relij.] diforc'h g., disivoud g.

Religionsunterricht g. (-s) : [relij.] skol gategiz b. ; *Religionsunterricht erteilen*, ober skol gategiz.

Religionsverwandte(r) ag.k. g./b. : [relij.] kengredenneg g.

Religionswechsel g. (-s,-) : [relij.] kemm-kredenn g.

Religionszwang g. (-s) : [relij.] dizoujañs e-keñver ar frankiz relijion b., dic'houzañvusted e-keñver ar frankiz relijion b.

religiös ag. : 1. [relij.] relijiel, relijius, ... ar relijion, kravezel, ... ar gravez ; *religiöser Orden*, urzh relijiel g. ; *zu Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen rassistischen oder religiösen Gruppen beitragen*, kendeurel da greskiñ ar c'hengompren, an habaskted hag ar vignoniezh etre an holl strolladoù a ouenn pe a relijion disheñvel ; *religiöse Anschauungen*, kreañsoù ls. ; *religiöse Überzeugung*, kredenn relijiel b. ; *entsprechend einer alten religiösen Vorstellung*, hervez ur gredenn 'zo a-gozh ; *das religiöse Faktum*, ar gravez b. ; *seinen religiösen Pflichten nachkommen, seine religiösen Pflichten erfüllen*, ober e relijion, ober e zevosion, kofes ha sakramantiñ ; *seine religiösen Pflichten immer seltener erfüllen*, koazhañ d'ober e relijion, koazhañ d'ober e zevosion, nebeutaat d'ober e relijion, rouesaat d'ober e relijion, rouesaat d'ober e zevosion ; *seine religiösen Pflichten immer öfter erfüllen*, kreskiñ d'ober e relijion, kreskiñ d'ober e zevosion, aliesaat d'ober e zevosion, stankaat d'ober e relijion, stankaat d'ober e zevosion ; *religiöser Schnickschnack*, bigoderezh g. ; *religiöses Kulturerbe*, glad relijiel g. ; 2. [tud] devot, feizek, feizleun, deol, doueüs, ... a vev en doujañs Doue.

Adv. : hervez ar relijion, hervez an liz.

Adv. : *sie wurde religiös erzogen*, savet e voe er feiz kristen.

Religiosität b. (-) : [relij.] relijiusted b., relijiuster g.

Relikt n. (-s,-e) : demorant g. [an nemorant], rest g., peurrest g., dilerc'h g., dilerc'hiad g., aspadenn b., roud g., roudenn b. ; [bev.] aspadenn b.

Reliktbestand g. (-s,-bestände) : [loen.] poblañs kilgantat b., pobladoù kilgantat ls.

Relikten ls. : *die Relikten*, a) [loen., louza.] ar re chomet bev ls., ar re manet bev ls. ; b) an aspadennoù ls.

reliktisch ag. : kilgantat ; *reliktisch vorhandene Tierart*, spesad kilgantat g.

Reliktpopulation b. (-,-en) : [loen.] poblañs kilgantat b., pobladoù kilgantat ls.

Reliktstrahlung b. (-) : [stered.] skinadur kentvedel g.

Reling b. (-,-s/-e) : [merdead.] listenn b., lisenn b., bardell-lestr b., portelof g., portolof g., plabourzh g. ; *die Wucht der Sturzwelle schleuderte ihn gegen die Reling*, an taol-mor en doa stropet (torimellet, foeltret, strinket) anezhañ ouzh al listenn ; *das Deck mit einer Reling versehen*, listennañ pont al lestr, listennañ tilher al lestr.

Relingskante b. (-,-n) : [merdead.] lisenn blabourzh b.

Reliquiar n. (-s,-e) : [relij.] arc'h-relegoù b., relegouer g., skrin-relegoù g., boest-relegoù b., klaouier g.

Reliquie b. (-,-n) : [relij.] releg g., relegenn b. ; *heilige Reliquien*, relegoù santel, ur relegoù santel g. ; *die Aussetzung der Reliquien, die Aufstellung der Reliquien*, diskouezadur ar relegeier g.

Reliquienkästchen n. (-s,-) : [relij.] arc'h-relegoù b., relegouer g., skrin-relegoù g., boest-relegoù b., klaouier g.

Reliquienprozession b. (-,-en) : [relij.] tro ar relegoù b.

Reliquenschrein g. (-s,-e) : [relij.] arc'h-relegoù b., relegouer g., skrin-relegoù g., klaouier g., boest-relegoù b.

Reliquientranslation b. (-,-en) : [relij.] trañslatiñ ar relegoù, gouel ar relegoù g., gouel ar garnel g., P. interamant an eskern g.

Reluktanz b. (-) : [fizik] souzogi b. ; *spezifische Reluktanz*, souzokted b.

Reluktivität b. (-) : [fizik] souzokted b.

Rem n. (-s,-s) : [dispredet] [bev., mezeg.] [*berradur evit Roentgen equivalent man*] rem g.

Remake n. (-s,-s) : [film] remake g., adzasadur g., adaozadenn b.

remanent ag. : [kimiezh, tredan.] azgweredek, demorant, dilerc'h, dilerc'hiat, dilerc'hus.

Remanenz b. (-) : azgwered g.

Rembours g. (-,-) : [kenw.] daskor g., daskorad g., restaol g.

Remboursgeschäft n. (-s,-e) : [kenw.] treuzgread ouzh teul g., treuzgreat teul g.

Rembourstratte b. (-,-n) : [kenwerzh.] tennadenn ouzh teul b., tennadenn deulel b.

Remidemi n. (-s) : tousmac'h g., diframm g., talabao g., jabadao g., chalami g., bourbl b., todilhon g., todion g., sabat g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, fourgas g., hemolc'h g., vorm g., toumpi b., tolompi g., ruga g.

remilitarisieren V.k.e. (hat remilitarisiert) : [lu] advilourekaat.

Remilitarisierung b. (-,-en) : [lu] advilourekaat g.

Reminiszenz b. (-,-en) : marsoñj g., kounaenn b., koun g., eñvor g., eñvorenn b.

remis ag. digemm : [sport] keit-ha-keit, rampo, rampoüs, koll-gounit, koll-ha-gounit, par-ouzh-par, war ar rampo, a-rampo ; *das Spiel endete remis*, aet e oa ar match war ar rampo, razherezh a oa bet.

Remis n. (-,-en) : [sport] rampo g., razherezh g., taol rampoüs g. ; *auf Remis spielen*, bezañ rampo, bezañ koll-gounit, mont war ar rampo, bezañ a-rampo, na vezañ na koll na gounit.

Remise b. (-,-n) : [Bro-Aostria] karri di g., lab g., skiber g./b., laborenn b., logenn b., trankl g.

Remission b. (-,-en) : **1.** [fizik] disvannadur strewek g. ; **2.** [mezeg.] aesaenn b., gwellaenn b., diwask g., aeseadenn b., habaskaenn b., habaskadenn b. ; *Glücksgefühl und Remission kurz vor dem Sterben*, sklaeraenn ar marv b., saderaenn ar marv b., gwellaenn ar marv b., frevenn ar marv b., frankadenn ar marv b., bravadenn b., ergan ar marv g. ; **3.** [kenwerzh, moull.] adkas ar varc'hadourezh siek g.

Remittenden ls. : [kenwerzh, moull.] marc'hadourezh siek b.

remittieren V.k.e. (hat remittiert) : **1.** [kenwerzh, moull., marc'hadourezh siek] kas en-dro ; **2.** [mezeg.] spanaat ; *das Fieber remittiert*, spanaat a ra an derzhienn.

Remmidemmi n. (-s) : tousmac'h g., diframm g., talabao g., jabadao g., chalami g., bourbl b., todilhon g., todion g., sabat g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, fourgas g., hemolc'h g., vorm g., toumpi b., tolompi g., ruga g.

Remonstrant g. (-en,-en) : [relij.] arminiad g. [*liester arminiz*].

Remonstranz b. (-,-en) : [istor] ervennadeg b., plased g. [*liester plasedoù*].

Remonstranzrecht n. (-s) : [istor] gwir abegin g.

Remonstration b. (-,-en) : enepavur g., enebadenn b., enebadeg b., enebadur g., arguz g., arbennadenn b., arbennadur g.

remontant ag. : [louza.] advleunius, adfrouezhus, addeliaouus.

Remontant- : [louza.] ... advleunius, ... adfrouezhus, ... addeliaouus.

Remontanz b. (-) : [louza.] advleuniañ g., adfrouezhiñ g., addeliaouiñ g.

Remonte b. (-,-n) : [lu] **1.** pourvezadur kezeg yaouank g. ; **2.** marc'h yaouank g.

Remontepferd n. (-s,-e) : [lu] marc'h yaouank g.

remontieren V.k.e. (hat remontiert) : [lu] pourvezañ kezeg yaouank, pourvezañ eus kezeg yaouank.

V.gw. (hat remontiert) : [louza.] **1.** bleuniañ un eil gwech, advleuniañ ; **2.** adfrouezhiñ ; **3.** addeliaouiñ.

remontierend ag. : [louza.] advleunius, adfrouezhus, addeliaouus ; *remontierend blühen*, advleuniañ.

Remoulade b. (-,-n) / **Remouladensoße** b. (-,-n) : [kegin.] hili rémoulade g.

Rempelei b. (-,-en) : bount g., bountadeg b., mesk g., meskadeg b., mac'h g., engroez g., diskrap g., hej ha prez.

rempeeln V.k.e. (hat gerempelt) : *jemanden (an)rempeeln*, reiñ un taol-peuk d'u.b., peukañ u.b., mont a-stok gant u.b., mont a-stok d'u.b., bountañ u.b., stekiñ ouzh u.b., tosiñ u.b. ; *jemanden zu Boden rempeeln*, penndarevriñ u.b., penndelochennat u.b., pennboelliñ u.b., penndrabiñ u.b., penndraouigelliñ u.b., penndraouilhat u.b., penndogiñ u.b., pilat u.b., ruilhal u.b., eilpennañ u.b., bountañ u.b. penn evit penn (Gregor), teurel u.b. d'an douar, tumpañ u.b., rodellañ u.b., diskar u.b. d'an douar.

V.gw. (hat gerempelt) : bountañ, bountañ-divoutañ, ilinata.

Rempler g. (-s,-) : poulzadenn b., taol-bount g., bountadenn b., bount g., poulz g., taol-skoaz g., peuk g., peukadenn b., taol-peuk g., bleukad g.

Rempter g. (-s,-) : [istor] predva g., predlec'h g., sal-debriñ b.

REM-Schlaf g. (-s) : [bred.] kousk diac'hinek g., kousk fonnus g.

Remter g. (-s,-) : [istor] predva g., predlec'h g., sal-debriñ b.

Remulade b. (-,-n) / **Remuladensoße** b. (-,-n) : [kegin.] hili rémoulade g.

Remuneration b. (-,-en) : **1.** [Bro-Aostria] kevuziad g., kevuziadur g., dic'haou g. dic'haouadenn b., digoll g., gopr g., goprader g., pae g. ; **2.** gopr bloc'hel g.

Ren n. (-s,-e) : [loen.] karv-erc'h g. [*liester kirvi-erc'h*].

Renaissance b. (-) : **1.** [istor, arz] Azginivelezh b. ; *die Kunst der Renaissance*, arz an Azginivelezh g. ; *die Künstler der Renaissance*, an Azginivelerien ls. ; **2.** [dre skeud.] adtaol g., regain g., adsav g., adsavidgezh b., azginivelezh b., adc'henel g., azgenel g., adc'hanadur g., dasorc'h g., dasorc'hidigezh b.

Renaissanceposaune b. (-,-n) : [sonerezh] sachbount g. [*liester sachbountoù*].

Renate b. : Reun b.

renaturieren V.k.e. (hat renaturiert) : daznaturañ.

Renaturierung b. (-,-en) : daznaturañ g.

Rendant g. (-en,-en) : kasedour g., kaseder g., kefiour g., yalc'hour g., teñzorier g.

Rendezvous n. (-,-) / **Rendez-vous** n. (-,-) : emgav g., emgavadenn b., emwel g., emweladenn b., arroud g. ; *ein Rendez-vous verabreden*, kemer deiz, lakaat emgav, merkañ

un deiz hag ul lec'h evit en em welet, deiziañ un emwel, deiziadañ un emwel, deiziañ un emgav, merkañ un arroud.

Rendite b. (-,-n) : [arc'hant.] askor g., askorad g., askorusted g., gounidoù taolet gant ar c'hampi pe gant ar ranndalioù ls., feur helvest g. ; *Jahresrendite*, askorad bloaz g. ; *mit niedriger Rendite*, amaskor ; *mit maximaler Rendite*, gouraskor ; *mit hoher Rendite*, uhelaskor.

Renditenhaus n. (-es,-häuser) : [Bro-Suis] ti-feurmiñ g.

René g. : Reun g.

Renegat g. (-en,-en) : 1. [polit., relij.] renavi g. [*liester* renavied], renead g. [*liester* reneaded] ; 2. [relij.] nac'her-e-feiz g. [*liester* nac'herien-o-feiz], nac'her-e-Zoue g. [*liester* nac'herien-o-Doue], nac'her-e-vadeziant g. [*liester* nac'herien-o-badeziant].

Renegatin b. (-,-nen) : [polit., relij.] reneadez b.

Reneklode b. (-,-n) : [louza.] prun ar Rouanez Glaoda str., prun Glaoda str.

Renette b. (-,-n) : [aval] aval renetez g. [*liester* avaloù renetez].

Renettenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] avalenn renetez b. [*liester* avalenned renetez].

Renin n. (-s) : [mezeg.] renin g.

renitent ag. : amjestr, disant, amsent, kintus, diaes, ginus, gin, ginet, rekin, disuj, diskombert ; *renitentes Verhalten*, amsentidigezh b., disenterezh g., disuj g.

Renitenz b. (-) : amsentidigezh b., disenterezh g., disuj g.

Rennauto n. (-s,-s) : karr-redek g., karr-tan redek g.

Rennbahn b. (-,-en) : [sport] 1. redva-kezeg g., marc'hva g., tachenn ar redadegoù kezeg b. ; 2. velodrom g., redlec'h marc'h-houarn g., marc'hhouarnva g. ; 3. redva-kirri g., redva g., redlec'h g.

Rennboot n. (-s,-e) : [sport] bag-redek b., bag-red b.

Rennbügel g. (-s,-) : [marc'h-houarn] stleug g., harz-troad g.

rennen V.gw. (rannte // ist gerannt) : 1. redek, kidellat, postal, mont a-benn-red, fustañ, galoupat, ober ur pennad redek, ober ur pennad red, plantañ gant herr, redek gant an hent ; *er ist gegen die Mauer gerannt*, aet e oa a-redek da stekiñ ouzh ar voger, aet e oa a-benn-kaer er vur, aet e oa a-benn-kas er voger ; *um die Wette rennen*, c'hoari kenti-kentañ ; *gerannt kommen*, dont d'ar red, dont a-red, dont a-redek, deredek, delammat, dont en ur redek, dont en ur red, dont a-benn-red, dont en un taol red, dont en ur redadenn, dont war red, degouezhout en ur bostañ, degouezhout diwar red, erruout war red, dec'haloupat, dont diwar-herr ; *um sein Leben rennen*, bezañ e vuhez e penn e dreid ; *er rannte so schnell er nur konnte*, redek a rae ma ouie mont, redek a rae mar gouie ; *nach Hause rennen*, mont d'ar gêr d'ar red, hastañ karzhañ d'ar gêr, karzhañ d'ar gêr, touch d'ar gêr, partial d'an tarv d'ar gêr, partial evel un tenn d'ar gêr, mont a-benn-red d'ar gêr, mont d'ar gêr gant tizh, mont d'ar gêr gant herr, plantañ d'ar gêr gant herr, kabalat da vont d'ar gêr, lakaat herr da vont d'ar gêr ; *hin und her rennen*, daoubenniñ, difreñ, firbouchal, diskrapañ, dispac'hañ, birvilhañ, kabalat, en em zrastañ, fistoulat, turmudañ, froudañ, turlutañ, fraoñval, meskañ ha berviñ, fourgasiñ, punellat, lavigañ, ober ur riboul, meskañ, merat, trabotellat, trapikellat, trevelliñ, redek a-zehou hag a-gleiz, redek-diredrek, redek ha diredek ; *die Mädchen rennen dauernd hin und her*, ar merc'hed ne reont nemet fraoñval, meskañ ha berviñ a ra ar merc'hed, turlutañ a ra ar merc'hed ; *er nahm die Beine unter die Arme und ist gerannt, so schnell er nur konnte, sage ich euch !* m'ho pije gwelet anezhañ o kravañ gantañ ! hag eñ da redek, mar gouie, me lar deoc'h ! ; 2. [dre skeud.] P. *mit dem Kopf gegen die Wand rennen*, en em reiñ d'udb (en em deuler ouzh udb) evel un dall, mont dezhi ar fri war-raok hag an-unan war-lerc'h, mont rak e dal dezhi, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, lakaat e gein en e

c'houloù, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoñ, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, sailhañ war udb evel war grampouezh lardet, mont dezhi evel ul Leonad ; *ins Verderben rennen, in die Katastrophe rennen*, ober e valapa, en em goll, mont da goll, treiñ da goll, mont da beurgoll, mont d'an argoll, mont d'ar bern, mont da islonkañ, mont da wallfin, mont e drouziwezh, bezañ war an hent a gas da zrouziwezh, mont (riklañ) diwar an hent mat, tec'hel diwar an hent eeun, divarchañ ag ar gwir hent, divarchiñ a-ziwar an hent mat, mont e blouz da ludu, mont d'e gollidigezh, mont d'ar baz a-ruilhoù hag a-lammoù bras, treiñ fall an traoù gant an-unan, kas e stal da stalig hag e stalig da netra, kas e stal d'an dour, kas e stal e skuilh hag e ber, mont e vleud da vrenn, mont e soc'h da vinaoued, mont war e ziskar, mont war e gement all, mont war e benn, kerzhet en hent ar gollidigezh (Gregor), [relij.] koll e ene.

V.k.e. (rannte // hat gerannt / ist gerannt) : 1. (hat) : *er rannte ihm das Messer durch den Leib*, toullgofañ a reas anezhañ gant e gontell, plantañ a reas dezhañ e gontell en e gof, difrezañ a reas e vouzelloù en e gof dezhañ gant e gontell ; *er rannte sich (dat.) den Degen in den Leib*, en em deurel a reas war beg ar c'hleze, enklavañ a reas ; *jemandem das Schwert in den Leib rennen*, toullgofañ u.b. gant e gleze, difrezañ e vouzelloù en e gof d'u.b. gant e gleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourañ e gleze e kof u.b., plantañ e gleze e korf u.b., treuziñ u.b. gant e gleze, sikañ e gleze e kof u.b. ; 2. (ist/hat) : [sport] *er rennt die hundert Meter*, redek a ra ar c'hant metrad ; 3. (hat) *jemanden über den Haufen rennen*, penndarevriñ u.b., penndelochennat u.b., pennboelliñ u.b., penndrabiñ u.b., penndraouigelliñ u.b., penndraouilhat u.b., penndogifiñ u.b., pilat u.b., ruilhal u.b., eilpennañ u.b., bountañ u.b. penn evit penn (Gregor), teurel u.b. d'an douar, tumpañ u.b., rodellañ u.b., diskar u.b. d'an douar.

Rennen n. (-s,-) : 1. oberezh redek g., rederezh g., red g., redad g. ; 2. [sport] redadeg b., penn-red g., frapad redek g., galoupadeg b., redadenn b. ; *er führt beim Rennen*, ambilhañ a ra, barr eo, war ar barr emañ, emañ e penn ar redadeg, emañ o charreat, e blein emañ, e plas kentañ ar redadeg emañ, derc'hel a ra ar c'hentañ plas, hennezh an hini a sach war ar gordenn ; *das Rennen aufgeben*, mont er-maez eus ar redadeg ; *beim Rennen übertrifft er sie alle*, gwelloc'h eo da redek eget an holl anezho ; *keiner kann beim Rennen mit ihm mithalten*, n'eus hini gouest da zerc'hel mat dezhañ ; *beim Rennen spielend siegen*, gounit ar redadeg evel war ar marc'h inkane ; *beim Rennen ganz knapp gewinnen*, gounit a-veg-troad ; *das Rennen machen*, a) mont war ar barr, bezañ e penn ar redadeg, sachañ war ar gordenn, bezañ o charreat, bezañ e plas kentañ ar redadeg, bezañ barr, ambilhañ, leuskel a-raok, gounit ar redadeg, bezañ gounit er redadeg, bezañ trec'h er redadeg, mont an tu gounit gant an-unan er redadeg ; b) [dre skeud.] P. bezañ bet ar boked, mont ar boked (ar maout, ar c'hrog) gant an-unan, bezañ an tu gounit gant an-unan, bezañ ar gounid gant an-unan, mont ar c'hrog gant an-unan, bezañ gounit, bezañ ar gounid d'an-unan, gounit an trec'h, bezañ trec'h, kaout an tu kreñv, kaout an tu gounit, bezañ an tu kreñv gant an-unan, mont an tu kreñv gant an-unan, kemer an tu kreñv, kemer an tu war-c'horre, pakañ an tu war-c'horre, tapout e droad er par, ober nav, sevel war varr, reiñ an ton, sachañ war ar gordenn ; [dre skeud.] *das Rennen ist gelaufen*, ruilhet eo ar voul, poazh ha malet eo an traoù, poazh-kalet eo ar vi, graet eo ar gra (ar stal), graet ar gra, paket eo an tan ha gwerzhet al ludu, deuet eo ar c'hazh da razh, e-barzh ar sac'h ! re ziwzezat eo bremañ evit distreiñ war hor c'hiz (evit treiñ, trokañ, cheñch) penn d'ar vazh, evit cheñch bazh war an

daboulin), n'hon eus diank ebet ken, n'eus distro ebet ken ; [dre skeud.] *einen Konkurrenten aus dem Rennen werfen*, skarzhañ ur c'hevezer, diarbenn ur c'hevezer, distroadañ ur c'hevezer, kas ur c'hevezer d'an traoñ, skubañ ur c'hevezer, reiñ lamm d'ur c'hevezer, lakaat ur c'hevezer e-maez ar jeu, reiñ ar skar d'ur c'hevezer, kas ur c'hevezer kuit, kas ur c'hevezer diwar hent hag eus e c'houlou, kannañ ur c'hevezer, riñsañ e dreid d'ur c'hevezer, sevel e dreid d'ur c'hevezer, sevel dindan ur c'hevezer, kemer an tu krefiv war ur c'hevezer, kemer an hol war ur c'hevezer, sevel war varr, kemer e greñv war ur c'hevezer, tapout an tu war-c'horre war ur c'hevezer, skubañ dindan botoù ur c'hevezer, troc'hañ a-raok d'ur c'hevezer, troc'hañ dindan ur c'hevezer, rouzañ ar bloneg d'ur c'hevezer, kaout an dizober eus ur c'hevezer.

rennend ag. : redus.

Adv. : en ur redek, o redek, d'ar red, diwar red, war red, a-red, a-redek.

Renner¹ g. (-s,-) : [sport] 1. karr-tan redek g. ; 2. marc'h-red g., [lu, istor] marc'h-emgann g., roñse brezel g., jav brezel g., marc'h brezel g., kaval g., kourser g. ; 3. [tud] reder g., kourser g.

Renner² g. (-s,-) : [kenwerzh] best-seller g., traezenn hewerzh-kenañ b., traezenn a ya er-maez b., traezenn gwerzh vat dezhi b.

Rennerei b. (-,-en) : redadeg b., penn-red g., frapad redek g., galoupadeg b.

Rennes n. : Roazhon b. ; *Nantes und Rennes sind die Hauptstädte der Bretagne*, Naoned ha Roazhon eo kêrioù-penn Breizh.

Rennfahrer g. (-s,-) : [sport] 1. [oto] bleiner karr-redek g., bleiner redek g. ; 2. [belo] kourser bisikled g., kourser marc'h-houarn g.

Rennhaken g. (-s,-) : [sport] harz-troad g., stileug g.

Rennhandschuh g. (-s,-e) : [sport] maneg redek b.

Rennhose b. (-,-n) : [sport] morzhedwisk g., bragoù redek g.

Rennjacht b. (-,-en) : [sport] lestr-red g., lestr-redek g.

Rennjagd b. (-,-en) / **Rennjagen** n. (-s) : hemolc'h war varc'h g., chase war varc'h g.

Rennjolle b. (-,-n) : [merdead., sport] levrer [*liester* levrerioù].

Rennkamel n. (-s,-e) : [loen. sport] kañval-red g.

Rennkrabbe b. (-,-n) : [loen.] krank du g.

Rennläufer g. (-s,-) : [ski] diskenner g.

Rennmaschine b. (-,-n) : [sport] marc'h-tan redek g., moto-red g.

Rennpferd n. (-s,-e) : [sport] marc'h-red g., marc'h-skañv g. ; *einjähriges Rennpferd*, bloaziadenn b. ; *Rennpferde halten*, sevel kezeg-red ; *diese Pferde stehen den besten Rennpferden in nichts nach*, re-bar eo ar c'hezeg-se d'ar re wellañ, c'hoari a ra ar c'hezeg-se par-ouzh-par gant ar re wellañ, emañ ar c'hezeg-se en dalvoudegezh d'ar re wellañ, redek a ra ar c'hezeg-se kenkoulz ha marc'h ebet, redek a ra ar c'hezeg-se kenkoulz ha forzh peseurt marc'h, redek a ra ar c'hezeg-se koulz pe well ha forzh peseurt marc'h, kap eo ar c'hezeg-se da redek diouzh forzh peseurt marc'h, gouest eo ar c'hezeg-se ouzh forzh peseurt marc'h.

Rennplatz g. (-es,-plätze) : [sport] redva g.

Rennquartett n. (-s,-e) : [redadeg kezeg] pevarad g., pevarenn b.

Rennquintett n. (-s,-e) : [redadeg kezeg] pempad g.

Rennrad n. (-s,-räder) : [sport] marc'h-houarn redek g.

Rennradventil n. (-s,-e) : begel rod Slaverand® g., begel rod Presta® g.

Rennreiter g. (-s,-) : [sport] joke g.

Rennschlitten g. (-s,-) : [sport] ruzikell-red b., ruzikell-redek b.

Rennsport g. (-s) : [sport] 1. redadeg kirri-tan b., redadeg kirri b. ; 2. koursal war velo g., marc'hhouarnerezh g. ; 3. marc'hegezh g., marc'hegerezh g., kezeka g.

Rennstall g. (-s,-ställe) : [sport] 1. [redadeg kirri] karrchosi g. ; 2. [redadeg kezeg] marchosi g. ; 3. [sportoù all] skipailh g.

Rennstrecke b. (-,-n) : [sport] amredad g., troiad redek b.

Rennwagen g. (-s,-) : [sport] karr-redek g., karr-tan redek g., herrgarr g. [*liester* herrgirri].

Rennwette b. (-,-n) : [sport] klaoustre redadeg kezeg b., pariadenn dri b.

Renografie b. (-,-n) : [mezeg.] remnografiezh b., renografiezh b.

Renommage b. (-,-n) : frink g., pompadoù ls., brabañs g., roufl g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., taol brabañserezh g., gloriusted b., lorc'hig moan g., bragerezh g., fougerezh g., pouferezh g., poc'honerezh g., kañfarderezh g., kankal g., bugaderezh g., bugad g., c'hwezh hag avel.

Renommee n. (-s) : brud g./b., klod g., enor g., anv mat g., anv kaer g.

renommiere V.gw. (hat renommiert) : kankalat, poufal, teilat, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, en em ambridañ, brabañsal, paboriñ, ober e babor, tonal, bezañ pompus en e gomzoù, ober foug gant e ouiziegezh, bragal, dougen roufl, dougen randon, en em rollañ, fougéal, ober e fougé, debriñ mel, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, c'hoari e baotr, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh ar genoù, sachañ dour d'e foenneg, rodal, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan, en em dalvezout, en em gavout, en em zougen, en em gontañ.

renommiert ag. : brudet, anvek, arwarzhék, hollvrudet.

Renommist g. (-en,-en) : den a lorc'h g., sac'h-ourgouilh g., sac'h-c'hwezh g., sac'h-moged g., bod-avel g., bramm-sac'h g., lorc'hég g., lorc'henn b., stadenn b., pompoulig g., straker g., poufer g., poc'hon g. [*liester* poc'honed], brogoier g., brogolier g., pompader g., foeñvour g., toull-ourgouilh g., toull-lorc'h g., c'hwezher g., brabañser g., pezh gloriús g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., kagaler g., fougéer g., kankaler g., toner g., kañfard g., fougaser g., balpour g., glabouser g., bern trein g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., boufon g., pabor g., hejere-doull g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetiniér g.

Renovatio imperii b. (-) : [istor] assavidigezh an Impalaeriezh b.

renovierbar ag. : denevesadus, nevesadus.

renovieren V.k.e. (hat renoviert) : denevesaat, nevesaat, nevezadenniñ, neveziñ, adneveziñ, reneveziñ, ingalañ, ratreañ, lakaat e ratre, kempenn, peñseliat ; *vollständig renovieren*, adober a-nevez ; *vollständig renoviert*, adc'hraet a-nevez ; *das Haus wird renoviert*, war ratreañ emañ an ti ; *Altbauten renovieren*, ratreañ tiez kozh.

Renovierung b. (-,-en) : denevesadur g., nevesadur g., denevesaat g., nevesaat g., nevezidigezh b., nevezerezh g., nevezadur g., nevezadenn b., adnevezadur g., adneveziñ g., adreizhadur g., kempenn g., induadur g., chekerezh g., arnevezadur g., arnevesadur g., bremanaidigezh b., modernadur g., adaozidigezh b., renevezidigezh b., adaozerezh g., ratreadur g., ratreerezh g., ratreañ g.

Renovierungsarbeiten ls. : labourioù ratreañ ls., labourioù adaozañ ls., labourioù dresañ ls., labourioù kempenn ls.

rentabel ag. : askorus, talvoudus, ampletus, spletus, fonnus, arc'hantus, emsav, emsavus, gounidus, gounidek, goprus, ... a ra fonn vat, helvus ; *das ist rentabel*, degas a ra gounid, dont a ra vad diwarnañ, kement-se a ra ampled, ampletus eo, fonnañ a ra, spletiñ a ra, ampletiñ a ra, kement-se a ra fonn vat, emsavus eo, helvus eo, gounidus eo ; *etwas rentabel machen*, askorusaat udb.

rentabilisieren V.k.e. (hat rentabilisiert) : askorusaat.

Rentabilisierung b. (-, -en) : askorusaat g.

Rentabilität b. (-, -en) : ampletusted b., askorusted b., spletusted b., spletuster g., helvusted b. ; *Anlagegut ohne unmittelbare Rentabilität*, angwerzh g. ; *Kennzahl der Rentabilität eines Betriebs*, argement askorusted g. ; *maximale Rentabilität, größtmögliche Rentabilität*, askorusted uc'hek b., helvusted uc'hek b.

Rentabilitätsgrenze b. (-, -n) : gwehin helvusted g., gwehin askorusted g., poent askorusted g., poent kempouez g.

Rentabilitätskennzahl b. (-, -en) / **Rentabilitätskennziffer** b. (-, -n) / **Rentabilitätskoeffizient** g. (-en, -en) : [armerzh] argement askorusted g.

Rentabilitätsschwelle b. (-, -n) : gwehin helvusted g., gwehin askorusted g., poent askorusted g., poent kempouez g.

Rentamt n. (-s, -ämter) : tellerezh b., ti an telloù g., ti an tailhoù g.

Rente b. (-, -n) : leve g., pañsion b., retred g./b. ; *von seiner Rente leben*, bezañ o vevañ diwar e leve, bezañ o vevañ diouzh e leve, bezañ o vevañ diouzh e zanzev, bezañ o vevañ diwar e zanzev ; *er lebt von seiner bescheidenen Rente*, bevañ a ra diwar e dammig leve ; *Altersrente*, leve g., gopr kozhni g. ; *Bodenrente*, leve diwar an douar g., leve-font g., leve gladel g. ; *Grenzrente*, leve orel g. ; *ablösbare Rente*, leve a c'hall bezañ kuitezet g. ; *unkündbare Rente, Leibrente*, leve hed-buhez g. ; *gesetzliche Rente*, leve gwir g. ; *Jahresrente*, leve-bloaz g., leve bloaziek g. ; *Staatsrente, staatliche Rente*, leve Stad g. ; *in Rente gehen*, dont war e leve, dont e retred, mont war e leve, mont e retred, dont da benn e garg, disterniñ, retrediñ, diskenn war e skabell vihan, mont war e dorchenn vihan, [labour-douar] mont war e rezervasion ; *eine gute Rente bekommen*, bezañ leveet mat ; *er war nicht lange genug Seemann gewesen, um eine Rente zu bekommen*, n'en doa ket trawalc'h a roll evit kaout e leve ; *er verfügt über fünftausend Taler Rente*, perc'henn eo da bemp mil skoed leve ; *jemandem eine Rente aussetzen, jemandem eine Rente geben*, leveañ u.b., pañsioniñ u.b., retrediñ u.b., lakaat ul leve d'u.b., lakaat ul leve bloaziek d'u.b. ; *auf Rente setzen*, lakaat war e leve, lakaat e retred, kas war e leve, leveañ, pañsioniñ, retrediñ ; *in Rente sein*, bezañ war e leve.

Rentenablösung b. (-, -en) : ardaladur ul leve g.

Rentenalter n. (-s) : oad rekis evit dont war e leve g.

Renten Anpassung b. (-, -en) : keiderez mareadek al leveoù g., azasadur mareadek al leveoù g., dazgwerzhkadur mareadek al leveoù g.

Renten antrag g. (-s, -anträge) : goulenn dont war e leve g.

Rentenbasis b. (-) : *sie hat ihr Haus auf Rentenbasis (auf Leibrentenbasis) verkauft*, sinet he deus he zi gant unan bennak.

Rentenbemessungsgrundlage b. (-, -n) : poent leve g., jedaoeug leve b.

Rentenberechnung b. (-, -en) : jedadur al leve g., riñverezh al leve g.

Rentenbescheid g. (-s, -e) : kemenn pengennadur ar jedadur leve g.

Rentenbezieher g. (-s, -) : leveour g., den war e leve g., retredad g., pañsioner g., pañsionad g.

Rentenbrief g. (-s, -e) : teul leve g., paperennig leve b., talvoudenn leve b.

Rentenbuch n. (-s, -bücher) : [istor] levr-rent g.

Renteintrittsalter n. (-s) : oad rekis evit dont war e leve g. ; *Erhöhung des gesetzlichen Renteintrittsalters*, ampelladur an oad lezennel evit dont war e leve g.

Rentenempfänger g. (-s, -) : leveour g., den war e leve g., retredad g., pañsioner g., pañsionad g.

Rentenempfängerin b. (-, -nen) : retredadez b., pañsionerez b., pañsionadez b., leveourez b., maouez war e leve b.

rentenerhöhend ag. : leveus.

Rentenfonds g. (-, -) : leve gladel g.

Rentenlast b. (-, -en) : kargoù an hanren leve ls., kargoù ar reol leve ls., kargoù al leveoù ls.

Rentenmark b. (-) : [istor, 1923] mark uswerzhekaet g., mark talvoudekaet g.

Rentenmarkt g. (-s, -märkte) : nevid an endalc'hennoù g., marc'had an endalc'hennoù g.

Rentenpapier n. (-s, -e) : teul leve g., paperennig leve b., talvoudenn leve b.

Rentenreform b. (-, -en) : adreizhadur an hanren leve g., adreizhadur ar reol leve g.

Rentenschein g. (-s, -e) : teul leve g., paperennig leve b., talvoudenn leve b.

Rentenschuld b. (-, -en) : arouestl gladel g.

Rentensicherheit b. (-) : surentez al leveoù b., asur al leveoù g.

Rentenunterlagen ls. : roll ar goproù hag ar skodennoù g.

Rentenversicherung b. (-, -en) : kretadur kozhni g.

Rentenzahlung b. (-, -en) : taladur leve g., paeamant leve g., paeamant ar gopr kozhni g.

Rentier¹ n. (-s, -e) : [loen.] karv-erc'h g. [*liester* kirvi-erc'h].

Rentier² g. (-s, -s) : leveour g., den war e leve g., retredad g., pañsioner g., pañsionad g.

rentieren V.em. : **sich rentieren** (hat sich rentiert) : *das rentiert sich*, degas a ra gounid, dont a ra vad diwarnañ, kement-se a ra ampled, ampletus (askorus, gounidus, spletus, arc'hantus, talvoudus, helvus) eo, ampletiñ a ra, fonnañ a ra, spletiñ a ra, ober a ra fonn, emsav eo ober an dra-se ; *das rentiert sich nicht*, ne dalvez ket ar fred, ne dalv ket ar boan, n'eo ket ar boan, poan gollet eo, kenkoulz ribotat dour, ar vevenn ne dalvez ket ar vezherenn, gwazh eo ar vevenn eget ar vezherenn, labour null eo, ne dalvez ket ar boan sutal pa ne fell ket d'ar marc'h staotañ, kenkoulz goro un tarv, ne c'hounezfe ket an den gwerzh e boan, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, gwall zifonn eo an dra-se.

Rentmeister g. (-s, -) : kasedour g., kaseder g., kefiour g., yalc'hour g., teñzorier g., evezhiad an teñzor g., arc'hantour g.

Rentner g. (-s, -) : retredad g. [*liester* retredidi], pañsioner g., pañsionad g. [*liester* pañsionidi], leveour g., leveadour g., den war e leve g. ; *Rentner sein*, bezañ war e leve.

Rentnerin b. (-, -nen) : retredadez b., pañsionerez b., pañsionadez b., leveourez b., leveadourez b.

Reordination b. (-, -en) : [relij.] adurzhidigezh b.

reordinieren V.k.e. (hat reordiniert) : [relij.] adurzhiañ.

Reorganisation b. (-, -en) : adreizhadur g., azreizhadur g., adreizhañ g., azreizhañ g., adurzhadur g., adurzhiañ g., adrenkadur g., adrenkañ g., adframmadur g., adframmañ g.

Reorganisationsverfahren n. (-s, -) : [gwir] azreizhadur barnerezhel g.

Reorganisator g. (-en, -en) : adframmer g.

reorganisatorisch ag. : ... adframmañ.

reorganisieren V.k.e. (hat reorganisiert) : adreizhañ, adurzhiañ, adrenkañ, adframmañ.

Rep g. (-s,-sl-se) : [berradur evit **Republikaner**] republikan g. [ezel ur strollad alaman eus an tu dehou pellañ].

reparabel ag. : dresadus, adaozadus, ... a c'heller dresañ, ... a c'heller renkañ, ... a c'heller adaozañ, ... a c'heller ratreañ, ... a c'heller kempenn.

Reparateur g. (-s,-e) : ratreer g., dreser g., takoner g., peñselier g.

Reparateurin b. (-,-nen) : ratreerez b., dreserez b., takonerez b., peñselierez b.

Reparation b. (-,-en) : [istor] digoll brezel g., dic'haou brezel g., dic'haoudenn vrezel b., digolloù ls.

Reparationszahlungen ls. : [istor] dic'haouadennoù brezel b., digolloù ls.

Reparatur b. (-,-en) : adaozerezh g., aozadur g., dreserezh g., dresañ g., ratreadur g., ratreañ g., kempenn g., kempennerezh g., kempennidigezh b., raparadenn b., takonerezh g. ; *ein Fahrrad in Reparatur (zur Reparatur) geben*, kas ur marc'h-houarn da gempenn, kas ur marc'h-houarn da zres, kas ur marc'h-houarn da renkañ, kas ur marc'h-houarn da zisac'hañ.

reparaturanfällig ag. : bresk, ... a ranker dresañ alies.

Reparaturarbeiten ls. : labourioù ratreañ ls., labourioù adaozañ ls., labourioù dresañ ls., labourioù kempenn ls., adaozerezh g., dreserezh g., dresañ g., ratreadur g., ratreañ g., kempenn g., kempennerezh g., kempennidigezh b., raparadennoù ls. ; *bei schlechtem Wetter kleine Reparaturarbeiten in einem Schuppen verrichten*, ober ur gouel grañj.

reparaturbedürftig ag. : flodac'het, erru fall, e stad fall, ... a ranker kas da gempenn, ... en deus ezhomm bezañ kaset da zres, ... a c'houlenn bezañ kaset da renkañ, ... a ranker kempenn, ... en deus ezhomm bezañ dreset, ... a c'houlenn bezañ renket.

reparaturfähig ag. : dresadus, adaozadus, ... a c'heller dresañ, ... a c'heller renkañ, ... a c'heller adaozañ, ... a c'heller ratreañ, ... a c'heller kempenn.

Reparaturkosten ls. : mizoù dresañ ls., frejoù rapariñ ls., mizoù adaozañ ls.

Reparaturwerkstatt b. (-,-stätten) : karri g., atalier ratreañ g., atalier mekanikerezh g.

reparierbar ag. : dresadus, aozadus, adaozadus, ... a c'heller dresañ, ... a c'heller renkañ, ... a c'heller adaozañ, ... a c'heller ratreañ, ... a c'heller kempenn ; *nicht reparierbar*, dirapar.

reparieren V.k.e. (hat repariert) : renkañ, ratreañ, kempenn, adaozañ, dresañ, greiañ, ober un dres da, ober un dresañ da, rapariñ, difallañ, disac'hañ, dihoubañ, dilugañ, ober war-dro, bezañ war-dro, dont war-dro, mont war-dro, fichañ, ingalañ, lakaat (ur pezh eus ur wikefre) en e goch, peñseliat, takonañ, ober un tamm renk, dafeuzañ, feuzañ ; *wieder reparieren*, addresañ ; *eine zerbrochene Vase reparieren*, krafañ ul lestr ; *ein Fahrrad reparieren lassen*, kas ur marc'h-houarn da gempenn, kas ur marc'h-houarn da zres, kas ur marc'h-houarn da renkañ, kas ur marc'h-houarn da zisac'hañ ; *er hatte den Wagen repariert*, graet en doa war-dro ar c'harr-tan ; *den Motor reparieren*, ratreañ (greiañ, dresañ, renkañ) ar c'heflusker, ober un dres d'ar c'heflusker, ober un dresañ d'ar c'heflusker, ober un tamm renk d'ar c'heflusker ; *etwas grob reparieren*, turlutañ war-dro udb, talfasat udb, brazdresañ udb, renkañ udb e-giz 'z eus tu, kalfichat udb, skarvañ udb ; *etwas kaputt reparieren*, [dre fent] gwall aozañ udb, lakaat udb en ur gwall stad, distresañ udb, glac'hariñ udb, gwastañ udb, [Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm / difoeltrañ an ti d'ober ar forn].

repartieren V.k.e. (hat repartiert) : [arc'hant.] tailhañ, krennañ.

repatriieren V.k.e. (hat repatriert) : advroañ.

repatriert ag. : advroet.

Repatrierte(r) ag.k. g./b. : advroad g. [liester advroidi], advroadez b.

Repatriierung b. (-,-en) : advroadur g., advroañ g.

Repeater g. (-s,-) : [tekn., fizik, stlenn.] arreer g. [liester arreerioù].

Repellent n. (-s,-s) : [kimiezh] pellaer g. [liester pellaerioù], divoustiker g. [liester divoustikeroù].

Repertoire n. (-s,-s) : **1.** [sonerezh] kuntellad g., sac'had tonioù g., sac'had kanaouennoù g., toniaoueg b. ; **2.** [c'hoariva] c'hoariaoueg b. ; **3.** [kementad bras] strobad g., aridennad b., lostennad b. ; *er verfügt über ein unerschöpfliches Repertoire an Witzen*, ur gwiskad brav a dezennoù a zo renket gantañ en e gelorn.

Repertorium n. (-s, Repertorien) : [skiantoù] roll urzhiet g., rollad urzhiet g., kavlec'h g., kavlec'hiad g., listennad b., renabl g.

Repetent g. (-en,-en) : **1.** [skoliad] doubler g., eiler g. ; **2.** mestr-studi g., askentelie g.

Repetenz b. (-,-en) : [fizik, kimiezh, mat.] gwagennder g.

repetierbar ag. : [tekn., fizik, stlenn.] arreadus.

Repetierbarkeit b. (-) : [tekn., fizik, stlenn.] arreadusted b.

Repetiereinheit b. (-,-en) : [kimiezh] *konstitutionelle Repetiereinheit*, goustur arren g.

repetieren V.k.e. (hat repetiert) : **1.** [kentel, roll] peurzeskiñ, adwelout ; **2.** [klas] eilañ ur c'hlas, doublañ e glas ; **3.** [eurier] arren [anv-gwan arreer], arreata.

Repetiergewehr n. (-s,-e) : fuzuilh tennata g./b., tennataer g. [liester tennataerioù].

Repetieruhr b. (-,-en) : eurier arren g., eurier arreata.

Repetitiv n. (-s,-e) : [yezh.] verb-boaz g., stumm boaz g.

repetitiv ag. : **1.** da adober meur a wech, brizhvoaziek ; *repetitive Arbeit*, labour borodus (fastus, enoeüs, standur) g. ; **2.** arreadek, arreer, astroat, retolz ; [bred.] *repetitive Alpträume*, hurlinkoù arreer ls. ; **3.** [stlenn.] darreadek, darreat ; *repetitiver Code*, boneg darreadek g.

Repetitor g. (-s,-en) : **1.** mestr-studi g., askentelie g. ; **2.** [sonerezh] pianoour pleustradennoù g.

Repetitorium n. (-s, Repetitorien) : **1.** kounlevr g., harp-memor g. ; **2.** askentelioù ls., kentelioù azgwelout ls.

Replik b. (-,-en) : **1.** [c'hoariva] eilger g., eilgeriadenn b. ; **2.** [arz] adskeudenn b.

Replikat n. (-s,-e) : [arz] adskeudenn b.

Replikation b. (-,-en) : **1.** [bev.] azeiladur g., azeilañ g. ; *DNS-Replikation*, azeiladur an DNA g., azeiladur an TDN g. ; *Virusreplikation*, azeilañ viruzel g. ; **2.** [stlenn.] eilañ g., eiladur g. ; **3.** [arz] adskeudenn b.

replikationsdefekt ag. : [bev.] amwerch ; *replikationsdefekter Virus*, viruz amwerch g.

Replikationsgabel b. (-,-n) : [bev.] gaol azeilañ b.

replikativ ag. : [bev.] ... azeilañ.

replizieren V.k.e. (hat repliziert) : **1.** eilgeriañ, respont ; **2.** [bev.] azeilañ ; **3.** [stlenn.] eilañ ; **4.** [arz] adskeudenniñ.

Replizierung b. (-,-en) : [stlenn.] eilañ g., eiladur g.

reponibel ag. / **reponierbar** ag. : [mezeg.] adlec'hiadus ; [mezeg.] *gut reponierbarer Bruch*, torr direadus g.

reponieren V.k.e. (hat reponiert) : [mezeg.] adlec'hiañ, adlakaat en e blas, adskarvañ, dresañ, adjuntrañ, adjointrañ, adaozañ, advoestañ, diren [pennrann dire-] ; *reponierte Fraktur*, reponierter Bruch, torr direct g.

Report g. (-s,-e) : **1.** danevell b., danevellad b., danevelladur g., danevellskrid g., skrid-danevell g., kelaouadenn b. ; **2.** [arc'hant., Yalc'h] astal g. ; *Deport und Report*, ildaol hag astal.

Reportage b. (-,-n) : kelaouadenn b. ; *Filmreportage*, kelfilm g. ; *Rundfunkreportage*, kelaouadenn skingomz b. ; *Fernsehreportage*, kelaouadenn skinwel b.

Reporter g. (-s,-) : kelaouaer g., doaretaer g., kelskriver g. ; *Filmreporter*, kelfilmer g. ; *sie war von Reportern umdrängt*, en em stardañ (en em vac'hañ, en em gouchañ, en em vountañ, en em boulzañ) a rae ar gelaouaerien en-dro dezhi, ar gelaouaerien en em waske an eil egile en dro dezhi.

Reporterin b. (-,-nen) : kelaouaerez b., doaretaerez b., kelskriverez b. ; *Filmreporterin*, kelfilmerez b.

Reportgeschäft n. (-s,-e) : [arc'hant., Yalc'h] gwezhiadenn astal b., astaladenn b. ; *Wertpapiere zwecks eines Reportgeschäfts kaufen*, lakaat asteurel teulioù ; *ein Termingeschäft durch ein Reportgeschäft prolongieren lassen*, lakaat asteurel e saviad.

Reportierende(r) ag.k. g./b. : [arc'hant., Yalc'h] astaoler g.

Reportierte(r) ag.k. g./b. : [arc'hant., Yalc'h] astaoladour g.

Reportierungszinsfuß g. (-es,-füße) : [arc'hant., Yalc'h] feur astal g.

Reporting n. (-s,-s) : danevellañ g.

Repositorium n. (-s, Repositorien) : 1. estajerenn levrioù b., astell levrioù b., stalenn levrioù b. ; 2. armel an teulioù b., fichennaoueg b. ; 3. [stlenn.] davelec'h g., davelec'hiad g.

Repository n. (-s,-s) : [stlenn.] davelec'h g., davelec'hiad g.

repräsentabel ag. : un diskouez kaer dezhañ, un diskouez kaer gantañ, un dalc'h mat warnañ, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, neuz vat ennañ, mistr, faro, cheuc'h da welet, kran, strak, turgn, ... n'emañ ket c'hwezh ar sifern gantañ, a-stroñs.

Repräsentant g. (-en,-en) : 1. derc'houezour g., kannad g., dileuriad g. ; 2. [polit., parlamant] kannad g., depute g. ; 3. [mat.] *Repräsentant einer Äquivalenzklasse*, derc'haller g. [*liester* derc'hallerioù].

Repräsentantenhaus n. (-es,-häuser) : Parlamant g., Breudoù ls., Kamb ar Gannad b.

Repräsentantin b. (-,-nen) : 1. derc'houezourez b., kannadez b., dileuriadez b. ; 2. [polit., parlamant] kannadez b., deputez b.

Repräsentanz b. (-,-en) : 1. [polit., kenwerzh] derc'houezadur g., dileurierezh g., kannaderezh g. ; 2. [bred.] derc'had g., derc'hadur g. ; 3. tres kaer g., diskouez kaer g., neuz vat b., doare-vras g., feson vat b., stad b., troc'h g., oueskter g., oueskted b.

Repräsentation b. (-,-en) : 1. [polit.] derc'houezadur g., kannaderezh g., dileurierezh g. ; 2. derc'henn b., derc'hennad b., derc'hennadur g., taolennadur g., skeudennadur g. ; 3. emziskouez g., erouezadur g., erouezañ g. ; *aus Repräsentationszwecken gibt er viel Geld aus*, diouzh e stad en devez mizoù bras, mizoù bras en devez evit derc'hel d'e renk ; 4. [bred.] *mentale Repräsentation*, derc'had g., derc'hadur g. ; [René Le Senne] *primäre und sekundäre Effekte der Repräsentationen*, azgwerchoù kentaek ha eilvedek an derc'hadoù ls. ; 5. [mat.] *Repräsentation einer Äquivalenzklasse*, derc'halladur g.

repräsentationsfähig ag. : derc'hennadus.

Repräsentationsgelder ls. : frejoù dileuriañ ls., mizoù derc'houezañ ls.

repräsentativ ag. : 1. [polit.] a) derc'houezadel ; *repräsentative Demokratie*, demokratelezh derc'houezadel b. ; b.) derc'houezus ; *repräsentative Gewerkschaft*, sindikad derc'houezus g., c'hweluniad derc'houezus g. ; *repräsentativer Ansprechpartner*, kendivizer derc'houezus g. ; *repräsentatives Mandat*, leuriadur derc'houezus g. ; c) ... derc'houezañ ; *repräsentatives Organ*, organ derc'houezañ g., aozadur derc'houezañ g. ; 2. *für etwas repräsentativ*, dezverkus eus

udb, azonus eus udb. ; 3. derc'hennus ; *eine repräsentative Umfrage*, ur sontadeg o terc'hennañ kedveno holl wiskadoù ar boblañs b., ur sontadeg derc'hennus b. ; 4. [mat., fizik] delunius ; 5. [yezh.] *repräsentative Funktion der Sprache*, arc'hwel engeñveriñ al lavar g. ; 6. un diskouez kaer dezhañ, un diskouez kaer gantañ, un dalc'h mat warnañ, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, neuz vat ennañ, mistr, faro, cheuc'h da welet, kran, strak, turgn, ... n'emañ ket c'hwezh ar sifern gantañ, a-stroñs ; 7. [arz.] deouezus.

Repräsentativbefragung b. (-,-en) : sontadeg o terc'hennañ kedveno holl wiskadoù ar boblañs b., sontadeg derc'hennus b.

Representativität b. (-) : derc'houezusted b., derc'hennusted b.

Repräsentativorgan g. (-s,-e) : organ derc'houezañ g., aozadur derc'houezañ g.

Repräsentativpunkt g. (-s,-e) : poent delunius g.

Repräsentativsystem n. (-s,-e) : [polit.] reizhiad derc'houezadel b.

Repräsentativumfrage b. (-,-n) / **Repräsentativerhebung** b. (-,-en) : sontadeg o terc'hennañ kedveno holl wiskadoù ar boblañs b., sontadeg derc'hennus b.

repräsentierbar ag. : 1. derc'hennadus ; 2. [preder.] derc'hadus.

repräsentieren V.k.e. (hat repräsentiert) : 1. *jemanden repräsentieren*, bezañ a-berzh u.b., bezañ kannad evit u.b., ober evit u.b., derc'hel lec'h u.b., derc'houezañ u.b., dileuriadiñ u.b., dileuriañ u.b. ; 2. derc'hennañ, skeudenniñ, taolenniñ ; 3. diskouez, erouezañ ; 4. [bev., kimiezh] deluniañ ; *ein Molekül repräsentieren*, deluniañ ur volekulenn ; 5. [mat.] *eine Äquivalenzklasse repräsentieren*, derc'hallañ.

V.gw. (hat repräsentiert) : kaout un diskouez kaer, bezañ un dalc'h mat war an-unan, bezañ stad en an-unan / en dra-mañ-tra, bezañ a droc'h, bezañ brav e dreuz, bezañ neuz vat en an-unan / en dra-mañ-tra, bezañ mistr, bezañ faro, bezañ cheuc'h da welet, bezañ kran, bezañ strak, bezañ turgn, na vezañ c'hwezh ar sifern gant an dra-mañ-tra.

Repressalien ls. : distro-gwall g., dialdaol g., dial g., dialgerc'h g., rebourserezh g.

Repression b. (-,-en) : 1. [polit.] gwask g., gwaskerezh g., gwaskadur g., moustrerezh g., moustr g., moustrañ g., moustradur g., mac'herezh g., mougadur g., mougerezh g., mougadenn b., foulañs b., gwanerezh g., mac'h g., gwallgas g., heskin g., heskinerezh g. ; 2. [bev.] goudaviñ g.

repressiv ag. : mac'homus, mac'hom, mac'hus, flastrus, moustrus, gwaskus, ... gwaskañ, mougus, arloup, gwasker ; *repressives Regime*, renad gwasker g., renad moustrus g. ; *das repressive Franco-Regime*, gwaskerezh Franco g., renad gwasker Franco g.

Repressor g. (-s,-en) : [bev.] goudaver g. [*liester* goudaverioù].

reprimieren V.k.e. (hat reprimiert) : [bev.] goudaviñ.

Reprimierung b. (-) : [bev.] goudaviñ g.

Reprint g. (-s,-s) : advoulladur g., advoulladenn b., advoullañ g., luc'hadvoulladur g., luc'hadvoulladenn b., luc'hadvoullañ g.

Reprise b. (-,-n) : [c'hoariva] adkinnig ur pezh-c'hoari g., adkinnigadur ur pezh-c'hoari g., adleurenadur g., addezerc'hadur g.

reprivatisieren V.k.e. (hat reprivatisiert) : lakaat da brevez en-dro, adprevesaat, divroadelañ.

Reprivatisierung b. (-,-en) : adprevesadur g., adprevesaat g.

Reproduktion b. (-,-en) : 1. [bev.] gouennadur g., gouennañ g., orinañ g., speriañ g., strujañ g. ; 2. kopienn b., eilskeudenn b., eilskeudennadur g., haneilad g., eilad g., eiladur g., eilskouer b., haneilañ g., eiladuriñ g., adskeudenn b. ; *Reproduktion verboten*, eiladur difennet ; *verkleinerte*

Reproduktion, maßstäbliche Reproduktion, maßstabgetreue Reproduktion, maketenn b., lunell b., gobari g., gobari bihan g. ; **3.** [armerzh] azkenderc'h g., azkenderc'hadur g., azkenderc'hañ g. ; [Marx] *die einfache Reproduktion des Kapitals*, azkenderc'h eun ar c'hevala g. ; *die erweiterte Reproduktion des Kapitals*, azkenderc'h war-gresk ar c'hevala g. ; **4.** [bred., Freud] arren g., arreata g., azdedaoliñ g.

Reproduktionsorgan n. (-s,-e) : [bev.] organ gouennañ g., organ genel g.

Reproduktionszeit b. (-,-en) : [loen., bev.] prantad gouennañ g.

Reproduktionszyklus g. (-,-zyklen) : [bev.] kor ar gouennañ g.

reproduktiv ag. : ... eiladiñ.

reproduzierbar ag. : arreadus, eiladus.

Reproduzierbarkeit b. (-) : arreadusted b., eiladusted b.

reproduzieren V.k.e. (hat reproduziert) : **1.** eilober, haneilañ, azdedaoliñ, adsevel ; **2.** haneilañ, eiladuriñ, eilskeudennañ, eiladiñ, eiltaoliñ, eiltresañ ; **3.** [bred., Freud] arren [anv-gwan arreet], arreata, azdedaoliñ ; **4.** [arz] deouezañ.

V.em. **sich reproduzieren** (hat sich (ak.) reproduziert) : [bev.] gouennañ, orinañ, speriañ, strujañ.

Reprograf g. (-en,-en) : leneiler g.

Reprografie b. (-,-n) : **1.** [ober] leneilerezh g., leneilañ g. ; **2.** [tra] leneilenn b., lenneilad g., lenneiladur g.

reprografieren V.k.e. (hat reprographiert) : leneilañ.

reprografisch ag. : ... leneilañ.

reprogrammierbar ag. : [stlenn.] ... a c'heller adc'houleviñ, adc'houlevadus.

reprogrammieren V.k.e. (hat reprogrammiert) : [stlenn.] adc'houleviñ ; *einen Computer reprogrammieren*, adc'houleviñ un urzhiataer.

Reprogrammierung b. (-,-en) : [stlenn.] adc'houleverezh g., adc'houleviñ g.

Reprograph g. (-en,-en) : leneiler g.

Reprographie b. (-,-n) : **1.** [ober] leneilerezh g., leneilañ g. ; **2.** [tra] leneilenn b., leneilad g., leneiladur g.

reprographieren V.k.e. (hat reprographiert) : leneilañ.

reprographisch ag. : ... leneilañ.

Reprokamera b. (-,-s) : kamera leneilañ g.

Reps¹ g. (-es,-e) : [gwiad.] reps g. ;

Reps² g. (-es) : [louza.] kolzac'h g., kolza g.

Reps³ : *liester evit Rep.*

Reptation b. (-,-en) : [douarouriezh] emstlejadur g., emstlejañ g.

Reptil n. (-s,-ien) : [loen.] loen-stlej g., stlejl g., skrapvil g. ; *die Reptilien*, al loened-stlej ls., ar stlejlved ls., ar skrapviled ls. ; *zu den Wirbeltieren gehören die Säugetiere, die Vögel, die Reptilien, die Amphibien und die Fische*, ar bronneged, an evned, ar stlejlved, an divelfenneged hag ar pesked a ya d'ober isskourrad ar mellkeineged ; *fossile Reptilien*, henstlejlved ls.

reptilartig ag. : stlejlvelek, stlejlvelel ; *reptilartige Bewegung*, fiñv emstlejañ g., emstlejadur g., emstlejañ g.

Reptilienfonds g. (-,-) : [dre skeud., polit.] kellidoù amguzh ls., keff du g., keff a-dreñv g., yalc'h a-dreñv b., arc'hant kuzh g., arc'hant dre zindan g., kuzhiad g.

Republik b. (-,-en) : [polit.] republik b., stad-pobl b. ; *diese Republik ist streng zentralistisch organisiert*, ar republik-se a zo diazezet holl war ar greizennelouriezh, ur stad kreizennet-strizh eo ar republik-se ; *der Triumphbogen in Paris ist ein Symbol der Republik* (Macron, 2019), Bolz-Enor Pariz a zo unan eus arouezioù ar Republik ; *die Republik Togo*, Republik Togo b., ar Republik Togoat b. ; *die Republik Moldau*, [anv

implijet e Bro-Suis] die Republik Moldawien, Republik Voldova b., Republik Voldavia b., ar Republik Voldovat b. ; *die Französische Republik*, Republik Frañs b., ar Republik C'hall b. ; *die Bretonische Republik*, Republik Breizh b. ; *es lebe die Republik !* bevet ar Republik, war hor bara he deus lakaet kig !

Republikaner g. (-s,-) : [polit.] **1.** republikan g. ; **2.** republikan g. [ezel pe aduad eus ur strollad alaman eus an tu dehou pellañ, ezel pe aduad eus ur strollad gall eus an tu dehou, ezel pe aduad eus ar Strollad Republikan amerikan] ; **3.** [istor, dispac'h gall] ar Re C'hlas ls., [gwashaus] ar C'hlaarded ls.

Republikanerin b. (-,-nen) : [polit.] **1.** republikanez b. ; **2.** republikanez b. [ezel pe aduadez eus ur strollad alaman eus an tu dehou pellañ, ezel pe aduadez eus ur strollad gall eus an tu dehou, ezel pe aduadez eus ar Strollad Republikan Amerikan].

republikanisch ag. : [polit.] republikan ; [Stadoù-Unanet] *die Republikanische Partei*, ar Strollad Republikan g. ; [Bro-C'hall/2021/Jean-Michel Blanquer/Kultusminister der Republik] *die Gymnasiasten sollten sich doch bitte republikanisch anziehen*, dereat e vefe d'al liseidi en em wiskañ en un doare republikan (!!!?) ; [Bro-C'hall] *der republikanische Universalismus*, an hollvedelezh republikan b., diazez kealiadek ar republik kentfaskour napoleonour ar brefeted g. ; *er ist republikanisch eingestellt*, **a)** [istor] a-du emañ gant ar republik ; **b)** [polit.] a-du emañ gant ar Strollad Republikan.

republikanisieren V.k.e. (hat republikanisiert) : republikanañ.

Republikanismus g. (-) : [polit.] republikanouriezh b.

republikfeindlich ag. : [polit.] eneprepublikan.

Republikfeindlichkeit b. (-) : [polit.] eneprepublikanouriezh b.

Repuls g. (-es,-e) : nac'hadenn b., nac'h g., dinac'h g., distaol g., diarbennadur g.

Repunze b. (-,-n) : [metaloù prizius] stampilh g., louc'h g.

Reputation b. (-) : brud g./b., anv-mat g.

reputierlich ag. : brudet mat, doujadus, enorus, din a zoujañs.

Requalifizierung b. (-,-en) : [micher] adperzhekadur g.

Requiem n. (-s,-s/Requien) : **1.** [sonerezh] requiem g. ; **2.** [relij.] oferenn requiem b.

requirieren V.k.e. (hat requiriert) : **1.** [lu] *Güter und Material requirieren*, deogiñ dafar ha madoù ; *Menschen requirieren*, rekizañ tud ; **2.** [gwir] goulenn skoazell ar justis, reketiñ ; **3.** igouniañ, enklask, imbourc'hiñ, klask.

Requirierung b. (-,-en) : **1.** [lu] *Requirierung von Gütern und Material*, deogadur g. ; *Requirierung von Menschen*, rekizadur g. ; **2.** [gwir] goulenn skoazell ar justis g., reked g. ; **3.** imbourc'h g., imbourc'herezh g., furcherezh g., furchadenn b., enklask g.

Requisit n. (-s,-en) : **1.** benveg g., ostilh g. ; *der Computer ist für ihn ein notwendiges Requisit*, n'eo ket evit dioueriñ e urzhiataer pa vez o labourat, afer en deus eus un urzhiater evit labourat, ezhomm en deus eus un urzhiater evit labourat ; **2.** [c'hoariva] prest g.

Requisite b. (-,-n) : [c'hoariva] prestaoueg b., lab ar prestoù g.

Requisiten ls. : **1.** [c'hoariva] prestoù ls. ; **2.** [dre astenn] temoù hengounel ls., tresoù hengounel ls., dodennoù hengounel ls.

Requisitenkammer b. (-,-n) : [c'hoariva] prestaoueg b., lab ar prestoù g.

Requisitenverwalter g. (-s,-) / **Requisiteur** g. (-s,-e) : [c'hoariva] prestaouer g., paotr ar prestoù g.

Requisition b. (-,-en) : *sellit ouzh Requirierung*.

Res : [gwir] *die Res Judicata, das Prinzip « Res Judicata »*, nerzh ar reizh g.

resch ag. : [Bro-Aostria] **1.** [boued] strakus, brusk ; **2.** [plac'h] dilu, divorfil.

reseda ag. digemm : a-liv gant ar rezeda, el liv d'ar rezeda.
Reseda b. (-, Reseden) / **Resede** b. (-, -n) : [louza.] rezeda g.
Resektion b. (-, -en) : [mezeg.] lamidigezh dre droc'hañ b., ezskejañ g., dazbidañ g.
Reserpin n. (-s) : [mezeg.] reserpin g.
Reservat n. (-s, -e) : 1. mirva g., gwarezva g. ; *Vogelschutzreservat*, gwarezva laboused g., gwarezva evned g. ; 2. gwir miret g. ; *ausschließliches Reservat*, P. peuriñ prevez g.
Reservatio mentalis b. (-, -, Reservationes mentales) : beskebiñ g.
Reservation b. (-, -en) : 1. mirva g., gwarezva g. ; 2. gwir miret g. ; 3. *Mentalreservation*, beskebiñ g. ; 4. [Bro-Suis] miradenn b., miridigezh b., ragurzhiad g., amberz g., amberzadenn b., amberzadur g.
Reserve b. (-, -n) : 1. [kenw.] pourvez g., pourvezañ b., mirad g., arboellad g., boniad g. ; *stille Reserven*, miradoù damguzh ls., miradoù kafunet ls., P. assac'h g., kuzhiadoù ls. ; *offene Reserven*, miradoù bet disklêriet ls., miradoù anavezet ls., miradoù hewel ls., miradoù gweladus ls. ; *die Weltreserven an Erdöl*, miradoù tireoul ar bed ls. ; *Gold- und Silberreserven*, enkef aour hag arc'hant g. ; *die Reserven auffüllen*, klokaat e bourveziou, adpourveziñ ar boniadoù ; *etwas in Reserve halten*, mirout udb en e bourveziou, mirout udb en armerzh, mirout udb a-gostez ; 2. [lu] adarme b. ; 3. [sport] adskipailh g., adstrollad g. ; 4. emzalc'h g., elevez b., mezh fur b., mezh-c'hanet b., ambac'htedb., heudad g., heudadur g. ; *jemanden aus der Reserve herauslocken*, lemel an heudadur diwar u.b., diheudañ u.b. ; 5. klouerien b., diegi b., ardav g., kerteri b., emzalc'hegezh b. ; *auf Reserve in den eigenen Reihen stoßen*, teukañ ouzh diegi e vignoned ; 6. [dre skeud.] *eine eiserne Reserve haben*, bezañ lakaet ur blankig bennak en armerzh, bezañ lakaet ur blank bennak a-gostez, bezañ graet yalc'h a-dreñv, mirout un azzov en ti, mirout ur skudellad laezh a-benn koan, d'ar beure eo goro ar c'havr evit ober soubenn d'an noz, mirout udb a-benn antronoz, mirout ur gwenneg bennak a-benn antronoz ; 7. [dre skeud.] *etwas in Reserve haben*, *etwas in Reserve halten*, a) kaout udb dindan e gazel ; b) kaout udb en e bourveziou, kaout udb en armerzh, P. kaout udb en e rastell ; *dieses Land hat eine große Arbeitskraftreserve*, ar vrose a zo anezhi ur mirad bras a zornioù-labour.
Reservearmee b. (-, -n) : [lu] adarme b.
Reservebank¹ b. (-, -bänke) : [sport] bank gwrimenn g., bank an adskipailh g.
Reservebank² b. (-, -n) : [armerzh.] bank mirout g.
Reservebestände ls. : boniadoù ls., pourveziou ls., mirad g., miradoù ls.
Reservebereitschaft b. (-) : *Offizier in Reservebereitschaft*, ofiser adarme g., ofiser e-maez sternezh g.
Reservendienst g. (-es) : [lu] servij e-barzh an adarme g.
Reservefallschirm g. (-s, -e) : harz-lamm kof g.
Reservekanister g. (-s, -) : bidon-sikour g. ; *es wurde daran gedacht, einen vollen Reservekanister mit auf die Reise zu nehmen*, soñjet ez eus bet kemer ur jerricanad esañs ouzhpenn evit ober ar veaj.
Reservekompanie b. (-, -n) : [lu] adstrollad g.
Reservemann g. (-s, -leute) : [lu] adarme g., adsoudard g.
Reserveoffizier g. (-s, -e) : ofisour eus an adarme g., ofiser adarme g., ofiser e vakted g., ofiser e-maez sternezh g., adarme g., adofisour g.
Reserverad n. (-s, -räder) : rod-eskemm b., rod-sikour b., adrod b., rod erlec'hiañ b.
Reservereifen g. (-s, -) : bandenn-rod eskemm b.

Reserveübung b. (-, -en) : [lu] maread stummadur en adarme g.
reservieren V.k.e. (hat reserviert) : mirout, delc'her, amberzañ ; *einen Platz reservieren*, amberzañ ur plas, mirout ur plas ; *ein Hotelzimmer reservieren lassen*, amberzañ ur gambr, mirout ur gambr.
reserviert ag. : 1. [tud] emzalc'hek, distran, abaf, ambac'h, ambazh, ... a zalc'h gantañ, berr e lañchenn, berr da gaozeal, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù, klozennek, goloet ; *sich reserviert verhalten*, chom war vete gouzout, gortoz bete gouzout, gortoz bete gwelet, chom war vete gwelet, chom war vete gouzout, chom war vetek gouzout ; *er verhält sich sehr reserviert*, derc'hel a ra gantañ, derc'hel a ra kloc'h war e vennozh, beilhañ a ra war e soñjoù, beilhañ a ra war e galon, beilhañ a ra war e deod, moustrañ a ra war e soñjoù, derc'hel a ra kloc'h war e soñjoù, derc'hel a ra en e c'henoù pezh 'zo en e spered, ur spered hurrenek a baotr eo, ur paotr tavedek eo, kuzhet eo, un den goloet eo, ur c'hlozennek eo, chom a ra en e zistag, chom a ra war e dreuzoù, dic'hloar eo, emzalc'hus eo, kufun eo, kufunek eo, ur paotr ambazh eo ; 2. miret ; *reserviertes Zimmer*, kambr miret b.
Reserviertheit b. (-) : 1. emzalc'h g., elevez b., mezh fur b., mezh-c'hanet b., ambac'hted b., heudad g., heudadur g. ; 2. klouerien b., diegi b., ardav g.
Reservierung b. (-, -en) : [kenwerzh] miradenn b., miridigezh b., ragurzhiad g., amberz g., amberzadenn b., amberzadur g.
Reservierungszentrale b. (-, -n) : burev amberzañ g.
Reservist g. (-en, -en) : [lu] adarme g., adsoudard g.
Reservistin b. (-, -nen) : [lu] adarme g., adsoudard g.
Reservoir n. (-s, -e) : 1. mirlenn b., mirllec'h-dour g., mirva-dour g., oglenn b., oglenn-dour b. ; 2. beol b., lestr g. ; *Inhalt eines Reservoirs*, beoliad b., lestrad g. ; 3. [dre skeud.] magerezh b., mirad g. ; *ein großes Reservoir an technischer Intelligenz*, ur mirad bras a galvezourien hag a arzourien ampart g. ; *ein großes Reservoir an Gelehrten*, ur mirad bras a dud ouiziezh g., ur vagerezh tud ouiziezh b. ; 3. [mezeg.] mirva g. ; *Reservoir von Viren*, mirva virus g. ; *Erregerreservoir*, mirva devouderioù g.
Reservoirwirt g. (-s, -e) : [mezeg., bev.] danvevad mirva g.
Reset g. (-s) : [stlenn.] adderaouekaat g.
Reset-Knopf g. (-s, -knöpfe) / **Reset-Taste** b. (-, -n) : [stlenn.] stokell adderaouekaat b. ; [dre skeud.] *den Reset-Knopf drücken*, adkregiñ diwar netra.
resident ag. : [stlenn.] trigat.
Resident g. (-en, -en) : 1. annezour g. [*liester annezourien*], estren annezour g. [*liester estrenien annezour*] ; 2. gouarnour a-berzh ar roue g., gouarnour a-berzh ar roue g., besroue g., prokoñsul g. ; 3. derc'houezour ar gouarnamant g., kefridiad g., kargiad a gefridi g.
Residenz b. (-, -en) : 1. annezlec'h g., annez g. ; *Sommerresidenz*, kenkiz g./b., ti-hañv g. ; 2. penngêr b., kêr-benn b., kêr-vamm b., pennlec'h g., sez ar gouarnamant g.
Residenzpflicht b. (-) : [gwir, repuidi] rediezh da chom en ul lec'h merket b.
Residenzstadt b. (-, -städte) : penngêr b., kêr-benn b., kêr-vamm b., pennlec'h g., sez ar gouarnamant g.
residieren V.gw. (hat residiert) : bezañ annezet gant e lez e.
residual ag. : [mezeg.] ... dilerc'h, dilerc'hiat, ... a-zilerc'h.
Residualharn g. (-s) : [mezeg.] troazh a-zilerc'h g.
Residualluft b. (-) : [mezeg.] aer a-zilerc'h g./b., aer dilerc'h b./g.
Residuat n. (-s, -e) : karregad dilerc'hiat b.
Residuenabschälverfahren n. (-s) / **Residuenmethode** b. (-) : [mezeg., bev.] hentenn an dilerc'hioù b.

Residuensatz g. (-es,-sätze) : [mat.] delakadenn an dilerc'hioù b.

Residuum n. (-s, Residuen) : 1. dilerc'h g., dilerc'hiad g. ; 2. [mat.] dilerc'h g., demorant g. [an nemorant].

Resignant g. (-en,-en) : [gwir] dilezer g., dilezour g. (Gregor).

Resignation b. (-,-en) : 1. gouzañvidigezh b., gouzañvegezh b., diglemmusted b., digalonekaat g., digalonekadur g., diskalon b., digalon b., fallgalon b., digalonegezh b. ; in *Resignation versinken*, plegañ d'e stad, soublañ d'e stad, mont gant an diskalon, diskalonekaat, lezel e zivrec'h da gouezhañ, laoskaat, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, koazhañ, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar sklenn, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar vasin ; *aus Resignation*, dre zigalonekaat, dre ma oa digalonekaet, digalonekaet evel ma oa ; 2. kodianañ g., kodianidigezh b. ; 3. [gwir] dilez g., dilezidigezh b.

resignativ ag. : fallgalonet, digalon, o plegañ d'e blanedenn, o karet ar pezh a zo karet gant Doue (Gregor), diglemm ouzh e blanedenn, o tougen e blanedenn (bec'h e vuhez) hep klemm, o tougen e groaz hep klemm, o c'houzañv poanioù e vuhez hep klemm.

resignieren V.gw. (hat resigniert) : plegañ diglemm d'e stad, gouzañv habask e stad, soublañ diglemm d'e stad, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat, en em lezel da vont, lezel e zivrec'h da gouezhañ, laoskaat, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, koazhañ, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar sklenn, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar vasin ; *das bretonische Volk will immer noch nicht resignieren*, n'eo ket bet pleget touchenn gant pobl Breizh c'hoazh.

Resipisenz b. (-) : 1. keuzidigezh b. ; 2. [mezeg.] difatañ g., difallañ g., difallaat g., difatikañ g., dialvaoniñ g., divaganiñ g., divatorelliñ g., diorvaniñ g.

resigniert ag. : gouzañvek, gouzañvidik, digalonekaet.

Adv. : dre zigalonekaat, dre ma oa digalonekaet, digalonekaet evel ma oa, habask, diglemm.

resilient ag. : harpus, harzus, dalc'hus, padus, hezalc'h, herzadus, start.

Resilienz b. (-) : harpusted b., harzusted b., dalc'husted b., padusted b., harzter g., harzted b., kadamded b., kadamder g., starter g., started b., kaleter g. ; *die Resilienz des bretonischen Volkes*, harpusted pobl Breizh b.

Résistance b. (-) : [istor, Bro-C'hall] ar Rezistañs b.

Résistance- : [istor, Bro-C'hall] ... ar Rezistañs.

resistent ag. : [bev., mezeg.] dalc'hus [ouzh] ; *therapieresistente Krankheit*, kleñved kilvers g.

Resistenz b. (-,-en) : dalc'husted b., dalc'huster g., harz g., harzded b., harzder g., harzusted b. ; [mezeg., bev.] *Resistenz gegen Infektionen*, harzusted ouzh ar poreoù b. ; *Zellenresistenz*, harzusted kelligel b.

Resistenza b. (-) : 1. [istor, Bro-Italia] ar Resistenza b. ; 2. [Korsika, polit.] Resistenza b.

resistiv ag. : [fizik, tekn.] harzus ; *resistiver Schaltkreis*, amred harzus g.

Resistivität b. (-) : [fizik] harzusted b., tredanharzusted b. ; *Resistivität und Konduktivität*, harzusted ha reüsted.

Reskript n. (-s,-e) : [gwir] daskrid g.

resolut ag. : mennet start, mennozhiet start, ratozhiet start, dezevet, distag, parfet, start en e vennozhioù, start en e vennozh, baot, youlek, a-youl, mennidik, taer, c'hoantek, a-well-forzh, diouzhtu, disaouzan, difrae, anterin ; *ein resoluter Kerl*, ur paotr diouzhtu g., ur paotr disaouzan g., ur paotr difrae g., ur paotr anterin g., ur paotr start en e vennozh g.

Adv. : start, groñs, krenn, a-zevri, parfet, youlek, a-youl-gaer.

Resolution b. (-,-en) : 1. disklêriadur g., kemenn g., mennad g., ratozh b., ratozhiad b. ; *eine Resolution fassen*, darbenn ur ratozhiad, kemer ur ratozhiad ; 2. [sonerezh] disentez b. ; *Resolution der Dissonanz*, disentez an disonegezh b. ; 3. [poelloniezh] distrolladur g., dielfennadur g., digejadur g.

Resolvente b. (-,n) : [mat.] diskoulmantenn b.

resolvieren V.k.e. (hat resolviert) : 1. kemer an disentez [d'ober udb], kemer an devez [d'ober udb], kemer ar mennozh [d'ober udb], ober e zezev [d'ober udb], ober e zisentez [d'ober udb], ober e zisentez [a ober udb], divizout [ober udb], ober e vennozh [ober udb] ; 2. [mat.] a) diskoulmañ ; *resolvierende Funktion*, diskoulmadenn b. ; b) direnn, eeunaat.

Resonanz b. (-,-en) : 1. [sonerezh] dasson g. ; 2. [fizik] *Elektronenspinresonanz*, dasson kewarell elektronek g. ; *magnetische Resonanz*, *Magnetresonanz*, *Kernspinresonanz*, dasson gwarell g. ; *paramagnetische Resonanz*, dasson kewarell g. ; *Doppelresonanz*, daouzasson g. ; 3. [mezeg.] *kernmagnetische Resonanz*, skeudennerezh dre zasson gwarell g. ; 4. [dre skeud.] *keine Resonanz finden*, chom diefed, chom drespont, na vezañ en e verz, na ober berzh, c'hwitañ war e daol, c'hwitañ e graf, ober kazh, ober flagas, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, chom berr, chom dre an hent, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, menel war e c'houlenn, menel warni, na dalvezout mann e gaoz, ober tro wenn.

Resonanzboden g. (-s,-böden) : [sonerezh] taol dasson b.

Resonanzfrequenz b. (-,-en) : [fizik] talm dasson g.

Resonanzhöhle b. (-,-n) : [korf., fizik] kavenn dasson b.

Resonanzkasten g. (-s,-kästen) / **Resonanzkörper** g. (-s,-) : [sonerezh, fizik] boest-dasson b., kef-dasson g.

Resonanzkreis g. (-es,-e) : [tredan.] amred dassonat g.

Resonanzlinie b. (-,-n) : [fizik] reg skalfadel g.

Resonanzraum b. (-,-räume) : [korf., fizik] kavenn dasson b.

Resonanzschärfe b. (-,-n) : [fizik] lemmded dasson b.

Resonator g. (-s,-en) : dassoner g. ; [fizik] *optischer Resonator*, dassoner optel g. ; *stabiler Resonator*, dassoner stabil ; *akustischer Resonator*, kavenn dasson b.

Resopal® n. (-s,-e) : formica® g., torpezad melaminet, P. koad formaj melaminet g.

resorbierbar ag. : euvradus, spluiadus ; [kimiezh] *langsam resorbierbarer Zucker*, sukrenn divall b. ; *schnell resorbierbare Zucker*, sukrennoù kevall ls.

resorbieren V.k.e. (hat resorbiert) : 1. euvriñ, spluiañ, desunañ, lakaat da goazhañ, lakaat da steuziañ ; 2. [mezeg.] assugañ ; 3. [fizik] arsteuziñ.

V.em. : **sich resorbieren** (hat sich (ak.) resorbiert) : 1. koazhiañ, steuziañ ; 2. [mezeg.] assugañ ; *das Ödem resorbiert sich*, assugañ a ra ar gouliñv ; 3. [fizik] arsteuziñ.

Resorcin n. (-s) : [kimiezh] resorsin g.

Resorption b. (-,-en) : 1. [bev., mezeg.] assugadur g., euvradur g., euvriñ, desunañ g. ; 2. [fizik] arsteuziñ g.

Resort n. (-s,-s) : kevaniad hezaduriñ g., kêriadenn vakañsiñ b., kêriadenn vakañsourien b., kêriadenn hezaduriñ b.

Resorzin n. (-s) : [kimiezh] resorsin g.

resozialisieren V.k.e. (hat resozialisiert) : adkenemprañ, adkevredikaat ; *einen Jugendlichen resozialisieren*, adkenemprañ ur gwallgrennard er gevredigezh, diorren en-dro ur gwallgrennard.

Resozialisierung b. (-,-en) : adkenempradur kevredigezhel g., adkenemprerezh er gevredigezh g., adkevredikaat g.

resp. Adv. : *berradur evit respektive*.

Respekt g. (-s) : 1. doujañs b., respet g., bri g., douj g., azaouez g., eneb g., enebrann b., istim b., revil g., dellid g. ; *gegenseitiger Respekt*, kendoujañs b. ; *der mangelnde Respekt für jemanden, der fehlende Respekt für jemanden*, an dizoujañs e-keñver u.b. b. ; *sich Respekt verschaffen*, tennañ doujañs ouzh (war) an-unan, dougen an dud d'an doujañs ouzh an-unan ; *es am gebührenden Respekt gegen jemanden ermangeln lassen, es am nötigen Respekt gegen jemanden fehlen lassen, es jemandem gegenüber am nötigen Respekt fehlen lassen*, na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ (Gregor), na zougen d'u.b. an douj dleet dezhañ, mont d'u.b. gant dismegañs, mankout d'u.b., mankout e-keñver u.b., bezañ direspet e-keñver u.b., gwallvankout e-keñver u.b., disprizañ doujañ d'u.b., komz vil ouzh u.b., mont vil d'u.b., bezañ dizoare e-keñver u.b., mont re frank ouzh u.b., ober direvil ouzh u.b., bezañ direvil ouzh u.b., direvilat ouzh u.b. ; *aus Respekt Ihnen gegenüber*, dre azaouez en ho keñver, dre azaouez ouzhoc'h ; *für jemanden Respekt empfinden*, doujañ u.b., kaout doujañs evit u.b., dougen bri d'u.b., dougen doujañs d'u.b., azaoueziñ u.b., azaoueziñ d'u.b., kaout azaouez ouzh u.b., bezañ e doujañs dirak u.b. ; *jemandem den schuldigen Respekt zollen*, dougen bri d'u.b., dougen doujañs d'u.b., dougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ, bezañ doujus d'u.b., bezañ doujus e-keñver u.b., istimañ u.b. evel ma tlevez ; *jemandem seinen Respekt bezeugen*, reiñ e zoujoù d'u.b. ; *jemandem Respekt schulden*, dleout respet d'u.b. ; *jemandem Respekt erweisen, jemandem Respekt bezeugen*, reiñ merkoù a zoujañs d'u.b., diskouez d'u.b. ar stad vras a reer anezhañ, diskouez azaouez d'u.b., diskouez d'u.b. ar bri a zouger dezhañ, dougen bri d'u.b., dougen doujañs d'u.b. ; *seinen Vorgesetzten gegenüber zeigt er Respekt*, ober a ra digoroù d'e vistri pa vez dirazo, doujañs en devez ouzh e vistri, dougen a ra bri d'e vistri, dougen a ra doujañs d'e vistri, doujus eo d'e vistri, doujus eo e-keñver e vistri ; *der den Priestern geschuldete Respekt*, an douj dleet d'ar veleien g., ar respet dleet d'ar veleien g. ; *Respekt einflößen*, bezañ dalc'het stad ouzh an-unan gant an holl, dougen an dud d'an doujañs ouzh an-unan ; *jemandem Respekt und Gehorsam beibringen*, doujañ u.b., lakaat u.b. da gaout doujañs ha da sentiñ ; *mit Respekt zu sagen, mit allem gebührenden Respekt, bei allem Respekt*, salv ho kras, salokras, gant respet deoc'h, salv respet deoc'h, respet deoc'h ; *mit allem Respekt, ich muss Ihnen widersprechen*, mar kredfen, ho tislavafen ; *aus Respekt für*, dre azaouez ouzh, dre zoujañs evit, dre respet da ; 2. [moull.] marz g.

respektabel ag. : doujadus, doujañsus, enorus, din a zoujañs ; *respektabel machen, respektabel erscheinen lassen*, doujadusaat, lakaat da vezañ doujadus.

Respektabilität b. (-) : doujadusted b.

Respektblatt n. (-s,-blätter) : [moull.] follenn warez b.

respektieren V.k.e. (hat respektiert) : 1. doujañ, doujañ da, azaoueziñ, azaoueziñ da, kaout azaouez ouzh, kaout doujañs evit, kaout doujañs ouzh, bezañ doujus d'udb/d'u.b., bezañ azaouezus e-keñver, kaout istim ouzh, dougen bri da, dougen doujañs da, istim, istimañ, revilañ, P. respetiñ, [disprede] briaat ; *jemanden respektieren*, doujañ d'u.b. ; *etwas*

respektieren, sellet udb a-bennvat ; 2. degemer ; 3. derc'hel, derc'hel da, mirout ; 4. [bank] reizhañ, enoriñ, talañ.

V.em. **sich respektieren** (haben sich (ak.) respektiert) : *sich gegenseitig respektieren*, kaout doujañs an eil ouzh egile.

respektierlich ag. : doujadus, doujañsus, enorus, din a zoujañs.

respektive(r,s) ag. : 1. ketep ; *die ausländischen Studenten reisen in ihr respektives Land zurück*, ar studieren estren a zistro pep hini d'e vro.

respektive Adv. : a-getep, pe, pe ... kentoc'h, pe ... diouzh ma vezo, eleze, pa lavarin mat, kement ha komz resisoc'h (reishoc'h), kenkoulz ha komz resisoc'h (reishoc'h), betek komz resisoc'h (reishoc'h).

respektlos ag. : dizouj, dizoujañs, direspet, dismegañsus, diazaouezus, divergont, dipitus, digoll, dichek, direvil, dizoare ; *sich jemandem gegenüber respektlos benehmen*, na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ (Gregor), na zougen d'u.b. an douj dleet dezhañ, mont d'u.b. gant dismegañs, mankout d'u.b., mankout e-keñver u.b., bezañ direspet e-keñver u.b., gwallvankout e-keñver u.b., disprizañ doujañ d'u.b., komz vil ouzh u.b., mont vil d'u.b., bezañ dizoare e-keñver u.b., mont re frank ouzh u.b., bezañ direvil ouzh u.b., direvilat ouzh u.b. ; *jemandem respektlos antworten*, respont u.b., gwallrespont u.b. ; *ihren Eltern gegenüber benehmen sie sich respektlos und lieblos*, n'o deus e-keñver o zud na respet na karantez.

Respektlosigkeit b. (-) : dizoujañs b., direspet g., dismegañs b., divergontiz b., diazaouez b.

Respektrand g. (-s,-ränder) : [moull.] marz g.

Respektperson b. (-,-en) : penn-bras g., tarin g., floc'helleg g.

Respekttage ls. : [kenwerzh] astenn amzer g.

respektvoll ag. : doujus, doujañsus, azaouezus, leun a zoujañs.

Adv. : gant azaouez, gant respet, doujus, gant doujañs vras.

respektwidrig ag. : dizouj, direspet, dismegañsus, dipitus, divergont, dichek, digoll, direvil.

Respektwidrigkeit b. (-,-en) : dizoujañs b., direspet g., dismegañs b.

Respiration b. (-) : [mezeg.] analadur g., analerezh g., anal b., analañ g.

respiratorisch ag. : 1. [mezeg.] analadel, ... analañ ; *respiratorische Funktion*, arc'hwel analañ g. ; *respiratorische Insuffizienz*, skorted analañ b. ; 2. [bev.] *respiratorisches Epithel*, epitelienn vlevanek b.

Response b. (-,-s) : [bred.] ersav g., respont g.

Responsorium n. (-s, Respororien) : [relij.] respun g.

Ressentiment n. (-s,-s) : droukrañs b., gourvenn g., meskalon b., c'herwoni b., drougiezh g., droug g., heg g., onglenn b., binim g., ergan g. ; *jemandem gegenüber immer noch Ressentiments hegen*, chom gant an-unan ergan e-keñver u.b.

Ressort n. (-s,-s) : 1. karg b., emell g., beli b., kembeli b. ; *in jemandes Ressort fallen, etwas zu tun*, bezañ piaou u.b. ober udb. ; *das fällt in sein Ressort, das gehört zu seinem Ressort*, en e zalc'h emañ an dra-se, beli en deus war an afer, an emell en deus war an dra-se, emell en deus eus an dra-se, emell en deus ouzh an dra-se, en e emell emañ an dra-se, kement-se a sell outañ, war e garg emañ an dra-se, karg en deus eus an dra-se ; 2. gwazrann b., rann b.

ressortieren V.gw. (hat ressortiert) : *zu etwas ressortieren*, sevel eus un dalc'h bennak (Gregor), bezañ eus un dalc'h bennak, bezañ udb e (dindan) dalc'h u.b./udb, sellet (bezañ stag, aparchantañ) ouzh udb, tennañ d'udb, bezañ e kerz u.b. ober udb.

Ressource b. (-,-n) : 1. korvoder g., leve g. ; *Ressourcen*, korvoderioù ls., leveoù ls., arc'hant g., kevalaoù ls., peadra g., danvez g. ; 2. danvez g., barregezh b., pourvez g., pinvidigezh b., loaz g. ; *natürliche Ressource*, danvez naturel g., barregezh naturel b., barregezh-natur b., loaz naturel g. ; *erneuerbare Ressource*, danvez nevezadus g., barregezh nevezadus b. ; *nichterneuerbare Ressource*, danvez annevezadus g., barregezh annevezadus b. ; *Nutzung der natürlichen Ressourcen*, korvoerezh ar barregezhioù-natur g. ; *subsidiäre Ressourcen*, loazioù gousezadel ls. ; 3. [stlenn.] loaz g. ; *gemeinsam nutzbare Ressource*, loaz rannadus g. ; *Systemressourcen*, loazioù ls.

Rest g. (-es,-el-er) : 1. demorant g. [an nemorant], peurrest g., rest g., restad g., dilerc'h g., dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., lostad g., lostennad b., peb-all g., pep all g., pezh a chom g., dreistad g., bruzun str., bruzunadur g., pailhor g., restaj g. ; *ein überständiger Rest*, un nemorant g., ur peurrest g., ur rest g., ur restad g., un dilerc'h g., un dilerc'hiad g., un dilerc'hiadenn b., ul lostad g., ul lostennad b., un dreistad g., ur restaj g. ; *die irdischen Reste*, korf an hini marv g., ar relegoù ls., restadoù an hini marv ls. ; *die Reste [von irgendetwas]*, ar pailhoroù ls. ; *früher wurden alle Reste verwertet*, gwechall ne veze graet pailhoroù gant netra ; *die Reste der Mahlzeit*, ar ramagnoù ls., ar ramagnantoù ls., ar restajoù ls., an dilerc'hioù ls., ar restaoloù ls., ar relegoù ls., ar restoù ls., ar restadoù ls., an dilerc'h pred g., ar bruzunajoù ls., bruzunadur ar pred g., al lipaj g., an nemorant g., an demorantoù ls., P. an dilostajoù ls., [gwashaus] tamm ar c'hi g. ; *die Reste eines Schmauses*, ar freskad g., ramagnoù ur banvez ls., ramagnantoù ur friko ls., restajoù ur friko ls., restadoù ur friko ls., dilerc'hioù ur banvez ls., restaoloù ur banvez ls., an nemorant eus ur banvez g. ; *Brotreste*, arvara g., arvaraoù ls., restajoù bara ls. ; *Brotreste liegen lassen*, ober pailhoroù gant bara, pismigañ e vara ; *der Hühnerrest*, ar restad kig-yar g. ; *der Suppenrest*, ar restad soubenn g. ; *mit den Essensresten vom Vortag zubereitete Mahlzeit*, P. interamant ar relegoù g. ; *die Speisereste vom Vortag essen*, P. ober interamant ar relegoù ; *Essensreste liegen lassen*, ober pailhoroù gant ar boued, pismigañ ar boued ; *die Speisereste verwerten*, kempenn ar restajoù ; *die Kunst der kreativen Verwertung von Speiseresten beherrschen*, gouzout penaos kempenn ar restajoù ; *abgenagte Reste*, krignadurioù ls. ; *Tuchrest, Stoffrest*, drailhenn lien b., drailhenn vezher b., drailhadenn lien b., rollad g., retailh g., retailhenn b., retailhenn b. ; *der Rest ergriff panikartig die Flucht*, ar pep all a dec'has a-stlabez ; *für den Rest seiner Tage*, evit an nemorantig (ar peurrest, ar rest) eus e vuhez ; *den Rest seines Lebens irgendwo verbringen*, finisañ ar peurrest eus e amzer en ul lec'h bennak, finisañ an nemorant eus e amzer en ul lec'h bennak, tremen an nemorant eus e vuhez en ul lec'h bennak ; *den Rest erledigen*, peurechuiñ an traoù, peurechuiñ al labour ; [moneiz] *das stimmt schon so ! behalten Sie den Rest !* dalc'hit ar c'hemm ! ; 2. [dre skeud.] *jemandem den Rest geben*, peurgas u.b., reiñ taol ar marv d'u.b., ober (reiñ) e stal d'u.b., ober (reiñ) e stal ouzh u.b., ober e jeu d'u.b., ober e afer (e lod) d'u.b., tortañ u.b., ridañ e doull d'u.b., lazhañ mik u.b., lazhañ moust u.b., pakañ u.b., ober e varv d'u.b., reiñ e gont d'u.b. ; *diese Arbeit hatte ihm den Rest gegeben*, al labour-se en doa eñ lakaet war e laz ; 3. [mat.] dilerc'h g., demorant g. [an nemorant] ; 4. [bred., Freud] *Tagesreste*, dilerc'hioù deiz ls.

Restabfälle ls. : *nicht verwertbare Restabfälle*, dilerc'hioù olañ ls.

Restalkohol g. (-s) : [gwad] eskenn alkool er gwad b., dilerc'h alkool er gwad g.

Restant g. (-en,-en) : 1. dleour dale paeañ gantañ g. ; 2. [bank] teul restet g., teul manet g., teul e-skourr g. ; 3. [kenwerzh] diwerzhadenn b.

Restanz b. (-,-en) : [Bro-Suis] 1. afer chomet en entremar b., afer manet e-kroug b., afer chomet e-ispih b., afer manet (chomet) war vordo b., afer chomet e darn b., afer manet e-skourr b., afer chomet en arvar b., afer manet e krog b., afer chomet ouzh an drez b., afer manet e-pign b., afer chomet war vann b., afer manet er vann b., afer chomet a-sac'h b. ; 2. dilerc'h kont g., dilerc'h dle g. restal g., diandal g.

Restarbeit b. (-,-en) : talaroù ls., munudoù a chom d'ober kent peurechuiñ ul labour ls.

Restauflage b. (-,-n) : skouerennoù diwerzhel ls., diwerzhadennoù ls.

Restaurant n. (-s,-s) : ti-debriñ g. [*liester* tiez-debriñ], preti g., ostaleri b., predlec'h g. ; *Hotel mit Restaurant*, leti-preti g. ; *ein stark besuchtes Restaurant*, un ostaleri diskenn enni, un ostaleri ostizet mat b., un ostaleri akourset mat b. ; *mieses Restaurant*, kaborell b.

Restaurant-Pass g. (-es,-Pässe) / **Restaurantgutschein** g. (-s,-e) : tiket preti g. [*liester* tikiji preti], tiked pred g. [*liester* tikiji pred], tiked boued g. [*liester* tikiji boued], chekenn bredañ b., predchekenn b.

Restaurantscheck g. (-s,-s) : chekenn bredañ b., predchekenn b., tiket preti g. [*liester* tikiji preti], tiked pred g. [*liester* tikiji pred], tiked boued g. [*liester* tikiji boued].

Restaurateur g. (-s,-e) : tineller g., pretier g., pretiour g., ostizour g.

Restauration imperii b. (-) : [istor] assavidigezh an Impalaeriezh b.

Restauration b. (-,-en) : 1. ratreerezh g., ratreañ g., ratreadur g., adaozidigezh b., renevezidigezh b., adaozerezh g., adsavidigezh b., adkempenn g. ; 2. ostaleri b., ti-debriñ g., preti g. ; 3. [istor] Restaorasion b., assavidigezh an unpenniezh b. ; 4. [polit.] *die Restauration eines Regimes*, assavidigezh ur renad b. ; *die Restauration des Kapitalismus in der DDR*, assavidigezh ar gevalaouriezh en R.D.A. b.

Restaurationsbetrieb g. (-s,-e) : ostaleri b., ti-debriñ g., preti g. ; *Hotel mit Restaurationsbetrieb*, leti-preti g.

Restaurator g. (-s,-en) : ratreer g., nevezet g., adnevezet g., renevezet g., adaozet g., nevesaer g., denevesaer g.

Restauratorin b. (-,-nen) : ratreerez b., nevezerez b., adnevezerez b., renevezerez b., adaozerez b., nevesaerez b., denevesaerez b.

restaurieren V.k.e. (hat restauriert) : ratreañ, lakaat e ratre, reneveziñ, adaozañ, adkempenn, nevesaat, neveziñ, denevesaat, nevesaat, adneveziñ, adsevel, sevel eus e boull, peñseliat, takonañ ; *Altbauten restaurieren*, ratreañ tiez kozh ; *die Kirche wird restauriert*, war ratreañ emañ an iliz.

Restaurierung b. (-,-en) : ratreerezh g., ratreadur g., ratreañ g., adaozidigezh b., adnevezadur g., adneveziñ g., adnevezidigezh b., renevezidigezh b., adaozerezh g., adsavidigezh b., adkempenn g., denevesadur g., nevesadur g. **Restaurierungsarbeiten** ls. : labourioù ratreañ ls., labourioù adaozañ ls., labourioù dresañ ls., labourioù kempenn ls.

Restbehinderung b. (-,-en) : [mezeg.] nammded dilerc'h b.

Restbestand g. (-s,-bestände) : demorant g. [an nemorant], peurrest g., rest g., restad g., dilerc'h g., dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., peb-all g., pep all g., pezh a chom g.

Restbetrag g. (-s,-beträge) : [arc'hant.] demorant g. [an nemorant], peurrest g., rest g., restad g., restal g., dilerc'h g., dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., peb-all g., pep all g. ; *den Restbetrag bezahlt der Patient*, ar restad a vo paeet gant ar c'hlañvour ; *den Restbetrag hinzulegen*, P. peurdogañ ar bern ;

das stimmt schon so ! behalten Sie den Restbetrag ! dalc'hit ar c'hemm ! dalc'hit ar restad ! dalc'hit ar restal !

Restdünung b. (-) : [merdead.] houl a-zilerc'h g.

Reste-Essen n. (-s,-) : pred aozet gant pailhouroù g., pred aozet gant restajoù g., P. interamant ar relegoù g. ; *Reste-Essen am Tag nach der Hochzeit*, adeured g., P. direst-friko g.

Restentropie b. (-) : [fizik] entropiezh dilerc'h b.

Restessen n. (-s,-) : pred aozet gant pailhouroù g., pred aozet gant restajoù g., P. interamant ar relegoù g. ; *Restessen am Tag nach der Hochzeit*, adeured g., P. direst-friko g.

Restfahrt b. (-) : [merdead.] *das Boot macht Restfahrt*, derc'hel a ra ar vag gant he herr, derc'hel a ra ar vag gant he lañs.

Restgestein n. (-s,-e) : karregad dilerc'h/iat b.

Restharn g. (-s) : [mezeg.] troazh a-zilerc'h g.

restieren V.gw. (hat restiert) : 1. chom, menel ; 2. dleout ; 3. bezañ dale paeañ gant an-unan.

restituieren V.k.e. (hat restituiert) : 1. daskoriñ, resteurel, rentañ ; 2. adsevel ; 3. deouezañ.

Restituierung b. (-,-en) / **Restitution** b. (-,-en) : 1. daskor g., daskoridigezh b., daskorad g., restaol g. ; 2. digoll g., dic'haouadur g. ; 3. assavidigezh b., adsavidigezh b. ; 4. [bev.] adc'henezhadur g. ; 5. [gwir] freuzidigezh b., torridigezh b., torrader g., nulladur g. ; 6. [fizik] deouezadur g., deouez g.

Restitutionskoeffizient g. (-en,-en) : [fizik] gwezhiader deouezañ g.

Restklasse b. (-,-n) : [mat.] dere kewez g.

Restlaufzeit b. (-,-en) : 1. [gwir] demorant eus ar prantad talvezout g., demorant eus ar prantad talvoudegezh g., demorant eus ar pad talvoudegezh g. ; 4. [kenwerzh] demorant eus an amzervezh dastalañ g.

restlich ag. : ... a chom, ... a van, a-zilerc'h, dilerc'h ; *sich an die restliche Arbeit machen*, ober ar frap diwezhañ ; *die restliche Nacht hat sie nur noch geweint*, a-hed (hed, dre hed) ar rest eus an noz ne reas nemet leñvañ, ne reas ken met leñvañ e-pad ar pennad nozvezh a chome ; *der restliche Tag*, ar peurrest eus an deiz g., an nemorant eus an deiz g. ; *die restlichen zwei Jahre Pacht übernehmen*, kregiñ en daou vloaz lizher a chom c'hoazh ; *die restliche Suppe*, ar restad soubenn g. ; *das restliche Hühnchen, der Hühnchenrest*, ar restad kig-yar g.

restlos ag./Adv. : a-zifec'h, a-zifec'h-kaer, gwitibunan, a-bezh, a-grenn, war-naet, gwitibuntamm, penn-da-benn, penn-drebenn, penn-da-benn an neudenn, penn-ouzh-penn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-troad, pizh-razh, tout-pizh-razh, holl-razh, holl-razh-ribus, peur-, glez, leun, tre-ha-tre, a-benn-font.

Restluft b. (-) : [bev.] aer a-zilerc'h g./b., aer dilerc'h b./g.

Restmagnetismus g. (-) : [fizik] azgwered gwarellek g.

Restmüll g. (-s) : *nicht verwertbarer Restmüll*, dilerc'hioù olañ ls.

Restposten g. (-s,-) : dilerc'h g., dreistad g., traezoù dibenn steudad ls., diwerzhadennoù ls., reputailhoù ls., ravaladoù ls.

Restriktion b. (-,-en) : 1. krennañ g., krennadur g., restren g., strishadur g., strishaenn b., bevennadur g. ; 2. [mat.] strishaenn b. ; 3. [yezh.] strishadur g. ; *Sinnrestriktion*, strishadur ster g. ; 4. [bev.] argrennañ g.

Restriktionsenzym n. (-s,-e) : [mezeg., bev.] enzim argrennañ g.

restriktiv ag. : strishaus, ... strishaat, strizh, bevennus ; *restriktive Bestimmung*, diviz strishaat g.

Restrisiko n. (-s,-risiken) : riskl a chom g., restad riskl g., riskl goubadus g., riskl aspadus g.

Restsaldo g. (-s,-salden) : dilerc'h kont g., dilerc'h dle g. restal g., diandal g.

Restschnee g. (-s) : erc'h a-zilerc'h g.

Reststoff g. (-s,-e) : dilerc'h g., drailhenn vezher b.

Reststrafe b. (-) : kastiz a chom da zedavezout c'hoazh g.

Reststrahlen ls. : [fizik] skinoù dilerc'h ls.

Reststreifen g. (-s,-) : flipenn b. ; *Reststreifen von Tapetenpapier*, flipennoù paper-livet ls.

Resturlaub g. (-s) : devezhioù vak a chom da gemer c'hoazh ls.

Restverwerter g. (-s,-) : atoror g.

Restwärme b. (-) : [nucl.] gwrez a-zilerc'h b., gwrez dilerc'h b., gwrezad dilerc'h b.

Restzahlung b. (-,-en) : taladur ar restal g., paeamant ar restal g.

Resultante b. (-,-n) : 1. [mat.] pengennad g. ; *die Resultante berechnen*, pengennadiñ ; *die Berechnung der Resultante*, ar pengennadur g. ; ..., *dessen Resultante berechenbar ist*, ... pengennadus ; 2. [fizik] pengennad nerzh g., pengennerzh g.

Resultat n. (-s,-e) : 1. [jediñ, mentañ] disoc'h g., disoc'had g. ; 2. [labour, strivoù] disoc'h g., disoc'had g., frouezh g., difin g.

Resultatenmenge b. (-,-n) : [mat.] teskad ar bezusteroù g.

Resultatsverpflichtung b. (-) : [gwir] endalc'h disoc'h g.

resultieren V.gw. / V.dibers. (hat resultiert) : dont da-heul, bezañ diwar, dont diwar, disoc'hañ eus, disoc'hañ diouzh, c'hoarvezout eus ; *daraus resultiert*, da-heul an dra-se e teu ..., diwar an dra-se e teu ..., ac'hano e c'hoarvez ..., ac'hano e teu ..., rak-se e ..., dre-se e ..., gant-se e ..., diwar-se e ..., kent a se e ..., e-se e ..., e-skeud-se e ..., alese e ...

resultierend ag. : 1. *aus etwas resultierend*, diwar udb, o dont eus udb, o c'hoarvezout eus udb, o tisoc'h diouzh udb ; 2. [mat.] pengennat ; *das resultierende Element*, an elfenn bengennat b. ; 3. [fizik] pengennat ; *resultierende Kraft*, pengennad nerzh g., pengennerzh g.

Resultierende agk. b. / b. (-,-n) : 1. [mat.] pengennad g. ; 2. [fizik] pengennad nerzh g., pengennerzh g. ; *Resultierende von Einzelkräften*, peurbengennerzh g.

Resümee n. (-s,-s) : diverrad g., diverradur g., diverrañ g., krennadur g., berrskrid g., berdaolenn b., divraz g.

resümieren V.k.e. (hat resümiert) : krennañ, diverrañ, divrazañ, ober un divrazañ eus, reiñ un diverrañ eus, ober un diverrañ eus, dastum en un nebeud gerioù, berdaolennañ.

Resurrektionismus g. (-) : [relij.] dasorc'helouriezh b.

Resurrektionist g. (-en,-en) : [relij.] dasorc'helour g.

resurrektionistisch ag. : [relij.] dasorc'helour.

Retabel n. (-s,-) : stern-aoter g., gorre-aoter g., lein-aoter g.

retardieren V.k.e. (hat retardiert) : gorrekaat, gorregañ, difonnaat, goursezañ, dilerc'hañ, dilerc'hiañ, warlerc'hiañ, daleañ, deport, ampellañ, diwezhatat, pellaat.

retardierend ag. : dilerc'hius.

Retardierung b. (-) : [mezeg.] dilerc'hegezh b. ; *mentale Retardierung, geistigee Retardierung*, dilerc'hegezh vred b., goulerc'h bred g., namm bredel g.

Retention b. (-,-en) : 1. [mezeg.] azdalc'h g. ; *Hamretention*, azdalc'h troazh g. ; *Wasserretention*, azdalc'h dour g. ; *Zahnretention*, kaeladur un dant g. ; 2. [preder.] drektenañ g. ; *Retention und Protension, Retention und Protention*, drektenañ ha raktennañ ; 3. [bred.] eñvorerezh g., kounerezh g.

Retentionsgläubiger g. (-s,-) : [gwir, Bro-Suis, Bro-Austria] azdalc'her g.

Retentionsraum g. (-s,-räume) : takad da azderc'hel an dour-beuz g.

Retentionsrecht n. (-s) : [gwir, Bro-Suis, Bro-Austria] gwir azderc'hel g.

Retentionsrechtsinhaber g. (-s,-) : [gwir, Bro-Suis, Bro-Austria] azdalc'her g.

Retiarius g. (-, Retiarii) : [Henamzer] rouedataer g.

Retikül n./g. (-s,-s/-e) : sac'hig-dorn g. [*liester* seierigoù-dorn].

retikular ag. / **retikulär** ag. : a-rouedad, rouedek ; [korf.] *retikuläres Bindegewebe*, gwiad kenglenel rouedek g./b.

Retikulärformation b. (-,-en) : [korf.] steuñvenn rouedek b., rouedegenn b.

Retikulation b. (-) : rouedekadur g., rouedekaat g.

retikulieren V.k.e. (hat retikuliert) : rouedekaat.

retikuliert ag. : a-rouedad, rouedek.

Retikulum n. (-s, Retikula) : [loen.] retikulom g.

Retina b. (-, Retinae) : [korf.] luc'hsae b., skramm-lagad g., parch al lagad g., rouedenn-lagad b.

retinieren V.gw. (hat retiniert) : bezañ azdalc'het ; *retinierter Zahn*, dant kaelet g.

Retinol n. (-s) : [bev.] retinol g.

Retizenz b. (-,-en) : [retorik] ardav g.

Retorte b. (-,-n) : [kimiezh] tortenn b., lestr-kornek g., lambig g., koulourdrenn b. ; [dre skeud.] *aus der Retorte*, savet ent-kalvezadel, o tont eus un arnodva, o tont eus un imbours'hva.

Retortenbaby n. (-s,-s) : [mezeg.] babig-amprouetez g.

Retortenkolben g. (-s,-) : [kimiezh] tortenn b., lestr-kornek g., lambig g., koulourdrenn b.

Retortenstadt b. (-,-städte) : [gwashaus] kêr nevez b.

retour Adv. : [Bro-Suis, Bro-Austria] distro, a-gil, war-gil, a-dreñv ; *alles retour* ! war-gil tout !

Retourbillet n. (-s,-e/-s) : [Bro-Suis] bilhed mont-dont g.

Retourbrief g. (-s,-e) : lizher diskaset g., lizher diskas g.

Retourfahren g. (-) : [Bro-Suis] bleinadur war-gil g., bleinerezh war-gil g.

Retourgeld n. (-s) : [Bro-Suis] moneiz da zistreiñ g., distro war an trok g./b., kemm g.

Retourkutsche b. (-) : P. kemm-ouzh-kemm - trok evit trok - lin evit lin ha stoub evit stoub - taol evit taol - kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - ivin ouzh ivin - lagad evit lagad - krog evit krog - losk evit losk, goul evit goul - distro divalav g./b. - distro lous g./b. - eilger g. - freilhad g. ; *mit einer Retourkutsche reagieren*, ober un hevelep tra d'u.b. - ober d'u.b. evel en deus bet graet d'ar re all - kas an dorch (ar c'hazh, ar freskad) d'ar gêr d'u.b. - distreiñ krog evit krog d'u.b. - distreiñ bazhad evit bazhad d'u.b. - distreiñ pezh evit pezh d'u.b. - distreiñ kraf evit kraf d'u.b. - reiñ e begement d'u.b. - mont d'u.b. kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - reiñ tra evit tra (krog evit krog) d'u.b. - daskoriñ taol evit taol - kas ar freskad da di Yann - talvezout e wall d'u.b. - reiñ taol evit taol d'u.b. - bountañ enepbole - ober un distro divalav d'u.b. - reiñ un distro divalav d'u.b. - rentañ kemm ouzh kemm d'u.b. / reiñ kemm ouzh kemm (trok evit trok, muzul evit muzul) d'u.b. / reiñ lin evit lin ha stoub evit stoub d'u.b. (Gregor) - talvezout gwall evit gwall d'u.b. - reiñ ar gwall evit ar gwall d'u.b. - reiñ droug evit droug d'u.b. - kaout an distro - reiñ e begement d'u.b. - reiñ e gement all d'u.b..

retournieren V.k.e. (hat retourniert) : [Bro-Austria] kas en-dro, deren [*pennrann* dere-], adkas, askas, addegas, diskas d'ar c'haser.

Retoursendung b. (-,-en) : [Bro-Austria] diskas g., diskasidigezh b., diskasaden b., diskas d'ar c'haser g.

Retourspiel n. (-s,-e) : [Bro-Suis, Bro-Austria] match dont g. [*enebet ouzh* : match mont].

Retraite b. (-,-n) : [lu] 1. retred g./b., kiladeg b., souzadenn b., souzañ g. ; 2. [kavaliri] keulfe g.

retraktil ag. : [bev.] didennus.

Retraktilität b. (-) : [bev.] didennusted b.

Retraktion b. (-,-en) : 1. [mezeg.] a) angrizañ g., angrizad g. ; b) *Narbenretraktion*, argridañ kleizhennel g. ; 2. argridañ g., didennadur g., didennañ g.

retraktionsfähig ag. : didennus.

Retraktionsfähigkeit b. (-) : didennusted b.

Retraktionsspalt g. (-s,-e) : [fizik] faout didennadur g.

retraktiv ag. : ... didennañ.

Retraktor- ... didennañ, didenner.

Retraktormuskel g. (-s,-n) : kigenn didenner b.

retrodatieren V.k.e. (hat retrodatiert) : rakdeiziañ.

retrognath ag. : [mezeg.] drekkarvanek.

Retrognath g. (-en,-en) : [mezeg.] drekkarvaneg g. [*liester* drekkarvaneien].

Retrognathie b. (-) / **Retrognathismus** g. (-) : [mezeg.] *mandibuläre Retrognathie*, drekkarvanegezh b.

retrograd ag. : 1. [stered.] a) indu ; *retrograde Umlaufbahn*, *retrograder Orbit*, amestez indu g. ; b) diadreñv ; *retrograde Bewegung*, souadur g., loc'h diadreñv g. ; 2. [yezh.] a-gil, war giz, sou ; 3. [mezeg.] ... diabellat ; *retrograde Amnesie*, ankoun diabellat g., andaskoun diabellat g.

Retropulsion b. (-) : [mezeg., h.a.] ginerlusk g.

retropulsiv ag. : ginerluskel, ginerluskek.

retrospektiv ag. : kildremmel, kildremmus, kilsellus, P. a-dreñv.

Adv. : 1. o sellet war-giz, o sellet war-gil, pa vez sellet war-dreñv ; 2. goude taol, a-c'houdevezh, goudevezh, er goudevezh, war-lerc'h, diwezhatoc'h, gant an amzer.

Retrospektive b. (-,-n) : kilsell (war) g., kilsellad (war) g., kilselladenn (war) b., kilsellerezh (war) g., kildremmad (war) b., sell war-dreñv (war) g.

Retroversion b. (-,-en) : [mezeg.] drekk'hwelad g.

Retrovirus n. (-,-viren) : [mezeg.] retroviruz g.

Retsina g. (-/-s,-) : [gwin] retsina g., gwin rousinek g.

retten V.k.e. (hat gerettet) : saveteiñ, sovetaat, salviñ, selvel, rekouriñ, mirout, kenderc'hel, kendelc'her gant, lakaat da badout, ober diouzh pad, ober diouzh padout ; *jemandem das Leben retten*, saveteiñ u.b., saveteiñ buhez u.b., saveteiñ e vuhez d'u.b., arboellañ e vuhez d'u.b., tennañ u.b. a-dre zaouarn an Ankoù, tennañ u.b. eus krabanoù an Ankoù (Gregor) ; *er ist sofort dabei, wenn es darauf ankommt, Menschenleben zu retten*, dont a ra diouzh tu, pa vez tud da saveteiñ ; *beim Versuch, sie zu retten, wäre er beinahe selbst umgekommen*, mennout a reas en em goll e-unan o klask he saveteiñ, damdost e oa bet dezhañ en em goll e-unan o klask he saveteiñ ; *diesmal war ich gerettet*, neuze e oan milrekouret ; *seine Ehre retten*, salviñ e enor, en em denañ gant enor (gant e enor, en e enor) (Gregor), chom digailhar ; *nicht mehr zu retten sein*, bezañ kollet da vat, bezañ barnet a-walc'h da vervel (da vont da goll, da vont da beurgoll) ; *die Situation retten*, disac'hañ an denn ; *die Situation ist nicht mehr zu retten*, n'eus ket doare da wellaat an traoù ; *wer sich mit denen abgibt, ist nicht mehr zu retten*, un den en o melloù a zo un den kollet ; *der Patient ist nicht mehr zu retten*, fin 'zo d'ar c'hlañavour, fin 'zo dezhañ ; *Alkoholiker, den man nicht retten kann*, alkooleg peurgollet g. ; *rette sich, wer kann* ! pep hini evit e groc'h ! - tec'h, tec'h ! tout an dud kuit ! - en em saveteiñ nep a c'hall ! ; *sich retten*, en em saveteiñ ; *seine Haut retten*, sachañ e groc'h gant an-unan ; *er hat seine*

Haut gerettet, sachet en deus e groc'h en gantañ ; *Hilfe rettet* ! sikour ! forzh va buhez ! salv hor buhez ! ; *das Lebenswichtigste retten*, saveteiñ ar vag, delc'her mat d'ar bas ha leuskel ar belost da gas ; [nij.] *sich mit dem Schleudersitz retten*, en em strinkañ ; [relij.] salviñ ; *seine Seele retten*, salviñ e ene, ober e silvidigezh, en em salviñ ; *die Seelen der frommen Menschen wird Er retten*, an eneoù santel a raio salv ; *unzählige Seelen retten*, salviñ ar c'halz.

rettend ag. : 1. salvus ; 2. [dre skeud.] *rettender Engel*, salver g.

Retter g. (-s,-) : 1. saveteer g., salver g. ; 2. [mezeg.] defraouer g. [*liester defraouerien*] ; 3. [relij.] Salver g., Mesiaz g., Silvad g.

Retterin b. (-,-nen) : 1. saveteerez b., salverez b. ; 2. [mezeg.] defraouerez b.

Rettich g. (-s,-e) : [louza.] 1. irvin-ruz str. ; 2. rforzh str. ; 3. *wilder Rettich*, alc'hwezen str., elvezen str., raonell g.

Rettung b. (-,-en) : 1. saveteerezh g., saveteiñ g., saveteadenn b., rekour g., rekourañs b., mirerezh g., miridigezh b. ; *als letzte Rettung*, da rekour diwezhañ, da ziwedhañ ; *du bist meine Rettung* ! te a rekour ac'honan ! ; *Rettung aus der Luft mit dem Hubschrauber*, biñstraouilhñ g. ; 2. [relij.] silvidigezh b.

Rettungsaktion b. (-,-en) : saveteadenn b., saveteadeg b.

Rettungsanker g. (-s,-) : [dre skeud.] bazh saveteiñ b.

Rettungsarzt g. (-s,-ärzte) : [mezeg.] mezeg eus rann an trumadoù hag an advevañ g., trummadour g.

Rettungsärztin b. (-,-nen) : [mezeg.] mezegez eus rann an trumadoù hag an advevañ b., trummadourez b.

Rettungsassistent g. (-en,-en) : [mezeg.] deborzher g.

Rettungsassistentin b. (-,-nen) : [mezeg.] deborzherz b.

Rettungsboje b. (-,-n) : boue-saveteiñ g.

Rettungsboot n. (-s,-e) : bag-saveteiñ b., kanod-savetaj g. ; *die Rettungsboote herunterlassen*, gouzizañ ar bigi-saveteiñ diouzh ul lestr en argoll.

Rettungsbund g. (-s,-bünde) : skoulm-kador g.

Rettungsdecke b. (-,-n) : golo dreistbevañ g.

Rettungsdienst g. (-es,-e) : servij skoazell vezegel prim g., servij mezegiezh prim g., SeMeP g.

Rettungsfloß n. (-es,-flöße) : radell saveteiñ b.

Rettungsgerät n. (-s,-e) : mekanik saveteiñ g., ardivink saveteiñ g.

Rettungsgurt g. (-s,-e) / **Rettungsgürtel** g. (-s,-) : gouriz saveteiñ g.

Rettungshaus n. (-es,-häuser) : [istor, relij.] ti merc'hed ar Vadalen g.

Rettungsknoten g. (-s,-) : skoulm-kador g.

rettungslos ag. : diremed, na c'haller ket saveteiñ ; *rettungslos verloren*, kollet da vat, klañv da vervel, klañv diremed, barnet da vervel ; *er ist rettungslos verloren*, n'eus mann d'ober evitañ.

Rettungsmedaille b. (-,-n) : medalenn saveteer b.

Rettungsring g. (-s,-e) : boue-saveteiñ g.

Rettungsrutsche b. (-,-n) : [nij.] ruzerez saveteiñ b., riklerez saveteiñ b.

Rettungsschlinge b. (-,-n) : skoulm-kador g.

Rettungsschuss g. (-es,-schüsse) : [polis] *finaler Rettungsschuss*, tenn da lakaat diwezhañ da walloberoù u.b. g., tenn da virout ouzh u.b. a noazout g., tenn dinoazañ g.

Rettungsschwimmen n. (-s) : saveteerezh en dour g., stummadur war ar saveteiñ en dour g., stummadur da vestr neuñvier saveteer g.

Rettungsschwimmer g. (-s,-) : mestri neuñvier saveteer g.

Rettungsstation b. (-,-en) / **Rettungsstelle** b. (-,-n) / **Rettungswache** b. (-,-n) : kreizenn-sikour b.

Rettungswagen g. (-s,-) : ambulañs b., klañvgarr g.

Rettungswagenfahrer g. (-s,-) : ambulañser g., klañvgarrouer g.

Rettungswesen n. (-s) : servijoù gwareziñ ha saveteiñ ls.

Rettungsweste b. (-,-n) : jiletenn-saveteiñ b., droged-saveteiñ g.

Return-Taste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell souzañ b.

Retusche b. (-,-n) : 1. eilaozadur luc'hskeudenn g., eilaozadur g. ; 2. distremen g. [*liester distremenou*].

Retuscheur g. (-s,-e) : distremener g.

retuschieren V.k.e. (hat retuschiert) : peurfichañ, distremen, treuzneuziañ, eilaozañ, peurlipat ; *ein Foto retuschieren*, distremen ul luc'hskeudenn, eilaozañ ul luc'hskeudenn, treuzneuziañ ur poltred.

Retz n. : [e Breizh] Raez b.

Reue b. (-) : keuz g., keuzidigezh b., morc'hed g./b., morc'hedenn b., meskont b., pened g., glac'har g., bec'h war ar spered g., broud-kalon, broud-koustiañs g., remorz g., azrek g., azreked b. ; *jede Reue wäre müßig*, ne dalv ket en em zamantiñ, ne dalv ket ar boan kaout keuz, kaout keuz ne dalv da netra, n'eus ket da gaout keuz ; *oberflächliche, unechte Reue*, damgeuz g., damvorc'hed g./b. ; *ihre Reue war unecht*, ne oa ket gwirion ar c'heuz he doa ; *echte und tiefe Reue*, keuzidigezh wirion b. ; *echte und tiefe Reue zeigen*, diskouez ur c'heuz bev ha gwirion, diskouez ur gwir keuz bev, na vezañ e geuz en e vañch ; *echte und tiefe Reue empfinden*, keuziañ e gwirionez, kaout ur c'heuz bev ha gwirion, bezañ islonket e galon gant ar c'heuz, bezañ sanket e ene gant keuz ; *aus Reue über seine Sünden weinen*, daeraouiñ d'e bec'hedoù ; *Tränen der Reue*, daeroù a geuz hag a c'hlac'har ls. ; *Reue überkam ihn*, keuz a savas ennañ, keuz a savas gantañ, keuz a savas dezhañ, kemer a reas keuz, keuz a grogas ennañ, keuz a zeuas dezhañ, keuz a zeuas gantañ, keuz a zenijas warnañ, keuz a gouezhas gantañ, islonket e voe e galon gant ar c'heuz, morc'hed a savas dezhañ, morc'hed a grogas ennañ, morc'hed a zeuas dezhañ, P. dont a reas e-barzh, dont a reas d'ar gêr, dont a reas d'an dosenn ; *sich vor Reue und Schuldgefühlen verzehren*, disec'hañ gant ar c'heuz hag ar morc'hed ; [gwir] *tätige Reue*, dic'haouadur g., dic'haouiñ g. ; [relij.] *Akt der Reue*, akt a geuz g.

Reuegeld n. (-s,-er) : [kenwerzh] dic'herdal g.

Reuekauf g. (-s,-käufe) : [kenwerzh] dic'her g.

Reuekaufsumme g. (-s,-käufe) : [kenwerzh] dic'herdal g.

reuelos ag. : 1. divorc'hed, diremorz, hep keuziañ ; 2. [relij.] dibened.

Reuelosigkeit b. (-) : 1. divorc'hed g., digoustiañsusted b., peurzivezhded b., spered-ki g., diouer a skorpuloù g., doare diskorpul g., kinegezh b. ; 2. [relij.] dibened b.

reuemütig ag. : mantret, sammet e galon gant ar morc'hed, krignet e galon gant ar morc'hed, morc'hedus, morc'hedek, keuziek, keuzidik, keuz gantañ, leun a geuz, sanket e ene gant keuz, penedus, pinijennus.

Reuemütigkeit b. (-) : keuz g., keuzidigezh b., mantradur g., morc'hed g./b.

reuen V.k.e. (hat gereut) : *etwas reut mich*, keuz bras am eus d'udb, keuz am eus d'udb, glac'har am eus d'udb.

V.dibers. (hat gereut) : *es reut mich*, keuz bras am eus, kerse a zo ganin, mantret on, leun a geuz on, morc'hediñ a ran, morc'hedus on, keuziañ a ran / keuzidikaat a ran / keuziet on / keuzidikaet on / keuzidik on / glac'haret on / glac'har am eus (Gregor).

reuend ag. : keuzidik, keuziek, penedus, pinijennus ; [relij.] *reuender Sünder*, pec'her reuzeudik g., pec'her keuzidik g., keuzidig g. [*liester* keuzidien].

reuevoll ag. : mantret, sammet e galon gant ar morc'hed, krignet e galon gant ar morc'hed, morc'hedus, morc'hedek, keuziek, keuzidik, keuz gantañ, leun a geuz, penedus, pinijennus.

Reuevolle(r) ag.k. g./b. : keuzidig g. [*liester* keuzidien], keuzied g. [*liester* keuzidi], keuziedez b.

Reugebet n. (-s,-e) : [relij.] akt a geuz g., akt a geuzidigezh g.

Reugeld n. (-s,-er) : [kenwerzh] dic'herdal g. ; *Reugeld zahlen*, paeañ un dic'her, talañ un dic'her.

reuig ag. : mantret, sammet e galon gant ar morc'hed, krignet e galon gant ar morc'hed, morc'hedus, morc'hedek, keuziek, keuzidik, leun a geuz ; *reuig sein*, bezañ mantret, bezañ leun a geuz.

Reukauf g. (-s,-käufe) : [kenwerzh] dic'her g.

Reukaufsumme g. (-s,-käufe) : [kenwerzh] dic'herdal g.

reumütig ag. : mantret, sammet e galon gant ar morc'hed, krignet e galon gant ar morc'hed, morc'hedus, morc'hedek, keuziek, keuzidik, keuz gantañ, leun a geuz ; *reumütig sein*, bezañ mantret, bezañ leun a geuz.

Reumütigkeit b. (-) : keuz g., keuzidigezh b., mantradur g., morc'hed g./b.

Reuse b. (-,-n) : baouig g. [*liester* baouigoù], kavell g. [*liester* kavelloù, kevell], kev g., paner b. ; *Hummerreuse*, borei g. [*liester* boreioù] ; *gefangene Fische in einer Reuse*, kavellad pesked g. ; *mit Reusen fischen*, kevella ; *trichterförmiger Eingang der Reuse*, brok g. ; *Reusen legen*, lakaat kevell ; *die Reusen einziehen*, gorren ar c'hevell, sevel ar c'hevell, dizourañ ar c'hevell, divorañ ar c'hevell, disontiñ ar c'hevell.

Reusenfischer g. (-s,-) : [merdead.] kevellaer g.

Reusenfischerei b. (-) : [merdead.] kevella g., micher gevella b., micher baneroù b. ; *Reusenfischerei treiben*, ober ar vicher gevella, ober ar vicher baneroù, kevella.

Reusenkutler g. (-s,-) : [merdead.] bag gevella b. [*liester* bigi kevella].

Reusenschwimmer g. (-s,-) : [pesketaerezh] flojenn b., jibardell b.

Reute b. (-,-n) : karzhprenn g. ; *den Pflug mit der Reute von den Erdklumpen befreien*, karzhprennat an arar.

reuten V.k.e. (hat gereutet) : [rannyezh.] distrouezhañ, digarzañ, digrannañ, difraostañ, difontañ, soulañ, freuzañ, digrakañ, digoadañ, skidiñ, diskodañ, digeriñ douar.

Revalorisierung g. (-,-en) : [arc'hant.] uswerzhekadur g.

Revanche b. (-,-n) : 1. digoll g., taol-digoll g., distro g./b., raveñch g. ; 2. servij roet d'e dro g., servij en eskemm d'unan all g., distro g./b.

Revanchepartie b. (-,-n) / **Revanchespiel** n. (-s,-e) : match digoll g., match distro g., c'hoari digoll g., distro g./b., taol-digoll g., tro-digoll b.

revanchieren V.em. : **sich revanchieren** (hat sich (ak.) revanchiert) : 1. bezañ anaoudek, diskouez e anaoudegezh(-vat), dougen (gouzout) grad vat d'u.b., kas an dorch d'ar gêr, kas an dorch en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e dorch en-dro d'ar gêr d'u.b., distreiñ e vadelezh d'u.b., adkas an dorch ; *dafür werde ich mich bei ihm revanchieren*, reiñ a rin e vadelezh en-dro dezhañ, distreiñ a rin e vadelezh dezhañ, kas a rin an dorch en-dro d'ar gêr dezhañ, distreiñ a rin e dorch en-dro d'ar gêr dezhañ, adkas a rin dezhañ an dorch ; 2. en em veñjiñ eus u.b., en em zialañ eus u.b., talvezout e wall (e zismegañs) d'u.b., kas ar freskad (an dorch) da di u.b., lakaat u.b. da zic'haouiñ evit un dismegañs bet graet d'an-unan, ober un distro divalav d'u.b., reiñ e begement d'u.b., reiñ un distro

divalav d'u.b., en em zigoll war u.b. ; *dafür werde ich mich bei ihm revanchieren*, en em zigoll a rin warnañ, ober a rin un hevelep tra dezhañ, kas a rin ar fresk d'e di, kas a rin ar freskad en-dro d'ar gêr dezhañ, kas a rin an dorch en-dro d'ar gêr dezhañ, m'en talvezo dezhañ, m'en tapo dezhañ bepred, me a talvezo se dezhañ, mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h, gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h, reiñ a rin e begement dezhañ, an distro am bo, e baeañ a rin dezhañ, nebaon ! n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se, n'eo ket graet an dra-se da vanac'h, koustañ a raio ker dezhañ, koustañ a raio ker d'e lêr, fall-daonet e vo ar geusteuenn evitañ, me a lardo e billig dezhañ, staotet he deus ar c'havr en e lavreg, n'ez aio ket an dra-se gantañ en douar, kemm-ouzh-kemm e pako ganin / reiñ a rin dezhañ trok evit trok (lin evit lin ha stoub evit stoub) (Gregor).

Revanchismus g. (-) : [polit.] raveñchouriezh b.

Revanchist g. (-en,-en) : [polit.] raveñchour g.

revanchistisch ag. : [polit.] raveñchour.

Revaskularisation b. (-,-en) : [mezeg.] azgwazhiedadur g., azgwazhiediñ g.

revaskularisieren V.k.e. (hat revaskularisiert) : [mezeg.] azgwazhiediñ.

Revaskularisierung b. (-) : [mezeg.] azgwazhiedadur g., azgwazhiediñ g.

Reveille b. (-,-n) : [lu] dihun g., dihunadeg b. ; *die Reveille schlagen*, seniñ an dihun.

Reverend g. (-s,-d) : [relij.] reverant g. [*liester* reveranted].

Reverenz b. (-,-en) : 1. azaouez b., revil g. ; 2. stouadenn b., soubladenn b.

Revers¹ n./g. (-,-) : [dilhad] rambraz g., troñs g., troñsenn b., distroenn b.

Revers² g. (-es/-,-e/-) : [pezh moneiz] pil g., tu-gin g., tu fleur g.

Revers³ g. (-es,-e) : [kenw.] lizher-prometiñ g., lizher-gouestl g., lizher-kred g. ; *einen Revers unterschreiben*, sinañ ul lizher-prometiñ (ul lizher-gouestl, ul lizher-kred).

reversibel ag. : eiltroüs, tro-distro, amginus, distroadus, eilpennadus ; *reversible chemische Reaktion*, dazgwered kimiek eiltroüs g.

Reversibilität b. (-) : eiltroüsted b., eilpennadusted b., distroaduster g., distroadusted b. ; *Reversibilität einer chemischen Reaktion*, eiltroüsted un dazgwered kimiek b.

Reversion b. (-,-en) : eiltroadur g., eiltroadenn b., eilpennadur g., eilpennadenn b., distroadur g., distroadenn b., distro g.

Reversosmose b. (-,-n) : [kimiezh] gindreleizhiñ g.

Reversosmoseanlage b. (-,-n) : [kimiezh] gindreleizher g. [*liester* gindreleizherioù], ginosmozer g. [*liester* ginosmozerioù].

revidierbar ag. : azgweladus ; *revidierbar eingewickelte Rate*, *eingewickelte revidierbare Rate*, feur kabellek g. ; [gwir] *revidierbares Verfahren*, prosez azgweladus g.

revidieren V.k.e. (hat revidiert) : adwelet, azgwelet, adsellet, distremen, adtremen, gwiriañ, ensellet, reizhañ, daskemmañ ; *die Fassung revidieren*, daskemmañ ar Vonreizh ; *die Bücher revidieren*, ober un distremen d'ar c'hontoù (Gregor), ober un adtremen d'ar c'hontoù, adwelet ar c'hontoù ; *erneut revidieren*, adreizhañ.

Revier n. (-s,-e) : 1. distrig g., karter g., pastell b., tachennad b., takad g. ; 2. [lu] klañvdi g. ; 3. komiserdi polis g. ; 4. dalc'h g., beli b., karg b., emell g. ; 5. tachenn chase b., tachenn hemolc'h b., mirva chase g., chase prevez g. ; 6. [loen.] taread g., lec'h annez g., lec'h annezadur g., chomlec'h g. ; *eine Robbenkolonie hat an diesem Küstenstreifen ihr Revier etabliert*, un tolpad reuniget a ra e chomlec'h en aod-mañ ; 7.

[mengleuz.] diazad glaou g., glaoueg b. ; **8.** [dre skeud.] *angestammtes Revier*, peuriñ prevez g. ; **9.** *das Revier*, P. Bro ar Ruhr b., takad ar Ruhr g., diazad ar Ruhr g.

Revierförster g. (-s,-) : pennward-koad g.

Reviergesang g. (-s,-gesänge) : [loen.] kan tiriadel g.

Revierstube b. (-,-n) : [lu] klañvdi g.

Reirement n. (-s,-s) : [polit.] fiñvadeg postoù b., adveradur g., adver g.

Revision b. (-,-en) : **1.** adsell g., adwel g., adselladenn b., adweladenn b., gwiriadur g., gwiriadurezh b., gwiridigezh b., gwirierezh g., ensellerezh g., enselladur g., kontroll g., kontrollerezh g., distremen g., reizhadur g., difaziadur g., reizhadenn b. ; **2.** daskemm g., daskemmadenn b., daskemmadur g., daskemmad g. ; *neue Revision*, adreizhadenn b., adreizhañ g. ; **3.** [gwir] azgweladur g., azgweladenn b., azgalv g. ; *Revision einlegen*, goulenn azgweladur ur prosez, mont war c'halv, gervel d'ul lez uheloc'h, sevel amoug d'al lez azgwelout, teuler (ober) galv [a-enep ur setañs bennak], azgervel, azgervel da derriñ barn, azgervel al lez terriñ, azgervel amoug al lez terriñ, teuler engalv eus disentez ur barnerezh, teuler engalv eus ur varnadenn, gelver eus ur varn, sevel amoug d'al lez terriñ, gelver eus ur setañs bennak, ober engalv, engolver.

Revisionismus g. (-) : [polit.] azgwelouriezh b.

Revisionist g. (-en,-en) : [polit.] azgwelour g.

revisionistisch ag. : [polit.] azgwelour g.

Revisionsantrag g. (-s,-anträge) : [gwir] azgalv terriñ g., azgalvadenn derriñ b., azgalv azgwelout g.

Revisionsbeschwerde b. (-,-n) **Revisionsbegehren** n. (-s) : [gwir] amoug da derriñ barn g., amoug d'al lez-terriñ g., azglav terrin g., azgalvadenn derriñ b., azgalv azgwelout g.

revisionsfähig ag. : azgweladus ; [gwir] *revisionsfähiges Verfahren*, prosez azgweladus g.

Revisionshof n. (-s,-höfe) : [gwir] lez-varn galv b., lez-engalv b., lez azgwelout b. ; *im Rechtsbereich des Revisionsgerichts*, e dalc'h al lez engalv ; *das gehört zum Rechtsbereich des Revisionshofs*, *das fällt in den Rechtsbereich des Revisionshofs*, e dalc'h al lez azgwelout emañ ar prosez-mañ.

Revisionsschacht g. (-s,-schächte) : genoù ar c'han-skarzh g.

Revisor g. (-s,-en) : azgwelour g., kontroller g., reolier g., gwirier g.

Revisorin b. (-,-nen) : azgwelourez b., kontrollerez b., reolierez b., gwirierez b.

revitalisieren V.k.e. (hat revitalisiert) : aznerzhañ, azbevaat.

Revokation b. (-,-en) : terridigezh b., freuzidigezh b. ; *die Revokation des Edikts von Nantes*, terridigezh edit Naoned b.

Revolte b. (-,-n) : **1.** [polit.] emsav g., emsavadenn b., emsavadeg b., emsaverzh g., harzerzh g., darsav g., emzispac'h g., taol-dispac'h g., dispac'h g., dispac'hadez b., taol-freiz g., ravolt b., hutinadeg b., taol-strap g., kilverzadeg b., arvelladenn b., arvelladeg b., kabaduilh b., kabal b., kabalad b., diroll g. ; *eine Revolte niederschlagen*, plegañ ur ravolt, mougañ ur ravolt ; **2.** tabut g., sabat g., cholori g., boulogrn g., streuvel b., talabard g., termaji g., todilhon g., todion g., hemolc'h g., brud b./g., tourni b., toumpi b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, bosenn b., estlamm g., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., kabal b., keusteuenn b., foar b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., berv g., diskrap g., keflusk g., fourgas g., taol fourgas g.

revoltieren V.gw. (hat revoltiert) : en em zispac'hañ, emzispac'hañ, dispac'hañ, en em sevel, sevel, hutinañ, kilverziñ, kilbenniñ, kabaduilhañ, rebarbiñ, rebardinañ, en em rebardinañ, rebekat, kabalat, arvellat, P. en em ravoltiñ, ravoltiñ ; *gegen seine*

Eltern revoltieren, en em zispac'hañ ouzh e dud, en em sevel ouzh e dud, en em sevel a-enep e dud, disujañ d'e dud, mont enep e dud, sevel a-enep e dud, treiñ enep e dud, mont en enep d'e dud, ober ouzh e dud, rebarbiñ ouzh e dud, P. en em ravoltiñ ouzh e dud, ravoltiñ ouzh e dud.

revoltierend ag. : desfailh, emsavet, disent ouzh ar pennadurezhioù.

Revolution b. (-,-en) : **1.** dispac'h g., reveulzi b., taol-reveulzi g., taol-dispac'h g., kemmdro b., reverzhi b., trouz bras g., reuz bras g. ; *die soziale Revolution*, an dispac'h kevredigezhel g. ; *die Weltrevolution*, an dispac'h er bed a-bezh g., an dispac'h bed g. ; *die sexuelle Revolution*, an dispac'h revel g. ; *die samtene Revolution*, an dispac'h voulouz g. ; *statt Revolution Evolution* (Kant), emdroadur e-lec'h dispac'h ; *die Revolution frisst ihre eigenen Kinder*, an dispac'h a lonk e vugale ; *die französische Revolution*, an Dispac'h g., an Dispac'h benniget g., an Dispac'h Bras g., an dispac'h gall g. ; *präfaschistischer Ausgang der französischen Revolution*, *protofaschistischer Ausgang der französischen Revolution*, disoc'h kentfaskour an dispac'h gall g. ; *die russische Revolution*, an dispac'h rusian g. ; *die Revolutionen sind die Lokomotiven der Geschichte* [Marx / Engels], stlejereziou an istor eo an dispac'hioù, penngelfuskerioù an istor eo an dispac'hioù, pennluskerioù an istor eo an dispac'hioù ; *die Fahne der Revolution schwingen*, sevel banniel an dispac'h ; *als die Revolution ausbrach*, d'an amzer ma savas an trouz bras, d'an amzer ma savas ar reuz bras ; *eine Revolution brach aus*, dispac'h a savas ; *er war der sozialistischen Revolution treu geblieben*, dalc'het en doa da vanniell ruz an dispac'h, chomet e oa fidel d'an dispac'h sokialour ; *industrielle Revolution*, reverzhi c'hreantel b., dispac'h greantel g., reveulzi ijinerezhel b., reveulzi c'hreantel b., kemmdro c'hreantel b. ; *digitale Revolution*, reverzhi stlennegel b., reveulzi stlennegel b. ; [labour-douar] *grüne Revolution*, dispac'h glas g., kemmdro c'hlas b. ; *landwirtschaftliche Revolution*, kemmdro el labour-douar b. ; [armerzh] *die marginalistische Revolution*, ar reverzhi oreleur b., ar reveulzi oreleur b. ; **2.** [stered.] kelc'htreiñ g. ; *Rotation und Revolution*, c'hwelañ hag amredañ.

revolutionär ag. : **1.** dispac'hel, reveulzius, ... an dispac'h ; *die revolutionäre Praxis*, pleustr an dispac'h g. ; *eine revolutionäre Bewegung*, ul luskad dispac'hel g. ; *revolutionäre Aufbruchstimmung*, birvilh an dispac'h g. ; **2.** [dre skeud.] disheñvel-krenn diouzh kent, reveulzius, ur gwir zispac'h anezhañ.

Revolutionär g. (-s,-e) : dispac'her g., reveulzier g. ; *ein Revolutionär in Schlafrock und Pantoffeln*, ur c'hrakdispac'her g., ur brizhdispac'her g., un dispac'her bihan boazh g., un dispac'her bouk g., un dispac'her tremenet dre ar ridell g. ; *die Revolutionäre und die Königstreuen*, ar re c'hlas hag ar re wenn ; *die Revolutionäre und die Konservativen*, ar re ruz hag ar re wenn ; *die Revolutionäre haben den politischen Zentralismus eingeführt*, savelet e voe ar greizennelouriezh gant an dispac'herien.

Revolutionärin b. (-,-nen) : dispac'herez b., reveulzierez b.

revolutionieren V.k.e. (hat revolutioniert) : reveulziañ, dispac'hañ.

Revolutionsjunta b. (-,-s/-j-unten) : [polit.] juntenn dispac'hel b.

Revolutionskalender g. (-s,-) : [istor] deiziataer an dispac'h gall g. ; *in Dekaden eingetilter Monat im französischen Revolutionskalender*, miz degadel g. ; *letzter Tag einer Dekade im französischen Revolutionskalender*, dekadi g.

Revolutionsperiode b. (-,-n) : [stered.] kelc'htrovezh b. ; *Revolutionsperiode des Mondes*, loariad b., loar b. ; *siderische*

Revolutionsperiode, kelc'htrovezh steredel b. ; *synodische Revolutionsperiode*, kelc'htrovezh sinodek b. ; *tropische Revolutionsperiode*, kelc'htrovezh trovanel b.

Revoluzzer g. (-s,-) : [polit.] propagandour g., meni dispac'her g., reveulzier g., penn-dispac'h g., kabaler g., iriennner g., fourgasier g., korzhour g., mesker g., difreter g., P. [gwashaus] hejer-e-doull g. [*liester* hejerien-o-zoull].

Revoluzzerin b. (-,-nen) : [polit.] propagandourez b., meni dispac'herez g., reveulzierenz b., penn-dispac'h g., kabalerez b., iriennerez b., fourgaserez b., meskerez b., difreterez b., P. [gwashaus] hejerez-he-zoullig g. [*liester* hejerezed-o-zoullouigoù].

Revolver g. (-s,-) : revolver g., pistolen-dro b., P. kegel b., kegel doull b., kozh valandrag b., malandrag b., kozh pistolen b., sifoc'hell b., tarzhell b., strakerez b., mouchouer-godell g. ; *den Revolver ins Hafter zurückstecken*, gouinañ e revolver, feurlañ e revolver ; *mit einem Revolver bewaffnet*, ur revolver gantañ ; *mit einem Revolver schießen*, tennañ gant ur revolver ; *mit vorgehaltenem Revolver, mit dem Revolver im Anschlag*, e revolver en e vant gantañ, buket e revolver gantañ ; *Mündung eines Revolvers*, beg ur revolver b., genoù ur revolver b. ; *jemandem die Mündung seines Revolvers an die Stirn drücken*, lakaat beg e revolver ouzh tal u.b.

Revolverblatt n. (-s,-blätter) : [dre skeud.] kazetenn flapaj taer g., kazetenn brudailhoù taer ha kasonius b.

Revolverdrehbank b. (-,-bänke) : [tekn.] turgn damemgefre g., turgn revolver g.

Revolverheld g. (-en,-en) : dic'houinour g., paotr na vez ket pell evit dic'houinañ e revolver g., paotr na vez ket pell evit lakaat e revolver da c'hoari g., paotr pront da dennañ g., paotr prim da dennañ g.

Revolvertrommel b. (-,-n) : [arm] taboulin b.

revozieren V.k.e. (hat revoziert) : freuzañ, dispenn, terriñ, foeltrañ, dianzavout, dianzav, dislavaret, dinac'h.

Revue b. (-,-n) : 1. kelaouenn b., mareadeg b., kelaouenn-gelc'h b., kelc'hgelaouenn b., rollenn b., dastumadenn b., kazetenn b. ; 2. [c'hoariva] abadenn diseurtajoù b., abadenn diseurtajoù b., diduamant g. ; 3. [lu] moustr g., gwel g., gweladeg b., gweladell b., gweloù ls., amweladenn b. ; *Revue passieren lassen*, a) [lu] moustrañ / ober gwel / ober moustr (Gregor), ober gweladeg, ober ar gwel bras, ober ar gweloù bras, amwelet ar bagadoù soudarded ; b) [dre astenn.] ober un adtremen war.

Revue tänzer g. (-s,-) : dañser kabared g., dañser abadennoù diduamant g., dañser abadennoù diseurtajoù g.

Revue tänzerin b. (-,-nen) : dañserez kabared b., dañserez abadennoù diduamant b., dañserez abadennoù diseurtajoù b.

Rewriter g. (-s,-) : adskriver g.

Reykjavik n. : Reykjavik b.

Reyon g./n. (-s) : [gwiad.] reion g.

Rezensent g. (-en,-en) : skridvarner g.

Rezensentin b. (-,-nen) : skridvarnerez b.

rezensieren V.k.e. (hat rezensiert) : skridvarn.

Rezension b. (-,-en) : skridvarnadenn b., skridvarnerezh g., pennad-skrid evit kinnig ul levr g., pennad-barn g., rentañ-kont g. [*liester* rentaoù-kont].

Rezensionsexemplar n. (-s,-e) : pennad-skrid orin g., pennad-skrid da dabutal ha da zifaziañ g.

Rezept n. (-s,-e) : 1. [mezeg.] ordrenañs b., erskriv mezegel, erskrivadur g., erverk g., erverkadur g. ; 2. [kegin.] *Rezept zu einer Speise*, rekiye g., sekred-kegin g., sekred evit ober ur meuz g. (Gregor) ; 3. hentenn b., doare g., hent g. ; *nach altem Rezept*, giz gwechall, giz kozh.

Rezeptbuch n. (-s,-bücher) : [kegin.] levr keginañ g.

rezeptfrei ag. : [mezeg.] ... a c'haller prenañ hep ordrenañs, ... e gwerzh foran.

Rezeptregister n. (-s,-) : [mezeg.] ordrenañser [*liester* ordrenañserioù].

Rezeption b. (-,-en) : 1. [leti] degemerva g. ; 2. [sevenadur] degemer g., degemeridigezh b., degemeradur g.

Rezeptionist g. (-en,-en) : [leti] degemerour g.

Rezeptionistin b. (-,-nen) : [leti] degemerourez b.

rezeptiv ag. : 1. degemerus, darbennus, darbennadus, resevus ; 2. [bred.] heresevus, heselaouus, euvridik ; 3. [yezh.] *rezeptiver Wortschatz*, geriaoueg c'houzañvat meizet b., geriaoueg resevus b., geriaoueg darbennadus b.

Rezeptivität b. (-) : 1. [bev.] skiantaerezh g. ; 2. [bred.] heresevuster g., heresevusted b. ; 3. degemerusted b., darbennusted b., darbennadusted b., resevuster g.

Rezeptor g. (-s,-en) : [korf., bev.] fraouva g., kellig-resev b. ; *biologischer Rezeptor*, fraouva bevedel g. ; *sensorischer Rezeptor*, fraouva skiantennel g. ; *Fotorezeptor*, luc'hfraouva g. ; *Thermorezeptor*, gwrezfraouva g.

Rezeptpflicht b. (-) : [mezeg.] ordrenañs dre ret b.

rezeptpflichtig ag. : [mezeg.] ... da gaout diwar un ordrenañs nemetken, ... na vez roet nemet diwar un ordrenañs.

Rezeptur b. (-,-en) : [mezeg.] 1. angevezh apotikel en arbred g. ; [Bro-Aostria] *magistrale Rezeptur*, mestrangevhez b. [*liester* mestrangevhezioù] ; 2. sal an angevezhioù b.

Rezess g. (-es,-e) : [istor, gwir] 1. emglev g., kevrat b. ; 2. teul g., akta g.

Rezession b. (-,-en) : [armerzh] enkil g., resedadur g., resediñ g. ; [stered.] *Rezession von Galaxien*, enkil ar galaksiannoù g. ; *Rezession von planetarischen Nebeln*, enkil an nivlennoù g.

Rezessionsphase b. (-,-n) : [armerzh] prantad enkil g.

Rezessionsspirale b. (-,-n) : [armerzh] troellenn enkilek b.

rezessiv ag. : [bev.] enkilek ; *rezessives Allel*, allelenn enkilek b. ; *rezessives Gen*, genenn enkilek b. ; [armerzh] *rezessiver Strudel*, troellenn enkilek b.

Rezessivität b. (-) : enkilegezh b.

Rezidiv n. (-s,-e) : 1. [mezeg.] adklañvaat g., adfeilh g., arread g. ; 2. [gwir] adfeilh g. / adkouezh g. (Gregor).

rezidiv ag. : 1. [mezeg.] arreadek ; 2. [gwir] ... adfeilh, ... adfeilhañ.

rezidivieren V.gw. (hat rezidiert) : [mezeg.] adfeilhañ e kleñved, adkleñvel.

rezidivierend ag. : [mezeg.] arreadek ; *rezidivierendes Fieber*, terzhenn arreadek b. ; *rezidivierende febrile Episoden*, arreadoù un derzhenn ls.

Rezipient g. (-en,-en) : 1. degemerer g., resever g., lenner g., selaouer g., arvester g., arvestiad g. ; 2. [tekn.] kloc'h goulloñ g.

rezipieren V.k.e. (hat rezipiert) : degemer g., resev, euvriñ.

reziprok ag. : 1. keveskemm, ken-, kenetre- ; 2. [mat.] keveskemm ; *reziproker Wert*, kenginad g. ; 3. [predet.] *reziprokes Urteil*, keveskemmen b. ; *reziproke Implikation*, emplegadur keveskemm g., kevemleg g. ; 4. [yezh.] ... kenemober ; *reziprokes Pronomen*, raganv-gour kenemober g. ; *reziprokes Verb*, verb raganav kenemober g., verb kenemod g.

Adv. : a-geveskemm.

Reziproke ag.k. b. : [mat.] kenginad g.

Rezipropronomen n. (-s,-/-pronomina) : [yezh.] raganv-gour kenemober g.

Reziprokverb n. (-s,-en) : [yezh.] verb raganav kenemober g., verb kenemod g.

Reziprozität b. (-) : keveskemm g., keveskemmd g., keveskemmded b.

Rezital n. (-s,-e/-s) : resital g.
Rezitation b. (-,-en) : resital barzhel g.
Rezitativ n. (-s,-e) : [sonerezh] dibungan g., prezegton g.
rezitativisch Adv. : [sonerezh] *rezitativisch berichten*, dibunganañ
Rezitor g. (-s,-en) : dibuner barzhonegoù g., distager g., displeger g., dibunganer g.
Rezitorin b. (-,-nen) : dibunerez varzhonegoù b., distagerez b., displegerez b., dibunganerez b.
rezitieren V.k.e. ha V.gw. (hat rezitiert) : **1.** dibunañ, distagañ, displegañ ; *ein Gedicht rezitieren*, displegañ ur varzhoneg ; **2.** [sonerezh]. dibunganañ
RGB-Modus g. (-) : [stlenn.] mod RGB g.
R-Gespräch n. (-s,-e) : [dispredet] pellgomzadenn da vezañ paeet gant an degemerer b.
rh : [berradur evit **Rhesusfaktor negativ**] Rh-.
Rh : [berradur evit **Rhesusfaktor positiv**] Rh+.
Rhabarber g. (-s) : [louza.] rubarbez str. ; *gemeiner Rhabarber*, *Gartenrhabarber*, rubarbez-liorzh str.
Rhabarberstaude b. (-,-n) : *eine Rhabarberstaude*, ur rubarbezenn b. [*liester rubarbezennou*].
Rhabdomantie b. (-) : rabdomañs b.
Rhabdomantiker g. (-s,-) : rabdomañser g.
Rhætium n. (-s) : [douarouriezh] retian g.
Rhät n. (-s) : [douarouriezh] retian g.
Rhätia n. (-s) : [istor] Raetia b.
rhätisch ag. : retian, ... a sell ouzh Raeta.
Rhapsode g. (-n,-n) : [Henamzer] rapsod g. [*liester rapsoded*].
Rhapsodie b. (-,-n) : rapsodienn b.
rhapsodisch ag. : **1.** rapsodek ; **2.** darnel, darnaeouek, diglok, digempoell, digendalc'h, diere, diliamm.
Rhein g. (-s) : **1.** *der Rhein*, ar Roen b. ; *Vater Rhein*, hor mammig ar Roen b. [lezanv ar Roen] ; *der Rhein bildet zum Teil die Grenze zwischen dem Elsass und Deutschland*, ar Roen a ra un tamm eus an disparti etre Bro-Elzas ha Bro-Alamagn ; **2.** [tro-lavar] *bis dahin fließt noch viel Wasser den Rhein hinunter*, en hon hunvreoù emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa nijo ar moc'h - pa'n em lako ar yer da bisat - pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh - pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag ac'hanen di en devo harzhet meur a gi - pell amzer a vezo ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di ; *Wasser in den Rhein tragen (schütten, gießen)*, kerc'hat (klask kargañ) dour gant ur bouteg, skarzhañ ul lenn gant un hanaf toull, tennañ amanenn eus gouzoug ur c'hi, tennañ panez eus gouzoug ur c'hi, treiñ ar c'hi (ar c'hazh) dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, klask treiñ an avel d'u.b., klask treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, mont da laerezh al loar, pegañ al loar, tapout al loar gant e zent, klask pakañ ar bleiz gant un taol boned, klask lakaat ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur glorenn vi, ribotat dour, goro un tarv, skeiñ piz gant Kastell an Tarv, skeiñ e benn e-barzh ur c'hleuz.
Rheinbund g. (-s) : [istor] *der Rheinbund*, kengevread ar Roen g.
Rheinfahrt b. (-,-en) : beaj war ar Roen b., tro war ar Roen b.
Rheinfall g. (-s) : lamm-dour ar Roen g.
Rheingau g. (-pe -s) : *der Rheingau*, korn-bro e su Taunus g., Rheingau b.

rheinisch ag. : ... ar Roen, roenat ; *Rheinisches Schiefergebirge*, Torosad skiltek ar Roen b.
Rheinkiesel g. (-s,-) : diamant faos g., diamant derc'haozel g., diamant dambrez g.
Rheinland n. (-s) : *das Rheinland*, Bro ar Roen b.
Rheinlande ls. : proviñsoù Traoñienn ar Roen ls.
Rheinländer g. (-s,-) : Roenad g. [*liester Roeniz*].
Rheinländerin b. (-,-nen) : Roenadez b.
rheinländisch ag. : ... Bro ar Roen, roenat.
Rheinland-Pfalz n. : Bro ar Roen-Palezelezh b.
Rheinpfalz b. (-) : *die Rheinpfalz*, ar Balezelezh roenat b.
Rheintöchter ls. : [mojenn.] merc'hed ar Roen ls.
Rheinwein g. (-s,-e) : gwin Traoñienn ar Roen g.
Rhenium n. (-s) : [kimiezh] reniom g.
Rheobase b. (-,-n) : [fizik] leiaread g., reobaz g.
Rheograf g. (-en,-en) / **Rheograph** g. (-en,-en) : [mezeg., benveg] reograf g. [*liester reografoù*].
Rheografie b. (-,-n) / **Rheographie** b. (-,-n) : [mezeg.] reografiezh b.
rheografisch ag. / **rheographisch** ag. : [mezeg.] reografek.
Rheologie b. (-) : [fizik] reologiezh b., beroniezh b.
rheologisch ag. : [fizik] reologeek, beroniell.
Rheometer n. (-s,-) : reometr g. [*liester reometroù*].
rheonom ag. : [tekn.] reonom.
rheophil ag. : [loen., louza.] froudkar.
Rheostat g. (-s/-en,-en) : [fizik] reostat g., redreizher g.
rheostatisch ag. : [fizik] reostatek.
Rheotaxis b. (-, Rheotaxen) : [bev.] gouerdrevn g., gouerdrevnegezh b.
Rhesus g. (-,-) / **Rhesusaffe** g. (-n,-n) : [loen.] rezuz g. [*liester rezuzed*], makak rezuz g. [*liester makaked rezuz*].
Rhesus-Antikörper g. (-s,-) : [bev.] antikorf rezuz g.
Rhesusfaktor g. (-s) : [mezeg.] rezuz g. [*liester rezuzoù*].
Rhesusfaktoren ls. / **Rhesussystem** n. (-s) : reizhiad rezuz b.
Rhetor g. (-s,-en) : [Henamzer] retor g., retour g.
Rhetorik b. (-) : dareulerezh g., dareulañ g., prezegouriezh b., prezegerezh g., helavarouriezh b., retorik g., helavaroniezh b.
Rhetoriker g. (-s,-) : retorikour g., darelour g., helavarour g., **rhetorisch** ag. : retorikel, helavarouriezhel, dareuladel ; *rhetorische Figur*, neuzenn brezeg b. ; *rhetorisch begabt*, helavar, helavar da brezeg, beget mat, teodet mat, teodet kaer, teodet dreist, lañchennet mat, latennet mat, latennet kaer, un teod helavar dezhañ, dilu a deod, ur c'haozeer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezegeer anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, un den a lokañs anezhañ, ur c'homzer flour anezhañ, un distager kaer anezhañ, ur beger mat anezhañ, un teod kaer a zen anezhañ, brokus a gomzoù, aes ha fraezh ar prezeg gantañ, ... a oar kaozeal brav.
Rheuma n. (-s) : remm g., katar-remm g., arwez-douar g., droug-izili g., poan-izili b., gwendr-red g. ; *an Rheuma leidend*, remmek ; *er leidet an Rheuma*, *er leidet unter Rheuma*, poaniañ a ra gant ar remm, arwezet eo, feret eo, remmet eo, ar remm (an arwez-douar, droug-izili, poan-izili) a zo gantañ, dalc'het eo gant ar remm (gant an arwez-douar), taget eo gant ar remm, brevet eo gant ar remm, tizhet eo gant ar remm, eñ a zo skoet poan-izili dezhañ, douget (techet) eo da gaout remm (arwez-douar), gwasket e vez gant ar remm, klañv eo gant ar remm, remmek eo ; *er leidet immer mehr unter Rheuma*, ar remm a grog ennañ muioc'h-mui, gwashaat a ra da boaniañ gant ar remm, kreskiñ a ra da boaniañ gant ar remm, poaniañ a ra gwazh-ouzh-gwazh gant ar remm, poaniañ a ra gwazh-âr-wazh gant ar remm, poaniañ a ra gwashoc'h-gwazh gant ar remm, poaniañ a ra gwashoc'h-

gwashañ gant ar remm, souriñ a ra da boaniañ gant ar remm ; *wenn ihm sein Rheuma zu schaffen machte*, pa veze an droug-izili o stourm outañ ; *diese neue Arznei hilft gegen Rheuma*, efedus eo an dramm nevez-se a-enep ar remm, mat eo al louzoù nevez-se ouzh ar remm, galloudus eo ar remed nevez-se ouzh ar remm ; *Rheuma hervorrufend*, remmus.

Rheumatiker g. (-s,-) : [mezeg.] remmeg g. [*liester* remmeien], den gant ar remm g., den remmet g., den arwezet g., den feret g.

Rheumatikerin b. (-,-nen) : [mezeg.] remmegez b., plac'h gant ar remm b., plac'h remmet b., plac'h arwezet b., plac'h feret b. **rheumatisch** ag. : [mezeg.] ... remm, ... ar remm, remmel ; *akutes rheumatisches Fieber*, remm lemm an arzoù g.

Rheumatismus g. (-s, Rheumatismen) : [mezeg.] remm g., katar-remm g., arwez-douar g., droug-izili g., poan-izili b., gwendr-red g. ; *sellit ouzh Rheuma*.

Rheumatologe g. (-n,-n) : [mezeg.] mezeg ar remm g., remmour g.

Rheumatologie b. (-) : [mezeg.] mezegiezh ar remm b., remmouriezh b.

Rheumatologin b. (-,-nen) : [mezeg.] mezegez ar remm b., remmourez b.

rheumatologisch ag. : [mezeg.] remmourel, ... ar remmouriezh.

Rhinencephalon n. (-s,-encephala) / **Rhinenzephalon** n. (-s,-enzephala) : [korf.] fronempenn g. ; *zum Rhinenzephalon gehörig*, froempennel.

Rhinitis b. (-, Rhinitiden) : [mezeg.] friad g., rinit g., rinitenn b.

Rhinologie b. (-) : [mezeg.] friouriezh b.

Rhinoplastik b. (-) : [mezeg.] friatelvadur g., friatelveiñ g.

Rhinovirus n./g. (-,-viren) : [mezeg.] rinoviruz g. [*liester* rinoviruzoù].

Rhinozeros n. (-/-ses,-se) : **1.** [loen.] frikorneg g. [*sellit ivez ouzh Nashorn*] ; **2.** [dre skeud.] makez penn leue g., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., mell baja g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [*liester* nouched], loñseg g. [*liester* loñseged], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], houpperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilampek g., pladoren b., den lifret g., penn-karn g., penn pout g., loukez g., kloukez g., patatezenn b., patoenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beg leue g., diskiant g., pennsod g.

Rhizoid n. (-s,-e) : [bev.] rizoid str., rizoidenn b.

Rhizom n. (-s,-e) : [louza.] korzenn-wrienn b., dangorz str., rizom g.

rhizomatisch ag. : rizomek.

Rhizopode g. (-n,-n) : [loen.] rizopod g. [*liester* rizopoded].

rhizopodisch ag. : rizopodel, rizopodek.

Rhizosphäre b. (-) : [bev.] rizosfer g.

rhizosphärisch ag. : [bev.] rizosferek.

Rhodesien n. (-s) : Rodezia b.

Rhodit n. (-s) : [kimiezh] rodit g.

Rhodium n. (-s) : [kimiezh] rodium g.

Rhododendron g./n. (-s, Rhododendren) : [louza.] brug-roz str., gwez-roz str., rododendron str., P. roz-doñdoñ str.

Rhodophyceæ ls. : [louza.] rodofikeged ls. [*stumm unan* rodofikeg g.].

Rhodos n. : Rodos b., Rodez b., enez Rodos b., enez Rodez b.

Rhombencephalon n. (-s) : [korf.] dregempenn g., melemenn g.

rhombencephalisch ag. : [korf.] dregempennek, melemennek.

rhombisch ag. : **1.** rombek, lankellek ; **2.** [mat.] romboidel.

Rhomboeder n. (-s,-) : [mat.] romboedr g., lankelldaleg g.

rhomboedrisch ag. : [mat.] romboedrek, lankelldalek.

rhomboid ag. : [mat.] romboidel.

Rhomboid n. (-s,-e) : [mat.] romboid g., kensturie g. [*liester* kensturiegoù].

Rhombus g. (-, Rhomben) : [mat.] lankell b., romb g. ; *der Rhombus und das Dreieck sind geometrische Figuren*, al lankell hag an tric'horn a zo anezho lunoù mentoniell, lunoù mentoniell eo al lankell hag an tric'horn.

Rhone b. (-) : [stêr] *die Rhone*, ar Ron g.

Rhotazismus g. (-) : [yezh., mezeg.] rotakegezh b.

Rhuys-Halbinsel b. (-) : *die Rhuys-Halbinsel*, gourenez Rewiz b.

Rhyolith g. (-s/-en,-el/-en) : [maenoniezh] riolit g.

Rhythmik b. (-) : **1.** dastalmegezh b., dastalmerezh g., dastalmoniezh b., luskegezh b., luskoniezh b. ; **2.** [bev., mezeg.] korvezegezh b. ; *ultradiane Rhythmik*, korvezegezh dreistdeziat b.

rhythmisch ag. : **1.** korvezek, luskek ; *rhythmische Gymnastik*, *rhythmische Sportgymnastik*, jiminas luskek g. ; **2.** [sonerezh] dastalmel, mentet, mentadet ; *rhythmisches Motiv*, tres dastalmel g. ; *rhythmisch gestalten*, mentañ, mentadiñ ; **3.** *rhythmisch pochend*, talmus.

rhythmisieren V.k.e. (hat rhythmisiert) : **1.** kelluskañ ; **2.** [sonerezh] mentañ, mentadiñ.

Rhythmus g. (-, Rhythmen) : **1.** lusk g., kellusk g., talm g. ; *Wachstumsrhythmus*, talm kreskiñ g. ; *Produktionsrhythmus*, talm kenderc'hañ g. ; *seinen eigenen Rhythmus gehen*, ganz nach seinem Rhythmus gehen, mont en e reol, mont d'e gamm, mont diouzh e gamm, mont war e gamm ; **2.** [skiantoù, bev., mezeg.] reollusk g., korvez b. ; *Herzrhythmus*, korvez kalon b. ; *biologischer Rhythmus*, korvez vevedel b., bevgorvez b. ; *ultradianer Rhythmus*, korvez dreistdeziat b. ; **3.** [sonerezh] dastalm g. ; *binärer Rhythmus*, dastalm daouel g.

Rhytidektomie b. (-) : [mezeg.] intentoù diroufennañ kroc'hen an dremm ls., diroufennadur kroc'hen an dremm g., diroufennañ kroc'hen an dremm g.

Ria b. (-,-s) : ria g., aber b., brech'h-vor b., [rannyezh. e brezhoneg] richer b. ; *Rias werden in der Bretagne Aber genannt*, e Breizh e vez graet aberioù eus ar riaoù.

Ribbon n. (-s,-s) : **1.** [Bro-Suis, lu] treuziad medalennoù g. ; **2.** [stlenn.] barrenn liezimplij b.

Ribisel b. (-,-n) [Bro-Aostria, louza.] kastilhez str., kastilhezenn b., kastrilhez str., kastrilhezenn b.

Riboflavin n. (-s) : [mezeg.] riboflavin g.

Ribonuklease b. (-) : [bev.] ribonukleaz g.

Ribonukleinsäure b. (-,-n) : [bev.] trenkenn ribonukleek b. ; *Boten-Ribonukleinsäure*, trenkenn ribonukleek kannad b. ; *Transfer-Ribonukleinsäure*, trenkenn ribonukleek treuzkas b.

Ribose b. (-,-n) : [bevgimiezh] riboz g. [*liester* ribozoù].

Ribosom n. (-s,-en) : [bev.] ribozom g.

ribosomal ag. : [bev.] ribozomek.

Ribovirus n./g. (-,-viren) : [bev.] riboviruz g.

Ribozym n. (-s,-e) : [bev.] ribozim g.

Richard g. : Richarz g. ; *Richard Löwenherz*, [roue Bro-Saoz] Richarz Kalon Leon g., Richarz Kentañ g., Richarz ar C'hentañ g.

Richtantenne b. (-,-n) : [skingomz] stign durc'haus g., stign hanroudek g.

Richtapparat g. (-s,-e) : [tekn.] ijinenn gwintañ b., ijinenn sonnañ b., ijinenn dresañ b.

Richtaufsatz g. (-es,-aufsätze) : [lu] bizerez b.

Richtbahnhof g. (-s,-höfe) : [lu] porzh-houarn kreizenniñ ha dasparzhañ g.

Richtbaum g. (-s,-bäume) : maout-Mae g., boked an ti nevez g. [*pa vez echu ar braslabourioù*], boked lein an ti nevez g., boked ar savadeg g.

Richtbeil n. (-s,-e) : dibennerez b., bouc'hal vourev b., bouc'hal dibennañ b.

Richtblei n. (-s,-e) : [tekn.] plomenn-skouer b., neudenn blom b., plom g.

Richtblock g. (-s,-blöcke) : pilgos ar bourev b., kef-lazh g.

Richtbogen g. (-s,-bögen) : [lu] gwareg dantek bukañ b., gwareg dantek bizañ b.

Richtcharakteristik b. (-) : [tekn.] hanroudegezh b.

Richte b. (-) : *etwas in die Richte bringen*, lakaat udb a-blom, lakaat udb war e zres, lakaat udb en e blom, lakaat udb en e sav, sevel udb en e blom, plomañ udb, dresañ udb, sonnañ udb, sonnaat udb, distouiñ udb, adsevel udb, troadañ udb, eeunañ udb, gwintañ udb, didortañ udb ; *aus der Richte kommen*, diheñchañ, kosteziañ, mont a-dreuz.

richten V.k.e. (hat gerichtet) : 1. gwintañ, sonnañ, dresañ ; *gerade richten*, plomañ, lakaat sonn, sonnañ, sonnaat, lakaat en e blom, lakaat war e zres, dresañ ; *den Dachstuhl richten*, lakaat koadaj an doenn en e blas, lakaat ar c'hoad war an ti ; *den Mast in die Höhe richten*, lakaat ar wern war he dres, lakaat sonn ar wern, plomañ (sevel) ar wern ; *seine Uhr richten*, lakaat e eurier en eur vat (en eur reizh).

2. [dre astenn.] durc'haat, treiñ, poentañ, bukañ, bantañ, eeunañ, skeiñ ; *das Geschütz auf (gegen) die Stadt richten*, poentañ (bukañ, bantañ, skeiñ) ar c'hanol war gêr, bantañ ar c'hanol a-enep kêr, eeunañ ar c'hanol war-du kêr, eeunañ ar c'hanol etrezek kêr ; *eine Waffe richten*, poentañ (bukañ, bantañ, eeunañ) un arm, lakaat un arm en e vant ; *er richtete sein Gewehr auf mich*, eeunañ a reas e fuzuilh war-du ennon (etrezek ennon), poentañ a reas e fuzuilh warnon, bantañ a reas e fuzuilh warnon, bukañ a reas e fuzuilh warnon, skeiñ a reas e fuzuilh warnon ; *den Lichtstrahl auf etwas (ak.) richten*, skeiñ ar bann-gouloù war udb, eeunañ ar bann-gouloù etrezek udb ; *ein Fernglas richten*, bukañ (poentañ) ul lunedenn ; *seine Aufmerksamkeit auf einen Gegenstand richten*, sein Augenmerk auf etwas (ak.) richten, kreizañ e evezh war udb, teuler evezh ouzh udb, sellet gant evezh ouzh udb, delc'her e evezh war udb, chom da gompren en udb, sellet pizh ouzh udb ; *die Segel (nach dem Winde) richten*, lakaat (treiñ, reizhañ) ar gouelioù diouzh ar roud-avel ; *den Kurs nach Süden richten*, skeiñ etrezek ar su (d'ar su, diouzh kostez ar su, war-zu ar su, etramek ar su, trema ar su), treiñ d'ar su (etrezek ar su, etramek ar su, trema ar su), ober hent etrezek ar su, pennañ war-zu ar su, pennañ war-du ar su, mont penn e su, durc'haat d'ar su, durc'haat trema ar su, durc'haat ouzh ar su ; *seine Schritte nach einem Ort richten*, kas e dreid war-zu udb, kas e gammedoù war-zu udb, mont war-zu udb, mont etrezek udb, mont etramek udb, mont davet udb, mont da-gaout udb, mont war-gaout udb, mont da-geñver udb, tennañ d'udb, tennañ war-du udb, skeiñ etrezek udb, skeiñ war-du udb, kavout e hent war-du udb, ober hent etrezek udb, durc'haat d'udb, durc'haat ouzh udb ; *die Augen gen Himmel richten*, sellet d'an nec'h, sellet war-zu an nec'h, sellet er vann, gorren e zaoulagad etrezek an oabl, sevel e zaoulagad trema an neñv ; *den Blick auf etwas (ak.) richten*, treiñ e selloù war-zu udb, treiñ e zaoulagad (e selloù) ouzh udb, sellet a-du udb, parañ e zaoulagad war udb, parañ e selloù ouzh udb ; *ich richtete meinen Blick auf sie*, va

lagad a baras warno, parañ a reas va selloù warno ; *sein Blick war starr auf mich gerichtet*, e selloù a blave warnon, e zaoulagad a bare warnon, e zaoulagad a chome paret warnon, chom a rae e lagad warnon, ne denne lagad ebet diwarnon, ne lame lagad ebet diwarnon, ne dec'he ket e zaoulagad diouzhin, derc'hel a rae e zaoulagad warnon, e selloù a bare warnon, sellet a rae a-bann ouzhin, sellet a rae a-bik ouzhin, sellet a rae par ouzhin, derc'hel a rae e zaoulagad par warnon, daoulagata a rae ac'hanon, ne zibare ket e zaoulagad diwarnon, ned ae ket e selloù diwarnon, ne dec'he ket e selloù diwarnon, e zaoulagad a oa a-spi ganiñ, e zaoulagad a oa a-spi warnon ; *das Wort an jemanden richten*, komz ouzh u.b., kaozeal ouzh u.b., mont ouzh u.b., toullañ kaoz ouzh u.b., klask kaozioù gant u.b. ; *ein Pferd rückwärts richten*, souzañ ur marc'h ; [relij.] *sein Herz zu Gott richten*, luskañ e galon trema Doue.

3. kas ; *eine Bitte an jemanden richten*, kas ur reked d'u.b., azgoulenn udb digant u.b. ; *eine Frage an jemanden richten*, ober ur goulenn ouzh u.b., sevel ur goulenn ouzh u.b. ; *noch einmal die gleiche Frage an jemanden richten*, adober e c'houlenn ouzh u.b., adsevel e c'houlenn ouzh u.b. ; [dre skeud.] *jemanden zugrunde richten*, rivinañ (diwadañ, diskar, distroadañ) u.b., kas u.b. d'ar baz, kas u.b. da raz, kas u.b. da baour, lakaat u.b. war an douar noazh, kas u.b. war ar plaen, lakaat u.b. war an noazh, lakaat (teuler, kas) u.b. war an teil, kas u.b. da get (da neuz, d'e gollidigezh) ; *er hat seine Gesundheit zugrunde gerichtet*, graet en deus diouzh kleñvel, distreset (findaonet, foeltret, diskaret, drastet, distrujet, gwallgaset, fritet, euvret, rivinet) en deus e yec'hed, lakaet en deus e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ en deus graet, graet en deus gaou ouzh e yec'hed, kollet en deus e yec'hed (Gregor).

4. mont diouzh, en em ober diouzh, ober diouzh, lakaat da genglotañ, keidañ ; *seine Ausgaben nach seinen Einnahmen richten*, ober dispignoù diouzh e c'hounidoù, ober e zispign diouzh e c'hounidigezh, reizhañ e zispign diouzh e c'hounidigezh, lakaat e ouel diouzh e avel, ober e samm diouzh e dorchenn, ober e lenn diouzh e drezenn ; *man sollte seine Ausgaben nach seinen Einnahmen richten*, diouzh e aez eo kas ar saout er-maez, diouzh an aez eo kas ar saout er-maez, nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezet ket kalz, ar paour a vank dezhañ malañ munut, bez' e ranker ober an eured gant ar pezh a dud 'zo ; *die Produktion nach der Nachfrage richten*, keidañ (reizhañ) ar c'henderc'h diouzh ar goulenn, keidañ (reizhañ) ar c'henderc'h ouzh ezhommoù ar marc'had.

5. aozañ, kempenn, prientiñ, renkañ, reizhañ ; *den Tisch richten*, staliañ (sterniañ) an daol, lakaat (servijañ) an daol (Gregor) ; *alles für den Empfang richten*, prientiñ pep tra evit an degemer, lakaat an traoù e par evit an degemer, reizhañ pep tra a-benn an degemer ; *etwas ins Werk richten*, boulc'hañ udb, lakaat udb war ar stern, lakaat udb war ar billig, reiñ lañs d'udb.

6. *jemanden richten*, a) barn u.b. ; *nach seinen Werken gerichtet werden*, *nach seinen Taten gerichtet werden*, bezañ barnet hervez e oberoù ; b) lakaat u.b. d'ar marv.

V.gw. (hat gerichtet) : *über jemanden richten*, barn u.b., en em lakaat da varner war u.b. ; *ich habe nicht über ihn zu richten*, n'eo ket din-me da varn anezhañ, n'emañ ket e dalc'h ganin (n'emañ ket em c'herz) barn anezhañ.

Anv-gwan verb **gerichtet** : 1. durc'haet, troet ; *die Bildung ist auf die volle Entfaltung der menschlichen Persönlichkeit gerichtet*, pal an deskadurezh eo peurziorren personelezh mab-den ; 2. [tekn.] *gerichtetes Licht*, luc'h hanroudek g.

V.em. : **sich richten** (hat sich (ak.) gerichtet) : 1. *sich in die Höhe richten*, [savadur, menez] bezañ sonn en e sav, bezañ

gwintet en aer, sevel, mont en e sav ; *die Schlote richten sich in den Himmel*, siminalioù al labouradegoù a zo gwintet en aer.

2. mont diouzh, en em ober diouzh, ober diouzh, reizhañ e emzalc'h diouzh ; *Sie müssen sich danach richten*, ret e vo deoc'h mont diouzh an dra-se, ret e vo deoc'h en em ober diouzh (gant) an dra-se ; *sich nach jemandes Wünschen richten*, reiñ pep tra d'u.b. diouzh e c'hoant, ober diouzh mennozh u.b., ober diouzh c'hoant u.b., ober udb da c'houst u.b., mont diouzh c'hoant u.b., ober en (diouzh) diviz u.b. (Gregor) ; *sich nach einem Standart richten*, kemer udb da stalon, en em skoueriañ diouzh ur stalon, kemplegañ d'ur stalon ; *ich habe mich nach ihm gerichtet*, graet em boa egistañ (diouzh e skouer, diouzh e lavar, diouzh e ziviz, dioutañ), graet em boa e lavar, kemeret em boa anezhañ da skouer, kemeret em boa skouer dioutañ (diwarnañ), tennet em boa skouer dioutañ, heuliet em boa e skouer, reizhet em boa va emzalc'h diouzh e hini ; *sich nach der Mode richten*, ober diouzh ar c'hiz, mont da heul ar gizioù nevez, mont da heul ar modoù nevez, mont diouzh ar c'hiz, mont gant ar c'hiz, mont da heul ar c'hiz ; [yezh.] *sich nach dem Hauptwort richten*, bezañ displeget hervez (diouzh) an anv-kadarn, bezañ troet hervez (diouzh) an anv-kadarn, kemer merk an anv-kadarn, bezañ lakaet da genglotañ gant an anv-kadarn ; [polit.] *sich nach jemandem (nach etwas) richten*, en em steudañ diouzh u.b. (diouzh udb).

3. parañ ; *mein Blick richtete sich auf sie*, va lagad a baras warno.

4. sellet ouzh, talvezout ; *gegen wen richtet sich diese Anspielung* ? evit tagañ piv eo ar c'homzoù distroet-se ? da biv e talvez ar c'homzoù distroet-se ? da biv eo ar c'homzoù distroet-se ? ; *die Frage richtet sich an Sie*, ar goulenn-se a sell ouzhoc'h (a dalv deoc'h, a zo evidoc'h, a zo deoc'h).

5. mont a-enep, teurel ar bec'h war, tamall, tagañ ; *das Buch richtet sich gegen soziale Missstände*, al levr a dag direizhamantoù kevredigezhel 'zo.

6. [lu] mont war-renk, en em lakaat war-renk ; *richt 't euch ! a-renk !*

Richten n. (-s) : dirc'hadur g., bizañ g., bukañ g., bukerzh g.

Richter g. (-s,-) : **1.** barner g., reizhaouer g. ; *die Richter und die Anwälte*, an dud a lezenn ls. ; *ein strenger Richter*, ur barner strizh g., ur barner tenn g. ; *stellvertretender Richter, nebemamtlicher Richter, Ersatzrichter*, eilbarner g. ; *Richter im summarischen Verfahren, Richter im Verfahren des vorläufigen Rechtsschutzes*, barner an daveidigezhioù g. ; *den Richter anrufen*, mont da-gaout ar barner ; *jemanden vor den Richter bringen*, sevel ur prosez ouzh u.b., poursuiñ u.b. dirak al lez-varn, kas u.b. dirak al lez-varn, kas u.b. dirak ar barner, prosezañ ouzh u.b., prosezañ u.b. ; *die Zuständigkeit eines Richters ablehnen*, skoniñ kembeli ur barner, en em zigareziñ ag ul lez ; *sich zum Richter machen, sich zum Richter aufwerfen, sich zum Richter aufspielen*, en em lakaat da varner, en em dremen da varner ; *oberster Richter*, pennvarner g. ; *seine Richter erweichen*, gounit kalon e varnerien, teneraat e varnerien, teneraat kalonoù e varnerien, blotaat kalonoù e varnerien, gwakaat kalonoù e varnerien, touch kalonoù e varnerien, boukaat kalonoù e varnerien, gounit e varnerien ; *ein Richter, der einen Verbrecher für unschuldig erklärt, spricht sich selbst sein Urteil*, barner a zidamall torfed a zo e-unan en em varnet ; **2.** [sport] *Schiedsrichter*, tredeog g. ; *Linienrichter*, tredeog ar wrimenn g., tredeog al linenn g. ; **3.** [relij., Doue] *der oberste Richter, der höchste Richter*, ar Barner bras g.

Richteramt n. (-s,-ämter) : **1.** barnelezh b. ; **2.** karg a varner b.

Richterin b. (-,-nen) : barnerez b., reizhaouerez b.

richterlich ag. : barnerezhel, lezvarnel, ... barn, ... barnerezh, ... barnedigezh ; *richterliche Kontrolle*, evezhierezh lezvarnel g. ; *richterliche Gewalt*, galloud barn g., galloud barnerezhel g. ; *ein richterliches Amt ausüben*, bezañ en ur garg a varner, bezañ barner diouzh e garg. ; *richterliche Entscheidung, richterliche Entscheidung*, disentez barnerezh b., barnadenn b., devarn b. ; [Bro-Suis, gwir] *richterlicher Augenschein*, gweled-barn g.

Richtermütze b. (-,-n) : kaskenn b.

Richterrecht n. (-s) : gwir devarnadurezhel g.

Richterschaft b. (-) : korf ar varnourien g., ar varnerien ls., ar varnouriezh b.

Richterskala b. (-) : [seismologiezh] skeul Richter b. ; *eine Magnitude von 6,7 auf der Richterskala*, kreñvder 6,7 war skeul Richter g.

Richterspruch g. (-s,-sprüche) : devarn b., barnedigezh b., setañs b.

Richterstand g. (-s) : **1.** barnelezh b. ; **2.** korf ar varnourien g., ar varnerien ls., ar varnouriezh b. ; *Priester- und Richterstand*, paotred o saeoù du ls.

Richterstuhl g. (-s,-stühle) : kador-varn b.

Richtfehler g. (-s,-) : fazi bukañ g., fazi bizañ g.

Richtfest n. (-es,-e) : fest an ti nevez b./g. [*pa vez echu ar braslabourioù*], fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b.

Richtfeuer n. (-s,-) : [merdead.] tour-tan g., letern b.

Richtfunk g. (-s,-e) : **1.** bann hertzel g. ; **2.** [skingomz] adkaser g.

Richtfunkantenne b. (-,-n) : [skingomz] stign dirc'haus g., stign hanroudek g.

Richtfunkstrecke b. (-,-n) / **Richtfunkverbindung** b. (-,-en) : hordennad hertzel b.

Richtgeschwindigkeit b. (-,-en) : tizh erbedet g., tizh aliet g.

Richtglas n. (-es,-gläser) : buker g., hesteuder g.

Richtobel g. (-s,-) : rabot bras g., verlop g.

richtig ag. : **1.** mat, reizh, reizhek, just, dik, rik, gwir, gwiriek, real, difazi, resis, pervezh ; *alles an seinen richtigen Platz stellen*, lakaat pep tra en e renk, lakaat pep tra en e blas, renkañ pep tra en e blas, lakaat pep tra war e rez, lakaat an traoù war o rez, lakaat an traoù war o zu, lakaat an traoù en o rez, lakaat an traoù kempenn, lakaat an traoù a-blaen ; *der richtige Weg*, an hent mat g. ; *er fährt in die richtige Richtung*, mont a ra war an tu mat ; *teilweise richtig, zum Teil richtig*, damwir, gwir evit ul lod, gwir evit un darn ; *der richtige Mann (der Richtige)*, an den reizh g. ; *sein richtiger Name*, e anv mat g., e anv gwirion g., e wir anv g., e anv reizh g. ; *richtiges Gewicht*, pouez rik g., pouez reizh g., pouez real g., pouez just g. ; *das richtige Gewicht haben*, pouezañ just ; *etwas für richtig halten, etwas für richtig aufnehmen, etwas als richtig annehmen, etwas als richtig hinnehmen, etwas als richtig anerkennen*, kemer udb da wir, degemer udb da wir ; *es ist noch nicht die richtige Zeit, um Bäume zu pflanzen*, n'emañ ket c'hoazh ar c'houlz da blantañ gwez, n'emañ ket c'hoazh ar mare da blantañ gwez, n'emañ ket c'hoazh ar c'houlz vat evit plantañ gwez ; *so ist's richtig*, mat e giz-se, dispar, dreist eo, se 'zo dreist ! ; *er fand die richtigen Worte*, komz a reas just, kavout a reas ar gerioù dik ; *wir haben das richtige Wetter für unseren Spaziergang erwischt*, ne vo ket divalav deomp mont da bourmen gant an amzer a ra ; *richtig oder falsch* ? gwir pe c'haou ? ; *ist das richtig* ? daoust ha gwir eo ? daoust ha reizh eo ? ; *das ist richtig* ! gwir eo ! se 'zo gwir ! e-giz-se emañ ! a-du ! emaoch ganti ! gwir a-walc'h a lavarit ! hemañ avat a zo gwir ! n'eo ket gaou a lavarit ! reizh eo ! se 'zo just ! evel-se krak ! ; *das ist ebenfalls richtig*, ken gwir all eo ; *das ist nicht richtig*, faos eo !

se 'zo faos ! n'eo ket gwir ! ; *richtig liegen*, bezañ ar gwir gant an-unan, bezañ ar wirionez gant an-unan, kaout rezon, bezañ ganti ; *Sie liegen richtig*, emaoch ganti, ar wirionez a zo ganeoc'h, ar gwir a zo ganeoc'h, rezon hoc'h eus, rezon eo deoc'h soñjal an dra-se ; *es wäre nicht richtig zu sagen, dass ...*, gaou e vefe lavaret e ... ; *er ist nicht ganz richtig*, mont a ra e spered un tamm digantañ, c'hoari a ra un tammig gant e voned, kranked bihan a zo en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket holl e spered gantañ, kollet eo e spered un tammig gantañ, kollet eo e benn gantañ, darnkollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra un tammig gant e dog, cheñchet eo warnezhañ, tec'het eo e spered, skañvaet eo e spered, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, hennezh a vank ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiaid dezhañ, paket en deus anezho, kollet eo e sterenn gantañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, aet eo ganto, un tammig droch eo, hennezh a zo tapet war ar portolof, laban eo, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus un tamm eus e yod gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus an hanterig eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz.

2. gwir, gwirion, a-feson ; *er versteht es, sich mit den richtigen Mitarbeitern zu umgeben*, hennezh a oar bodañ kenlabourerien a-feson en-dro dezhañ ; *aus ihm ist ein richtiger Mann geworden*, pelloc'h ez eus ur gwaz anezhañ, deuet eo da vezañ un den, deuet eo da zen, savet eo da zen ; *ein richtiger Winter*, ur goañv a-feson g., ur gwir c'hoañv g. ; *ein richtiger Münchner*, ur gwir Vünchenad g., ur Münchenad penn-kil-ha-troad (leizh an neud, leizh ar gudenn, hed an neudenn), ur Münchenad kentañ troc'h g., ur Münchenad glez g., ur Münchenad gwirion g.

Adv. : reizh, a-reizh, just ; *die Uhr geht richtig*, an eurier a ro an eur rik, d'an eur vat emañ an eurier, mat emañ an eurier, diskouez a ra an eurier an eur vat, just eo an eurier, an eurier a labour mat ; *richtig schreiben*, skrivañ reizh, skrivañ difazi ; *richtig singen*, kanañ reizh, kanañ just, kanañ kaer, bezañ reizh e vouezh ; *etwas richtig einschätzen*, prizout udb diouzh ma talvez, istimañ udb d'ar just (Gregor), prizout udb evel ma'z eo dleet, prizout udb reizh, skeiñ eeun, skeiñ mat ; *den Wert einer Sache nach Augenmaß annähernd richtig abschätzen*, skeiñ damdost ; *wir hatten uns noch nicht richtig hingesetzt, da fuhr der Zug ab*, ne oamp ket forzh azezet ma tiloc'has an tren, ne oamp ket azezet mat ma tiloc'has an tren, ne oamp ket c'hoazh peurazezet ma tiloc'has an tren ; *meine Wäsche war noch nicht richtig trocken*, va linselioù ne oant ket kras a-walc'h ; *richtig messen*, muzuliañ just ; *ich tue es, wie ich es für richtig halte*, ober a ran diouzh va santimant ; *tue es so, wie du es für richtig hältst*, gra hervez da faltazi, gra diouzh da vod, gra diouzh da santimant ; *Irrtümer richtig stellen*, reizhañ fazioù, reishaat fazioù ; *erneut richtigstellen*, adreizhañ ; *er hat es richtig beurteilt*, reizh eo e varn ; *richtig handeln*, ober mat, ober an dra reizh ; *mach die Tür richtig zu*, serr kloz an nor, serr mat an nor ; *er weiß, wie man es richtig macht*, an neuz en deus, an tu en deus, gouzout a ra ar stek d'en ober, ar stek d'en ober en deus ; *gerade richtig ankommen*, *gerade richtig eintreffen*, degouezhout e koulz vat, degouezhout e koulz brav, degouezhout mat, dont e ratre, degouezhout krak d'ar c'houlz, dont d'e goulz, dont d'e vare, erruout e poent hag en amzer, erruout e poent hag e mare, erruout mat, degouezhout pa zere, erruout pa vez ret, degouezhout krak d'ar poent, erruout d'an ampoent, degouezhout a-blom, P. degouezhout ku-ha-ka ; *das Feuer will nicht richtig brennen*, neuz fall a zo gant an tan, un

neuz fall en deus an tan, gwall zisterik eo an tan, pikous eo an tan, ourzal a ra an tan, ar c'hreizh tan-se ne grog ket mat, ar c'hreizh tan-se ne c'houlenn ket kregiñ.

Richtigbefund g. (-s) : dikted b. ; *die Bilanz nach Richtigbefund genehmigen*, diskleriañ dikted ar c'hontoù.

Richtige(r) ag.k. g./b. : *der Richtige*, an den reizh g. ; *an den Richtigen geraten*, *an den Richtigen kommen*, kaout e goulz, kavout maneg diouzh e zorn, kavout harp d'e gern, kavout avel a-benn, kavout u.b. evit an-unan, kavout e bar (e gen barrek, unan hag a zo gouest d'an-unan, unan a zo gouest eus an-unan, unan barrek evit an-unan), kavout unan mestroc'h d'ober eget an-unan, kavout unan mestroc'h eget an-unan, kavout unan barrekoc'h eget an-unan ; [pried] *den Richtigen finden*, kavout botez d'he zroad, [dre fent] kavout troad d'he botez ; *die Richtige finden*, kavout botez d'e droad ; *sie hat den Richtigen gefunden*, kavet he deus botez d'he zroad, [dre fent] kavet he deus troad d'he botez.

Richtige(s) ag.k. n. : *das Richtige*, an dra reizh g. ; *das ist das Richtige*, kentañ (kuitañ, reishañ, gwellañ, furañ) tra d'ober eo, kuitañ d'ober eo, kuitañ mad d'ober eo.

richtiggehend ag. : **1.** [eurier] ... a ro an eur rik, ... a zo d'an eur vat, ... a ziskouez an eur vat, ... a zo just ; **2.** P. reizh, gwirion, a-feson, a-zoare, evel ma'z eo dleet, evel ma faot.

Adv. : P. e pep reizhfurm, en dailh hag en doare ma'z eo ret, evel ma'z eo dleet, evel ma faot, evel a faot, evel eo dleet, evel ma tere, ent prop, e doare, a-zoare, a-feson, sklaer, splann, a-dailh, hetus / a c'hoari gaer / kaer / brav ha kempenn (Gregor), brav ha prop ; *sie haben mich richtiggehend betrogen*, paket brav on bet ganto, toazet brav on bet ganto, kaotet ha peget on bet prop ha brav ganto, bratellet on bet prop ha kempenn ganto, devet brav on bet ganto.

Richtigkeit b. (-) : **1.** reizhded b., reizhder g., reishted b., reishter g., reizhidigezh b., dikted b., rikelezh b., gwirionded b., gwirigezh b., kewirded b. ; „für die Richtigkeit der Abschrift“, „eild testeniet kewir“ ; *die Richtigkeit einer Rechnung anerkennen*, diskleriañ dikted ur gont ; *grammatische Richtigkeit*, gramadeglezh b. ; *es hat seine Richtigkeit, damit hat es seine Richtigkeit*, kanteizh eo, war o reizh emañ an traoù, en o reizh emañ an traoù, emañ an afer war he reizh, reizh eo an afer, emañ an afer evel ma tle bezañ ; **2.** kantraded b., perzhegezh b.

richtigstellen V.k.e. (hat richtiggestellt) : reizhañ, reishaat, difaziañ ; *Irrtümer richtigstellen*, reizhañ fazioù.

richtigstellend ag. : ... reizhañ.

Richtigstellung b. (-,en) : reizhadenn b., eeunadenn b., reizhidigezh b., reizherezh g., reizhadur g., destiañ g. ; *neue Richtigstellung*, adreizhadenn b., adreizhañ g.

Richtkanonier g. (-s,-e) : [lu] buker g., bizer g.

Richtkorn n. (-s,-körner) : [arm] biz b., kouch g.

Richtkranz g. (-es,-kränze) : kurunenn vleunioù evit lidañ diwezh ar braslabourioù war ur savadur b., maout-Mae g., boked ar savadeg g., boked lein an ti nevez g.

Richtkreis g. (-es,-e) : [tekn.] kornventer g., goniometr g., kelc'h bizañ g.

Richtlatte b. (-,-n) : reolenn vañsonat b., reolenn vañsoner b., reol ar mañson b.

Richtlinie b. (-,-n) : linenn stur b., sturienn b., sturiad g., sturiadur g., kemennadur g., kemenn g., kemennadurezh b. ; *Richtlinien*, kiminiadezh b., kelennoù a ranker heuliañ ls.

Richtmaschine b. (-,-n) : [tekn.] plaenerez b. [*liester* plaenereziou].

Richtmaß n. (-es,-e) : skouer b., stalon g., daveer g.

Richtmikrofon n. (-s,-e) : klevell hanroudek b., mikrofon durc'haus g., mikrofon durc'hadurel g.

Richtmünze b. (-,-n) : [moneizoniezh] pezh skouer g.
Richtplatz g. (-es,-plätze) : chafod g., lazha g., lec'h ma lakaer d'ar marv ar re gondaonet g.
Richtpreis g. (-es,-e) : priz dave g.
Richtpunkt g. (-s,-e) : poent dave g., spisverk g.
Richtscheit n. (-s,-e) : reolenn vañsonat b., reolenn vañsoner b., reol ar mañson g.
Richtschnur b. (-,-schnüre) : 1. kordenn-rezañ b., linenn b. ; 2. [dre skeud.] linenn stur b., sturienn b., neudenn vlein b., kiminiadezh b., kelennoù a ranker heuliañ ls., reizhenn b., pennreolenn b., pennstur g., pennvennozh g., pennlinenn b., dezverk barn g.
Richtschütze g. (-n,-n) : [lu] bizer g., buker g.
Richtschwert n. (-s,-er) : kleze ar bourev g., kleze dibennañ g.
Richtstrahl g. (-s,-en) : 1. hordennad hertzel b. ; 2. bann spislec'hiañ g., bann emlec'hiañ g.
Richtstätte b. (-,-n) : chafod g., lazha g., lec'h ma lakaer d'ar marv ar re gondaonet g.
Richtstück n. (-s,-e) : [moneizoniezh] pezh skouer g.
Richttag g. (-s,-e) : deiz al lakidigezh d'ar marv g.
Richtung b. (-,-en) : 1. tu g., tuadur g., tuad g., arroud g., roud g., roudenn b., durc'hadur g., penn g. ; . *in Richtung Berlin, Richtung Berlin*, war-zu (war-du, etrezek, da-gaout, war-gaout, da-geñver, trema, etramek) Berlin, sa Berlin, a-du Berlin, a-du gant Berlin ; . *er fährt Richtung Brest*, mont a ra war-zu Brest, ober a ra hent etrezek Brest, ober a ra hent war-zu Brest, pennañ a ra war-zu Brest, durc'haat a ra da Vrest, durc'haat a ra ouzh Brest, heñchañ a ra war-zu Brest, skeiñ a ra war-zu Brest, teuler a ra war-zu Brest, tennañ a ra war-zu Brest ; . *er kommt aus Richtung Berlin*, dont a ra diwar-du (diwar-zu, diouzh tu) Berlin, dont a ra diwar-gaout Berlin, dont a ra diouzh kaout Berlin, dont a ra eus kaout Berlin ; . *er fährt in die falsche Richtung*, mont a ra war an tu fall ; . *er fährt in die richtige Richtung*, mont a ra war an tu mat ; . *er fährt in die verkehrte Richtung*, mont a ra a-vestu, mont a ra war an tu gin ; . *er zeigte in die Richtung, aus der wir gekommen waren*, astenn a reas e vrec'h etrezek an tu ma oamp deuet ; . *das Dorf liegt weiter Richtung Leipzig*, emañ ar gêriadenn en ambroug da Leipzig ; . *aus östlicher Richtung kommen*, dont diwar-zu ar reter, dont diouzh ar reter ; . *der Wind kommt aus östlicher Richtung*, an avel 'zo reter ; . *der Wind blies ständig aus der gleichen Richtung*, chomet e oa an avel er memes arroud ; . *Richtung, aus der der Wind kommt*, toull an avel g. ; . *die Richtung wechseln, die Richtung ändern*, cheñch tu, cheñch hent, cheñch roud, treiñ diwar e hent, diheñchañ, en em dreiñ da vont war un tu all ; . *in dieser Richtung*, war an tu-se ; . *in die entgegengesetzte Richtung gehen*, mont a-vestu, mont etrezek an tu enep, mont war an tu gin ; . *in Richtung Sonnenuntergang wandern*, kerzhet a-vat gant an heol ; . *in Richtung Sonnenaufgang wandern*, kerzhet a-enep d'an heol, kerzhet en eskemm d'an heol ; . *in nur eine Richtung verlaufend, ... unrout, unroutdek* ; . *in beiden Richtungen befahrbare Straße*, hent daoudo g. ; . *in allen Richtungen*, drehol - da bep lec'h - dre bep lec'h - war bep tu - tu-mañ, tu-hont - amañ-hag-ahont - dre gleuz ha garzh - a-hed hag a-dreuz - hed ha treuz - treuz ha hed - a-dreuz hag a-hed - a-dreuz hag a-benn ; . *aus allen Richtungen*, eus pep lec'h, eus forzh pelec'h, eus a bep tu, a bep tu, a bep hent, a bep lec'h, a-hed hag a-dreuz ; . *seine Haare stehen in allen Richtungen ab*, sevel a ra diroll e reun war e benn, diroll a-bik emañ e vlev war e benn, houpiñ diroll a ra e vlev en e benn, sevel a ra diroll e vlev war e benn, hirisiñ diroll a ra e vlev ar e benn, sevel a

ra diroll e reun en e benn, diroll e sav e vlev a-bik en e benn ; . *eine Richtung einschlagen*, skeiñ war-du ul lec'h bennak, tennañ war-du ul lec'h bennak, teuler war-du ul lec'h bennak, mont etrezek ul lec'h bennak, ober hent etrezek ul lec'h bennak, mont etramek ul lec'h bennak, mont da-geñver ul lec'h bennak, en em dreiñ da vont war un tu bennak ; . *eine falsche Richtung einschlagen*, mont gant (skeiñ war) un hent fall, mont war an tu fall, faziñ diwar an hent, faziñ, faziñ war an hent / saouzaniñ war an hent (Gregor), faziñ diwar an hent, mont e gaou, saouzaniñ en hent, ezaouiñ, divarchiñ a-ziwar an hent ; . *in welche Richtung (in welcher Richtung) ist er gefahren ?* petore roud eo aet ? etrezek pelec'h eo aet ? etrezek men eo aet ? ar-zu men eo aet ? war beseurt tu eo aet ? pe war zu eo aet ? ; . *welche Richtung hat er eingeschlagen ?* war be du eo aet ? war be du eo troet ? war be du eo en em droet da vont ? pe du eo aet ? pe war zu eo aet ? pe war du eo aet ? war belec'h eo aet ? war beseurt tu eo aet ? petore roud eo aet ? etrezek pelec'h eo aet ? etrezek men eo aet ? ar-zu men eo aet ? ; . *um zu wissen, welche Richtung sie eingeschlagen hatten*, evit gouzout e pe du e troc'hent ; . *der Wind hat die Richtung gewechselt*, troet eo an avel, cheñchet en deus an avel e roud, en em droet eo an avel da vont en un arroud all ; . *wenn der Wind aus dieser Richtung weht, muss die Tür geschlossen bleiben*, ouzh ar roud-avel-mañ e rank an nor bezañ serret ; . *wenn der Wind aus dieser Richtung weht, bedeutet das Regen*, gant ar roud-avel-se eur sur da gaout glav ; . *aus welcher Richtung weht der Wind ?* pelec'h emañ an avel ? penaos emañ an avel ? eus pelec'h e teu an avel ? peban e teu an avel ? e pe roud emañ an avel ? e pe roudenn emañ an avel ? eus pe du e teu an avel ? diwar-gaout pelec'h emañ an avel ? ; . *vorgeschriebene Fahrtrichtung*, tu tremen ret g., tu ret g., hent nemetañ g. ; [panelloù hent] . „alle Richtungen“, „da bep tu“, „da bep lec'h“ ; . „andere Richtungen“, „da lec'h all“ ; . *jemanden in die falsche Richtung führen*, diheñchañ u.b., dougen u.b. da faziñ (Gregor), faziñ u.b., kas u.b. war an hent fall, diroudañ u.b., lakaat u.b. da faziñ, ezaouiñ u.b., saouzaniñ u.b., divarchiñ u.b. eus an hent, disturiañ u.b. ; . *auf offener See wiesen ihnen die Sterne die Richtung*, ar stered o c'helenne pa vezent war ar mor, ar stered o levie pa vezent war ar mor, ar stered a verke o hent dezho pa vezent war ar mor, en em heñchañ a raent diouzh ar stered pa vezent war ar mor ; . *Richtung (Lage) einer Wohnung*, durc'hadur ur ranndi g. ; . *in der gleichen Richtung wie*, a-du gant, a-vad gant, war an hevelep tu hag ; . *etwas in Richtung Sonne bewegen*, treiñ udb a-vad gant an heol ; [merdead.] . *die Richtung plötzlich ändern*, livardiñ.
2. spered g., linenn stur b. ; . *die ganze Richtung passt uns nicht*, ar spered dre vras a zisplij deomp, al linenn stur dre vras a zisplij deomp.
3. luskad g., tuad g. ; . *literarische Richtung*, luskad lennegel g. ; . *anwesend waren Politiker jeder Richtung*, eno e oa politikourien a bep liv.
4. [mat., fizik] durc'hadur g., roud g. ; . *eine Gerade mit einer Richtung versehen*, durc'haat un eeunenn ; . *zwei Vektoren mit gleicher Richtung haben entweder gleiche oder entgegengesetzte Orientierung*, div sturiadell gant an hevelep roud a zo dezho pe an hevelep tu pe daou du enep. ; . *Richtung und Orientierung, Richtung und Richtungssinn*, roud ha tu [pep roud a zo dezhañ daou du enep] ; . *Richtung, in der eine Kraft wirkt*, roud gwerediñ un nerzh g. ; . *Kraft, deren Richtung der Bewegungsrichtung entgegengesetzt ist*, nerzh herzel g.
richtunggebend ag. : [lenn., polit.] ... a ro an ton, levezonus.
Richtungsanzeiger g. (-s,-) : blinker g.

Richtungsänderung b. (-, -en) : cheñchamant tu g., cheñchamant hent g., cheñchamant roud g. ; [merdead.] *plötzliche Richtungsänderung*, livard g.

Richtungsbestimmung b. (-, -en) : termenadur an durc'hadur g., kornventouriezh b. ; *drahtlose Richtungsbestimmung*, goniometriezh diorjal b., kornventouriezh diorjal b.

Richtungsfahrbahn b. (-, -en) : [gourhentoù] sol g.

Richtungshörer g. (-s, -) : ardivink spiselec'hiañ dre ar sten g.

Richtungskampf g. (-s, -kämpfe) : [polit.] stourm evit ul linenn stur g., stourm evit ul linenn bolitikel g., stourm politikel etre ar redennoù g.

Richtungskreisel g. (-s, -) : c'hwelgompas g.

richtungslos ag. : hep pal resis.

Richtungspfeil g. (-s, -e) : bir henchañ g., saezhenn henchañ b.

Richtungspunkt g. (-s, -e) : poent dave g., spisverk g.

Richtungsschild n. (-s, -er) : panell heñchañ b.

Richtungssinn g. (-s, -e) : [mat., fizik] tu g. ; *Richtung und Richtungssinn*, roud ha tu [pep roud a zo dezhañ daou du enep].

Richtungsstreit g. (-s, -e) : [polit.] stourm evit ul linenn stur g., stourm evit ul linenn bolitikel g., stourm politikel etre ar redennoù g.

richtungsweisend ag. : [lenn., polit.] ... a ro an ton, levezonus.

Richtungszeiger g. (-s, -) : panell henchañ b.

richtungweisend ag. : troet war-zu an dazont, troet war-zu an hent da zisoc'h ; *Laennec war richtungsweisend für die Medizin*, Laeneg a zigoras an hent d'ar vezegiezh amez.

Richtverbindung b. (-, -en) : eread hertzel g., liamm diorjal g.

Richtvorrichtung b. (-, -en) : reizhiad vizañ b., reizhiad vukañ b.

Richtwaage b. (-, -n) : live g., live dre glogorenn g., live dre zour g., live-mañsoner g.

Richtweg g. (-s, -e) : hent-treuz g., treuzhent g.

Richtwert g. (-s, -e) : gwerzh dave g.

Richtwirkung b. (-, -en) : hanroudegezh b. ; *Antenne mit Richtwirkung*, stign hanroudek g.

Richtzahl b. (-, -en) : [mat.] isverk g.

Ricke b. (-, -n) : [loen.] yourc'hez b.

Riech- : ... c'hweshael, ... ar c'hwesha.

riechbar ag. : ... a c'heller c'hwesha, ... a c'heller c'hweshaat, ... en deus c'hwezh, ... c'hwezh gantañ.

riechen V.gw. (roch / hat gerochen) : 1. sevel ur c'hwezh bennak diwar an dra-mañ-tra, leuskel ur c'hwezh bennak, dont ur c'hwezh bennak diouzh an dra-mañ-tra, teurel ur c'hwezh bennak, teurel c'hwezh, kaout c'hwezh, blaziñ, blasaat, kas un aezhenn bennak, teurel un aezhenn bennak ; *es riecht gut*, frondiñ a ra, frondiñ a ra c'hwek, c'hwezh vat a zo ganti (gant kement-se), kement-se a daol c'hwezh vat, an dra-se en deus madelezh, mouezh mat a zo gant an dra-se, an dra-se a zo a vouezh mat ; *das riecht appetitlich*, ur vogedenn a sav diwar ar meuz-se ; *streng riechen*, bezañ c'hwezh ar put gant an dra-mañ-tra, bezañ c'hwezh an trenk gant an dra-mañ-tra ; *ekelhaft riechen*, gwallvlazañ, fallvlaziñ, mouezhañ ; *es riecht bestialisch hier*, c'hwezh ar gouez a zo amañ ; *ich finde, hier riecht es übel*, c'hwezh fall a glevan ; *das riecht scheußlich*, *das riecht widerlich*, mouezh spontus a zo gant an dra-se, c'hwezh ar mil matañ tra 'zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se ! ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo gant an dra-se ! c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh flaer, c'hwezh an diaoul) a zo gant an dra-se ! an dra-se a zo flaeius evel ur pudask ! ur c'hwezh ar fallañ a zo gant an dra-se ! flaeiañ a ra an dra-se evel ar vosenn ! flaeiañ a ra an dra-se evel ur c'hagn ! flaeius eo an dra-se evel gagn !

c'hwezh ar pemp-kant a zo gant an dra-se ; *die Butter riecht ranzig*, c'hwezh ar boutet a zo war an amanenn, c'hwezh ar boutet a zo gant an amanenn, c'hwezh ar gerz a zo war an amanenn, c'hwezh ar gerz a zo gant an amanenn ; *es riecht muffig*, c'hwezh ar c'hreiz (ar c'hloz, an tuf, ar moeltr, ar stouv, al loued / al louet, an touf) a zo amañ ; *es riecht verbrannt*, *es riecht nach Verbranntem*, *es riecht nach Rauch*, c'hwezh ar grat (ar suilh, an dev, an dantet, an dantadur, al losk) a zo amañ, blaz ar moged a zo amañ ; *das Hemd riecht nach Lavendel*, c'hwezh al lavand a zo gant an hiviz-mañ ; *er riecht stark nach Wild*, c'hwezh (mouezh) ar gouez a zo gantañ ; *er riecht nach Alkohol*, c'hwezh an taf a zo gantañ, mouezh an taf a zo gantañ ; *er riecht aus dem Mund*, hennezh a zo c'hwezh fall gant (war) e alan, brein eo e anal, flaeius eo e anal, trenk eo e anal, blazañ a ra e anal ; *seine Reden riechen stark nach Rache*, klevet a reer blaz an dial gant e brezegennou, klevet a reer blazenn an dial gant e brezegennou ; [dre skeud.] *der riecht doch schon nach Erde*, blaziñ a ra dija, arouez plankenn a zo gantañ, arouez plankenn a zo warnañ, c'hwezh an arched a zo gantañ, hennezh ne ray ket kozh kroc'hen, dibunet eo e gudenn, n'en deus ket pell meur da vevañ, aet eo betek ar mouch, ne zalc'ho ket pell, ne bado ket pell ken, ned ay ket pell ganti ken, ne vo ket pell e abadenn, sklaer eo e stal, ne bado ket pell gantañ, war e ziwezhadoù (war an diwezhañ, en e sach diwezhañ) emañ, tostaat a ra e dermen, pell emañ ganti, tost echu eo gantañ, echu eo gantañ da vevañ, aet eo betek e sachadenn ziwezhañ, erru eo an hirañ ma c'hall mont, erru eo pell ganti, straket eo e graoñenn, ne raio ket ruskenn vat, n'emañ ket pell an diwezhañ, lipet eo, du eo e revr, debret eo e goan, aet eo er sach, echu pizh eo ; 2. *an etwas (dat.) riechen*, musa udb, musat udb, museta udb, c'hweshaat udb, c'hwesha udb, c'hwesheta udb, ruflañ udb, fronal udb, fronañ udb, blasaat udb, frondiñ udb ; *an einer Rose riechen*, ruflañ ur rozenn, frondiñ ur rozenn.

V.k.e. (roch / hat gerochen) : 1. c'hwesha, c'hweshaat, klevet, ruflañ, santout, fronal, musa ; *einen Geruch riechen*, klevet (ruflañ, santout, fronal) ur c'hwezh bennak, skeiñ blaz ur c'hwezh bennak en e zifronn ; *riechst du diesen brandigen Geruch nicht ?* ne glevez ket c'hwezh an dev ? ; 2. [dre skeud.] *ich kann ihn nicht riechen*, n'on ket kat da aveliñ hennezh, ober a ran faegaegaeg warnañ, n'on ket evit gouzañv anezhañ (evit e c'houzañv, evit aveliñ hennezh, evit pakañ anezhañ, evit ahelañ gantañ, evit en em ahelañ gantañ), n'on ket evit hulmañ anezhañ, n'on ket evit gouzañv anezhañ, n'on ket evit anduriñ anezhañ, ne bad ket va spered (va skiant) o welet anezhañ, n'on ket evit padout outañ, ur malis am eus outañ, me a ya en egar gant hennezh, hennezh a zo kasaus-bras din ; *die Pfaffen und er können sich nicht riechen*, ar veleien hag eñ n'int ket ostizien gaer ; *sie können einander nicht riechen*, en em gasaat a reont, en em ereziñ a reont, ne c'hellont ket en em yeviñ, n'int ket evit en em c'houzañv, en em giañ a reont, n'int ket evit aveliñ an eil egile, n'int ket evit pakañ an eil egile, n'int ket evit en em bakañ, n'int ket evit en em ahelañ, n'int ket evit padout an eil ouzh egile, n'int ket evit ahelañ an eil gant egile, emaint e malis an eil ouzh egile, n'int ket evit tremen an eil diouzh egile, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, troet eo d'ar put etrezo, emañ an debr hag an dag etrezo, bec'h bras a zo etrezo, evel ki ha kazh int, evel bleiz hag oan int, en em ober a reont evel an tan hag an dour, bevañ a reont evel tan ha kler, an debr hag an dag a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont bepred, emaint atav o krignat fri an eil egile, rouzet eo ar bloneg, en em glevet a reont e-giz daou gi war ar memes askorn, evel daou gi war an hevelep askorn e vezont ; *den Braten riechen*, santout diouzh an dañjer, kaout avel eus

udb, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, kouezhañ war ar pik, tapout ar c'had war he ched, kouezhañ war an tres, sikañ e viz en toull ; *Lunte riechen*, dont disfiz d'an-unan, sevel douetañsoù e spered an-unan, santout ez eo toull ar billig tu pe du, santout ez eus vi pe labous gant ar yar, santout diouzh an dañjer ; *sie haben Lunte gerochen*, roet ez eus bet avel d'ar c'had, kac'het eo ar marc'h ouzhomp, douetet o deus un dra bennak, santet o deus ez eo toull ar billig tu pe du, santet o deus ez eus vi pe labous gant ar yar, santet o deus diouzh an dañjer, merzet o deus ez eus un dra bennak o c'hoari a-dreuz, merzet o deus ez eus moc'h bihan gant ar wiz, merzet o deus ez eus moc'h er wiz, merzet o deus ez eus koad-tro en afer, deuet ez eus disfiz dezho.

riechend ag. : *gut riechend*, frondus ; *übel riechend*, flærius, louvidik, blazer, louvus, mouezhus ; *nach Wein riechendes Fass*, barriken abiet gant ar gwin b.

Riecher g. (-s,-) : fri g., difron ls., divfron ls., divfronell ls., difronell ls., P. picher g. ; *er hat den richtigen Riecher*, fri tanav eo, tanav eo e fri, friet-mat eo, spiswel eo, moan eo e fri ; *du hast nicht den richtigen Riecher*, ne c'h eus tamm fri, ur fri berr ac'h eus ; *er hat einen unglaublichen Riecher für alte Schriften*, hennezh a zo un diskoacher skridoù kozh.

Riechfläschchen n. (-s,-) : bured holoñ b.

Riechhirn n. (-s,-e) : [korf.] fronempenn g. ; *zum Riechhirn gehörig*, fronempennel.

Riechhirn- : [korf.] fronempennel.

Riechkanal g. (-s,-kanäle) : [korf.] kanol ar c'hwesda b.

Riechkolben g. (-s,-e) : 1. [korf., *Bulbus olfactorius*] ognonenn ar c'hwesda b. ; 2. P. [fri] picher g., fri korloko g., fri patatez g., dorn brae g.

Riechnerv g. (-s,-en) : [korf.] nervenn ar c'hwesda b.

Riechorgan [korf.] organ ar c'hwesda g.

Riechsalz n. (-es,-e) : [mezeg.] holoñ b.

Riechstoff g. (-s,-e) : 1. porfum g., frond g. ; 2. [kimiezh] danvezenn aromatek b., danvezenn taol-c'hwez b.

Riechverlust g. (-es) : [mezeg.] anc'hwesda g.

Riechwahrnehmung b. (-) : skiant ar c'hwesda b., c'hwesda g., mus g.

Riechwasser g. (-s,-wässer) : dour c'hwez-vat g., porfum g., c'hwez-vat g.

Ried n. (-s,-e) : 1. geun b., gwern b., palud g., gwafleg b., gwaflez b., raoskleg b., broeneg b. ; 2. [louza.] broen str., raoskl str., korz str.

Riedel g. (-s,-) : [douarouriezh] etrestêrioù g.

Riedel- : [douarouriezh] ... etrestêrioù.

Riedgras n. (-es) : [louza.] heskenn b., hesk str.

Riefe b. (-,-n) : roudennadur g., rizennadur g., rizenn b., roudenn b., garan b.

riefeln V.k.e. (hat geriefelt) : andennañ, roudennañ, rizennañ, garanañ

Riefelung b. (-,-en) : andennadur g., roudennadur g., rizennadur g., garaniñ g.

riefen V.k.e. (hat gerieft) : andennañ, roudennañ, rizennañ, garanañ ; *geriefte Säule*, kolonnenn andennek b., kolonnenn rizennet b.

riefig ag. : andennet, roudennet, roudennek, rizennet, rizennek, garanet.

Riege b. (-,-n) : [sport] kevrenn b., pare b., paread b., skipailh g., laz g.

Riegel g. (-s,-) : 1. prenn g., prennner g., sparl g., krouilh g., morailh g., alc'hwezerez b., dleizenn b., kaserez b., kiked g., diked g., branell b., pluenn an dorzhell b., spletenn b., barrenn an nor b., klañched g., flotenn b. ; *kleiner Riegel*, morailhig g. [*liester morailhigoù*], branellig b. [*liester branelligoù*] ; *den*

Riegel vorschieben, lakaat ar prenn (ar sparl) ouzh an nor, lakaat ar c'hrouilh, sparlañ (krouilhañ, morailhañ, barrennañ, branellañ, dikedañ, kikedañ) an nor, kikedañ, dikedañ, prennañ an nor gant ur c'hiked, klañchediñ ; [dre skeud.] *einer Sache einen Riegel vorschieben*, lakaat harz d'udb, lakaat morch d'udb, lakaat un harp d'udb, sparlañ d'udb, lakaat diwezh d'udb, diarbenn un droug bennak, parraat un droug bennak, kaeañ ouzh udb, stankañ ouzh udb ; *dem Preisanstieg einen Riegel vorschieben*, lakaat harz d'ar prizioù da greskiñ ; *jemanden hinter Schloss und Riegel bringen*, lakaat u.b. en toull-bac'h, skeiñ u.b. er prizon, kraouiañ (toullbac'hañ) u.b., lakaat u.b. dindan vorailh, koufrañ u.b., kas u.b. d'ar c'hloz, teurel u.b. er c'hloz, lakaat u.b. er c'hloz, lakaat u.b. er goudor, lakaat u.b. en disheol, lakaat u.b. en disglav, kas u.b. da vañsonat an diabarzh, lakaat u.b. er voest, lakaat u.b. er sac'h maen, kaouediñ u.b., lakaat u.b. dindan brenn, kas u.b. da zebriñ bara ar roue, klozañ u.b., lakaat klenk war u.b. ; *etwas unter Schloss und Riegel aufbewahren*, *etwas mit Schloss und Riegel verwahren*, derc'hel udb dindan brenn.

2. [boued] *Riegel Schokolade*, barrenn chokolad b.

3. [tisav.] goudreust g., brid g. ; *mit einem Riegel verstärken*, *mit Riegeln verstärken*, bridañ.

4. [lu] bardell b., stankell b., fardell b., sparl g.

5. [dilhad.] lietenn b., brid g., stag g.

Riegelbalken g. (-s,-) : prenn g., sparl g.

riegelfest ag. : sparlet, krouilhet, morailhet.

Riegelholz n. (-es,-hölzer) : prenn speurell g.

Riegelstellung b. (-,-en) : bardell b., stankell b., fardell b., sparl g.

Riemen g. (-s,-) : 1. lêrenn b., gouriz g., korreenn [*liester* korreou, korreennoù] b., louan b., storeenn b., sivelenn b., stag g., stagell b. ; *mit einem Riemen binden*, sivelennañ ; [dre skeud.] *sich den Riemen enger schnallen*, ober kof moan (kofig moan, bouzellenn voan, bouzelloù moan), ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, ober kof gioc'h, sunañ e vizig, chom da vuzelliñ, santout e breñv, bezañ laosk war e vegel, gwaskañ e gof goulo, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat ; *ich bin nicht wert, ihm den Riemen seiner Sandale zu lösen*, a) [Aviel] n'on ket dellezek da zieren korreenn e solenn ; b) [dre skeud.] me n'on mann ebet e-skoaz dezhañ, me n'on netra dezhañ, didalvez on e-skoaz hemañ, un netra on e par dezhañ, n'on nemet ur c'hoariell e-skoaz dezhañ, un netra on pa vezan lakaet e kemm gantañ, un netra on pa vezan lakaet en ur geñver gantañ, un netra on pa vezan lakaet keñver-ha-keñver gantañ, me n'on nemet ur skubadenn e-skoaz dezhañ, n'on ket gour e-keñver hennezh, n'on nemet un tañva dezhañ, me a zo nebeut a dra en e geñver.

2. [merdead.] roeñv b., roeñvenn b. ; *Satz Riemen*, roeñvaoueg b. ; *mit Riemen ausgestattet*, roeñvek, roeñvoù outañ ; *die Riemen einziehen*, dizourañ ar roeñvoù ; *sich in die Riemen legen*, a) [ster rik] soukañ, ober un tamm soukadenn, pegañ en e roeñv, pouezañ start war ar vag, roeñvat a-lazh-korf (a dro vrec'h, a-dro-vat, a-dro-jouiz, a-dro-herr, a-boulz-korf, a-boulz e gorf, a-bouez korf), roeñvat war e nerzh, roeñvat kaer, mont a-roeñv-kaer, sachañ a-dro-vat war e roeñv ; b) [dre skeud.] ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, mont er vourellenn startañ, pegañ, bezañ er wakol, dont ar gwakol gant an-unan (e *wakol gantañ*, *he gwakol ganti h.a.*), ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, sachañ hardizh warni, krugañ ouzh al labour, kregiñ du el labour, reiñ bec'h d'al labour, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, c'hwezhañ e-barzh, lakaat bec'h war al labour, mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, mont parfet dezhi,

lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, lorgnañ, labourat a-nerzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, korfañ, ober ur stagadenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

3. [dre skeud.] *P. jetzt ist bei mir der Riemen runter*, re 'zo re, barr eo ar muzul, aet on diwar re, erru on heug gant an dra-se, erru on heug gant an dra-se, aet eo skuizh va revr gant an dra-se, dreistpenn am eus gant an dra-se, aet on dreist-penn gant an dra-se, me 'zo leun va c'hased gant an dra-se, me 'zo leun va rastell gant an dra-se, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, re eo din, trawalc'h da'm lêr, va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, faezh on) gant an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, darev on gant an dra-se, eok ha tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug(et) on gant kement-se, leizh va lêr am eus diouzh an dra-se, leizh va lêr am eus gant an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va gaol !, va revr gant an dra-se ! ; *sich am Riemen reißen*, **a**) kerzhet gant an neudenn eeun, kerzhet gant an neudenn war-eeun, mont klenk gant e hent, mont tre gant e hent, bale eeun, mont eeun gant an hent, diabafañ, disodiñ, diseitegañ, dilouadiñ, furaat, siriusaat, kreskiñ a spered hag a furnez, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, dont en e stern, en em barfediñ, parfetaat, parfediñ ; **b**) ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, mont er vourellenn startañ, pegañ, bezañ er wakol, dont ar gwakol gant an-unan (*e wakol gantañ, he gwakol ganti h.a.*), ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, sachañ hardizh warni, krugañ ouzh al labour, kregiñ du el labour, reiñ bec'h d'al labour, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, c'hwezhañ e-barzh, lakaat bec'h war al labour, mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, mont parfet dezhi, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, lorgnañ, kordañ da vat gant al labour, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, labourat a-nerzh, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, korfañ, ober ur stagadenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Riemenantrieb g. (-s,-e) : keflloc'hañ dre lêrenn g., lusk dre lêrenn g., erlusk dre lêrenn g., keflusk dre lêrenn g.

Riemenblatt n. (-s,-blätter) : **1.** [merdead., roeñv] palisenn b., palmez g., palvezenn b. ; **2.** [louza.] klivia g.

Riemeinrückung b. (-,-en) : [tekn.] loc'hadur al lêrenn-rod g.

Riemenscheibe b. (-,-n) : [tekn.] pole g., meliodenn b., taboulin g. ; *Riemenscheiben herstellen*, poleañ ; *mit einer Riemenscheibe hochheben*, poleat.

Riemenscheibenhersteller g. (-s,-) : poleer g., meliodenner g.

Riemenspanner g. (-s,-) / **Riemenspannrolle** b. (-,-n) : [tekn.] stenner lêrenn g.

Riemenstange b. (-,-n) : [roeñv] garenn b.

Riementang g. (-s) : [louza.] korre str., korre-gouez str., kali str. ; *essbarer Riementang*, raden-aod str.

Riemenübertragung b. (-,-en) : treuzkas ar fiñv dre lêrenn g.

Riemenzeug n. (-s,-e) : *Riemenzeug eines Sattel- oder Lasttiers*, harnaj g., harnaz g. ; *Riemenzeug eines Zugtiers*, stern g., sternaj g.

Riemer g. (-s,-) : dibrer g., boureller g., gwakolier g.

Ries n. (-es,-e) : ram g., ramad paper g. ; *es sind zwanzig Bücher Papier in einem Ries*, ugent menad paper a ya d'ober ur ramad.

Riese¹ g. (-n,-n) : **1.** ramz g. [*liester ramzed*], roñfl g. [*liester roñfled*], jeant g. [*liester jeanted*], galez g. [*liester galezed*], jigant g. [*liester jiganted*], langouineg g. [*liester langouinieien*], peulvan g. [*liester peulvaned*], kaour g. [*liester kaoured*] ; *eine Zeit, die Riesen brauchte und Riesen zeugte*, ur marevezh hag en doa ezhomm ramzed hag a engehentas anezho g. ; *Seeriese*, morzen g. [*liester morzened*] ; **2.** [stered.] ramzsteredenn b., ramzplanedenn b. ; *roter Riese*, ramzsteredenn ruz b.

Riese² b. (-,-n) : riklouer g.

Rieselfeld n. (-s,-er) : park skuilhañ g.

rieseln V.dibers. (es hat geriesel) : **1.** *es rieselt*, lugachenniñ a ra, avel lart a zo, libistrennañ a ra, glav bihan a ra, glav-kemener a ra, glavenniñ (glizhañ, glizhenniñ) a ra, ailhenn (glizhaj, glizhetez, lusenn, glav tanav, glav plaen, glav bihan, glav munut, glav tamouezet) ; **2.** [dre skeud.] *es rieselt mir den Rücken herunter*, tremenet (deuet) eo an Ankoù dreiston, tremenet eo an Ankoù drezon, ur gridienn a red a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, deuet ez eus un aezhenn yen warnon. V. gw. (ist geriesel) : **1.** diruilhal, ruilhal, redek, goueriañ, riolennat ; *Korn rieselt aus dem gerüttelt vollen Sack*, greun a feltr diouzh ar sac'h karget a-rez, greun a fenn diouzh ar sac'h karget a-rez ; **2.** divalañ, riklañ, diflipañ, rampañ, dirampañ, lamprañ, risklañ, disac'hañ, foerañ ; *ich fühlte, wie der Sand unter meinen Füßen rieselte*, klevet a raen an traezh o tech'el a-zindan va zreid, klevet a raen an traezh o redek a-zindan va zreid, santout a raen an traezh o tivalañ a-zindan va zreid ; **3.** [dre skeud.] *P. bei ihm rieselt schon der Kalk*, luo eo, aet eo kabac'h, gourdet eo gant ar gozhni, louet ha merglet eo, diskaret eo gant ar gozhni, kozh-kripon eo, ur vagadenn eo, troet eo e empenn e dour, troet eo e empenn e yod, ur c'hripon pampes a zo anezhañ, ur c'hripon impopo a zo anezhañ, ur c'hripon luo a zo anezhañ, ur c'hozh kripon a zo anezhañ, ur glaourenneg a zo anezhañ, un neudenner a zo anezhañ.

Rieseln n. (-s) : diruilhal g.

Rieselregen g. (-s,-) : lugachenn b., libistrenn b., litenn b., ailhenn b., glav tanav g., glav plaen g., glav bihan g., glizhenn b., glav-kemener g., avel lart g., glavig g., glav munut g., glav tamouezet g., glebiadenn b., glizhaj g., glizhetez b., lusenn b., amzer lous b., amzer dampous b., amzer vrein b., amzer c'hleb b.

Rieselrinne b. (-,-n) : [labour-douar] resienn b. ; *Wiesen durch Rieselrinnen bewässern*, gwazhañ pradoù, riolenniñ pradoù, goueriañ pradeier.

Rieselwasser n. (-s) : dour-gouez g., disec'h g., dour-koll g. ; *das Rieselwasser auffangen*, dastum an dour-gouez, dastum an disec'h.

Riesen- : ... ramz, ... ramzel, ... divent, ... dreistment, ... dreistmentek, ... bras-bras, ... bras-meurbet, ... bras-kenañ, ... bras-divent, ... dijaol, ... pikol, ... dirveur ; *sie hat mir aber eine Riesenportion gegeben* ! sellit pegement he deus lakaet din !

Riesenabendsegler g. (-s,-) : [loen.] nozigell vras b.

Riesenalk g. (-s/-en, -e/-en) : [loen.] god bras g. [*liester* goded bras].

Riesenampfer g. (-s) : [louza.] triñchin-dour str., triñchin-koukou g. str.

Riesenappetit g. (-s) : lontegezh b., skloufoni b., kloukerez b., gloutoni b., marlonkerez b., marlonker g., marlonked b., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., marnaon g., naonegezh b., naon ruz g., naon du g., naon-ki g., naon rankles g., naon bleiz g., naon da zebriñ bili g., kounnar debriñ eus ar re zuañ b., debtron jave g., debtron en e fri g., morserezh g.

Riesenarbeit b. (-, -en) : labour Herkules g., labour ramzel g., labour ec'hon g., pezh mell labour g., embregadenn veur b.

riesenartig ag. : ramz, ramzel, divent, dreistment, dreistmentek, bras-bras, bras-meurbet, bras-kenañ, bras-divent, dijaoj, dirveur.

Riesenbeutelmarker g. (-s, -) : [loen.] kazh godellek lost brizh g.

Riesendurst g. (-es) : sec'hed ruz g., birvidig b., balberezh g., balbesec'h g., itik g. ; *einen Riesendurst haben*, kaout ar virvidig, bezañ krog an tan en e gorzailhenn, bezañ darev gant ar sec'hed, talpiñ gant ar sec'hed, bezañ o tarodiñ gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bezañ itiket gant ar sec'hed, bezañ disec'het mik, bezañ pifidet gant ar sec'hed, bezañ taget gant ar sec'hed, bezañ dare gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ prest da vougañ gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ war e sec'hed, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ disec'het e riboul patatez, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ spelc'het ha poazhet gant ar brasañ sec'hed, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruzañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed, tagañ gant ar sec'hed, tarzhañ gant ar sec'hed.

Riesenerfolg g. (-s, -e) : berzh ruz g., berzh dreist g., berzh dispar g., berzh spontus g., berzh bras g., stropad b., taol strak g., taol ruz g. ; *einen Riesenerfolg haben*, ober berzh ruz, ober berzh spontus, ober berzh bras, ober un taol ruz, ober berzh (brud) forzh pegement, ober berzh ken-ha-ken, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober berzh mui-pegem-mui, ober pezh a gar berzh, bezañ ar mel hag ar c'hoar gant an-unan, tarzhañ.

Riesenfehler g. (-s, -) : pezh mell fazi g.

Riesenfelge b. (-, -n) : [sport] tro leun ouzh ar varrenn a-blaen b.

Riesenflügelschnecke b. (-, -n) : [loen.] lambi g. [*liester* lambied].

Riesenfresszelle b. (-, -n) : [mezeg., bev.] makrofag str.

Riesenfreude b. (-, -n) : *eine Riesenfreude*, ur blijadur hep he far b.

Riesenfuß g. (-es, -füße) : troad palank g. ; *Riesenfüße*, treid palankoù ls.

Riesengebirge n. (-s) : [douaroniezh] *das Riesengebirge*, Menezioù ar Ramzed ls.

Riesengestalt b. (-, -en) : ramz g., pikol den g., troc'had den g., kaledenn a zen b., takad den g., pezh den g.

riesengroß ag. : ramz, ramzel, ramzek, dijaoj, pikol, bras-pikol, bras-bras, bras-meurbet, bras-kenañ-kenañ, bras-ken-ken, bras-iskis, bras-spontus, bras-pitoaiapl, bras-divent, bras-divuzul, bras-ec'hon, hollvras, ec'hon, mentek, pezh foeltrenn, foeltrenn, hordenn, mell, pikol(enn), mellad, pezhriad, pezh mell, pikol(enn)où, troc'h, troc'hioù, pezhioù, moñs(où), divent,

dreistment, dreistmentek, terrupl, dirveur ; *ein riesengroßer Felsbrocken*, ur pezh mell pikol roc'h vras b. - ur sapre roc'h vras, ur revriad hini b. - ur foeltrenn roc'h vras, ur c'hastad hini b. - un tanfoeltr pikol pezh roc'h g. ; *riesengroße Wolke mit klaren Umrissen*, kastell g. [*liester* kastell] ; *sie sind riesengroß und entsprechend dick*, ramzel int ha tev a-feur.

Riesengröße b. (-) : ment ramzel b., ment ur ramz b., ment bras-meurbet b.

riesenhaft ag. : ramzel, ramzek, ramz, dijaoj, bras-bras, bras-meurbet, hollvras, bras-kenañ-kenañ, bras-divent, pezh foeltrenn, mell, pikol(enn), mellad, hordenn, pezhriad, pezh mell, pikol(enn)où, troc'h, troc'hioù, pezhioù, moñs(où), divent, dreistment, dreistmentek, dirveur.

Riesenhaftigkeit b. (-) : ramzegezh b., pikolded b.

Riesenhai g. (-s, -e) : [loen.] rinkin pirc'hirin g.

Riesenhirsch g. (-es, -e) : [henloen.] megakeros g. [*liester* megakerosed].

Riesenhunger g. (-s) : marnaon g., naon-ki g., naon rankles g., naon da zebriñ bili g., naon ruz g., naon du g., naon bleiz g., kounnar debriñ eus ar re zuañ b., debtron jave g., debtron en e fri g. ; *ein Riesen hunger überkam ihn*, kregiñ a reas ennañ ur gounnar debriñ eus ar re zuañ.

Riesenkamel n. (-s, -e) : [dre skeud.] bajaneg g. [*liester* bajaneien], kouilhon g., inosant echu g., azen gomek g.

Riesenkänguru n. (-s, -s) : [loen.] *rotes Riesenkänguru*, kangourou rous g.

Riesenkraft b. (-, -kräfte) : nerzh spontus g., nerzh ur ramz g., nerzh pevar g., nerzh ur marc'h g.

Riesen-Kürbis g. (-ses, -se) : [louza.] sitrouilhez-briz str., potiron g. [*liester* potironed].

Riesenläufer g. (-s, -) : [loen.] teledez b. [*liester* teledezed], senk g. [*liester* senked], P. milkaban g. [*liester* milkabaned].

Riesenmammutbaum g. (-s, -bäume) : [louza.] ramzsekoia str.

Riesenmanta g. (-s, -s) : [loen.] rae vanta b. [*liester* raed manta].

Riesenplanet g. (-en, -en) : [stered.] ramzplanedenn b.

Riesenportion b. (-, -en) : *eine Riesenportion*, ur moñs tamm g. ; *sie hat mir aber eine Riesenportion gegeben* ! sellit pegement he deus lakaet din !

Riesenrad n. (-s, -räder) : rod vras b.

Riesenschildkröte b. (-, -n) : [loen.] baot ramz b.

Riesenschirmling g. (-s, -s) / **Riesenschirmpilz** g. (-es, -e) : [louza., *Macrolepiota procera*] potiron g. [*liester* potironed].

Riesenschlange b. (-, -n) : [loen.] boa g., naer-ejen b.

Riesenschritt g. (-s, -e) : pezh mell kammed war-raok g./b., kammed ramz g./b. ; *Riesenschritte machen*, mit *Riesenschritten voranschreiten*, ober kammedoù ramz, kerzhet a gammedoù ramz, mont a gammedoù ramz.

Riesenslalom g. (-s, -s) : [sport] slalom bras g., slalom meur g.

Riesenspaß g. (-es) : *einen Riesenspaß haben*, kemer e walc'h a blijadur, en em walc'hañ a blijadur ; *es hat Riesenspaß gemacht*, un abadenn blijadur e oa bet.

riesenstark ag. : kreñv evel un tarv, ken nerzhus hag ur marc'h, kreñv evel ur marc'h, kreñv evel un dervenn, ken kreñv ha pevar, difall ; *er ist riesenstark*, hennezh n'eus muzul ebet d'e nerzh, hennezh a zo un den kreñv a'r c'hrenvañ, sklosenn en deus.

Riesenstern g. (-s, -e) : [stered.] ramzsteredenn b.

Riesenstorch g. (-s, -störche) : [loen.] c'hwibon gouzoug du b.

Riesenstück n. (-s, -e) : *ein Riesenstück*, ur moñs tamm g.

Riesentafelente b. (-, -n) : [loen.] morilhon kein gwenn g.

Riesentanker g. (-s, -) : [merdead.] goureoulestr g. [*liester* goureoulistri].

Riesentopf g. (-s,-töpfe) : [douarouriezh] pod-houarn ar ramzed g.

Riesentrara n. (-s) : toumpi g. ; *ein Riesentrara um etwas machen*, ober ur bern reuz en-dro d'udb, ober ur bern charre en-dro d'udb, ober ur bern charre gant udb, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit ken nebeut all, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, ober gwelien gant udb, ober un eured gant netra, ober ur van evit nebeut a dra, ober ur van evit ken nebeut all, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmach'h, karnaj) abalamour d'udb, tousmach'at en askont d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, karnajal en abeg d'udb. ; *wozu so ein Riesentrara ?* sell aze ur van evit ket ha netra !

Riesenumschwung g. (-s,-umschwünge) : [sport] tro leun ouzh ar varrenn a-blaen b.

Riesenwelle b. (-,-n) : 1. [mor] redele ramzel g., toenn-vor ramzel b., tsunami g. ; 2. [sport] tro leun ouzh ar varrenn a-blaen b.

Riesenwuchs g. (-es) : [mezeg.] ramzegezh b.

Riesenwut b. (-) : sac'had droug g., korfad droug g., korfad taeroni g., kounnar ruz b., fulor ruz g., droug ruz g.

riesig ag./Adv. : ramz, ramzel, ramzek, dijaog, pikol, bras-pikol, hollvras, bras-meurbet ; *riesig groß*, bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-divent, bras-divuzul, bras-ec'hon, bras-pikol, ec'hon, mentek, dijaog, pezh foeltrenn, mell, foeltrenn, pikol(enn), mellad, pezhhiad, pezh mell, pikol(enn)où, pezhioù, moñs(où), divent, dreistment, dreistmentek, dirveur ; *sie sind riesig groß und entsprechend dick*, ramzel int ha tev a-feur ; *ein riesig großer Hund*, ur pezh foeltrenn ki g. - un hordenn gi b., ur pezh takad ki g. - ur pezh mellad ki g. - ur pezh ki g. - ur pebez ki g. - un tarin a gi g. - ur c'horf mat a gi g. - ur moñs ki g. - ur c'hi pikol g. - ur sapre ki, ur revriad hini g. - ur pezhhiad ki g. - ur makez ki g. - un troc'h ki g. ; *ein riesiges Stück Brot*, ur moñsada bara g. ; *eine riesige Grassteppe, eine riesige Graslandschaft*, ur mor a c'heot g. ; *das freut mich riesig*, plijet on ken ez on, plijet on ken-ha-ken, laouen-meurbet on o welet (o klevet) kement-se, laouen on mui-pegenn-mui o welet (o klevet) kement-se ; *ihr könnt euch leicht vorstellen, wie riesig unsere Freude war, uns wiederzusehen*, n'eo ret ebet lavaret e oa joa vras ganeomp en em adwelet ; *dies ist ein kleiner Schritt für einen Menschen, ein riesiger Sprung für die Menschheit* [Neil Armstrong, 1969], kement-mañ a zo ur gammed vihan evit un den hag ur pezh mell lamm evit an denelezh ; *ein riesiges Unterfangen*, un embregadenn veur b. ; *riesige Ausmaße annehmen*, dont a vihan da vras-divuzul, dont da vezañ bras-divuzul.

Riesigkeit b. (-) : ramzegezh b.

Riesin b. (-,-nen) : ramzenn b., roñflez b., jeantez b.

Riesling g. (-s,-e) : [gwin] riesling g.

Riester g. (-s,-) : 1. [botoù] pezh lér kreñvaat g. ; 2. [labour-douar] hael b., pavgen g., pav-arar g., kravazh g., pog b., P. lavreg g., lostenn b.

Riet n. (-s,-e) / **Rietblatt** n. (-s,-blätter) : [tekn.] lavn g., lavneg b., skaoñ-lavnek g./b.

Riff n. (-s,-e) : [merdead.] penn-karreg, karreg b. [*liester* karreg, kerrigi, karreger], klosenn b., sklosenn b., skosell b., klos g., karregenn b. [*liester* karregennoù, kerrigi], gouriz reier g., gourizad reier g., regennad karreg b., P. kizell b. ; *auf ein*

Riff auflaufen, mont ouzh ur garreg, mont da skeiñ ouzh ur garreg, skeiñ ouzh ur garreg. ; *Korallenriff*, karreg koural b., kouraleg b. ; *Barriereriff*, kouraleg kloued b. ; *Hausriff, Saumriff*, kouraleg vevenn b. ; *ringförmiges Korallenriff*, gwalenn gouralek b., kouraleg walenn g.

Riffbank b. (-,-bänke) : steudad-karreg b., regennad karreg b., gouriz reier g., gourizad reier g., regennad karreg b.

Riffbarriere b. (-,-n) : karreg-kloued b., gouriz reier g., gourizad reier g., regennad karreg b., kouraleg kloued b.

riffbewohnend ag. : [bev., loen.] kouralat ; *riffbewohnende Arten*, spesadoù kouralat ls.

Riffel b. (-,-n) : 1. [gwiad.] breuz b. ; 2. garan b., andennadur g., roudennadur g., rizennadur g., rizenn b., krabisadenn b., krafignadenn b., roudenn b. ; *Riffeln bekommen*, roudennañ.

Riffelblech n. (-s,-e) : follenn-houarn rizennek b., plakenn houarn rizennek b.

Riffelfeile b. (-,-n) : [tekn.] garaner g. [*liester* garanerioù].

riffeln V.k.e. (hat geriffelt) : 1. roudennañ, andennañ, rizennañ, garanañ, krabisañ, krafignat ; *meine Brillengläser sind geriffelt*, roudennet (krabiset, krafignet) eo gwer va lunedoù ; 2. [gwiad.] breuzat, kribinañ, inkardañ ; 3. [lin] dirañvañ, kribañ, kribinañ, rañvellat, rifiñ.

Riffelung b. (-,-en) : 1. andennadur g., roudennadur g., rizennadur g., garaniñ g. ; 2. [lin] riferezh g. ; 4. *Riffelung bei Gummireifen*, garanoù ls.

Riffelmaschine b. (-,-n) : riferez b. [*liester* rifereziou], garanerez b. [*liester* garanereziou].

Riffelwalze b. (-,-n) : kranenn rizennek b., kranenn andennek b., ruilhenn rizennek b., ruilhenn andennek b.

Riffformation b. (-,-en) : [douarouriezh] furmadur kouralek g.

Riff lung b. (-,-en) : *sellit ouzh Riff lung*.

Riffpass g. (-es,-pässe) : [douarouriezh] ode gouralel b.

Rifkrieg g. (-s) : [istor] brezel ar Rif g.

Rift n. (-s,-s) / **Riftzone** b. (-,-n) : [douarouriezh] rift g. [*liester* riftoù].

Rigadon g./n. (-s,-s) / **Rigaudon** g./n. (-s,-s) : [dañs] rigoudaou g.

rigide ag. : 1. [mezeg.] reut, sonn, tenn ; 2. [tud] dibleg, strizh, rigolius, P. strizh a vañch.

Rigidität b. (-) : 1. [mezeg.] reuter g., sonnded b. ; 2. [bred.] reudoni b. ; 3. aheurtiz b., aheurtegezh b., kilpennegezh b., diblegusted b., reutvredegezh b.

Rigipsplatte® b. (-,-n) : plakoplastr g.

Rigodon g./n. (-s,-s) : [dañs] rigoudaou g.

Rigole b. (-,-n) : [labour-douar] resienn b., kan g., san b., naoz b., ruzelenn b., kanouc'hell b., riolenn, gouer b., gwazh b.

rigolen V.k.e. (hat rigolt) : [gwiniegi] kondonarat, arat don, plomañ an douar e, plomañ, palvoziñ, pompañ, endonañ [un dachenn], kondonañ.

Rigolpflug g. (-s,-pflüge) : [labour-douar] kondonarat g. [*liester* kondonerer], arar-kondon g. [*liester* erer-kondon], plomerez b. [*liester* plomereziou], tumber g. [*liester* tumberioù].

Rigor g. (-s) : [mezeg.] reuter g., sonnded b. ; *Rigor Mortis*, reuter ur c'horf marv g., reuter ar marv g.

Rigorismus g. (-) : 1. rigoliezh b., reutvredegezh b. ; 2. [preder.] strizhelouriezh b.

Rigoris g. (-en,-en) : 1. spered rigolius a zen, P. den strizh a vañch g. ; 2. [preder.] strizhelour g.

rigoristisch ag. : rigolius, strizh, reutvreded P. strizh a vañch. Adv. : ent-strizh, ent-rigolius.

rigoros ag. : strizh, rust, rik, garv ; *rigoroses Schweigen ist einzuhalten*, tevel 'zo ret.

Adv. : ent-strizh, strizh, groñs.

Rigorousum n. (-s, Rigorosa/Rigorosen) : [skol-veur, arnodenn] soutenañs b., kinnigadur un dezenn doktorelezh g. ; *das Rigorousum ablegen*, soutenn un dezenn, difenn un dezenn (Gregor).

Riguadon g./n. (-s,-s) : [dañs] rigoudaou g.

Rikambio g. (-s, Rikambien) : [kenwerzh] eiltennadenn b.

Rikchen n. / **Rike** b. [*berradur evit Frederika*] : Frederika b.

Rikorswechsel g. (-s,-) : [kenwerzh] eiltennadenn b.

Rikscha b. (-,-s) : [treuzdougen] sach-sach g., karrig sach-sach g.

Rille b. (-,-n) : **1.** hent ar gordenn war ur pole g., kreuzenn b., garan b., garanadur g., andennadur g., roudennadur g., rizenadur g., rizen b., roudenn b. ; *Rillen bekommen*, roudennañ ; **2.** [pladennoù] erv g./b. [*liester irvi*] ; **3.** [labour-douar] erv g./b. [*liester irvi*], ervad g./b. [*liester ervadoù*], ervenn b. [*liester ervennoù*], ervennad b. [*liester ervennadoù*], pengenn g., pengennad g., ant g., reg g., renkennad b. ; **4.** *durch wetterbedingte Aushöhlung entstandene Rille, durch Erosion entstandene Rille*, foursell b.

rillen V.k.e. (hat gerillt) : **1.** garanañ, roudennañ, rizenñañ, andennañ ; **2.** [labour-douar] *den Boden rillen*, regat.

Rillen n. (-s) : **1.** garanañ g. ; **2.** [labour-douar] *das Rillen des Bodens*, ar regat g.

rillenartig ag. : [labour-douar] heñvel ouzh ur reg, heñvel ouzh regoù ; *rillenartige Furche*, reg g. ; *rillenartige Furchen ziehen*, regat ; *das Ziehen von rillenartigen Furchen*, ar regat g.

Rillenerosion b. (-) : [douarouriezh] krignerezh linennek g.

rillig ag. : garanet, roudennek, rizennek, andennek.

Rillmaschine b. (-,-n) : garanerez b. [*liester garanereziou*].

Rillung b. (-,-en) : garanañ g.

Rimesse b. (-,-n) : [arc'hant.] **1.** kasadenn arc'hant b. ; **2.** roidgezh chekenn b.

Rind n. (-s,-er) : **1.** [loen.] loen-saout g., loen-korn g., penn-saout g., bevin g. [*liester bevined*] ; *die Piemonteser Rinder*, ar bevined piemontat ls., ar saout piemontat ls. ; *Rinder*, bioù ls., saout ls., saouteier ls., loened-korn ls., chatal-korn g., bevined ls. ; *Rinder von einem Weidefeld abtreiben*, disaoutañ ur park ; *sich Rinder anschaffen*, saouta, en em saouta ; *Rinder tragen Hörner*, ar saout a zo karniel war o fenn ; *von Rindern stammendes Virus*, viruz a orin buel g. ; **2.** [dre skeud.] makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beg leue g., mell baja g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [*liester nouchet*], loñseg g. [*liester loñseged*], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester alvaoned, alvaoneien*], houerig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladoren b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., loukez g., kloukez g., patatezenn b., patoenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., pennsod g., diskiant g., darsod g., anduilhenn daonet b.

Rindartige ag.k. ls. : [loen.] *die Rindartigen*, ar bovideged ls.

Rinde b. (-,-n) : **1.** [louza.] rusk g. ; *Stück Rinde*, ruskenn b. ; *mit Rinde verkleiden*, pluskañ, gwiskañ gant rusk ; *sich mit Rinde verkleiden*, pluskañ ; *mit Rinde verkleidet*, pluskennek, gwisket gant rusk ; *ein Edelreis in die längs gespaltene Rinde eines Obstbaumes einsetzen*, imboudañ etre koad ha kroc'henn, imboudañ etre koad ha plusk, imboudañ etre koad ha rusk, lagadiñ ; *die Rinde eines Baumes abschälen*, kignat ur wezenn, digoc'hennañ ur wezenn, dibluskañ ur wezenn, dibluskennañ ur

wezenn, diruskañ ur wezenn ; *abgeschälte Rinde*, kign g., plusk str., pluskad str., pluskenn b., koc'henn b., kroc'henn g. ; *abgeschälte Rinde zur Herstellung von Lohe*, peilh g., peliadur g., kouez g. ; *Stammholz mit Rinde*, bilh g. [*liester bilhoù*] ; **2.** kreun str., krestennenn b. ; *Brotrinde*, kreun bara str., kreun ar bara str. ; *Käserinde*, kreun ar c'heuz str., kreun keuz str.

rindenartig ag. : ruskek, e doare ar rusk, a-zoare gant ar rusk, a-seurt gant ar rusk.

Rindenblindheit b. (-) : [mezeg.] dallentez a-bluskenn b.

Rindenbrand g. (-s) : [louza.] gourlivant g., livant g.

Rindenfelder ls. : [korf.] tachadoù pluskenn an empenn ls.

Rindengewebe n. (-s,-) : [louza.] gwiaer ar ruskenn g./b.

rindenlos ag. : [louza.] dirusk, diblusk, digoc'henn, kignet.

Rindenpfropfen n. (-s) : [louza.] an imboudañ etre koad ha rusk g., an imboudañ etre koad ha kroc'henn g., an imboudañ etre koad ha plusk g.

Rindenschälen n. (-s) : kignat g., diruskañ g.

Rindenschäler g. (-s,-) : **1.** [micher] kigner gwez g. [*liester kignerien wez*] ; **2.** [benveg] diruskerez b.

Rindenschicht b. (-,-en) : **1.** [korf.] pluskenn b. ; **a)** pluskenn an empenn b. ; **b)** pluskenn an ilpenn g. ; **c)** pluskenn al lounezh b. ; **2.** [louza.] gwiskad ruskennel g.

Rinder ls. : [loen.] bioù ls., saout ls., saouteier ls., loened-korn ls., chatal-korn g., bevined ls. ; *Rinder von einem Weidefeld abtreiben*, disaoutañ ur park ; *sich Rinder anschaffen*, saouta, en em saouta ; *Rinder tragen Hörner*, ar saout a zo karniel war o fenn.

Rinder : **1.** ... bevin, ... saout ; **2.** [mezeg.] ... buel.

Rinderbraten g. (-s,-) : [kegin.] rost bevin g., pezh bevin rostet g.

Rinderbremse b. (-,-n) : [loen.] moui str., mouienn b., kelien-dall str., kelienenn-zall b., kelien-mors str., kelienenn-vors b., kelien-marc'h str., kelienenn-varc'h b., kelien-brizh str., kelienenn-vrizh b., kelien-rous str., kelienenn-rous b., tabonenn [*liester taboned*] b., bouli str., boulienn b., brouderezh b.

Rinderfilet n. (-s,-s) : [kegin.] spilhenn b. ; *mit Küchengarn gebundenes Rinderfilet*, bevin ouzh al las g.

Rinderhaut b. (-,-häute) : bugen g., buoc'hken g., lër ejen g., lër annoar g.

Rinderherde b. (-,-n) : tropell saout g., tropellad saout g. ; *Rinderherden*, saouteier ls.

Rinderhirt g. (-en,-en) : paotr-saout g., diwaller saout g., diwaller loened-korn g., mēsaer g., maesaer g., bugul g.

Rinderkotelett n. (-es/-s,-s/-e) : [kegin.] kostezenn bevin b.

Rinderlende b. (-,-n) : [kegin., kig] ledspilhenn b., spilhenn vevin b., adspilhenn vevin b., lounezheñn b., mell-kein g., kraoñenn-vevin b. [*liester kraoñennoù-bevin*].

rindern v.gw. (hat gerindert) : [buoc'h] hemolc'hiñ, tarva, bezañ dirik, goulenn kole, kolea, bezañ e c'hoant tarv, bezañ e reuz kole, bezañ e c'hoant kole, dirigezh, bezañ diriget ; *die Kuh rindert*, hemolc'hiñ a ra ar vuoc'h, tarva a ra ar vuoc'h, dirik emañ ar vuoc'h, goulenn a ra ar vuoc'h kole, kolea a ra ar vuoc'h, emañ ar vuoc'h e c'hoant tarv, emañ ar vuoc'h e reuz kole, emañ ar vuoc'h e c'hoant kole, c'hoant tarv a zo gant ar vuoc'h, ar vuoc'h a zo c'hoant tarv enni, ar vuoc'h a zo friantiz enni, ar vuoc'h a zo gwentl tarv enni, tarv-gwentl a zo war ar vuoc'h, dirigezh a ra ar vuoc'h, diriget eo ar vuoc'h, hemolc'h emañ ar vuoc'h, en hemolc'h emañ ar vuoc'h, goulenn tarv a zo gant ar vuoc'h, gwigour a zo gant ar vuoc'h ; *die Kuh hat gerindert*, ar vuoc'h he deus bet tarv.

rinderig ag. : [buoc'h] diriget, dirik, e c'hoant tarv, e reuz kole, e c'hoant kole, c'hoant tarv ganti, c'hoant tarv enni, friantiz enni,

gwentl tarv enni, tarv-gwentl warni, hemolc'h, en hemolc'h, goulenn tarv ganti, gwigour ganti.

Rinderpreis g. (-es,-e) : priz ar saout g.

Rinderrasse b. (-,-n) : [loen.] gouenn saout b.

Rinderschmorbraten g. (-s,-) : [kegin.] kig-bevin krazet g., karbonadez b.

Rinderschwanzstück n. (-s,-e) : [kegin.] bouedenn lost bevin b., dourgen bevin g., feskenn vevin b., bragaouad kig saout g.

Rindertalg g. (-s,-e) : soav saout g./str.

Rinderwahnsinn g. (-s) : [mezeg.] empennaoued spouehelvel ar saout g., P. kleñved ar vuoc'h foll g.

Rinderzucht b. (-) : sevel saout g., magerezh saout g., magañ-saout g.

Rinderzunge b. (-,-n) : [kegin.] teod bevin g.

Rindfleisch n. (-es) : [kegin.] kig bevin g., bevin g., kig saout g. ; *zähes Rindfleisch*, kig buoc'h kozh g. ; *gesalzenes Rindfleisch*, bevin sall g. ; *geräuchertes und gesalzenes Rindfleisch*, gepökelt *Rindfleisch*, kig-sezon g., kig-saezon g., bevin saezon g., P. [dre fent] moru Menez-Are g. ; *geschmortes Rindfleisch*, dobez vevin b. ; *gekochtes Rindfleisch*, berv g., kig-berv g. ; *ein Stück Rindfleisch*, un tamm bevin g. ; *ein Kilo Rindfleisch*, ur c'hilo a gig bevin g., ur c'hilo kig bevin g. ; *gekochtes Rindfleisch mit Zwiebeln*, bevin miroton g. ; *Rindfleisch mit Karotten und Zwiebeln*, bevin diouzh ar c'hiz g.

Rindfleischspieß g. (-es,-e) : [kegin.] berad kig-bevin g.

Rindfleischsuppe b. (-,-n) : [kegin.] bouilhoñs kig-bevin g., soubenn ar c'hig b., soubenn kig-bevin b.

rindig ag. : ruskek.

Rinds- : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] *sellit ouzh Rinder-*.

Rindschmorbraten g. (-s,-) : [kegin.] dobez vevin b.

Rindsgulasch n./g. (-es,-e/-s) : [kegin.] *in Rotwein geschmortes Rindsgulasch*, bevin giz Bourgogn g.

Rindsleder n. (-s) : bugen g., buoc'hken g., lâr ejen g., lâr annoar g.

rindsledern ag. : [graet gant] bugen, [graet gant] lâr ejen, [graet gant] lâr annoar.

Rindsleude b. (-,-n) : [kegin.] kraoñenn-vevin b. [*liester* kraoñennou-bevin].

Rindszunge b. (-,-n) : [kegin.] teod bevin g.

Rindsuppe b. (-,-n) : [Bro-Aostria] bouilhoñs kig-bevin g., soubenn ar c'hig b., soubenn kig-bevin b.

Rindertalg g. (-s) : soav ejen g.

Rindvieh n. (-s) : 1. [loen.] bioù ls., saout ls., saouteier ls., loened-korn ls., chatal-korn g., bevined ls. ; *sich Rindvieh anschaffen*, saouta, en em saouta ; 2. [dre skeud.] makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beg leue g., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., mell baja g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [*liester* nouched], loñseg g. [*liester* loñseged], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], houpperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., loukez g., kloukez g., patatezenn b., patoenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., magn g., penn luch g., darsod g., pennsod g., diskiant g., anduilhenn daonet b.

Ring g. (-s,-e) : 1. gwalenn b., bizoù g. [*liester* bizeier], bizaoued g., bizour g., lagadenn b., ruilhenn b., ruilhodenn b., ailhedenn b., organell b., anell b., ront g. ; *Serviettenring*,

ruilhenn serviedenn b., rolled g., ailhedenn b., ailhedenn serviedenn b. ; *Ehering*, gwalenn-eured b., bizoù-euredek g. [*liester* bizeier-euredek], euredenn b., [dre fent] chadenn b., kabestr g. ; *Ohrring*, bravig-skouarn g., kloc'hig-skouarn g. [*liester* kleierigoù-skouarn], bizoù-skouarn g. [*liester* bizeier-skouarn], ruilhenn-skouarn b., lagadenn-skouarn b. ; *ein Ring mit Steinfassung*, ur walenn benet b., ur walenn lagadek b., ur bizoù g. [*liester* bizeier] ; *Edelsteineinfassung an einem Ring*, lagad ar bizoù g., lagadenn ar bizoù b. ; *sich einen Ring an (auf) den Finger stecken, einen Ring anstecken*, lakaat ur walenn en e viz, lakaat ur walenn war e viz, lakaat ur walenn d'e viz, lakaat ur walenn ouzh e viz, lakaat ur walenn war e zorn, gwalenniñ e viz ; [dre skeud.] *die Ringe tauschen*, eurediñ, eskemmañ an euredennou (ar gwalennou eured), eskemmañ ar gwalinier ; *das gegenseitige Anstecken der Trauringe*, eskemm ar gwalinier g. ; *ich habe versprochen, mit ihr die Ringe zu tauschen*, prometet em eus gwalenniñ he biz kleiz ; *mit diesem Ring nehme ich dich als meine Frau*, gant ar walenn-mañ da euredan ; 2. [tekn.] envez g., envezenn b., gwalenn b., mell g., mailh g., lagad g., lagadenn b., ruilhenn b., kolier g., rondenn b., fret g., ezev g. [*liester* ezivi], kelc'hienn b., kelc'h g., kelc'henn b., kerlenn b. [*liester* kerlennou, kerlad], kerl g., kilh g., rolled g., ruilhodenn b., ruilhosenn b., ailhedenn b., organell b. ; *eine Nabe mit einem Ring versehen*, fretañ ur bendell ; *Sicherungsring, Klemmring*, gwalenn glaviañ b. ; 3. *Ringe um die Augen (unter den Augen)*, distronk str., distronkennoù ls. ; *Ringe um die Augen (unter den Augen) haben*, bezañ distronk e zaoulagad, bezañ distroñket e zaoulagad, bezañ karzhet e zaoulagad dindano, bezañ koarennet e zaoulagad, bezañ dislivet e zaoulagad, bezañ labiennet e zaoulagad ; 4. kavallhad g., kelc'h g., bandennad b., rouedad b. ; *der Agentenring flog auf*, dizoloet ha diskaret e voe ar rouedad spierien ; 5. boulouard-tro g., hent-tro g., hent tro-gêr g., hent a-dro g., hent trobarzh g., trobarzhenn g. ; 6. kartell g., emglevad g. ; 7. [stered., fizik] anell b., gwalenn b. ; *parhelischer Ring*, kelc'h gourheoliek g. ; *paraselenischer Ring*, kelc'h gourloariek g. ; 8. [sport] a) [boks] ring g., leurenn-c'houren b., leurenn-voks b., tachenn-voksiñ b. ; b) [jiminas] *die Ringe*, ar ruilhennoù ls. ; 9. [chatal] *Anbinderling*, organell b., peisell b. ; *Scheidenring für Stuten*, lagadenn b. ; 10. [louza.] *Jahresring*, kelc'h g., kelc'hienn b., kelc'henn b., anell b., gwalenn b. ; 11. [louza., togoù-touseg] *Hexenring, Feenring*, rondienn al lutun b. ; 12. [kegin.] kant g. ; *Tortenring*, kant tarteiz g. ; 13. [mat.] gwalenn b. ; *kommunikativer Ring*, gwalenn gantamsavat b. ; *unitärer Ring*, gwalenn unanek b.

ringartig ag. : gwalennek, gwalennheñvel, e doare ur walenn, a-zoare gant ur walenn, a-seurt gant ur walenn.

Ringautobahn b. (-,-en) : gourhent tro-gêr g., gourhent trobarzh g.

Ringbahn b. (-,-en) : [treuzdougen, trenioù] linenn-dro b., linenn c'hourizañ b., linenn tro-gêr b., linenn trobarzh b., trobarzhlinenn b.

Ringbeschlag g. (-s,-beschläge) : [tekn.] envez g., envezenn b., ruilhenn b., kolier g., rondenn b., gwalenn b., ezev g. [*liester* ezivi], kelc'hienn b., kelc'henn b., kerlenn b. [*liester* kerlennou, kerlad], kerl g., serjant g., fret g. ; *etwas mit einem Ringbeschlag versehen*, fretañ udb, enveziañ udb ; *das Versetzen eines Werkzeuges mit einem Ringbeschlag*, an enveziañ g., ar fretañ g.

Ringbeschleuniger g. (-s,-) : [fizik] c'hwimmer kelc'hiek g.

Ringbuch n. (-s,-bücher) : renkell walennek b.

Ringbucheinlage b. (-,-n) : follenn renkell b., follenn doulet b.

Ringbuchhefter g. (-s,-) : renkell walennek b.

Ringbuchmekanik b. (-) : stignadell walennek ur renkell g.

Ringdistel b. (-,-n) : [louza.] askol str. [*Carduus*].

Ringdrossel b. (-,-n) : [loen.] moualc'h-venez b. [*liester* mouilc'hi-menez].

Ringel g. (-s,-) : **1.** rodell b., rodellig b., ruilhennig b., gwalennig b. ; **2.** [blev] rodell b., rodellad b. ; **3.** [moged] lagadenn voged b.

Ringelblume b. (-,-n) : [louza.] rozinil str., roz-sinkl str., rosku g.

Ringelflechte b. (-) : [mezeg., *Tinea corporis*] mikoz kelc'hennek g., P. rogn g.

ringelförmig ag. : troellennek, rodellek, tortigellet, kilwidennet.

Ringelgans b. (-,-gänse) : [loen.] garreli du g., garreli boutin g.

Ringelhaar n. (-s,-e) : blev rodellek str.

Ringellocke b. (-,-n) : rodell vlev b. ; *Ringellocken*, blev rodellet hir str.

Ringelöckchen n. (-s,-) : rodellig vlev b., frizadenn b., frizenn b.

ringeln V.k.e. (hat geringelt) : rodellañ, gweañ, gwidilañ, korvigellañ.

V.em. : **sich ringeln** (hat sich (ak.) geringelt) : rodellañ, en em guilhañ, en em rollañ, korvigellañ, mont en e rodelloù ; *die Schlange ringelt sich*, en em guilhañ a ra an naer, rodellañ a ra an naer, mont a ra an naer en he rodelloù ; *sein Haar ringelt sich*, rodellañ a ra e vlev, rodellaouañ a ra e vlev.

Ringelnatter b. (-,-n) : [loen.] naer-vro b., P. silienn-c'harzh b. [*liester* siliou-garzh].

Ringelpanzer g. (-s,-) : [istor] sae-vailhek b., roched-vrezel b., roched-brezel g., haobert g. [*liester* haobertoù], roched mailhoù houarn g./b., houarnen g., sae mailhet b. / hobregon g. / jakoun g. (Gregor).

Ringelpiez g. (-/es,-e) : pante g. ; *Ringelpiez mit Anfassen*, herlinkadeg b., soterezh g.

Ringelreigen g. (-s,-) / **Ringelreihen** g. (-s,-) : dañs-tro g., dañs-ront g., koroll-tro g., koroll krog-ha-krog g., brall-kamm g. ; *Anführer bei einem Ringelreigen*, jav g. ; *einen Ringelreihen anführen*, pennañ un dañs.

Ringelreim g. (-s,-e) : [lenn.] rondo g.

Ringelschwanz g. (-s,-schwänze) : [loen.] lost tortigellet g., lost kilwidennet g.

Ringelspiel n. (-s,-e) : [Bro-Aostria] kezeg-koad ls., kezeg-mezevenn ls., roñseed-koad ls., maneñ g.

Ringelspinner g. (-s,-) : [loen.] bombiks neustrian g.

Ringeltanz g. (-es,-tänze) : dañs-tro g., dañs-ront g., koroll-tro g., koroll krog-ha-krog g., brall-kamm g. ; *Anführer beim Ringeltanz*, jav g. ; *einen Ringeltanz anführen*, pennañ un dañs.

Ringeltäubchen n. (-s,-) : [loen.] kudonig b. [*liester* kudonedigoù].

Ringeltaube b. (-,-n) : [loen.] kudon b., kudon golierek b., glazig g. ; *Weibchen der Ringeltaube*, kudonez b. [*liester* kudonezed].

Ringelwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] annelid str., preñv gwalennek g. ; *kiemenloser Ringelwurm*, divrennek g. [*liester* divrenkeged].

ringen V.k.e. (rang / hat gerungen) : **1.** gweañ, gwaskañ ; *die Wäsche ringen*, gwaskañ ha diwaskañ ar c'houez (al liñselioù), gweañ ar c'houez ; *die Hände ringen*, gweañ e zaoarn ; **2.** [dre astenn.] *jemandem etwas aus der Hand ringen*, diframmañ udb a-dre zaoarn u.b.

V.gw. (rang / hat gerungen) : gouren, gourenata, stourm, en em gannañ, tabutal ; *mit jemandem ringen*, bezañ krog gant u.b., bezañ krog-ha-krog gant u.b., plantañ fisel gant u.b., en em gannañ ouzh u.b., kaout ul laz gant u.b., kaout ur pegad ouzh u.b., en em lardañ ouzh u.b., kaout kann ouzh u.b., en em hejañ ouzh u.b., kregiñ da vat en u.b., en em stourm ouzh

u.b., kaout kann ouzh u.b., bezañ e krog gant u.b., gouren ouzh u.b., ober ur frapad gouren gant u.b. ; *mit jemandem um etwas ringen*, tabutal (en em gannañ) gant u.b. abalamour d'udb, bezañ arguz etre an-unan hag unan all abalamour d'udb, bezañ diskrap etre an-unan hag unan all abalamour d'udb ; *er ringt mit dem Tode*, emañ o stourm ouzh ar marv, emañ o stourm ouzh e Ankoù, emañ o c'houren ouzh ar marv, emañ o antren en e Ankoù, er par pellañ emañ, e par ar marv emañ, e pred ar marv emañ, pell emañ ganti, en e ziwezhañ kleñved emañ, war dreuzoù ar bed all emañ, en e gleñved diwezhañ emañ, emañ en e bore diwezhañ, dindan dalc'h ar marv emañ, emañ o kinnig mervel, e poent ar marv emañ, en ampoent da vervel emañ, war e dremenvan emañ, toc'hor eo, toc'hor bras eo, gwall doc'hor eo, klañv-toc'hor eo, toc'horaat a ra, o tennañ ouzh ar marv emañ, o tennañ d'ar marv emañ, en e angoni emañ, kouezhet eo en angoni, aet eo en angoni, antreet eo en e Ankoù, antreet eo en e basion, emañ en e amzer diwezhañ, emañ war e amzer diwezhañ, emañ oc'h ober e dalaroù, emañ war e dalaroù, emañ gant e dalaroù, emañ war e veskelloù, emañ gant e veskelloù, emañ o tennañ e viskili, emañ o vont da baseal, emañ en e basion, aet eo en e basionoù, emañ o vont da bakañ, emañ war e dermen, war an diwezhañ emañ, o serriñ e levr emañ, en e Ankoù (en Ankoù) emañ, emañ gant ar marv, emañ ar marv tost d'e seuliou, rentet eo tost-ha-tost d'ar marv, an Ankoù en deus, emañ war e varv, oc'h ober e hakoù emañ, oc'h ober e hakoù diwezhañ emañ, emañ o roeñvat war gornôg, emañ er soufflamoù, emañ en enkoù, emañ o roeñviñ d'ar maez, emañ o vont d'ar c'hloar, ne zaleo ket da vervel ; *nach Atem ringen*, dihostal, mougañ, tagañ, dielc'hat, diroufal, berranalañ, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr war e sparl, bezañ berr war an-unan, bezañ berr e anal, bezañ ar berralan gant an-unan, bezañ ar berranal war an-unan, bezañ e anal o kinnig mankout, diadaviñ, bezañ tenn an anal d'an-unan (*e anal dezhañ, hec'h anal dezhi h.a.*), stambouchañ, simuchañ, bezañ izel e alan.

V.gw. : **sich ringen** (rang sich / hat sich (ak.) gerungen) : gwidelañ, en em weañ, gweañ, en em weañ hag en em ziweañ, tortañ, tortigellañ, kilwidennañ.

Ring n. (-s) : **1.** gweañ g., gweadur g. ; **2.** [sport] gouren g., gourenerezh g. ; *Kampfrunde beim Ringen*, krogad gouren g., pegad gouren g., sach gouren g. ; *Wettkampf im Ringen*, gourenoù ls., gourenadeg b. ; *bretonisches Ringen*, gouren breizhek g., gouren ar vro g. ; *Freistilringen*, gouren dieub g. ; *griechisch-römisches Ringen*, gouren gresian-roman g. ; *mit dem Ringen beginnen*, krafañ ; [krog berzet] *beim Ringen eine Manschette ansetzen*, klask gant ur c'hrog stankañ e dreuz-gouzoug (sutell e c'houzoug) d'e eneber.

Ringer g. (-s,-) : [sport] gourener g.

Ringerbund g. (-s,-bünde) : [sport] skol gouren b., kelc'h gouren g.

Ringergriß g. (-s,-e) : [sport] kraf gouren g., peg-gouren g., krog-gouren g.

Ringerin b. (-,-nen) : [sport] gourenerezh b.

Ringerverband g. (-s,-verbände) : [sport] skol gouren b., kelc'h gouren g.

Ringeturnen n. (-s) : [sport] *das Ringeturnen*, ar ruilhennoù ls.

Ringfahndung b. (-,-en) : [polis] furchadeg en un dachennad bevennet-pizh b.

Ringfäule b. (-) : [louza.] *bakterielle Ringfäule*, gweñvadur bakteriel an avaloù-douar g.

Ringfinger g. (-s,-) : biz-ar-bizoù g., biz-bizoù g., biz-gwalenn g., biz-ar-galon g., pevare biz g.

ringförmig ag. : gwalennek, gwalennheñvel, e doare ur walenn, e doare gwalennoù, e doare gwalinier, a-zoare gant

ur walenn, a-zoare gant gwalinier, a-seurt gant ur walenn, a-seurt gant gwalinier, war-gelc'h, war gelc'h, kelc'hennek, kelc'hiek, krenn, ront, e doare ur c'helc'h, e doare kelc'hioù, a-zoare gant ur c'helc'h, a-zoare gant kelc'hioù, a-seurt gant ur c'helc'h, a-seurt gant kelc'hioù, graet war-gelc'h ; *ringförmiger Türklopf*, lagadenn-dor b. ; *ringförmige Wellen*, lagadennoù war an dour ls. ; *ringförmiges Korallenriff*, gwalenn gouralek b., kouralek walenn g. ; [stered.] *ringförmige Finsternis*, fallaenn walennek b. ; [korf.] *ringförmiges Halteband*, stagell walennek b.

Adv. : war-gelc'h, a-gelc'h.

Ringförmigkeit b. (-) : kelc'hiegezh b.

Ringhaken g. (-s,-) : [tekn.] piton g., tach-lagadenn g., biñs-lagadenn b.

ringhörig ag. : [Bro-Suis] heglev, dassonus.

Ringkampf g. (-s,-kämpfe) : gouren g., gourenerezh g., gourenadenn b., gourenadeg b., gourenoù ls., krogad gouren g., sach gouren g., pegag gouren g. ; *freier Ringkampf*, gouren dieub g. ; *mit dem Ringkampf beginnen*, krafañ.

Ringkämpfer g. (-s,-) : gourener g. ; *einen Ringkämpfer schultern*, *einen Ringkämpfer pinnen*, *einen Ringkämpfer in Schulterlage bringen*, lakaat divskoaz ur gourener a-stok ouzh al leur, rein lamm d'ur gourener, lakaat lamm ur gourener, lakaat e ziv skoaz d'ur gourener en douar, c'hweniañ e eneber, keinañ e eneber, linkañ e eneber, bannañ e eneber en e c'hwenegrann, bannañ e eneber war e c'hwenegrann, teurel e eneber en e c'hwen, diskar e eneber en e c'hwen.

Ringkampfturnier n. (-s,-e) : gourenadeg b., gourenoù ls.

Ringkluft b. (-) : [louza., kleñved] dol b. ; *ein Holzfehler, der bei Kastanienholz besonders häufig auftritt, ist die Ringkluft*, dreist-holl er c'histin eo e vez kavet koad dol, dreist-holl er c'histin eo e vez kavet koad dolek, ar c'histin dreist-holl a zo techet da gaout dol

Ringknorpel g. (-s,-) : [korf.] lagadenn vigorn b.

Ringkragen g. (-s,-) : [istor] gouzougwisk g., gouzougenn jakoun b., gouzougenn hobregon b., gouzougenn vailhoù houarn b., gouzougenn vailhek b., [dre fent] gwakol b./g.

Ringkreuz n. (-es,-e) : kroaz keltiek b.

Ringkunst b. (-) : gouren g., gourenerezh g.

Ringlotte b. (-,-n) : [Bro-Aostria, louza.] prun ar Rouanez Glaoda str., prun Glaoda str.

Ringmaß n. (-es,-e) : gwalennventer g.

Ringmauer b. (-,-n) : moger-dro b. ; *eine dreifache Ringmauer*, ur gourizad teir moger g.

Ringmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn gelc'hstrishaer b., kigenn gelc'hennek b. ; *Ringmuskel des Auges*, kigenn gelc'hennek al lagad b. ; *Ringmuskel des Mundes*, kigenn gelc'hennek ar genoù b.

Ringmutter b. (-,-n) : [tekn.] bouster gwalennek g., kraouenn walennek b., bouster lagadennek g., kraouenn lagadennek b.

Ringnebel g. (-s) : [stered.] nivlenn walennek b.

Ringnetz n. (-es,-e) / **Ringnetzwerk** n. (-es,-e) : [tekn.] rouedad a-zol b.

Ringpanzer g. (-s,-) : [istor] sae-vailhek b., roched-brezel g./b., haobert g. [*liester* haobertoù], roched mailhoù houarn g./b., sae mailhet b. / hobregon g. / jakoun g. (Gregor).

Ringplatz g. (-es,-plätze) : stourmva g., stourmlec'h g., lis b., arenoù ls., ring g., leurenn-emgann b.

Ringrichter g. (-s,-) : tredeog gouren g., tredeog boks g.

Ringrichterin b. (-,-nen) : tredeogez c'houren b., tredeogez voks b.

Ringriss g. (-es,-e) : [louza., kleñved] dol b. ; *ein Holzfehler, der bei Kastanienholz besonders häufig auftritt, sind die Ringrisse*, dreist-holl er c'histin eo e vez kavet koad dol, dreist-

holl er c'histin eo e vez kavet koad dolek, ar c'histin dreist-holl a zo techet da gaout dol.

rings araog. : *rings um* (ak.), en-dro da, tro-dro da ; *sich rings um jemanden aufstellen*, mont war-gelc'h en-dro d'u.b., en em gelc'hiañ en-dro d'u.b., ober ur c'helc'h en-dro d'u.b., bodañ en-dro d'u.b., en em vodañ en-dro d'u.b.

Ringschäle b. (-) : [louza., kleñved] dol b. ; *ein Holzfehler, der bei Kastanienholz besonders häufig auftritt, ist die Ringschäle*, dreist-holl er c'histin eo e vez kavet koad dol, dreist-holl er c'histin eo e vez kavet koad dolek, ar c'histin dreist-holl a zo techet da gaout dol.

Ringschlüssel g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez lagadennek g., alc'hwez lagadenn g.

Ringschnabelente b. (-,-n) : [loen.] morilhon gwalenn-veg g.

Ringschnellstraße b. (-,-n) : boulouard tro g.

Ringschraube b. (-,-n) : [tekn.] piton g., biñs-lagadenn b. ; *eine Ringschraube anbringen*, pitoniñ.

Ringsenwagen g. (-s,-) : [labour-douar] kastell-eost g., kastell-eostek g., karr-eost g. ; *ein Ringsenwagen voll Heu*, ur c'horziad foenn b. ; *Seitenwand eines Ringsenwagens*, karzell b., karzell-garr b., reilh b., rastell-garr b. [*liester* restell-karr / rastelloù-karr], klouedenn-gostez b., klouedenn-garr b., kloued-karr b., klozenn b. [*liester* klozennoù / klozinier] ; *Hinterwand eines Ringsenwagens*, kavagell a-dreñv b., klouedenn a-dreñv b. ; *Vorderwand eines Ringsenwagens*, kavagell a-raok b., klouedenn a-raok b.

ringsherum Adv. : *sellit ouzh ringsum*.

Ringsport g. (-s) : [sport] *der Ringsport*, ar ruilhennoù ls.

Ringstraße b. (-,-n) : boulouard-tro g., hent-tro g., hent tro-gêr g., hent a-dro g., hent trobarzh g., trobarzhhent g.

Ringstruktur b. (-,-en) : [mat.] luniadur a walenn g.

ringsum Adv. / **ringsumher** Adv. : en-dro, tro-dro, a-dro-war-dro, tro-war-dro, tro-ha-tro, a-dro ; *ringsumher verstreut*, a-strew, a-strouilh, a-skign, a-stlabez, a-drak, a-fuilh, a-dreuz-fuilh, a-bempoù, a-borc'hell ; *Feinde ringsum* ! n'eus ken nemet enebourien tro-war-dro ! enebourien a zo en dro dimp ! ; *ringsum gibt's nur Heide*, al lann a c'holo an avaez.

Ringsystem n. (-s,-e) : [stered.] gwalennoù planedel ls.

Ringtausch g. (-es,-e) : **1.** [eurediñ] eskemm ar gwalinier g. ; **2.** eskemm etre meur a hini g.

Ringturnen n. (-s) : [sport] *das Ringturnen*, ar ruilhennoù ls.

Ringwade b. (-,-n) : [merdead.] roued tro b., roued-tenn b., seulenn b., sen b. ; *zum Fang von Sardinen eingesetzte Ringwade*, boleñch g. ; *Sardinen mit einer Ringwade fangen*, boleñchiñ.

Ringwadenfänger g. (-s,-) : [merdead.] seulenner g. [*liester* seulennerien].

Ringwadenfischerei b. (-) : [merdead.] seulennañ g., seniñ g.

Ringwadennetz n. (-es,-e) : [merdead.] roued tro b., roued-tenn b., seulenn b., sen b. ; *zum Fang von Sardinen eingesetztes Ringwadennetz*, boleñch g. ; *Sardinen mit einem Ringwadennetz fangen*, boleñchiñ.

Ringwall g. (-s,-wälle) : ramparzh-tro g.

Rinne b. (-,-n) : **1.** rodlec'h g., rollec'h g., roud-karr g., poull-rod g., anrod g., skoasell b., sodell b., gamberotenn b., goueradenn b. ; **2.** san b., sanell b., kan-dour g., kan g., kanouc'hell b., noed g., dizourer g., resienn b., garan b., gouer b., gwazh b., riolenn b., kan-distrouilh g., distrouilh g., kan-skarzhañ g., kan-karzhañ g. ; *Abflussrinnen ziehen*, disaniañ, gwazhiañ, gouerañ, kaniañ d'an dour ; *querlaufende Rinne*, treuzkiz g. ; *eine Rinne ziehen*, treuzkiziañ ; *querlaufende Rinnen ziehen*, treuzkiziat, treuzkiziñ ; *durch wetterbedingte Aushöhlung entstandene Rinne*, *durch Erosion entstandene*

Rinne, foursell b. ; **3.** [tekn.] garan b., kleuzenn b. ; **4.** [korf.] ant g. ; *Karpalrinne*, nant an arzorn g.

rinnen V.gw. (rann / ist geronnen) : **1.** berañ, deverañ, redek, ruilhal, diruilhal, goueriañ, linkañ, riolennat, riolenniñ, ruzelenniñ ; *Tränen rinnen ihm über die Wangen*, kouezhañ (ruilhal) a ra an daeroù a-riolenn ag e zaoulagad, redek a ra an daeroù a-riolenn ag e zaoulagad ; **2.** [dre skeud.] *die Zeit rinnt*, tremen a ra an amzer, mont a ra an amzer hebiou, treiñ a ra rod an amzer ; *das Geld rinnt dir durch die Finger*, te a zo frank war an dispign, drouzivet e vez buan an arc'hant ganit, dispign a rez hep muzul, ur fouet-e-voutikl (ur frip-e-drantell, ur frip-e-zrouin, ur c'hae'h-moudenn, ul liper-e-drantell) a zo ac'hanout, n'ec'h eus damant ebet da'z kwenneien, n'emaout ket evit derc'hel mat d'ur gwenneg, emañ da yalc'h gant ar foerell, emañ ar foerell gant da yalc'h ; *er ließ sich gern seine Gold- und Silberstücke durch die Finger rinnen*, e blijadur a oa ruilhal gant e zaouarn e bezhioù aour hag arc'hant ; **3.** bezañ toull, deverañ, koll.

Rinnen n. (-s) : diruilhal d., ruilhadenn b., beradur g., dever g., dizour g.

Rinnleiste b. (-,-n) : [tisav.] korbell-dizourañ g.

Rinnsal n. (-s,-e) : **1.** gwazhennig b., gouer b., gouerenn b., goueriad b., gwazh b., gwazh-dour b., gwazh-red b., gwazhredenn b., richer g., richeriad g., ruzelenn b., goaratenn b., riolenn b., riolennad b. ; *Rinnsal Jauche*, gouer hañvouez b., gwazh hañvouez b. ; **2.** strilh g., strilhenn b. ; *Rinnsal von Blut*, strilh gwad g., strilhenn wad b., rizenn wad b.

Rinnstein g. (-s,-e) : **1.** san ar ru b., kan-skarzhañ g., kan-karzhañ g., kan-distrouilh g., distrouilh g., kan-dour g., dizourer g., resienn b., gouer b., gwazh b. ; **2.** dar b.

Rinsenknolauch g. (-s) : [louza.] ramps str., ramz str., kignen gouez str., kignen-an-arzhed str.

Riometer n. (-s,-) : riometr g.

Riposte b. (-,-n) : [iskrim] eilfeukadenn b.

ripostieren V.gw. (hat ripostiert) : [iskrim] eilfeukañ.

Rippchen n. (-s,-) : [kegin.] kostezenn blat b. [*liester* kostezennoù plat] ; *Schweinerippchen*, kostezenn kig-moc'h b.

Rippe b. (-,-n) : **1.** [korf.] kostenn b. [*liester* kostoù] ; *falsche Rippe*, *asternale Rippe*, kostenn anklerennel b., kostenn distag eus ar glerenn b., falskostenn b. [*liester* falskostoù], berrgostenn b. [*liester* berrgostoù] ; *der Mensch hat zwölf Rippenpaare*, daouzek re gostoù en deus an den.

2. [kegin.] kostezenn b.

3. [dre skeud.] *sich etwas aus den Rippen schneiden*, pakañ ar bleiz gant un taol boned, pegañ al loar, dont da laerezh al loar, tapout al loar gant e zent, klask an doare da dreiñ an avel diwar-bouez ur sugell, klask treiñ an avel d'u.b., klask treiñ an avel diwar-bouez ur gordenn, kerc'hat dour gant ur bouteg, klask skarzhañ ul lenn gant un hanaf toull, klask derc'hel ur bramm war beg un ibil, klask spazhañ melc'hwed, klask serriñ ar bed en ur gloreenn vi ; *sich nicht etwas aus den Rippen schneiden können*, na vezañ sorser, na gaout breoù ; *er wächst und bekommt zugleich Fleisch auf die Rippen*, steuñviñ hag anneauñ a ra war un dro ; *er hat nichts auf den Rippen*, aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, treut evel ar marv eo, treut-marv eo, treut ha kastiz eo, treut eo evel ur vazh-kloued, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, n'eus nemet an askorn anezhañ, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, n'eus mui nemet ur spes anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'henn war e eskern, n'eus mui nemet kroc'henn

war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut-askorn, treut-ki, diflaket, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut-kign, treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel un askell-groc'henn, treut evel ur brank, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket), moan eo evel an drezen, hennezh n'eus mann outañ, n'eus netra outañ, n'eus nemet ar spes anezhañ, n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'henn d'o goleiñ, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'henn d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (evel ur gioc'h, evel ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'henn, un eonenn a zo anezhañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor), n'eus nemet ar spes anezhañ, aet eo da relegenn, ur sac'h eskern 'zo anezhañ.

4. [tisav.] **a)** sourin b. ; **b)** nervenn b., nervenn volz b. ; *etwas mit Rippen versehen*, nervennañ udb.

5. [louza.] ritenn b. ; *Mangoldrippe*, korzenn veotez b.

6. [merdead.] membr g., azen g., koad-kamm g., tamm koad-kamm g., gourivin g.

7. [dilhad.] kostezenn b.

8. [tekn., *tommerez*, *distaner*, *yenerez*] lavnenn b., bann g.

Ripelln ls. / **Rippelmarken** ls. : [traezh, traezhennoù] andennadur g., roudennadur g., rizennadur g., rizennoù ls., roufennnoù ls.

rippen V.k.e. (hat gerippt) : roudennañ, andennañ, rizenñañ, garanañ, nervennañ.

Rippenbraten g. (-s,-) : [kegin.] etrekostenn b. [*liester* etrekostoù], etrekostezenn b.

Rippenbogen (-s,-bögen) : [korf.] gwareg ar gostenn b.

Rippenbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] kostenn dorr b., torr ur gostenn g., torratur ur gostenn g.

Rippenbund g. (-s,-bünde) : [moull.] nervenn b. ; *Buchrücken mit vier Rippenbünden*, kein peder nervenn g.

Rippenfell n. (-s,-e) : [korf.] krezenn b. [*liester* krezoù].

Rippenfell- : pleurel, ... ar bleurenn, ... ar pleur, lienenn ar skevent, ... ar grezenn.

Rippenfellentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] krezenno g., pleurit g., pleurizienn b., P. puruzi b., fleureuji b.

rippenförmig ag. : [tisav.] war nervennoù.

Rippenfurche b. (-,-n) : [korf.] nant ar gostenn g.

Rippengewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz war nervennoù b.

Rippenkühler g. (-s,-) : [tekn.] distaner dre lavnennoù g., distaner bannoù g.

Rippenleiter b. (-,-n) : [kegin.] hedad kostezennoù g.

Rippenmangold g. (-s,-e) : [louza., kegin.] beotez str., bluit g., kaol-beotez str.

Rippenpaar n. (-s,-e) : ur re gostoù g. ; *der Mensch hat zwölf Rippenpaare*, daouzek re gostoù en deus an den.

Rippenqualle b. (-,-n) : [loen.] ktenofor str., ktenoforenn b., ktenor str., ktenorenn b., kerez str., kerezenn b., kerez-mor str., kerezenn-vor b.

Rippensamt g. (-s) : [gwiad.] voulouz kostezenn g.

Rippenstoß g. (-es,-stöße) : peuk g., peukadenn b., taol-peuk g., peus g., taol ilin g., bleukad g., ougnad g. ; *jemandem einen Rippenstoß versetzen*, peusiñ u.b., reiñ un taol-peuk d'u.b., reiñ ur bleukad d'u.b., peukañ u.b., bleukata u.b.

Rippenstück n. (-s,-e) : [kegin.] etrekostezenn b., etrekostenn b. [*liester* etrekostoù], kostezennoù kentañ ls.

Rippenwerk n. (-s,-e) : [merdead.] memproù ls., ezen ls., koad-kamm g., koadoù-kamm ls., gourivinoù ls. ; *das Rippenwerk eines Schiffes aufbauen*, lakaat ur vag war he c'hoad-kamm.

rippig ag. : 1. [dilhad.] kostezennek ; 2. [tisav.] war nervennoù.

Rippli n. (-s,-) : [Bro-Suis] kostezenn b.

Rips g. (-es,-e) : [gwiaed.] reps g.

Risalit g. (-s,-e) : [tisav.] balir a-led g., baleg a-led g.

Risiko n. (-s, Risiken) : riskl g., riskladenn b., taras g., arvar g., tailh g./b. ; *auf eigenes Risiko*, en e riskl, pirilh ha fortun (Gregor), en e riskl e-unan ; *ein Risiko eingehen*, brokañ udb, kemer ur riskl, tennañ ur riskl war an-unan, sammañ ur riskl, en em forsiñ ; *das Ganze ist mit Risiken verbunden*, riskl 'zo ; *kein Risiko eingehen*, ober diouzh ar furañ, na gemer riskl ebet, chom hep tennañ riskl ebet war an-unan, chom hep avanturiñ, mont d'ar sur (Gregor) ; *gegen alle Risiken gefeit sein*, bezañ diwallet a nep gwall fortun, bezañ en tu all da bep droug ; *das ist Berufsrisiko*, reuzioù ar vicher eo, riskloù ar vicher eo ; *alle Risiken auf sich nehmen, die Risiken übernehmen*, ensammañ ar riskl ; *ein Risiko abschirmen, ein Risiko absichern*, gwareziñ diouzh ur riskl, goudoriñ ouzh ur riskl ; *ein Risiko decken, ein Risiko abdecken*, kretaat ur riskl ; *Rückstellung für Risiken und Verluste*, pourvezad ouzh riskloù ha kolloù g. ; *und sollte das Risiko hundertmal größer sein*, ha pa vefe kant gwech muioc'h a riskl ; *wie hoch auch immer das Risiko war, was auch immer das Risiko war*, n'eus forzh pe dailh a oa ; *kalkulierbares Risiko*, riskl tebekadus g. ; [mezeg.] *erhöhtes Risiko, erhöhtes Unfallrisiko*, gourriskl g.

Risikoabsicherung b. (-) : goudor riskl g.

Risikobereitschaft b. (-) : herded b., herder g., hardizhegezh b.

Risikoberuf g. (-s,-e) : micher risklus b.

Risikodeckung b. (-) : goudor riskl g.

Risikofaktor g. (-s,-en) : [mezeg.] parenn riskl b.

risikofreudig ag. : her, hardizh.

Risikogruppe b. (-,-n) : [mezeg.] rummad tud dindan riskl-uhel g.

Risikoindikatoren ls. : titourennoù war ar riskl ls., menegelloù a-fet riskl ls.

risikolos ag. : diriskl, diarvar ; *das Ganze ist nicht risikolos*, riskl 'zo.

Risikoprämie b. (-,-n) : 1. [kretadur] skodenn riskl b. ; 2. [gopr] arc'hopr riskl g.

risikoreich ag. : risklus, añchal, arvarus, ankivil, chañsus, argollus, pirilhus, skeudik, variant, amjestr, bubuik ; *risikoreicher Versuch*, brokadenn b. ; *ein risikoreiches Unternehmen*, un embregadenn her b., un embregadenn hardizh b., un embregadenn ankivil b., ur vrokadenn b., ur riskladenn b., un avanturadenn b., un devez hardizh g., un devez risklus g., ur mennad her g., ur raktres arvarus g., un direizhvennad g., ur follezhenn b., ur follinaj g. ; *risikoreiche Verhaltensweise*, realezh risklus b.

Risikoverhalten n. (-s) : realezh risklus b.

riskant ag. : risklus, añchal, arvarus, ankivil, chañsus, argollus, pirilhus, skeudik, variant, amjestr, bubuik ; *riskanter Versuch*, brokadenn b. ; *ein riskantes Unternehmen*, un embregadenn her b., un embregadenn hardizh b., un embregadenn ankivil b., ur vrokadenn b., ur riskladenn b., un avanturadenn b., un devez hardizh g., un devez risklus g., ur mennad her g., ur raktres arvarus g., un direizhvennad g., ur follezhenn b., ur follinaj g. ; *mit riskanten Aktien zocken*, brokañ war kevrannoù gwall ankivil ; *riskante Verhaltensweise*, realezh risklus b.

riskieren V.k.e. (hat riskiert) : 1. risklañ, avanturiñ, brokañ, arvrokañ, arvariñ ; *besser, man riskiert, einen Schuldigen zu*

retten, als einen Unschuldigen zu verurteilen, gwell eo risklañ saveteiñ un den kablus eget kondaoniñ unan digablus ; *er riskiert viel*, kemer a ra ur riskl bras, emañ o sachañ bech' war e gein, sachañ a ra ar c'harr war e gein, kas a ra ar c'harr war e gein, emañ o sachañ ar moc'h war e dreid, tennañ a ra ur riskl bras warnañ, sammañ a ra ur riskl bras ; *erst versuchen, dann riskieren, erst probieren, dann riskieren*, tastornat a zo d'ober a-raok mont dezhi da vat ; 2. [dre skeud.] *ein Auge riskieren*, teurel ur sell war udb dre guzh, ober ur sell war udb dre laer, ober ur sell ouzh udb dre guzh, ober un tamm sell ouzh udb dre laer, ober ur gwel d'udb dre guzh, ober un taol-sell war (ouzh) udb dre laer ; 3. P. *eine Lippe riskieren*, a) sevel un arbennadenn ; b) komz kras, naet ha distag - komz diguzh - komz eeun ha didroell - komz berr-ha-krenn - komz berr-ha-groñs - komz didro - komz didroidell - mont dezhi eeun-hag-eeun - lavaret an traoù rube-rubene - kaout ur gomz krak - bezañ dichek en e gomzoù - lavaret an traoù ken diflatr ha tra - komz dispieg - komz distag - komz hep biez - mont didro ganti - mont didroidell ganti - mont eeun ganti - mont gant an eeun - mont dezhi hep kuzh seurt ebet - na glask tro en e gaoz - lavaret an traoù krak-ha-berr - lavaret an traoù berr-ha-krenn - lavaret e soñj en ur ger krenn - na vezañ sac'h d'an diaoul - bezañ groñs en e vennozh - lavaret groñs e vennozh - lavaret krak e soñj - lavaret krenn e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak, krak-ha-krenn, ken diflatr ha tra) - lavaret anezho distag - komz hep biez - komz hep klask troidell ebet d'e gomzoù - bezañ distlabez da lavaret an traoù - na ober a c'henoù bihan evit lavaret e soñj - na vezañ a vaskelloù gant an-unan - komz hep tamm kildroenn ebet - komz didortilh.

Risorgimento n. (-pe-s) : [istor] Risorgimento g., adsav Italia g.

Risotto g./n. (- / -s, -s / Risotti / Risotto) : [meuz] rizoto g. ; *milanesischer Risotto / milanesisches Risotto*, rizoto giz Milano g.

Rispe b. (-,-n) : [louza.] 1. tañvouezennad b. ; *Dattelerispe*, blokad datez g. ; 2. [Rispengras] pastur str.

Rispenfarn g. (-s,-e) : [louza.] raden-real str., raden-dour str. [stumm unan radenenn-zour], raden-onn str.

Rispengras n. (-es,-gräser) : [louza.] pastur str. ; *einjähriges Rispengras*, geot-troc'h str.

Rispenhirse b. (-) : [louza.] mell str., gouezvell str. ; *reich an Rispenhirse*, mellek.

Rispenhirsefeld n. (-s,-er) : melleg b. [liester mellegi].

Rispenhirstroh n. (-s) : [louza.] meliaoz g., meliar g.

rispig ag. : [louza.] tañvouezennek ; *rispiger Blasenbaum*, gwez-soavon str., gwezenn-soavon b., soavonenn b. [liester soavonenned].

Riss g. (-es,-e) : 1. rog g., rogadenn b., diframm g., diframmadenn b., didammadenn b., gwask g./b., faout g., faoutadur g., frailh g., frailhadenn b., frailhder g., frailhadur g., faoutenn b., brizhfaout g., damfaout g., krakfaout g., frizenn b., freg g., fregadenn b., fregadur g., freuz g., flaouiadenn b., flaviadenn b., jel g., jelenn b., boulc'h g., boulc'hadenn b., rann b., rannenn g., skarilladur g., skarnil g., skarr g., skalf g., skalfenn b., aeradenn b., tarz g., tarzhad g., silabrenn b., silienn b., drailh g., drailhadenn b., drailhadur g., grem g., nodadur g., streadenn b., sanell b., sanenn b. ; *hier ist ein Riss*, amañ ez eus jel ; *einen Riss bekommen*, regiñ, fregañ, faoutañ, dont da faoutañ, damfaoutañ, brizhfaoutañ, krakfaoutañ, frailhañ, frizenniñ, dont ur faout (ur flaouiadenn, ur jel, ur jelenn, ur gwask, ur rog) da zigeriñ en dra-mañ-tra, nodiñ, groilhañ, streañ ; *Risse bekommen*, skarillañ, skarnilañ, skarrañ, dont da skarrañ, flaviañ, groilhañ, nodiñ, streañ, tarzhañ, silabrenniñ, silienniñ, skalfañ, dont gwaskoù da zigeriñ en dra-

mañ-tra, aeradenniñ, damfaoutañ, brizhaoutañ, krakfaoutañ ; *einen Riss in einer Hose zunähen, einen Riss in einer Hose flicken*, diregiñ ur bragoù ; *Mauerriss*, frizenn b., frailh g., frailhadenn b., skarr g., aeradenn b., flaviadenn b., silabrenn b., rann b. ; *die Mauer hat einen Riss*, ur rann a zo er voger, rannet eo ar voger ; *die Mauer hat Risse*, skarrou (gwaskoù, aeradennoù) a zo er voger, aeradennet eo ar voger ; *Risse in einem Gewölbe hervorrufen*, aeradennañ ur volz ; *ohne einen einzigen Riss in der Kleidung*, hep an disterañ freuz en e zilhad, hep an disterañ rog en e zilhad, hep an disterañ prenestr en e zilhad ; *es ist dies kein Riss, die Naht hat sich nur aufgetrennt*, n'eo ket ur rog an hini eo, un disgwriadur ne lavaran ket ; *Riss im Herzen*, freg er galon g. ; *das hat einen großen Riss in sein Vermögen gemacht*, kement-se en deus graet ur pezh mell boulc'hadenn en e vadoù ; [merdead.] *lange, breite Risse in einem Fischernetz*, drailheiz str. ; **2.** [mezeg.] spinac'h str., skarr g., skalf g. ; **3.** damdresadenn b., damdres g., brasdresadenn b., trolinenn b., linennadur g., tresadur g., patrom g. ; **4.** [mentoniezh] plaenenn b. ; *Seitenriss*, plaenenn a-letu b. ; **5.** [loen.] preizh g.

Rissbildung b. (-,-en) : skarillañ g., frailhadur g., frailhañ g. **rissig** ag. : leun a skalfoù, skarnilek, skarnilet, skarret, frailhet, skalfet, brechet, groilh, trezaret, street ; *er hat rissige Hände*, paket en deus skalfoù (spinac'h) en e zaouarn, deuet ez eus skarrou dezhañ en e zaouarn, skarnilet (skarnilek, spinac'het, skarret, skalfet) eo e zaouarn ; *die Mauer ist rissig*, skarrou a zo er voger, jel a zo er vur, skarret eo ar voger, frailhet eo ar vur, aeradennet eo ar voger ; *rissig werden*, regiñ, fregañ, frailhañ, faoutañ, digeriñ ur faout (ur flaouiadenn, ur jel, ur jelenn) en dra-mañ-tra, spinac'hañ, skarnilañ, skarraf, skarillañ, streañ, brizhaoutañ, krakfaoutañ, damfaoutañ, silabrenniñ, silienniñ, aeradenniñ, flaviañ, groilhañ, nodiñ, tarzhañ, skalfañ, strinkañ, dont gwaskoù da zigeriñ en dra-mañ-tra ; *rissig machen*, skarnilañ, silabrenniñ, silienniñ, frailhañ, streañ, brizhaoutañ, krakfaoutañ, damfaoutañ, skarillañ, skarraf, [mezeg.] spinac'hañ ; *rissig machend*, skarnilus.

Risso-Delfin g. (-s,-e) : [loen.] delfin Risso g.

Risswunde b. (-,-n) : [mezeg.] gouli da-heul ur rogadenn g., rogadenn b.

Rist g. (-es,-e) : **1.** [korf.] chouk an troad g., chouk-troad g., souk-troad g., gouzoug-an-troad g., kil-troad g. ; *ein Fuß mit hohem Rist*, un troad chouket mat g. ; **2.** [korf.] arzorn g. [*liester* arzornioù, daouarzorn, arzaouarn], P. pognez g. ; **3.** [loen.] draen-marc'h g.

Ristorno g./n. (-s,-s) / **Ristornierung** b. (-,-en) : [kenwerzh] distaol g.

Ristschutz g. (-es,-e) : choukenn b.

Riten liester evit Ritus.

Ritornell n. (-s,-e) : [sonerezh] ribourtadenn b., aoudell b.

ritsch estl. / **ritschratsch** estl. : krik-krek !

Ritt g. (-s,-e) : marc'hekadenn b., redadenn b., galoupadenn b. ; *in einem Ritt*, hep divarc'hañ, hep divridañ, en un taol brid, hep kerc'ha, en ur gerc'hadenn, hep diskrog, hep ehanañ, en ur varc'hekadenn, en ur c'haloupadenn ; *zehn Meilen in einem Ritt zurücklegen*, ober dek lev hep divarc'hañ, ober dek lev hep divridañ, ober dek lev en un taol brid, ober dek lev hep kerc'ha, ober dek lev en ur gerc'hadenn, ober dek lev en ur varc'hekadenn, ober dek lev en ur c'haloupadenn.

Rittberger g. (-s,-) : [sport, ruzikat arzel] lamm Rittberger g., loup g.

Ritter g. (-s,-) : **1.** marc'heg g., marc'hegour g. ; *jemanden zum Ritter schlagen*, marc'hegañ u.b., degemer u.b. en urzh a varc'hegiezh, lakaat u.b. da varc'heg, reiñ ar varc'hegelezh

d'u.b. ; *die Ritter der Tafelrunde*, marc'heien an Daol-Grenn b. ; *fahrender Ritter*, marc'heg baleer g. ; *Ritter ohne Furcht und Tadel*, marc'heg dispont ha direbech g. ; *Raubritter*, marc'heg brigant g., marc'heg preizher g. ; *der Ritter befolgte den Rat des Wandersmanns*, evel a lavaras ar c'hantreer a reas ar marc'heg ; *beim Zusammenprall brach die Lanze des Ritters*, gant nerzh ar stok e torras goaf ar marc'heg ; *Ritter der Ehrenlegion*, marc'heg ar Strollad a enor g. ; [dre skeud.] *edler Ritter*, reizher touet g., reizher ar gwalloù g.

2. [kegin.] *arme Ritter*, bara dre laezh g., bara dostel g.

Ritterburg b. (-,-en) : kastell-kreñv g., maner g., kastell g., noblañs b.

Ritterdiener g. (-s,-) : floc'h g. [*liester* floc'hed, flec'h].

Ritterdienst g. (-es,-e) : gwazerezh kourtes g., galantiz b.

Rittergut n. (-s,-güter) : domani gladdalc'hel g., domani feodel g., noblañs b.

Rittergutsbesitzer g. (-s,-) : perc'henn un domani gladdalc'hel g., perc'henn un domani feodel g., P. tamm noblañs a-ziwar ar maez g., denjentil a-ziwar ar maez g.

ritterhaft ag. : marc'heg, ... marc'heg, evel ma tere ouzh ur marc'heg, evel ma tere ouzh doare ur marc'heg.

Ritterkopf g. (-s,-köpfe) : [stalaf prenestr] paotr kaozioù g. [*liester* paotred kaozioù].

Ritterkreuz n. (-s,-e) : kroaz-varc'heg b.

ritterlich ag. : **1.** hael, uhelsperedek, meur, kourtes, prop, galant ; **2.** ... marc'heg, ... ar varc'hegouriezh, marc'heg ; *ritterlicher Begleiter einer Dame*, floc'h g. [*liester* flec'h, floc'hed].

Ritterlichkeit b. (-) : **1.** haelder g., haelled b., kourtezi b., galantiz b., galanterezh g. ; **2.** doare ur marc'heg g., doare marc'heg g.

Ritterorden g. (-s,-) : urzh a varc'hegiezh g., urzh a vrezel g. ; *Deutscher Ritterorden*, urzh ar varc'heien alaman g., urzh alaman a varc'hegiezh g., urzh ar varc'heien deut (Gregor) g.

Ritterroman g. (-s,-e) : romant marc'hegiezh g.

Rittersaal g. (-s,-säle) : sal al lidoù b., sal ar varc'heien b.

Ritterschaft b. (-) : **1.** [istor, ensavadur brezel] marc'hegiezh b., marc'heien ls. ; **2.** [bri, doare] marc'hegelezh b. ; **3.** [Henamzer, Roma] urzh ar varc'heien g.

Ritterschlag g. (-s,-schläge) : **1.** marc'hegadur g., degemeridigezh en urzh ar varc'heien b. ; **2.** [Nackenschlag] *Ritterschlag bei der Schwertleite*, choukad g. ; *den Ritterschlag empfangen*, mont er-maez a floc'h, bezañ marc'heget, bezañ lakaet da varc'heg.

Rittersitten ls. : [istor] kourtezi b., galantiz b.

Rittersmann g. (-s,-leute) : marc'heg g., denjentil g., noblañs g.

Ritterspiel n. (-s,-e) : tournamant g.

Rittersporn g. (-s,-sporen) : [louza.] *giftiger Rittersporn*, fleur laou str., delfinez b., delfin g., louzaouenn-al-laou b.

Ritterstand g. (-s) : **1.** [Krennamzer] marc'hegiezh b., marc'heien ls. ; **2.** [Henamzer, Roma] urzh ar varc'heien g.

Ritterstern g. (-s,-e) : [louza.] hippeastrom g.

Rittertum n. (-s) : **1.** marc'hegiezh b., marc'hegouriezh b. ; **2.** marc'hegelezh b.

Ritterwürde b. (-) : marc'hegelezh b.

Ritterzelt n. (-es,-e) : tinell-vrezel b.

rittlings Adv. : a-c'haol, a-c'haoliad, a-c'haoliata, a-fourch, a-ramp, d'ar fourch ; *er saß rittlings auf der Stute*, a-c'haoliad e oa war ar gazez, a-ramp e oa war ar gazez ; *rittlings besteigen*, gaoliañ war, rampañ war, mont a-c'haoliad war, mont a-fourch war.

Rittmeister g. (-s,-) : [lu] kabiten a varc'hegerezh g., kabiten a gavaliri g.

ritual ag. : lidel, lidek, sakr, ... lid.
 Adv. : ent-lidek.
Ritual n. (-s,-e/-ien) : liderezh g., lidadur g., lid g., azeulouriezh b., deved b. ; *die druidischen Rituale*, lidoù an drouized ls.
Ritualbuch n. (-s,-bücher) : [relij.] ritual g. [*liester* ritualoù].
Rituale n. (-) : [relij.] ritual g. [*liester* ritualoù].
ritualisieren V.k.e. (hat ritualisiert) : lidekaat.
Ritualisierung b. (-,-en) : lidekadur g.
Ritualismus g. (-) : [relij.] lidelouriezh b.
Ritualist g. (-en,-en) : [relij.] lidelour g.
ritualistisch ag. : [relij.] lidelour.
Ritualopfer n. (-s,-) : aberzhad g. / aberzhed g. [*liester* aberzhidi], lidlazhad g. / lidlazed g. [*liester* lidlazhidi], aberzhadez b., lidlazed b.
Ritualmord g. (-s,-e) : lidlazhadenn b.
rituell ag. : lidel, lidek, sakr, ... lid.
 Adv. : ent-lidek.
Ritus g. (-, Riten) : liderezh g., lid g., deved b. ; *die heilige Messe nach griechischem Ritus*, an oferenn c'hresian b. ; *der römische Ritus*, al liderezh roman g. ; *lateinischer Ritus*, liderezh latin g. ; *malabarischer Ritus*, lid malabar g.
Ritz g. (-es,-e) : **1.** krabisadenn b., krafignadenn b., spinadur g., krafadenn b., kraf g., ribiñsadenn b., diruskadur g., diruskadenn b., graspadur g., graspadenn b., klisiadenn b., roudenn b., skrabadenn b., kignadenn b., rifadenn b. ; *Ritze bekommen*, roudennañ ; *vom Bäcker gemachter Ritz an der Oberfläche des Brotes*, bruskenn b. ; **2.** frailh g., frailhadenn b., faout g., faoutenn b., skarr g., skalf g., skalfenn b., aeradenn b., grem g., tarz g., tarzhad g.
Ritze b. (-,-n) : **1.** frailh g., frailhadenn b., frailhadur g., frailher g., faout g., brizhfaout g., faoutadur g., faoutenn b., skarr g., skalf g., skalfenn b., aeradenn b., grem g., tarz g., tarzhad g. ; *der Wind bläst durch die Ritzen in die Scheune hinein*, en em fourañ a ra an avel er sanañ dre ar frailhoù ; **2.** tarz g., gwask g./b., garan b., grem g., kreiz-etre g. ; *durch eine Ritze gucken*, sellet dre darzh an nor, sellet dre wask an nor, sellet dre greiz-etre an nor ; **3.** [mezeg.] krabisadenn b., kraf [*liester* krafioù, krefen] g., krafignadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadur g., graspadenn b., klisiadenn b., rifadenn b.
Ritzel n. (-s,-) : [tekn.] rod dentek bihan b., kraouenn vihan b.
ritzen V.k.e. (hat geritzt) : **1.** roudennañ, krabisañ, krafignat, krifinat, skrabañ, spinañ, diruskañ, graspiñ, klisiañ, engravañ, rizenñañ, rifiñ ; *meine Brillengläser sind geritzt*, roudennet (krabiset, krafignet) eo gwer va lunedoù ; *etwas mit dem Grabstichel ritzen*, engravañ udb. ; **2.** [mezeg.] krabisat diwar-c'horre, krabisat a-ziwar-c'horre, krafignat diwar-c'horre, krafignat a-ziwar-c'horre, ribiñsat diwar-c'horre, ribiñsat a-ziwar-c'horre, spinañ, graspiñ, klisiañ, araskañ ; *die Haut ritzen*, graspiñ ar c'hroc'hen, klisiañ ar c'hroc'hen, araskañ ar c'hroc'hen.
Ritzen n. (-s) : grasperezh g., graspadur g., rifadur g., diruskadur g.
Ritzer g. (-s,-) : krabisadenn b., krafignadenn b., krafadenn b., kraf [*liester* krafioù, krefen] g., ribiñsadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadur g., klisiadenn b.
Ritzpflug g. (-s,-pflüge) : hennar g. [*liester* henerer], arar digilhor g. [*liester* erer digilhor].
Rivale g. (-n,-n) : kevezer g.
rivalisieren V.gw. (hat rivalisiert) : paraviañ, kevezañ, kevezata, keñveriañ, kilbenniñ, elbikat ; *mit jemandem rivalisieren*, paraviañ ouzh u.b., paraviañ gant u.b., elbikat ouzh u.b., c'hoari ouzh (gant) u.b., en em frotañ ouzh u.b., en em ingaliñ d'u.b. (Gregor), keñveriañ ouzh u.b., kevezañ gant (ouzh) u.b., kevezata ouzh u.b., bezañ a-genstriv gant u.b., en em lakaat keñver-ha-keñver gant u.b. (kemm-ouzh-kemm

ouzh u.b., e kemm gant u.b., e kemm ouzh u.b.), kilbenniñ gant u.b., bezañ kenoaz etre an-unan hag unan all, bezañ daou war an hevelep askorn, bezañ daou gi war an hevelep askorn.
rivalisierend ag. : kenoazus.
Rivalität b. (-,-en) : kevezerezh g., kenoaz b.
Riviera b. (-) : *die Riviera*, ar Riviera b. ; *die französische Riviera*, an Aod Glas g. ; *den Winter an der französischen Riviera verbringen*, tremen ar goañv war an Aod Glas, goañviñ war an Aod Glas.
Rizinus g. (-,-/-se) : [louza.] risin g.
Rizinusöl n. (-s) : eoul risin g.
RNS b. (-) : [*berradur evit Ribonukleinsäure*] trenkenn ribonukleek b., T. R. N. / TRN b.
Roastbeef n. (-s,-s) : [kegin.] rost bevin g.
Robbe b. (-,-n) : [loen.] reunig g. [*liester* reuniged], pinniped g. [*liester* pinnipeded] ; *Robben brüllen*, ar reuniged a vlej ; *Jagd auf Robben machen*, *Robben jagen*, reunigeta, hemolc'hiñ reuniged.
robben V.gw. [*verb-skoazell sein* [mont etrezek udb] *pe haben* [fiñval] : hat gerobbt / ist gerobbt] : ruzañ, en em ruzañ, ruzañ war e gof, en em stlejañ, skrampañ, mont en ur widilañ, mont dre stlej, mont a-stlej, mont a-stlej e gorf, mont a-stlej e gof, mont a-ruz-korf, mont a-ruz-kof, mont a-ruz e gof, mont a-ruzoù, mont a-ruz, mont stlej-distlej, mont ruz-diruz, mont a-drein, mont a-dreinoù, mont a-hers, mont a-daravou, en em arat, en em dreinañ, en em hersal, buzhugenniñ ; *er ist in Deckung gerobbt*, aet eo a-ruz e gof da guzhat ; *die Rekruten haben eine Stunde gerobbt*, chomet eo ar soudarded nevez da skrampañ e-pad un eurvezh.
Robbenfang g. : reunigeta g., hemolc'h reuniged g.
Robbenfänger g. (-s,-) : reunigetaer g.
Robbenjagd b. (-,-en) : reunigeta g., hemolc'h reuniged g.
Robbenjäger g. (-s,-) : reunigetaer g.
Robbenkolonie b. (-,-n) : tolpad reuniged g., kludad reuniged b. ; *eine Robbenkolonie hat an diesem Küstenstreifen ihr Territorium etabliert*, un tolpad reuniged a ra e chomlec'h en aod-mañ.
Robbenöl n. (-s,-e) : eoul reuniged g.
Robbensterben n. (-s) : ar reuniged o vont da get ls., ar reuniged o vervel ls., tremenvan ar reuniged b./g., marv ar reuniged g., ar marvoù reuniged ls., marvidigezh ar reuniged b.
Robe b. (-,-n) : **1.** sae b., robenn b., brozh b. ; **2.** sae du b., dilhad karg g., lifre g., toga b. ; *lange, wallende Robe*, simarenn b.
Robert g. : Roparzh g.
Robinie b. (-,-n) : [louza.] *Robinie*, *weiße Robinie*, robinenn b., gwez-robin str., gwezenn-robin b.
Robinienholz n. (-es) : robin g.
Robinsonade b. (-,-n) : **1.** [Karl Marx] robinsonaj g. ; **2.** levr troioù-kaer g.
Robinson Crusoe g. : Robinson Kruzo g.
Robot b. : [istor] aner g.
Robotbild n. (-s,-er) : [Bro-Suis, polis] poltred-robot g.
Roboter g. (-s,-) : robot g., emgefread g. ; *die Menschen zu seelenlosen Robotern pervertieren*, ober eus an dud robotoù diene, lakaat an dud war renk ar robotoù, lakaat an dud e renk ar robotoù, lakaat an dud e par ar robotoù.
Roboter- : ... robotek, ... robot.
Roboterersatz g. (-es) : robotekadur g., robotekaat g.
roboterhaft ag. : evel ur robot.
roboterisieren V.k.e. (hat roboterisiert) : robotekaat.
Roboterspezialist g. (-en,-en) : robotegour g.
Robotertechnik b. (-) : roboteg b.

Robotertechniker g. (-s,-) : robotegour g.
Roboterwesen n. (-s) : roboteg b.
Robotik b. (-) : 1. [skiant] roboteg b. ; 2. [dafari] robotegezh b. ; *eingebettete Robotik*, robotegezh e bourzh b.
Robotik- : ... robotek.
Robotiker g. (-s,-) : robotegour g.
robotisch ag. : diene, yen-skorn, yen-sklas, digas, diseblant, digizidik, difrom, yen evel ur vilienn.
robotisieren V.k.e. (hat robotisiert) : robotekaat.
Robotisierung b. (-,-en) : robotekadur g., robotekaat g.
robust ag. : 1. kreñv, tenn, start, nerzhus, nerzhok, bagol, bagos, gardis, gailhart, kapop, serzh, rust, sonn, kalet, frammet start, gweet start, startijenn ennañ, solut ; *ein robuster Kerl*, *ein robuster Bursche*, ur galedenn a zen b. ; *robuste Kerle*, *robuste Burschen*, paotred an terruplañ ls., paotred sonn ls., paotred start ls. ; *eine robuste Frau*, ur vaouez kreñv b., ur palvad mat a vaouez b., ur fetizenn a blac'h b., un troc'had mat a vaouez b., ur vaouez a droc'had mat b., ur vaouez troc'het mat b., ur gigenn vat a wreg b., un digoradur a vaouez b., ur vaouez temzet mat b., un temz vat a vaouez b. ; *er ist von robusterer Konstitution als sein Freund*, *er hat eine robustere Konstitution als sein Freund*, startoc'h gweet eo eget e vignon, startoc'h frammet eo eget e vignon, muioc'h a gorf en deus eget e vignon ; 2. [ardivink] hezalc'h, dalc'hus, sasun, ... a ra e amzer ; *ich baute ein neues Floß*, *das leichter und robuster war*, sevel a ris ur radell all, skañvoc'h ha muioc'h a startijenn enni eget eben ; 3. [plant., loen.] rustek ; 4. [lu] milourel, en ur ober implij eus an armoù ; *robuster Einsatz*, emelladenn vilourel b.
Robusta-Kaffee g. (-s,-s) : [louza.] robusta g.
Robustheit b. (-) : nerzhder g., kreñvded b., kreñvder g., kapopted b., dalc'husted b., dalc'huster g., kendalc'husted b., kadamred b., kadamder g., starter g., started b., startijenn b., soluted b.
Rocaille n./b. (-,-s) : [kinkladur] rokailhez g.
Roch g. (-s,-) : 1. [mojenn.] roc'h g. [*liester roc'hed*] ; 2. [echedoù] tour g.
Rochade b. (-,-n) : [echedoù] rok g. ; *kurze Rochade*, rok bihan g. ; *lange Rochade*, rok bras g.
Roché g. (-ns, -n) : [loen.] rae g., travank g. ; *sellit ivez ouzh ar ger Rochen*.
Rochelle n. : *La Rochelle*, ar Roc'hell b.
röcheln V.gw. (hat geröchelt) : ronkellañ, ronkellat, ronkonellañ, ronkonellat, roc'hkennat, roc'hkenniñ, ronkal, roc'hellañ, roc'hal, toc'hellañ, bezañ roc'h e toull e c'houzoug, bezañ ar ronkell war an-unan, bezañ ar ronkell gant an-unan ; *er röchelt nur noch*, emañ ar ronkell gantañ, emañ ar ronkell warnañ, ar ronkell ziwezhañ a zo krog ennañ, emañ ar roc'h gantañ, emañ hik ar marv gantañ, stank an anal n'emañ ket pell, tostaat a ra e dermen, emañ en e sach diwezhañ, aet eo betek ar mouch, emañ er mouch, emañ oc'h ober e hakoù diwezhañ.
Röcheln n. (-s) : ronkell b., ronkonell b., ronkonenn b., roc'h g., roc'helloù ls., roc'hadennou ls., roc'hkenn b., hak g., hik g.
Rocken g. (-s,-) : [loen.] rae b. [*liester raeed*], travank b./g. [*liester travanked*], travant b. [*liester travanted*], tramant b. [*liester tramanted*] ; *männlicher Rochen*, tad rae g., rae gellek b. ; *der Rochen ist glitschig*, ar rae a zo lec'hidenet (flibous, libous) he c'hroc'hen ; *Rochen fangen*, raeta ; *hornige Eikapsel des Rochens*, botez-rae b., vi rae g., poch rae g., [dre fent] greun beleien str. ; *elektrischer Rochen*, krenerez b. [*liester krenerezed*], rae-grenerez b. [*liester raeed-krenerez*], rae-vorz b. [*liester raeed-morz*], morzenn b. [*liester morzenned*], skoedeg g. [*liester skoedeged*], sonnerez b. [*liester*

sonnerezed] ; *zweifleckiger Rochen*, rae zous b. [*liester raeed dous*].
Rochenartige(r) ag.k. g. : [loen.] selakian g. ; *die Hai- und Rochenartigen*, ar selakianed ls.
Rochenmännchen n. (-s,-) : [loen.] tad rae g., rae gellek b.
Rochennetz n. (-es,-e) : roued raeta b., roued raeed b.
Rochett n. (-s,-e) : [dilhadañ, relij.] roked g.
rochieren V.gw. (hat rochiert) : [echedoù] rokiñ.
Rochus g. : Roc'h g.
Rock¹ g. (-s, Röcke) : 1. brozh b. [*liester brozhioù*, brezhier], lostenn b., sae b., goueledenn b., hust g., robenn b. ; *gerade geschnittener Rock*, *Rock in gerader Form*, brozh eeun b. ; *kurzer Rock*, brozh verr b., berrsaer b., brozhig b. [*liester brozhigoù*] ; *obere Vorderseite eines Rockes*, barlenn ur vroz b. ; *einen Rock mit einer oberen Vorderseite versehen*, barlennañ ur vroz ; *einem Rock mehr Weite geben*, reiñ tro d'ur vroz ; *einen Saum unten an einem Rock nähen*, ober ur pleg e traoñ ur sae, gouemiñ traoñ ur sae ; *die Stoffteile eines Rockes zusammennähen*, frammañ ur sae ; *ein langer Rock schlenkerte ihr um die Beine*, ur vroz hir a luskelle en-dro d'he divesker ; *ihr Rock hängt schief*, posles eo he brozh, lespos eo he brozh ; *ihr Unterrock schaut unter ihrem Rock hervor*, solier ha galatrez a zo ganti ; *Kind mit Rock*, bugel lostennek g. ; *einen Rock anziehen*, en em lostennañ ; *einem Kind einen Rock anziehen*, lostennañ ur bugel ; *er läuft hinter jedem Rock her*, hennezh a zo anezhañ gwashañ merc'hetaer (gwashañ plac'hetaer) 'zo er vro, hennezh a zo ur merc'hetaer eus ar penn, hennezh a zo ur marc'h-limon eus ar re washañ, ur gastaouer touet eo, hennezh a zo ur gastaouer diouzh ar penn, P. ur c'hi gaol a zo anezhañ ; 2. mantell b., lifre g., huk g., krezenn b., krez g., robenn b., roched g./b., gwiskadur g., gwiskad g., gwiskadurezh b. ; [lu]] lifre g., sae-soudard b., gwiskamant soudard g., toneg b. ; *den bunten Rock anziehen*, mont da soudard ; 3. [Bro-Suis] chupenn b., porpant g., jakedenn b., rokedenn b. ; 4. [kr-l] *das Hemd ist einem näher als der Rock*, stag eo ar c'hroc'hen d'ar c'hein - stagetoc'h e vezer ouzh ar c'hroc'hen eget ouzh ar roched - nesoc'h eo ilin eget dorn - pep manac'h a gomz evit e sac'h - e pep tra e klask pep den tennañ begig e spilhenn - ur micherour diouzh an deiz a garfe 've noz da greisteiz - pep hini war e besk - pep hini evit e gont - pep hini evit e sac'h - pep hini a bed evit e sac'h - pep den ne glask nemet e vad e-unan - pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'hell - truez 'zo marv ha karantez 'zo interet - n'eus ket a garantez na mann ebet etre an dud - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloch ; *jedem ist das Hemd näher als der Rock*, e dra a zo c'hwek da bep unan.
Rock² g. (-pe -s) : [sonerezh] rock g.
Rock and Roll g. (-pe -s) : [sonerezh] rock'n'roll g., rock g.
Rockband b. (-,-s) : [sonerezh] strollad rock g.
Rockbund g. (-s,-bünde) : bandenn ur vroz b.
Röckchen n. (-s,-) : berrsaer b., brozhig b. [*liester brozhigoù*]
Rocken g. (-s,-) : kegel b. ; *dem Rocken neues Material zuführen*, tleuñviñ ar kegel ; *an dem Rocken befestigte unversponnene Fasern*, yarenn b., keved b., kegelad b., tleuñv g., stec'hennad b., lanfas g. ; *mit dem Rocken spinnen*, kegelat.
rocken V.gw. (hat gerockt) : c'hoari sonerezh rock, seniñ rock.
Rockenbolle b. (-,-n) : [louza.] ognon bihan gwenn str.
Rocker g. (-s,-) : 1. ampouailh g., poñsin g., hailhon g., maraod g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., gaster g., peñsel fall g., pikouz fall g., forbann g., truilhenn b., hailhoneg g., standilhon g., lampon g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester ligistri*],

amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., kantolor g., lank g. [*liester* lanked, lankidi] ; **2.** [sonerezh] rocker g., kaner rock g.

Rockerin b. (-, -nen) : **1.** hailhonez b., lamponez b., lañfreadez b., ibil treut a blac'h b., lakepodez b. ; **2.** [sonerezh] rockerez b., kanerez rock b.

Rock'n'roll g. (-pe -s) : [sonerezh] rock'n'roll g., rock g.

Rockoper b. (-, -n) : [sonerezh] c'hoarigan rock g., opera-rock g.

Rocksänger g. (-s, -) : [sonerezh] rocker g., kaner rock g.

Rockschoß g. (-es, -schöße) : **1.** pastel-sae b., pastel b., lostenn b., stolikenn b., lost ur chupenn g., lost ur vantell g., lost ur sae g., P. patenn b. ; *Mantel mit Rockschoßen*, poentenn b., mantell lostek b., lost-pik g. ; *mit Rockschoßen versehen sein*, bezañ pastellek, bezañ lostek ; **2.** [dre skeud.] *jemandem an den Rockschoßen kleben (hängen)*, bezañ dalc'hmat krog e chupenn u.b., bezañ dalc'hmat a-istribilh ouzh u.b., bezañ bepred krogellet ouzh u.b., bezañ dalc'hmat a-grap ouzh u.b., chom dalc'hmat krog ouzh u.b., bezañ bepred krog e lostenn u.b., na vezañ dizonet c'hoazh, bezañ atav-atav war seuliou treid u.b., bezañ atav oc'h ober ki bihan d'u.b., bezañ atav a-istribilh ouzh u.b., bezañ atav evel ur c'hi bihan war-lerc'h u.b., na zispegañ diouzh u.b., bezañ c'hoazh war barlenn e vamm, bezañ c'hoazh war ar varlenn, na vezañ evit dioueriñ e vamm, bezañ ur c'hrap-e-doull eus an-unan, [ur graperez-he-zoull a zo anezhi].

Rocky Mountains ls. : Menezioù Roc'hellek ls.

Rockzipfel g. (-s, -) : **1.** pastel-sae b., lostenn b., lost ur vantell g., lost ur sae g. ; **2.** [dre skeud.] *immer noch an Mutters Rockzipfel hängen*, bezañ dalc'hmat krog e chupenn e vamm, bezañ dalc'hmat krog en ere brozh e vamm, bezañ dalc'hmat a-grap ouzh e vamm, chom dalc'hmat krog ouzh e vamm, bezañ bepred krog e lostenn e vamm, na vezañ dizonet c'hoazh, bezañ atav-atav war seuliou treid e vamm, bezañ atav oc'h ober ki bihan d'e vamm, bezañ atav a-istribilh ouzh e vamm, bezañ atav evel ur c'hi bihan war-lerc'h e vamm, na zispegañ diouzh e vamm, bezañ ur c'hrap-e-doull eus an-unan, [ur graperez-he-zoull a zo anezhi].

Rodebauer g. (-n, -n) : difraoster g.

Rodehacke b. (-, -n) : [labour-douar] marr b. [*liester* marrou, mirri], pigell b., pech troad-hir g., marrbigell b., trañch g., frankigell b., pi g., pig g. ; *mit der Rodehacke roden*, marrat, diskantañ un tirien, distonenniñ, trañchat ; *Arbeit mit der Rodehacke*, marradenn b. ; *mit der Rodehacke bearbeitete Fläche*, marradenn b. ; *etwas mit der Rodelhacke bearbeiten*, marrbigellat udb.

Rodel g. (-s, -) / [Bro-Aostria] b. (-, -n) : ruzikell b., luj b., ruz-revr g.

Rodeland g. (-s) : difraostadenn b., difraosteg b., difraostenn b., nevezenn b., tachenn distrouezhet b.

Rodelbahn b. (-, -en) : roudenn ruzikell b., roudenn luj b.

rodeln V.gw. (hat gerodelt / ist irgendwohin gerodelt) : ruzikellat, mont gant ul luj, lujañ.

rödeln V.gw. (hat gerödelt) : **1.** poaniañ, turgnañ, tramailhat, dibunañ labour, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, toulbabañ, trepetiñ, lardañ, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, labourat start, labourat tenn, poaniañ kalet, poaniañ tenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, lakaat ar vourell en e gerc'henn, bezañ ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont ar

gwakol gant an-unan (*e wakol gantañ, he gwakol ganti h.a.*), ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, krugañ ouzh al labour, labourat a-zevri, mont parfet dezhi, bezañ gwir wellañ o labourat, gwallgas e gorf gant al labour, en em zuañ el labour, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ e gorf, korfañ, labourat a-nerzh, mont dizamant dezhi, brevañ e gorf o labourat, en em lazhañ gant al labour, lazhañ e gorf ouzh al labour, daoudortañ war an tach, en em arastiñ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, c'hwistañ, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), tramailhat evel ul loen, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lopañ, lorgnañ, forsiñ, bouc'halañ, skrabañ, en em zrastañ, en em hersal da labourat, c'hweshañ e-barzh, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, merat, na ober goap a labourat, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, bezañ a-stenn gant e labour, ober fonn, reiñ bec'h d'al labour, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; **2.** ruzañ, en em ruzañ, ruzañ war e gof, en em stlejañ, skrampañ, mont en ur widilañ, mont a-stlej, mont a-stlej e gorf, mont a-stlej e gof, mont a-ruz-korf, mont a-ruz-kof, mont a-ruz e gof, mont a-ruzoù, mont a-ruz, en em arat, en em dreinañ, buzhugenniñ ; **3.** P. mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemmañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, kornigell, pipeloch, ruilhaig), c'hoari al legon, ober ur ruilh gant u.b., ruilhal e gorf gant u.b., en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukou, c'hoari toutou, ribotat, fouzhañ, bourikañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, tennañ ur flupad, tennañ ur frap, tennañ ur frapad, chourañ, ober chiboud, fistoulat, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, terriñ ur graoñenn, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn, ober ur frotadenn, ober ur ruzadenn, heskennañ ; **4.** stagañ gant orjal.

Rodelschlitten g. (-s, -) : ruzikell b., luj b., ruz-revr g.

roden V.k.e. (hat gerodet) : difraostañ, difontañ, soulañ, freuzañ, digrakañ, digodañ, digrannañ, skidiñ, diskodañ, digeriñ douar, distrouezhañ ; *mit der Haue roden*, marrat, diskantañ un tirien, distonenniñ, trañchat ; *neu gerodetes Land*, nevezenn b., douar nevez g.

Rodeo g./n. (-s, -s) : [sport] rodeo g.

Rodepflug g. (-s, -pflüge) : [labour-douar] ardivink soulañ g., diaoul g., freuzerez douar b.

Rodler g. (-s, -) : lujer g., ruzikeller g.

Rodlerin b. (-, -nen) : lujerez b., ruzikellerez b.

Rodomontade b. (-, -n) : [dispredet] taol brabañs g.

Rodung b. (-, -en) : difraosterezh g., difraostadenn b., difraostadeg b., difraostadur g., difraostañ g., difontañ g., difontadeg b., distrouezhadeg b., distrouezh g., distrouezhadur g., distrouezhañ g., diskodañ g.

Rodungsarbeiter g. (-s, -) / **Rodungsbauer** g. (-n/-s, -n) : difraoster g.

Rodungsfront b. (-) : talbenn ar wastadourien g., talbenn difraostañ g.

Rogen g. (-s, -) : [loen.] rogez g., had pesked str., greun pesked str., stronk g., vioù pesked ls., krouañs pesked b. ; *mit Rogen angeköderte Sardinien*, sardin greun str.

Rogener g. (-s, -) : [loen.] pesk leun a had g., pesk leun a stronk g., pesk greuniek g., pesk viaouek g., mammez c'hreuniek b., mamm c'hreuniek b., mamm viaouek b.

Roggen g. (-s,-) : [louza.] segal str. ; *reich an Roggen*, segalek ; *Roggen aus Brandrodungen*, segal-losk str., segal-marr str. ; *Grünfütterroggen*, segal-med str. ; *Mischbrot aus Weizen und Roggen*, bara segal-winizh g., bara daouhanter g., bara brazed g. ; *dieser Roggen wurde dünn gesät, dieser Roggen wächst spärlich*, gloev eo ar segal-mañ, skeltr eo ar segal-mañ ; *vom Mutterkornpilz befallener Roggen*, segal druilheth str. ; *Mengkorn aus Roggen und Weizen*, segal-winizh g.

Roggenbrot n. (-s,-e) : bara segal g., bara du g., P. brif du g. ; *was möchten Sie ? Weißbrot oder Roggenbrot ?* pe bara gwenn pe bara segal ho po ?

Roggenfeld n. (-s,-er) : segaleg b. [*liester segalegi*], tachennad segal b., park dindan segal g.

Roggenkleie b. (-) : brenn segal g., brenn bleud segal g.

Roggenkorn n. (-s,-körner) : [louza.] segalenn b. [*liester segalennou*].

Roggenmischbrot n. (-s,-e) : bara segal-winizh g., bara daouhanter g., bara brazed g.

Roggenpflanze b. (-,-n) : [louza.] segalenn b. [*liester segalenned*].

Rogner g. (-s,-) : [loen.] pesk leun a had g., pesk leun a stronk g., pesk greuniek g., pesk viaouek g., mammez c'hreuniek b., mamm c'hreuniek b., mamm viaouek b.

roh ag./Adv. : 1. kriz, diboazh, diaoz, gros, natur, krai, glas ; *rohes Fleisch*, kig kriz g., kig kriz-bev g., kig glas g. ; *roher Zucker*, sukr natur, sukr diaoz g. ; *rohe Tierhäute*, *rohes Leder*, lër kriz g. / lër glas g. (Gregor) ; *roher Schinken*, kig morzhed-hoc'h kriz g., morzhed-hoc'h kriz b., morzhed-voc'h kriz b. ; *etwas roh essen*, debriñ udb ent-kriz ; *roh schmecken die Austern*, an istr a zo mat kriz ; *die Sardinen roh bearbeiten*, labourat ar sardine e glaz ; *im Rohen bearbeiten*, *roh bearbeiten*, divrazañ / digoc'hennañ (Gregor), dic'hrosañ, brazober, digrizañ ; [tisav.] *Mauer in rohem Quaderstein*, mur vein-ben a-c'hiz-kozh b., mur vein-benerezh a-c'hiz-kozh b., mur vein-tailh a-c'hiz-kozh b. ; 2. rust, diseven, rok, gars, gouez, grizias, gwidal, kleuk, lourt, divalav, diwisk, difeson, hudur, druz, lous, dibrenn, vil, re libr en e gomzoù, libr ha lous en e gomzoù, boull e grouer.

Roharbeit b. (-,-en) : divraz g., divrazadur g.

Rohbau g. (-s,-bauten) : [tisav.] mañsoniezh vras b., braslabourioù ls. ; *Roh- und Ausbau*, braslabourioù hag eillabourioù.

Rohbausektor g. (-s) : mañsoniezh b.

Rohbenzin n. (-s) : strilheoul anapuraet g.

Rohbenzol n. (-s,-e) : [kimiezh] benzol g., benzen g.

Rohbetrag g. (-s,-beträge) : hollad gros g., hollad kriz g., sammad gros g., sammad kriz g., sav kriz g.

Roheinnahme b. (-,-n) : enkef gros g., enkef kriz g., enkefiad kriz g., gounid kriz g., kaoud kriz g., korvo kriz g., buzad kriz g., dedaolad kriz g., savad kriz g.

Roheisen n. (-s,-) : houarn diaoz g., houarn krai g., houarn-teuz g., potin g., teuz g.

Rohenergie b. (-,-n) : energiezh kentañ-renk b., gremm kentañ-renk g.

Rohentwurf g. (-s,-entwürfe) : divrazadur g., brouilheth g.

Rohertrag g. (-s,-erträge) : gounid gros g., gounid kriz g., trevad gros g., trevad kriz g., ampled gros g., ampled kriz g., marz kriz g.

Rohertz n. (-es,-e) : kailh diaoz g., kailh krai g.

Rohfabrikat n. (-s,-e) : kenderc'had diaoz g., kenderc'had anoberiet g.

Rohfassung b. (-,-en) : brouilheth g.

Rohgarn n. (-s,-e) : [gwiad.] neud kriz str.

Rohgewicht n. (-s,-e) : pouez kriz g., pouez gros g.

Rohgewinn g. (-s,-e) : gounid gros g., gounid kriz g., trevad gros g., trevad kriz g., ampled gros g., ampled kriz g., marz kriz g.

Rohhäute ls. : krec'hin glas ls., lër kriz g. / lër glas g. (Gregor).

Rohheit b. (-) : 1. krizded b., krizder g., diguñvez b., gouezoni b. ; 2. [dre skeud.] ruster g., rusted b., rustoni b., garventez b., garvded b., garvder g., gardisted b., gardister g., grizastied b., grizaster g.

Rohkaffee g. (-s) : kafe ankrazet g.

Rohkarosserie b. (-,-n) : kanastell [*liester kanastelloù*, kenestell] b., karrastell b., karroñsador g., kludell b., gorzell b., korf-karr g.

Rohkost b. (-) : [kegin.] krizaj g., boued kriz g., meuzioù kriz ls., saladenn grizaj b.

Rohkünstler g. (-s,-) : krizdebrer g.

Rohleder n. (-s) : lër kriz g. / lër glas g. (Gregor).

Rohling g. (-s,-) : 1. [tekn.] pezh diaoz g. ; 2. [dre skeud.] mastin g., aneval g., gwidal g., urupailh g., loen gouez g., bongorz g., fraouler g., den kriz-euzhus g.

Rohmaterial n. (-s,-ien) : danvez krai g., danvez diaoz g., materi krai g., materi diaoz g.

Rohmilch b. (-) : laezh-livrizh g.

Rohöl n. (-s) : tireoul krai g., eoul-maen diaoz g., eoul-maen krai g., eoul-maen natur g., eoul-maen g., eoul-douar g. ; *leichtes Rohöl*, eoul-maen diaoz skañv g., eoul-maen natur skañv g. ; *mittelschweres Rohöl*, eoul-maen diaoz etre g., eoul-maen natur etre g. ; *schweres Rohöl*, eoul-maen diaoz pounner g., eoul-maen natur pounner g.

Rohöleinheit b. (-,-en) : tonenn kevatal tireoul b., TKP b.

Rohprodukt n. (-s,-e) : kenderc'had diaoz g., kenderc'had anoberiet g.

Rohr n. (-s,-e) : 1. [louza., plant] korz str., korzenn b., raoskl str., raosklenn b., broen str. ; *spanisches Rohr*, pennduenn b. ; [dre skeud.] *er schwankt wie ein Rohr im Wind*, emañ etre 'n draou (emañ en entremar, termal a ra) c'hoazh, etre div galon (etre mont ha dont, etre ober ha paouez) emañ c'hoazh, ne oar ket c'hoazh pet bronn gleiz en deus, ne oar ket war beseurt tu treiñ ar rod, ne ra na tre na lanv, emañ etre an dour hag ar c'hler, ne ra neuz ebet, n'ez a war du ebet, n'en deus na da vont na da zont, n'eus na da vont na da zont ennañ, chom a ra e bili-bann.

2. [louza., tachenn] korzeg b. [*liester korzegi*], raoskleg b. [*liester raosklegi*], broeneg b. [*liester broenegi*]

3. [dafar teiñ] raoskl g., korz g.

4. [tekn.] tuellenn b., korzenn b., plomenn b., ruihenn b., kanol b., pibenn b., garenn b. ; *Rohre legen*, korzenañ, lakaat (staliañ) korzennoù (tuellennoù) ; *zwei Rohre zusammenschweißen*, pennegiñ div gorzenn, soudañ div gorzenn penn-ouzh-penn ; *Rohre ineinanderstecken*, pennegiñ tuellennoù, lakaat tuellennoù penn-ouzh-penn ; *Wasserrohr*, tuellenn (korzenn) dour b., tuellenn (korzenn) zour b. ; *Pfeifenrohr*, gar ar c'horn-butun b., garenn ar c'horn-butun b., pav ar c'horn-butun g., steudenn ar c'horn-butun b. ; *das Rohr wird breiter*, mont a ra ar gorzenn war zigeriñ ; *Inhalt eines Rohres*, korzennad b., tuellennad b. ; *mit Rohren ausgestattet*, korzennoù b. ; P. [dre skeud., rev] *ein Rohr verlegen*, soubañ e ibil.

5. [armoù-tan] *Rohr*, kanol fuzuilh g., korzenn fuzuilh b. ; *Kanonrohr*, korzenn ganol b. ; [tr-] *aus allen Rohren feuern*, *aus allen Rohren schießen*, ober tan gant forzh peseurt koad, ober ibil gant kement tamm koad a zo, ober bec'h bras, ober e seizh posupl (e seizh gwellañ), ober e c'halloud, lakaat e holl spi, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziliuziñ anezhi, bale war ar mor, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement

a zo en e holl c'halloud, lakaat an diaoul e pevar, ober an diaoul hag e bevar, c'hoari an diaoul hag e bevar, mont dizamant dezhi, en em aketiñ e pep doare, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober diouzh e wellañ, ober diouzh e wellañ-holl, ober eus e wellañ, ober e wir wellañ, ober gwellikañ ma c'haller, ober par ma c'haller, ober pellañ ma c'haller, ober kement ha ma c'haller, ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma c'haller, ober herrañ ma c'haller, ober her da ma c'haller, ober e c'halloud, ober e wellañ, lakaat holl e albac'henn da gaout an dizober eus udb, dispakañ e ijin da gaout an dizober eus udb, lakaat e ijin hag e imor da gaout an dizober eus udb, plantañ e holl nerzh da gaout an dizober eus udb, lakaat e holl studi hag e holl nerzh (ober a-walc'h) evit dont a-benn eus udb (Gregor).

6. [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] forn b.

Rohrhammer b. (-, -n) : [loen.] brean-korz g.

Rohransatz g. (-es, -ansätze) : penn-tuellenn, beg-tuellenn g., skarver-tuellenn g.

Rohranschluss g. (-es, -anschlüsse) : skarv g., junt g., joentr g.

rohrartig ag. : korzennek, korzennheñvel, e doare ur gorzenn, a-zoare gant ur gorzenn, a-seurt gant ur gorzenn.

Rohrblatt n. (-s, -blätter) : [sonerezh] añchenn b., lañchenn b., P. lipezenn b. ; *das Rohrblatt der Klarinette*, añchenn ar glerinell b., lañchenn ar glerinell b., P. lipezenn ar glerinell b. ; *einfaches Rohrblatt*, añchenn eeun b. ; *Doppelrohrblatt*, añchenn doubl b.

Rohrblattinstrument n. (-s, -e) : [sonerezh] benveg añchennek g.

Rohrbruch g. (-s, -brüche) : torr korzenn g.

Rohrbrücke b. (-, -n) : [tekn.] dalc'herioù korzenn ls., skorioù korzenn ls., dougoù korzenn ls.

Röhrchen n. (-s, -) : **1.** korzennig b. ; **2.** [kimiezh] pibell b. ; **3.** P. [alkool, polis] P. c'hweziggell b., soroc'hell b., binioù g. ; *ins Röhrchen blasen*, *ins Röhrchen pusten*, c'hwezhañ e-barzh ar c'hweziggell (ar soroc'hell, ar binioù), c'hwezhañ er binioù.

Rohrdach n. (-s, -dächer) : toenn gorz b., toenn raoskl b., toenn vroen b.

Rohrdeetonierer g. (-s, -) : [lu] obuz a darzh e korzenn ar c'hanol g.

Rohrdommel b. (-, -n) : [loen.] bongorz bras g.

Rohrdurchmesser g. (-s, -) : *äußeres Rohrdurchmesser*, gobari g. ; *lichtes Rohrdurchmesser*, kavnez b.

Röhre b. (-, -n) : **1.** korzenn b., tuellenn b., pibenn b., plomenn b., ruilhenn b., san b., kanol b. ; [fizik] *kommunizierende Röhren*, listri kenereet ls., listri kehent ls., beselioù treugiet ls. ; *Braunsche Röhre*, korzenn gatodek b. ; *Inhalt einer Röhre*, korzennad b., tuellennad b. ; *mit Röhren ausgestattet*, korzennaouek ; *Röhren legen*, korzennañ, lakaat (staliañ) korzennoù (tuellennoù) ; *Kesselstein lagert sich in den Röhren ab*, tartrañ a ra ar c'horzennoù, krestenañ a ra ar c'horzennoù ; *den Kesselstein von den Röhren entfernen*, digrestenañ ar c'horzennoù ; **2.** [tredan.] korzenn b. ; **3.** forn b. ; **4.** [dre skeud.] P. *sie hat einen Braten in der Röhre*, tapet eo he gad dezhi, graet ez eus bet dezhi un davanjer nevez, sav a zo bet lakaet dezhi dindan he zavañjer, lakaet he deus un astenn d'he zavañjer, prenet he deus un davanjer ront, tavañjerad 'zo ganti, emañ ar soubenn o virviñ, leun eo he faner, karget eo bet he faner goloet dezhi, ur grillh a zo ganti en he faner, ul legestr a zo ganti en he faner, un taol ki rous he deus bet, karget eo, karget eo he faner, podet eo, krog eo, ur banerad a zo ganti ; *in die Röhre gucken*, **a)** sellet ouzh an tele benniget ; **b)** *in die Röhre gucken, durch die Röhre gucken*, menel war e naon, tremen gant e naon, menel war e c'houlenn, kuezhañ e veud(ig) en e zorn, sellet a-dreuz, chom e toull ar c'hae, bezañ

riñset an treid d'an-unan (*e dreid dezhañ, he zreid dezhi h.a.*), chom e fri war an draf (war ar gloued), chom e fri hebiou, bezañ troc'het, chom da c'hlaourenniñ, bezañ tapet sellet, kaout gour, bezañ beleg, ober kazh, ober flagas, ober tro c'houllo, ober taol gwenn, ober tro wenn, ober un dro wenn, ober un dro gazh, ober kazeg, chom kazeg, bezañ kazeg ganti, c'hwitañ war e daol, soetiñ war e daol, ober chat, c'hwitañ e graf, menel warni, menel war ar marc'had, c'hwitout, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, ober un tenn gwenn, bezañ aet e daol da gazh, ober bouc'h, degas ur penn leue d'ar gêr, tapout ar bouc'h, bezañ bet ur penn leue, distreiñ gant ur bouc'h, kaout ul louzenn, tapout ul louzenn, tapout ur guchenn, tapout ur pur, kaout ar billig toull, dont goull d'ar gêr, dont goull en-dro, dont ent goull en-dro, dont en-dro gant ur sac'h goull.

röhren V.gw. (hat geröhrt) : **1.** [loen., karv] blejal, beogal, musellat ; **2.** [dre heñvel.] yudal, youc'h'al, sklankal, huchal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, blejal, beogal, hopal ha dihopal evel un diaoul, boudal, krozal, skuermal, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti ; **3.** [dre heñvel.] tregerniñ, krozal, trouzal, fraoñval.

Röhren¹ n. (-s) : [loen., karv] beogal g., beogadennoù ls., beogadeg b., blejal g., musellat g.

Röhren² n. (-s) : [loenvezegiezh, kezeg, saout] kornailhenn b.

Röhrenanlage b. (-, -n) : [tekn.] korzennaoueg b., tuellenneg b., tuellennadur g., tuellennoù ls., korzennoù ls.

Röhrenblattlaus b. (-, -läuse) : [loen.] afideg g. [*liester* afideged], c'hwen-gwez str., c'hwen-douar str.

Röhrenblüte b. (-, -n) : [louza.] astereg tuellvleuñvek g. [*liester* astereged tuellvleuñvek], kompozeg tuellvleuñvek b. [*liester* kompozeged tuellvleuñvek].

Röhrenempfänger g. (-s, -) : [skingomzer] skingomzer korzennoù elektronek g.

röhrenerhitzt ag. : tommet dre duellennoù, korzennek, tuellennek ; *röhrenerhitzter Kessel*, kaoter tommet dre duellennoù b., kaoter war duellennoù b., kaoter gorzenn b., kaoter duellennek b., kaoter lieskorzenn b., kaoter lieskorzennek b.

Röhrenfalte b. (-, -n) : [dilhad.] tulot g. ; *in Röhrenfalten legen*, tulotañ, turturuilhañ ; *in Röhrenfalten gelegt*, tulotet, turturuilhet ; *Haube mit Röhrenfalten*, koef tulotet g. ; *das Legen in Röhrenfalten*, an tulotañ g. ; *ein Kleid in Röhrenfalten legen*, tulotañ ur pezh dilhad.

Röhrenfalteneisen n. (-s, -) : houarn tulotañ g.

röhrenförmig ag. : tuellennek, korzennek, korzennheñvel, e doare ur gorzenn, e doare korzennoù, a-zoare gant ur gorzenn, a-zoare gant korzennoù, a-seurt gant ur gorzenn, a-seurt gant korzennoù.

Röhrenhersteller g. (-s, -) : tuellenner g.

Röhrenhose b. (-, -n) : bragoù tulotet g.

Röhrenknochen g. (-s, -) : [korf.] askorn korzennek g., askorn hir g.

Röhrenlauch g. (-s, -e) : [louza.] sivelez str.

Röhrenlaus b. (-, -läuse) : [loen.] afideg g. [*liester* afideged], c'hwen-gwez str., c'hwen-douar str.

Röhrenlibelle b. (-, -n) : [benveg] live g., live dre glogorenn g., live dre zour g.

Röhrenleitung b. (-, -en) : korzenn b., tuellenn b., san g., kanouc'hell b., kan g., kanol b.

Röhrennetz n. (-es, -e) : [tekn.] tuellenneg b. [*liester* tuellennegoù], tuellennadur g., tuellennoù ls., korzennoù ls., korzennaoueg b.

Röhrennudeln ls. : [kegin.] makaroni str./g.

Röhrenpilz g. (-es, -e) : [louza.] bonedog g.

Röhrenschwamm g. (-s,-schwämme) : [louza.] 1. [foue] bonedog g., boned-touseg g. ; 2. [spoue] spoue korzennek str.

Röhrenzähler g. (-s,-) : [loen.] tubulidenteg g. [*liester tubulidenteged*].

rohrfarben ag. : louet-gell.

Rohrflöte b. (-,-n) : [sonerezh] chalami g., c'hwitell-gorz b., sutell-gorz b., skavenn b., berlitonenn b. ; *Rohrflöte spielen*, chalamiañ.

Rohrflötenspieler g. (-s,-) : [sonerezh] chalamier g.

rohrförmig ag. : tuellennek, korzennek, korzennheñvel, e doare ur gorzenn, e doare korzennoù, a-zoare gant ur gorzenn, a-zoare gant korzennoù, a-seurt gant ur gorzenn, a-seurt gant korzennoù.

Rohrgeflecht n. (-s,-e) : klouedenn vroen-Indez b.

Rohrglanzgras n. (-es,-gräser) : [louza.] geot-ar-Werc'hez str., geotenn-ar-Werc'hez b.

Röhrlicht n. (-s,-e) : [louza.] korzeg b. [*liester korzegi*], raoskleg b. [*liester raosklegi*], broeneg b. [*liester broenegi*] ; *schlickerige Röhrlichte*, broenegi lec'hidek ls.

röhrig ag. : 1. korzennek ; 2. [rannyezh., louza.] raosklek, broenek.

Rohrknie n. (-s,-) : [tekn.] pleg un duellenn g.

Rohrkolben g. (-s,-) : [louza.] pennduenn b. [*liester pennduennoù*] ; *breitblättriger Rohrkolben*, korz-pennoù-du str.

Rohrkolbengewächs n. (-es,-e) : [louza.] tifaeg g. [*liester tifaeged*].

Rohrkrepiere g. (-s,-) : 1. [lu] obuz a darzh e korzenn ar c'hanol g. ; 2. [dre skeud.] c'hwitadenn b., afochadenn g., kac'hadenn b., louzenn b., distokadenn b., droukverzh g., afer fall b., taol fall g., tro fall b., flagas g., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b. ; 3. [dre skeud.] tezenn sot b., farsadenn bikous b., kaoziou treuflez ls., où born ls., krakou ls., bidenn nul b. ; 4. [dre skeud.] paotr mat da netra g., paotr mat da vann g., lustrugenn g., foerouz g., tamm foerouz g., didalvez g., pezh didalvez g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., higolenn b., invalant g., landore g., landregenn g., labaskenneg g. [*liester labaskenneien*], lugudenn, klouarenn b., kouskadenn b., marvasenn b., marvadenn b., beuzelenn b., lanfre g. [*liester lanfreidi*], lanfread g. [*liester lanfreidi*], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., lourin g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., den lifret g., den huallet g., penn-karn g., P. korzenn wak b., P. krank gwak g.

Rohrkrümmer g. (-s,-) : [tekn.] pleg un duellenn g.

Rohrleger g. (-s,-) : tuellenner g.

Rohrleitung b. (-,-en) : korzenn b., tuellenn b., san g., kanouc'hell b., kan g., kanol b. ; *die Rohrleitungen*, an duellenneg b., ar gorzennaoueg b. ; *Hohlraum zur Verlegung von Rohrleitungen bei nicht unterkellerten Häusern*, goullo yec'hedel g.

Rohrleitungsbrücke b. (-,-n) : [tekn.] dalc'herioù korzenn ls., skorioù korzenn ls., dougoù korzenn ls.

Rohrleitungssystem n. (-s,-e) : tuellenneg b. [*liester tuellennegoù*], tuellennadur g., tuellennoù ls., korzennoù ls., korzennaoueg b.

Röhrling g. (-s,-e) : [louza.] bonedog g., boned-touseg g.

Rohrmöbel ls. : arrebeuri broen-Indez ls.

Rohrmündung b. (-,-en) : [lu] genoù ar c'hanol g.

Rohrnetz n. (-es,-e) : [tekn.] tuellenneg b. [*liester tuellennegoù*], tuellennadur g., tuellennoù ls., korzennoù ls., korzennaoueg b.

Rohröffnung b. (-,-en) : penn-tuellenn g., beg-tuellenn g., penn-korzenn g., beg-korzenn g.

Rohrperle b. (-,-n) : [dre fent, Bro-Suis] dour eus an duellenn g., gwin glesker g., sistr kordenn g., sistr glesker g.

Rohrpfefe b. (-,-n) : [sonerezh] chalami g., c'hwitell-gorz b., skavenn b., berlitonenn b.

Rohrpost b. (-) : [istor] post dre ar vouzellenn g.

Rohrpostbrief g. (-s,-e) : [istor] lizher kaset dre ar vouzellenn g.

Rohrreiniger g. (-s,-) : danvez distankañ g., distoc'her g.

Rohrsänger g. (-s,-) : [loen.] rouzegan g.

Rohrschelle b. (-,-n) : [tekn.] envez stardañ g.

Rohrschilf n. (-s,-e) : [louza.] korz str., raoskl str.

Rohrschlange b. (-,-n) : [tekn.] troellenneg b.

Rohrschlüssel g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez korzennheñvel g., alc'hwez korzennek g.

Rohrschnepfe b. (-,-n) : [loen.] gioc'h b., P. gavrig-an-hañv b.

Rohrspatz g. (en/-es,-en) : 1. [loen.] a) brean-korz g. ; b) rouzegan korz g. ; 2. [dre skeud.] *wie ein Rohrspatz schimpfen*, touiñ Doue pep ger, touiñ evel un toucher kezeg, hopal evel ur chalboter, touiñ Doue evel ur Sarasin, touiñ evel un diaoul, pec'hiñ pep ger, pec'hiñ e-treuz nav moger, sakreal ha fouldrasañ evel ur charretour a vez chomet e garr el lagenn (evel ul loman a vez skoet e lestr war an traezh) (Gregor), kalkennañ, bezañ e c'henoù ur stivell a gunujennoù, bezañ boull e grouer, leuskel leoù spontus, leuskel leoùdoued reut, leuskel pec'hedoù spontus, tarzhañ buanoc'h ul ledoued war e vuzelloù eget ur bedenn, bezañ un den dibab war ar pec'hiñ.

Rohrstock g. (-s,-stöcke) : [louza.] bazh vambouz b., bambouzenn b.

Rohrstuhl g. (-s,-stühle) : kador broen-Indez b.

Rohrweihe b. (-,-n) : [loen.] skoul korz g. [*liester skouled korz*].

Rohrweite b. (-,-n) : *äußere Rohrweite*, gobari g. ; *lichte Rohrweite*, kavnez b.

Rohrwischer g. (-,-s) : [tekn.] skouvillon g., barr-skuber tuellennoù g., barrskuber tuellennoù g., balaennig duellennoù b., heureuchin da skarzhañ (da garzhañ) tuellennoù g.

Rohrzange b. (-,-n) : [tekn.] alc'hwez rodig g., alc'hwez gant rodenn g., alc'hwez gant meudrod kranellet g., alc'hwez gant kranellrod g., tenndro ulmenn g., kraber ulmenn g.

Rohrzerscheller g. (-s,-) / **Rohrzerspringer** g. (-s,-) : [lu] obuz a darzh e korzenn ar c'hanol g.

Rohrzucker g. (-s) : sukr korz g.

Rohrzunge b. (-,-n) : [sonerezh] añchenn b., lañchenn b., P. lipezenn b.

Rohsaft g. (-s,-säfte) : [tekn., sukr] chug diaoz g., chug kriz g.

Rohsardine b. (-,-n) : sardin glas str.

Rohseide b. (-) : seiz diaoz g., seiz krai g., seiz kriz g.

Rohstein g. (-s,-e) : *Rohsteine*, mein digompez ls., mein garv ls., mein fraost ls.

Rohstoff g. (-s,-e) : danvez krai g., danvez diaoz g., danvez kriz g., materi krai g., materi diaoz g. ; *einen Rohstoff verarbeiten*, digrizañ un danvez krai, fardañ kenderc'hadoù diwar un danvez krai.

Rohstoffindustrie b. (-,-n) : ijinerezh eztenañ b.

Rohstofflagerstätte b. (-,-n) : [mengleuz.] gwiskad danvez krai g., gwelead danvez krai g., gwazhenn danvez krai b. ; *Erkundung von Rohstofflagerstätten*, amc'hwilierezh g., amc'hwiliañ g.

Rohwolle b. (-) : gloan diaoz g., gloan kriz g. ; *Rohwolle verziehen*, dironnañ gloan.

Rohrzucker g. (-s) : sukr du g., sukr rouz g., kastounadez b.

Rohzustand g. (-s) : krizder g., krizded b. ; *im Rohzustand*, en e stad natur, diaoz, krai, kriz.

Rojebank b. (-, -bänke) : [merdead.] tost g., bank ar roefñerien g.

Rojeklampe b. (-, -n) : [merdead.] borlok g.

Rojekranz g. (-s, -kränze) : [merdead.] strop g.

rojen V.gw. (hat gerojt / ist gerojt) : [merdead.] roefñvat.

Rojering g. (-s, -e) : [merdead.] strop g.

Rokoko n. (-s pe -) / **Rokokostil** g. (-s) : rokoko g.

Roland g. : Rolant g.

Rollator g. (-s, -en) : [mezeg.] kerzherell b.

Rollbahn b. (-, -en) : [nij.] leurenn-ruilh b., roudenn-ruilh g. ; 2. [lu] hent-houarn ersezat g.

Rollbahnbrücke b. (-, -n) : [nij.] pont leurenn-ruilh a-us d'ur gourhent g., pont roudenn-ruilh a-us d'ur gourhent g.

Rollbalken g. (-s, -) : 1. [Bro-Aostria] stign-roll g., stalaf-roll b./g. ; 2. [stlenn.] barronn dibunañ b., ruzerez b.

Rollbandmaß n. (-es, -e) : [tekn.] metr-lietenn g., metr-seizenn g.

Rollbein n. (-s, -e) : [korf.] askorn ar fer g., askorn fer g.

Rollbrett n. (-s, -er) : 1. [tekn.] karrig g., plankenn-ruilh g. ; 2. [sport] skateboard g., plankenn-ruilh g.

Rollbrücke b. (-, -n) : [tekn.] 1. gavr ruilh b. ; 2. treuzell roll-diroll b. ; 3. [nij.] pont leurenn-ruilh a-us d'ur gourhent g., pont roudenn-ruilh a-us d'ur gourhent g.

Röllchen n. (-s, -) : [kegin.] keunell str., logod str.

Rolldach n. (-s, -dächer) : [kirri-tan] toenn-red b.

Rolle b. (-, -n) : 1. roll g., ruilhenn b., beni b., beniad b., kanell b., kanellad b., pellenn b., rolled g., rolledad g., dibuner g., [merdead.] glen g. ; *eine Rolle Papier*, ur rollad paper g., ur gwiaad paper g., ur wiad paper b. ; *Papier zu einer Rolle aufwickeln*, kranennañ paper ; *Tapetenrolle*, rollad paper-moger g., roll paper-moger g. ; *eine Rolle Kautabak*, ur roll butun g. ; *eine Münzrolle, eine Geldrolle*, ur rolledad pezhioù g. ; *eine Taurolle*, ur rolled fard g., ur rolledad kordenn g., ur glen fard g. ; *eine Rolle Zwirn*, ur ganellad neud b. ; 2. rodig b. [liester rodoùigoù], rodell b. ; *Bett auf Rollen*, gwele war rodoùigoù g., gwele rodellek g., gwele war ruilh g. ; *Bürostuhl mit Rollen*, kador rodellek b., kador-red b., kador-ruilh b. ; 3. [tekn.] pole g., meliodenn b., [merdead.] davied g. ; [merdead.] *Rolle ohne Blockscheibe*, mok g. [liester mokoù] ; *lose Rolle*, pole tregemmel g. ; *feste Rolle, Umlenkrolle*, pole askas g. ; *eine Rolle antreiben*, keflodc'hañ ur pole ; *Rollen herstellen*, poleañ ; *mit einer Rolle hochheben, mit einer Rolle hochziehen*, poleat, [merdead.] daviedañ ; 4. [tekn.] *Laufrolle*, roller g. ; *Rollenlager*, klud rollerioù g. ; 5. roll g., listenn b. ; 6. [c'hoariva, film] roll g., lod-c'hoari g., perzh g. ; *Hauptrolle, Titelrolle*, pennroll g., roll pennañ g. ; *Nebenrolle*, eilroll g. ; *subsidiäre Rolle*, adroll g. ; *die Starrolle spielen*, bezañ e penn ar skritell ; *eine Rolle proben*, pleustriñ war ur roll, pleustriñ ur roll ; *eine Rolle spielen*, c'hoari ur roll, ober ur roll (Gregor), dezerc'hañ ; *diese Rolle ist ihm auf den Leib geschrieben*, ar roll-se a zo rik-ha-rak dioutañ ; 7. [troioù-lavar] *das spielt keine Rolle*, ne vern, ne vern ket, ne ra forzh, n'eus tamm forzh ebet, n'eo ket strikt, n'eo ket drouk, n'eo ket grevus, ne denn ket da vraz, n'eo ket tener, ne laz ket, se ne ra mann, se ne ra mann ebet, n'omp ket war-bouez an dra-se, heñvel eo, n'eo ket kalz tra, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, avel traken, an dra-se ne ra ket ; *die Farbe spielt keine Rolle*, pep seurt liv 'zo mat, a bep liv marc'h mat, a bep liv gwin mat, ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn ; *wo sie arbeiten, spielt für sie keine Rolle*, forzh 'zo dezho pelec'h labourat ; *ob klein oder groß, das spielt für mich keine Rolle*, mat pe fall din pe ez eo bihan pe ez eo bras ; *aus der Rolle fallen*, dirollañ un tamm, mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, lammat dreist ar c'hleuz, lammat dreist ar c'harzh, mont dreist ar roudenn (dreist an arroudenn, dreist an

treuzoù, dreist ar bord, dreist ar yev), c'hoari e oristal, ober follentezioù ; *er hat seine Rolle ausgespielt*, aet eo an hirañ ma c'hall mont, aet eo betek ar sachadenn ziwedhañ, emañ war an diwezhadoù ; 8. perzh g., roll g. ; *beratende Rolle*, roll kuzuliañ g. ; *marginale Rolle*, roll a-eilrenk g. ; *soziale Rolle*, perzh kevredigezhel g., roll kevredigezhel g. ; *im sozialen Leben eines Landes spielt die Kultur eine bedeutende Rolle*, pouezus eo roll ar sevenadur e buhez ur vro ; *bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt*, en un oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlañvour ; *das Zwerchfell spielt bei der Einatmung eine wesentliche Rolle*, a bouez bras eo roll ar gelc'hspurenn en enanaladur ; *Vermischung der Rollen*, kemmesk ar rolloù g. ; 9. [sport] ruilhadenn b., ruilh g. ; *eine Rolle vorwärts, eine Rolle nach vorne*, ur ruilhadenn war-raok b. ; *eine Rolle rückwärts, eine Rolle nach hinten*, ur ruilhadenn war-dreñv b. ; 10. [nij.] ruilh g., ruilhadenn b. ; 11. [kegin.] *Teigrolle*, ruilhenn-doaz b., ruilhenn b., rollon g. ; 12. [pesketaerezh] *Angelrolle*, kanell b. ; 13. *er ist völlig von der Rolle*, trevariet eo e benn, gwalañjeret eo, diank eo e spered, kollet eo da vat, aet eo dall, skoelfet eo, alvaonet eo, trelatet eo, divarc'het eo, diskiantañ a ra, trevariañ a ra e skiant, n'en deus ardremez ebet, ne oar ardremez ebet ken, hennezh a zo kollet an ardremez gantañ, ur paourkaezh treu a zo anezhañ, ur paourkaezh tru a zo anezhañ.

rollen V.k.e. (hat gerollt) : 1. rollañ, rollañ, rollañ, rodellañ, punañ, ober un tamm pun da, ruilhal, roulat, rudellat, bountañ ruilh-diruilh, poulzañ ruilh-diruilh ; *hin und her rollen*, ruilhal-diruilh, ruilhal ha diruilhal ; *seine Augen hin und her rollen, die Augen (mit den Augen) rollen*, ruilhal e zaoulagad en e benn, ruilhal ha diruilhal e zaoulagad en e benn, ruilhal-diruilhal e zaoulagad en e benn, bezañ e zaoulagad o riboulat en e benn, bezañ e zaoulagad o rigadelliñ en e benn, bezañ e selloù o treiñ e-kreiz e douloù-lagad, ober ruilhoù lagad ; *ein Fass in den Keller rollen*, ruilhal ur varrikenn d'ar c'hav, kas ur varrikenn a-ruilh d'ar c'hav, kas ur varrikenn a-ruilhoù d'ar c'hav, kas ur varrikenn a-ziwar-ruilh d'ar c'hav, kas ur varrikenn ruilh-diruilh d'ar c'hav ; 2. [yezh.] *er rollt das R, beim Sprechen rollt er*, komz a ra kraoñennek, komz a ra kraoñek, rastellat a ra, kabouilh a ra, riziñ a ra, komz a ra ris ; *Mensch, der beim Sprechen das R rollt*, P. rastellour g.

V.gw. (ist gerollt / hat gerollt) : 1. ruilhal, roulat, rudellat ; (ist) *die Räder rollen*, ruilhal a ra ar rodoù ; (hat) *mit den Augen rollen*, ruilhal e zaoulagad en e benn, ruilhal ha diruilhal e zaoulagad en e benn, ruilhal-diruilhal e zaoulagad en e benn, bezañ e zaoulagad o riboulat en e benn, bezañ e selloù o treiñ e-kreiz e douloù-lagad, ober ruilhoù lagad ; (ist) *Tränen rollten über ihre Wangen*, redek a rae daeroù gant he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) war he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) a-hed he divjod, beradoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, beradennoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, an dour a rede a-riolenn eus he daoulagad ; (ist) *ein Felsblock rollte auf ihn zu*, ur roc'h a ruilhe war-eeun d'e frigasañ ; (ist) *die Wogen rollen*, dirollañ a ra an tarzhoù, dedarzhañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra an tonnoù, gourzarzhañ a ra an tonnoù, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, fregañ rust a ra an taolioù-mor, ar gwagennoù a zeu da vervel en ur fuc'hañ ouzh an aod, rodellañ (difarleañ) a ra an tarzhoù-mor ; (ist) *die Wellen rollen träge über den Sand*, riklañ a ra ar gwagennoù hirvoudus war an traezh, an houl lizidour a darlip an traezh ; (ist) *eine Hitzewelle rollt über Europa*, ur gaouad tommder a ziruilh (a ziroll) war Europa ; [dre skeud.] (ist) *Köpfe werden rollen*, skarzhet e vo tud, tud a

chomo war al lann, tud a vo dizorniet, roet e vo o sac'h da dud 'zo, roet e vo o disentez da dud 'zo, lakaet e vo sav dindan tud 'zo ; [louza.] *in der Knospenlage gerollte Blätter*, delioù troellennek ls. ; [kr-l] *am rollenden Stein wächst kein Moos*, Yannig a vil vicher a varvas gant an naon - mil micher, mil mizer - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - dibaot an dud a binvidika o rankout alies dilojañ - bili war ziribin ne zastumont ket a vezhin - n'eo ket gwellaat a ra ar marc'h pa vez ret e varc'hegezh alies - maen-ruilh, maen-ki ne zastumont ket a ginvi.

2. [merdead.] (hat gerollt) : **a)** ruilhal-diruilhal ha gwintañ-diwintañ evel ur penton, kosteziañ-digosteziañ ha gwintañ-diwintañ ; *das Schiff rollt*, emañ ar vag o ruilhal hag o wintañ-diwintañ evel ur penton, kosteziañ-digosteziañ ha gwintañ-diwintañ a ra ar vag, mont a ra ar vag war he daou gostez en ur wintañ-diwintañ ; **b)** *das Meer rollt*, rust (garv) eo ar mor, gwallvor a zo, berniañ a ra ar mor, treboulet eo ar mor, mor a zo, lavagnon a zo.

3. (hat/ist gerollt) : (hat) *der Donner rollt*, emañ ar gurun o ruilhal, strakal a ra ar gurun, draskal a ra ar gurun, krozal a ra ar gurun, tarzhañ a ra ar gurun, dedarzhñ a ra ar gurun, gourdrouz a ra ar gurun, trouzkrozal a ra ar gurun, ober a ra kurun, kuruniñ a ra, taraniñ a ra, kurun a zo, taran a zo, emañ an Aotrou Doue o c'hoari bouloù, emañ Pêr ha Paol o c'hoari bouloù, emañ an diaoul hag e wreg o c'hoari bouloù ; (ist) *der Donner rollt durch das Tal*, an draoñienn a zasson gant krozadennoù pounner ar gurun, an draoñienn a groz gant an taolioù-kurun pounner.

4. [yezh.] (hat gerollt) : *beim Sprechen rollt er, er rollt das R*, komz a ra kraoñennek, komz a ra kraoñek, rastellat a ra, kabouilh a ra, riziñ a ra, komz a ra ris ; *Mensch, der beim Sprechen das R rollt*, P. rastellour g.

5. [bouloù, petank] tennañ a-ruilh ; *willst du schießen oder rollen ?* tennañ a ri a-dach pe a-ruilh ?

V.em. : **sich rollen** (hat sich (ak.) gerollt) : **1.** gwialenniñ, rodellañ ; **2.** rudellat, en em ruilhal, krenial, torimellat, torc'hwenial, toreal, trueilhat, turlutañ ; *sich im Gras rollen*, tirieniñ.

Rollen n. (-s) : **1.** ruilherezh g., ruilh g., ruilhadeg b., ruilhadennoù ls. ; *etwas ins Rollen bringen*, lakaat udb da ruilhal, reiñ lusk d'udb, reiñ al lusk d'udb, reiñ lañs d'udb, reiñ ar brall d'udb (Gregor), lakaat udb e bole, reiñ bole d'udb, plantañ bole en udb, lakaat bole en udb, lakaat fiñv en udb, fiñval udb, reiñ herr d'udb, luskañ udb, loc'hañ udb, diloc'hañ udb, lañsañ udb, lankañ udb., dibradañ udb, brac'hittelat udb, lakaat tro en udb, plantañ tro en udb, sankañ tro en udb, lakaat udb da vont en-dro, kas udb en-dro, lakaat udb da vale, lakaat udb da vont war-raok ; [dre skeud.] *den Stein ins Rollen bringen*, **a)** reiñ avel d'ar c'had ; **b)** reiñ ar brall d'an traoù ; *ins Rollen kommen*, kregiñ, digeriñ, deraouiñ, loc'hañ, komañ, stagañ da ruilhal, dibradañ, diharpañ, distokañ ; *wenn die Sache einmal ins Rollen gekommen ist*, pa vo lusket an traoù.

2. rolladur g., pun g., punerezh g., punadur g., gwedennerezh g.

3. [merdead.] ruilh-diruilh g., ruilhadeg b., ar ruilh eus al lestr g. ; *Rollen und Schlingern des Schiffes*, ruilhal ha gwintañ-diwintañ ar vag, brallañ ha ruilhal ar vag.

4. [kurun] tregern g., kroz g., krozadennoù ls., gront g., gronterezh g. ; *das Rollen des Donners*, kroz ar gurun g., tregern ar gurun b., mouezh ar gurun b.

5. [yezh.] *das Rollen des R*, ar riziñ g. ; *gerolltes R, gerolltes Zungenspitzen-R*, „r“ rollet g.

6. [bouloù, petank] *das Rollen*, an tennañ a-ruilh g., ar c'hoari a-ruilh g.

Rollenbesetzung b. (-,-en) : komedianeta g.

Rollenblock g. (-s,-blöcke) : pole g., meliodenn b. ; *Rollenblöcke herstellen*, poleañ ; *mit einem Rollenblock hochheben*, poleat.

Rollenblockhersteller g. (-s,-) : poleer g., meliodenner g.

rollend ag. : ruilhus, ruilhek ; *rollender Streik*, harz-labour tro g., diskrog-labour tro g., ec'hwel tro g. ; [lu] *rollender Angriff*, arsaill diehan taol-ha-taol g., arsaill diehan a-daoladoù g. ; *rollendes Material*, dafar ruilh g., araezioù treuzdougen war ruilh ls., karbedoù war rodoù ls. [kirri, bagoniou, stlejereziou, treniù h.a.].

Adv. : a-ruilh, a-ruilhoù, a-ziwar-ruilh, ruilh-diruilh.

rollenförmig ag. : krannennek, kraneke, kranennheñvel, e doare ur granenn, e doare kranennoù, a-zoare gant ur granenn, a-zoare gant kranennoù, a-seurt gant ur granenn, a-seurt gant kranennoù.

Rollenkonflikt g. (-s,-e) : tabut a-zivout ar veli war un afer g., tabut a-zivout ar gembeli war un afer g.

Rollenlager n. (-s,-) : [tekn.] klud rollerioù g.

Rollenmeißel g. (-s,-) : [tekn.] talar rodellek g.

Rollenspiel n. (-s,-e) : c'hoari roll g.

Rollentausch g. (-es) : eilpenn ar rolloù g.

Rollenverteilung b. (-,-en) : [c'hoariva] komedianeta g.

Roller g. (-s,-) : **1.** troterezig b., troterez b., troadikenn b. ; **2.** skouter g. [liester skouterioù], c'hwil-tan g. [liester c'hwiled-tan] ; **3.** chalboter g., sammgarrouer g. ; **4.** [Bro-Aostria] stign-roll g., stalaf-roll b./g. ; **5.** [merdead.] rekas g., astarzh g., flammenn b. ; **6.** [loen.] seran g.

Rollerfahrer g. (-s,-) : skouterer g.

rollern V.gw. (ist irgendwohin gerollert / hat gerollert) : redek war e droterezig.

Rollfeld n. (-s,-er) : [nij.] tachenn ruilh b., tarmak® g.

Rollfuhrdienst g. (-es,-e) : [treuzdougen] kreizenn gaserezh b., embregerezh dereiñ g., ti dereiñ g., embregerezh degludiñ g.

Rollgabelschlüssel g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez rodig g., alc'hwez gant rodenn g., alc'hwez gant meudrod kranellet g., alc'hwez gant kranellrod g., tenndro ulmenn g., kraber ulmenn g.

Rollgang g. (-s,-gänge) : [tekn.] hent kranennoù g., tren kranennoù g., hent-ruilh g., tapis-ruilh g.

Rollgebühr b. (-,-en) / **Rollgeld** n. (-s,-er) : mizoù kaserezh ls., mizoù kas ls., mizoù treuzdougen ls., mizoù dereiñ ls., priz deglud g., degludad g., mizoù degluderezh ls., mizoù deglud ls.

Rollgut n. (-s,-güter) : marc'hadourezh chalbotet b., marc'hadourezh sammgarret b.

Rollhandtuch n. (-s,-tücher) : toailh b., toailhenn b.

Rollhügel g. (-s,-) : [korf.] trovaleg g. [liester trovalegoù] ; *großer Rollhügel*, trovaleg bras g. ; *kleiner Rollhügel*, trovaleg bihan g. ; *zum Rollhügel gehörig*, ... an trovaleg.

Rollhügel- : [korf., mezeg.] ... an trovaleg.

rollig ag. : rud, ludik, dirik, lupr, diriget, gwentrik ; *die Stute ist rollig*, gwentrik eo ar gazez, marc'ha a ra ar gazez, o c'houlenn marc'h emañ ar gazez, emañ ar gazez e c'hoant marc'h, gwentl marc'h a zo er gazez, c'hoant marc'h a zo gant ar gazez ; *die Katze ist rollig*, en tommder emañ ar gazhez, e rud emañ ar gazhez, kazhgwentl a zo war ar gazhez.

Rollkarre b. (-,-n) / **Rollkarren** g. (-s,-) : [tekn., karrig] bleiz g.

Rollkommando n. (-s,-s) : [lu, polis] bagad-stourm g., bagad-emell g.

Rollkragen g. (-s,-) : gouzougenn-roll b., kolier-roll g.

Rollkragenpullover g. (-s,-) : stamm gouzougenn-roll g., stamm kolier-roll g., pullover gouzougenn-roll g., stammenn

gouzougenn-roll b., pullover kolier-roll g., stammenn kolier-roll b.

Rollkur b. (-,-en) : 1. [mezeg.] louzaouerezh ar glaourgennoù stomog g. ; 2. [kezeg] peurblegadur an araogenn g. [araogenn = gouzoug].

Rollkurve b. (-,-n) : [mat.] kikloid g., ruilhantenn b.

Rollkutscher g. (-s,-) : chalboter g., charretour g., toucher g., paotr-karr g., karsammer g., sammgarrouer g., charreer g., charrater g.

Rollladen g. (-s,-laden) : stign-ruilh g., stalaf-ruilh b./g., [kenwerzh.] rideoz houarn g.

Rollid n. (-s) : [mezeg.] entropion g.

Rollmann g. (-s,-leute) : chalboter g., charretour g., toucher g., paotr-karr g., karsammer g., sammgarrouer g., charreer g., charrater g.

Rollmaterial n. (-s) : dafar ruilh g., araezioù treuzdougen war ruilh ls., karbedoù war rodoù ls. [kirri, bagonioù, stlejerezioù, trenioù h.a.].

Rollmops g. (-es,-möpse) : [kegin.] rolladoù tanavennoù harinked dre winegr ls.

Rollmuskelnerv g. (-s/-en,-en) : [korf.] nervenn a-boleenn b.

Rollo n. (-s,-s) : stign-roll g., stalaf-roll b./g.

Rollschicht b. (-,-en) : [hentoù] gwiskad ruilhal g.

Rollschiene b. (-,-n) : [tekn.] riklenn b., ruzerez b., riklerezh b.

Rollschinken g. (-s,-) : [kegin.] morzhed-hoc'h rodellek b.

Rollschrank g. (-s,-schränke) : 1. armel stign-roll b., armel stalaf-roll b. ; 2. armel rodellek b., armel war rodoùigoù b.

Rollschuh g. (-s,-e) : botez-ruilh b. [liester botoù-ruilh].

Rollschuhlaufen n. (-s) : mont war botoù-ruilh g.

Rollschuhläufer g. (-s,-) : paotr war botoù-ruilh g.

Rollschuhläuferin b. (-,-nen) : plac'h war botoù-ruilh b.

Rollschwanzaffe g. (-n,-n) : [loen.] marmouz kabusin g., sajou g., sapajou g.

Rollsplitt g. (-s) : grozol g./str., mein-ruilh ls. ; [hentoù] *Vorsicht, Rollsplitt !* diwallit, strinkadoù grozol ! diwallit, strinkadennoù grozol ! diwallit, stlapadennoù grozol !

Rollsteg g. (-s) : 1. [nij., merdead] treuzell lestrañ rodellek b., pontenn lestrañ rodellek b. ; 2. hent-ruilh g., tapis-ruilh g.

Rollstreik g. (-s,-s) : diskrog-labour tro-ha-tro g., harz-labour tro-ha-tro g., diskrog-labour diouzh tro g., harz-labour diouzh tro g.

Rollstuhl g. (-s,-stühle) : 1. [mezeg.] kador-ruilh b., kador-red b. ; 2. [burev] kador rodellek b., kador-red b., kador-ruilherezh b., kador rodek b.

Rollstuhlfahrer g. (-s,-) : nammed en ur gador-ruilh g.

Rollstuhlfahrerin b. (-,-nen) : nammedez en ur gador-ruilh b.

rollstuhlgerecht ag. : diraezus gant kadorioù-ruilh, terket evit degemer an nammidi en o c'hadorioù-ruilh, diouzh an nammidi en o c'hadorioù-ruilh.

Rolltisch g. (-es,-e) : taol-ruilh g.

Rolltreppe b. (-,-n) : diri-ruilh g.

Rolltür b. (-,-en) : 1. [tisav.] dor-roll b. ; 2. dor war rikl b., dor rikl-dirikl b.

Rollunternehmen n. (-s,-) : embregerezh treuzdougen g., kreizenn dezougen b., embregerezh dereiñ g., ti dereiñ g., embregerezh degludiñ g.

Rollvorhang g. (-s,-vorhänge) : stign-roll g., stalaf-roll b./g.

Rollwagen g. (-s,-) : 1. mordok-gwinter g., karr-mordok g. ; 2. tumporell b.

Rollwalze b. (-,-n) : kranenn b., ruilhenn b., lufrezer b., lufrouer g.

Rollwerk n. (-s,-e) : [tisav.] troellenn b., rodell b.

Rom¹ n. (-s) : Roma b., Rom b. ; *alle Wege führen nach Rom*, an holl hentoù a gas da Roma ; *Griechenland kam unter die Botmäßigkeit von Rom*, Hellaz a rankas sujañ da Roma.

ROM² n. (-/s,-/s) : [berradur evit **Read Only Memory**] ROM g., memor lenn hepken g./b., memor sonn g./b.

Rom³ g. (-s,-a) : Rom g., [dismegañsus] laer yer g. ; *Romano Internacionalno Jekhethanibe*, Unaniezh Etrebroadel ar Romed b. ; *Zentralrat Deutscher Sinti und Roma*, Kuzul-Meur ar Sintiz ha Romed Alaman g.

Roma ls. : Romed ls.

Roman g. (-s,-e) : 1. romant g. ; *Abenteuerroman*, romant kurioù g., romant troioù-kaer g. ; *Kriminalroman*, romant polis g. ; *biografischer Roman*, romant buhez g. ; *Zeitungroman*, romant-feilheton g. ; *Schauerroman*, romant du g. ; *Horrorroman*, romant skrij g., romant euzh g., euzhromant g., romant spont g., romant da spontañ al lenner g. ; *höfischer Roman*, romant kourtes g. ; *Fotoroman*, romant skeudennoù g. ; *Romane schreiben*, romantañ ; *Aufbau eines Romans*, framm ur romant g. ; *der Autor lässt seinen Roman in Berlin spielen*, lec'hiet en deus ar skrivagner e romant e Berlin ; *etwas zu einem Roman verarbeiten*, *etwas als Roman schreiben*, romantaaat udb ; *die Jugenderlebnisse des Autors haben in diesem Roman ihren Niederschlag gefunden*, er romant-se e tanevell ar skrivagner chañsoù e yaouankiz ; *Zuversicht durchstrahlt den ganzen Roman*, er romant a-bezh e treuzpar ar fiziañs en dazont ; *er liest keine Romane mehr*, ne lenn ket ken a romantoù, ne lenn ket a romantoù ken ; *es ist eine echte Plackerei diesen Roman zu lesen*, ul laz eo lenn ar romant-se ; *dieser Roman ist interessant und leicht zu lesen*, plaen ha plijus eo ar romant-se, ar romant-se a zo dudius da lenn ; *der Roman spiegelt die politischen Kämpfe wider*, disteurel a ra ar romant ar stourmoù politikel, ar romant-se eo melezeur feal ar stourmoù politikel ; *dieser Roman ist ziemlich neu*, ar romant-se a zo nevez a-walc'h ; *seichter Roman*, romant goular g., romant divlaz g., romant milis g. ; *jemandem einen Roman zum Lesen geben*, reiñ (profañ, kinnig) ur romant da lenn d'u.b. ; *wie im Roman*, romantus, romantek ; 2. [bred., Sigmund Freud] *der Familienroman*, ar romant familhel g.

Romana-Salat g. (-s) : [louza.] letuz Rom str.

Romancier g. (-s,-s) / **Romandichter** g. (-s,-) : romantour g.

Romandichterin b. (-,-nen) : romantourez b.

Romane g. (-n,-n) : 1. Retoromañch g. [liester Retoromañchiz], Romañch g. [liester Romañchiz] ; 2. Latin g. ; *die Romanen*, ar pobloù latin ls.

Romanform b. (-) : *etwas in Romanform schreiben*, romantaaat udb.

romanhaft ag. : romantek, romantus, faltazius, ... romant.

Romanhaftigkeit b. (-) : romantegzh b., romantusted b.

Romanheld g. (-en,-en) : penndudenn ur romant b., pennden ur romant g. [liester penndud ur romant].

Romanik b. (-) : arz romanek g., savouriezh romanek b., stil romanek g.

Romanin b. (-,-nen) : 1. Retoromañchez b., Romañchez b. ; 2. Latinez b.

romanisch ag. : 1. [arz] romanek ; *romanischer Stil*, giz romanek b., stil romanek g., doare romanek g. ; *in der Bretagne sind romanische Kirchen eine Seltenheit*, rouez eo an ilizoù romanek e Breizh ; 2. [yezh.] latin, romanek ; *die romanischen Völker*, ar pobloù latin ls. ; *die romanischen Sprachen*, ar yezhoù latin ls., ar yezhoù romanek ls. ; *Sprecher einer romanischen Sprache*, romaneger g. ; *die romanischen Länder*, ar broioù latin ls. ; 3. [Bro-Suis] retoromañch, romañch, [yezh.] retoromañchek, romañchek.

Romanisch n. : [yezh.] 1. romaneg g. ; 2. retoromañcheg g., romañcheg g.

Romanischsprechende(r) ag.k. g./b. : romañcheher g., romañcheher g. b.

romanisieren V.k.e. (hat romanisiert) : 1. [relij.] romanaat ; 2. [yezh.] romanekaat ; *einen Namen romanisieren*, romanekaat un anv.

V.em. : **sich romanisieren** (hat sich (ak.) romanisiert) : romanaat, [yezh.] romanekaat.

Romanisierung b. (-, -en) : 1. [relij.] romanadur g., romanaat g. ; 2. [yezh.] romanekadur g., romanekaat g.

Romanismus g. (-) : [relij.] romanelouriezh b.

Romanist¹ g. (-en, -en) : [relij.] romanelour g.

Romanist² g. (-en, -en) : [yezh.] romanegour g.

Romanistik b. (-) : studioù ar yezhoù hag al lennegezhioù romanek ls., romanegouriezh b.

Romanistin¹ b. (-, -nen) : [relij.] romanelourez b.

Romanistin² b. (-, -nen) : [yezh.] romanegourez b.

romanistisch¹ ag. : [relij.] romanelour.

romanistisch² ag. : [yezh.] romanegour.

Romanität b. (-) : romanelezh b.

Romanschreiber g. (-s, -) : romanter g.

Romanschreiberin b. (-, -nen) : romanterez b.

Romanschriftsteller g. (-s, -) : romanter g.

Romanschriftstellerin b. (-, -nen) : romanterez b.

Romantik b. (-) : 1. romantelezh b. ; *philosophische Romantik*, romantelezh prederouriezhel b. ; *die blaue Blume der Romantik*, bleunienn c'hlas ar romantelezh b. (*arouez an himezh er varzhoniezh romantel alaman*) ; 2. romantegzh b., romantusted b.

Romantiker g. (-s, -) : romantelour g., romanteler g.

Romantikerin b. (-, -nen) : romantelourez b., romantelerez b.

romantisch ag. : 1. romantelour ; *romantische Philosophie*, prederouriezh romantelour b., romantelouriezh b. ; *romantische Bewegung*, romantelouriezh b., luskad romantelour g. ; 2. romantel ; *romantisch darstellen*, taolenniñ en un doare romantel, romantelaat ; 2. *unglaublich romantisch*, romantek, romantus.

romantisieren V.k.e. (hat romantisiert) : taolenniñ en un doare romantel, romantelaat.

Romantisierung b. (-) : romanteladur g., romantelaat g.

romantisch ag. : retoromañch, romañch, [yezh.] retoromañchek, romañchek.

Romantisch n. (-/s) : [yezh.] romañcheg g.

Romanze b. (-, -n) : tengeran g., bugulgan g., mēsaergan g.

Römer g. (-s, -) : 1. Roman g. [*liester Romaned*] ; *Römer aus dem antiken Rom*, Henroman g. ; 2. gwerenn win hengounel eus Traoñienn ar Roen b. ; 3. ti-kêr Frankfurt ar Main g.

Römerherrschaft b. (-) : mestroni Roma b., damani Roma b., sujite Roma b.

Römerin b. (-, -nen) : Romanez b.

Römersalat g. (-s) : [louza.] letuz Rom str.

Römerstraße b. (-, -n) : hent roman g., hent meur g.

Römertopf g. (-s, -töpfe) : [kegin.] kokellenn pri poazh hirgelc'hiek b.

Römertum n. (-s) : romanelezh b.

Romfahrt b. (-, -en) : pirc'hirinded da Roma b., pirc'hirinerezh da Roma g.

römisch ag. : roman ; *der römische Kaiser*, an impalaer roman g. ; *das römische Heer*, an arme roman b. ; *Römisches Reich*, Impalaeriezh Roman b., Impalaeriezh Roma b. ; *die Expansion des römischen Reiches*, emastenn an Impalaeriezh Roman g. ; *die Angriffe der Germanen gegen das Römische Reich*, argadennoù ar C'hermaned a-enep an

Impalaeriezh Roman ls. ; *die Wiederherstellung des römischen Imperiums*, assavidgezh an Impalaeriezh b. ; *das römische Imperium wiederherstellen*, assevel an Impalaeriezh ; *unter römischer Herrschaft*, dindan sujite Roma, dindan damani Roma, dindan mestroni Roma ; *Irland blieb frei vom römischen Joch*, Iwerzhon a chomas frank diouzh ar yev roman ; *der römische Friede*, *der römische Frieden*, ar peoc'h roman g. ; *römische Waage*, krog-pouez g., krog-pouez g., krog-pouezañ g., balañs roman b. ; *etwas mit einer römischen Waage wiegen*, krogpouezañ udb ; *das römische Recht*, ar gwir roman g., ar reizh roman b. ; *römische Ziffer*, sifr roman g. ; *römische Straße*, hent roman g., hent meur g. ; *der römische Ritus*, al liderezh roman g. ; [louza.] *römischer Salat*, letuz Rom str.

römisch-katholisch ag. : katolik ha roman ; *römisch-katholische Kirche*, liz katolik stag ouzh Roma b., liz katolik ha roman b.

Rommé n. (-s, -s) / **Rommee** n. (-s, -s) : rami g.

Romni b. (-, Romnija) : Romez b.

Rondache b. (-, -n) / **Rondartsche** b. (-, -n) : [skoed] rondajenn b.

Ronde b. (-, -n) : 1. [lu] tro-c'hed b., troiad evezhiañ b. ; 2. [lu] ofisour ouzh gward g., kabiten ar warded g. ; 3. [skritur] skritur gress b.

Rondeau n. (-s, -s) : [barzhoniezh] rondo g.

Rondell n. (-s, -) : 1. [lu] tourell b., touribell b., krenndour g. ; 2. krennlec'h g., troboent g. ; 3. [liorz] bleuñveg krenn b.

Rondengang g. (-s, -gänge) : [lu] tro-c'hed b.

Rondo n. (-s, -s) : [sonerezh, kan] rondo g.

röntgen V.k.e. (hat geröntgt) : [mezeg.] skinkluniñ, radiografiñ ; *sich röntgen lassen*, lakaat ober ur skinklun eus an-unan, bezañ skinklunet.

Röntgen n. (-s) : [mezeg.] 1. skinkluniñ g., radiografiñ ; 2. skinklunerezh g., radiografiezh b.

Röntgenarzt g. (-es, -ärzte) : [mezeg.] skinkluner g. [*liester skinklunerien*], radiografer g. [*liester radiograferien*].

Röntgenaufnahme b. (-, -n) : [mezeg.] skinklun g., radiografienn b., radiografiadur g., P. radio g.

Röntgenbehandlung b. (-, -en) : [mezeg.] skingur b., skingurañ g., radioterapiezh b.

Röntgenbild n. (-s, -er) : [mezeg.] skinklun g., radiografienn b., radiografiadur g., P. radio g.

Röntgenbildbetrachter g. (-s, -) : [mezeg.] negatoskop g.

Röntgenbildverstärker g. (-s, -) : [mezeg.] amplaeur sked g.

Röntgendurchleuchtung b. (-, -en) : [mezeg.] radioskopiezh b., skinselliñ g.

Röntgengerät n. (-s, -e) : [mezeg.] ardivink skinkluniñ g., ardivink radiografiñ g.

röntgenisieren V.k.e. (hat röntgenisiert) : [Bro-Aostria] skinkluniñ, radiografiñ.

Röntgenkristallographie b. (-) : [strinkennoniezh] skinstrinkennouriezh, radiokristalografiezh b.

Röntgenologe g. (-n, -n) : [mezeg.] radiologour g.

Röntgenologie b. (-) : [mezeg.] radiologiezh b., skingouriezh b.

Röntgenologin b. (-, -nen) : [mezeg.] radiologourez b.

röntgenologisch ag. : [mezeg.] radiologek.

röntgenopak ag. : demer ouzh ar skinoù X, didreuzus d'ar skinoù X ; *röntgenopakes Metall*, metal demer ouzh ar skinoù X g.

Röntgenopazität b. (-) : demerez ouzh ar skinoù X g.

Röntgenoskopie b. (-, -n) : [mezeg.] skinselliñ g., radioskopiezh b.

röntgenoskopisch ag. : [mezeg.] skinsellel, radioskopek.

Röntgenstrahlen ls. : [mezeg.] skinoù-X ls.

röntgenstrahlendurchlässig ag. : [fizik] skinvoull.
Röntgenstrahlendurchlässigkeit b. : [fizik] skinvoullted b.
Röntgenstrahlung b. (-) : [mezeg.] skinoù-X ls. ; *weiche Röntgenstrahlung*, skinoù-X bouk ls. ; *harte Röntgenstrahlung*, skinoù-X garv ls.
Röntgenstrukturanalyse b. (-) : [strinkennoniezh] skinstrinkennouriezh, radiokristalografiezh b.
Röntgentechniker g. (-s,-) : [mezeg.] skinseller g., radioskopour g.
Röntgentherapie b. (-) : ls. : [mezeg.] skingur b., skingurañ g., radioterapiezh b.
Roof g./n. (-s,-e) : [merdead.] rouf g.
Roomette b. (-,-n) : kambrig b. [*liester* kambrouigoù].
Root n. (-s,-s) / **Rootverzeichnis** n. (-ses,-se) : [stlenn.] pennngavlec'h g., kavlec'h gwizienn g.
RoPax-Fähre b. (-,-n) / **RoPax-Schiff** n. (-s,-e) : [merdead.] sammdreizher g.
RoRo-Fähre b. (-,-n) / **RoRo-Schiff** n. (-s,-e) : [merdead.] douger kirri g.
Rorschach-Test g. (-s,-s) : [bred.] bredanaoudadur Rorschach g.
rosa ag. digemm : **1.** roz, ruz-roz, damruz, ruzwenn, ruz-gwenn, ruz-sklaer, liv-roz ; *rosa Languste*, grilh-mor roz g. ; *rosa Färbung*, rozder g. ; **2.** *alles durch die rosa Brille sehen*, gwelet tu mat an traoù nemetken, kemer an traoù dre ar penn mat, chom seder forzh petra a c'hoarvezfe, bezañ ur gwellweler eus an-unan, bezañ techet da welet an tu brav eus an traoù nemetken ; **3.** *rosa gebratenes Fleisch*, kig hanterboazh g., kig etre g.
Rosa¹ b. : [anv plac'h] Rozenn b.
Rosa² n. (-s,-/-s) / **Rosafarbe** b. (-) : roz g., liv roz g., liv ruz-roz g., liv damruz g. ; *ich mag Rosa*, ar roz a blij din ; *in Rosa gekleidet sein*, bezañ gwisket e roz.
rosa ag. : roz, ruz-roz, damruz, ruz-gwenn, ruzwenn, ruz-sklaer, liv-roz, ... a zoug ul liv roz ; *etwas rosa färben*, livañ udb e roz.
Rosacea b. (-) : [mezeg.] akne livrin g., kouperoza b., bourbon g.
rosafarben ag. / **rosafarbig** ag. / **rosarot** ag. : roz, ruz-roz, damruz, ruz-gwenn, ruzwenn, ruz-sklaer, liv-roz, ... a zoug ul liv roz ; *rote und rosarote Rosen*, roz ruz ha roz roz ; *etwas rosarot färben*, livañ udb e roz ; *rosarot werden*, roziañ, dont roz ; [loen] *rosafarbener Flamingo*, flammeg roz g.
Rosaflamingo g. (-s,-s) : [loen.] flammeg roz g. [*liester* flammege roz].
Rosapelikan g. (-s,-e) : [loen.] pilikant gwenn g.
Rosarium n. (-s, Rosarien) : **1.** [louza.] rozeg b. [*liester* rozegil] ; **2.** [relij.] rozera g.
rosarot ag. : *sellit ouzh rosafarben*.
Rosazea b. (-) : [mezeg.] akne livrin g., kouperoza b., bourbon g.
Rosazee b. (-,-n) : [louza.] plant eus genad ar roz str., rozeg g. [*liester* rozeged].
Röschen n. (-s,-) : [louza.] **1.** rozig str. ; **2.** kaol-broust str. ; **3.** *Buschwindröschen*, diskrañ g., kokuloz g., kokuloz-gouez g.
Roscoff n. : Rosko b. ; *schon 1899 wurden Zentren für Thalassotherapie in Roscoff errichtet*, kreizennoù morvezegiezh a voe diazezet ken abred ha 1899 e Rosko.
Rose b. (-,-n) : **1.** [louza.] roz str., rozenn b. ; *die wilden Rosen*, ar roz-ki str., ar roz-agroaz str., an agroaz str., ar roz-gouez str. (Gregor) ; *mit zahlreichen Rosen bepflanzt*, rosek ; *bei zu viel Dünger gehen die Rosen ein*, terriñ a ra ar roz pa vezont re zruz ; *rote und rosarote Rosen*, roz ruz ha roz roz ; *diese Rosen duften*, ar roz-se a frond c'hwek, ur c'hwezh c'hwek a sav diwar ar roz-se, c'hwezh vat a zo gant ar roz-se, ar roz-se

a daol c'hwezh vat, frondus eo ar roz-se, ar roz-se o deus madelezh, ar roz-se a zo a vouezh mat ; *die Rosen sind noch knospig*, ar roz n'int ket difluket c'hoazh, bisigoù ar roz n'int ket deuet e bleuñv c'hoazh, bisigoù ar roz n'int ket deuet en o bleuñv c'hoazh, bisigoù ar roz n'int ket aet e bleuñv c'hoazh, bisigoù ar roz n'int ket aet en o bleuñv c'hoazh, bisigoù ar roz n'int ket deuet e fleur c'hoazh, bisigoù ar roz n'int ket deuet e fleur c'hoazh ; **2.** [louza.] bod roz g., rozenn b. [*liester* rozenned], plant-roz str. ; *meine Rosen sind angewurzelt*, krog eo va roz ; *meine Rosen sind nicht angewurzelt*, n'eo ket kroget va roz ; **3.** [tisav., arz] rozenn b., rodenn b. ; **4.** [gitar, lud] toull ar c'hef-dasson g. ; **5.** [dre skeud.] *nicht auf Rosen gebettet sein*, na vezañ gwall ebat e zoare, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berrek an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ gwall zister an traoù gant an-unan, na vezañ brav ar jeu gant an-unan (*e jeu gantañ, he jeu ganti h.a.*), c'hoari gant glac'hurig, hersal mizer, hersal e vizer, stlejañ an diaoul dre e lost, ruzañ anezhi, chaokat mizer, fritañ laou, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ mizer gant paourentez, duañ gant ar vizer, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traoù gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan ; **6.** [kr-l] *Zeit bringt Rosen, Geduld bringt Rosen, mit der Zeit pflückt man Rosen*, an hini a c'hed ... en devez - gedal n'eo ket koll - mont a-lamm ne dalv netra, nemet c'hwen a ve da bakañ - an amzer a bad pell ha pep hini a ya pa c'hell - gortoz pell, gortoz gwell - ar frouezh gwellañ, a-raok dareviñ, a zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - pa zeu ar mor e teu ar pesked - gant ar mor e teu ar pesked - gant kolo hag amzer e veüra ar mesper - dre bediñ ha dre aspediñ e vez graet ar gefridi ; *keine Rosen ohne Dornen*, an neb a zebr stripoù a zebr kaoc'h a-wechoù - n'eus pesk ebet hep e zrein - e-touez ar muiañ drein ar gaerañ rozenn - ar wreg, an arc'hant hag ar gwin o deus o mad hag o binim - dibaot hent kaer na ve meinek ha gwenodenn na ve dreinek - ret eo kemer an droug gant ar mad - daou du en deus ar bod - daou benn he deus pep bazh - ne vez ket savet ur c'hleuz eus un tu nemetken - ur voger ne vez ket graet eus un tu hepken - n'emañ ket ar boutonoù hag an touloù diouzh ar memes kostez - pep tra en deus e zroug hag e vad - pep tra en deus e fall ha mad - nend eus menez hep traoñienn - nend eus ket menez hep deval - pep medalenn he deus he zu rekin.
Rosé¹ g. (-s,-s) : gwin roz g., gwin rozek g., gwin gris g., gwin ruzart g., gwin ruz sklaer g.
Rosé² n. (-/-s,-/-s) : liv damruz g., liv ruz-roz g., liv roz g., roz g.
Rosenader b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn spis b. ; *große Rosenader*, gwazhienn spis bras b. ; *kleine Rosenader*, gwazhienn spis bihan b.
rosenähnlich / rosenartig ag. : rozheñvel, e doare ar roz, a-zoare gant ar roz, a-seurt gant ar roz, rozennek.
Rosenblüter g. (-s,-) : [louza.] plant eus genad ar roz str., rozeg g. [*liester* rozeged].
rosenblütig ag. : rozennek.
Rosenbrasse b. (-,-n) : [loen.] ruzellenn b., gwrac'h ruz b.
Rosenbusch g. (-es,-büsche) : [louza.] bod-roz g., rozenn b., rozenn b. [*liester* rozenned], plant-roz str., plantenn roz b., bodenn roz b., bodennad roz b., bochad roz g.

Rosendorn g. (-s,-en) : [louza.] roz-ki str., roz-agroaz str., agroaz str., roz-gouez str. (Gregor).

Rosenextrakt g./n. (-s,-e) : rozad g.

Rosenfarbe b. (-) : liv roz g., liv ruz-roz g., liv damruz g., roz g.

rosenfarben ag. / **rosenfarbig** ag. : roz, ruz-roz, damruz, ruzwenn, ruz-gwenn, ruz-sklaer, liv-roz, ... a zoug ul liv roz, livet e roz.

Rosengarten g. (-s,-gärten) : rozeg b. [*liester rozegi*].

Rosengewächs n. (-es,-e) : [louza.] plant eus genad ar roz str., rozeg g. [*liester rozeged*].

Rosenhain g. (-s,-e) : rozeg b. [*liester rozegi*].

Rosenhydrolat n. (-s,-e) : [porfum] dour roz g.

Rosenkäfer g. (-s,-) : [loen.] *goldglänzender Rosenkäfer*, *gemeiner Rosenkäfer*, c'hwil-aour g.

Rosenklee g. (-s) : [louza.] melchon-ruz str., melchon prim str., farhoc'h g.

Rosenknospe b. (-,-n) : [louza.] bisig g. [*liester bisigou*].

Rosenkohl g. (-s) : [louza.] kaol-Brusel str., kaol-bihan str., kaol-broust str.

Rosenkranz g. (-es,-kränze) : **1.** kurunenn roz b. ; *ein kleines Mädchen mit Rosenkranz*, ur plac'hig kurunet a roz b. ; **2.** [relij.] chapeled g., rozera g., P. brizilhon Doue g. ; *den Rosenkranz beten*, *den Rosenkranz abbeten*, lavaret e rozera, lavaret e chapeled, chapelediñ, dic'hreuniañ e chapeled, dibunañ e chapeled ; *größere Perle an einem Rosenkranz*, merkenn b. ; *Perle an einem Rosenkranz*, paterenn b. ; *Rosenkranz mit dicken Perlen*, chapeled greun bras g. ; *die Perlen des Rosenkranzes fädeln aus*, distrobañ a ra ar chapeled ; *der gewöhnliche Rosenkranz besteht aus fünf Gesätzen*, bez ez eus pemp merkad en ur chapeled boutin ; *bei den Mönchen umfasst die Gebetsform des Rosenkranzes fünfzehn Gesätze*, e rozera ar venec'h ez eus pempzek merkad ; *mit dem Rosenkranz in der Hand und einem Gebet auf den Lippen*, gant ar chapeled en dorn hag ur bedenn war o genoù.

Rosenkranzgebet n. (-s,-e) : [relij.] rozera g.

Rosenkranzmacher g. (-s,-) : [relij.] chapeleder g.

Rosenkranzperle b. (-,-n) : [relij.] paterenn b. ; *große (dicke) Rosenkranzperle*, merkenn b.

Rosenkranzzehner g. (-s,-) : [relij.] dizenez b., merkad g.

Rosenkreuz n. (-es) : [istor, relij.] Rosenn-Groaz b.

Rosenkreuzer g. (-s,-) : [istor, relij.] rozenngroaziad g. [*liester rosenngroazidi*].

rosenkreuzerisch ag. : rozenngroazel.

Rosenlorbeer g. (-s,-en) : [louza.] olandrez str., rozlore str., lore-roz str.

Rosenmädchen n. (-s,-) : *das Rosenmädchen*, plac'h he boked roz b., plac'h he bokedoù roz b.

Rosenmalve b. (-,-n) : [louza.] kaol-malv str.

Rosenmonat g. (-s,-e) / **Rosenmond** g. (-s,-e) : Mezheven g., miz Mezheven g., Even g., miz Even g.

Rosenmontag g. (-s,-e) : Lun al Lard g., Lun-Ened g., Lun-Meurliarjez g.

Rosenmontagzug g. (-s,-züge) : dibunadeg ar meurliarjezenned (ar maskaradenned) da Lun al Lard b., maskladeg Lun al Lard b.

Rosenöl n. (-s,-e) : esañs roz g., dour roz g.

Rosenquarz g. (-es) : kouarz roz g.

rosenrot ag. : roz, ruz-roz, damruz, ruzwenn, ruz-gwenn, ruz-sklaer, liv-roz, flamm evel ur rozenn, ruz evel ur rozenn ; *rosenrote Wangen*, divjod flamm evel ur rozenn ls.

Rosenstock g. (-s,-stöcke) : [louza.] bod-roz g., rozenn b. [*liester rozenned*], plant-roz str., plantenn roz b., bodenn roz b., bodennad roz b., bochad roz g.

Rosenstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] bod roz g., rozenn b. [*liester rozenned*], plant-roz str., plantenn roz b., bodenn roz b., bodennad roz b., bochad roz g. ; *wilder Rosenstrauch*, agroaz str., bod roz-gouez g., bodenn roz-gouez b., bodennad roz-gouez b., bochad roz-gouez g.

Rosenstrauß g. (-es,-sträuße) : boked roz g., bokedad roz d., torkad roz g.

Rosenthal-Effekt g. (-s) : [bred.] gwered Rosenthal g.

Rosenwasser n. (-s) : dour roz g.

Rosenzeit b. (-,-en) : **1.** [louza.] mare ar roz g., amzer ar roz b. ; **2.** [dre skeud.] yaouankiz b., fleurenn ar yaouankiz b.

Rosenzucht b. (-) : [louza.] gounid roz g., gounidegezh roz b.

Rosenzüchter g. (-s,-) : rozegour g.

Roseola b. (-,Roseolae) / **Roseole** b. (-,-n) : [mezeg.] eksantem ruz g., rozig g.

Rosette b. (-,-n) : **1.** [kinkladur, tresadenn] rozetenn b. ; **2.** [louza.] rozetenn b. ; **3.** [dilh., lietenn, ruban] rozetenn b. ; **4.** [tekn.] ruilhenn b. ; **5.** [tisav., arz] rozenn b., rodenn b. ; **6.** [gitar, lud] toull ar c'hef-dasson g. ; **7.** [kleuk] fraezh g., toull ar revr g., toull diadrefiv g., P. toull ar brenn g., lagad a-dreñv g., lagad du g., toull ar bramm g., toull ar yod g., toull ar patatez g., toull kardell g., toull skarz g., toull flaer g., riboul ar patatez g., dibuner g., milin-vrenn b., milin vrammoù b., Kervramm b., siklutenn b., lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv g., prenestr dindan g., gwalenn b., gwalenn domm b., lagad g.

Roséwein g. (-s,-e) : gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz sklaer) g.

rosig ag. : **1.** roz, ruz-roz, damruz, ruzwenn, ruz-gwenn, ruz-sklaer, liv-roz, livrin ; *rosige Wangen*, divjod livrin ls. ; **2.** [dre skeud.] *alles in rosigem Lichte sehen*, gwelet tu mat an traoù nemetken, kemer an traoù dre ar penn mat, chom seder forzh petra a c'hoarvezfe, bezañ ur gwellweler eus an-unan, bezañ techet da welet an tu brav eus an traoù nemetken ; *es sieht aber nicht alles rosig aus*, koulskoude ne dalv tra penaos e ya traoù 'zo, traoù 'zo a ya digompez koulskoude, traoù 'zo a ya a-dreuz koulskoude.

Rosinante b. (-,-n) : sprec'henn b., kozhvarc'h g., gagn b.

Rosine b. (-,-n) : **1.** [kegin.] rezin-sec'h str. ; *Auflauf mit Rosinen*, farz rezin g. ; **2.** [dre skeud.] (*große*) *Rosinen im Kopfe haben*, c'hwitellat uheloc'h eget e c'henoù, treiñ al leue en an-unan (*e leue ennañ, he leue enni h.a.*), bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ souchet ar c'haoc'h en e revr, klask tapout re uhel, bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, ober re vras gaoliad, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ ur marc'h-kaoc'h eus an-unan, bezañ re vras e c'haoliad, kac'hat uheloc'h eget e revr.

Rosinenbomber g. (-s,-) : [istor, Berlin] aervombezer an aerbont g., aervombezer ar pont dre nij g.

Rosinenbrot n. (-s,-e) : bara rezin g.

Röslein n. (-s,-) : [louza.] rozig str.

Rosmarin g. (-s) : [louza.] roumarin g., rosmani g.

Rosmarinöl n. (-s) : dour roumarin g.

Rosolio g. (-s,-s) : [died] razasol g.

Ross n. (-es,-e) : **1.** [loen., lu] kavarc'h g. [*liester keverc'h*], marc'h-brezel g., marc'h-emgann g., kaval g. [*liester kavaled*], drester g. ; **2.** [loen.] roñse g. [*liester roñseed*], kourser g. [*liester koursered*], jav g./b. [*liester javed*], penn-kezeg g. [*liester pennoù-kezeg*], marc'h g. [*liester mirc'hed, mirc'hien, mirc'hier, merc'h, mirc'hi, kezeg*], loen-kezeg g. [*liester loened-kezeg*], P. dovergn g., tun g. [*liester tuned*] ; **3.** [dre skeud.] *wir werden uns wehren bis zum letzten Hauch von Mann und Ross*, stourm a raimp keit ha ma chomo unan ac'hanomp bev, stourm a raimp keit ha ma vo ur mouch buhez en unan ac'hanomp, en em zifenn a raimp betek ar gwaz diwezhañ ;

auf hohem Rosse sitzen, auf dem hohen Ross sitzen, bezañ ur marc'h-kaoc'h eus an-unan, sellet uhel ouzh an dud all, bezañ fae ha rogentez war e vourrennoù, kaout ur genoù babu, bezañ gloriüs an tamm eus an-unan, bezañ tonius an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, bezañ balc'h, bezañ uhel ar c'haoc'h en e doull, bezañ uhel ar c'haoc'h en e revr, bezañ savet ar c'herc'h en e c'houzoug, na c'hallout plegañ da gac'hat, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein, bezañ kegel e vamm-gozh oc'h ober gwalenn-gein d'an-unan, bezañ reut evel ur post-kleud, bezañ reut evel ur pipi, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ eeun evel un tach, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ ur varrenn houarn en e c'houzoug, bezañ ur beg m'en argarzh eus an-unan, bezañ kaoc'hek (teilek), ober e vraz, ober digoroù kaer, torodelliñ, c'hwezañ e bluñv, bezañ un ton en an-unan, bezañ stroñs frankik gant an-unan, klask difediñ, ober tron, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù rondonus gant an-unan, dougen randon, dougen rouñ, en em dalvezout, en em zougen, en em gontañ, en em gavout ; *hoch zu Ross*, pignet ; *sich aufs hohe Ross setzen*, sevel war e dach, sevel war e dachoù, lakaat kegel e vamm en e gein, lakaat ur varrenn houarn en e c'houzoug, ober e c'hrobis / ober e vorgant (Gregor), c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou, dont tres c'hoant kac'hat war e zremm, sevel uhel ar c'herc'h da doull e c'houzoug, sevel e bigos ; *von seinem hohen Ross herunterkommen*, plegañ touchenn, krennañ touchenn, krennañ e douchenn, plegañ e douchenn, kouezhañ e lipenn war e lapenn, diskanañ, en em izelaat, koll e rogoni, kouezhañ ar bannieloù gant an-unan (e *vannieloù gantañ, he bannieloù ganti h.a.*), izelaat e vannieloù, kouezhañ e blu war e votoù, dic'hwezañ, na vezañ mui ken faro, na vezañ ken war an tron ; *jemanden von seinem hohen Ross herunterholen*, diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar ourgouilh u.b., dilorc'hañ u.b., difougeañ u.b., plegañ e douchenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskenn e glipenn d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b. ; *gestern noch auf stolzen Rossen, heute durch die Brust geschossen*, hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñvier kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet ;

4. [dre skeud.] leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beg leue g., amiod g., imobil g., imobil a zen g., amoed g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [*liester* nouched], loñseg g. [*liester* loñseged], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*liester* alvaoned, alvaoneien], houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., genoù bras g., beg bras g., genoù frank g., begog g., louad g., buzore g., balteg g. [*liester* balteien], inosant g., darsod g., sod g., barged g., beulke g., diod g., loukez g., kloukez g., patatezen b., patoenn b., panezen b., Yann Banezen g., gogez g., penn luch g., magn g., diskiant g., pennsod g.

Rossameise b. (-, -n) : [loen., *Camponotus ligniperda*] *braunschwarze Rossameise*, merien-kezeg str.

Rossapfel g. (-s, -äpfel) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] abon g., kaoc'h-kezeg g., P. bilienn gezeg b., fiez-glas str.

Rösschen n. (-s, -) : **1.** marc'h bihan g., marc'hig g., bided g. ; **2.** [echedoù] marc'heg g.

Rossbollen g. (-s, -) : [Bro-Suis] abon g., kaoc'h-kezeg g., P. bilienn gezeg b., fiez-glas str.

Rossbreiten ls. : [merdead., douaroniezh] ledredoù ar c'hezeg ls.

Rössel n. (-s, -) : **1.** marc'h bihan g., marc'hig g., bided g. ; **2.** [echedoù] marc'heg g.

Rösselsprung g. (-s, -sprünge) : **1.** [echedoù] lamm ar marc'heg g. ; **2.** luziadell g., divinadell b., divunadell b., divunadenn b., divunetezen b.

rossen V.gw. (hat gerosst) : [kazeg] bezañ gwentr-par ganti, bezañ gwentrik, marc'ha, goulenn marc'h, bezañ e c'hoant marc'h, bezañ c'hoant marc'h ganti.

Rosshaar n. (-s, -e) : reun kezeg str.

Rosshaarbüschel n. (-s, -) : kuch reun kezeg g.

rosshaaren ag. : reunek, ... reun kezeg.

Rosshaargürtel g. (-s, -) : gouriz reun g.

Rosshaarmantel g. (-s, -mäntel) : mantell reun b.

Rosshaarschlinge b. (-, -n) : reunigell b.

Rosshaartuch n. (-s, -tücher) : lien reun g.

rossig ag. : [kazeg] gwentr-par ganti, gwentrik, o varc'ha, o c'houlenn marc'h, e c'hoant marc'h, c'hoant marc'h ganti.

Rosskäfer g. (-s, -) : [loen.] c'hwil-kaoc'h g., c'hwil-kaoc'haer g., bleiz-bouzel g.

Rosskamm g. (-s, -kämme) : **1.** skrivell b. ; **2.** moue b./g. ; **3.** trafiker kezeg g.

Rosskastanie b. (-, -n) : [louza.] **1.** [frouezh] kistin-Spagn str., kistin-Indez str., kistin-moc'h str., kistin-Bourdel str., brizhkistin str. ; **2.** [gwez] kistinenn-Spagn b., kistinenn-Indez b., kistinenn-voc'h b., kistinenn-Vourdel b., brizhkistinenn b., gwez-brizhkistin str. ; *fleischrote Rosskastanie, rotblühende Rosskastanie*, kistinenn ru. b. [*liester* kistinenned ru.].

Rosskastanienbaum g. (-s, -bäume) : [louza.] kistinenn-Indez b., kistinenn-voc'h b., kistinenn-Vourdel b., brizhkistinenn b., gwez-brizhkistin str.

Rosskur b. (-, -en) : P. louzoù tu pe du g., louzoù kuit pe zoubl g., mezegadur tu pe du g., mezegadur kuit pe zoubl g., mezegadur dizamant g., mezegadur sko g., mezegadur krenn g., mezegadur a-grenn g., mezegadur gant louzeier sko g., mezegadur gant louzeier a-grenn g.

Rössl n. (-s, -) / **Rösslein** n. (-s, -) : **1.** marc'h bihan g., marc'hig g., bided g. ; **2.** [echedoù] marc'heg g.

Rösslspiel n. (-s, -e) : [Bro-Suis] kezeg-koad ls., kezeg-mezevenn ls., karrikellerezh g.

Rossmetzgerei b. (-, -en) : kigerezh kezeg b.

Rossminze b. (-, -n) : [louza.] bent prad g./b., bent-ki g./b.

Rossmühle b. (-, -n) : milin-varc'h b. [*liester* milinoù-marc'h].

Rossschlächtere b. (-, -en) : kigerezh-kezeg b.

Rossschwanz g. (-es, -schwänze) : **1.** [kazeg] lost marc'h g. ; **2.** [blev] lost-marc'h g.

Rossschweif g. (-s, -e) : **1.** lost marc'h g. ; **2.** [tokarn] briger g., melkern g., plumachenn b., kribell b., moue g.

Rosstirn b. (-, -en) : [istor, kezeg] talwisk g.

Rosstäuscher g. (-s, -) : **1.** trafiker kezeg dizonest g., trafiker kezeg brein g., trafiker kezeg gwidreüs ; **2.** [dre astenn.] marc'hadour dizonest g., marc'hadour brein g., marc'hadour gwidreüs filouter g., fripon g., c'hwib g., kigner g., touzer g., lapin g., kouskeder g.

Rost g. (-es) : **1.** mergl g., mergladur g., merglennoù ls. ; *Rost ansetzen, sich mit Rost überziehen*, merglañ, merglennañ, dastum mergl (Gregor) ; *den Rost von etwas entfernen (abkratzen, abschlagen), etwas vom Rost befreien (reinigen)*, diverglañ udb ; *vom Rost zerfressen, vom Rost angegriffen*,

krignet gant ar mergl, debret gant ar mergl, aet gant ar mergl ; *der Rost hat dieses Stück Eisen völlig zersetzt*, aet eo ar pezh houarn-se gant ar mergl, aet eo ar pezh houarn-se e bruzun gant ar mergl ; *den Rost von einem Messer abschleifen*, diverglañ ur gontell ; *unter Einwirkung von Sauerstoff und Feuchtigkeit setzt das Eisen Rost an*, diwar oksidatur (diwar labour an oksigen hag ar glebor) e teu mergl war an houarn ; **2.** [louza.] mergl g., merglenn b., skaot du g., skaodu str., duad g., duan str., duod str., korbon str., goulask g., luc'hed g., intr g. ; *der Rost hat das Korn befallen*, ar gwinizh a zo kouezhet korbon (ar mergl) warno, emañ ar gwinizh o korboniñ, emañ ar gwinizh o luc'hediñ, emañ ar gwinizh o skaoduañ (oc'h intrañ), taget eo ar gwinizh gant an duad ; *von Rost befallen*, intret, o vont gant ar skaodu, o korboniñ, o luc'hediñ, o skaoduañ, oc'h intrañ, taget gant an duad ; *von Rost befallenes Korn*, duan str., grullu g.

Rost² g. (-es,-e) : **1.** grilh b., krazerezh b., rosterezh b., trebez-krazañ-kig g., regezer g. [*liester regezerioù*] ; *das Steak brutzelt auf dem Rost*, kanañ a ra ar stek war ar c'hrih ; **2.** gwinterleg b., somier g. ; **3.** klouedenn [*liester klouedennoù*, klouedinier] b., trantell b.

rostanfällig ag. : mergladus, oksidatus.

Rostansatz g. (-es,-ansätze) : merglenn b.

rostartig ag. : merglek ; [mezeg.] *Sputum mit rostartiger Färbung*, skopad merglek g.

rostbeständig ag. : disvergl, divergl, anoksidatus.

Rostbeständigkeit b. (-) : anoksidadust b.

Rostbraten g. (-s,-) : [kegin.] rost g., kig-rost g.

Rostbratwurst b. (-,-würste) : [kegin.] **1.** silzig rostet str. ; **2.** silzig da rostañ str.

rostbraun ag. : gell-mergl, gell evel ar mergl, a-liv gant ar mergl, el liv d'ar mergl, kenliv gant ar mergl, gell-kistin, a-liv gant ar c'histin, kistin.

Röstbrot n. (-s,-e) : bara kras g., bara krazet g., krazenn b., biskotenn b., tostenn b., bara tostenn g.

Rostbürzel-Steinschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak belost rous g.

Röste b. (-,-n) : **1.** krazer g. [*liester krazerioù*], krazerezh b. [*liester krazereziou*] ; **2.** eogenn b., eogerezh b., eogeri b., oglenn b., poull-eogiñ g., poull-kanab g. ; **3.** eogerezh g.

rosten V.gw. [verb-skoazell **sein** : ist gerostet pe **haben** : hat gerostet] : **1.** merglañ, merglennañ, mont gant ar mergl, bezañ krignet gant ar mergl, bezañ o krignat gant ar mergl, bezañ debret gant ar mergl, bezañ o tebriñ gant ar mergl ; *nicht rostender Stahl*, dir disvergl g., dir divergl g., dir anoksidatus g. ; **2.** [dre skeud.] *alte Liebe rostet nicht*, ar garantez dre ma kosha evel gwin mat a ya gwelloc'h-gwellañ ; *wer rastet, der rostet*, da louam kousket ne zeu tamm boued, ar gwellañ bara da zebriñ 'vez gounezet en ur c'hweziñ, neb na laka poan hag aked n'en devezo madoù na boued, an hini 'neus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, ne zivero ket mel eus ar mogerioù, ne gouezh ket an aour eus beg ar gwez, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon, ret eo gouzañv da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant.

Rosten n. (-s) : mergladur g., merglerezh g., merglidigezh b., merglañ g., merglennañ g. ; *Salzwasser bringt Eisen zum Rosten*, an dour sall a vergl an houarn, an dour sall a grog en houarn, gant an dour sall e vez merglet an houarn, gant an dour sall e vergl an houarn, an dour sall a laka an houarn da zastum mergl.

rösten V.k.e. (hat geröstet) : **1.** krazañ, rostañ, grilhañ, fritañ, gratañ, tanañ ; *Kastanien rösten*, grilhañ kistin, krazañ kistin ; *geröstete Kastanien*, kistin kras str. ; *Brot rösten*, krazañ

(grilhañ, tostennañ) bara ; **2.** lakaat da eogiñ, eogiñ ; *Flachs rösten*, lakaat lin da eogiñ, eogiñ lin, dourañ lin, lakaat lin er poull ; *geröstet*, eok, eoget ; **3.** [kafe, kakao, butun] goulaskiñ [*penrrann* goulask-], krazañ, grilhañ ; *Kaffee rösten*, goulaskiñ (krazañ, grilhañ) kafe.

Rösten n. (-s) : **1.** [kig] rosterezh g., friterezh g., grilhañ g. ; **2.** [bara] krazerezh g., krazañ g., grilhañ g., tostennañ g. ; **3.** [kafe, kakao, butun] goulaskerezh g., goulaskiñ g., krazerezh g., krazañ g., grilhañ g. ; **4.** [labour-douar, lin] eogerezh g., eogiñ g.

rostend ag. : merglus ; *nicht rostender Stahl*, dir disvergl g., dir divergl g., dir anoksidatus g.

Röster g. (-s,-) : **1.** [benveg] a) [kig, bara] krazer g. [*liester krazerioù*], krazerezh b. [*liester krazereziou*], rosterezh b. [*liester rostereziou*], trebez-krazañ-kig g., grater g. [*liester graterioù*] ; **b)** [kafe, kakao, butun] goulasker g. [*liester goulaskerioù*] ; **2.** [den] krazer g. [*liester krazerien*], roster g. [*liester rosterien*], grilher g. [*liester grilherien*].

Rösterei b. (-,-en) : krazerezh b., rosterezh b.

Rostfarbe b. (-) : liv ar mergl g.

rostfarben ag. / **rostfarbig** ag. : gell-mergl, gell evel ar mergl, a-liv gant ar mergl, el liv d'ar mergl, kenliv gant ar mergl, ... a zoug liv ar mergl.

Rostfleck g. (-s,-e) : **1.** merglenn b., mergladur g., mergladenn b., pik mergl g. ; **2.** [dilhad] houarnadur g., intr g., brondou g., brondouadur g. ; *Rostflecke bekommen*, houarnañ, intrañ, duañ a-blasoù.

rostfleckig ag. : **1.** merglet ; **2.** [dilhad] houarnet, intret, bronduet ; *rostfleckige Kleider*, dilhad houarnet ls., dilhad duet a-blasoù ls.

Rostfleisch n. (-es) : [kegin.] rost g., kig-rost g.

rostfördernd ag. : merglus.

Rostfraß g. (-es) : mergl g.

rostfrei ag. : disvergl, divergl, anoksidatus ; *rostfreier Stahl*, dir disvergl g., dir divergl g., dir anoksidatus g.

Rostgans b. (-,-gänse) : [loen.] tadorn rous g. [*liester tadorned rous*].

Rösti ls. : [Bro-Suis] avaloù-douar mod Bern ls., avaloù-douar melenet ls.

rostig ag. : **1.** merglet, krignet gant ar mergl, debret gant ar mergl, aet gant ar mergl ; **2.** *eine rostige Stimme haben*, bezañ goloet (mouk) e vouezh, bezañ gwelet (tapet) ar bleiz, bezañ lonket ur bleiz.

Rostigkeit b. (-) : mergl g.

Röstkartoffeln ls. : [kegin.] avaloù-douar melenet ls., avaloù-douar rostet ls., avaloù-douar frinket ls. ; *mit Röstkartoffeln als Beilage*, ambrouget gant avaloù-douar frinket.

Rostlaube b. (-,-n) : P. kozh ti g., neizh touseg g., foukenn hudur b., klotenn dirapar b., ti-gutez g., ti brein g., lastez ti g., tamm toull ti g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., toull lous g., kozh toull brein g. ; *in einer Rostlaube wohnen*, bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un neizh touseg, bezañ kludet en un toull lous.

Rostlöser g. (-s,-) : disvergl g. [*liester disverglerioù*], distrumer g. [*liester distrumerioù*] ; *etwas mit einem Rostlöser schmieren*, distrumañ udb.

Röstmaschine b. (-,-n) : krazer g. [*liester krazerioù*], krazerezh b. [*liester krazereziou*], rosterezh b. [*liester rostereziou*]

Röstofen g. (-s,-öfen) : krazer g. [*liester krazerioù*], krazerezh b. [*liester krazereziou*], grilh b. [*liester grilhoù*].

Röstpfanne b. (-,-n) : paelon b., palarenn b., pillig b., darbod g. ; *das Steak brutzelt auf der Röstpfanne*, kanañ a ra ar stek war ar billig.

roströt ag. : gell-mergl, gell evel ar mergl, a-liv gant ar mergl, el liv d'ar mergl.

Rostrum n. (-s,-rostrum) : [loen.] beg g. broud g.

Rostschicht b. (-,-en) : merglenn b.

Röstschnitte b. (-,-n) : grilhadenn b., krazenn b.

Rostschutz g. (-es) : gwarez disvergl g., disvergl g. [*liester* disverglerioù].

Rostschutzanstrich g. (-s,-e) : gwiskad disvergl g., gwiskad disvergl g.

Rostschutzfarbe b. (-,-n) : pentur disvergl g.

Rostschutzmittel n. (-s,-) : disvergl g. [*liester* disverglerioù].

rostsicher ag. : divergladus.

Roststab g. (-s,-stäbe) : *Gitterroststab*, klerenn b., kler str.

Rostumwandler g. (-s,-) : disvergl g. [*liester* disverglerioù].

Rostwasser n. (-s) : dour-mergl g., dour ruz g., dour merglet g.

rot ag. : 1. ruz, rous ; *dunkelrot*, ruz-moug ; *leuchtend rot*, ruz-poazh, ruz-glaou, ruz-flamm ; *blitzend rot*, *funkelnd rot*, ruz-lugern ; *knallrot*, ruz-bev, ruz-kel, ruz-tan, ruz-gren, ruz evel ur gerezenn, ruz evel ur c'hlaouenn dan ; *scharlachrot*, ruz-tane ; *hochrot*, ruspinn, ruz-gwad, rubenn, ruz-bev, livrin, ruz-flamm ; *rot gefleckt*, brizhruz, pikoù ruz warnañ, takadoù ruz warnañ, pechar ; *rotes Fleisch*, kig ruz g. ; *rote Beeren*, frouezh ruz str. ; *rote Haare*, *rotes Haar*, blev ruz (rous) str., blev tan str., ur blev ruz g. ; *rote Sonne*, heol fuloret g. ; *roter Mond*, loar fuloret b. ; *roter Schein*, ruzadur g. ; *rot werdend*, o ruziañ, o rusaat ; [traoù] *sich rot färben*, mont ruz, dont ruz, ruziañ, rusaat, treiñ da ruz, kemer liv ruz ; [tud] *rot werden*, ruziañ, dont ruz, mont ruz, sevel ar ruz en e benn, sevel ar ruz d'e zivjod, sevel ar ruzder d'e dal, sevel ur ruzder en an-unañ, dont ar ruzder war e dal, mont ruzder en an-unañ ; *jemanden rot werden lassen*, degas ar ruz d'u.b., lakaat u.b. da ruziañ, lakaat u.b. ruz ; *rot vor Scham*, ruz gant ar vezh, karget a vezh, ken mezhek ha tra, ken mezhus ha tra ; *knallrot werden*, *einen roten Kopf kriegen*, *rot anlaufen*, dont ruz evel kribenn (kribell) ur c'hilhog, ruziañ evel ur c'hlaouenn dan, ruziañ betek e zivskouarn, sevel ar ruz d'e zivjod, dont ruz evel ur gerezenn da Vezheven ; P. *der Kopf läuft dem Lügner rot an*, ar gaouiad a sav ar ruz d'e benn, ruziañ a ra ar gaouiad gant ar vezh, ruz-glaou e teu ar gaouiad, dont a ra ar gaouiad ruz evel kribenn (kribell) ur c'hilhog, ruziañ a ra ar gaouiad evel ur c'hlaouenn dan, ruziañ a ra ar gaouiad betek e zivskouarn, ruz e teu penn ar gaouiad gant ar vezh ; *der Kopf war dem Lügner rot angelaufen*, ar gaouiad a oa aet ruz, ar gaouiad a oa aet ruz e benn, ruzder a oa aet er gaouiad ; *rot vor Zorn*, kounnaret ruz, taeret ruz, arfleuet ruz ; *er wird rot vor Zorn*, dont a ra ruz-gwad e benn gant ar gounnar, lakaat a ra e voned ruz, taeiñ a ra ruz ; *ein Mann mit rotem Gesicht*, ur ruzard g., unan rubenn g., unan talfaset-ruz g., unan liv livrin war e zivjod g., unan livek e zivjod g., un den liv kreñv dezhañ, ur penn ruz g., ur ruspinn g. ; *der Säuer ist ganz rot im Gesicht*, ruz eo klipenn ar mezvier, ruz eo kribenn ar mezvier, ruzart eo ar mezvier, rubenn eo ar mezvier, ruspinn eo ar mezvier, talfaset-ruz eo ar mezvier, liv ar vezventi a zo war fas ar mezvier, ruz eo min ar mezvier, ar mezvier a zo ur penn fuloret outañ ; *mit rot geweinten Augen*, ruz e zaoulagad gant en deus graet o ouelañ, ruziet e zaoulagad gant an daeroù ; *roter Fleck auf der Haut*, ruzded b., ruzder g., ruzoni b. ; *rot glühend*, tommet ruz, ruz-tan-glaou ; *rot glühendes Eisen*, houarn ruz g., houarn ruz-tan-glaou g. ; [oabl] *rot glühen*, ruzellañ, ruzigellañ, ruzigañ ; *rot gekleidet*, *rot angezogen*, gwisket e ruz ; *rot färben*, ruziañ, rusaat, livañ e ruz ; *rot werden*, *sich rot färben*, ruziañ, rusaat ; *seine rote Farbe verlieren*, diruziañ ; *die rote Farbe von etwas entfernen*, *einer Sache ihre rote Farbe entziehen*, diruziañ udb ; [sport] *rote Karte*, *Rote Karte*,

kartenn ruz b. [*liester* kartennoù ruz] ; [loen.] *rote Gartennameise*, merienenn ruz b., merien ruz str. ; [bev.] *rotes Blutkörperchen*, globulenn ruz b., korfigenn ruz b., kellig ruz b., hematienn b. [*liester* hemati str.] ; [stered.] *roter Riese*, ramzsteredenn ruz b. ; *roter Zwerg*, korzsteredenn ruz b. ; 2. [dre skeud.] *puterrot*, *krebsrot*, ruz evel kribell ur c'hilhog, ruz evel kribenn ur c'hilhog, ruz evel ur gogez ; *puterrot vor Ärger*, ruz-moug gant ar gounnar ; *rot wie eine Tomate*, ruz evel ur gerezenn da Vezheven, ruz evel ur sivienn ; *roter Faden*, speredenn b., neudenn (poell g., dibun g.) ar soñjoù b., neudenn vlein b. ; *Rotes Kreuz*, Kroaz-Ruz b. ; *rote Armee*, Arme Ruz b. ; *der Rote Platz in Moskau*, al Leurgêr Ruz e Moskov b., ar Plasenn Ruz e Moskov b. ; [istor, polit.] *rote Hilfe*, sikour pobl g. ; *rote Hilfe Deutschlands*, sikour pobl Alamagn g. ; *die rote Erde*, Westfalia b. ; *Rote Liste*, roll al louzeier-pareañ g. ; [tr-l] *rot anstreichen*, lakaat ur groaz en nor, merkañ mat, islinennañ ; [louza.] *roter Holunder*, skav ruz str., skavenn ruz b. ; *er besitzt (er hat) keinen roten Heller*, n'en deus ket un diner toull war e anv, n'en deus nag erv nag ant, n'en deus na bod na skod, n'en deus mann dezhañ e-unan, n'en deus netra drezañ e-unan, n'en deus tra en e anv e-unan, n'en deus ket daou wenneg da deuler ouzh toull ar c'hi, berr eo en e skeuliad, n'en deus ket ur gwennege toull war e anv, n'eus ket ur gwennege el loch gantañ, n'en deus ket an disterañ moneiz, n'eus ket ur graf el loch gantañ, kras eo, kras eo an traoù gantañ, n'en deus ket an hanter eus netra, paour-du eo e revr, paour eo da lazhañ, n'en deus takenn ebet, n'en deus perzh e nep tra, n'en deus na diner na mezell / n'en deus ket ur m(ez)ell (Gregor), n'en deus na mezell na diner, n'en deus kerz e nep tra, n'en deus tra ebet en e gerz, reuzeudik-meurbet eo e stad, reuzeudik eo pe ne vezo den, reuzeudik eo mar boe den, reuzeudik eo mard eus bet biskoazh un unan, teusk eo an traoù gantañ, berrek eo gantañ, emañ Fañch ar Berr gantañ ; *er hat keinen roten Heller mehr*, diskantet (disec'h, diblusket, goullou-seh, skarzhet, skarz, diskant, skañv, plat, ridet, tanav, treut, moan) eo e yalc'h, deuet eo e yalc'h da bladañ, n'en deus ket ur gwennege mui en e gokezenn, aet eo e yalc'h d'an hesk, erru eo skañv e yalc'h, hep arc'hant eo, n'en deus mui ur gwennege toull, n'eus mui gwennege toull ebet gantañ, berr eo war e gezeg, debret eo e gestenn gantañ, n'en deus ket mui a voullou, uzet en deus e spilhenn, n'en deus segal ken ; *rot sehen*, taeiñ ruz ; *in solchen Fällen sieht er rot*, *das ist für ihn ein rotes Tuch*, ne bad ket e spered (e skiant) o welet seurt traoù, hennezh a ya e wad e dour (hennezh a ya diouzhtu e gouez, hennezh a ya diouzhtu er-maez eus e groc'h, hennezh a ya diouzhtu diwar e gement all) pa wel an dra-se, dont a ra buan e wad da virviñ pa wel ur seurt tra, n'eo ket pell da daeriñ pa wel kement-se, pront e vez da daeriñ pa wel kement-se ; [kr-l] *heute rot*, *morgen tot*, an den 'zo hiziv, warc'hoazh n'emañ mui - hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñvier kaer, un den beuzet ..., un tennet mat, un den lazhet - un neuñvier kaer, ur beuzer kaer.

Rot n. (-s,-s) : 1. liv ruz g., ruz g. ; *blitzendes Rot*, *funkelndes Rot*, ruz-lugern g. ; *die Ampel stand auf Rot*, *die Ampel zeigte Rot*, ruz e oa ar gouloù ; *die Ampel springt auf Rot*, *die Ampel schaltet auf Rot*, treiñ a ra ar gouloù da ruz ; *bei Rot fahren*, tremen daoust d'ar gouloù (d'ar gouleier) ruz ; *Rot auflegen*, livañ e ruz, lakaat liv ruz ; *Rot dominiert gegen Gelb*, ar ruz a drec'h war ar melen ; 2. [ardamezouriezh] gul g.

Rotalge b. (-,-n) : [louza.] bezhin ruz str.

Rotang g. (-s,-e) / **Rotangpalme** b. (-,-n) : [louza.] broen-Indez str., rotangenn b. [*liester* rotangenned], palmez-rotang str.

Rot-Ass n. (-es) : [kartoù] born keur g., bid keur g., louz keur g.

Rotation b. (-,-en) : **1.** troiadur g., troerezh g., troial g., c'hwel g., c'hweladur g., c'hweladenn b., treiñ g. ; **2.** [mat., fizik] c'hweladur g., c'hwelañ g. ; *eine Rotation*, ur c'hweladenn b. ; **3.** [stered.] c'hweladur g. ; *Erdrotation*, c'hweladur an Douar g. ; *synodische Rotation*, c'hweladur sinodek g. ; *siderische Rotation*, c'hweladur siderek g. ; *Rotation und Revolution*, c'hwelañ hag amredañ ; **4.** [labour-douar] kesad g., regad g., asoul g., stuz g., an treiñ-eostoù g. ; **5.** [postoù-labour] treiñ g. ; *die Personalrotation*, an treiñ koskor g.

Rotations- : ... treiñ, ... tro, ... kelc'htreiñ, ... c'hwelañ.

Rotationsachse b. (-,-n) : **1.** ahel c'hwelañ g., ahel-treiñ g., ahel troial g., ahel kelc'htreiñ g. ; **2.** [mentoniez] *Rotationsachse einer Ebene*, mudurun eilplegañ b.

Rotationsdruck g. (-s) : moulladur dre wask-tro g., moulladur war wask-tro g.

Rotationsdruckmaschine b. (-,-n) : gwaskerell-dro b., gwask-tro b.

Rotationsellipsoid n. (-s,-e) : [mat.] sferoid g., elipsoid g. ; *abgeplattetes Rotationsellipsoid*, sferoid plat g., elipsoid plat g. ; *verlängertes Rotationsellipsoid*, sferoid hir g., elipsoid hir g.

Rotationsfläche b. (-,-n) : [mat.] gorreenn gelc'htreiñ b.

Rotationskolben g. (-s,-) : [tekn.] bountell dro b.

Rotationskolbenmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker dre vountell dro g.

Rotationskörper g. (-s,-) : [mat.] ec'honenn gelc'htreiñ g.

Rotationskraft b. (-,-kräfte) : [fizik] nerzh treiñ g.

Rotationsmaschine b. (-,-n) : gwaskerell-dro b., gwask-tro b. ; *Bediener einer Rotationsmaschine*, gwasktroer g.

Rotationsmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker tro g.

Rotationsmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn c'hweler b. [*liester* kigennoù c'hweler].

Rotationsperiode b. (-,-n) : [stered.] c'hwelvezh g.

Rotationspresse b. (-,-n) : gwaskerell-dro b., gwask-tro b. ; *Bediener einer Rotationspresse*, gwasktroer g.

Rotationstiefdruck g. (-s,-e) : [moull.] troengravadur g.

Rotationswurfmaschine b. (-,-n) : [labour-douar] gwenet g. [*liester* gwenetioù], gwenterez b. [*liester* gwentereziou], gwentell b. [*liester* gwentelloù], nizerez b., tilherez b., milin-wenterez b., meilh nizat b., avelerez b. ; *Öffnung einer Rotationswurfmaschine*, toull-avel g.

Rotationszylinder g. (-s,-) : [mat.] kranenn gelc'htreiñ b.

rotativ ag. : ... tro.

Rotator g. (-s,-en) : **1.** [korf.] kigenn c'hweler b. [*liester* kigennoù c'hweler] ; **2.** [fizik] c'hwelader g. [*liester* c'hweladerioù].

Rotatorenmanschette b. (-,-n) : [korf.] kouc'h ar c'higennoù c'hweler g.

Rotauge n. (-s,-n) : [loen.] mandog g., gargadenn b., gwenig g.

Rotaugentaube b. (-,-n) : [loen.] turzhunell golieriek b.

Roravirus n./g. (-,-viren) : [mezeg.] rotaviruz g. [*liester* rotaviruzoù].

Rotaxane ls. : [kimiezh, bev.] rotaksanoù ls.

Rotaxan-Makrozyklus g. (-,-zyklen) : [kimiezh, bev.] rotaksan g. [*liester* rotaksanoù].

Rotazismus g. (-) : [yezh., mezeg.] rotakegezh b.

rotbackig ag. / **rotbäckig** ag. : livrin e zivjod, un divjod ruz dezhañ.

Rotbarbe b. (-,-n) : [loen.] meilh-ruz g.

Rotbarsch g. (-es,-e) : [loen.] perch mor g.

Rotbart g. (-s) : **1.** [istor] Barbarossa g. ; **2.** [loen.] g. (-s,-bärte) : draeneg g., barbot g.

rotbärtig ag. : ur barv ruz dezhañ.

Rotbauchunke b. (-b,-n) : [loen.] touseg kof ruz g. [*liester* tousegi kof ruz / touseged kof ruz].

rotblind ag. : [mezeg.] daltonek.

Rotblindheit b. (-) : [mezeg.] daltonegezh b.

rotblond ag. : gell-ruz, rous.

rotblühend ag. : [louza.] *rotblühende Rosskastanie*, kistinenn ruz b. [*liester* kistinenned ruz].

Rotbrasse b. (-,-n) : [loen.] ruzellenn b., gwrac'h ruz b.

rotbraun ag. : gell, gell-kistin, a-liv gant ar c'histin, kistin, rous-takenn ; *dieses Pferd hat eine rotbraune Farbe*, *dieses Pferd hat ein rotbraunes Fell*, ar marc'h-se a zo gell en e liv, ur sae (ur vlevenn) c'hell a zo war ar marc'h-se ; *rotbraun werden*, rouzañ.

rotbrüchig ag. : [metaloù] torrus pa vez tommet d'ar ruz, bresk pa vez tommet d'ar ruz.

Rotbuche b. (-,-n) : [louza.] faou-ruz str.

Rotdorn g. (-s,-e) : [louza.] spern-ruz str.

Rotdrossel b. (-,-n) : [loen.] drask-lann b. [*liester* driski-lann].

Rote b. (-,-n) : P. silzig Strassburg da rostañ str.

Röte b. (-) : **1.** [tud] ruzder g., ruzded b., ruz g., ruzoni b., ruzigenn b. ; *die Röte stieg ihm ins Gesicht*, ur ruzder (ar ruz) a zeuas en e benn, ar ruz a savas d'e benn, ar ruzder a savas d'e dal, ar ruzder a zeuas war e dal, mont a reas ruzder ennañ, ruz e zeuas e benn ; *seine Röte verlieren*, diruziañ ; *die Röte verschwand ihm aus dem Gesicht*, *seine Röte verging*, diruziañ a reas e benn ; **2.** [oabl] ruzoni b., ruzell b.

Rote(r) ag.k. g./b. : **1.** [polit.] *ein Roter*, unan eus ar re ruz, [gwashaus] ur poch ruz g., ur sac'h ruz g. ; *die Roten*, ar re ruz ls., [gwashaus] ar pochoù ruz ; **2.** [gwin] *der Rote*, an hini ruz g., ar gwin ruz g., ar sistr mouar g., Yann Vourdel g., ar gwad rezin g., ar char drez g., ar vloc'h zu b., ar sourzilh g., P. al lañ ru g., al lañs ruz g., ar char-gwin-hoc'h g.

Rote-Arme-Fraktion b. (-) : [polit., istor] RAF b., kevrenn an Arme Ruz b., rann an Arme Ruz b.

Roteiche b. (-,-n) : [louza.] derv-ruz str.

Roteisenstein g. (-s,-e) : [kimiezh] hematit ruz g.

Rötel g. (-s,-) : **1.** maen-gwad g., bouliermine ruz g. ; **2.** kreion maen-gwad g., kreion bouliermine ruz g.

Rötelepidemie b. (-,-n) : [mezeg.] darreuziad ruzig g.

Rötelfalke g. (-n,-n) : [loen.] falc'hun ruz g.

Rotella b. (-,-s) : [arm, skoed] rondajenn b.

Röteln ls. : [mezeg.] ruzig g. ; *sie hat Röteln*, klañv eo gant ar ruzig, ar ruzig a zo ganti, gant ar ruzig emañ, stag eo ar ruzig outi, dalc'het eo gant ar ruzig.

Rötelfalt g. (-s,-e) : kreion maen-gwad g., kreion bouliermine ruz g.

Rötelteich g. (-s,-e) : eogenn b., eogerezh b., eogeri b., oglenn b., poull-eogin g., poull-kanab g.

Rötelzeichnung b. (-,-en) : maengwadenn b.

röten V.k.e. (hat gerötet) : ruziañ, rusaat, rousaat ; *leicht röten*, roziañ ; *leicht gerötet*, roziet ; *vom Fieber gerötetes Gesicht*, penn fumet g. ; *mit geröteten Augen*, dirañset e zaoulagad, ruz e zaoulagad.

V.em. : **sich röten** (hat sich (ak.) gerötet) : dont ruz, ruziañ, rusaat ; *sich leicht röten*, roziañ, dont roz.

rötend ag. : ruzius.

rotfellig ag. : ruz en e liv, ruz e sae, ruz e vlevenn ; *rotfellige Kuh*, ruzenn b., buoc'h ruz en he liv b.

Rotfichte b. (-,-n) : [louza.] pin-kroaz str., pinenn-groaz b., pruiñ str., pruiñenn b., spruiñ str., spruiñenn b.
Rotföhre b. (-,-n) : [louza.] pin ruz str., pinenn ruz b.
rotfigurig ag. : ... gant tudennoù e ruz.
Rotfilter g. (-s,-) : sil ruz g.
Rotfink g. (-en,-en) : [loen.] beuf g., beufig g.
Rotfinne b. (-,-n) : [mezeg.] akne livrin g., kouperosa b., bourbon g.
Rotfleckensauger g. (-s,-) : [loen.] pouchoutourig g. [*liester* pouchoutouriged].
rotfleckig ag. : brizh ruz, brizhruz, pikoù ruz warnañ, takadoù ruz warnañ, pechar.
Rotföhre b. (-,-n) : [louza.] pin ruz str., pinenn ruz b.
Rotföelle b. (-s,-n) : [loen.] dluzh ruz g.
Rotfuchs g. (-es,-fuchse) : [loen.] 1. louarn rous g. [*liester* lern rous] ; 2. [kezeg] baian g., marc'h rous-gwenn g.
rotfuchsig ag. : rous, gell, ruz, rous-gwenn, baian, melen-rous.
Rotgardist g. (-en,-en) : [istor] gward ruz g., milisian ruz g., bezenour ruz g.
rotgelb ag. : melen-ruz, melen-rous, damruz, liv-orañjez, rous ; [loen.] *rotgelbe Knotennameise*, merien ruz str.
Rotgerberei b. (-) : kivijerezh gant bleud-kouez g.
rotgesichtig ag. : talfaset-ruz, ruz e vin, liv livrin war e zivjod, livek e zivjod, liv kreñv dezhañ, ruzart, rubenn, ruspín e vizaj, ruz e gribenn, ruz e glipenn, ruz e zremm, ruz e benn, ur penn fuloret outañ ; *rotgesichtiger Mensch*, ruspín g. [*liester* ruspined], ruzard g. [*liester* ruzarded] ; *rotgesichtiges Mädchen*, *rotgesichtige Frau*, ruzardenn b.
Rotgesichtklammeraffe g. (-n,-n) : [loen.] marmouz-kevnidenn g.
Rotglut b. (-) : gor g., kannded b.
Rotgold n. (-s) : aour ruz g.
rotgrünblind ag. : [mezeg.] daltonek.
Rotgrünblinde(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] daltoneg g. [*liester* daltoneged].
Rotgrünblindheit b. (-) : [mezeg.] daltonegezh b.
Rotgüldigerz n. (-es,-e) : [maenoniezh] pirargirit g., aerosit g., argiritroz g.
Rotgürtelträger g. (-s,-) : [sport] *ein Rotgürtelträger*, ur gouriz ruz g.
Rotguss g. (-es,-güsse) : potin ruz g., kouevr-teuz g., laeton-teuz g., laton-teuz g.
rothaarig ag. : rouzart, blev ruz dezhañ, blev rous dezhañ, blev tan dezhañ, [rannyezh. e brezhoneg] brun.
Rothaarie(r) ag.k. g./b. : den e vlev ruz g., rouzard g. [*liester* rouzarded], rous g. [*liester* rouzien], rouzardenn b. [*liester* rouzardenned], rouzenn b. [*liester* rouzenned], ar blev ruz g., [rannyezh. e brezhoneg] brunard g. [*liester* brunarded], brunardenn b. [*liester* brunardenned].
Rothaarigkeit b. (-) : rouster g., rousted b.
Rothalsgans b. (-,-gänse) : [loen.] garreli gouzoug-ruz g., garreli krubuilh-ruz g.
Rothalstaucher g. (-s,-) : [loen.] plomer gouzoug-ruz g.
Rothals-Ziegenmelker g. (-s,-) : [loen.] adren gouzoug-ruz g.
Rothaut b. (-,-häute) : [indian] Penn-Ruz g.
Rothemden ls. : [istor] rochedoù ruz ls.
Rothirsch g. (-es,-e) : [loen.] karv ruz g. [*liester* kirvi ruz].
Rotholz n. (-es) : koad ruz g. ; *echtes Rotholz*, koad brizilh g.
Rothuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] klujar ruz b. [*liester* klujiri ruz], koadyar b., enez-ouez b.
rotieren V.gw. [*verb-skoazell sein* : ist rotiert *pe haben* : hat rotiert] : 1. treiñ [pennrann tro-], c'hwelañ ; *das Rad rotiert ungleichmäßig*, gwe a zo aet er rod, gwar a zo aet er rod, gwariet (gwar, gwaret) eo ar rod ; 2. [dre skeud.] P. na ouzout

mui pelec'h skeiñ e benn, bezañ dall gant al labour, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), tramailhat evel ul loen, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lopañ, lardañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, na ober goap a labourat, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, c'hweshañ e-barzh, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, bouc'halañ, skrabañ, en em zrastañ, en em hersal da labourat, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

rotierend ag. : c'hweladel, c'hwelus.

Rotisserie b. (-,-n) : [ti-debriñ] grilherezh b., krazerezh b., rosterezh b.

Rotkabis g. (-) : [louza., Bro-Suis] kaol ruz str.

Rotkäppchen n. (-s,-) : Kabellig Ruz g.

Rotkappen ls. : [istor Breizh] *die Rotkappen*, ar Bonedoù Ruz ls.

Rotkappen-Aufstand g. (-s) : [istor Breizh] emsavadeg ar Bonedoù Ruz b., emsavadeg ar paper timbr b.

Rotkardinal g. (-s,-kardinäle) : [loen.] evn-kardinal g.

Rotkehlchen n. (-s,-) : [loen.] boc'hruz g. [*liester* boc'hruzged], boc'hruz g. [*liester* boc'hruzged], boc'h-ruz g., boc'hig-ruz g., rujodenn b., richodell b., polu g., boc'hig g., draouennig-vras b., tor-ruz g., torig-ruz g., born-buzhug g., bran-vuzhug b. [*liester* brini-buzhug], evnig-ruz g., goùgig-ruz g., labousig-ar-c'halvar g., labousig-hor-Salver g., [lezanvioù] Alanig kof-ruz g., Olierig g.

Rotklee g. (-s) : [louza.] melchon-peuriñ str., melchon-glas str., melchon-bro str.

Rotkohl g. (-s) : [louza.] kaol ruz str.

Rotkopf g. (-s,-köpfe) : P. rouzard g., rouzardenn b., rous g., rouzenn b., [rannyezh. e brezhoneg] brunard g., brunardenn b.

Rotkopfente b. (-,-n) : [loen.] morilhon Amerika g.

Rotkopfgans b. (-,-gänse) : [loen.] skilwaz penn ruz b. [*liester* skilwazi penn ruz].

Rotkopfwürger g. (-s,-) : [loen.] pig-spern penn ruz b.

Rotkraut n. (-s) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] [louza.] kaol ruz str.

Rotkreuz : ... ar Groaz-Ruz.

Rotlauf g. (-s) : 1. [mezeg., Erysipel] tan-sant-Anton g., droug-sant-Anton g., kleñved roz g. ; *Rotlauf im Gesicht*, pennsac'h g. ; 2. [mezeg., Erysipeloid] *Rotlauf*, *Schweinerotlauf*, kleñved ar c'hig ruz g. ; 2. [moc'h] *Rotlauf*, red-kof g., vid b., debor g., flus g.

rötlich ag. : arruz, damruz, ruzart, arrous, damrous, rouzart ; *röttliche Färbung*, damruzder g., damruzded b. ; *Erlenholz ist rötlich gefärbt*, arruz eo ar gwern, arruz eo ar c'hoad gwern.

rötlichbraun ag. : rous, gell, ruz, rous-gwenn, baian.

Rotlicht n. (-s,-er) : 1. gouloù ruz g. ; 2. [kirri-tan] gouloù ruz a-dreñv g.

Rotlichtbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh stag ouzh al louvigezh g., ti pikous g., ti flup g.

Rotlichtkneipe b. (-,-n) : ostaleri a louvigezh b., ostaleri an Degemer Mat b., ostaleri a vuhez fall b., ti debordet g. ; *in den Rotlichtkneipen verkehren, sich in den Rotlichtkneipen herumtreiben*, redek an touloù fall.

Rotlichtmilieu n. (-s,-s) : metoù al louvigezh g., metoù ar gastaouerezh g. ; *im Rotlichtmilieu verkehren*, redek an touloù fall.

Rotlichtviertel n. (-s,-) : karter a louvigezh g., karter lous g., karter fall g., karter ar gisti g.

Rotliegende(s) ag.k. n. : [maenoniezh] permian ruz g., krag ruz g.

Rötling g. (-s,-e) : **1.** [foue, *Entoloma sinuatum*] entolom g. ; **2.** [loen., *Phoenicurus*] rulosteg g., eostig-bailh g. ; **3.** [loen., *anv pesked dispis*] arlikon g., meilh-ruz g., hoc'h-ruz g.

Rotmilan g. (-s,-e) : [loen.] barged ruz g.

Rotmütze b. (-,-n) : [istor Breizh] Boned Ruz g. ; *die Rotmützen haben diese Höhle als Zufluchtsort benutzt*, ar vougev-se a oa bet talvezet da repu d'ar Bonedoù Ruz.

Rotmützen-Aufstand g. (-s) / **Rotmützen-Revolve** b. (-) : [istor Breizh] emsavadeg ar Bonedoù Ruz b., emsavadeg ar paper timbr b.

Rotocker g. (-s) : [pri-liv] okr ruz g.

Rotor g. (-s,-en) : **1.** [tekn.] rotor g. [*liester rotorioù*] ; **2.** [tredan.] dereed g., rotor g. [*liester rotorioù*].

Rotorblatt n. (-s,-blätter) : [tekn.] brank rotor g., malvenn rotor b. [*liester malvinier rotor*], pal rotor b. [*liester palioù rotor*, pili rotor], bann rotor g.

Rotoskop n. (-s,-e) : [tresadennoù bev, Max Fleischer] rotoskop g. [*liester rotoskopoù*].

Rotoskopie b. (-) : [tresadennoù bev, Max Fleischer] rotoskopiezh b.

Rotovator g. (-s,-en) : [labour-douar] rotovator g. [*liester rotovatorioù*], luskarak g. [*liester luskerer*] ; *Einsatz eines Rotovators*, luskarezh g.

Rotrückenwürger g. (-s,-) : [loen.] pig-spern kein rouz b.

Rotschenkel g. (-s,-) : [loen.] strelleg pavioù ruz g.

Rotschopf g. (-s,-schöpfe) : P. rouzard g., rouzardenn b., rouz g., rouzenn b., [rannyezh. e brezhoneg] brunard g., brunardenn b.

Rotschwanz g. (-es,-schwänze) : [loen.] rulosteg g., eostig-bailh g.

Rotschwänzchen n. (-s,-) : [loen., *anv pesked dispis*] arlikon g., meilh-ruz g., hoc'h-ruz g.

rotsehen V.gw. (sieht rot / sah rot / hat rotgesehen) : P. bezañ fuloret naet, bezañ fuloret ran, bezañ fuloret ruz, bezañ fuloret mik, bezañ ur barrad fulor o kroزال en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ ar gounnar gant an-unan, bezañ brizh-du, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan, birviñ gant ar gounnar, migañ, mont er-maez eus e groc'henn, mont diwar e gement all, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e serch, loeniñ ruz, taeriñ ruz, kounnariñ ruz, sevel broc'h en an-unan, mont ruz diwar e vroc'h, broc'hañ, mont tro en e voned, dont da dommañ d'an-unan, lakaat e voned ruz, dont gouez, mont e fulor ruz, mont en ur fulor, kregiñ ar gounnar en an-unan, koll e bothouarn bihan, mont e kounnar, mont en ur gounnar ruz, mont kounnar en an-unan, mont ur gounnar en an-unan, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, razailhat, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, sevel fulor en an-unan, mont droug (imor) en an-unan, mont en imor (en egar), ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, hejañ e gi, mont e-barzh blev kriz, mont dreist-penn, lammat dreist-penn, mont droug en e gentroù (en e goukoug), sevel war e gentroù, sevel war e elloù, sevel war e dach, sevel droug en e gorf, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel

en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, belbiañ, mont e belbi, dibalediñ, mont gant an droug a zo en an-unan, mont e wad e dour, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont ur barr kounnar en an-unan.

Rotspoon g. (-s) : P. [gwin ruz] an hini ruz g., sistr mouar g., Yann Vourdel g., gwad rezin g., char drez g., bioc'h zu b., sourzilh g.

Rotstich g. (-s) : liv mestr ruz g., liv trec'hel ruz g., mestrezenn ruz b., trec'henn ruz b.

rotstichig ag. : ruz e liv mestr, ruz e liv trec'hel, ruz e vestrezenn, ruz e drec'henn.

Rotstift g. (-s,-e) : **1.** kreion ruz g., kreion bouliermini ruz g., kreion maen-gwad g. ; **2.** [dre skeud.] *den Rotstift ansetzen*, degas strishadennoù d'ar c'hellidsteuñv, krennañ groñs an dispignoù (ar budjed).

Rottanne b. (-,-n) : [louza.] pin-kroaz str., pinenn-groaz b., pruiñ str., pruiñenn b., spruiñ str., spruiñenn b.

Rotte¹ b. (-,-n) : **1.** bandennad b., bandenn b., bagad g., haras g., frapad g., pare b., maread g., nasad g., tolpe g., tolpad g., torkad g., duilhac'h g., rejimant g., remziad g., santier g. ; *eine Rotte Räuber*, ur vandennad laeron b., ur bagad laeron g., ur maread laeron g., ur bare laeron b., ur rejimant laeron g., ur remziad laeron g. ; **2.** [loen.] bagad g., rumm g., strollad g. ; **3.** pare b., skipailh g., laz g., paread b., kouch g.

Rotte² b. (-,-n) : **1.** eogenn b., eogerezh b., eogeri b., oglenn b., poull-eogiñ g., poull-kanab g. ; **2.** dispeuradur g., breinidigezh b., breinadur g., breinadurezh b., breinerezh g., pezhelladur g., dolmiñ g., tontañ g.

Rotte³ b. (-,-n) : [benveg seniñ, sonerezh] krozh g. [*liester krozhioù*].

rotten¹ V.k.e. (hat gerottet) : *Flachs rotten*, lakaat lin da eogiñ, eogiñ lin, dourañ lin, lakaat lin er poull ; *gerottet*, eok, eoget.

rotten² V.em. : **sich rotten** (haben sich (ak.) gerottet) en em dolpañ, en em vodañ, en em strolañ.

Rotten¹ n. (-s) : eogerezh g., eogiñ g.

Rotten² g. (-s) : [Bro-Suis, stêr] *der Rotten*, ar Ron g.

Rottenarbeiter g. (-s,-) : henthouarnour g., paotr-an-hent-houarn g.

Rottenfeuer n. (-s,-) : [lu] barrad tennoù g., kaouad tennoù b.

Rottenführer g. (-s,-) : penn ur vandennad laeron g., ambilher g.

Rottenmeister g. (-s,-) / **Rottmeister** g. (-s,-) : penn skipailh g., mestr-micherour g.

Rotton g. (-s,-töne) : rouster g.

Rotunde b. (-,-n) : krenndi g., kronnell b.

Rötung b. (-,-en) : ruziadur g., ruzder g., ruzded b., ruzoni b., ruzigenn b. ; *leichte Rötung*, rozder g., roziadur g.

rotwangig ag. : livrin e zivjod, un divjod ruz dezhañ.

Rotwein g. (-s,-e) : gwin ruz g., [dre fent] an hini ruz g., ar sistr mouar g., Yann Vourdel g., ar gwad rezin g., ar char drez g., ar vloc'h zu b., ar sourzilh g., P. lañ ru g., lañs ruz g., char-gwin-hoc'h g. ; *leichter, heller Rotwein*, klaered g. ; *Rotwein schmeckt am besten*, pep seurt liv 'zo mat, met ar ruz eo an tad - gwin ruz eo an aotrou - gwin ruz eo ar mestr ; *der Weißwein und der Rotwein*, ar gwin-gwenn hag an hini ruz ; *Wasser mit wenig Rotwein*, dourwin g. ; *schlechter Rotwein*, billiger Rotwein, gwelien ruz g. ; *schwarzer Kaffee und Rotwein halten die Soldaten bei Laune*, kafe du ha gwin ruz, setu kerc'h ar soudard ; P. *eine Pulle Rotwein*, ur biou char-gwin-hoc'h g. ; *ein Schluck Rotwein*, ur banne hini ruz g.

Rotweinessig g. (-s,-e) : gwinêgr gwin ruz g.

Rotwelsche(s) ag.k. n. : jagouilhaj g., safar g., luc'haj g., brizhyezh b., gregach g., langaj g.

Rotwild n. (-s) : [hemolc'h] kirvi ruz ls.

Rotwurz b. (-,en) : [louza.] seizhdelienn b.

Rotz g. (-es) : 1. mic'hi g., klit g., mic'hienn b., klitenn b., mitenn b., stervenn b., stron g., klakienn b., mastarenn b. ; *vertrockneter Rotz*, kreien g. ; *der Rotz hängt ihm an der Nase*, hennezh a zo o krougañ e vic'hi, kleier a zo ouzh e fri, mic'hi a zo ouzh e fri, un troad-maout a zo ouzh e fri, un troad-leue a zo ouzh e fri, ur c'houlouenn a zo ouzh e fri, ur vastarenn (ur glitenn, ur vic'hienn, ur glakienn) a zo ouzh e fri ; *seinen Rotz hochziehen*, ruflañ e vic'hi, suc'hañ, suc'hellat, fronal, chuchal, kas ar vuoc'h d'ar solier, tennañ Morvan er solier, sachañ Loull d'e doull, sachañ Yann d'ar grignol, sachañ ar c'hazh d'ar gambr, tennañ ar skeul er solier ; *Rotz lief ihm bis auf die Lippe*, ur vic'hienn (ur glitenn, ur glakienn) a ziskenne war e vuzell ; *mit Rotz vermischtes Blut lief ihm aus der Nase*, gwad a zivere eus e fri, mesk-ha-mesk gant mic'hi ; 2. [kezeg, loenvezegiezh] morm g., farsilh g. ; 3. [dre skeud.] *sie hängen zusammen wie Rotz und Schleim*, en em ober a reont evel gwenn ha melen, ar re-se a zo tout en un dorn, ar re-se zo an eil dindan egile, kar ha kilhoroù int, gwall gamaladij a zo etrezo, en em ingalañ a reont mat, kalz a gevredigezh a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, en em glevet a reont evel daou vi en un neizh, en em glevet a reont mat-dispar, en em gordañ a reont mat-dispar, tomm int an eil ouzh egile, ar re-se a zo evel kein ha roched ; *ihr seid ja frech wie Rotz*, souezhus-meurbet eo ho toare diseven, c'hwil a zo hardizh evel chas, na c'hwil 'zo euer ! n'eo ket an hardizhegezh a vank deoc'h ! P. c'hwil a zo ront deoc'h ! ne vank ket avel deoc'h !

Rot-Zaunrübe b. (-,n) : gouezirvin str., irvin an diaoul str., kolurinnenn b., boked ar chas klañv g., louzoù rogn str.

rotzbehaftet ag. : [kezeg, loenvezegiezh] farsilhek, mormous ; *rotzbehaftetes Pferd*, marc'h farsilhek g., marc'h mormous g.

Rotzbengel g. (-s,-) / **Rotzbube** g. (-n,-n) : P. pikouz fall g., tamm kozh mic'hi g., tamm kozh stervenneg g. [*liester stervenneien*], melvenneg g. [*liester melvenneien*], tamm fri lous g., tamm fri-lor g., mic'hiog g. [*liester mic'hieien*], fri-lous g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g., glaoueg g., glaourenneg g., babouzeg g., gwidal g., higolenn b., freilhenn b., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., fri teil g., fri stirenn g., tamm mous flaer g., mousig fall g., mous kreien g., beg melen g., makez brammer bihan g., kampionod g., makez penn laou g. ; *Rotzbengel !* marmouz fall !

rotzen V.gw. (hat gerotzt) : P. 1. skopañ, tufat, tufañ, krañchat, teuler kraost ; 2. c'hwetzañ e fri gant trouz bras, ober ur skarz d'e fri gant trouz bras, sec'hañ e fri gant trouz bras, torchañ e fri gant trouz bras ; 3. [kleuk] *in die Muschel rotzen*, P. diskargañ, diskargañ e sac'h, skopañ, strujañ, tufañ, strinkañ, teurel stronk.

Rotzfaden g. (-s,-fäden) : mic'hienn b., klakienn b., klitenn b., melvenn b., P. goulouenn b., troad-maout g., troad-leue g. ; *ein Rotzfaden lief ihm bis auf die Lippe*, ur vic'hienn (ur glitenn, ur glakienn) a ziskenne war e vuzell ; *ein Rotzfaden hängt ihm an der Nase*, hennezh a zo o krougañ e vic'hi, kleier a zo ouzh e fri, mic'hi a zo ouzh e fri, un troad-maout a zo ouzh e fri, un troad-leue a zo ouzh e fri, ur c'houlouenn a zo ouzh e fri, ur vastarenn (ur glitenn, ur vic'hienn, ur glakienn, ur velvenn) a zo ouzh e fri.

Rotzfahne b. (-,n) : P. lien-picher g., lien-fri g., frilien g.

rotzfrech ag. : [dre skeud.] hardizh evel ur c'hi, ront dezhañ, divezh, divezh, difoutre, dibalamour, her, balc'h, digaz, ... na vank ket avel dezhañ.

Rotzgöre b. (-,n) : P. mic'hiegezh b. [*liester mic'hiegezed*], melvennegezh b. [*liester melvennegezed*].

rotzig ag. : 1. mic'hiek, klitennek, stervenneg, ur vastarenn outañ, melvennek, mitenneg ; 2. [dre skeud.] hardizh evel ur c'hi, her, balc'h, ront dezhañ, divezh, divezh, difoutre, dibalamour, digaz, ... na vank ket avel dezhañ.

Rotzjunge g. (-n,-n) : *sellit ouzh Rotzlümmel*.

Rotzkopf g. (-s,-köpfe) : [loen.] penndog g.

Rotzlöffel g. (-s,-) / **Rotzlümmel** g. (-s,-) : P. mic'hiog g. [*liester mic'hieien*], stervenneg g. [*liester stervenneien*], melvenneg g. [*liester melvenneien*], pikouz fall g., gwidal g., tamm kozh mic'hiog g., tamm kozh stervenneg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., mic'hiog g. [*liester mic'hieien*], fri-lous g., kac'her g., marmouz kaoc'h g., laoueg g., glaoueg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., fri teil g., fri mitenn g., fri stirenn g., mousig fall g., tamm mous flaer g., mous kreien g., beg melen g.

Rotznase b. (-,n) : P. 1. burenn b., burudig g., fri biros g., fri mic'hiek g., fri-mic'hi g., fri-karn g., fri-kreien g., fri lous g. ; 2. [dre skeud.] mic'hiog g. [*liester mic'hieien*], stervenneg g. [*liester stervenneien*], melvenneg g. [*liester melvenneien*], pikouz fall g., gwidal g., tamm kozh mic'hiog g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., mic'hiog g. [*liester mic'hieien*], fri-lous g., marmouz kaoc'h g., laoueg g., glaoueg g., glaourenneg g., babouzeg g., kac'her g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-teil g., fri-mitenn g., fri-karn g., mousig fall g., tamm mous flaer g., beg melen g., lakon g., lankon g., lank g. [*liester lanked, lankidi*], lampon g., jibidoull g., kampionod g., kantolor g., c'hwiltouz g., higolenn b., freilhenn b., chavant g. ; *Rotznase !* paour-kaezh bontig kaoc'h !

rotznäsag ag. : mic'hiek, klitennek, stervenneg, mitenneg.

Rotzschlägel g. (-s,-) : klakienn b., P. troad-maout g., troad-leue g.

Rotzunge b. (-,n) : [loen.] 1. jelinenn ruz [*liester jelined ruz*] b. ; 2. teod-ki g.

Rouen n. : Rouan b.

Rouge g. (-s,-s) : [fard] ruz g., ruz-muzelloù g., ruz-pok g., P. traoù ruz ls.

Roulade b. (-,n) : [kegin.] 1. rollad kig g., ruilhad kig g., logodenn gig b. ; 2. gwispid rollet str. ; 3. [sonerezh] ruilhadenn-gan b.

Rouleau n. (-s,-s) : stign-roll g., stalaf-roll b./g.

Roulett n. (-s,-el-s) / **Roulette** n. (-s,-s) : 1. c'hoari-rodig g., c'hoari-rodellig g. ; 2. [tekn., kouevraer] rodig dentek b.

Rousillon n. : *das Rousillon*, Rousillon b.

Route b. (-,n) : roud g., roudenn b., hent g., hentad g. ; *empfohlene Route*, hent erbedet g. ; *touristische Route*, hent touristel g. ; [merdead.] *Festlegung der Route*, *Ermittlung der Route*, *Bestimmung der Route*, deroudadur g.

routen V.k.e. (hat geroutet) : routa.

Routenbestimmung b. (-,en) / **Routenermittlung** b. (-,en) / **Routenfestlegung** b.,-en) : [merdead.] deroudadur g.

Router g. (-s,-) : [stlenn.] routaer g. [*liester routaerioù*].

Routine b. (-,n) : 1. *die Routine*, louedaj ar pemdez g., tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù ls., trepetoù ar vuhez pemdeziek ls., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., ar standur b., al labourioù standur ls., ar sermoul g., ar brizhvoaz g., an tamm turgn g., ar sodell b. ; 2. [stlenn.] roudennad b. ; 3. [merdead.] implij-amzer ar skipailh g.

routinemäßig ag. : standur, brizhvoaziek.

Adv. : gant e standur, dre voazamant.

Routineprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] roudennad b.

Routing n. (-s) : [stlenn.] routa g.

Routinier g. (-s,-s) : louarn kozh a baotr g., rouser kozh g. (Gregor).

routiniert ag. : akourset, ampart, arroutet, embreget, gourdon.

Rowdy g. (-s,-s) : houligan g. [*liester* houliganed], tabac'her g., sabater g., tournier g., dispac'her g., kabaler g., bostoc'her g., mazaouer g., draister g., breser g., mesker g., flastrer g., paotr an drailh g., toull-freuz g., ficher freuz g., paotr ar beilh g., taskagner g., rioter g., gwall skoer g., penn bervet g., fourgaser g.

Rowdyszene b. (-) : strailh g., orintud ls., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù ls., tud foei ls., houliganed lies, livastred ls., lagailhoù ls., lorgnez str., truilhenned ls., hailhoned ls., hailhonedeg ls., maraoded ls., peñselioù fall ls., standilhoned ls., noueañs b., ravalidi ls., reilhaj g., strailhaj g., gisti ls., ragoustailh g., torfedourien en o had ls., jaloded ls., jalodaj g., gañsaj g., breinaj g. ; *aus der Rowdyszene stammen*, bezañ chuget d'an temptadur, dont eus ar strailh.

Rowdytum n. (-s) : houliganiezh b.

Royalismus g. (-) : roueelouriezh b.

Royalist g. (-en,-en) : roueelour g. ; *die Wahlstimmen der Royalisten*, mouezhioù ar roueelourien ls.

Royalistin b. (-,-nen) : roueelourez b.

royalistisch ag. : roueelour ; *die royalistischen Blätter*, ar c'hazetennoù roueelour ls.

Royalsegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel uhelañ b.

Rubbellos n. (-es,-e) : bilhed lotiri da rimiañ g.

rubbeln V.k.e. (hat gerubbelt) : skrabañ, kravet, diskrabañ, purañ, rimiañ, taravat.

V.gw. (hat gerubbelt) : rimiañ, taravat, frotañ.

V. em. : **sich rubbeln** (hat sich gerubbelt) : *sich* (ak.) *rubbeln*, en em frotañ ; *sich* (dat.) *die Arme rubbeln*, frotañ e zivrec'h.

Rübe b. (-,-n) : **1.** [louza.] rabez str., beterabez str., boetrabez str. ; *Rüben verziehen*, ober un tamm distankañ (un tamm tanavaat, un tamm rouesaat, un tamm fraostaat) d'ar rabez ; *gelbe Rüben*, karotez str., pastounadez str. ; *rote Rüben*, beterabez ruz str., boetrabez ruz str., beterabez liorz str., boetrabez liorz str., rabez str. ; *Zuckerrübe*, beterabez sukr str., boetrabez sukr str. ; *Futterrübe*, *Runkelrübe*, beterabez-kutuilh str., beterabez-saout str., beterabez-loened str., boetrabez-saout str., boetrabez-loened str., brouskon g. ; *schwedische Rübe*, rabez str., rabezenn b. ; *weiße Rüben*, irvin str., irvin-dourek str. ; *eine schwammige weiße Rübe*, un irvinenn stoubennek str. ; *dicke Rüben*, irvin-gall str. ; *kleine Rüben*, irvin-douar str. ; *Rüben schaben*, peliat rabez, raskañ rabez, rinkat rabez, naviñ rabez, rimiañ rabez ; *reich an Rüben*, rabezek, irvinek ; **2.** [dre skeud.] *wie Kraut und Rüben*, mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-ha-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, mesk-divesk, touez-touez, en un douez, en un d(r)uilhad (Gregor), a-strum, a-bempoù, a-stlabez, a-drak, a-dreuz-fuilh, en diroll P. moc'h-ha-marc'h, a-stribouilh-strabouilh, sribouilh-strabouilh, [dre fent] pell-mell-kaotigell ; **3.** [tr-l] P. *jemandem Rüben schaben*, ober kibiz d'u.b., ober bisk d'u.b. o frotañ e zaou viz-yod an eil ouzh egile ; *schabe, schabe Rübchen, sie hat ein Rübchen* ! rask, rask, rask, hep e bask ! ; **4.** P. penn g., klipenn b., fas g./b., talfas g., chipot g., bleñch g., boul b., boulienn b., kelorn g., petard g., skudell b., kitem b., kokenn b.

Rubel g. (-s,-) : [moneiz] roubl g. [*liester* roubloù].

Rubellit g. (-s,-e) : [maenoniezh] rubelit g. ; *ein Rubellit*, ur rubelitenn b.

Rübenacker g. (-s,-äcker) : rabezeg b. [*liester* rabezegi], irvineg b. [*liester* irvinegi].

Rübenanbau g. (-s) : gounit beterabez g., gounit boetrabez g.

Rübenbauer g. (-n/-s,-n) : beterabezer g., boetrabezer g.

Rübenblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn veterabez b. [*liester* delioù beterabez, deliennoù beterabez], kaolenn veterabez b.

Rüben-Kälberkopf g. (-s) / **Rüben-Kerbel** g. (-s) : [louza.] serfilh-dous g.

Rübenkraut g. (-s) : [louza., kegin.] **1.** triakl g., siros sukr beterabez ; **2.** irvin-go str.

Rübenmangold g. (-s,-e) : [louza.] beterabez-kutuilh str., beterabez-saout str., beterabez-loened str., boetrabez-saout str., boetrabez-loened str., brouskon g.

Rübenschnaps g. (-es,-schnäpse) : bete g., dour-bete g.

Rubensfigur b. (-,-en) : temz-korf kuilh g., temz-korf doare Rubens g.

Rübenziehen n. (-s) : tennadeg rabez b., tennerezh rabez g.

Rübenzucker g. (-s) : [louza.] sukr beterabez g.

rüber P. *sellit ouzh herüber pe hinüber*.

rüberbringen V.k.e. (brachte rüber / hat rübergebracht) : degas, kas.

rüberkommen V.gw. (kam rüber / ist rübergekommen) : **1.** tremen ; **2.** tizhout, diraez.

rüberspringen V.gw. (sprang rüber / ist rübergesprungen) : lammad d'an tu all, gaoliata, rampañ, lammad dreist.

Rübezahl g. : [mojenn.] ramz moliaç'hel Menezioù ar Ramzed g.

Rubidium n. (-s) : [kimiezh] rubidiom g.

Rubikon g. : Rubiko b., Rubikon b. ; *den Rubikon überschreiten*, treuziñ ar Rubikon, na vezañ distro ebet ken evit an-unan.

Rubin g. (-s,-e) : rubiz g., maen rubiz g., ruzvaen g., kurundamez str.

rubinfarben ag. / **rubinrot** ag. : ruz-rubiz, liv ar ruzvaen gantañ, livet e ruzvaen.

Rubinschmuck g. (-s) : ruzvein ls.

Rüböl n. (-s) : eoul irvin-skouarn-gad g.

Rubrik b. (-,-en) : rubrikenn b., rubrik g.

rubrizieren V.k.e. (hat rubriziert) : **1.** envel, titlañ ; **2.** rannañ, rummañ, kevrennañ.

Rubrum n. (-s, Rubra / Rubren) : **1.** [skrid] talbenn g., titl g. ; **2.** diverradenn b., berradenn b. ; **3.** rubrik g. ; **4.** lugan g., slogan g., ger-stur g., lavarenn-stur b.

Rübsame g. (-ns) / **Rübsamen** g. (-s) / **Rübsen** g. (-s) : [louza.] irvin-skouarn-gad str.

ruchbar ag. : *ruchbar werden*, en em vrudañ, dont da vezañ brudet, dont da vezañ anavezet, bezañ bet roet avel d'ar c'had, bezañ bet diskuliet, dont dindan teodoù an dud ; *das ist noch nicht ruchbar geworden*, se n'eo ket bet brudet c'hoazh ; *als dies ruchbar wurde*, p'en em vrudas ar c'heloù.

Ruchbrot n. (-s) : [Bro-Suis] bara brizh g., bara kej g.

Ruchgras n. (-es,-gräser) : [louza.] *Ruchgras*, *wohlriechendes Ruchgras*, flouvenn b. [*liester* flouvennoù].

ruchlos ag. : difeiz, disakr, disakret, dizoueüs, fallakr, vil, lous, divalav, loudour, hakr, hudur, displet, drougiezhus, ... na gred na Doue na diaoul, ... na respet na sakr na disakr, ... n'en deus na feiz na reizh, hep Doue na lezenn, dizeol, ifam ; *ruchloser Schuft*, den disakret g., tamm mat a loustoni g., tamm brav a loustoni g., lorgnaj g., lampon g., hailhevod g., jalod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoned g., maraod g., renavi g., ampouailh g., forbann g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., pikouz fall g., gaster g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh

divalav g., fallakr g., lampavan g., tra milliget g., toull visoù g., paotr lavis g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., pezh teil g., tamm teil g., lorgnez g., pezh fall a zen g., sac'h malis g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen g., lec'hidenn a zen fall g., gwir hailhon g., hailhon echu g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den korvigellet e galon a fallagriezh g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr a zo kement si fall 'zo tout ennañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., higenn b., gwall higolenn b., paotr gagn g. ; *als ich mich ruchlos im Pfuhl der Unzucht und der Gottlosigkeit wälzte*, e-kreiz va brasañ diroll ha va difeiz.

Ruchlosigkeit b. (-,-en) : 1. fallagriezh b., vilded b., displedadurezh b., displedoni b., gwallvezh b. ; 2. [relij.] difeiz b., dizoelezh b., dizoueüsted b., dizoueüster g.

ruck ! estl. : *hau ruck !* houp ! ... ha houp ! ; *ruck zuck*, buan-buan, en un netra, ken prim ha tra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en ur ober un netra, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor) ; *aber ruck zuck !* bec'h dezhi ! rousin dezhi ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonou ! dalc'hit tomm ! hastomp ! stardit ho kalonou ! lakait striv enno'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h, tudou ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! ; *er hat die Angelegenheit ruck zuck erledigt*, hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn ; *er hat seine Flasche ruck zuck ausgetrunken*, ne oa padet pennad ebet e voutailhad outañ, hennezh ne badas ket pell outañ skarzhañ e voutailh, hennezh a voe pront da skarzhañ e voutailh, hennezh a skarzhaz pront e voutailhad, hennezh n'eo bet pennad ebet evit skarzhañ e voutailh.

Ruck g. (-s,-e) : 1. stroñs g., stroñsad g., stroñsadenn b., hejadenn b., hej g., hejadur g., hejerezh g., frapad g., frapadenn b., skosell b., torodos g. ; 2. sach g., sachadenn b., taol sach g., taol sach-frap g., frapadenn b. ; 3. [kirri] *Ruck nach der Seite*, livard g. ; *einen Ruck nach der Seite machen*, livardiñ ; 4. [troioù-lavar] *auf einen Ruck*, war un dro, a-sav-taol, en un taol nemetken, pik, krenn, trumm, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, gant un taol sach-frap, gant un taol sach krenn, en ur c'hrogad, trumm, krenn, pik ; *mit einem Ruck halten*, chom krenn (pik, trumm) a-sav, chom a-sav-pik ; P. *sich einen Ruck geben*, a) kregiñ du en e galon, moustrañ war e ziegi evit ober udb, kiañ outi, kemer ar c'hreñv war an-unan (*e greñv warnañ e-unan, he c'hreñv warni hec'h-unan h.a.*) ; b) ober un dastum, dont endro war e du, trec'hiñ war e varrad diskalon, trec'hiñ war e e fallgalonadenn, en em gavout ; *einen tüchtigen Ruck geben*, ober ur c'hrogad, ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, mont er vourellenn startañ, pegañ, bezañ er wakol, dont ar gwakol gant an-unan (*e wakol gantañ, he gwakol ganti h.a.*), ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, ober ur forسادenn, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, kolierañ, dosañ, dosiñ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, diskrapañ, en em zibilhonañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, bouc'halañ, skrabañ, labourat evel ur c'hi, ober bec'h bras, kemer bec'h, merat, c'hweshañ e-barzh, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e

boan, ober ur stagadenn, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, lorgnañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, teriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, daoudortañ war an tach, na ober goap a labourat, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, dehasañ, strivañ a-drovat, na vouzhañ ouzh al labour, ober ur vec'hadenn spontus, ober ur strivadenn spontus.

Rückabtretung b. (-,-en) : [gwir] kildilez g., kildizalc'h g., kildizalc'hidigezh b., kilroidigezh b., eilroadur g., eilroidigezh b., daskoridigezh b., restaolidigezh b., restaolerezh g.

Rückabwicklung b. (-,-en) : [kenwerzh, gwir] *Rückabwicklung eines Vertrages*, freuz gwerzh g., torr marc'had g.

Rückansicht b. (-,-en) : gwel a-dreñv g., gwel eus an adreñv g.

Rückanspruch g. (-s,-ansprüche) : [gwir] amoug g.

Rückantwort b. (-,-en) : respont g., diskrivadenn b. ; *Rückantwort bezahlt*, an diskrivadenn (ar respont) a zo bet paeet dija.

Rückantwortcouvert n. (-s,-s) : [lizhiri] *frankiertes Rückantwortcouvert*, golo-lizher timbret evit ar respont g. ; *dem Brief ein frankiertes Rückantwortcouvert beifügen*, lakaat e-barzh al lizher ur golo-lizher timbret evit ar respont

Rückantwortschein g. (-s,-e) : paperenn diskriñvañ b., paperenn respont b.

ruckartig ag. : pik, krenn, trumm.

Adv. : a-stroñsadoù, a-stroñs, stroñs-distroñs, a-doutadoù, a-sachadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-daolioù, a-daol, a-daol-da-daol, a-bennadoù, a-abadennoù, a-grogadoù, a-reuziadoù, bep eil penn ; *ruckartig vorgehen*, mont a-daol.

Rückäußerung b. (-,-en) : respont g., diskrivadenn b. ; *wir erwarten Ihre Rückäußerung und ...*, trugarez en a-raok evit ho tiskrivadenn (evit ho respont).

Rückbesinnung b. (-,-en) : distro g., kounaidigezh b., eñvoridigezh b.

rückbezüglich ag. : [yezh.] ... emober ; *rückbezügliches Pronomen*, raganv emober g. ; *rückbezügliche Verben*, verboù emober ls., verboù emodel ls., verboù raganv emober ls.

Rückbildung b. (-,-en) : 1. [mezeg.] argizadur g., argizadenn b., assugadur g. ; 2. [bev.] argizadur g., argizadenn b.

Rückbleisel n. (-s,-) : demorant g. [an nemorant], peurrest g., rest g., restig g., restad g., dilerc'h g., dilerc'hiad g.

Rückblende b. (-,-n) : flash-back g., kilsell g., kilsellad g., sell war-dreñv g., sell war-gil g., sell war-giz g., kilsellerezh g., distro war-giz g./b.

Rückblick g. (-s,-e) : kilsell (war) g., kilsellad (war) g., kilselladenn (war) b., kilsellerezh (war) g., kildremmad (war) b., sell war-dreñv (war) g., sell war-gil g., sell war-giz g., distro war-giz g./b. ; *Rückblick halten*, teuler ur sell war an amzer dremenet, kilsellet, ober un distro war-giz, soñjal war e giz ; *ein Rückblick auf die Zwanzigerjahre*, ur c'hilsellad war ar bloavezhioù ugent g. ; *Rückblick in die Geschichte halten*, teuler ur c'hilsell war an istor b. ; *im Rückblick auf dieses Ereignis*, *in Rückblick auf dieses Ereignis*, pa vez taolet ur c'hilsell war an darvoud-se, pa vez graet un distro war-giz war an darvoud-se.

rückblickend ag. : kildremmel, kildremmus, kilsellus, kilselladus, P. a-dreñv.

Adv. : 1. o sellet war-giz, pa vez sellet war-dreñv, pa vez graet un distro war-giz ; 2. a-c'houdevezh, goudevezh, goude taol, er goudevezh, war-lerc'h, diwezhatoc'h, gant an amzer.

Rückblickfenster n. (-s,-) : [kirri-tan] gwerenn a-dreñv b.
rückbuchen V.k.e. [rannadus : hat/wird rückgebucht] [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken] : ildougen.
Rückbuchung b. (-,-en) : [kenw.] ildougen g., enskrivadur ildougen g.
Rückcouvert n. (-s,-s) : [lizhiri] *frankiertes Rückcouvert*, golo-lizher timbret evit ar respont g. ; *dem Brief ein frankiertes Rückcouvert beifügen*, lakaat e-barzh al lizher ur golo-lizher timbret evit ar respont
rückdatieren V.k.e. [stag] (rückdatierte / hat rückdatiert / met : rückzudatieren) : rakdeiziañ.
Rückdeckungsvertrag g. (-s,-verträge) : [kretadur] kevrat adkretaat b.
Rückdiskont g. (-s,-e) : eildiskont g.
rückdiskontieren V.k.e. [stag : hat/wird rückdiskontiert] : [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken] eildiskontañ.
Rückekarre b. (-,-n) : karr-mordok g.
ruckeln V.gw. (hat geruckelt) : mont a-stroñs, mont a-stroñsadoù, mont a-stokadoù, frapata.
rucken V.gw. (hat geruckt) : 1. [loen.] grougousat ; 2. mont a-stroñs, mont a-stroñsadoù, mont a-stokadoù, frapata.
V.k.e. (hat geruckt) : mont a-stroñs da, mont a-stroñsadoù da, mont a-stokadoù da, frapata.
rücken V.k.e. (hat gerückt) : lakaat, fiñval, loc'hañ, diloc'hañ, diboullañ, dilec'hiañ, divorañ ; *ein Möbelstück an die Wand rücken*, lakaat ur pezh arrebeuri ouzh ar vogel (ouzh ar speurenn) keinañ ur pezh arrebeuri ouzh ar vogel ; *nach vorn rücken*, lakaat war-raok, lakaat a-raok, kas war-raok, kas a-raok ; *rücke den Stuhl näher an den Tisch*, tosta ar gador ouzh an daol ; *etwas näher rücken*, ameniñ udb, tostaat udb ; *der Zeitpunkt rückt immer näher, an dem er eintreffen wird*, berraat a ra an amzer ma teuo ; *etwas beiseite rücken*, *etwas zur Seite rücken*, lakaat udb a-gostez ; *den Zeiger der Uhr vorwärts rücken*, kas nadoz e eurier war-raok ; *den Zeiger der Uhr rückwärts rücken*, kas nadoz e eurier war-gil ; *etwas in ein vorteilhaftes Licht rücken*, diskouez tu mat udb, lakaat tu mat udb anat war wel, lakaat splann tu mat udb e gwel, reiñ luf d'udb, reiñ tro d'udb, reiñ sked d'udb, lakaat udb da lugerniñ, brudañ udb ; *'Gwalarn' rückte die bretonische Literatur in ein neues Licht*, 'Gwalarn' a lakeas un arvez nevez war dremm lennegezh Breizh ; [tekn.] *Baumstämme rücken*, diboullañ kefiou.
V.k.d. / V.gw. (ist gerückt) : *näher rücken*, tostaat ; *die Wölfe rücken dem galoppierenden Pferd immer näher*, lañsañ a rae ar bleizi war ar marc'h ; *wenn der Johannistag näher rückte*, pa dostae da ouel Yann, pa veze gouel Yann o tenesaat ; *nach vorn rücken*, mont war-raok, mont a-raok ; *an etwas rücken*, diblas(añ) udb, dilec'hiañ udb ; *unser Ziel ist in greifbare Nähe gerückt*, erru omp prestik er pal, kavet hon eus beg ar skeul, tost emaomp ouzh hor c'hazeg, krog eo ar c'hrog, erru omp pell ganti, pell emaomp ganti ; [lu] *ins Feld rücken*, mont d'an dachenn-vrezel, mont da vrezeliñ (da vrezelekaat) ; *an die Front rücken*, mont d'an tan ; *mit jedem Tag rückt die Front etwa fünfzehn Kilometer nach vorne*, bemdez e ya an talbenn war-dro pempzek kilometrad war-raok ; *an jemandes Stelle rücken*, kemer lec'h u.b., kemer plas u.b., gwiskañ porpant u.b. ; [polit.] *er rückt immer mehr nach rechts*, gwennaat (dehouekaat) a ra mui-ouzh-mui ; *nach links rücken*, rusaat, kleizekaat ; [dre skeud.] *einer Sache zu Leibe rücken*, stagañ (kregiñ) ganti, mont (dont) dezhi, pegañ (kregiñ) en ul labour bennak, stagañ gant ul labour bennak, mont e penn eus ul labour bennak, kregiñ gant ul labour bennak ; *jemanden auf den Leib rücken*, *jemandem zu Leibe rücken*, en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b.,

lakaat enk war u.b., enkañ u.b., lakaat u.b. diaes ; *jemandem auf die Pelle rücken*, *jemandem auf den Pelz rücken*, a) en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., lakaat enk war u.b., enkañ u.b., lakaat u.b. diaes ; b) kouezhañ war chouk u.b., kouezhañ war kitem u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, boureviañ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., maoutañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloñ u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad druz (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead vazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, koad, fest ar vazh, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, fest ar geuneudenn) d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur preda d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, sevel akuilhetenn diwar u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., trepanañ u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., reiñ laz d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., roustañ u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen hetus u.b. / distremen u.b. a daolioù bazh / kiviñ u.b. a-dailh / distremen u.b. a c'hoari gaer / frotañ u.b. a c'hoari gaer / frotañ u.b. gant eoul garzh ken na luf / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. (Gregor).
Rücken g. (-s,-) : 1. kein g. ; *oberer Teil des Rückens*, *oberer Rücken*, ckouk g., kil g. ; *unterer Rücken*, traoñ ar c'hein g., lodenn draoñ ar c'hein b. ; *krummer Rücken*, kein tort g., kein kromm g. ; *mit verkrümmtem Rücken*, krommet e gein ; [kezeg] *gesenkter Rücken*, kein puñset g. ; *Pferd mit gesenktem Rücken*, marc'h keinbant g., marc'h baskein g. ; [dre fent] *verlängerter Rücken*, revr g., lec'h ma krog ar c'hein da goll e anv g. ; *Rücken an Rücken*, kein-ha-kein, kein-ouzh-kein, kein-ouzh-kein evel pri ouzh mein, gin-ouzh-gin ; den Rücken wenden, treiñ kein ; *jemandem den Rücken kehren*, treiñ kein d'u.b., treiñ kein ouzh u.b., diskouez e seuliou d'u.b. [sellit ivez ouzh 2.] ; *im Bett wollte die Frau keinen Sex, sie drehte ihrem Mann den Rücken zu*, ar vaouez a reas tu ar vorc'h d'he fried ; *sich mit dem Rücken an die Mauer lehnen*, harpañ e gein ouzh ar vogel, alkodiñ ouzh ar vur, keinañ ouzh ar vogel ; *dastehen mit dem Rücken an die Mauer gelehnt*, *dastehen mit dem Rücken gegen die Mauer gelehnt*, *mit dem Rücken an der Mauer lehnen*, *mit dem Rücken gegen die Mauer lehnen*, bezañ keinet ouzh ar vogel, bezañ harp e gein ouzh ar vogel, bezañ harp e gein er vogel ; *eine Last auf dem Rücken tragen*, *eine Last auf dem Rücken transportieren*, choukata (keinañ, keinata, diboullañ, divorañ, portezañ) ur bec'h bennak, dougen ur bec'h bennak war e gein, kas ur bec'h bennak ouzh e gein, simiadañ, ober un dro-bortez, ober ur bortezadenn ; *er packte sich den Sack auf den Rücken*, skeiñ a reas ar sac'h war e chouk, teurel a reas ar sac'h ouzh e gein, lakaat a reas ar sac'h war e chouk, choukañ a reas ar sac'h, choukata a reas ar sac'h ; *Kindchen, steig mir auf den Rücken*, deus war va chouk,

d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiiboan, yeuñ, sellet ouzh an heol, c'hwileta, chom da valafenniñ (da lugudiñ, da lantouzat, da vuzhugenniñ), chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'horifiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, na vezañ bale an eost gant an-unan, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h ; *einen krummen Rücken machen*, ober e gein, krommañ e gein, ober ar c'hoz, ober e geineg / c'hwezañ e gein / ober ar c'heineg (Gregor) ; *auf den Rücken fallen*, kouezhañ a-lamm-kein, linkañ (kouezhañ) war lein e gein (war livenn e gein, war e livenn-gein, war leur e gein, war linenn e gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-dreuz e gein, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, war e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen e groc'h'en, a-c'hwen), kouezhañ en e c'hwenegrann, kouezhañ war e c'hwenegrann, kouezhañ war stern e groc'h'en, kouezhañ war e gilpenn, kouezhañ war e gein, toullbennañ, P. mont e gantolor en aer, mont e limonoù a-lost-wint, mont e garavelloù er vann ; *sich den Rücken decken*, diwall (gwareziñ) e adreñv, sellet ouzh an nor a-dreñv ; *er ist mir in den Rücken gefallen*, a) fardet (strimpet) e oa warnon eus an adreñv (a-dreñv-kein, a-ziadreñv), taget en doa ac'hanon eus an adreñv (a-dreñv-kein, a-ziadreñv), kouezhet e oa warnon eus an adreñv (a-dreñv-kein, a-ziadreñv), deuet e oa din eus an adreñv (a-dreñv-kein, a-ziadreñv) ; b) [dre skeud.] aet e oa din dre drais ; *etwas mit dem Rücken stützen*, keinañ udb ; *einen breiten Rücken haben*, bezañ krefiñ e chouk, bezañ krefiñ e gein, bezañ krefiñ a gein, bezañ mat e gein, bezañ ledan e chouk, bezañ mat da geinañ, bezañ lakaet traoù war e gont, kaout kein mat / gouzout brav keinañ (Gregor) ; *jemandem etwas auf den Rücken binden*, lakaat udb war chouk (war kein) u.b., lakaat ar bec'h war gein u.b. ; *hinter meinem Rücken*, a-drek va c'hein, e-tro va c'hein, a-dreñv va c'hein ; *jemandem hinter dem Rücken Übles nachreden*, difregañ u.b. a-drek e gein, terriñ keuneud war kein u.b., difregañ u.b. e-tro e gein, teodata diwar-benn u.b. a-dreñv e gein, plaenaat porpant u.b. a-dreñv e gein., dresañ porpant u.b. a-dreñv e gein, ober ur porpant nevez d'u.b. a-dreñv e gein, ober dilhad nevez d'u.b. a-dreñv e gein, ober e wele d'u.b. a-dreñv e gein, kempenn dilhad u.b. a-dreñv e gein, dineudenniñ brozh u.b. a-dreñv e gein, dineudenniñ u.b. a-dreñv e gein, pikañ u.b. a-dreñv e gein, pikañ chupenn u.b. a-dreñv e gein, broudañ chupenn u.b. a-dreñv e gein, peñseliat chupenn u.b. a-dreñv e gein, peñseliat u.b. a-dreñv e gein, gwiskañ u.b. a-dreñv e gein, ober ur sae nevez d'u.b. a-dreñv e gein, pilat u.b. a-dreñv e gein, louzañ u.b. a-dreñv e gein, dispenn brud u.b. a-dreñv e gein, glabousañ u.b. a-dreñv e gein, didammañ brud u.b. a-dreñv e gein, diframmañ u.b. a-dreñv e gein, diskar u.b. a-dreñv e gein, gwashaat u.b. a-dreñv e gein ; *vor mir hatten sie nur Lob übrig, hinter meinem Rücken aber redeten sie mir Übles nach*, ar re-se am meule dirazon hag am difrege a-drek va c'hein ; *hinter jemandes Rücken handeln*, trubardiñ u.b. a-dreñv e gein, trubardiñ u.b. a-drek e gein, trubardiñ u.b. e-tro e gein, ober udb en dic'houzout d'u.b. (hep rat d'u.b., e kuzh d'u.b., e kuzh ouzh u.b., dre guzh ouzh u.b., a-guzh d'u.b., a-guzh-kaer diouzh u.b., hep gouzout dare d'u.b., hep gouzout d'u.b.) ; *im Rücken*, dre zindan, dre guzh, en adreñv, eus an adreñv, a-ziadreñv, war e gein, war e lerc'h ; *den Rücken wenden*, diskouez e seolioù ; *den Rücken steif halten*, delc'her penn, rentañ penn, herzel, delc'her mat ; *jemandem den Rücken stärken*, reiñ ton (kalon, kalonegezh, nerzh-kalon) d'u.b., kalonekaat u.b., lakaat kalon e kof u.b., lakaat u.b. war e du, sevel e bouezioù d'u.b., dougen dorn d'u.b., teurel dorn d'u.b., reiñ dorn d'u.b. ; 4. *der Buchrücken*, kein al levr g. ; 5. *Klingenrücken*, kil g., kein g. ; *Klingenrücken eines Säbels*, kil ur sabrenn q., kein ur sabrenn q. ; *der Klingenrücken des*

Messers, der Messerrücken, kil ar gontell g., kein ar gontell g. ; 6. [korf.] *Handrücken*, kil an dorn g., kildorn g. [*liester* kildaouarn], kein an dorn g. ; *Schlag mit dem Handrücken*, kildornad g. ; 7. [douarouriezh] keinenn b. ; *mittelozeanischer Rücken*, keinenn danvrel b. ; *mittelatlantischer Rücken*, keinenn atlantel b.

Rückenbein n. (-s,-e) : [korf.] livenn-gein b., gwalenn-gein b., mellchadenn b., mellkein g., linenn ar c'hein b.

Rückenbereich b. (-s) : [korf.] rannbarzh ar c'hein b.

Rückendeckung b. (-,-en) : [lu] 1. savenn a-enep ar bannadelloù o tont eus an adreñv b. ; 2. gwarez g., golo g., goloadurezh b., skoazell b., skor g., harp g. *jemandem Rückendeckung geben*, goleiñ war u.b., reiñ golo d'u.b., reiñ goloadurezh d'u.b., gwareziñ u.b. ; 3. gward a-dreñv g., lost an arme g.

Rückenfallschirm g. (-s,-e) : harz-lamm kein g.

Rückenflosse b. (-,-n) : 1. [loen.] angell gein b., askell gein b. [*liester* askilli kein] ; *Rückenflosse von Hai und Wal*, [Finne], soc'h g. ; 2. [nij.] stabilaer kein g.

Rückenflug g. (-s,-flüge) : [nij.] nij a-c'hwen g., nijadenn a-c'hwen b.

Rückenflügel g. (-s,-) : [loen.] feuraskell b., adaskell b.

Rückengleichschlag g. (-s) / **Rückengleitzug** g. (-s) : [sport, neuñv] angellat kein g.

Rückengräte b. (-,-n) : [loen.] draen bras g., draen kein g., draen kreiz g., dreznenn vras b.

Rückengurt g. (-s,-e) : 1. [kezeg] lêrenn-gein b. [*liester* lêrennoù-kein], doser g. ; 2. [mezeg.] gouriz kein g. ; 3. [dilhad.] lurell-gein b.

Rückenkratzer g. (-s,-) : skraber-kein g. [*liester* skraberioù-kein].

Rückenlage b. (-,-n) : 1. b. (-,-n) [sport, mezeg.] c'hwen g., gourvez a-gein g., drekgourvez g. ; *in Rückenlage*, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, war e c'hwen, a-dreuz e gein, war lein e gein, war leur e gein, war livenn e gein, war linenn e gein, war e livenn-gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen, war leur e gein ; 2. [neuñv] chomidigezh war-neuñv a-c'hwen e gein b., gourneuñviñ a-c'hwen e gein g., arneuñviñ a-c'hwen e gein g., neuennat a-c'hwen e gein g., neuñvennat a-c'hwen e gein g.

Rückenlehne b. (-,-n) : 1. [kador] kein g. ; *mit einer Rückenlehne versehen sein*, bezañ keinek ; 2. harp kein g.

Rückenmark n. (-s) : [korf.] mel-livenn g., mel a-livenn g., mel al livenn-gein g., mel gwalenn-gein g., mel mellchadenn g. ; *verlängertes Rückenmark*, hirvel g.

Rückenmarkarterie b. (-,-n) : [korf.] talmerenn al livenn b.

Rückenmarkentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] mieliñ g., tanienn mel al livenn-gein b., mellkeinfo g.

Rückenmarkkanal g. (-s,-kanäle) : [korf.] kanol an dargreiz b., kanol ar mellkein b.

Rückenmarksnerv g. (-s/-en,-en) : [korf.] nervenn a-livenn b., adnervenn b.

Rückenmarkschwindsucht b. (-) : [mezeg.] droug Pott g., torzhellegezh vellkeinel b.

Rückenmarkskanal g. (-s,-kanäle) : [korf.] kanol an dargreiz b., kanol ar mellkein b.

Rückenmarksnerv g. (-s/-en,-en) : [korf.] nervenn a-livenn b., adnervenn b.

Rückenmarksvenen ls. / **Rückenmarkvenen** ls. : [korf.] gwazhiennoù al livenn ls.

Rückenmarkwasser n. (-s) : [korf.] liñvenn benn-kein b., liñvenn empenn-mel b.

Rückenmuskulatur b. (-) : [korf.] kigennadur ar c'hein g.

Rückennummer b. (-,-n) : [sport h.a.] keinenn b.

Rückenpanzer g. (-s,-) : *Rückenpanzer einer Schildkröte*, toenn ur vaot b., toenn-vaot b.

Rückenriemen g. (-s,-) : [kezeg] lêrenn-gein b. [*liester* lêrennoù-kein], doser g.

Rückensaite b. (-,-n) : [korf.] notokordenn b.

Rückenschiene b. (-,-n) : [istor, lu] keinwisk g.

Rückenschild¹ g. (-s,-e) : [loen.] toenn ur vaot b., toenn-vaot b. ; *Rückenschild der Krabbe*, kavell krank g., klorenn grank b.

Rückenschild² n. (-s,-er) : skritell gein b., liketenn gein b., keinenn b.

Rückenschildschnecke b. (-,-n) : [loen.] pleurobrenkeg g. [*liester* pleurobrenkeged], blodeg pleurobrenkeg g. [*liester* blodeged pleurobrenkeg].

Rückenschmerzen ls. : poan gein b., poan en e gein b., droug kein g., keinad g., poan er c'hroazelloù b., poan-groazell b., poan en e groazell b., droug en e groazlezh g., poan en e zivgroazell b., droug dargreiz g. ; *Rückenschmerzen haben*, kaout poan gein, kaout poan en e gein, kaout droug kein, kaout droug dargreiz, kaout poan a-rez e vandenn, kaout poan en e vandenn, kaout poan en e groazell, kaout ur weadenn en e groazell, kaout poan en e zivgroazell / kaout droug en e groazlezh / bezañ dalc'het en e zargreiz (Gregor).

Rückenschwimmen n. (-s) : [sport] neuñverezh a-c'hwen g.

Rückenschwimmer g. (-s,-) : [sport] neuñvier a-c'hwen g., neuñvier-kein g., keiner g.

Rückenseite b. (-,-n) : tu a-dreñv g., diadreñv g., adreñv g., enebenn b., tu-gin g., tu all g., penn a-dreñv g.

Rückenspange b. (-,-n) : [dilhad.] lurell-gein b.

Rückenspeck g. (-s) : [kegin.] lard gwenn g., lard kein g.

rückenständig ag. : ... kein, lec'hiet war ar c'hein.

Rückenstärkung b. (-,-en) : kalonekadur g., kennerzh g./b., broud g., skoazell b., skor g., harp g. ; *jemandem Rückenstärkung geben*, kalonekaat u.b., reiñ kalon (ton, nerzh-kalon) d'u.b., lakaat kalon e kof u.b., lakaat u.b. war e du, sevel e bouezioù d'u.b.

Rückenstrecker g. (-s,-) / ls. : [korf., *Musculus erector spinae*] kigenn sonner al livenn gein b.

Rückenstütze b. (-,-n) : 1. [kador] kein g. ; 2. harp kein g., harpell gein b.

Rückentrage b. (-,-n) / **Rückentragkorb** g. (-s,-körbe : bouteg kein g. ; *etwas in einem Rückentragkorb befördern*, boutegañ udb. ; *Inhalt einer Rückentrage*, boutegad g.

Rückentwicklung b. (-,-en) : atroadur g., atreiñ g., argil g., argilañ g.

Rückenwind g. (-s) : 1. avel a-gein g., avel a-dreñv g., avel a-du g., avel vat g., avel a-vat g. ; *wir haben Rückenwind*, emañ an avel a-gein dimp, mont a reomp a-vat gant an avel ; 2. [dre skeud.] *Rückenwind haben*, kaout avel a-du.

Rückenwirbel g. (-s,-) : [korf.] mellenn b. [*liester* melloù], mailh g., mellenn-gein b., mailh gwalenn-gein g.

Rückerinnerung b. (-,-en) : kounaenn b., adkounaat g. ; *unbestimmte, schwache Rückerinnerung*, marsoñ g., damgoun g., mareñvoradenn b.

Rückeroberung b. (-,-en) : adaloubidigezh b., adaloubadenn b., askemeridigezh b., adkemeridigezh b., adc'hounid g., adc'hounezidigezh b., adc'hounidigezh b.

rückerstatten V.k.e. : [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken, : [hat/wird rückerstattet, met : rückzuerstatten] resteurel, daskoriñ, daskor, rentañ, dastalañ.

Rückerstattung b. (-,-en) : daskor g., daskorad g., daskoradur g., daskoridigezh b., restaol g., restaolidigezh b., restaolerezh g., dastaladur g.

Rückewagen g. (-s,-) : karr-mordok g.

Rückfahrkarte b. (-,-n) : bilhed mont-dont g.

Rückfahrlicht n. (-s,-er) / **Rückfahrcheinwerfer** g. (-s,-) : gouloù-kilañ g. [*liester gouleier-kilañ*].

Rückfahrt b. (-,-en) : distro b./g., retorn g., beaj distro b., beaj retorn b. ; *bei der Rückfahrt, auf der Rückfahrt*, war an distro, war e zistro, war e zistro d'ar gêr, war hent an distro, en ur zont en-dro.

Rückfall g. (-s,-fälle) : 1. [gwir] *Rückfall in ein Verbrechen*, adfeilh g. / adkouezh g. (Gregor), adkouezhadenn b. ; 2. [gwir] *Rückfall an den Vorbesitzer*, diandroadur g., distro g. ; 3. [mezeg.] adfeilh g. ; *einen Rückfall erleiden*, kouezhañ en adfeilh, adfeilhañ e kleñved, kleñvel en-dro, adkleñvel.

Rückfallfieber n. (-s) : [mezeg.] terzienn arreadek b.

rückfällig ag. : 1. [mezeg.] adfeilhus ; *rückfällig werden*, a) [klañvour] kouezhañ en adfeilh, adfeilhañ e kleñved, adkouezhañ e kleñved, adkleñvel, kleñvel en-dro ; b) [kleñved] dont en-dro, distreiñ ; 2. [gwir] ... adfeller ; *rückfällig werden*, adfeilhañ ; 3. [techoù fall] adfeilhus ; *rückfällig werden*, adfeilhañ, adskeiñ, mont d'e bleg kozh, kouezhañ en e goch kozh, riklañ en e goch, distreiñ d'e boull, distreiñ d'e lamm, mont da-heul e blegoù fall en-dro, mont da-heul ; 4. [relij.] adfeilhet ; *rückfällig werden*, adfeilhañ er pec'hed ; 5. [istor, gwir] diandroadus, ... diandreñ ; *rückfälliges Lehen*, douaroù diandreñ ls.

Rückfällige(r) ag.k. g./b. : 1. [gwir] adfeller g., adfellez b. ; 2. [techoù fall] adskoer g., adskoerez b., adfeilher g., adfeilherez b. ; 3. [relij.] adfeilhed g. [*liester adfeilhidi*], adfeilhedez b.

Rückfälligkeit b. (-) : 1. [gwir] a) adfeilhusted b. ; b) adfeilh g. / adkouezh g. (Gregor), adkouezhadenn b. ; 2. [mezeg.] a) adfeilhusted b. ; b) adfeilh g., adkouezh er c'hleñved g., adkouezhadenn er c'hleñved b.

Rückfälltäter g. (-s,-) : [gwir] adfeller g.

Rückfälltäterin b. (-,-nen) : [gwir] adfellez b.

Rückfenster n. (-s,-) : [kirri-tan] gwerenn a-dreñv b.

Rückfindung b. (-) : *Rückfindung zu Gott*, distro da Zoue g./b., distro ouzh (davet) Doue g./b.

Rückflug g. (-s,-flüge) : [nij.] distro b./g., retorn g., nij distro g., nijadenn distro b.

Rückfluss g. (-es,-flüsse) : 1. dical g., tre g., treañ g. ; 2. [armerzh] *der Rückfluss der getätigten Investitionen*, an distro diwar bostañ g./b., ar c'horvoder diwar an arc'hant postet g.

Rückforderung b. (-,-en) : goulenn daskoridigezh g., goulenn restaolidigezh g., goulenn restaolerezh g., goulenn restaol g.

Rückfrage b. (-,-n) : goulenn titouroù ouzhpenn g., goulenn resisadurioù g. ; *nach (über) etwas Rückfrage halten*, klask ditour diwar-benn udb, klask resisadurioù a-zivout udb, klask gouzout hiroc'h diwar-benn udb.

rückfragen V.gw. [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat rückgefragt, met : rückzufragen] : goulenn titouroù ouzhpenn, goulenn resisadurioù.

rückführbar ag. : oliadus.

Rückführbarkeit b. (-) : oliadusted b.

Rückführer g. (-s,-) : 1. derener g. ; 2. [polis, gwir] advroer g.

Rückführung b. (-,-en) : 1. [arc'hant.] daskoridigezh b., restaolidigezh b., restaolerezh g., restaol g. ; 2. [gwir etrebroadel] advroañ g., advroadur g. ; *Rückführung von Kapital und Gewinnen*, advroadur kevalaoù g. ; 3. [gazoù] atoradur g., atoriñ g., adaozañ g.

Rückfuß g. (-es,-füße) : [korf.] treñv-troad g.

Rückgabe b. (-,-n) : 1. daskor g., daskorad g., daskoradur g., daskoridigezh b., restaolidigezh b., restaolerezh g., restaol g. ; *Verzeihen ohne Rückgabe ist nicht möglich*, anez restaol, pardon ebet ; 2. [kenwerzh] distro d'ar gwerzher g./b. ; 3. [sport] kasadenn war-dreñv b., kilgasadenn b.

Rückgaberecht n. (-s) : gwir da zistreiñ ar marc'hadourezh d'ar gwerzher g.

Rückgang g. (-s,-gänge) : 1. souzadur g., souzadenn b., souz g., argil g., argiladenn g., kiladenn b., adreñvadenn b., kilañ g., souzañ g., adreñvaat g., kiz g., kizadenn b., distro g./b., koll tachenn g. ; 2. digresk g., digreskañ b., digreskidigezh b., diskenn g., rabat g., koazhadur g., koazhañ g., nebeutaat g., argizadur, argizadenn b., argiz g., argizañ g., leiadur g., gorrekadur g., gorrekaat g., difonnadur g., difonnaat g. ; *Rückgang der Sterberate, Rückgang der Sterblichkeitsrate*, koazhadur ar feur mervel g., digresk ar feur mervel g. ; *Rückgang der Geburtenrate*, digresk ar genel g. ; *Rückgang der Kindersterblichkeit*, digresk mervent ar vugale g. ; *Rückgang der Exporte, Rückgang bei Exporten*, digresk an eziporzhiañ g. ; *demographischer Rückgang*, digresk ar boblañs g. ; *die Anzahl der Schüler ist im Rückgang begriffen*, digreskiñ (gouzizañ, diskenn, izelaat, disteraat, bihanaat, berraat, koazhañ) a ra niver ar skolidi, en diminu e ya niver ar skolidi, war ziminu e ya niver ar skolidi, war zigresk emañ niver ar skolidi, diskar a zo war niver ar skolidi, war rabat e ya niver ar skolidi, nebeutaat a ra niver ar skolidi ; 3. [armerzh] *Rückgang der Verkäufe*, digresk ar gwerzhioù g. ; *Rückgang der Investitionen*, gouziz ar postadurioù g. ; *Preisrückgang*, rabat war ar priz g., diskar a briz g., raval war ar priz g., diskar ar prizioù g., digresk ar prizioù g., digresk war ar prizioù g., diskenn war ar prizioù g., laoskaenn war ar prizioù b., goustouad g.

rückgängig ag. : ribours, ... a zeu war-gil, ... a sav d'an deroù, kiloberius, argilus, a-gil, war-gil, war giz, war-zigresk, war-ziskenn ; *einen Kauf rückgängig machen*, freuzañ (nullañ, terriñ, foeltrañ) ar werzh, ober freuztaol, terriñ e varc'had, diskemenn ar werzh.

Rückgängigmachung b. (-,-en) : freuz g., freuz gwerzh g., freuzidigezh b., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torr marc'had g., torridigezh b., diskemenn g., freuztaol g.

Rückgangsphase b. (-,-n) : souzvezh g.

rückgewinnen V.k.e. [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat/wird rückgewonnen] : [tekn.] atoriñ.

Rückgewinnung b. (-,-en) : 1. aspiaouadur g., daspiaouadur g. ; 2. [tekn.] atoradur g. ; *Wärmerückgewinnung*, atoradur gwrez g., atoriñ gwrez g.

Rückgrat n. (-s,-e) : livenn-gein b., gwalenn-gein b., mellchadenn g., mellkein g., linenn ar c'hein b., livenn ar c'hein b. ; *Rückgrat eines abgemagerten Tiers*, paluc'henn b. ; *Rückgrat des Fisches*, draen bras g., draen kein g., draen kreiz g., dreznenn vras b. ; [mezeg.] *Verkrümmung des Rückgrats*, gwariadur ar mellkein g. ; *jemandem das Rückgrat brechen*, a) terriñ livenn e gein d'u.b., terriñ e vellchadenn d'u.b., terriñ melloù e gein d'u.b., terriñ e livenn-gein d'u.b., divellañ e gein d'u.b., digeinañ u.b., terriñ e gein d'u.b., divellkeinañ u.b. ; b) [dre skeud.] reiñ lamm d'u.b., terriñ e lañs d'u.b., riñsañ e dreid d'u.b., sevel e dreid d'u.b., sevel dindan u.b., tennañ (distreiñ) an dour diwar prad u.b., distroadañ u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn, astenn u.b. war ar bratell, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn, skubañ dindan botoù u.b., lakaat u.b. da blegañ ; [dre skeud.] *jemandem das Rückgrat stärken*, reiñ harp d'u.b., reiñ skoazell d'u.b. ; *er hat kein Rückgrat*, a) n'eo nemet un den a c'haller kas ha digas, ur jañ-blev eo, hennezh a zo ur marmouz gwisket, gouzout a ra brav ober pleg-kein (ober kudoù, ober chiboudig, sirañ o botoù d'e vistri, lipat o botoù d'e vistri, ober mousmounerezh, ober ar c'hi gaol), plegañ a ra e livenn-gein dirak e vistri ; b) ur morgousket a zen eo, ur morgousket a zen eo, un allazig a zen a zo anezhañ, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o

vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk) eo, labourat a ra dibalamour, ober a ra e labour diwar neuz, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, buzhugenniñ a ra e labour, alabistriñ a ra en e labour, eñ a labour alabistr, al labour hag eñ n'int ket ostizien gaer, n'eo ket gwall ruz war al labour, n'eus moned ebet gantañ, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ket a wad en e wazhiennou, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, divegon eo, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourte eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ul labaskenn, ul labaskenneg, ur glouarenn, ur gouskadenn, ul luguder, ur veuzelenn) anezhañ, hennezh a zo ur gorzenn wak anezhañ, hennezh a zo ur c'hrank gwak anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad.

Rückgratkrümmung b. (-, -en) : [mezeg.] lordoz g., gwariadur ar mellkein g.

rückgratlos ag. : diyoul, diyoulek, divenn, frajil, hep penn na menn, bresk, distart e youl, bouk evel ur goarenn, flav, gwan, hep rebarb ennañ.

Rückgratstrich g. (-s, -e) : linenn zu [war kein ur marc'h pe un azen h.a.] b., regenn-vul devet b.

Rückgratverkrümmung b. (-, -en) : [mezeg.] lordoz g., gwariadur ar mellkein g.

Rückgriff g. (-s, -e) : 1. [gwir] amoug g. ; 2. adkinnigadur g., adimplij g., adarver g., adarveradur g. ; *der Rückgriff auf Stilelemente der Gotik*, arveradur elfennoù eus an arz gotek g.

Rückhalt g. (-s, -e) : 1. skor g., harp g., skoazell b. ; [dre skeud.] *an ihm habe ich immer einen Rückhalt gefunden*, bepred em boa kavet skor digantañ, ur skor e oa bet din bewech ma 'm boa ezhomm ; 2. emharz g., damant g. ; *ohne Rückhalt*, didruez, dizamant, didrugar, digernez, dibalamour, digoant, digar, dihegar ; *sich ohne Rückhalt äußern*, dont didroidell gant an-unan, komz a galon frank, mont dezhi eeun-hag-eeun, lavaret an traoù rube-rubene, kaout ur gomz krak, bezañ dichek en e gomzoù, komz didro-kaer, komz didroidell, komz displeg, komz distag, komz eeun ha didroell, komz diguzh, komz hep biez, lavaret an traoù ken diflatr ha tra, lavaret diwisk e soñj, bezañ distlabez da lavaret an traoù, lavaret hardizh e soñj, komz her, lavaret e soñj gant herder, lavaret e soñj hep klask tro, na gaout treuzoù ebet war e zor, na gaout kambr a-dreñv ebet, bezañ solud en e gomzoù, na ober kant tro d'ar pod, na reiñ tro d'e gomzoù, na chom da chaokat e c'henoù, bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor), na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul, lavaret eeun e soñj.

Rückhaltebecken n. (-s, -) : poull-kroniañ g., stroller g. [*liester strollerioù*], stank b., stankad b.

Rückhaltekommer b. (-, -n) : [nukl.] kambr azderc'hel b.

Rückhaltemuskel g. (-s, -n) : [korf.] kigenn azdalc'her b.

rückhaltlos ag. : 1. hep diviz ebet, diamleg, untuek, untuet, hep marc'hata, a-grenn, divrall ; 2. didruez, dizamant, didrugar,

digernez, dibalamour, digoant, digar, dihegar ; *sich rückhaltlos äußern*, dont didroidell gant an-unan, mont dezhi eeun-hag-eeun, lavaret an traoù rube-rubene, kaout ur gomz krak, bezañ dichek en e gomzoù, komz a galon frank, komz didro-kaer, komz diguzh, komz eeun ha didroell, komz hep biez, lavaret an traoù ken diflatr ha tra, komz didroidell, komz displeg, komz distag, lavaret diwisk e soñj, bezañ distlabez da lavaret an traoù, lavaret hardizh e soñj, lavaret e soñj hep klask tro, na gaout treuzoù ebet war e zor, na gaout kambr a-dreñv ebet, bezañ solud en e gomzoù, na ober kant tro d'ar pod, na reiñ tro d'e gomzoù, na chom da chaokat e c'henoù, bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, lavaret berr-ha-groñs (berr-ha-krenn) e soñj (Gregor), na vezañ sac'h an diaoul, na vezañ sac'h d'an diaoul, lavaret eeun e soñj.

Rückhaltung b. (-, -en) : [nukl.] azdalc'h g.

Rückhand b. (-, -hände) / **Rückhandschlag** g. (-s, -schläge) : [tennis] skeiñ a-gildorn g., skoadenn a-gildorn b., kildornad g.

Rückholfeder b. (-, -n) : [tekn.] gwinterell dic'halv b.

Rückimport g. (-s, -e) : [kenwerzh] 1. [ober] adenporzh g., adenporzhiadur g., adenporzhiezh g., adenporzhiañ g., adenbroadur g., adebarzhiezh g., adebarzhadur g. ; 2. [tra] adenporzhiad g.

Rückkauf g. (-s, -käufe) : adprenañ b., adprenañ g.

Rückkaufsrecht n. (-s, -e) : gwir dasprenañ g. ; *Verkauf mit Rückkaufsrecht*, gwerzhañ gant gwir dasprenañ g.

Rückkaufswert g. (-s) : gwerzh adprenañ g.

Rückkehr b. (-) : distro b./g., retorn g., dasorc'h g., distroadenn b., addonedigezh b. ; *bei seiner Rückkehr*, war e zistro ; *bei seiner Rückkehr vom Markt*, en e zistro eus ar marc'had, d'e zistro eus ar marc'had, pa voe distro eus ar marc'had ; *Rückkehr zu den Wurzeln*, *Rückkehr zu den Quellen*, *Rückkehr zu den Ursprüngen*, distro d'ar vammenn b., distro d'an andon b. ; *Rückkehr zu Gott*, distro da Zoue g./b., distro ouzh (dave) Doue g./b. ; *Reise ohne Rückkehr*, beaj kof e vamm b., beaj an andistro b.

Rückkehrer g. (-s, -) : 1. den distro d'ar gêr g., distroer g. ; 2. labourer estren distro d'e vro g.

Rückkehrerin b. (-, -nen) : 1. plac'h distro d'ar gêr b., distroerez b. ; 2. labourerez estren distro d'he bro b.

Rückkehrhilfe b. (-, -n) : skoazell d'an distro b., skoazell evit distreiñ b.

rückkoppeln V.k.e. [stag : rükkoppelte / hat rükkoppelt] : korwerediñ.

Rückkoppelung b. (-, -en) / **Rückkopplung** b. (-, -en) : 1. [elektronik] korwered g. ; *negative Rückkopplung*, gourzhgwered g., korwered emleiaat g. ; *positive Rückkopplung*, korwered emmuiaat g. ; 2. [stlenn.] dol gorwerediñ b. ; 3. korstenoù ls., korwered stenel g.

Rückkoppelungsprozess g. (-es, -e) / **Rückkopplungsprozess** g. (-es, -e) : [fizik] argerzh korweredel g.

Rückkoppelungsschleife b. (-, -n) / **Rückkopplungsschleife** b. (-, -n) : [stlenn.] dol gorwerediñ b.

Rückladung b. (-, -en) : [kenwerzh] asfred evit an distro g., adfret evit an distro g.

Rücklage b. (-, -n) : arc'hant miret a-gostez g., arc'hant a-dreñv g., mirad g. ; *stille Rücklagen*, miradoù damguzh ls., miradoù kafunet ls., P. assac'h g., kuzhiadoù ls. ; *gesetzlich vorgeschriebene Rücklagen*, arc'hant miret a-gostez hervez al lezenn g. ; *satzungsmäßige Rücklagen*, arc'hant miret a-gostez hervez ar statudoù ; *Einstellung in Rücklagen*,

lakidigezh er miradoù b., entoueziadur e-barzh ar miradoù g. ; *Entnahme aus Rücklagen*, erlamad diouzh ar miradoù g.

Rücklauf g. (-s,-läufe) : 1. souzadur g., souzadenn b., souz g., argil g., argiladenn g., kiladenn b., adreñvadenn b., kilañ g., souzañ g., adreñvaat g., digresk g., digreskidigezh b. ; 2. [armoù-tan] argil g. ; 3. [kirri-tan] souzañ a-dreñv g., kilañ g.

Rücklaufbremse b. (-,-n) : starderez surentez b., stard surentez g., frouen surentez g.

Rückläufer g. (-s,-) : 1. [bilhard] kildaol g. ; 2. [post] kasadenn bost digavadus he degemerer g.

rückläufig ag. : 1. ribours, ... a zeu war-gil, ... a sav d'an deroù, kiloberius, argilus, a-gil, war-gil, war giz, war-zigresk, war-ziskenn ; *rückläufige Tendenz*, tuadur war zigresk g., tuadur war-ziskenn g., enkl g. ; *rückläufige Preisentwicklung*, tuadur war-ziskenn ar prizioù g. ; *rückläufige Bewegung*, a) argiladenn b., souzadenn b., kiladenn b., adreñvadenn b. ; b) [stered.] souadur g., loc'h diadreñv g. ; *sich rückläufig entwickeln*, adreñvaat, adreñv, argilañ ; [bev.] *rückläufige Entwicklung*, emdroadur argizek g., atreñv g., atroadur g., argil g., argilañ g. ; 2. [korf.] kilreder ; *rückläufige Arterie*, talmerenn gilreder b. ; *rückläufiger Nerv*, nervenn gilreder b. ; 3. [stered.] a) gindu ; *rückläufige Umlaufbahn*, *rückläufiger Orbit*, amestez gindu g. ; b) diadreñv ; *rückläufige Bewegung*, souadur g., loc'h diadreñv g., argiladenn b.

Rücklauffaste b. (-,-n) : stokell adpunañ b., stokell souzañ b.

Rücklehne b. (-,-n) : 1. [kador] kein g. ; *mit einer Rücklehne versehen sein*, bezañ keinek ; 2. harp kein g., harpell gein b.

Rückleitung b. (-,-en) : [tredan.] orjalenn distro b.

Rücklicht n. (-s,-er) : gouloù a-dreñv g., gouloù ruz g.

Rücklieferung b. (-,-en) : diskas d'ar c'haser g., diskasidigezh d'ar c'haser b., distro d'ar c'haser g./b.

rücklings Adv. : 1. eus an adreñv ; 2. war an tu-gin ; 3. war-dreñv ; *rücklings fallen*, kouezhañ a-lamm-kein, linkañ (kouezhañ) war lein e gein (war leur e gein, war livenn e gein, war linenn e gein, war e livenn-gein, war greiz e gein, a-dreuz-kil, a-dreuz e gein, a-c'hwen e gein, en e c'hwen, war e c'hwen, a-c'hwen e gorf, a-c'hwen e gein, a-c'hwen), kouezhañ en e c'hwenegrann, kouezhañ war e c'hwenegrann, kouezhañ a-c'hwen e groc'henn, kouezhañ war stern e groc'henn, kouezhañ war e gein, kouezhañ war e gilpenn, toullbennañ, P. mont e gantolor en aer, mont e limonoù a-lost-wint, mont e garavelloù er vann ; *sich rücklings auf einen Stuhl setzen*, gaoliañ war ur gador.

Rückmarsch g. (-es,-märsche) : 1. hent an distro g., distro b./g. ; 2. [lu] retred g./b., kiladenn b., kiladeg b., argil g., argiladenn b., argiladeg b., adreñvadenn b., adreñvadeg b., souzadenn b.

Rückmeldung b. (-,-en) : 1. adenskrivadur g. ; 2. kilwered g., korwered g. ; 3. [stlenn.] dol gorwerediñ b.

Rücknahme b. (-,-n) : 1. adkemeridigezh b., adkemeradur g., adkemeradenn b., adkemer g. ; [kenwerzh.] adkemeradur ur brenadenn g., adkemer ur brenadenn g. ; 2. *Rücknahme eines Versprechens*, dislavar g., dianzavadur promesa g.

Rückpass g. (-es,-pässe) : [sport] kasadenn war-dreñv b., kilgasadenn b.

Rückporto n. (-s,-s/-porti) : mizoù adkas ls., mizoù adkasidigezh ls.

Rückprall g. (-s,-e) : adlamm g., dazlamm g., dilamm g., astaol g.

Rückprojektion b. (-,-en) : kilvannañ g., kilvannadur g.

Rückraumverteidiger g. (-s,-) : [sport] hanterour difenn g.

Rückreise b. (-,-n) : beaj retorn b., distro g./b., beaj distro b. ; *bei der Rückreise*, war hent an distro, en ur zont en-dro d'ar gêr, pa oa o tistreiñ d'ar gêr.

Rückreisewelle b. (-,-n) : barr an distroioù eus al lec'hioù vakañsiñ g.

Rückruf g. (-s,-e) : 1. [pellgomz] adgalv g., adgalvadenn b., azgalv g. ; 2. [kenwerzh] diskas d'al labouradeg g., diskasidigezh d'al labouradeg b., distro d'al labouradeg g./b., distro d'an oberier g./b.

Rückrufaktion b. (-,-en) : oberiadenn kas en-dro d'al labouradeg b., oberiadenn kas en-dro d'an oberier b.

Rucksack g. (-s,-säcke) : sac'h-kein g., drouin g., sac'h-broc'h g.

Rucksacktourist g. (-en,-en) : foeter-hent g., baleantour g., baleer-broioù g., galouper g., reder-broioù g., reder-hent g.

Rücksand g. (-s) : [Bro-Suis] adkas g., adkasidigezh b., adkasadenn b., distro b./g., retorn g.

Rückschau b. (-,-en) : kilsell (war) g., kilsellad (war) g., kilselladenn (war) b., kilsellerezh (war) g., kildremmad (war) b., sell war-dreñv (war) g. ; *Rückschau halten*, teuler ur sell war an amzer dremenet, kilsellet, ober un distro war-giz, soñjal war e giz ; *über etwas Rückschau halten*, distremen udb en e spered (Gregor), adtremen udb en e spered.

rückschauend ag. : kildremmus, kilsellus, kilselladus, P. adreñv.

Adv. : 1. o sellet war-giz, pa vez sellet war-dreñv ; 2. a-c'houdevezh, goudevezh, er goudevezh, goude taol, warlerc'h, diwezhatoc'h, gant an amzer.

Rückschein g. (-s,-e) : kesouen degemer g., kemenn degemer g., skrid-degemer g., diskarg g., lizher-diskarg g.

Rückschlag g. (-s,-schläge) : 1. kiladenn b., souz g., souzadenn b., argil g., argiladenn g., astaol g., astos g., enepetro b., kiz g., kizadenn b., retorn g. ; 2. drougverzh g., distokadenn b., distagadenn lous b. ; *Rückschläge einstecken müssen*, erruout gwalldaolioù gant an-unan, pakañ distokadennoù, pakañ distagadennoù lous, kaout distroioù lous ; 3. [tekn.] kiladenn b., souz g., souzadenn b., argil g., argiladenn g., adreñvadenn b., astaol g., astos g., kiz g., kizadenn b. ; 4. [tennis] distaol g.

Rückschläger g. (-s,-) : [sport, tennis] distaoler g. [*liester* distaolerien].

Rückschluss g. (-es,-schlüsse) : dezastum g., dezren g., dezreadenn b.

rückschreitend ag. : war-giz, argizek, war-gil, war-zigresk ; [douarouriezh] *rückschreitende Erosion*, krignerezh argizek g.

Rückschritt g. (-s,-e) : 1. kammed war-gil g./b., kammed war-giz g./b., kammed war ar c'hiz g./b., argiladenn b., adreñvadenn g., kiladenn b., souzadenn b. ; *Stillstand bedeutet Rückschritt*, chom hep mont war-raok a zo dont adreñv ; 2. [dre skeud.] souzadur g., souzadenn b., souz g., argil g., argiladenn g., argilañ g., kiladenn b., adreñvadenn b., kilañ g., souzañ g., adreñvaat g., digresk g., digreskidigezh g. ; *Rückschritte machen*, mont war fallaat, mont war washaat, argilañ, adreñvaat.

rückschrittlich ag. : 1. war zigresk ; 2. [polit.] argilus, war-gil, warlerc'huis, kilstourmer, kilstourmus, kilenebus.

Rückseite b. (-,-n) : 1. enebenn b., tu-gin g., tu all g., gin g., distro g./b., eneb g., garineb g., kil g., tu a-dreñv g., tu diadreñv g., penn-adreñv g., adreñv g., diadreñv g., kein g., tu kontrol g. ; *auf der Rückseite*, war an enebenn, war an tu-gin, war an tu all ; *Rückseite eines Folioblattes*, *Rückseite eines Folioms*, enebenn tu-gin b., ginenebenn b. ; *Rückseite einer Medaille*, kil ur vedalenn g., tu rekin ur vedalenn g., pil g. ; *die Rückseite des Hauses*, penn-adreñv an ti g., lost an ti g., kein an ti g., tu a-dreñv an ti g., diadreñv an ti g. ; *mit der Rückseite der Harke versetzte sie ihm einen heftigen Schlag*, gant he rastell diouzh tro he gin e tic'hastas ur pezh taol gantañ ; 2. [levr] tu-gin ar

golo levr g. ; *auf der Rückseite des Buches*, war ar golo pevar ;
3. [hinouriezh] *Rückseite des Tiefdruckgebiets*, lost an izelvan g.

Rückseitenwetter n. (-s,-) : [hinouriezh] oabl lostat g.

rückseitig ag. : war an enebenn, war an tu-gin, war an tu all ;
der rückseitige Eingang, an antre a-dreñv g./b., an hent-barzh a-dreñv g., an nor a-dreñv b.

rucks V.gw. (hat geruckst) : **1.** [loen.] grougousat ; **2.** mont a-stroñs, mont a-stroñsadoù, mont a-stokadoù.

Rücksendung b. (-,-en) : diskas g., diskasidigezh b., diskasadenn b. ; *Rücksendung an den Absender*, distro d'ar c'haser g.

Rücksetzen n. (-s) / **Rücksetzung** b. (-,-en) : [stlenn.] adderaouekaat g.

Rücksicht¹ b. (-,-en) : doujañs b., douj g., respet g., damant g., madelezh b., revadelezh b., istim b., bri g., azaouez g., eneb g., enebrann b., fed g. ; *Rücksicht auf etwas (ak.) nehmen*, sellet ouzh udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, teuler kont eus udb, lakaat evezh ouzh udb, bezañ damantus d'udb, ober diouzh udb, sellet (teuler evezh) ouzh udb, teuler perzh ouzh udb, ober fed (reiñ fed, reiñ a fed, reiñ pouez) d'udb, damantiñ (dougenn bri) d'udb, dougen doujañs d'udb, ober istim eus udb, kaout damant (doujañs) d'udb, kaout damant ouzh udb, ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb, doujañ udb ; *auf die Natur Rücksicht nehmen*, doujañ d'an natur, doujañ an natur, kaout doujañs ouzh an natur ; *auf die anderen Rücksicht nehmen*, bezañ damantus e-keñver ar re all ; *er nimmt keine Rücksicht auf die anderen*, difoutre eo ouzh ar re all, n'en devez damant da zen, n'en devez ket a zamant d'ar re all, n'en devez ket a zamant ouzh ar re all, mont a ra dizamant d'ar re all, mont a ra dizamant ouzh ar re all, ne zamant ket d'ar re all, ne ra stad eus den ebet, ne zalc'h stad eus den ebet, ne zalc'h stad a den ebet, ne zalc'h kont eus den ebet, ne zalc'h kont a den ebet, n'eo ket damantus e-keñver ar re all, n'eo ket tener ouzh ar re all, mont a ra dezhi hep damant ouzh den ; *wenig Rücksicht auf etwas nehmen*, ober bihan a forzh eus udb, ober bihan a stad eus udb, ober nebeut a stad eus udb, derc'hel nebeut a stad eus udb, derc'hel nebeut a stad ag udb, derc'hel nebeut a gont eus udb, derc'hel nebeut a gont ag udb, na ober kalz a van eus udb, na ober kalz a van ouzh udb, na ober kalz a seblant ag udb ; *auch wenn Sie König sind, müssen Sie die Leute mit Rücksicht behandeln*, pegement bennak ma'z oc'h roue e rankit doujañ an dud, bezañ roue ne ro ket deoc'h ar gwir da vezañ direspet e-keñver an dud ; *ohne jede Rücksicht*, dizamant, didruez, dre vil, dre heg, hep istim, hep sellet blaz ebet, hep sellet kont ebet, hep sellet blaz na kont ebet eus kement-mañ ; *ohne Rücksicht auf Verluste*, hep sellet ouzh ar c'holloù, hep teuler kont ouzh ar c'holloù, diouzh ar gwashañ, par ma c'haller, pellañ ma c'haller ; *ohne Rücksicht auf die Person*, hep sellet ouzh nikun, hep sellet ouzh ar renk, hep ober stad eus ar renk, hep derc'hel stad eus ar renk, hep derc'hel stad a'r renk, hep derc'hel kont eus ar renk, hep derc'hel kont a'r renk, hep kemm evit den, hep damant ouzh den, ne oa kaz piv a vije, n'eus kaz piv a vefe ; *mit Rücksicht auf (ak.)*, o vezañ, dre ma, gant respet evit (Gregor), dre an abeg da, en abeg da.

Rücksicht² b. (-) : gwel en adreñv g., gwel war an adreñv b.

rücksichtlich araogenn (gen. pe **auf** + ak.) : o vezañ, dre ma, gant respet evit (Gregor).

Rücksichtnahme b. (-,-n) : doujañs b., respet g. ; *mit größter Rücksichtnahme auf (ak.)*, gant ar brasañ respet evit, gant azaouez ouzh, gant ar brasañ evezh ouzh, gant mil evezh ouzh, en ur ober stad vras eus.

rücksichtslos ag. : dieneb, dizouj, direspet, dismegañsus, divergont, dipitus, dispriz, disprizus, disprizañsus, dichek, digoll, dizamant, dizamantus, didruez, divanier, rust, dibalamour, dijen, difoutre, difoutre ouzh ar re all, difoutre, diistim, dihegar, digar.

Adv. : dispriz, direspet, dizamant, hep damant, dic'hrad, hep enebrann, divergont, dichek, didruez, hep truez, rust, dibalamour, dijen, ken dijen ha tra, difoutre, ken difoutre ha tra, hep sellet blaz ebet, hep sellet kont ebet, hep sellet blaz na kont ebet eus kement-mañ, dre vil, dre heg, hep istim, dibalamour, kras ; *nur weil Sie König sind, dürfen Sie die Leute nicht rücksichtslos behandeln*, pegement bennak ma'z oc'h roue e rankit doujañ an dud, bezañ roue ne ro ket deoc'h ar gwir da vezañ direspet e-keñver an dud ; *schlagt rücksichtslos zu* ! skoit hep damant ! skoit kras ! darc'haouiñ start hep damant ! skoit dic'hrad ! skoit didruez ! skoit hep truez ha gant largentez ! ; *rücksichtslos zuschlagen*, kregiñ evel ur c'hi, kregiñ evel chas, tagañ didruez, skeiñ kruel ; *jemanden rücksichtslos behandeln*, bezañ gouez ouzh u.b., bezañ gourit ouzh u.b., bezañ boufon ouzh u.b., mont rust ouzh u.b., mont gant ruster ouzh u.b., mont gant rustoni ouzh u.b. ; *die Fahrer gingen rücksichtslos mit ihren Fahrzeugen um*, ar vleinerien n'o doa ket kalz a zoujañs evit o mekanikoù ; *er geht mit den anderen rücksichtslos um*, difoutre eo ouzh ar re all.

Rücksichtslosigkeit b. (-) : dizoujañs b., direspet g., diseblanted b., digasted b., dispriz g., disprizañs b., disprizerezh g., divanieramant g., dibalamour g., dijen g., difoutre g.

rücksichtsvoll ag. : doujus, doujañsus, evezhie, leun a zoujañs, frank evit ar re all, damantus ouzh frankiz ar re all.

Adv. : gant doujañs, gant ar brasañ respet, gant azaouez, gant ar brasañ evezh, gant mil evezh, gant evezh mat ; *auch wenn Sie König sind, müssen Sie die Leute rücksichtsvoll behandeln*, pegement bennak ma'z oc'h roue e rankit doujañ an dud, bezañ roue ne ro ket deoc'h ar gwir da vezañ direspet e-keñver an dud ; *die anderen rücksichtsvoll behandeln, mit den anderen rücksichtsvoll umgehen*, bezañ damantus e-keñver ar re all.

Rücksiegel n. (-s,-) : adsiell g.

Rücksitz g. (-es,-e) : azezenn a-dreñv b., skaon ar c'harr-tan g. ; *auf dem Rücksitz des Motorrads aufsitzen*, mont a-fourch war azezenn a-dreñv ar marc'h-tan.

Rückspiegel g. (-s,-) : kilseller g. [liester kilsellerioù], kilvelezh g. [liester kilvelezhourioù]

Rückspiel n. (-s,-e) : [sport] match dont g. [enebet ouzh : match mont].

Rücksprache b. (-,-n) : *Rücksprache mit jemandem halten (nehmen)*, divizout a-nevez gant u.b. diwar-benn udb.

rückspulen V.k.e. ha V.gw. [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat/wird rückgespult] : punañ, kilbunañ ; *vor- und rückspulen*, dibunañ ha kilbunañ.

Rückstand g. (-s,-stände) : **1.** restad g., dilerc'hiad g., dilerc'hiadenn b., dilerc'hadenn b., dilerc'h g., dilerc'hegezh b. ; **2.** *Rückstände*, dilerc'h dle g., diandle g., restaloù ls. ; **3.** dale g., daleadur g., dilerc'h g., dilañs g. ; *im Rückstand sein*, bezañ seizhdaleet, bezañ tapet war-lerc'h, bezañ war ar goulerc'h, bezañ e dilerc'h, bezañ dilerc'h et ; *in Rückstand geraten, in Rückstand kommen*, dilerc'hiañ, kemer dale, tapout ar bouc'h ; *mit seinen Zahlungen im Rückstand sein*, bezañ dale gant an-unan (bezañ chomet diwar-lerc'h, bezañ chomet a-ziwar-lerc'h, kaout dale, bezañ e dilerc'h) evit paeañ e zleoù, bezañ dilerc'h et da baeañ e zleoù, bezañ chomet ar paeamant a-revr gant an-unan (e baeamant a-revr gantañ, he faeamant a-revr ganti h.a.) ; *mit seiner Arbeit im Rückstand sein*, bezañ

dilañset war e labour, bezañ labour en arrelaj gant an-unan, bezañ tapet dilañs gant e labour, bezañ tapet dale gant e labour, bezañ diwezhat gant e labour, bezañ dilerc'h et gant e labour, bezañ war-lerc'h gant e labour, bezañ ar jeu a-revr gant an-unan (e *jeu a-revr gantañ, he jeu a-revr ganti h.a.*), chom al labour a-revr gant an-unan (e *labour a-revr gantañ, he labour a-revr ganti h.a.*), chom e labour ar-dreñv gant an-unan (e *labour ar-dreñv gantañ, he labour ar-dreñv ganti h.a.*), chom al labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) gant an-unan (e *labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) gantañ, he labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) ganti h.a.*), en em gavout berr gant e labour, bezañ tapet war-lerc'h, bezañ paket berr, bezañ tapet berrek, bezañ berrek gant e labour, na zont da boursuiñ, bezañ foulet, bezañ foul war an-unan, na vesañ lodenn evit labourat, tapout ar bouch, bout herr labour war an-unan, chom e labour da restañ, P. bezañ bec'h war e lasenn ; *mit seiner Arbeit nicht im Rückstand sein*, bezañ par gant e labour, bezañ emzav gant e labour, bezañ barrek ; *ich bin mit meiner Arbeit im Rückstand*, war-lerc'h emañ gant va labour P. chomet on a-revr, chomet eo va labour a-revr ganin ; *mit seiner Arbeit in Rückstand geraten, mit seiner Arbeit in Rückstand kommen*, dilañsañ war e labour ; *seinen Rückstand aufholen, seinen Rückstand wieder einholen*, adaptout e zilañs ; **4.** [bred.] *Rückstand der intellektuellen Entwicklung, Rückstand der geistigen Entwicklung*, dilerc'hegezh vred b., dilerc'hegezh kefredel b. ; **5.** dilerc'h g., dilavaj g., gouelezenn b., lec'hidad g., lec'hiden b., tevon g., drailhadur g. ; *Wachsrückstände*, koc'hien koar str. ; *Rückstände des Astwerks*, diskoultrou ls. ; **6.** [kimiezh, fizik] *Spaltungsrückstände*, dilerc'hiadoù ar skiriañ ls. ; *radioaktive Rückstände*, dilerc'hioù skinoberiek ls.

rückständig ag. : **1.** warlerc'hiet, diwezhat, diwar-lerc'h, chomet war-lerc'h ; *rückständiges Land*, bro chomet war-lerc'h b., bro diwezhat b. ; **2.** *rückständige Zinsen*, kampi diandleet g. ; *rückständige Schulden*, dilerc'h-dle g. ; **3.** [den, polit.] argilus, war-gil, warlerc'hius, kilstourmer, kilstourmus, kilnebus.

Rückständigkeit b. (-) : warlerc'hiadur g. ; *wirtschaftliche Rückständigkeit*, warlerc'hiadur armerzhel g. ; *industrielle Rückständigkeit*, warlerc'hiadur greantel g.

Rückstandsgestein n. (-s,-e) : karregad dilerc'hiat b.

Rückstau g. (-s,-s'-e) : **1.** [kirri] luziasenn girri b., strobador g., strobador-kirri g., rouestl-kirri g., stouv g., stouvadenn b., stankadenn b. ; **2.** [tud] mesk g., mac'h g., houl g., gwaskadeg b. ; **3.** [dour] stank g., stankad g.

Rückstellfeder b. (-,-n) : [tekn., loc'honiezh] gwinterell dic'halv b.

Rückstellkraft b. (-,-kräfte) : [fizik, loc'honiezh] nerzh dic'halv g.

Rückstellaste b. (-,-n) : stokell dilemel b.

Rückstellung b. (-,-en) : **1.** [kenwerzh] **a)** mirerezh g., miridigezh b. ; **b)** pourvezad g. ; *Zuweisung zu den Rückstellungen*, derannad d'ar pourvezadoù g. ; *Rückstellung für Risiken und Verluste*, pourvezad ouzh riskloù ha kolloù g. ; **2.** [lu] lec'h en em dennañ g., linenn argil b., bon souzañ g.

Rückstoß g. (-es,-stöße) : **1.** kiladenn b., souz g., souzadenn b., argil g., argiladenn g., adrefivadenn b., astol g., astos g., kiz g., kizadenn b. ; **2.** [fizik] kilnerzh g., dazloc'h g. ; **3.** [armoù-tan] argil g. ; *die Kanone hat einen starken Rückstoß*, un argil kreñv a zo gant ar chanol.

Rückstoßantrieb g. (-s,-e) : [tekn., fizik] kilerlusk g., kilerluskañ g., jeterlusk g., erlusk dre zazloc'h g., erlusk dre gilnerzh g., dazloc'h g.

Rückstoßdämpfer g. (-s,-) : [armoù-tan] distroñser argil g., skurzer argil g.

Rückstoßflugzeug n. (-s,-e) : nijerez dre zazloc'h b., aerlestr jet g., aerlestr dre gilnerzh g., flistradell b.

rückstoßfrei ag. : diastol, diargil.

Rückstoßrakete b. (-,-n) : ginerlusk g. [*liester ginerluskarioù*].

Rückstoßtriebwerk n. (-s,-e) : dazloc'her g. [*liester dazloc'herioù*].

Rückstrahler g. (-s,-) : luc'higell b., dameuc'her g. [*liester dameuc'herioù*], luc'hdistalerez b. [*liester luc'hdistalereziou*], lamprezeg b., katafot® g., katadioptr g., disvanner g. [*liester disvannerioù*].

Rückstrahlung b. (-,-en) : dameuc'h g., luc'hdistal g.

Rückstreuung b. (-) : [fizik] kilfenn g.

Rückstufung b. (-,-en) : [melestr.] goustaeladur g., isstaeladur g.

Rückaste b. (-,-n) : stokell souzañ b.

Rücktritt g. (-s,-e) : **1.** retred g./b., kiladenn b., kiladeg b., argil g., argiladenn b., argiladeg b., adrefivadenn b., adrefivadeg b., souzadenn b. ; **2.** dilez-karg g., digarg g., diskarg g., emziskarg g., emzizalc'h g., dizalc'h g., dilezadur g., dilez g. ; *seinen Rücktritt erklären, seinen Rücktritt einreichen*, kinnig e zilez, reiñ e zilez, reiñ e ziskarg, lakaat e zilez eus e garg, en em zigargañ ag ur garg bennak, reiñ an digarg ag ur garg bennak ; **3.** [sport] dilez g., dilezadenn b., emdenn g., emdennadenn b. ; **4.** [kenwerzh, gwir] freuz gwerzh g., torr marc'had g. ; **5.** [gwir] rakuit g. ; **6.** [troadikelloù] digambliañ g.

Rücktrittbremse b. (-,-n) : starderez dre zigambliañ b., stard dre zigambliañ g., frouen dre zigambliañ g., starderez dre droadikellañ a-gil b., stard dre droadikellañ a-gil g., frouen dre droadikellañ a-gil g.

Rücktrittserklärung b. (-,-en) ; kemennadenn emzilez b.

Rücktrittsgesuch n. (-s,-e) : lizher emzilez g.

Rücktrittsrecht n. (-s) : [gwir] gwir rakuitañ g.

Rücktrittsschreiben n. (-s,-) : lizher emzilez g.

rückübersetzen V.k.e. : [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat/wird rückübersetzt] adtreiñ er yezh orin.

Rückübersetzung b. (-,-en) : adroidigezh er yezh orin b.

rückübertragen V.k.e. (rücküberträgt / rückübertrug / hat rückübertragen) : eilreiñ [*pennrann eilro-*], daskoriñ, resteurel [*pennrann restaol-*], rentañ.

Rückübertragung b. (-,-en) : [gwir] eilroidigezh b., eilroadur g., daskor g., daskorad g., restaol g.

Rückumlaut g. (-s) : [yezh.] pebeil sonennek g., kemmadur vogalenn g.

Rückumschlag g. (-s,-schläge) : *frankierter Rückumschlag*, golo-lizher timbret evit ar respont g. ; *dem Brief einen frankierten Rückumschlag beifügen*, lakaat e-barzh al lizher ur golo-lizher timbret evit ar respont.

rückverfolgbar ag. : oliadus.

Rückverfolgbarkeit b. (-) : oliadusted b.

rückvergüten V.k.e. : [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat/wird rückvergütet] resteurel, daskoriñ, dastalañ.

Rückvergütung b. (-,-en) : dastaladur g., daskoridigezh b., restaolidigezh b., restaolerezh g.

Rückversicherer g. (-s,-) : adkretaer g., eilkretaer g.

rückversichern V.em. : **sich rückversichern** [anv-verb hag anv-gwan verb nemetken : hat sich (ak.) rückversichert] **1.** sinañ ur gevrat eilkreataat, sinañ ur gevrat adkretaat, kemer un eilkretadur, kemer un adkretadur ; **2.** [dre skeud.] kemer diarbennoù (difennoù, evezhioù, diwallou), sellet ouzh an nor a-dreñv, kemer e surentez (e ziwallou, e ziardennoù), ober e ziardennoù, ober e ziwallou, ober e zifennoù, ober e gempennoù, en em ziwall, kaeañ.

Rückversicherung b. (-,-en) : 1. eilkretadur g., adkretadur g. ; 2. [dre skeud.] diarbenn surentez g., dizarbenn surentez g., ragevezh g.

Rückversicherungsmakler g. (-s,-) : kourater adkretadurioù g., kourater eilkretadurioù g.

Rückwand b. (-,-wände) : 1. penn a-dreñv g., moger a-dreñv b. ; 2. foñs g.

Rückwanderer g. (-s,-) : advroad g. [liester advroidi].

rückwärtig ag. : a-dreñv, en adreñv, war-gil, a-souz, war-dreñv, war a-dreñv, war-giz, a-c'hin ; *auf den rückwärtigen Verkehr achten*, bleinañ en ur deuler evezh ouzh ar c'hiri a zo en adreñv ; [lu] *rückwärtige Grabenböschung*, kileskarpenn b.

rückwärts Adv. : 1. war-gil, a-gil, a-souz, e-souz, war-souz, war-dreñv, war a-dreñv, a-dreñv, war-giz, a-c'hin, a-rekin, a-zreskil, war an tu-gin, war an tu ma skrab ar yar ; *den Zeiger der Uhr rückwärts rücken*, kas nadoz e eurier war-gil ; *rückwärts gehen*, adreñvaat, souzañ a-dreñv, mont (kerzh) war-gil (war e gil, a-gil, a-souz, war-dreñv, war a-dreñv, war-giz, a-c'hin, war e giz, war-souz), kilañ, argilañ, kizañ, souzañ, distreiñ war an tu ma skrab ar yar, houjañ, treuzkilañ ; *sich beim Ziehen rückwärts bewegen*, kilsachañ ; *etwas rückwärts aufsagen*, lavaret udb war an tu-gin ; *rückwärts zählen*, kontañ war an tu-gin ; *rückwärts fahren*, souzañ a-dreñv ; *rückwärts einparken*, kranelañ e garr, ober ur granell, kranelañ ; *die Pedale rückwärts treten*, *rückwärts in die Pedale treten*, digambliañ, troadikellañ a-gil ; *rückwärts rudern*, roeñvat war-gil ; *ein Pferd rückwärts treten lassen*, *ein Pferd rückwärts richten*, souzañ ur marc'h ; [ezoteregezh] *rückwärts lesen*, dislenn ; 2. [dre skeud.] *rückwärts steuern*, kailhañ, souzañ a-dreñv, tennañ a-dreñv, difoeñviñ ; *es geht rückwärts*, mont a ra an traoù da fall, mont a ra an traoù war fallaat, gwashaat a ra an traoù, mont a ra an traoù gwashoc'h-gwazh, mont a ra an traoù gwazh-ouzh-gwazh, mont a ra an traoù da wazh, mont a ra an traoù a zrouk da wazh, c'hoari a ra an traoù da fall, treiñ a ra an traoù da fall.

Rückwärtsbewegung b. (-,-en) : kiladenn b., argil g., argiladenn b., souzadenn b., adreñvadenn b., kizadenn b.

Rückwärtsfahren n. (-s) : bleinadur war-gil g., bleinerezh war-gil g., kilañ g.

rückwärtsfahren V.gw. (fährt rückwärts, fuhr rückwärts, ist rückwärtsgefahren) : souzañ a-dreñv, kilañ.

Rückwärtsgang g. (-s,-gänge) : tizh-kilañ g., kerzh a-gil g., tizh war-gil g., kilañ g. ; *den Rückwärtsgang einschalten*, *den Rückwärtsgang einlegen*, lakaat ar c'hilañ, enkrabañ an tizh-kilañ, antellat an tizh-kilañ.

rückwärtsgehen V.gw. (ging rückwärts, ist rückwärtsgegangen) : adreñvaat, souzañ a-dreñv, mont (kerzh) war-gil (war e gil, a-gil, a-souz, war-dreñv, war a-dreñv, war-giz, a-c'hin, war e giz, war-souz), kilañ, argilañ, kizañ, souzañ, distreiñ war an tu ma skrab ar yar, houjañ, treuzkilañ.

Rückwärtsgehen n. (-s) : ar c'herzhed war-giz g., ar c'herzhed war ar c'hiz g.

Rückwärtspass g. (-es,-pässe) : [sport] kasadenn war-dreñv b.

Rückwärtsrolle b. (-,-n) : [sport] ruilhadenn war-dreñv b.

Rückwärtssalto g. (-s,-s/-salti) : [sport] lamm war-dreñv g., lamm war a-dreñv g.

Rückwärtsschraube b. (-,-n) : [sport] troellenn war-dreñv b.

Rückwärtstreten n. (-s) : kilañ g. ; *eine Stute zum Rückwärtstreten veranlassen*, souzañ ur gazeg.

Rückwärtsverlagerung b. (-,-en) : [mezeg.] drekloadur g.

Rückwechsel g. (-s,-) : [kenwerzh] eiltennadenn b.

Rückweg g. (-s,-e) : hent an distro g., distro b./g. ; *auf dem Rückweg*, war an distro, war e zistro, war e zistro d'ar gêr, war hent an distro, en ur zont en-dro, pa oa o tistreiñ ; *auf dem Rückweg vom Markt*, war e zistro eus ar marc'had ; *den Rückweg antreten*, *sich auf den Rückweg machen*, kemer hent an distro, kemer foet an nor da zistreiñ d'ar gêr ; *jemandem den Rückweg abschneiden*, stankañ hent an tec'h d'u.b., bontañ an distro d'u.b. ; *der Rückweg erwies sich mühsamer als der Hinweg*, tennoc'h e voe an distro eget ar mont ; *auf dem Rückweg noch einmal an einem Haus vorbeigehen*, distremen hebiou un ti, distremen dre-zirak un ti.

ruckweise Adv. : a-stroñsadoù, a-stroñs, stroñs-distroñs, a-doutadoù, a-sachadoù, a-stokadoù, a-frapadoù, a-daol, a-daol-da-daol, a-bennadoù, a-abadennoù, a-grogadoù, a-reuziadoù, bep eil penn ; *ruckweise vorgehen*, mont a-daol.

rückwirkend ag. : 1. [fizik] kilweredus, [gwir] kildalvoudus ; *rückwirkende Kraft*, [fizik] kilwered g., [gwir] kildalvoud g. ; [fizik] *eine rückwirkende Kraft haben*, kilwerediñ ; [gwir] *rückwirkende Kraft haben*, *rückwirkend gelten*, kildalvezout ; *nicht rückwirkend*, [fizik] ankilweredus, [gwir] ankildalvoudus ; *rückwirkend eintreten*, [fizik] kilwerediñ, [gwir] kildalvezout ; 2. dazgweredus.

Rückwirkung b. (-,-en) : 1. kilwered g., kildalvoud g., azlamm g., astaol g. ; *mit Rückwirkung*, [fizik] gant kilwered, kilweredus, [gwir] gant kildalvoud, kildalvoudus ; *keine Rückwirkung habend*, [fizik] ankilweredus, [gwir] ankildalvoudus ; 2. dazgwered g., azdanzen g.

Rückwirkungsverbot n. (-s) : [gwir] ankilweredusted b.

rückzahlbar ag. : 1. ... a zo da zastalañ, ... a zo da resteurel, ... da vezañ restaolet ; 2. dastaladus, ... a c'heller dastalañ, ... a c'heller resteurel, ... a c'heller daskoriñ, ... a c'heller daskor.

Rückzahlung b. (-,-en) : 1. dastaladur g., daskor g., daskoradur g., daskoridigezh b., restaolidigezh b., restaoletrezh g. ; *vorzeitige Rückzahlung*, *frühzeitige Rückzahlung*, rakdastaladur g. ; *Kredit mit hinausgeschobener Rückzahlung*, kred ampellet g. ; 2. restad g., demorant g. [an nemorant], dilerc'h-pae g. ; *er hat eine Rückzahlung bekommen*, bet en deus bet e restad, bet en deus bet un nemorant, bet en deus bet un dilerc'h-pae.

Rückzahlungspflicht b. (-) / **Rückzahlungsverpflichtung** b. (-) : endalc'h dastalañ g.

Rückzieh- : ... didennañ, didenner.

Rückzieher g. (-s,-) : souzañ a-dreñv g., enepetro b., dislavar g., freuztaol g., torridigezh marc'had b., freuz-marc'had g. ; *einen Rückzieher machen*, tennañ a-dreñv, souzañ a-dreñv, enepetreñ, kailhañ dirak u.b. ; *einen feigen Rückzieher machen*, difoeñviñ ; [dre skeud.] *strategischer Rückzieher*, souzadenn vellourel b.

Rückziehmuskel g. (-s,-n) : kigenñ didenner b.

Rückzug g. (-s,-züge) : 1. kiladenn b., kiladeg b., argil g., argiladenn b., souzadenn b., souz g., souzañ g., kiz g., kizadeg b., kizadenn b., kilañ g., emdenn g., emdennañ g. ; 2. [lu] retred g./b., kiladeg b., argiladeg b., adreñvadeg b., souzadeg b., souzañ g., kizadeg b. ; *Rückzug an allen Fronten*, kiladeg war an holl dalbennoù b., souzadeg war an holl dalbennoù b., argiladeg war an holl dalbennoù b., kizadeg war an holl dalbennoù b., adreñvadeg war an holl dalbennoù b. ; *strategischer Rückzug*, souzadenn vellourel b. ; *den Rückzug antreten*, kiladegañ, kiladennañ, argilañ, mont war-gil, kilañ, souzañ, mont war-dreñv, tennañ àr-dreñv, tennañ a-gil ; *zum Rückzug blasen*, *zum Rückzug schlagen*, seniñ kiladeg, seniñ ar giladeg, seniñ ar retred ; *einer Armee den Rückzug abschneiden*, bontañ an distro d'un armead ; 3. *der Rückzug*

der Wassermassen, an dichal g. ; **4.** [Bro-Suis] tennadenn b., lamad g. ; *der Rückzug von Privatgeldern*, an diengwezhañ kevalaoù prevez g.

Rückzugsbasis b. (-, -basen) : bon souzañ g.

Rückzugsbefehl g. (-s, -e) : urzh da souzañ g.

Rückzugsmanöver n. (-s, -) : [lu] embregadeg souzañ b.

Rückzugsreflex g. (-es, -e) : [mezeg.] damoug triemdenn g.

Ructus g. (-, -) : breugeud g., breugeudenn b., beug g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g., hik g.

Rüde g. (-n, -n) : **1.** [loen.] ki-chase g. ; **2.** pezh mell ki g., pezh foeltrenn ki g., hordenn gi b., pezh takad ki g., pezh mellad ki g., tarin a gi g., korf mat a gi g., moñs ki g. ; **3.** [chas, bleizi, lern, marted] par g. [*enebet ouzh Fähe*].

rüde ag. : kriz, ferv, taer, feuls, garv, rust, rok.

Rudel n. (-s, -) : bandennad b., bagad g., haras g., frapad g., nasad g., torkad g., band b., grip g., rumm g. ; *ein Rudel Wölfe*, ur bagad bleizi g., ur vandennad vleizi b., un haras bleizi g.

Ruder n. (-s, -) : **1.** stur g., barrenn-stur b., paol b., baol b., gouarnal g., roeñv-stur b. ; *Ruderblatt*, pichod g. ; *das Ruder führen (am Ruder sitzen)*, bezañ ar stur gant an-unan, bezañ ar stur etre e zaouarn, bezañ ouzh ar stur, derc'hel penn ar vazh, derc'hel ar varrenn, bezañ er varrenn, bezañ war ar varrenn, bezañ gant ar vaol, bezañ war ar vaol, bezañ gant ar baol, bezañ war ar baol ; *das Ruder eines Schiffes ausbauen (abmontieren, demontieren)*, disturiañ ur vag ; *das Ruder übernehmen*, kemer ar stur ; *das Ruder herumwerfen*, **a**) [ster rik] sachañ war ar baol ; **b**) [dre skeud.] cheñch hent, cheñch penn d'ar vazh ; *das Ruder etwas aufkommen lassen, mit dem Ruder etwas aufkommen, das Ruder etwas vom Bord ablegen*, chokiñ war ar baol ; [dre skeud.] *das Ruder fest in der Hand haben*, bezañ an dorn gant an-unan, bezañ gant an-unan ar gontell hag an dorch, bezañ al letern hag ar gouloù gant an-unan, bezañ ar mestr (ar rener), ober e renkoù, tailhañ e vestr, bezañ ar stur etre e zaouarn, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, kas ar penn hag an troc'h, kas ar stal en-dro, bezañ an damani gant an-unan ; **2.** roeñv b., roeñvenn b., rañv b. ; *Satz Ruder*, roeñvaoueg b. ; *Ruderblatt*, palisenn b., palmez g., palvezenn b., pal b. [*liester* palioù, pili] ; *mit Rudern ausgestattet*, roeñvek, roeñvoù outañ ; *die Ruder einziehen*, dizourañ ar roeñvoù ; *sich in die Ruder legen*, **a**) [ster rik] pouezañ start war ar vag, roeñvat a-lazh-korf (a dro vrec'h, a-dro-vat, a-dro-jouiz, a-dro-herr, a-boulz-korf, a-boulz e gorf, a-bouez korf), pegañ en e roeñv, sachañ a-dro-vat war e roeñv, ober ur frapad roeñvat, roeñvat war e nerzh, roeñvat kaer ; **b**) [dre skeud.] ober ur vourellad, lakaat ar vourell en e gerc'henn, lakaat leizh ar vourell, mont er vourellenn startañ, pegañ, bezañ er wakol, dont ar gwakol gant an-unan (e *wakol gantañ, he gwakol ganti h.a.*), ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, sachañ hardizh warni, krugañ ouzh al labour, kregiñ du el labour, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, reiñ bec'h d'al labour, reiñ bec'h dezhi, plantañ bec'h, lakaat bec'h war al labour, reiñ bec'h, ober bec'h bras, kemer bec'h, lakaat bec'h, poursuiñ, merat, mont da vat-kaer ganti, mont a-zevri-kaer ganti, mont a-zevri-kaer dezhi, mont parfet dezhi, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, c'hwezhañ e-barzh, lardañ, lorgnañ, kordañ da vat gant al labour, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, labourat a-nerzh, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, korfañ, ober ur stagadenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, difraeañ, dehastañ, strivañ a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour ; **3.** [dre skeud.] *total aus*

dem Ruder laufen, treiñ e gwelien, mont e gwelien, c'hwitañ, mont a-dreuz, c'hoarvezout a-dreuz, soetiñ, foerat.

Ruderal- : ... atredel.

Ruderalfläche b. (-, -n) / **Ruderalgelände** g. (-s, -) : tachenn atredel b., tachenn diwar atredoù b.

Ruderalisation b. (-) / **Ruderalisieren** n. (-s) : atredeladur g., atredelaat g. ; *am Ruderalisieren sein*, bezañ war atredelaat.

ruderalisieren V.k.e. (hat ruderalisiert) : atredelaat.

V.gw. : (hat ruderalisiert) : atredelaat ; *am Ruderalisieren sein*, bezañ war atredelaat.

Ruderalpflanze b. (-, -n) : [louza.] plant atredel str.

Ruderalvegetation b. (-, -n) : [louza.] struzh atredel g.

Ruderband n. (-s, -bänder) : faskl b.

Ruderbank b. (-, -bänke) : tost g., bank ar roeñverien g.

Ruderblatt n. (-s, -blätter) : **1.** [roeñv] palisenn b., palmez g., palvezenn b., pal b. [*liester* palioù, pili] ; **2.** [stur] pichod g.

Ruderboot n. (-s, -e) : bag dre roeñv b., bag dre-roeñvoù b., bag roeñv b., bag-roeñvoù b.

Ruderer g. (-s, -) : roeñver g. [*liester* roeñverien].

Ruderfingerling g. (-s, -e) : [merdead.] koun g.

Ruderflug g. (-s) : [loen.] nij roeñvet g.

Ruderfuß g. (-es, -füße) : [loen.] troad palvezek g., pav palvezek g., troad roeñvek g., pav roeñvek g., troad kroc'henek g.

Ruderfüßer g. (-s, -) : [loen.] roeñveg g. [*liester* roeñveged], palvezek g. [*liester* palvezeged], palvdroadeg g. [*liester* palvdrodeged], pavroeñveg g. [*liester* pavroeñveged]

Ruderfußkrebs g. (-es, -e) : [loen.] kopepod g. [*liester* kopepoded].

Rudergabel b. (-, -n) : [merdead.] faskl g., toullad g. [*liester* toullidi], toull-pouleñv g., toull-paollev g.

Rudergabelhalter g. (-s, -) : [merdead.] borlok g.

Rudergänger g. (-s, -) : levier g., sturier g., P. paotr ar baol g.

Ruderhacke b. (-, -n) : [merdead.] soc'h g., pichod g., kentren g.

Ruderhaken g. (-s, -) : [merdead.] spilhenn b.

Ruderhaus n. (-es, -häuser) : [merdead.] logell sturiañ b.

-ruderig ag. : [merdead.] *vierruderig*, peder roeñv outañ.

Ruderin b. (-, -nen) : roeñverez b.

Ruderkette b. (-, -n) : [merdead.] dros g.

Ruderklub g. (-s, -s) : kleub-roeñvat g.

Ruderknecht g. (-s, -e) : roeñver g. ; *die Ruderknechte einer Galeere*, ar galead g., ar c'haleourien ls.

Ruderkoker g. (-s, -) : [merdead.] puñs g.

Ruderlager n. (-s, -) : [merdead.] faskl g., toullad g., toull-pouleñv g., toull-paollev g.

Ruderleitflosse b. (-, -n) : [merdead.] soc'h g., pichod g., kentren g.

ruderlos ag. : **1.** distur ; **2.** diroeñv.

Rudermannschaft b. (-, -en) : **1.** [merdead.] bagad roeñvat g. ; **2.** [sport] skipailh roeñverezh g.

rudern V.gw. (hat gerudert / ist irgendwohin gerudert) : **1.** (hat/ist) : roeñvat, mont gant roeñvoù, mont a-daol roeñv, mont diwar roeñv, mont a-roeñv, mont a-roeñvat, ober ur frapad roeñvat ; *aus Leibeskräften rudern, tüchtig rudern*, soukañ, ober un tamm soukadenn, pouezañ start war ar vag, roeñvat a-lazh-korf (a dro vrec'h, a-dro-vat, a-dro-jouiz, a-dro-herr, a-boulz-korf, a-boulz e gorf, a-bouez korf), pegañ en e roeñv, roeñvat war e nerzh, roeñvat kaer, mont a-roeñv-kaer, sachañ a-dro-vat war e roeñv ; *gegen den Wind rudern*, roeñvat a-benn an avel, roeñvat a-benn d'an avel, roeñvat a-fas ; *gegen den Strom rudern*, roeñvat enep an dour ; *rückwärts rudern*, roeñvat war-gil ; **2.** (hat) : *mit den Armen rudern*, ober milinig gant e zivrec'h, treiñ ar vilin gant e zivrec'h.

V.k.e. (hat gerudert) : *ein Boot bis in den Hafen rudern*, roeñvat ur vag d'ar porzh, kas ur vag a-roeñv d'ar porzh, kas ur vag a-roeñvat d'ar porzh.

Rudern n. (-s) : 1. roeñvat g. ; 2. [sport] roeñverezh g. ; 3. *kollektives Rudern*, roeñvadeg b.

rundernd Adv. : a-roeñv, a-roeñvat.

Ruderpinne b. (-,-n) : [merdead.] barrenn-stur b., paol b., baol b.

Ruderregatta b. (-,-regatten) : redadeg bigi roeñv b., roeñvadeg b.

Ruderschaft g. (-s,-schäfte) : [merdead.] 1. [stur] mechenn b. ; 2. [roeñv] garenn ar roeñv b.

Ruderschaukel b. (-,-n) : palisenn b., palmez g., palvezenn b., pal [liester palioù, pili] b.

Ruderschiff n. (-s,-e) : lestr dre roeñv g., lestr dre-roeñvoù g., lestr roeñv g., lestr-roeñvoù g. ; *zweireihiges Ruderschiff*, divroeñveg b.

Ruderschlag g. (-s,-schläge) : roeñvad b., roeñvadenn b.

Ruderschwanz g. (-es,-schwänze) : [loen.] lost neuñviñ g., lost neuial g. ; *der Ruderschwanz der Kaulquappen*, lost neuñviñ ar penndologed g.

Rudersport g. (-s) : roeñverezh g.

Ruderstange b. (-,-n) : 1. [merdead.] barrenn-stur b., paol b., baol b. ; 2. [roeñv] garenn b.

Ruderstrecke b. (-n) : *zurückgelegte Ruderstrecke*, roeñvadenn b.

Rudertour b. (-,-en) : roeñvadenn b.

Ruderwache b. (-) : [merdead.] levierezh g.

Ruderwinkel g. (-s,-) : [merdead.] korn sturiañ g.

Ruderzapfen g. (-s,-) : [merdead.] spilhenn b.

Ruderzug g. (-s,-züge) : roeñvad b., roeñvadenn b.

Rüdiger g. : Rojer g.

Rudiment n. (-s,-e) : 1. [sevenadur] aspadenn b., roud g., roudenn b., dilerc'h g., dilerc'hiad g., restad g. ; 3. [bev.] skoanenn b. ; *Flügelrudiment*, krakaskell b. [liester krakeskell, krakaskilli] ; *Flügelrudimente beim Strauß*, krakeskell ar struskañvalet ls., krakaskilli ar struskañvalet ls.

rudimentär ag. : 1. diglok, dister, elfennel, munut ; *rudimentäre Kenntnisse in Englisch*, anaoudegezh dister eus ar saozneg b. ; *ein rudimentäres Englisch sprechen*, gouzout tammoù saozneg, na vezañ gwall greñv war ar saozneg, dont krog-diskrog ar saozneg gant an-unan ; [yezh.] *rudimentäre Sprache*, yezh distuz b. ; 2. [bev.] krak-, skoanet, aspadat ; *rudimentäres Organ*, krakorgan g., organ aspadat, aspadad g. [liester aspadadoù] ; *die rudimentären Flügel der Laufvögel*, krakeskell ar ratited ls., krakaskilli al laboused reder ls.

Rudolf g. : Rodolf g.

-rudrig ag. : *sellit ouzh -ruderig*.

Rüebli n. (-s,-) : [Bro-Suis] karotez str.

Ruf g. (-s,-e) : 1. galv g., galvad g., galvadur g., galvadenn b., hop g., hopad g., hopadenn b., hopenn b., geltadenn b., huch g., huchad g., huchadenn b., garm g., garm-galv g., garmadenn b., you g., youc'h g., taol youc'h g., youc'hadenn b., chouadenn b., skrij g., skrijadenn b., kri g., kriadenn b., taol kri g. ; *erneuter Ruf*, azgalv g. ; *einen Ruf ausstoßen*, ober un taol kri, leuskel ur c'halvadenn, ober ur c'halvadenn ; *auf seinen Ruf hin*, war e c'halv.

2. [dre skeud.] galvadenn b. ; *Ruf des Herzens*, galvadenn eus donig-don ar galon (o tont eus kreiz ar galon) b.

3. galv g., [lu] dec'halv g. ; *Ruf zur Arbeit*, galv d'al labour g. ; *der Ruf zum Gebet*, ar galv da bediñ g. ; [lu] *Ruf zum Sammeln*, dec'halv d'en em vodañ g.

4. [skolioù-meur] anvidigezh b. ; *er erhielt einen Ruf an die Universität Köln*, daveet e oa bet kelenner da skol-veur Kolun, anvet e voe da gelenner e skol-veur Kolun.

5. brud g./b., gloar b., klod g., sked g., lufr g. ; *schlechter Ruf*, gwallanv g., drouganav g., anv fall g., gwallvrud g./b., brud fall g./b., brud g./b. ; *im Rufe eines Trinkers stehen, den Ruf eines Trinkers haben*, kaout ar brud da vezañ ur mezhier, kaout brud da vezañ ur mezhier, kaout an anv da vezañ ur mezhier, bezañ lakaet da vezhier, tremen evit ur mezhier, tremen evit bezañ ur mezhier, bezañ kontet mezhier ; *etwas in Ruf bringen*, reiñ udb da grediñ ; *einen guten Ruf genießen*, bezañ istimet, bezañ brudet mat, kaout brud vat (anv kaer, anv mat), bezañ brud vat gant an-unan, bezañ brud vat war e anv, kaout un anv kaer ; *einen schlechten Ruf haben*, bezañ brud fall gant an-unan, bezañ brud fall war e anv, kaout anv fall, kaout gwallanv, kaout drouganv ; *seinen Ruf pflegen*, kenderc'hel e vrud ; *jemandes Ruf untergraben, jemandes Ruf beschmutzen, jemanden um seinen guten Ruf bringen*, saotrañ brud vat u.b., duañ brud vat u.b., dilufañ brud u.b., louzañ brud vat u.b., gwallañ brud vat u.b., kousi brud vat u.b., luduañ brud u.b., dispenn anv mat u.b., didammañ brud vat u.b., koll enor u.b. / dizenoriñ u.b. / koll anv mat u.b. (Gregor), kas da goll enor u.b., kas da fall enor u.b., kousiañ enor u.b., lemel e enor digant u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b., stekiñ ouzh brud u.b., bihanaat brud vat u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., ober anv fall ouzh u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., dispenn (diskar) brud u.b., binimañ u.b., gwashaat u.b., toullañ dindan u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn anv kaer (anv mat) u.b., lemel e anv mat digant u.b., ober un diframm e sae u.b., diframmañ u.b., terriñ keuneud war kein u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., ober ur freg e brud vat u.b., ruilhañ u.b. er pri, druilhañ u.b. er c'hailhar, lakaat u.b. duoc'h eget ar siminal, kas anv mat u.b. da ludu, stlabezañ u.b., lakaat brud u.b. en arvar, arvariañ brud u.b. ; *um seinen guten Ruf kommen*, divrudañ, skuilhañ e skudellad, koll e anv mat, koll e vrud, koll e vrud vat, mont e vrud e ludu ; *er ist um seinen guten Ruf gekommen*, skuilhet eo e skudell gantañ, aet eo e vrud e ludu ; *er ist besser als sein Ruf*, talvezout a ra muioc'h eget e vrud ; *jemandes Ruf wiederherstellen*, rentañ e enor d'u.b. (Gregor), daskoriñ e enor d'u.b., resteurel e enor d'u.b., rapariñ enor u.b., dizuañ u.b., dazbriañ u.b., didamall u.b., gwennañ u.b. u.b. ; *an Ruf gewinnen*, akuizitañ klod, en em vrudañ, teurel brud war e anv, gounit un anv kaer / gounit kalz a c'hloar (Gregor), gounit brud vat, eostiñ brud, lakaat lufr war e anv ; *seinen guten Ruf bewahren*, kenderc'hel e vrud, delc'hel e droad er par, difenn e anv mat (e anv kaer), [plac'h] derc'hel uhel he banniel ; *guter Ruf geht über Reichtum, guter Ruf ist Goldes wert*, koll brud vat ha gounit un dra a zo ur c'holl ar re vrasañ, gwell eo brud vat da bep hini eget aour melen leizh an ti, gwelloc'h e ve kaout reizh eget leve, c'hwezh vat a zo gwelloc'h eget trouz arc'hant.

Rüfe b. (-,-n) : [Bro-Suis] disac'h g., disac'hadeg b., rikl-douar g., riskl-douar g., rikladeg douar b., stêriad vouilhenn b.

rufen V.gw. ha V.k.e. (rief / hat gerufen) : 1. krial, hopal, huchal, gelver [pennrann galv-], gervel [pennrann galv-], engolver [pennrann engalv-], houal, choual, ober un taol kri, leuskel ur c'halvadenn, ober ur c'halvadenn, youc'hal ; *jemanden (jemandem, nach jemandem) rufen*, gelver u.b., degemenn u.b., dec'hervel u.b., hopal d'u.b., hopellat d'u.b., hopennañ d'u.b., houal d'u.b., huchal d'u.b., krial ouzh u.b., krial war u.b., youc'hal war u.b. ; *den Arzt (nach dem Arzt) rufen*, gelver ar mezeg, kemenn ar mezeg ; *den Arzt zu einem Kranken rufen*, kemenn d'ar mezeg dont da welet ur c'hlañvour, gelver ar mezeg war-dro ur c'hlañvour, gelver ar mezeg da-vete ur

c'hlañvour, gelver ar mezeg da gaout ur c'hlañvour ; *er blutete so stark, dass wir einen Krankenwagen rufen mussten*, gant a rae o tiwadañ hor boa ranket gervel ur c'hlañvgarr war e dro ; *einen Priester rufen*, gelver ur beleg, kemenn ur beleg ; *zum Kampf rufen*, gervel d'an emgann ; *ruf sie zu Tisch !* kri anezh ouzh taol ! hop dezho dont da zebriñ ! youc'h warno ma teuint da zebriñ ! ; *jemanden zu Tisch rufen, jemanden zum Essen rufen*, krial u.b. ouzh taol, gelver u.b. da zont da zebriñ, hopal d'u.b. dont da zebriñ, gelver u.b. d'e bred, gelver u.b. d'e voued ; *man mag ihn rufen, so laut man will, er rührt sich nicht*, kaer 'zo hopal dezhañ (kaer 'zo huchal warnañ, kaer 'zo huchal dezhañ, kaer 'zo choul warnañ, kaer hon eus huchal warnañ, kaer hon eus choul warnañ), ne loc'h ket - kaer 'zo hopal dezhañ (kaer 'zo huchal warnañ, kaer 'zo choul warnañ, kaer hon eus hopal warnañ, kaer hon eus choul warnañ, kaer hon eus krial warnañ), ne ra van ebet ouzh (evit) hor c'hlevet ; *jemanden beim Namen rufen, jemanden mit (bei) seinem Namen rufen*, gelver u.b. dre e anv, gervel u.b. war-bouez (a-bouez) e anv, ober e anv diouzh u.b. evit gervel anezhañ, ober e anv eus u.b. evit gervel anezhañ ; *um Hilfe rufen*, krial forzh, krial forzh e vuhez, krial fin-forzh, krial fin-forzh e vuhez, krial e vuhez, krial sikour, krial toaz d'ar forn, gelver toaz d'ar forn, goulenn skoazell, choul e vuhez, gervel davet an-unan ; *jemanden zu Hilfe rufen*, gelver u.b. d'e sikour, krial u.b. war e sikour, krial forzh war u.b., erbediñ u.b. ; *erneut rufen*, azgelver ; *jemanden zu sich rufen*, dec'hervel u.b., kemenn u.b., degemenn u.b., gervel u.b. davet an-unan, kemenn d'u.b. (degemenn d'u.b., gourc'hemenn d'u.b.) dont da welet an-unan, goulenn digant u.b. (kemenn d'u.b., gourc'hemenn d'u.b.) dont davet an-unan ; *Gott rief sie zu sich*, Doue a zec'halvas anezhi d'e varadoz, mont a reas d'ar c'hloar ; *jemanden zu sich rufen lassen*, lakaat kemenn u.b. betek an-unan, ober degemenn u.b. ; *ich lasse Sie rufen, wenn ich Sie brauche*, pa'm bo ezhomm ac'hano'h e rin ho tegemenn ; *sich (ak.) gegenseitig rufen*, en em c'hervel ; *etwas in die Menge rufen, etwas in den Raum rufen, etwas in die Runde rufen*, trompilhañ udb a-gelev d'an holl ; **2.** [dre skeud.] *einen Untersuchungsausschuss ins Leben rufen*, krouiñ ur c'hengor enklask ; *eine kulturelle Bewegung ins Leben rufen*, krouiñ ul luskad sevenadurel, lakaat loc'h en ul luskad sevenadurel, reiñ ar brall d'ul luskad sevenadurel ; *sich etwas ins Gedächtnis rufen*, kaout soñj en-dro eus udb, dont da soñj d'an-unan en-dro eus udb, kounaat en-dro udb, kaout koun en-dro eus udb, degas udb da soñj deor an-unan, tremen eñvorennoù dre e spered, dont udb en-dro da eñvor an-unan ; *jemanden zur Ordnung rufen*, dec'hervel u.b. d'an urzh, adsterniañ u.b., lakaat urzh war u.b., lakaat reizh war u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., kas u.b. d'e doull, kas u.b. d'e nask, diblas u.b., diblasañ u.b., bontañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b., lakaat u.b. en e stern, diskenn e gribenn d'u.b., ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., rendaeliñ u.b., ober brud d'u.b., gourdrouz (krozal, skandalat) u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b. ; *den Aufzug rufen*, goulenn ar bignerez, gervel ar bignerez ; *Blut ruft nach Blut*, ar gwad a denn da wad.

Anv-gwan verb : **gerufen** *es kommt wie gerufen*, kement-se a zegouezh d'an ampoent mat (e ratre, e koulz vat, e koulz brav, krak d'ar c'houlz, d'ar c'houlz vat, a-blom, P. ku-ha-ka).

Rufen n. (-s) : galvarezh g., galvoù ls., galvadeg b., youc'hadennou ls., youc'hadeg b., youc'h g., huchadeg b., huch g., hopadeg b., garmadeg b., garmoù ls., garmoù-galv ls., garmadennoù ls., kriou ls., kriadennoù ls., kriadeg b., krierezh

g., hopoù ls., hopadoù ls., hopadennoù ls., hopennoù ls., hoperezh g.

Rufende(r) ag.k. g. / **Rufer** g. (-s,-) : garmer g., hoper g., galver g., hucher g. ; *die Stimme eines Rufenden in der Wüste*, ur vouezh o krial en dezerzh b.

Rufende ag.k. b. / **Ruferin** b. (-,-nen) : garmerez b., hoperez b., galverez b., hucherez b.

Ruffall g. (-s,-fälle) : [yezh.] vokativ g., tro-c'helver b., tro-c'halviñ b.

Rüffel g. (-s,-) : langaj g., skandal g., skandaladenn b., teñsadenn b., krozaenn b., kruz g., tabut g., bazhad b., kelenn c'hwerv b., trouz g., gourdrouz g., teñsadur g., teñsadurezh b., kuchenn b. ; *einen Rüffel bekommen, einen Rüffel einstecken*, tapout un dismegañs, tapout ur vezhadenn, tapout (pakañ, klevet, kaout, kavout) e begement, klevet ur chapeled, klevet e anv mat, klevet e holl anvioù, klevet e seizh seurt ruz, klevet ar seizh mil, klevet e bater, selaou pater ha prezegenn, klevet seizh gwirionez an diaoul, klevet anezhi, tapout anezhi, kaout anezhi da bakañ, bezañ lardet ar billig d'an-unan (e *billig dezhañ, he fillig dezhi h.a.*), bezañ savet al loaioù d'an-unan (e *loaioù dezhañ, he loaioù dezhi h.a.*), tapout e gouez, pakañ pironoù, tapout pironed ; *jemandem einen Rüffel erteilen*, reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., kareziñ (skandalat, gourdrouz, soroc'hal) u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennnoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober kruz d'u.b., krozal d'u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gourmachiñ u.b., ober brud d'u.b., ober trouz war u.b., kannañ e roched d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e bak d'u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b.

rüffeln V.k.e. (hat gerüffelt) : *jemanden rüffeln*, reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., kareziñ (skandalat, gourdrouz, soroc'hal, langajal) u.b., pec'hiañ war u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b., dicheckal u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennnoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober kruz d'u.b., krozal d'u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gourmachiñ u.b., ober brud d'u.b., ober trouz war u.b., kannañ e roched d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e bak d'u.b., sevel e loaioù d'u.b. ; *die Kinder rüffeln*, lezeñniñ ar vugale.

Rufglocke b. (-,-n) : kloc'h-galv g.

Rufhorn n. (-s,-hörner) : kom-bual g.

Rufmord g. (-s,-e) : brudailhoù taer ha kasonius ls., gwallruderezh taer ha kasonius g., divruderezh taer ha kasonius g.

Rufname g. (-ns,-n) : anv-bihan boas g.

Rufnummer b. (-,-n) : niverenn bellgomz b.

Rufsäule b. (-,-n) : bonn pellgomz g.

Rufschädigung b. (-,-en) : gwallruderezh g., duerezh g., gragailh g., divruderezh g., kaoz b., kaozioù ls., flipataerezh g.

Rufweite b. (-,-n) : galvidell b., galvadenn b., doug ar vouezh g. ; *in Rufweite*, war-hed un taol sutell, war-hed un hopadenn, war-hed un huchadenn, war-hed ur c'halvadenn, un hopadenn ac'hann, un huchadenn ac'hann, ur c'halvadenn ac'hann.

Rufzeichen n. (-s,-) : 1. [pellgomz] ton seniñ g. ; 2. [yezh.] pik-estlammiñ g., pik-estlamm g.

Rugby n. (-s pe -) : [sport] rugby g. ; *Rugby spielen*, rugbiañ.

Rugbyball g. (-s,bälle) : mell rugbi b.

Rugbymannschaft b. (-,-en) : [sport] skipailh rugbi g., laz rugbi g.

Rugbyspieler g. (-s,-) : [sport] rugbier g.

rügbar ag. : tamalladus, karezadus.

Rüge b. (-,-n) : rebech g., tamall g., tamalladenn b., karez b., gourdrout g., kroadenn b., kruz g., trouz g., diveuleudi g./b., teñsadur g., teñsasurezh b., soroc'h g., komzoù treut ls., skandaladenn b.

rügen V.k.e. (hat gerügt) : 1. tamall, rebech ; *etwas an jemandem rügen*, tamall u.b. ag udb, tamall (rebech) udb d'u.b. ; *etwas rügen*, pismigañ udb, bindedañ udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kavout tro da abegiñ diwar-benn udb, kas brav war-lerc'h udb, skeiñ bazhadoù d'udb (gant udb), kavout anv en udb, gouzout anv en udb, stagañ drezenn ouzh udb, kavout da lavaret a-enep udb ; 2. *jemanden rügen*, tamall u.b., rebech u.b., sabatiñ d'u.b., ober trouz d'u.b., teurel ar garez war u.b., teurel ar brall war u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., kareziñ (skandalat, soroc'h) u.b., noazout u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrout u.b., gourdrout gant u.b., gourdrout war-lerc'h u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., ober kruz d'u.b., krozal d'u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., langajal u.b., kribañ e benn d'u.b., gourmachiañ u.b., ober brud d'u.b., ober trouz war u.b., kannañ e roched d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e bak d'u.b., kelenn c'hwerv u.b., pec'hiañ war u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., P. pomponiñ ; *gerügt werden*, klevet un tamm kruz, bezañ karezet.

Rüger g. (-s,-) : tamaller g., rebecher g., gourdrouter g., krozer g., langajer g., skandaler g.

Rügerin b. (-,-nen) : tamallerez b., rebecherez b., gourdrouterez b., krouzerez b., langajerez b., skandalerez b.

Ruhe b. (-) : 1. [fizik] difiñv g., difiñvder g., dilusk g., diflach g., digeflusk g., paouez g. ; *in Ruhe*, difiñv, digeflusk, dilusk, diflach, divoulj, divane, [fizik] er paouez ; *Flüssigkeit im Zustand der Ruhe*, liñvenn er paouez b. ; *absolute Ruhe*, paouez dizave g.

2. peoc'h g., sioulder g., sioulded b., sioulañs b., sioul g., didrouz g., didrubuilh g., dison g., kalmijenn b., kalm g., rank g., diskuizh g., repoz g., disafar g., difoul g., tav g., tavadenn b., muderezh g. ; *in der Stadt herrscht wieder Ruhe und Ordnung*, didrouzet eo an traoù ha deuet urzh en-dro e kêr ; *jetzt herrscht absolute Ruhe*, peoc'h a zo bremañ gant pep tra ; [mezeg.] *absolute Ruhe verschreiben*, erskrivañ un diskuizh groñs ; *ohne Rast und Ruhe*, hep didorr na diskuizh, hep ehan na didorr, hep diskregiñ, hep diskrog ebet, dibaouez, dizehan, hep paouez, hep ehan, hep digeinañ, hep troc'h, hep arsav na diskuizh, hep tamm diskuizh ebet, hep gour diskuizh ebet, hep ren tenn-anal ebet, taol-ha-taol, da bep mare, hep span(aenn) / atav-atav (Gregor) ; *dem Körper Ruhe und Erholung gönnen*,

diskuizhañ ar c'horf, lakaat e gorf da zibouezañ, diwaskañ e gorf ; *nun gib doch endlich Ruhe !* ro peoc'h a-barzh ar fin ! didrouz da'm fenn a-barzh ar fin ! didrouz din ! serr da c'henoù din ! chom a ri en habaskter diwar ar mare ! ; *nach 22 Uhr ist Ruhe einzuhalten*, goude dek eur noz e ranker chom sioul, war-lerc'h dek eur noz e ranker chom peoc'h ; *lass mich in Ruhe*, paouez (ehan) ouzhin, paouez ganin, diandell diouzhin, dispeg diouzhin, ro peoc'h din, gra peoc'h din, lez ac'hann e peoc'h, laosk ac'hann e peoc'h, laosk ac'hann, laosk me, na zaoubenn ket ac'hann evel-se, tav din, bez ar vadelezh da vont diwar va zro, serr da c'henoù din ; *lasst ihn in Ruhe*, arabat trabasat anezhañ, arabat hegaziñ anezhañ, arabat e chigardiñ, na zarbarit ket anezhañ, na zaoubennit ket anezhañ, paouezit outañ, paouezit gantañ, roit peoc'h dezhañ, lezit anezhañ e peoc'h, laoskit anezhañ e peoc'h, laoskit anezhañ disafar, laoskit anezhañ didrabas, laoskit anezhañ, laoskit eñ, lezit eñ ! dispegit dioutañ ! ehanit outañ, diandellit dioutañ ! kit diwar e dro ! ; *das Einzige, was wir von ihnen verlangen, ist, dass sie uns in Ruhe lassen*, ne c'houlennomp ken tra diganto nemet m'hol lezint e peoc'h, ne c'houlennomp ken tra diganto nemet m'hol lezint didrabas, ne c'hoantaomp ken tra nemet ne raint mui a ziaez deomp ; *wir wollen nur unsere Ruhe*, goulenn a reomp hor peoc'h ha netra ken ; *dieser Gedanke lässt mir keine Ruhe*, gant an debr-spered-se e vezan atav, darvredet e vezañ gant ar soñj-se, ne zistag ket ar soñj-se diouzhin, ne lam ket ar soñj-se ganin, nasket eo va spered gant ar soñj-se, ne c'hallan ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, n'on ket evit kas va soñj diouzh an dra-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet din, ar soñj-se a labour va spered, an debr-spered-se a vez atav o hegal ouzh va spered, debret e vez va spered gant ar soñj-se, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em fenn, ar soñj-se a jahin va spered, ne c'hallan ket tennañ va spered diwar ar soñj-se, n'emaon ket evit distagañ va soñj diouzh an dra-se, n'emaon ket evit argas ar soñj-se diwar va spered, n'eus nemet ar soñjenn-se em fenn, ne ya ket ar soñj-se diwar va spered, ne ya ket ar soñj-se diganin, karget eo va spered gant ar mennozh-se, gwasket eo va spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnon, sorc'hennet on gant ar mennozh-se, ar mennozh-se a fourgas va spered, ar mennozh-se a zo o virviñ va spered, ar soñj-se a vez atav o rodellañ em spered, ar soñj-se a chom peg ouzh va c'halon, ar soñj-se a chom peg ouzhin, n'em eus ken c'hoant (mennad, devez, youl) nemet d'ober an dra-se, va spered a venn ober an dra-se, P. an debr-spered-se a ya da greviñ ac'hann ; *dieser verdammte Schnupfen lässt mir keine Ruhe*, n'em eus peoc'h ebet gant ar sifern vil-se, ne baouez ket ar sifern vil-se ouzhin ; *das lässt mir keine Ruhe*, prederiet on gant an dra-se ; *er gibt keine Ruhe*, n'eus ket a boz dezhañ, ne baouez ket, ne baouez ket ouzhomp ; *man hat keine Ruhe vor ihm*, n'eus na doue na diaoul evit serriñ e veg dezhañ, ne vez peoc'h ebet james gantañ, ne c'haller ket kaout peoc'h dioutañ, hennezh ne ro peoc'h ebet, hennezh ne rofe ket ur peoc'h, n'eus ket tu da dennañ peoc'h anezhañ, n'eus tav ebet gantañ, n'eus tav ebet ennañ, n'eus peoc'h diouzh e c'henoù na noz na deiz, n'eus rabat war e deod (war e latenn) james, ne dav tamm morse, n'eus ket tu da dennañ peoc'h eus e c'henoù james, ne dav genoù ebet, ne dav beg ebet, n'eus ket a boz dezhañ, ne'm eus ket va bev gantañ, ne'm eus ket ur momed a repoz digantañ, ne baouez ket ouzhin ; *ich mag meine Ruhe*, me a blij din kaout va feoc'h ; *um endlich Ruhe zu haben*, evit kaout peoc'h, da gaout peoc'h, evit bezañ (da vezañ) distourm, evit gallout bevañ didrouz, evit bezañ lezet e peoc'h, evit chom hep bezañ direnket en e dammig buhez klet ha kloz ; *der Ruhe*

bedürfen, kaout ezhomm peoc'h, kaout ezhomm da ziskuizhañ ; *nach Ruhe verlangen*, fellout d'an-unan bezañ distourm, fellout d'an-unan bevañ didrouz, fellout d'an-unan kaout peoc'h ; *sich keine Ruhe gönnen*, labourat hep arsav na diskuizh, labourat hep didorr na diskuizh, labourat hep ren tenn-anal ebet, labourat hep ehan na didorr, labourat hep tamm diskuizh ebet, labourat hep gour diskuizh ebet, labourat hep span ebet, nac'h ober an disterañ diskuizh, bezañ atav o ruilhal hag o verat e gorf, na gaout repoz ebet, na ziskuizhañ greun, chom peg ouzh al labour, na baouez kammed, labourat diastal ; *er gönnt sich keine Ruhe*, n'eus ket a boz dezhañ, ne baouez kammed ; *jemanden zur Ruhe kommen lassen*, lezel u.b. da yariñ ; *zur Ruhe kommen*, kaout peoc'h, ober un tamm diskuizh, kavout didorr ha diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, lakaat un higenn, ober ur ruilh, adsevel e bouezioù, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, ehanañ, ober un ehan, kemer e repoz ; *ich kam nicht zur Ruhe*, ne'm boa ket bet a renk da ziskuizhañ, ne'm boa ket bet rank da ziskuizhañ, ne'm boa bet distag ebet, ne'm boa ket kavet an diskuizh, ne'm boa diskuizhet greun ; *ich komme nie zur Ruhe*, ne'm eus distag ebet ; *immer mit der Ruhe* ! goustadik, tadoù ! war ho pouez, tadoù ! amzer ! kit plarik dezhi ! kit dezhi dre gaerig ! n'emañ ket an ti o vont gant an dour ! n'emañ ket an traoù o vont gant an dour ! n'emañ ket an traoù o vont gant ar mor ! n'emañ ket an traoù o vont gant ar stêr ! n'eo ket krog an tan e plouz ho potoù ! n'eo ket ret bresañ kement-se ! n'eus ket a zespailh ! n'eo ket erru ar mor ! n'ez eus ket tan e-barzh an ti ! n'emaomp ket gant an dipadapa ! ; *in aller Ruhe*, en ho plijadur, en hor plijadur, en o flijadur, en e blijadur, war e blijadur, war e blaen, dousik ha plaen, war e vadober, dibrez-kaer, divall-kaer, hep mall, dijabl-kaer, trankilik-kaer, plaen, kempennik, koutik-koutik, koul, koulik, war e oarig, war e oar, ar e oar-goarigoù, war e bouez, war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e strakig, war e stlakig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, d'e boz, sioul e spered, ken aes ha tra, ken aes all, a-aes-vat, aes-ral, aes-kenañ, aezet-kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, koulz all, ken bravik ha tra, ken habask ha tra, brav-bras, ken dinec'h ha tra, ken distrafiuilh ha tra, ken dinec'h ha tra, aes e spered, dibrez e spered, evel kanañ muzik er Roc'h, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, plaen ha brav, war blaen, hep ober ur van, hep ober van ebet, hep ober na mik na man, ken distrafiuilh hag un tamm koad, digompliment, netra dreist, hep sellet blaz ebet, hep sellet blaz na kont ebet eus kement-mañ, dizouj-kaer, plarik, a-dro-vat, a-fiziañs-kaer, gant ar brasañ fiziañs, gant fiziañs, war e drankilite ; *in aller Ruhe essen*, daskiriat, chom da zaskiriat, predañ ar e oar ; *wir werden in aller Ruhe essen*, goar hor bo da bredañ, debriñ a raimp en hor plijadur, debriñ a raimp ar hor goar, debriñ a raimp ar hor goar-goarigoù ; *etwas in aller Ruhe, kühl und unbeteiligt erzählen*, kontañ udb war un ton diseblant ; [dre skeud.] *eine Oase der Ruhe*, un oaziz a beoc'h g.

3. repoz g., repozvan g. ; *angenehme Ruhe* ! kouskit c'hwek ! ; *sich zur Ruhe begeben*, mont da gousket ; *die ewige Ruhe*, ar repozvan peurbadel g., ar gouskadenn diwezhañ b., an diskuizh peurbadel g., gwenvidigezh ar baradoz b. / repoz an Anaon g. (Gregor), peoc'h an Anaon g., peoc'h ar bed all g., ar gwenva g., ar gwenved g. ; *in die ewige Ruhe eingehen*, mont e gwenvidigezh ar baradoz (Gregor), mont da (d'an) Anaon, mont da Avalon.

4. *sich zur Ruhe setzen*, dont war e leve, retredañ, dispegañ diouzh e labour, dispegañ, disterniañ, en em dennañ eus an aferioù ; [sport] *sich als Boxer zur Ruhe setzen*, dilezel ar manegoù.

5. *jemandem Ruhe gebieten*, lakaat u.b. da devel, ober d'u.b. tevel, lakaat tav en u.b., lakaat an tav war u.b., gourc'hemenn d'u.b. tevel, kemenn d'u.b. tevel ; *Ruhe* ! astalit ho lañchenn ! chik ! grik ! grik ebet ken ! peoc'h ! roit peoc'h ! roit peoc'h din ! peoc'h da'm fenn ! tav da'm fenn ! mik ! chomit peoc'h ! chomit reizh ! lezit ho strak ! lezit ho storlok ! lezit ho fourgas ! tavit ho kenoù ! tavit ho klakenn ! list ho trouz ! war-bouez, mar plij ! ; *öffentliche Ruhe und Sicherheit*, peoc'h an dud g., urzh vat g., reizh ar vuhez foran b., urzh foran g. ; *die öffentliche Ruhe und Sicherheit stören, die öffentliche Ruhe und Sicherheit gefährden, gegen die öffentliche Ruhe und Sicherheit verstoßen*, direnkañ an urzh foran, direizhañ ar peoc'h hag an urzh vat ; *die Morgenruhe stören*, brellañ peoc'h ar beure ; *ich will meine Ruhe* ! va feoc'h a c'houlennan ! ar peoc'h a fell din ! roit peoc'h din ! ; *und jetzt Ruhe, sonst könnt ihr was erleben ! und jetzt Ruhe, sonst setzt's was* ! roit peoc'h din bremañ pe e viot diskroc'henet ganin ! siardi evidoc'h ! ; *Ruhe in die Sache bringen*, sioulaat an traoù, habaskaat ar speredoù.

6. habaskted b., habaskter g., kalm g., kalmijenn b., parfeted b. ; *stoische Ruhe*, difrom g. ; *seine Ruhe bewahren, sich nicht aus der Ruhe bringen lassen*, chom hep dibarfedañ, derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, derc'hel war e imor, pouezañ war e imor, gwaskañ war e imor, moustrañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, chom reizh, chom mestr war e skiantoù, reizhañ barradoù e galon ; *ihr Spott konnte ihn nicht aus der Ruhe bringen*, lezel a rae o goapaerezh da vont gant an avel, ne rae van ebet eus o goapaerezh, ober a rae fae war o goapaerezh ; *jemanden aus der Ruhe bringen*, lakaat u.b. da goll pasianted, lakaat u.b. da goll e greñv warnañ e-unan, ober d'u.b. dihabaskterañ, lakaat u.b. da goll e habaskter ; *er verliert nie die Ruhe, er lässt sich nie aus der Ruhe bringen*, n'eo ket warc'hoazh e welot anezhañ o tibarfedañ (o tihabaskterañ) ; *ohne seine Ruhe zu verlieren*, hep dibarfedañ ; *seine innere Ruhe wiederfinden*, kavout gwasked diouzh kint ha broud ar c'herse, adkavout e gempouez spered, adkavout e gempouez bred, adkavout e blom ; *ein Gefühl der Ruhe stieg in ihr auf*, kalm a zeuas d'he spered.

Ruhealtar g. (-s,-altäre) : [relij.] baradoz g., telt g.

Ruhebedürfnis n. (-ses) : ezhomm a beoc'h g., ezhomm a sioulder g., ezhomm diskuizhañ g.

ruhebedürftig ag. : ... en deus ezhomm a beoc'h, ... en deus ezhomm a sioulder g., ... en deus ezhomm diskuizhañ.

Ruhebett n. (-s,-en) : fled g., fledenn b., gwele-rez g.

Ruhegehalt n. (-s,-gehälter) : leve g., pañsion b., retred g.

Ruhegehaltsempfänger g. (-s,-) : retredad g. [liester retredid], pañsioner g. [liester pañsonieren], pañsionad g. [liester pañsionid], leveour g., leveadour g., den war e leve g.

Ruhegeld n. (-s,-er) : leve g., pañsion b., retred g.

Ruhehörschwelle b. (-) : gousomm vihanañ ar c'hleved b., treuzpoent bihanañ ar c'hleved g.

Ruhekissen n. (-s,-) : plueg-penn b., goubenner g. ; *ein gutes Gewissen ist ein sanftes Ruhekissen*, an hini a ra hervez a zle a gousk dispoñ en e wele.

Ruhelage b. (-,-n) : difiñv g., difiñvder g., dilusk g., diflach g., digeflusk g., paouez g. ; [fizik] *eine Feder in ihre Ruhelage zurückstellen*, dic'halviñ ur winterell.

Ruhelager n. (-s,-) : fled g., fledenn b., gwele-rez g., gwele g.

ruhelos ag. : 1. hep arsav na diskuizh, hep tamm diskuizh ebet, hep gour diskuizh ebet, hep didorr na diskuizh, hep ehan na didorr, riboul-diriboul, war orjal, mesk ennañ, berv ennañ, brezik-brezek, mont-dont, lec'h-lec'h, hep diskregiñ, hep diskrog ebet, hep ren tenn-anal ebet, dibaouez, dizehan, diarsav, hep paouez, hep ehan, hep troc'h, taol-ha-taol, da bep mare, hep distag nag ehan, hep span / hep spanaenn / atav-atav (Gregor) ; 2. tristik, doaniet, enkrezet, war enkreze, un enkreze war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, diaes e galon, du e vennozhioù, ur bec'h pounner war e spered, pounner e benn, pounner e spered, diaes en e benn.

Ruhelosigkeit b. (-) : 1. diarsav g., dever g., pres g., charre g., mesk g., birvilh g., hej ha prez g., lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., filil g., keflusk g. ; 2. enkreze g., anken b., kalonad b., rangalon b., glac'har g., bihanez b., trubuilh g.

ruhen V.gw. (hat geruht) : 1. bezañ sioul, chom sioul, diskuizhañ, chom hep labourat ; *die Arbeit ruht*, ne vez ket labourer ken ; *die Arbeit ruhen lassen*, diskregiñ diouzh al labour, paouez gant al labour ; *den Boden ruhen lassen*, lezel an douar da gozhañ (da vreinañ, da yenañ, da baouez, da ziskuizhañ, da ehanañ, da hañviñ, da letoniñ) ; *der Acker ruht*, chom a ra ar park dindan gozh, fraost eo ar park, dindan gozh emañ ar park, war gozh emañ ar park, dilabour emañ ar park, distu emañ ar park, distuz emañ ar park, yen emañ ar park, vak emañ ar park, dic'hounid emañ ar park, o tiskuizhañ emañ ar park, hañviñ a ra ar park, o kozhañ emañ ar park, o yenañ emañ ar park, o vreinañ emañ ar park, oc'h ehanañ emañ ar park, o paouez emañ ar park, o letoniñ emañ ar park ; *ruhendes Kapital*, arc'hant louedet (sec'h, laosk) g. ; *die See ruht*, emañ sioul (dous, plaen, kalm-gwenn, habask) ar mor ; *er wird nicht eher ruhen bis ...*, ne vo ket a ziskuizh gantañ keit ma ..., ne gavo na didorr na diskuizh keit ha ma ..., ne baouezo ket ken na ... ; *er lässt nie seine Feder ruhen*, ne lez morse e bluenn da baouez ; [delwenn] *ruhende Figur*, im Tode *Ruhender*, gourvezed g. [liester gourvezid] ; [stered.] *ruhende Protuberanz*, tosenn hezat b.

2. [dre skeud.] pouezañ war, bezañ diazezet war, bezañ harp war, harpañ war, en em harpañ war, herzel ouzh, harzañ ouzh ; *das Dach ruht auf Säulen*, pouezañ a ra (diazezet eo, harp eo, harpañ a ra) an doenn war bilerioù ; *dieser Balken ruht auf der Mauer*, an treust-se a zo harp ouzh ar voger, an treust-se a harz ouzh ar voger.

3. chom paret, plavañ ; *er lässt seine Blicke auf ihr ruhen*, chom a ra e selloù (e zaoulagad) paret warni, plavañ a ra e sell warni, sellet a ra pik outi, rigadella a ra e zaoulagad warni.

4. [kegin.] *den Teig ruhen lassen*, lezel an toaz da baouez.

5. [gwin] *den Wein ruhen lassen*, lezel ar gwin da ziazezañ, lezel ar gwin da zilaviñ.

6. [dre astenn.] repoziñ, ehanañ, gourvez, bezañ beziet ; *mögen seine sterblichen Überreste eines Tages in der Bretagne ruhen*, ma c'hellje un deiz e gorf paour dont da veziañ e Breizh ; *diese teuersten Freunde und Verwandten, deren Körper nun im Grabe ruhen*, an dud-se hon eus karet hag a zo bremañ o c'horfoù oc'h ehanañ en douar ; *hier ruht N.*, amañ e c'hourvez N., amañ emañ N. en e c'hourvez, amañ emañ beziet N., amañ e repoze N. e peoc'h, amañ e repoze N. / amañ eo beziet N. (Gregor).

ruhend ag./Adv. : 1. bezañ a-ispilh, bezañ e-perch ; 2. [stered.] *ruhende Protuberanz*, tosenn hezat b.

Ruheort g. (-s,-e) : bod g., bodenn b., minic'hi g./b., repu g., goudor g., goudorlec'h g., herberc'h g., gwasked g., goloadurezh b., retred g./b.

Ruhepause b. (-,-n) : 1. diskuizh g., diskuizhadenn b., diskuizhañ g., pennad didorr g., pennad ehan g., pennad digeinañ g., tamm diskrog g., tenn-anal g., didorr g., rank g., kalmijenn b., repoze g., repozvan g., arsavig g., arsav g., ehan g., astal g., span g., distag g., paouez g. ; *sich eine Ruhepause gönnen*, diskuizhañ, distegnañ e spered (Gregor), diderriñ, ober un tamm diskuizh, ober un diskuizhadenn, ober un diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, lakaat ur poz, kemer un tamm ehan, lakaat un higenn, ober ur ruilh, adsevel e bouezioù, kemer didorr, kemer ur pennad ehan, kemer ur pennad habaskter, ober ur gourvez, lakaat e gorf da zibouezañ, diblegañ e gein, digeinañ, ober un ehan, ober un arsavig, ehanañ, repoziñ un tamm ; *jemandem eine Ruhepause gönnen*, reiñ un tamm anal d'u.b., lezel u.b. da yariñ, lezel u.b. da ziskuizhañ ; *eine Ruhepause einlegen*, ober un tamm sav-kein (un tamm diskuizh, un diskuizh(ig), un diskuizhadenn, un diskuizhañ, un tamm diskrog, un tenn-anal, un arsavig), kemer arsav, ober ur pennadig diskuizhañ, ober e ziskuizhoù, kemer didorr ; *um eine Ruhepause bitten*, goulenn rank, goulenn termen ; *seit einem Jahr hat ihm seine schlechte Gesundheit keine einzige Ruhepause gegönnt*, bloaz 'zo n'en deus graet pred seven ebet ; 2. [barzh.] troc'h-gwerzenn g., dambaouez g.

Ruheperiode b. (-,-n) : prantad anoberiek g. ; *Ruheperiode zwischen zwei Vulkanausbrüchen*, prantad etredidarzhel g.

Ruheplatz g. (-es,-plätze) : lec'h diskuizh g., ec'hoaz g., ec'hoazlec'h g., ehanlec'h g., flojenn b., paouezva g.

Ruhepol g. (-s) : [dre skeud.] minic'hi g./b., repu g., bodenn b.

Ruheraum g. (-s,-räume) : sal diskuizhañ b.

Ruhsitz g. (-es) : [dre skeud.] minic'hi g./b., repu g., bodenn b.

Ruhestand g. (-s) : leve g., retred g./b. ; *in den Ruhestand treten*, dont war e leve, dont e retred, mont war e leve, mont e retred, dont da benn e garg, disterniañ, retrediañ, diskenn war e skabell vihan, mont war e dorchenn vihan, [labour-douar] mont war e rezervasion ; *Versetzung in den Ruhestand*, lakidigezh war e leve (war an dorchenn vihan) b., lakidigezh e retred b. ; *in den Ruhestand versetzen*, lakaat war e leve, lakaat e retred, kas war e leve, leveañ, pañsioniañ, retrediañ ; *im Ruhestand sein*, bezañ war e leve, bezañ e retred ; *vorgezogener Ruhestand*, rakleve g. ; *jemanden in den einstweiligen Ruhestand versetzen*, lakaat u.b. vak a garg.

Ruheständler g. (-s,-) : retredad g. [liester retredidi], pañsioner g., pañsionad g. [liester pañsionidi], leveour g., den war e leve g.

Ruhestatt b. (-,-stätten) / **Ruhestätte** b. (-,-n) : lec'h diskuizh g., ehanlec'h g., flojenn b., paouezva g. ; *die letzte Ruhestätte*, al lec'h diwezhañ g., an demeurañs diwezhañ b., ar bez g., park an ehan g. ; *jemanden zu seiner letzten Ruhestätte begleiten*, jemanden zu seiner letzten Ruhestätte geleiten, ambroug korf u.b. d'e zemeurañs diwezhañ, ober kompagnunezh kañv d'u.b., P. kas unan bennak d'e leve.

Ruhestelle b. (-,-n) : lec'h diskuizh g., ec'hoaz g., ec'hoazlec'h g., ehanlec'h g., flojenn b., paouezva g.

Ruhestellung b. (-,-en) : difiriv g., difirivder g., dilusk g., diflach g., digeflusk g., paouez g.

Ruhestifter g. (-s,-) : peoc'haer g., peoc'hier g.

ruhestörend ag. : direnkus, strafuilhus, trubuilhus.

Ruhestörer g. (-s,-) : planter reuz g., hader drailh g., ficher freuz g., c'hwesher tan g., kef-tan g., penn-tan g., draskler g., dispac'her g., rouestler g., fourgaser g., choliorier g., distrañser g., ki droch g., tabac'her g., sabater g., tourmier g., bostoc'her g., mazaouer g., paotr an drailh g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., fardilhon g., torr-revr g., garchenn g., jablour g., hegazer g.,

chigarder g., trabaser g., tregaser g., fich-trubuilh g., trubuilher g., trubuilhenn b., bourouell g., bouroueller g., kabaler g., atahiner g., barr krenn g., penn bervet g.

Ruhestörung b. (-,-en) : *öffentliche Ruhestörung*, direizhamant an urzh vat (an urzh foran) g., tabac'h deiz g. ; *nächtliche Ruhestörung*, tabac'h noz g.

Ruhetag g. (-s,-e) : devezh diskuizh g., devezh ehan g., devezh vak g., devezh dilabour g., devez a repoz g.

ruhevoll ag. : sioul, habask, distrafuilh, didrubuilh, diskandal, peoc'hleun, peoc'hus.

ruhig ag. : sioul, habask, distrafuilh, disorb, dibrez, seder, dinoaz, fur, pozet, parfet, diskandal, distorlok, didurmud, kerreizh, peoc'hleun, peoc'hus, reizh, trankil, didaer, didrouz, difoul, mik, mut ; *die Leute verhalten sich still und ruhig*, sioul eo an dud ; *hier ist es still und ruhig*, amañ eo sioul an traoù ; *eine ruhige Kleinstadt*, un tammig kêr didurmud ; *ruhige Täler*, flagennoù didrouz ls., traoñiennoù bouzar ls. ; *ruhiges Pferd*, marc'h reizh g., marc'h kuñv g. ; *ein ruhiges Kind*, ur bugel pozet g., ur bugel fur g., ur bugel mik g. ; *er ist ruhiger geworden*, furaet eo ; *ruhige See*, *ruhiges Meer*, mor mik g., mor mut g., mor sioul g., mor dous g., mor plaen g., mor kalm g. ; *etwas ruhigere Phase*, kalmadenn b. ; *ruhiges Gewissen*, koustiañs vat (kompez, distrafuilh, didrubuilh, aes, direbech, seder, disamm, en habaskted, en habaskter) b. ; *ich habe ein ruhiges Gewissen*, va c'houstiañs ne rebech netra din, aes eo va c'houstiañs, disamm eo va c'houstiañs, kompez eo va c'houstiañs, en habaskted emañ va c'houstiañs, en habaskter emañ va c'houstiañs, emañ va c'halon en he frankiz ; *ruhigen Gewissens*, distourm ; *ruhiger Job*, *ruhiger Posten*, karg dilabour b., karg dibaoan b., karg trankilik b., abuzetez vrav b., labour zen g., labour koul g., labour koulik a-walc'h g., tamm labour dibaoan g., P. bertim b. ; *einen ruhigen Job haben*, P. bezañ bertimet brav ; *diese Angestellten, die in ihren Büros eine ruhige Kugel schieben*, ar re a zo bertimet brav er burevioù ls. ; *eine ruhige Kugel schieben*, ober c'hoari gaer, c'hoarigaerat, en em vignoniñ, en em vitoniñ, chom da vignonellat, bezañ brav war e gorf, bezañ ebat e zoare, bevañ kaer, bezañ brav e zoare, ober e ran, c'hoari anezhi, ober anezhi, ober landigedon, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e lduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal koutik-koutik e voutig, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voutig, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, mont bravik ganti ken dinec'h ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), derc'hel bravik da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz ; *sei jetzt ruhig, wenn es nicht zu viel verlangt ist*, chom sioul bremañ ma n'eo ket ouzhpenn dit ; *(nur) ruhig Blut !* goustad(ik) ! habaskterit ! war bouez ! war ho pouez ! war da bouezig ! kae bravik ganti ! dousik dezhi ! ent habaskik ! it dousik ha plaen ganti ! ; *ruhig werden*, peoc'haat, sioulaat, tevel, terriñ, dinerzhañ, didaeriñ, habaskaat.

Adv. : 1. *sich ruhig halten*, chom en e doull ; *sich ruhig verhalten*, chom peoc'h, reiñ peoc'h, na vezañ klevet trouz ebet diwar e goust ; *ruhig verharren*, chom reizh, chom brav, chom sioul, chom parfet ; *ruhig sprechen*, komz plaen, komz war e blaen, komz war un ton plaen, komz dibrez-kaer, komz parfet ; 2. *geh ruhig weiter !* dalc'h da vont bepred ! dalc'h gant da hent bepred ! ; *mach nur ruhig weiter !* kae atav ! ; *nimm dir ruhig noch eine Zigarette*, kemer ur sigaretenn all mar c'hoarzh ouzhit (mar plij dit, mar karez) ; *nehmen Sie ruhig ein Stück Fleisch*, kemerit un tamm kig mar c'hoarzh ouzhoc'h (mar plij

deoc'h, mar karit) - kemerit un tamm kig, ne viot ket klañv diwarnañ ; *greifen Sie ruhig zu !* *langen Sie ruhig zu !* debrit en ho ezhomm ! debrit en ho c'hoant ! ; *wenn Sie irgendetwas brauchen*, sagen Sie mir ganz ruhig Bescheid, pa vanko netra deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, pa vanko un dra bennak deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, m'en em gavet en diouer n'ho po ken reiñ din da c'houzout ; *du kannst mir ruhig noch mehr davon geben*, ne'm bo ket ouzhpenn gant ar pezh ac'h eus roet din ; 3. [mezeg.] *ruhig stellen*, diloc'hekaat, klaviañ, lakaat difiñv ; *ein Bein ruhig stellen*, diloc'hekaat ur c'har, klaviañ ur c'har, lakaat ur c'har difiñv ; *ruhig gestellt*, lakaet difiñv, klaviet.

Ruhigstellung b. (-,-en) : [mezeg.] *Ruhigstellung eines Beines*, diloc'hekaat ur c'har g., klaviadur ur c'har g.

Ruhm g. (-s) : brud g./b., uhelvrud g./b., klod g., enor g., anv kaer g., anv mat g., gloar b., sked g., lufr g. ; *er genießt großen Ruhm*, brudet bras eo an den, brudet kaer eo an den, ar brud a zo gantañ ; *nach Ruhm haschen*, *Glanz und Ruhm erheischen*, *nach Ruhm dürsten*, *nach Ruhm eifern*, redek gant gred war-lerc'h ar c'hloar (war-lerc'h an enorioù), bezañ c'hoantek d'an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ naonek d'an enorioù, kouvetañ enorioù, trac'hoantaat enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhenn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ lorc'het gant an enorioù, bezañ angoulet gant an enorioù, karet an enor hag ar renk ; *zum Ruhme Gottes*, evit gloar an Aotrou Doue ; *Ehre und Ruhm der heiligen Anna !* klod hag enor bepred d'an itron santez Anna ! ; *dein Ruhm wird sich im ganzen Land verbreiten*, ar vrud diouzhit a yelo tro ar vro, ar sked hag al lufr eus da oberoù a yelo tro ar vro, ar vrud ac'hanout a yelo tro ar vro, ar vrud ac'hanout a yelo dre ar c'hontre, ar vrud diouzhit a lintro er vro a-bezh ; *jemandes Ruhm preisen*, kanañ gloar d'u.b., kanañ klodoù u.b. ; *auf der Höhe seines Ruhmes stehen*, *auf dem Gipfel seines Ruhms stehen*, bezañ e barr e vrud, bezañ e bog e vrud, bezañ e kreiz e vrud, bezañ en e vog, bezañ en e uhelañ, bezañ e-kreiz e sked, ober berzh ruz, ober berzh forzh pegement, ober berzh ken-ha-ken, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober berzh mui-pegem-mui, bezañ en e wir wellañ, bezañ e bleuñv e vrud, bezañ en e vrud wellañ, bezañ en e varr ; *eitler Ruhm*, *falscher Ruhm*, roufi g., emc'hloar b., gloar b., lorc'hig moan g., brasoni b., koefv g., brazentez b., bugad g., randon g., rogoni b., rogentez b., revalc'hder g., fouge g., brabañs g., bosac'h g. / avelaj g. (Gregor), gloriusted b., moged g., avel g., pompad g., lorc'hajoù ls., vanegloar b., uhelegezh b. ; *wie schnell vergeht der Ruhm der Welt !* ouzh gloar ar bed ar bleuñv a zo ne gutuilher frouezh diwarno ; *sein Ruhm schwindet*, koll a ra e vrud tamm-ha-tamm, deuget eo an dichal evitañ, war ziskar emañ e vrud vat, war ziribin emañ e vrud, tennañ a ra e vrud d'e fin, tamm-ha-tamm e ya ar vrud anezhañ da get, tamm-ha-tamm e ya ar vrud anezhañ e puñs an avel, mont a ra e vrud da goll, mont a ra e vrud er c'hostez ; *den ganzen Ruhm für sich beanspruchen*, kemer an enor eus udb sevenet gant unan all, tennañ gloar eus oberoù ar re all, sachañ an dour war e brad, sachañ an dour d'e vilin, sachañ an dour d'e lenn ; *sich (ak.) mit Ruhm bedecken*, *sich (dat.) Ruhm verschaffen*, tapout brud, teurel brud war e anv, akuizitañ klod, en em vrudañ, gounit un anv kaer / gounit kalz a c'hloar (Gregor), gounit brud vat, gounit un tamm mat a vrud, pakañ un tamm mat a vrud, gounit brud (anv mat, anv kaer), eostiñ brud, lakaat lufr war e anv ; *jemandem Ruhm verschaffen*, ober brud u.b.,

teurel brud war anv u.b., lakaat lufr war anv u.b., brudañ u.b. ; *aus etwas Ruhm ziehen*, kemer gloar gant udb, tennañ gloar eus udb, mont e gloar gant udb, kemer lorc'h gant udb, bugadiñ gant udb, klogoriñ evit bezañ graet udb, tennañ lorc'h gant udb, brabañsal gant udb, fougeal gant udb, en em fougeal gant udb.

ruhmbedeckt ag. : uhelvrud, illur, brudet kaer, brudet vras, brud warnañ, brudek, glorius, klodus, lintrus e anv.

Ruhmbegierde b. (-) : c'hoant gloar g., c'hoant da vezañ brudet g., uhelegezh b., egar sevel g.

ruhmbegierig ag. : *ruhmbegierig sein*, bezañ c'hoantek d'an enorioù, bezañ c'hoantek (youlek) da vezañ brudet, bezañ o redek war-lerc'h an enorioù (war-lerc'h ar brud), bezañ naonek d'an enorioù, redek gant gred war-lerc'h an enorioù, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, kouvetañ enorioù, trac'hoantaat enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ angoulet gant an enorioù, bezañ lorc'h gant an enorioù, karet an enor hag ar renk, bezañ uhelek.

rühmen V.k.e. (hat gerühmt) : meuliñ, enoriñ, kanmeuliñ, kanañ gloar da, reiñ sked da, reiñ lufr da, lakaat da lugerniñ, kanañ klodoù u.b., ober meuleudigezh u.b., brudañ, meuraat, meurekaat, uhelvrudañ, pronañ ; *Gott rühmen, den Herrn rühmen*, ober meuleudi da Zoue, dougen meuleudi da Zoue, kanañ meuleudi an Aotrou Doue, meuliñ an Aotrou, meuliñ Doue, kanmeuliñ Doue.

V.em. : **sich rühmen** (hat sich (ak.) gerühmt) : *sich einer Sache (gen.) rühmen*, kemer gloar gant udb, tennañ gloar eus udb, mont e gloar gant udb, kemer lorc'h gant udb, bugadiñ gant udb, klogoriñ evit bezañ graet udb, tennañ lorc'h gant udb, brabañsal gant udb, fougeal gant udb, en em fougeal gant udb ; *ohne mich rühmen zu wollen*, kuit a fouge ; *sich seiner Schönheit (gen.) rühmen*, bezañ leun e benn a c'hloriusted abalamour d'e gened, bezañ karget a vended en abeg d'e gened, bezañ avel gant an-unan leizh e benn en abeg d'e gened, pompadiñ dre an abeg d'e gened, tennañ gloar eus e gened, bezañ glorius gant e gened, bezañ pennboufet gant avel en abeg d'e gened, en em vrabañsal eus e gened, en em pompadiñ eus e gened, en em pompadiñ da vezañ koant, en em vugadiñ diwar-benn e gened, en em vugadiñ gant e gened, dougen randon gant e gened, bragal gant e gened, en em veuliñ en abeg d'e gened, tennañ lorc'h gant e gened, fougeal gant e gened, en em fougeal gant e gened, ober fouge gant e gened, bugadiñ gant e gened, bezañ c'hwezet d'an-unan gant e gened korf, bezañ leun a avel hag a voged en abeg d'e gened korf, ober digorou kaer gant e vrazentez ; *sich seines Wissens rühmen*, fougeal (fougasiñ, ourgouilhñ) gant e ouiziegezh, ober fouge gant e ouiziegezh, dispakañ e ouiziegezh, P. dispakañ e grampouezh, dougen randon gant e ouiziegezh, bezañ stad en an-unan gant e ouiziegezh, bezañ tro en an-unan gant e ouiziegezh, en em pompadiñ eus e ouiziegezh, ober digorou kaer gant e ouiziegezh, debriñ mel gant e ouiziegezh, ober digorou kaer gant e ouiziegezh, mont e gloar gant e ouiziegezh, klask ton gant e ouiziegezh, lorc'hañ gant e ouiziegezh, en em lorc'hañ gant e ouiziegezh, en em lorc'hañ diouzh e ouiziegezh, lorc'henniñ gant e ouiziegezh, kemer lorc'h gant e ouiziegezh, kemer gloar gant e ouiziegezh, kemer ourgouilh gant e ouiziegezh, pompadiñ gant e ouiziegezh, ober lorc'haj gant e ouiziegezh, ober lorc'hajoù gant e ouiziegezh, ober pompad gant e ouiziegezh (Gregor), en em vrabañsal eus e ouiziegezh, bragal gant e ouiziegezh, tennañ lorc'h gant e ouiziegezh, fougeal gant e ouiziegezh, en em fougeal gant e ouiziegezh, en

em vugadiñ diwar-benn e ouiziegezh, bezañ fier d'an-unan gant e ouiziegezh ; [kr-I] *Fechter, die sich großer Streiche rühmen, sind selten gute Fechter*, labour mut, labour yud - tevel hag ober - teodet hir ha dornet berr - anez labour, prezeg aner, kentañ prezeg a zo ober - gwelloc'h un oberer eget kant lavarer - un oberer a dalv kant lavarer - n'eo ket tout lavaret heñ-heñ - lavaret mat 'zo un dra hag ober 'zo ar gwellañ - ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houser - ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) - penn boutouz : bras ar genoù, bihan al lost - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan ; *er rühmt sich, ein Kenner zu sein*, c'hoari a ra e vailh, ober a ra an den intentet mat (Gregor), ober a ra an hini a anavez mat an danvez, ober a ra e vailh.

Rühren n. (-s) : meuleudigezh b., meuliñ g., kanmeuliñ g.

rühmend ag. : meuleudius, meulus, kanmeulus.

rühmenswert ag. : dellezek da vezañ kanmeulet.

Ruhmesblatt n. (-s,-blätter) : [tr-I] *das ist kein Ruhmesblatt für ihn*, gwall chifus (gwall zipitus, gwall vezhus) eo pezh en deus graet, mez ar chas eo pezh en deus graet, ne'n deus ket lec'h da vont e gloar gant pezh en deus graet.

Ruhmeshalle b. (-,-n) : Panteon g., templ ar c'hloar g.

rühmlich ag. : uhelvrud, soulvrudet, enorus, glorius, brudus, brudek, illur, meulus, kanmeulus, meuleudius, flamm, klodus, lintrus ; *etwas zu einem rühmlichen Ende führen*, tennañ begig e spilhenn gant enor / en em dennañ en enor (Gregor) ; [kenwerzh] *eine rühmlichst bekannte Firma*, un embregerezh brudet mat (soulvrudet, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, eus ar vegenn) ; *das war nicht sehr rühmlich*, n'eus ket peadra da pompadiñ (da vezañ c'hwezet), mez ar chas eo kement-se.

Rühmlichkeit b. (-) : brud g./b., uhelvrud g./b., soulvrud g./b., klod g., enor g., anv kaer g., gloar b.

ruhmos ag. : diglod, divrud, dic'hloar.

ruhmedig ag. : fougeüs, moliac'hus, lorc'hek, lorc'hus, c'hwezet, ourgouilh, fougasus, boufon, brabañsus, pompas, pompadus, glorius, tonius, pompoulik, c'hwezigell, brasaet dezhañ, P. mok ; *ruhmediger Mensch*, boufantig g., foefivour g., toull-ourgouilh g., toull-lorc'h g., fougeer g., poufer g., poc'hon g. [liester poc'honed], brogoier g., brogolier g., pompader g., toner g., brammer g., den lorc'hek g., lorc'hag g., lorc'henn b., stadenn b., pompoulig g., P. brammsach g.

Ruhmedigkeit b. (-) : brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., taol brabañserezh g., gloriusted b., lorc'hig moan g., bragerezh g., fougeerezh g., pouferezh g., poc'honerezh g., kañfarderezh g., kankal g., gloriusted b., fouge g., rogoni b., randon g., bosac'h b., bugaderezh g., bugad g., c'hwezh hag avel.

ruhreich ag. : uhelvrud, illur, brudek, glorius, enorus, brudus, flamm, klodus ; *ruhreicher Held*, gouron klodus g. ; *ruhreicher Tod*, marv glorius g..

Adv. : gant klod, gant gloar.

Ruhmsucht b. (-) : terzhienn ar vrazentez b., kleñved an uhelegezh g., egar sevel g., c'hoant gloar g., c'hoant da vezañ brudet g., gloriusted b., lorc'hig moan g., roufi g., emc'hloar b., gloar b., brasoni b., koefiv g., brazentez b., bugad g., randon g., rogoni b., rogentez b., revalc'hder g., fouge g., brabañs g., bosac'h g. / avelaj g. (Gregor), moged g., avel g., pompad g., lorc'hajoù ls., vanegloar b., youl-uhelaat b., c'hoant sevel dreist e renk g., uhelegezh b.

ruhmsüchtig ag. : *ruhmsüchtig sein*, bezañ c'hoantek d'an enorioù, bezañ c'hoantek (youlek) da vezañ brudet, redek gant gred war-lerc'h an enorioù (ar brud), bezañ naonek d'an enorioù, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, kouvetañ enorioù, trac'hoantaat enorioù, glaouriñ war an

enorioù, glaourenniñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ angoulet gant an enorioù, karet an enor hag ar renk, bezañ lorc'het gant an enorioù, bezañ uhelek.

ruhmvoll ag. : uhelvrud, illur, brudek, glorius, enorus, flamm, klodus, lintrus e anv.

ruhmwürdig ag. : uhelvrud, illur, brudek, glorius, enorus, flamm, klodus, lintrus e anv.

Ruhr¹ b. (-, -en) : [mezeg.] *weiße Ruhr*, flus g., red-korf g., vid b., debor g. ; *rote Ruhr*, flus-gwad g., red-korf gwadek g., P. skid wadek b. ; von *Ruhr befallener Patient*, fluseg g. [liester fluseien].

Ruhr² b. (-) : [stêr] *die Ruhr*, ar Ruhr b.

Rühreier ls. : [kegin.] vioù mezet ls., vioù brellet ls.

Rühreisen n. (-s, -) : [metal.] pifon g.

rühren V.k.e. (hat gerührt) : 1. luskañ, lakaat fiñv e, kefluskañ, fiñval, flachañ, fichañ, loc'hañ, diloc'hañ, bouljal, maniañ ; *die Hände rühren*, fichal (fiñval, maniañ) e zaouarn ; *die Glieder nicht rühren können*, chom hep gallout fiñval, na vezañ evit flachañ (evit maniañ) an disterañ ezel, na vezañ evit fiñval ezel, na vezañ evit fiñval (evit maniañ) na dorn na troad ; [dre skeud.] *keinen Finger für jemanden rühren*, na ober (na lakaat) an disterañ striv evit (da) skoazellañ u.b., na ober ur van o welet u.b. en anken, na sevel ur biz evit sikour u.b., chom hep reiñ biz d'u.b., na fiñval ur bod.

2. [dre astenn.] meskañ, diveskañ, mezañ, merat, treiñ ; *in einer Flüssigkeit rühren*, distrempañ, diveskañ, tanavaat e-barzh un dourenn bennak, glec'hiñ, glec'hiañ, meskañ gant un dourenn bennak ; *Eier rühren*, mezañ (basañ, trapañ, trapat, brellañ) vioù ; *Gips (an)rühren*, meskañ plastr, distrempañ plastr ; *den Teig rühren*, distrempañ an toaz, meskañ ha diveskañ an toaz, mezañ (merat, dorloñ) toaz, embreger an toaz (Gregor), mac'hañ (dorloñ, koublañ, terriñ) an toaz ; *seinen Kaffee rühren*, meskañ e gafe ; *schaumig gerührte Butter*, amanenn blotaet g. ; *das Ganze weiter rühren und dabei Mehl hinzutun*, lakaat ar bleud en ur veskañ.

3. skeiñ, gwaskañ ; *wie vom Donner gerührt*, evel skoet gant an tanfoeltr, fourbilhet ; *der Schlag hat ihn gerührt*, skoet e oa bet gant un taol-gwad (gant droug-ar-moug).

4. [sonerezh] seniñ, c'hoari, skeiñ ; *die Harfe rühren*, seniñ (c'hoari) war (gant) an delenn, herpañ, telennañ ; *die Trommel rühren*, skeiñ war (seniñ gant) an daboulin, fraeañ war an daboulin, skeiñ an daboulin / taboulinañ / c'hoari gant an daboulin (Gregor).

5. [dre skeud.] fromañ, skeiñ, skeiñ from e, skeiñ un taol [e kalon u.b.], pikañ kalon u.b., begañ, esmaeañ, trivialañ, teneraat, blotaat, boukaat, gwakaat, ober ur from da ; *gerührt sein*, esmaeañ ; *seine Worte haben uns gerührt*, fromet oamp bet gant e gomzoù, pe drid-kalon hon strafuilhas pa glevjomp e gomzoù, esmaeet e voemp o klevet e gomzoù, e gomzoù a skoas from ennomp, e gomzoù o doa graet ur from deomp, piket e voemp gant e gomzoù, e gomzoù a begas en hor c'halonoù ; *er ist gerührt*, from a zo warnañ, touchet eo, piket eo e galon, esmaeet eo ; *das rührt mich am meisten*, nesañ tra da'm c'halon eo, nesañ tra din eo ; *sie war zu Tränen gerührt*, fromet e oa (piket e oa he c'halon) ken e save daeroù en he daoulagad, diwar he from e save daeroù en he daoulagad, ken bras e oa hec'h esmae ma save daeroù en he daoulagad ; *gerührt werden*, teneraat, blotaat, boukaat, gwakaat, dont bouk e galon ; *das rührt mich nicht*, ne ra evidon na kriz na poazh, ne ra ket na pouez na bann din.

V.gw. (hat gerührt) : 1. *an etwas (ak.) rühren*, a) stekiñ e zorn ouzh udb, touch udb, touch ouzh udb, touch d'udb. ; b) [dre

skeud.] ober meneg (ober anv) eus udb, komz eus udb, komz diwar-benn udb ; 2. dont (diskenn, deverañ, dedarzhañ, dinaouiñ, bezañ, deredek) eus, deverañ diouzh, deredek diouzh, ober chadenn gant, dont diwar ; *das rührt von ..., kement-se a zeu eus ..., kement-se a zeu da-heul ..., kement-se a zeu eus ..., kement-se a zeu eus ...* ; 3. P. *in der Scheiße rühren*, meskañ kozh kaoc'h da flaeriañ, diveskañ teil kozh, meskañ kozh teil.

V.em. : **sich rühren** (hat sich (ak.) gerührt) : bezañ war lusk, bezañ war loc'h, fiñval, loc'hañ, diloc'hañ, dilec'hiañ, fichañ, flachañ, bouljal, emfiñval, maniañ, hejañ, luskañ, kefluskañ ; *sich nicht rühren*, chom motet, chom mot-mik, chom diflach, chom difiñv evel ur maen en ur c'hleuz, chom evel ur maen en ur c'hleuz, chom hep bouljal eus e blas, ober ar marv bihan, ober e varv bihan, chom a-blas, chom a-boz, chom a-spi, na flachañ takad, na fiñval ur c'hleuz, na fiñval tamm, na ober fiñvañ ebet, chom hep jestr ebet, na ober alamant ebet ; *sie rührte sich nicht*, ne voulje ket eus he flas, ne flache takad, ne fiñve tamm, ne rae fiñvañ ebet, chom a rae hep jestr ebet ; *mach, dass du dich nicht rührst ! sieh zu, dass du dich nicht rührst !* gra diouzh chom sioul ! diwall na zifretez ! na fiñv ket ! na geflusk ket ! ; *wer sich rührt, wird niedergeknallt !* tan gant neb a fiñvo ! tan gant neb a geflusko ! ; *rührt euch nicht vom Fleck !* arabat deoc'h fiñval ac'hanen ! na flachit ket alese ! na loc'hit ket ac'hanen ! na loc'hit ket alese ! na vouljit ket ac'hanen ! ; *keiner rührt sich !* na fiñvo den ! ; *sich nicht vom Fleck rühren*, chom da bilpazañ, na zilec'hiañ tamm, na loc'hañ tamm, na ziloc'hañ tamm, chom motet, na vont tamm war-raok ; *er rührt sich nicht*, ne loc'h tamm, difiñv e chom, ne flach tamm, chom a ra mot-mik, chom a ra a-boz ; *er kann sich vor Müdigkeit kaum rühren*, chom a ra motet gant ar yost hag ar skuizh ma'z eo, skuizh eo ken ez eo, brev eo, brevet eo, divi eo, eok eo, tanailhet eo, skuizh-divi eo, skuizh-lazhet eo, skuizh-stank eo, torret eo gant ar skuizhder, riñset eo, marv eo diwar e sav, skuizh-lovr eo, skuizh-brevet eo, brevet eo gant ar skuizhder, skuizh eo evel ar bleiz, skuizh-brein eo, skuizh-marv eo, faezh eo betek skoulm e ene, faezh-mouch eo, diviet eo, ban eo, divanet lip eo, aet eo d'an eurvar, ôg eo gant ar skuizhder, darnaeuet eo, darnaeuet eo, hermet eo, kabac'h eo gant ar skuizhder, gourdet eo gant ar skuizhder, nezet eo tout e izili dindanañ, broustet eo e gorf, dallet eo gant ar skuizhder, lazhet eo gant ar skuizhder, eok eo gant ar skuizhder, asik eo, asiket eo, flep eo, mac'homet eo, rentet eo, krevet eo, gell eo ; *man mag ihn rufen, so laut man will, er rührt sich nicht*, kaer 'zo hopal dezhañ (kaer 'zo huchal warnañ, kaer 'zo choual warnañ, kaer hon eus hopal warnañ, kaer hon eus choual warnañ), ne loc'h ket - kaer 'zo hopal dezhañ (kaer 'zo huchal warnañ, kaer 'zo choual warnañ, kaer hon eus hopal warnañ, kaer hon eus choual warnañ), ne ra van ebet ouzh (evit) hor c'hlevet ha ne flach tamm ; *es rührt sich nichts*, n'eus fiñv ebet, netra ne fiñv, netra ne flach ; *es rührt sich kein Lüftchen*, ne c'hwezh mouchig-avel (banneig avel, mouch-avel, strilh avel) ebet, ne c'hwezh ket an disterañ suc'hadenn, kalm-gwenn eo ar mor, n'eus ket ur strilh avel zoken, n'eus mouchig-avel ebet, n'eus ket ur berad avel zoken, n'eus ket ur begad avel zoken ; *sein Gewissen rührt sich*, sevel a ra morc'hed dezhañ, kregiñ a ra morc'hed ennañ, morc'hed en deus, sammet eo gant ar morc'hed, krignet eo e galon gant ar morc'hed, savet ez eus morc'hed dezhañ, koustiañs fall en deus, gwasket (krignet) eo e goustiañs gant ar morc'hed, gwall goustiañs en deus ; P. *rühr dich doch !* na chom ket amañ da sellet gant da c'henoù evel ur c'hreizh palastr (evel un amparfal, evel ul lopez, evel un den lor) ! na chom ket aze evel an iliz e-kreiz ar barrez ! na chom ket aze evel ur maen en ur c'hleuz ! strilh da c'hwen 'ta ! mat e vefe dit en em

zifraeañ ! poent e vefe dit didortañ ! poent e vefe dit divorfalañ ! na chom ket diflach evel ur santig koad ! na chom ket a-varv evel ur santig koad ! laka un ene er c'horf-se ! enaou ar c'horf-se ! laka striv ennout ! mer da gorf un tammig ! dibrouilh da revr ! dibilh ! dibun ! ; [lu] *rührt euch ! a)* paouez ! ; *b)* war-raok, kit ! deomp en hent !

Rühren n. (-s) : 1. meradur g., meskañ g., mezañ g. ; 2. fiñverezh g., bouljerezh g.

rührend ag. : fromus, esmaeüs, teneraus, tenerus, trivlius, trivliadus, trefuus ; *eine rührende Szene*, un arvest teneraus g.

Ruhrflohkraut n. (-s) : [louza.] louzaouenn-sant-Roc'h b., louzaouenn-ar-flus b.

Ruhrgebiet n. (-s) : *das Ruhrgebiet*, bro ar Ruhr b., diazad ar Ruhr g., takad ar Ruhr g.

Rührgerät n. (-s,-e) : [kegin.] hejerez b., g., baserez b., mezeller g. [*liester* mezellerioù], mesker g. [*liester* meskerioù], kemmesker g. [*liester* kemmeskerioù].

Rührhaken g. (-s,-) : kammellenn-forn b.

rührig ag. : aketus, strivant, greant, oberiant, dilu, divreilh, digleiz, dibikouz, divorfil, mibin, blim, kabalus, embregus ; *rührige Frau*, kaerell b.

Rührigkeit b. (-) : greanted b., strivoù ls.

ruhrkrank ag. : klañv gant ar flus (Gregor), klañv gant ar flus-gwad.

Ruhrkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] louzaouenn-sant-Roc'h b., louzaouenn-ar-flus b.

Rührkrücke b. (-,-n) : kammellen-forn b.

Rührkuchen g. (-s,-) : [kegin.] gwastell-amann b. [*liester* gwastelli-amann, gwastell-amann].

Rührlöffel g. (-s,-) : loa meskañ b.

Rührmichnichtan n. (-,-) : 1. [louza.] *a)* [*Mimosa pudica*] gwiridig g. ; *b)* [*Impatiens noli-tangere*] louzaouenn-ar-Werc'hez b., tarzhell-brim b. ; 2. [dre skeud.] den kizidik-kaer g., den kizidik (santidik) betek re g., den milis g., den kizidik dreist-kemm (dreist dalc'h) g., den peñver e galon b.

Ruhrpott g. (-s) : *P. der Ruhrpott*, bro ar Ruhr b., diazad ar Ruhr g., takad ar Ruhr g.

rührsam ag. : 1. fich-fich, bouljant, fourgasus, fifulus, lusk-dilus ; 2. [dre skeud.] fromus, esmaeüs, teneraus, tenerus, trivlius, trivliadus, trefuus.

rührselig ag. : 1. [traoù] milis, chuchu, gouelvanus betek re, brizhfromidik, brizhteneridik, falsteneridik, gourfromidik, trivlidik, santimantel betek re ; 2. [tud] santidik, trivlidik, esmaeüs, melreüs, santimantel, tener, bouk e galon, peñver e galon.

Rührseligkeit b. (-) : gourfromidgezh b., brizhteneridgezh b., falsteneridgezh b., brizhtenerded b., esmaeüsted b., esmaeüster g., trivliadelezh b., santidigezh b., santimantelezh b., trefuusted b.

Rührspatel g. (-s,-) / b. (-,-n) : spatulenn b., astell b.

Rührstab g. (-s,-stäbe) : bazh-yod b., krog-yod g., astell-yod b.

Rührstange b. (-,-n) : [metal.] pifon g.

Rührstück n. (-s,-e) : [c'hoariva] pezh-c'hoari fromus g., pezh-c'hoari esmaeüs g., pezh-c'hoari teneraus g., pezh-c'hoari tenerus g.

Rührteig g. (-s) : [kegin.] toaz gwispid g.

Rührung b. (-) : trivliad g., trivliadenn b., from g., fromadenn b., trid-kalon g., teneridigezh b., esmae g., trefu g. ; *vor Rührung*, *aus Rührung*, from en e gorf, diwar e from, gant an deneridigezh.

rührungslos ag. : difrom, distrafuilh, digaz, diflach, yen.

Rührwerk n. (-s,-e) : [tekn.] mesker g. [*liester* meskerioù], hejer g. [*liester* hejerioù].

Ruhrwurz b. (-,-en) : [louza.] 1. [*Pulicaria dysenterica*] louzaouenn-ar-flus b., louzaouenn-sant-Roc'h b. ; 2. [*Potentilla erecta*] seizhdelienn b.

Ruin g. (-s) : diskar g., freuz g., rivin g., koll g., dismantr g. ; *dieses Auto ist mein Ruin*, mont a ran da raz gant ar c'harr-tan-se, ar c'harr-tan-se a zo ur rivin din, ar c'harr-tan-se ne ra nemet lonkañ va danvez, foetañ a ran stal gant ar c'harr-tan-se, ar c'harr-tan-se a ya ur bem moneiz gantañ ; *in den Ruin treiben*, *in den Ruin führen*, rivinañ, kas d'ar rivin, glac'hariñ, lakaat (teuler) war an douar noazh, lakaat diskrog war an noazh, lakaat war an noazh, lakaat da azezañ war an douar noazh, kas war ar plaen, kas da baour, kas d'ar baz, kas da raz, ifamañ, lakaat a-blad, diarc'hantañ, stradañ, diskar, lakaat war an teil, kas war an teil, kas d'ar bern, teuler war an teil, teuler war ar sec'h, kas ar stal d'an dour, kas da goll ; *ein Land in den Ruin treiben*, lakaat ur vro a-blad, kiviñ ur vro, kas ur vro da raz ; *die Wohltätigkeit hat ihn in den Ruin geführt*, aet eo da raz o reiñ an aluzen ; *sich in den Ruin stürzen*, en em rivinañ, mont da raz ; *sich wegen jemandem in den Ruin stürzen*, en em lakaat war an noazh (war an douar noazh, war ar plaen) evit u.b.

Ruine b. (-,-n) : dismantrou ls., diskaroù ls., arvogerioù ls., rivinoù ls., atredoù ls., mogerennoù rampet ls., relegoù ls., aspadenn b. ; *auferstanden aus Ruinen*, adsavet (dasorc'het) eus e zismantrou, savet eus e boull ; *von der Burg bleiben nur noch Ruinen*, eus ar c'hastell ne chom nemet dismantrou (diskaroù, relegoù) ; *die Ruinen einer alten Stadt*, dismantrou ur gêr gozh ls., diskaroù ur gêr gozh ls. ; *in Ruinen liegen*, na vezañ mui nemet ur bern atredoù, na chom nemet dismantrou (rivinoù, relegoù) eus an dra-mañ-tra, bezañ en dismantr, bezañ diskaret, bezañ disac'h, bezañ war an dirapar, bezañ aet dirapar, bezañ erru dirapar, bezañ en e boull, bezañ en e buch, bezañ en e vern ; *eine in Ruinen liegende ehemalige Schule*, un ti-skol dilezet ha war an dirapar g.

ruinenhaft ag. : en dismantr, dismantr, dirapar, aet dirapar, erru dirapar, distruj, gwaremm, foran, diskaret, disac'h, rampet, en e boull, en e buch, en e vern.

ruinieren V.k.e. (hat ruiniert) : 1. rivinañ, kas d'ar rivin, glac'hariñ, lakaat (teuler) war an douar noazh, lakaat diskrog war an noazh, diskar, kas da baour, kas d'ar baz, kas d'ar bern, kas da raz, kas war ar plaen, ifamañ, riñsañ, diarc'hantañ, stradañ, lakaat war an teil, kas war an teil, teuler war an teil, lakaat a-blad, kas ar stal d'an dour ; *jemanden finanziell ruinieren*, diarc'hantañ u.b. ; 2. dismantrañ, findaoniñ, foeltrañ, noazout da, koll, kalkennañ, distrujañ, gwatalañ ; *er hat seine Gesundheit ruiniert*, graet en deus diouzh kleivel, distreset (findaonet, foeltret, diskaret, drastet, dismantr, distrujet, gwallgaset, fritet, rivinet, gwatalet, foranet, euvret, kalkennet) en deus e yec'hed, lakaet en deus e yec'hed en arvar, en em zifindaoniñ en deus graet, graet en deus gaou ouzh e yec'hed, kollet en deus e yec'hed (Gregor), n'en deus ket bet a zamant d'e yec'hed, n'en deus ket bet a zamant ouzh e yec'hed, un den bruket eo, graet en deus diouzh hastañ e varv ; *jemandem das Leben ruinieren*, mazaouiñ buhez u.b.

ruiniert ag. : 1. rivinet, disgwalc'het, glac'haret, war an teil, diskaret, ifamet, riñset ; 2. [c'hoarioù arc'hant] sklutet, supet, stunet.

ruinös ag. : rivinus, diarc'hantus, kargus, foeltrus, distrujus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, domajus, reuzus, gwallreuzus.

Ruktus g. (-,-) : breugeud g., breugeudenn b., beug g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g., hik g.

Rukustrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] rokouenn b. [*liester* rokouenned], gwez-rokou str., gwezenn-rokou b.

Rülps g. (-es,-e) : breugeud g., breugeudenn b., beug g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g., hik g., [yezh ar vugale] beuk g.

rülpsen V.gw. (hat gerülpst) : breugeudiñ, lezel ur breugeud, leuskel ur breugeud, distagañ ur breugeud, divegal, beugisal, ober beuk, leuskel ur beuk, beugal, bregasiñ, beurleugeusat, tarlonkañ, ober un hik, hik, P. ober bekez ; *wenn er satt ist, rülpst er*, hik a ra pa vez leun e gof.

Rülpsen g. (-s,-) : 1. breugeud g., breugeudenn b., beug g., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g., hik g., [yezh ar vugale] beuk g. ; *einen Rülpsen ausstoßen*, breugeudiñ, lezel ur breugeud, leuskel ur breugeud, distagañ ur breugeud, divegal, beugisal, ober beuk, beugal, bregasiñ, beurleugeusat, tarlonkañ, ober un hik, hik, P. ober bekez ; 2. breugeuder g. [*liester* breugeuderien].

rum *sellit ouzh herum* ; P. *da kommst du nicht drum rum*, ne vi ket evit ober hep, n'eus ket moaien da voaien ; *geh hinten rum !* gra an dro !

Rum g. (-s,-s) : [kegin.] rom g., rom-plouz g. ; *Fuselrum*, tafia g. ; *Rum aus einem untergegangenen Schiff*, rom peñse g. ; [kegin.] *mit Rum getränkter Hefekuchen*, baba dre rom g. ; *eine Speise mit etwas Rum begießen, eine Speise mit etwas Rum übergießen*, romañ ur meuz.

Rumāne g. (-n,-n) : Roumanad g. [*liester* Roumaniz], Rouman g. [*liester* Roumaned].

Rumänien n. (-s) : Roumania b.

Rumänin b. (-,-nen) : Roumanadez b., Roumanez b.

rumänisch ag. : 1. ... Roumania, roumaniat, rouman ; 2. [yezh.] roumanek.

Rumänisch n. : [yezh.] roumaneg g.

Rumba b. (-,-s) / [Bro-Aostria] g. (-s,-s) : rumba g.

Rumbrenneri b. (-,-en) : romerezh b.

Rumelien n. (-s) : Roumelia b.

Rumen n. (-s) : [loen., Wiederkäuer] sac'h bras g.

Rumficken n. (-) : louvigezh b., gastaouerezh g.

Rumficker g. (-s,-) : pitaouer brein g., pitaouaer brein g., kozh straker g., paourkaezh loaver g., riboter g., tourc'h g., bouc'h g., bouc'h-pilhoù g., pitaou(a)er g., pitaouaer spontus g., sapre pitaouaer g., mell pitaouaer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., treitour merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gaster g., gastaouer g., gastaouaer g., gastaour g., gagnaouaer g., bordeler g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., targazh g., tarv g., gad b., tarv-gad g., kilhog g., orgedour g., pailhard g., pampalard g., flemmer g., gadal g., gastaouer kozh g., bouc'h kozh g. / kozh bouc'h g. (Gregor), ki gaol g., paotr kailh g., chibouter g., paotr leun a c'hwiti g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., den friant war plijadur ar c'horf g.

Rumgedruckse n. (-s) : troidelloù ls. ; *ohne Rumgedruckse*, didortilh, hep troidell ebet, hep tortal, pep troiata, hep tortilhañ ; *Schluss mit dem Rumgedruckse !* n'eus ket da varc'hata ! n'eus ket da dortal ! n'eus na rag na perag !

rumhängen V.gw. (hing rum / hat rumgehungen) : 1. bezañ a-stlabez, bezañ a-bempoù, bezañ a-drak, bezañ a-strew, bezañ a-borc'hell, bezañ a-skign ; *die Kleider hängen im Zimmer rum*, bez emañ ar pezhioù dilhad a-istreibilh un tammig e pep lec'h e-barzh ar gambr, emañ ar pezhioù dilhad a-stlabez (a-drak, a-bempoù, a-strew, a-borc'hell) er gambr, a-skign emañ ar pezhioù dilhad er gambr ; 2. leozenniñ, straniñ, chom da c'houlerc'hiñ, chom da lostenniñ, chom da skorniñ, chom da ruzata, chom da logota, chom da varvoriñ ; *nächtelang in den Kneipen rumhängen*, tremen nozvezhioù en ostalerioù ; *gelangweilt rumhängen*, bezañ klañv gant an enoe, bezañ

enoeet-marv, debriñ hiraezh, bezañ debret (en em zebriñ) gant an enoe, chom d'en em zebriñ, ruzañ e enoe, mervel gant an enoe ; *zu Hause rumhängen*, chom da stlaenañ en ti.

Rumindustrie b. (-) : romerezh g., ijinerezh ar rom g., naoz ar rom b.

rumkriegen V.k.e. (hat rumgekiegt) : 1. dont a-benn da lakaat [udb] tro-dro d'udb all ; 2. dont a-benn da lakaat [u.b.] da cheñch mennozh, lakaat [u.b.] d'ober daou c'her eus unan, lubaniñ [u.b.], dibennadiñ [u.b.] ; 3. [amzer] tremen [e amzer].

rumknutschen V.gw. (hat rumgeknuscht) : bezañ pok-pok, pokata an eil d'egile, poketal an eil d'egile, pokedal an eil d'egile, pokat ha flourikat, chom pok-ha-pok, en em bokat a-leizh o genaouioù, en em bokat didruez, pokat start an eil d'egile, bezañ pokoù tomm ganto, en em lipat, P. en em gannañ a daolioù joscenn ; *mit jemandem rumknutschen*, pokata d'u.b., poketal d'u.b., pokedal d'u.b., pokat-dibokat d'u.b.

Rumknutscherei b. (-,-en) : abadenn c'hoari ha pokat b., abadenn flourikat ha pokat b., P. ragoud muzelloù g., friko muzelloù g., emgann a daolioù joscenn g.

rummeckern V.gw. (hat rumgemeckert) : [dre skeud.] ingenniñ, arvellañ, gwic'hal, oreumat, kintuziñ, klemmichal, goeñviñ, grignouzat, chaokat e bater, bourboulat, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmat, bindedañ, pismigañ ; *an jemandem rummeckern*, abegiñ ouzh u.b., klask abeg ouzh u.b., mont e barn gant u.b., bourboulat ouzh u.b., bourboulat gant u.b. ; *sie meckert immer rum*, ur big-spern a zo anezhi ; *hör auf rumzumeckern !* lez da rebechoù ! klouarig, tav ! kunuc'henn, paouez a ober da druantoù ! paouez gant da yezhoù fall !

Rummel g. (-s,-) : 1. dever g., prez g., charre g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., hej ha prez, lavig g., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloch, galoupadeg b., frelle g., firbouch g., fifil g., mont-dont g., monedonea g., kabal b., boulorgn g., streuvel vras b., talabard g., cholori g. ; 2. *viel Rummel um etwas machen*, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit ken nebeut all, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, ober ur van evit nebeut a dra, ober ur van evit ken nebeut all, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, ur charre, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, ober gwelien gant udb, tousmachat en askont d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar abalamour d'udb, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, karnajal en abeg d'udb, kabalat en abeg d'udb ; *wozu der ganze Rummel ?* sell aze ur van evit ket ha netra ! ; 3. *im Rummel kaufen*, prenañ dre vern (a-dreuz, a-drak, a-vras, evel-evel, 'vel-vel) ; 4. P. *der ganze Rummel*, an holl reizhoù ls., an holl rikoù ls., ar stalikerezh g., ar stalikez b., an tamm stalikerezh g., ar stal b. ; 5. [rannyezh.] foar b., kermes g., kurioziteoù ls., pardon g.

Rummelpikett n. (-s,-e) : [kartoù] piked g. ; *Rummelpikett spielen*, c'hoari piked.

Rummelplatz g. (-es,-plätze) : tachenn foar b., marc'hallac'h g., foarlec'h g., plasenn ar c'hurioziteoù b., plasenn ar c'hermes b., plas-foar g., martered g.

rummeln V.gw. (hat gerummelt) : [kurun] strakal, krozal, tarzhañ, dedarzhañ, gourdrouz.

rumms estl. : *rumms !* dao ! drao ! darc'haou ! flak ! flap ! flav !

Rumor g. (-s,-e) : jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., boulorgn g., streuvel vras b., talabard g., toumi b., freuz g.,

keusteuenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., todion g., sabat g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar sabat, toupipi b., fourgas g., hemolc'h g., reuz g.

rumoren V.gw. (hat rumort) : ober trouz, trouzal ; *nachts rumort er im Hause herum*, ne ra nemet mont ha dont e-barzh an ti a-hed (hed, dre hed) an noz, hennezh a ruilh ha a ver e gorf en ti noz-pad.

V.dibers. (hat rumort) : **1.** [bouzelloù] kanañ, bourboulhañ, grogoilhat, soroc'hal, rec'hiñ ; *es rumorte in seinem Bauch*, kanañ a rae e vouzelloù, rec'hiñ a rae e vouzelloù, soroc'hal a rae e vouzelloù gant an naon, trouzmeskañ a rae e vouzelloù, krial a rae e vouzelloù, bourboulhañ a rae e vouzelloù, grogoilhat a rae e vouzelloù, klevet e veze kleier an Naoned, edo an naon o trantellañ e vouzelloù, edo e vouzelloù o klemm, P. edo o tispenn kaoc'h d'ober foer ; **2.** *es rumort im Volk*, *es rumort im ganzen Land*, birvilh a zo gant an dud er vro a-bezh, emañ ar bobl o virviñ, sevel a ra ur pezh pigell er vro a-bezh, tousmac'h a sav er bobl, turmud a sav er bobl, kabal a sav er bobl, ur charre a zo er vro a-bezh.

rumorend ag. : trouzus, safarus, turmudus, cholorius, tournius. **rumpelig** ag. : hej, horjellus, stroñs-distroñs, stroñsus, horosus, draskus.

Rumpelkammer b. (-,n) : skiber g./b., sanailh b., trankl g., siklud g., toull ar repuajoù g., lak-pep-tra g.

Rumpelkasten g. (-s, -kästen) : strakell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b.

rumpeln V.gw. (hat gerumpelt // ist gerumpelt) : **1.** [verb-skoazell **haben** : hat gerumpelt] bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, bezañ foar (ur sabat, cholori, boulogn, un todilhon, un todion, un doupipi, un talabard, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, karnaj) gant an-unan, lakaat fourgas, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati), tousmac'hat, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, ober e zen gars, ober karnaj, tarabazhiñ, tournial, toupial, cholorial, todioniñ, sabatiñ, kas karbac'h, kabalat, c'hoari e loen, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, trouzal, ober ur stal, kanañ gousperoù ar raned, plantañ freuz, plantañ reuz, plantañ freuz ha reuz ; **2.** [verb-skoazell **sein** : ist gerumpelt] storlokañ, stroñsañ, horosiñ, todorosal, mont stroñs-distroñs, stroñsañ ha distroñsañ, mont dre boull ha dre skosell, skoselliñ, draskañ, draskal.

V.k.e. : [verb-skoazell **haben** : hat gerumpelt] disparbuihañ, brellañ, diandellañ, fourdoulhat, eilpennañ, lakaat pep eil penn, lakaat en diroll, dirollañ, lakaat penn evit penn, tanfoeltrañ, tanfoestrañ, lakaat a-strum, lakaat a-bempoù, lakaat a-stribouilh-strabouilh, ober freuz.

Rumpeln n. (-s) : stroñsadennoù ls., stroñsadoù ls., skoselloù ls., horosioù ls., horosadurioù ls., stroñsoù ls., torodosoù ls., hejadennoù ls., hej g., hejadur g., hejerezh g., jog g., horelladur g., horjellerezh g.

Rumpelstilzchen n. (-s,-) : [mojenn., breudeur Grimm] al lutun Rumpelstilzchen g., ar c'hormandon Rumpelstilzchen g.

Rumpf g. (-s, Rümpe) : **1.** [korf.] kef g., korf-bras g. ; **2.** [nij.] kavell g., kouc'h karr-nij g., korf karr-nij g. ; **3.** [merdead.] kouc'h g., framm-lestr g., klorenn b., korf g. ; *sein Schiff fuhr auf Felsen auf und riss sich dabei ein Leck in den Rumpf*, digoret en doa kouc'h e vag o skeiñ war ar c'herreg, toullet e voe kouc'h e vag o skeiñ war ar c'herreg.

Rumpfbeuge b. (-,n) : stouadenn b.

rümpfen V.k.e. (hat gerümpft) : **1.** *die Nase rümpfen*, **a**) ober ur c'hriz d'e fri, krizañ e fri, troñsañ e fri, skoulmañ e fri ; **b**) [dre

skeud.] ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober mourrou, ober mourrennoù du, krizañ e fri, krizañ e dal, skoulmañ e fri, mousklenniñ, rekinat, ginañ ; **2.** [dre skeud.] *über etwas (ak.) die Nase rümpfen*, ginañ oc'h ober udb, bezañ digarezioù gant an-unan evit ober udb, mouzhañ ouzh udb, ourzal ouzh udb, ober begoù ouzh udb, kaout diegi oc'h ober (d'ober) udb, bezañ e chal d'ober udb, kaout prederi oc'h ober udb, karnañ d'ober udb, en em derriñ d'ober udb, bezañ drouk gant an-unan ober udb, bezañ garv gant an-unan ober udb, na vezañ lamprek evit ober udb, na gaout lañs d'ober udb, bezañ fae gant an-unan ober udb, digareziñ ober udb.

Rumpffläche b. (-,n) : [douar.] argompezenn b., damblaenn b.

Rumpfparlament n. (-s,-e) : [istor] tammig Parlamant krennet g., Parlamant n'eo nemet ar skeud anezhañ g., Parlamant n'eus nemet ar spes anezhañ g., Parlamant tasmant g.

Rumpfspant n. (-s,-en) : [merdead.] kambon g.

Rumpsteak n. (-s,-s) : [kegin.] romstek g.

Rum-Savarin g. (-s,-) : [kegin.] baba dre rom g.

Rumtopf g. (-s,-töpfe) : [kegin.] saladenn frouezh gant rom b.

rums estl. : *rums ! dao ! drao ! darc'haou ! flak ! flap ! flav !*

Run g. (-s,-s) : *der Run auf etwas (ak.)*, an diskrap war udb g., ar beilh war udb b.

rund ag. : **1.** ront, kelc'hiek, krenn, kranek, boulek ; *die Erde ist rund*, an Douar a zo ront ; *länglich rund*, ront en hir, hirgelañ ; *dick und rund*, torzhek, tourtellek ; *runder Turm*, tour krenn g. ; *rund machen*, rontaat, krennaat, enboullaat ; *rund werden*, *runder werden*, rontaat, krennaat, enboullaat ; [louza., salad, kaol] *rund werden*, pomeañ ; *der Kopfkohl wird rund*, emañ ar c'haol o pomeañ ; **2.** [dre skeud.] kuilh, rontik, bouroun ; *rund und feist*, beurlek, lart-kroilh, lart-toaz, lart-pezhell, lart-kuilh, lart-puilh, lart-pilh, lart-pik, lart-pouer, lart-teuc'h, lart-teil, lart evel an toaz, lart evel ur sac'h toaz, lart evel ur sac'h yod, lart evel ur vlonegenn, lart evel ur person-kanton, lart evel ur meilh, lart evel ur pemoc'h millin, lart evel ur porc'hell, lart evel ur wiz, lart evel ur c'hoz, lardik ha tevik e gorf, tev ha lart / tolzennek (Gregor) ; *runde Backe*, bougenn c'hwezet b. (Gregor), jod kuilh b. ; *der Runde Tisch*, an Daol Grenn ; *am runden Tisch sind alle gleichberechtigt*, un daol ront ha pep hini en deus e gont ; **3.** [dre astenn.] krenn, klok ; *runde Zahl*, niver krenn (klok, leun) g., niver hep an disteraioù (hep ar mibiliajoù) g., sifr krenn g., sifr klok g. ; **4.** [korf.] *rundes Fenster*, prenestr ar velc'hwedenn g.

Adv. : **1.** krenn, groñs, frank ha ront, frank ha libr, libr, her, hardizh ; *rund abschlagen*, nac'hañ groñs, nac'hañ krenn ; *rund sprechen*, *rund heraus sprechen*, komz kras, naet ha distag - komz didortilh - komz diguzh - komz eeun ha didroell - komz berr-ha-krenn - komz berr-ha-groñs - komz hep biez - mont frank ha ront dezhi - komz frank ha libr - komz libr - mont hardizh dezhi - komz didro - mont didroidell dezhi - mont dezhi eeun-hag-eeun - mont dezhi ken diflatr ha tra - lavaret an traoù rube-rubene - kaout ur gomz krak - bezañ dichek en e gomzoù - komz distag - komz displeg - mont berr - na ober tro gant e gaoz - bezañ distlabez da lavaret an traoù - na ober a c'henoù bihan evit lavaret e soñj - komz hep tamm kildroenn ebet - na reiñ tro d'e gomzoù - na gaout treuzoù ebet war e zor ; **2.** war-dost da, tost da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, bordik, war vordik, war-vord, peuzvat, sa, tamm-pe-damm, hogos, hgozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war nemeur a dra, war vetek nebeut, war-hed nebeut, a-hed bihan dra, war 'n hed un dra bennak, kichenik, prestik, war un nebeud, war-vete nebeut, war-dro, pe-seik, pe dost, pe dostik,

pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, e-ser, well-wazh, ur ... bennak, tro, an eil dre egile, an eil dre eben, an eil da gas egile ; *rund die Hälfte*, war-vord an hanter ; *rund hundert*, ur c'hant bennak, war-dro kant, bordik kant, war vordik kant, sa kant, kant pe-seik, kichenik kant, prestik kant, e-tro ur c'hant bennak, tro kant ; *rund hundert Leute*, ur c'hant bennak a dud ; *bis dorthin sind es rund zwei Kilometer*, war-vete daou gilometr ad ac'hann emañ, war dro da zaou gilometr ez eus ac'hanen di, war dro daou gilometr a zo ac'hanen di ; *die Gemeinde zählt rund fünftausend Einwohner*, war-dro da bemp mil den a zo o chom er barrez ; **3.** *rund um die Uhr*, deiz ha noz hep troc'h, noz ha deiz hep diskregiñ, noz-deiz hep spanaenn (hep disterniñ), a-hed tro an horolaj, eus un heol d'egile, a-drebad, abred ha diwezhat ; **4.** *rund um*, tro-distro da, tro-ha-tro da, tro-dro da, tro-war-dro da, tu-ha-tu da, war-dro, en-dro da, e-tro ; *Berufe rund um Lebensmittel*, micherioù ar boued ls., micherioù war-dro ar boued ls. ; *sich rund ums Feuer stellen*, en em gelc'hiañ en-dro d'an tan ; *rund ums Feuer sitzen*, bezañ azezet tro-distro d'an tan, bezañ azezet e kelc'h en-dro d'an tan, bezañ azezet a-gelc'h en-dro d'an tan, bezañ azezet en ur c'helc'hiad en-dro d'an tan ; *rund um das Feuer stehen*, bezañ kelc'hiet en-dro d'an tan ; *sich rund um jemanden aufstellen*, mont war-gelc'h en-dro d'u.b., en em gelc'hiañ en-dro d'u.b., ober ur c'helc'h en-dro d'u.b., bodañ en-dro d'u.b., en em vodañ en-dro d'u.b. ; *die Kirchenfahne rund um den Friedhof tragen*, dougen ar banniel e-tro ar vered ; *Prozession rund um den Friedhof*, tro-vered b. ; *eine Reise rund um die Welt unternehmen*, eine Reise rund um den Globus unternehmen, ober tro ar bed ; *rund um den Bienenstich schwilt die Haut*, flemmadenn ar wenanenn a lak ar c'hroc'h da goeñviñ, koeñv a zeu en-dro da flemmadenn ar wenanenn ; *rund um die Wunde war das Gewebe entzündet und angeschwollen*, fulor ha koeñv a oa en-dro d'ar gouli.

Rund n. (-s,-e) : **1.** kelc'h g., ront g., kerl g. ; **2.** ronted b., krennded b., krennder g.

Rundballen g. (-s,-) : *Rundballen Heu*, rodell foenn b. ; *Heu in Rundballen pressen*, rodellañ foenn.

Rundbau g. (-s,-bauten) : savadur krenn g., savadur war-gelc'h g., ti savet war-gelc'h g., savadur ront g., kronnell b., krenndi g.

Rundbild n. (-s,-er) : luc'hskeudenn gwel a-vras b., luc'hskeudenn gwel meur b.

Rundblick g. (-s,-e) : **1.** gwel meur g. ; **2.** sell-tro g., sell a-gelc'h g., sell tro-war-dro g., selladenn tro-dro b., selladenn a-dro-war-dro b.

Rundbogen g. (-s,-/bögen) : [tisav.] hantergelc'h g., gwareg war hantergelc'h b., gwareg romanek b.

Rundbogengewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz war hantergelc'h b.

Rundbogentor n. (-s,-e) : dor-volz b., dor graet war ront b., dor war hantergelc'h b.

Rundbrief g. (-s,-e) : kelc'hizher g., lizher-kelc'h g., kelc'hskriz g., kelc'hskrizenn b.

Runde b. (-,-n) : **1.** kelc'h g., kelc'hiad g. ; *fröhliche Runde*, kompagnunezh tud drant b., kompagnunezh tud lizhin b., kelc'h tud bagol g. ; *in kleinerer Runde*, etrezomp, etrezoc'h, etrezo ; *in der Runde sitzen*, bezañ azezet war-gelc'h (a-gelc'h) ; **2.** tro b., troiad b., troiadenn b. ; *die Runde um die Welt machen*, ober tro ar bed ; [sport] *die Letzte Runde des 1500-m-Laufes einläuten*, brallañ ar c'hloc'h evit kemenn tro diwezhañ ar redadeg mil pemp-kant metrad b. ; *eine Runde tanzen*, ober un dro-zañs ; *der Linienbus hat seine Runde ohne einen einzigen Fahrgast gedreht*, ar c'harr-boutin en doa graet un dro c'houlo ; *eine Runde durch die Kneipen machen*, ober bos, ober un taol bos, c'hoari las, roulañ, riboulat, ober ur

bordead, bezañ e godin, mont e riboul, mont da riboulat, mont da vatiñ anezhi, mont da gas anezhi, furikat, riotal, riblañ, breskenn, ober tro ar chapelioù, c'hoari bos, riblañ, mont e bos, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn ; **3.** troiad b. ; *eine Runde ausgeben*, paeañ pep a vanne, paeañ pep a lomm, paeañ pep a lonkadenn, P. kabaliñ ; *ich gebe eine Runde aus, das ist meine Runde, die Runde geht auf meine Kosten, die Runde geht auf mich, ich bezahle die Runde*, va zro 'zo, va zro eo da baeañ pep a vanne, va zroiad an hini eo, war va c'hont e vo ar wech-mañ ; *ich habe das nötige Kleingeld, um eine Runde zu bezahlen*, peadra am eus evit paeañ pep a vanne ; **4.** *zehn Kilometer in der Runde*, war hed dek kilometr tro-war-dro (tro-dro) (Gregor) ; **5.** *die Runde machen*, a) [lu] ober un dro-c'hed, ober un droiad evezhiañ, ober e dro-noz / ober tro ar ged-noz / ober ar ged-noz (Gregor), ober tro ar ged, ober e droiad ; b) en em skignañ, bezañ skignet, bezañ enkantet, redek ; *die Nachricht von diesem Frevel machte schnell die Runde*, ar brud a oa aet buan a-walc'h eus ar gwalldaol-se ; **6.** [polit.] *die neue Runde*, stad nevez an traoù b. ; **7.** *über die Runden kommen*, P. pakañ an daou benn, skoulmañ, skoulmañ ganti, lakaat an daou benn da skoulmañ, skoulmañ an daou benn, sec'hañ an eil dorn gant egile, gwalc'hiñ an eil dorn gant egile, [diouverañs voued a-raok an eost] sevel krec'h gouere ; *wir haben immer größere Mühe über die Runden zu kommen*, berroc'h-berrañ eo ar strapenn ganeomp ; **8.** mañchad g., c'hoariadenn b., c'hoariadeg b., abadenn b., abadennad b., taol g., krogad g., krog g., troiad b., parti b., partiad b., poull g. ; *Runde Billard*, abadenn vilhard b. ; *eine Runde Billard spielen*, ober un taol bilhard ; [boks] *10-Runden-Kampf*, krogad e dek krog g. ; *vor Ablauf der vereinbarten Runden siegen*, gounit kent an dibenn ; **9.** *etwas in die Runde rufen*, trompilhañ udb a-glev d'an holl ; **10.** *einen Blick in die Runde werfen*, sellet tro-dro, sellet war-dro, ober ur sell-tro, teurel ur sell a-dro.

Rundell n. (-s,-) : [lu] tourell b., touribell b., krennlec'h g., tour ront g., tour savet war-gelc'h g.

runden V.k.e. (hat gerundet) : krennañ, krennaat, rontaat, enboullaat, krommañ ; *die Lippen runden*, begañ e ziweuz, astenn e vuzelloù, ober ur fri minaoed, rontaat e c'henoù.

V.em. : **sich runden** (hat sich (ak.) gerundet) : **1.** krennaat, rontaat, enboullaat ; **2.** [dre skeud.] *die Teile runden sich zum Ganzen*, an holl dammoù en em laka mistrik asambles (a ya klenk asambles, a ya c'hwec asambles), an holl lodennoù en em gempenn mat a-gevret / an holl lodennoù en em fich mat asambles (Gregor).

runderhaben ag. : *runderhabene Arbeit*, ront bos g.

runderneuern V.k.e. [stag, anv-verb hag anv-gwan verb peurliesañ] (runderneuerte / hat runderneuert) : **1.** [tekn., rodou] adchapañ, adober goloaj ar vandenn-rod, adober goloaj an aezhanro, adober goloenn ar vandenn-rod, adober goloenn an aezhanro ; **2.** [dre astenn.] reneveziñ penn-da-benn, adkempenn penn-da-benn.

Runderneuerung b. (-,-en) : **1.** [tekn., rodou] adchapañ g. ; **2.** [dre astenn.] renevezadur klok g., adkempenn klok g.

Rundfahrt b. (-,-en) : kelc'htro b., kelc'htroiad b., tro b., troiad b., tro-grenn b., troidellad b.

Rundfeile b. (-,-n) : [tekn.] livn lost-razh g., lost-razh g.

Rundfenster n. (-s,-) : [tisav.] lagad-ejen g., lomb g., toull-lagad g.

Rundflug g. (-s,-flüge) : kelc'htro war-nij b., kelc'htroiad war-nij b., tro war-nij b., troiad war-nij b., tro-grenn war-nij b.

Rundform b. (-,-n) : [kegin.] moull kelc'hiek g. ; *hochwandige Rundform*, moull da vankout g.

Rundfrage b. (-,-n) : 1. enklask g. ; 2. roll-goulennoù g., goulennoaueg b.

Rundfunk g. (-s) : skingomz b., skingomzerezh g. ; *im Rundfunk sprechen*, komz er skingomz ; *im Rundfunk senden*, *im Rundfunk übertragen*, *im Rundfunk ausstrahlen*, skingas ; *durch (den) Rundfunk verbreiten (übertragen)*, skingomz, skingas, kas dre skingomz, kas dre ar skingomz, kas dre hantererezh ar skingomz, skignañ dre ar skingomz ; *etwas durch (den) Rundfunk bekannt geben*, skingelaouiñ diwar-benn udb, skingas udb, reiñ keal eus udb dre ar skingomz, diskuliañ udb dre ar skingomz, reiñ anaoudegezh eus udb dre ar skingomz, reiñ keloù eus udb dre ar skingomz, reiñ udb da c'houzout (da anavezout) dre ar skingomz, kemenn udb dre ar skingomz, ditourañ diwar-benn udb dre ar skingomz, titouriñ diwar-benn udb dre ar skingomz, kelaouiñ diwar-benn udb dre ar skingomz, reiñ liv eus udb dre ar skingomz, reiñ disaouzan eus udb dre ar skingomz, bannañ udb dre ar skingomz ; *der Rundfunk berichtet von großen Unruhen in den Vereinigten Staaten*, keloù reuz er Stadoù Unanet a zo gant ar skingomz ; *der Einfluss des Rundfunks auf die Aussprache*, roll ar skingomz war emdro distagadur ar yezh g., delanvad ar skingomz war emdro distagadur ar yezh g.

Rundfunkansprache b. (-,-n) : skinbrezegenn b.

Rundfunkanstalt b. (-,-en) : skinelec'h g., skingaser g.

Rundfunkapparat g. (-s,-e) : skingomzer g. [*liester skingomzerioù*].

Rundfunkberichterstatte g. (-s,-) : skingelaouer g., kelaouer skingomz g., kelaouenner skingomz g.

Rundfunkempfänger g. (-s,-) : 1. [tekn.] skingomzer g. [*liester skingomzerioù*] ; 2. [den] selaouer skingomz g.

Rundfunkgebühr b. (-,-en) : taos skingomz g.

Rundfunkgerät n. (-s,-e) : skingomzer g. [*liester skingomzerioù*].

Rundfunkhörer g. (-s,-) : selaouer g.

Rundfunkhörerin b. (-,-nen) : selaouerez b.

Rundfunkmusik b. (-) : skinsonerezh g.

Rundfunknachrichten ls. : keleier skingaset ls., abadenn geleier er skingomz b., skingelaouerezh g.

Rundfunkreportage b. (-,-n) : kelaouadenn skingomz b.

Rundfunksender g. (-s,-) : skingaser g. [*liester skingaserioù*]

Rundfunksendung b. (-,-en) : skingasadenn b., abadenn skingomz b., kasadenn skingomz b.

Rundfunksprecher g. (-s,-) : kinniger skingomz g.

Rundfunksprecherin b. (-,-nen) : kinnigerez skingomz b.

Rundfunkstation b. (-,-en) : skinva g., skingaslec'h g., skinelec'h g., skingaser g. [*liester skingaseroù*]

Rundfunktechnik b. (-) : skingaserezh g., skindredanerezh g.

Rundfunktechniker g. (-s,-) : [den] teknikour skingaserezh g., skindredaner g.

Rundfunkteilnehmer g. (-s,-) : [den] koumanantad skingomz g., koumananter skingomz g. [*an hini a bae an taos skingomz*].

Rundfunkteilnehmerin b. (-,-nen) : koumanantadez skingomz b., koumananterez skingomz b. [*an hini a bae an taos skingomz*].

Rundfunkübertragung b. (-,-en) : skingasadenn b., abadenn skingomz b., adkasadenn skingomz b.

Rundfunkwelle b. (-,-n) : [fizik] gwagenn hertzel b.

Rundgang g. (-s,-gänge) : tro b., troiad b., tro-grenn b., troidellad b. ; *der Rundgang der Nachtwache*, tro ar ged-noz b. ; *der nächtliche Kontrollgang*, ar ged-noz g., an dro-noz b. ; *einen Rundgang durch den Park machen*, c'hoari tro al liorz-kêr.

Rundgebäude n. (-s,-) : savadur krenn g., savadur ront g., kronnell b., ti savet war-gelc'h g., savadur war-gelc'h g., krenndi g.

rundgehen V.gw. : (ging rund / ist rundgegangen) : 1. tremen a zorn da zorn ; 2. [brud, keloù] en em skignañ, en em ledañ, redek.

V.dibers. : (ging rund / ist rundgegangen) : *es geht rund*, 1. lañs (startijenn, begon) a zo gant an dud, mont a ra an dud da vat-kaer ganti, mont a ra an dud a-zevri-kaer ganti, mont a ra an dud a-zevri-kaer dezhi, mont a ra an dud parfet dezhi ; 2. strakal a ra an traoù, gwall c'hoari a zo, gwasht todilhon ! pebez karnaj ! pebez fourgas ! eno ez eus ur charre 'vat, ur you hag un hemolc'h spontus a zo ganto ; 3. prez labour a zo, kabal a zo.

Rundgesang g. (-s,-gesänge) : ribourtadenn b.

Rundheit b. (-) : krennded b., krennder g.

rundheraus Adv. : *etwas rundheraus sagen*, lavaret udb kras, naet ha distag - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont dezhi eeun-hag-eeun - lavaret an traoù rube-rubene - kaout ur gomz krak - bezañ dichek en e gomzoù - mont frank ha ront d'udb - lavaret udb frank ha libr - lavaret hardizh udb - komz her - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar, hep biez) - lavaret udb distag - lavaret udb ken diflatr ha tra - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan evit lavaret udb - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez, diguzh, eeun ha didroidell) - bezañ diflatr en e gomzoù - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor).

rundherum Adv. : en-dro, tro-dro, a-dro-war-dro, tro-war-dro, tro-ha-tro, war-dro, a-dro ; *rundherum blicken*, sellet tro-dro, sellet war-dro, ober ur sell-tro, teurel ur sell a-dro.

Rundholz n. (-es,-hölzer) : bilhon g., bilbod g., krennenn b., hanoch str., tos g., kef-prenn g., bilhetez str. ; *Stämme zu Rundholz verarbeiten*, bilhoniñ kefiou, hanochañ, hanochañ koad ; *Rundholz eines Ziehbrunnens*, sparl ar puñs g.

Rundkolben g. (-s,-) : [kimiezh] boullistr g. ; *Einhals-Rundkolben*, boullistr ungouzoug g. ; *Zweihals-Rundkolben*, boullistr daouc'houzoug g. ; *Dreihals-Rundkolben*, boullistr trigouzoug g.

Rundkopfdelfin g. (-s,-e) : [loen.] delfin Risso g.

Rundlauf g. (-s,-läufe) : 1. fiñv-tro g., troerezh g., c'hwel g., c'hwelañ g., c'hweladur g. ; [dre skeud.] *er ist der Sand im Rundlauf des Getriebes*, hennezh a zo un ampech ; 2. kengreizegezh b., kelc'hiegezh b.

rundlich ag. : torzhek, tourtellek, lart, lardik, lart evel ur c'hoz, kuilh, rontik, bouroun, bourounek, blouc'h, tevik, toufek, danzeat, kigek, korfet kuilh, korfek, hevag, krenn, puilh, fonnus, maget mat, kiget mat ; *rundliche Frau*, fetizenn a blac'h b., boudoupenn b., fardelladenn b., lardonenn b., mandrogenn b., mandore b., tevasenn b., plac'h kuilh b., plac'h kigenet kaer b., plac'h korfet kuilh b., kigen v'at a blac'h b., palvad mat a blac'h b., plac'h temzet mat b., temz vat a blac'h b., kigen v'at a vaouez b., troc'had mat a vaouez b., maouez a droc'had mat b., maouez troc'het mat b., sac'had kig g., pezh kig g., pezh toaz g., groilhenn b., drouilhenn b., frañjolenn b., paborenn b., boutell b., fardachenn b., farlaodenn b., blonegenn b.,

berraodenn b., penn-sac'h g., denez b., maouez fonnus b., kofegez b. ; *rundlicher werden*, dont korf d'an-unan, kuilhaat, gwellaat ; *er ist ganz schön rundlich geworden*, leun eo e zihad anezhañ bremañ.

Rundmorchel b. (-,-n) : [louza.] morukl str., moruklenn b.

Rundplastik b. (-,-en) : [arzoù neuziañ] peurvos g.

Rundpfeiler g. (-s,-) : [tisav.] kolonenn unpeuliek b.

Rundreise b. (-,-n) : kelc'h tro b., kelc'h troiad b., tro b., troiad b., tro-grenn b., troidellad b.

Rundrücken g. (-s,-) : kein tort g., kein kromm g., kein war baot g., kein baotet g. ; *einen Rundrücken bekommen*, keinañ, dont e gein da vezañ kromm.

Rundruf g. (-s,-e) : pellgomzadenn d'an holl vignoned b.

Rundsäge b. (-,-n) : heskenn-dro b., P. kleurc'h g., gleurc'h g.

Rundschau b. (-,-en) : 1. gwel meur g. ; 2. kelaouenn b., mareadeg b., kelaouenn-gelc'h b., kelc'h gelaouenn b., rollenn b. ; 3. sell a-gelc'h g., sell tro-war-dro g., selladenn tro-dro b., selladenn a-dro-war-dro b.

Rundschild g. (-s,-e) : [skoed] rondajenn b.

Rundschnur b. (-,-schnüre) : [dilhad.] gañs g.

Rundschnurring g. (-s,-e) : [tekn.] juntr kelc'hiek g., joentr kelc'hiek g., juntr korennek g., joentr korennek g.

Rundschreiben n. (-s,-) : kelc'hizher g., kelc'hskrid g., kelc'hskridenn b., berlizher g., lizher-kelc'h g.

Rundschrift b. (-,-en) : skritur grenn b.

Rundschwanzseekuh b. (-,-kühe) : [loen.] morejen g., ejendour g., ejen-mor g., pesk-ejen g.

Rundzicht b. (-,-en) : 1. gwel meur g. ; 2. [dre skeud.] tro stad an traoù b.

Rundichtscheibe b. (-,-n) : [karbedoù] gwerenn-dal gwel meur b.

Rundspruch g. (-s,-sprüche) : [skingomz] skingasadenn b.

Rundstab g. (-s,-stäbe) / **Rundstäbchen** n. (-s,-) : [tisav.] mouleür kej korennek g.

Rundstrahlantenne b. (-,-n) : stign neproudek g., stign holldurc'hadurel g.

Rundtanz g. (-es,-tänze) : dañs-tro g., dañs-ront g., koroll-tro g., koroll krog-ha-krog g., brall-kamm g. ; *Anführer beim Rundtanz*, jav g. ; *einen Rundtanz anführen*, pennañ un dañs.

Rundtarge b. (-,-n) : [skoed] rondajenn b.

Rundtheater n. (-s,-) : kelc'hva g., añfiteatr g.

Rundtischgespräch n. (-s,-e) : [dre skeud.] kaozadennoù ouzh an daol grenn ls.

Rundtonne b. (-,-n) / **Rundtonnengewölbe** n. (-s,-) : [tisav.] bolz-fust b., bolz war hantergelc'h b.

Rundtörn g. (-s,-s) : 1. [merdead.] bageadenn b. ; 2. [skoulmoù] tro varv b. ; *ein Rundtörn mit zwei halben Schlägen*, *ein Rundtörn mit zwei Halbschlägen*, un dro varv ha daou hanterglav.

rundum Adv. : 1. en-dro, tro-dro, a-dro-war-dro, tro-war-dro ; *rundum gibt es nur Heide*, al lann a c'holo an avaez ; 2. a-grenn, war-naet, a-bezh, gwiñbuntamm, penn-da-benn, penn-dre-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ouzh-penn, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, pizh-razh, tout-pizh-razh, holl-razh, holl-razh-ribus, peur-, glez, leun.

Rundumlicht n. (-s,-er) : gouloù-tro g., letern-tro g.

Rundum-Mikrofon n. (-s,-e) : mikro neproudek g., mikro holldurc'hadurel g.

Rundumschlag g. (-s,-umschläge) : abegadenn daer b., rebechoù taer g., dezvarn daer b., areizh b. ; *sich mit einem*

gewaltigen Rundumschlag Luft machen, zum Rundumschlag ausholen, disac'hañ e gaoz.

Rundumversicherung b. (-,-en) : kretadur liesriskl g., kretadur holl riskloù g.

Rundung b. (-,-en) : 1. krennded b., krennder g., ronted b., rontadur g., kuilhder g. ; 2. [dre astenn.] kloktet g., parfeted b. ; 3. [tisav.] bolz b. ; 4. [yezh.] rontadur g., rontet g.

Rundverkehr g. (-s) : kroashent-tro g., troboent g.

Rundwache b. (-,-n) : [lu] tro-c'hed b., tro ar ged b.

rundweg Adv. : dihop, krenn, groñs, naet-ha-distag, frank ha ront, frank ha libr, libr, her, hardizh, en ur ger krenn, krak-ha-berr, krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak ; *rundweg ablehnen*, nac'hañ groñs, nac'hañ krenn ; *etwas rundweg sagen*, lavaret udb kras, naet ha distag - lavaret udb naet-ha-distag - lavaret udb en ur ger krenn - lavaret udb frank ha libr - mont frank ha ront dezhi - mont hardizh dezhi - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont dezhi eeun-hag-eeun - lavaret an traoù rube-rubene - kaout ur gomz krak - bezañ dichek en e gomzoù - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar, hep biez) - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan evit lavaret udb - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - na vezañ sac'h d'an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez, distag, diguzh, eeun ha didroell, ken diflatr ha tra) - bezañ diflatr en e gomzoù - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - komz her - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak) - lavaret anezho distag - lavaret e soñj gant herder - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor).

Rundwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] nematelmint g.

Rune b. (-,-n) : 1. runlizherenn b., run g. ; *Runen*, runoù ls. ; 2. [dre skeud.] arouezlun g.

Runenalphabet n. (-s,-e) : lizherennaoueg runek b., runlizherennaoueg b.

Runenschrift b. (-) : skritur runlizherennek g./b., skritur runek g./b.

Runge b. (-,-n) : [tekn.] bann g., post g., postell b.

runisch ag. : runlizherennek, runek

Runkel b. (-,-n) / **Runkelrübe** b. (-,-n) : [louza.] beterabez-kutuilh str., beterabez-saout str., beterabez-loened str., boetrabez-saout str., boetrabez-loened str., brouskon g., rabez str., rabezenn b., irvin-saoz str., kaol-irvin str., brikez str., rutabaga str. ; *Runkelrüben sind die besten Futterwurzeln überhaupt*, ar rabez eo ar fonnusañ brouskon ; *Schneidemaschine für Runkelrüben*, troc'her-brouskon g.

Runken g. (-s,-) : pilbenn vara b., jelkenn vara b., korn bara g., troñsad bara g., loñchenn vara b.

Runkunkel b. (-,-n) : P. kozhiadez b., kozhenn b., pratenn b., kleuzenn b., gwrac'h kozh b.

Runningback g. (-s,-s) : [sport] hanterour tagañ g.

runter P. *sellit ivez ouzh herunter pe hinunter* ; *und in Sekundenschnelle schlang der Tiger das Kaninchen runter*, ha plaouf ! lonket al lapin gant an tigr en e bezh pikol ! - ha plaouf ! lonket al lapin gant an tigr stripoù hag al ! ne voe ket pell an tigr o pakañ al lapin ; *der Weg führt rauf und runter*, sav-diskenn a zo gant an hent.

runterholen V.em. : **sich runterholen** (hat sich runtergeholt) : P. *sich (dat.) einen runterholen*, P. hejañ e sac'h, hejañ e gleier, c'hoari hejañ anezhi, brallañ e gloc'h., c'hoari war an noazh, pitouchal, en em bitouchal, c'hoari gant e flip, en em voloññ, c'hoari bazh-noilh, c'hoari ar vazh noilh, frotañ e beul, en em flac'hotañ.

runterkommen V.gw. (kam runter / ist runtergekommen) : P. *wieder runterkommen*, difromañ, kavout adarre e aez hag e blaen, dont en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), adkavout e gempouez (e blom, e grog), en em adkavout a-blom, dont en-dro war e du, dont en e stern, diabafañ ; *er kommt wieder runter*, dont a ra e spered da gomepezañ, mont a ra war sioulaat, terriñ a ra dezhañ, terriñ a ra warnañ, didaerñ a ra, dousaat a ra dezhañ, kalmañ a ra dezhañ, habaskaat a ra dezhañ, sioulaat a ra dezhañ, afliñ a ra dezhañ, terriñ a ra war e zroug, ameniñ a ra.

Runtzid g. (-s,-en) : [loen.] roñse g. [liester roñseed], kaval g. [liester kavaled].

Runzel b. (-,-n) : roufenn b., roufennad b., krec'higell b., kriz g., krizenn b., andenn b. ; *Altersrunzel*, gwrac'henn b. ; *Runzeln bekommen*, gwrac'henniñ, gwrac'hellat, kuilhañ, kuilhañ, krec'higelliñ, roufenniñ, krizañ, kemer roufennou ; *tiefe Runzeln auf der Stirn*, spinennou don ls., P. neizhiou logod ls.

runzelig ag. : krec'higellet, gwrac'hennet, ridet, roufennet, roufennek, gwrac'hellet, gwrac'het, kuilhet, gwriet a roufennou, krizet a roufennou, garanet, kaniet gant ar roufennou, krinet, krin, kruget, [dre fent] joget ; *runzeliger Apfel*, aval ridet g., aval krec'higellet g., aval kuilhet g., aval krin g., aval krinet g. ; *runzeliges Gesicht*, penn ridet g., min ridet g., min krinet g., penn roufennet don g., penn roufennek g., penn gwrac'hellet g., penn kuilhet g., penn krec'higellet g., penn gwrac'hennet g., dremm garanet don b., penn kaniet g., dremm kaniet gant ar roufennou b., penn krinet evel un aval kozh g., penn krin g. ; *runzelig werden*, gwrac'henniñ, gwrac'hellat, roufennañ, krec'higelliñ, kuilhañ, kuilhañ, krizañ, kemer roufennou ; *runzelig werden lassen*, roufenniñ, krec'higelliñ, gwrac'henniñ.

runzellos ag. : diroufenn.

runzeln V.k.e. (hat gerunzelt) : 1. krizañ, kabridañ, roufennañ, krinañ, ridañ ; *die Stirn runzeln*, krizañ e dal, kabridañ e dal, roufennañ e dal, rizennañ e dal, ridañ e dal, krizañ e fri, krinañ e zremm, ober ur bod spenn, ober gourrennou du, mouspenñ, moulbenniñ, ober penn kozh, ober fas koad, ober fas trenk, ober ur penn pesk, ober kozh vin, hurenñ, bezañ krizet e dal, bezañ roufennet e dal, bezañ rizennet e dal, bezañ prederiet e dal ; *die Nase runzeln*, ober ur c'hriz d'e fri, krizañ e fri, troñsañ e fri, skoulmañ e fri ; 2. [dre skeud.] *die Nase runzeln*, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober mourrou, ober mourrennou du, krizañ e fri, skoulmañ e fri, mousklenniñ, rekinat, ginañ.

V.em. : **sich runzeln** (hat sich (ak.) gerunzelt) : gwrac'henniñ, gwrac'hellat, roufennañ, krec'higelliñ, kuilhañ, kuilhañ, krizañ, kemer roufennou ; *sein Gesicht ist stark gerunzelt*, hennezh 'zo krinet e vin.

Runzeln n. (-s) : kriz g., krizadenn b., krizañ g.

runzlig ag. : *sellit ouzh runzelig*.

Rüpel g. (-s,-) : palod g., mordok g. [liester mordoked], malord g. [liester malordet], beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e c'henou g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., den direspet g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., galjor g. [liester galjored], beulke g., Yann Seïteg g., glaouch g., urupailh g., diaoul direzon g.

Rüpelei b. (-,-en) : grosni b., komzoù difeson ls., viltañsoù ls., divalavaj g., garvder g., dizereadegezh b., disevender g.,

kalpart b., bouc'hded b., bouc'hder g., lourdiz b., lourdoni b., mordokerezh g.

rüpelhaft ag. : gros, dizereat, dizoare, difeson, disneuz, lourt, rust, rok, vil, lor, direzon, mordok, dijen.

rupfen¹ ag. : [gwiad.] graet gant jut gros, graet gant jut fraost. **rupfen**² V.k.e. (hat gerupft) : 1. dibluañ, dibluñvañ, disluañ, disluennañ, disluñvañ ; *eine Gans rupfen*, dibluañ (disluañ, disluennañ) ur waz ; *jemanden an den Haaren rupfen*, sachañ war blev u.b. ; 2. [dre skeud.] *mit jemandem ein Hühnchen zu rupfen haben*, na vezañ talarat gant u.b. c'hoazh, kaout gwregon da lodennañ gant u.b., na vezañ peurgempenn an traoù c'hoazh etre an-unan hag unan all ; 3. P. *jemanden rupfen*, goro arc'hant digant u.b., goro u.b. betek ar gwad, diorbliñ u.b., rozellat arc'hant u.b., krignat (kignat, peilhat) u.b., sunañ e wenneien digant u.b., disluñvañ (touzañ, diwadañ) u.b., diskantañ (disec'hañ, dibluskañ, skarzhañ, goullañ) e yalc'h d'u.b., debriñ u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., laerezh u.b. ; *jemanden im Spiel tüchtig rupfen*, peilhañ u.b., kignat u.b., skarzhañ yalc'h u.b., krazañ u.b., sac'hluatañ u.b., lutañ u.b., sklutañ u.b., stunañ u.b., stuntellañ u.b., diboubañ u.b., silc'hañ u.b., ripañ u.b., supañ u.b., stradañ u.b., c'hwennat u.b. ; *er wurde beim Spiel tüchtig gerupft*, c'hwennet e voe, ripet e voe, lutet e voe, sklutet e voe, sac'hlutet e voe, diboubet e voe.

Rupfen¹ g. (-s,-) : [gwiad.] jut gros g., jut fraost g.

Rupfen² n. (-s) : dibluerezh g., dibluañ g., dibluñvañ, dibluñverezh, displuerezh g., disluañ g., disluñverezh g. g., disluñvañ g.

Rupfmaschine b. (-,-n) : dibluñverez b. [liester dibluñverezioù].

Rupie b. (-,-n) : roupi g.

ruppig ag. : 1. a bilhoù hag a druilloù, truilhek, truilhennek, pilhennek, pilhaouek, gwisket gant truilhoù, reuzeudik ; 2. gros, dizereat, dizoare, difeson, disneuz, lourt, morlok, dijen, rust, rok, garv, gars.

Ruppigkeit b. (-) : 1. garvder g., dizereadegezh b., disevender g., bouc'hded b., bouc'hder g., lourdiz b., lourdoni b., dijended b., mordokerezh g. ; 2. krinder g., pizhoni dispel b., pizhoni-lovr b., krezni b., tostoni b., pizhder g. ; 3. distervez b.

Ruprecht g. : Roparz g. ; *Knecht Ruprecht*, paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., ar barbaou g., sant Nikolaz g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g., an eontr doujoù g., tonton-doujoù g., ar Waoñ du g., paotr e vomm g., paotr e voned ruz g., ar ramonut g., ar skoul g.

Ruprechtskraut n. (-s,-kräuter) : boked-an-diaoul g., louzaouenn an divulum b., louzaouenn ar saout b.

rurban ag. : plouegêriek, plouegêriel.

rurbanisieren V.k.e. (hat rurbanisiert) : plouegêriekaat ; *rurbanisiert werden*, plouegêriekaat.

Rurbanisierung b. (-,-en) : plouegêriekadur g., plouegêriekaat g.

Rüsche b. (-,-n) : [gwiad.] bevenn rodellek b., lurell c'hrognonek b., gourem frizet g., touloù gwenan ls., gourem dantelezezh g., erionenn dantelezezh b.

rüschelig / rüschlig ag. : 1. diskolp, diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, moc'het, moc'hataet, mac'homet, gros, tarvet, batrouzet, strabouilhet, kaoc'het, tourc'het, kouilhouret, distrantell ; 2. [den] difarle, diferlink, difraoul, difurlu, diskalavr, diskrepez, diskrubuilh, disparbuilh, diskramailh, diskrelu, diharak, dichipot, digompliment, divezh-kaer, hep mezh ebet.

Ruß g. (-es,-e) : 1. huzil b., mardoze g., duad g. ; *der Ruß verkrustet*, an huzil a ya e mardoze ; *mit Ruß schwärzen*, huziliañ ; *mit (von) Ruß beschmiert*, *mit (von) Ruß geschwärzt*,

duaet gant an huzil, palastret gant huzil, huziliet ; **2.** *technischer Ruß*, duad moged g.

rußartig ag. : huzilek, e doare an huzil, a-zoare gant an huzil, a-seurt gant an huzil.

rußbraun ag. : gell-du.

Russe g. (-n,-n) : **1.** Rusian g. [*liester* Rusianed] ; [bred. *pe dre flourlavar*] *den Franzosen und den Russen bei ihrer Vergangenheitsbewältigung behilflich sein, den Franzosen und den Russen bei der Geschichtsaufarbeitung behilflich sein*, sikour ar Frañsizien hag ar Rusianed da ensammañ o zremened ; **2.** [loen.] c'hwil-du g., kloreg g., preñv-du g.

Rüssel g. (-s,-) : [loen.] **1.** [olifanted] trompilh b. ; *die Elefanten spritzen sich mit dem Rüssel Wasser über*, an olifanted a strink friadoù dour war o c'horfoù ; **2.** [moc'h] moj g., mojell b., joskenn b., min g., grogn g., groñj g. ; *den Rüssel eines Schweines beringen*, fibilñ ur pemoc'h, minellañ ur pemoc'h, minoc'hellañ ur pemoc'h, minwalañ ur pemoc'h ; **3.** [amprevaned] trompilh b. ; *Saugrüssel*, sunerez b. [*liester* sunereziou], suner g. [*liester* sunerioù] ; *Spiralrüssel*, trompilh droellennek b. ; *Stechrüssel*, stil g.

Rüsselbär g. (-en,-en) : [loen.] koati g. [*liester* koatied].

Rüsselkäfer g. (-s,-) : [loen.] kos g., c'hwil-kos g., c'hwil-greun g., minoc'h str., gaozan str. ; *von den Rüsselkäfern angefressen werden*, gaozanañ, kosediñ ; *das Getreide ist von Rüsselkäfern befallen*, gaozanet eo an ed, kosedet eo an ed, aet eo an ed da gosedin, aet eo an ed da c'haozanañ.

Rüsseltier n. (-s,-e) : [loen.] probosidian g. [*liester* probosidianed].

Rüsseltier- : ... probosidian.

rußen V.k.e. (hat geruñt) : huziliañ, mardoziñ, palastrañ gant huzil.

V.gw. (hat geruñt) : huziliañ, mardoziñ.

rußend ag. : [ardamezouriezh] mogedant.

Rußfilter g. (-s,-) : sil huzil g.

Rußflocke b. (-,-n) : tamm huzil g.

russifizieren V.k.e. (hat russifiziert) : rusekaat.

Russifizierung b. (-) : rusekadur g., rusekaat g.

rußig ag. : leun a huzil, goloet a huzil, mardozek ; *Sie haben sich (dat.) das Gesicht rußig gemacht*, emañ an alc'hwez forn ganeoc'h, palastret eo ho tremm gant huzil.

Russin b. (-,-nen) : Rusianez b.

russisch ag. : **1.** rusian ; *die russische Sphinx*, ar sfiñs rusian g., sfiñs ar Rusianed g. ; *russischer Kaviar*, kaviar Rusia g. ; *die russische Revolution*, an dispac'h rusian g. ; *russischer Überfall auf die Ukraine, die Invasion der Ukraine durch die russischen Truppen, Überfall der russischen Truppen auf die Ukraine*, aloubadeg Ukraina gant Rusia b., aloubidigezh Ukraina gant Rusia b. ; [kegin.] *russische Eier*, vioù mimoza ls. ; **2.** [yezh] rusianek ; *russisch-bretonisches Wörterbuch*, geriadur rusianeg-brezhoneg g. ; *Wodka ist ein russisches Wort*, ur ger rusianek eo vodka.

Russisch n. : [yezh] rusianeg g.

russischsprachig ag. : rusianeger, rusianek ; *die russischsprachigen Länder*, ar broioù rusianek ls.

Russischsprechende(r) ag.k. g./b. : rusianneger g., rusianegerez b.

Rußkohle b. (-) : glaou druz g.

Russland n. (-s) : Rusia b. ; *Sowjetrussland*, Rusia da vare ar soviedoù b. ; *das heilige Russland*, Rusia santel b. ; *Mütterchen Russland*, hor mammig Rusia b. ; *das zaristische Russland*, Rusia da vare an dsared b. ; *in Russland ist die Spitze der Kirchtürme zwiebförmig*, kloc'hdiou penn ognon eo a vez kavet e Rusia.

Russlanddeutsche(r) ag.k. g./b. : Alaman eus Bro-Rusia g., Alamanez eus Bro-Rusia b.

Rußschwarz n. (-es) : duad moged g.

Rußseeschwalbe b. (-,-n) : [loen.] skrav kein du g.

Rüstanker g. (-s,-) : [merdead.] eor sikour g.

Rüstbalken g. (-s,-) / **Rüstbaum** g. (-s,-bäume) : [tisav.] post chafod g. [*liester* postoù chafod, pester chafod], perchenn b.

Rüstbock g. (-s,-böcke) : [tisav.] triked g.

Rüstbrett n. (-s,-er) : [tisav.] plankenn chafodiñ g.

Rüste¹ b. (-) : **1.** diskuizh g., diskuizhadenn b., ehan g., span g., spanaenn b., tamm sav-kein g., diskrog g., ruilh g., didorr g., ec'hoaz g., paouez g., rank g., repoz g., repozvan g. ; **2.** [barzh.] *zur Rüste gehen*, mont da guzh, mont da guzhat, mont da vervel, bezañ en e ziskar.

Rüste² b. (-,-n) : [merdead.] taked obank g.

rüsten V.k.e. (hat gerüstet) : terkañ, aveiñ, prientiñ, darbar, darbariñ, greiañ ; *ein Haus rüsten*, chafodiñ un ti, sevel ur chafod en-dro d'un ti.

V.gw. (hat gerüstet) : armañ ; *zum Kriege rüsten*, kemer e zifennou e-sell eus ar brezel ; *bis an die Zähne gerüstet*, armet-kloz, armoù forzh pegement gantañ, armoù ken-ha-ken gantañ, armoù ken-ha-kenañ gantañ, armoù gantañ mui-pegenn-mui, armet penn-kil-ha-troad / heuzet ha kentret (Gregor), armoù dreistpenn gantañ, harnezet hag hobregonet penn-kil-ha-troad, armoù gantañ a-vil-vern.

V.em. : **sich rüsten** (hat sich (ak.) gerüstet) : *sich zu etwas rüsten*, en em glask (ober e renkoù, kemer e zifennou) e-sell eus udb, bezañ stag gant e zarbaroù e-sell ag udb.

Rüsten n. (-s) : **1.** terkadur g., aveadur g., binviadur g., gwarnisadur g., kenstummadur g., kenurzhiadur g., kenurzhiezh g., terkerezh g., staliezh g. ; **2.** armerezh g., armañ g.

Rüster n. (-,-n) : [louza.] **1.** evlec'h str., oulm str., oulm-du str., gouezonn str., onn du str. ; **2.** [koad] evlec'h g., oulm g.

Rüsterhain g. (-s,-e) : evlec'hag b. [*liester* evlec'hagi], oulmeg b. [*liester* oulmegi].

Rüsthaken g. (-s,-) : [lu, istor] harp-goaf g.

Rüsterwald g. (-s,-wälder) : evlec'hag b. [*liester* evlec'hagi], oulmeg b. [*liester* oulmegi]

rüstig ag. : serzh, kreñv, koujourn, chourch, diwanderioù, frev, bagol, bagos, postek, reut, boujant, bouljant, bouilh, gailhart, gardis, glas, kalonek, rollet-mat, difall, galloudus, gouest, groñs, gwevn, yac'h, leun a nerzh, gren, grif, dibilh, kapop ; *ein rüstiger Mann*, ur gwaz g., un troc'had den g., ur galedenn a zen b., ur bouilh g., ur bouilh den g., ur paotr yac'h g., un troc'had mat a zen g., un den a droc'had mat g., un den troc'het mat g., ur gwaz (ur paotr, ur gour) kreñv g., ur paotr gouest g., ur gwaz gouest g., un den postek g., ur palvad mat a baotr g., ur strapennad vat a zen b., un dornek mat a zen g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhad den g., ur pezhad hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., ur paotr difall g., un dornek mat a baotr g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur paotr diskuizh g., un temz vat a zen g. / ur gignenn vat a zen g. (Gregor) ; *rüstige Kerle*, paotred an terruplañ ls., paotred sonn ls., paotred start ls. ; *ein rüstiges Mädchen*, ur fetisenn b., ur vouilhez b., ur vouilhez plac'h b. ; *er ist zwar sehr alt, jedoch ist er noch rüstig*, kozh-kenañ eo a-dra-sur, met chomet eo koujourn (grif, dibilh) memes tra - kozh-kenañ eo a-dra-sur, met galloud en deus en e izili c'hoazh - hennezh a zalc'h da rodal c'hoazh - serzh eo c'hoazh daoust d'e oad - gwevn eo c'hoazh daoust d'e oad - chom a ra sonn (plom, start) war e gilhoroù daoust d'e oad - frev eo bepred daoust d'e oad - groñs eo bepred daoust d'e oad - glas eo c'hoazh evit e hirhoal / glazik eo evitañ da vezañ war an oad (Gregor) - kozh-

mat eo met e gont a zo ennañ c'hoazh - kozh-mat eo met skloenn en deus c'hoazh ; *du bist so rüstig und gesund, dass du hundert Jahre alt werden kannst*, te ac'h eus ur skloenn da vont da gant vloaz ; *dein Küken ist aber nicht sehr rüstig*, da evn bihan n'eo ket gwall rust, da evn bihan n'eo ket gwall greñv, da evn bihan n'eo ket gwall serzh anezhañ, da evn bihan n'eo ket gwall yac'h, da evn bihan n'eo ken eon tout, da evn bihan ne ra skritur vat ebet, da evn bihan a zo dister ha milzin.

Rüstigkeit b. (-) : krefivder g., startijenn b., lañs b., begon g., kasentez b., gardisted b., gardister g., serzhder g., serzhded b., glazentez b., kapopted b.

rustikal ag. : maeziadel, a-ziiwar ar maez, ... ar maezioù, giz kozh, a-c'hiz-kozh ; [kegin.] *rustikales Büfett*, taoliad ar maezioù b., taoliad Yann Gouer b.

Rüstkammer b. (-,n) : harnezerezh b., arsanañh g., mirlec'h armoù ha pourvezioù brezel g., armaoueg b., armdig g.

Rüstloch n. (-s,-löcher) : toull-chafod g.

Rüstmacher g. (-s,-) : harnezer g., harnezour g., armdigour g., jakouner g.

Rüstseil n. (-s,-e) : [merdead.] fun-skor b., pantilhon g., obank b.

Rüststange b. (-,n) : [tisav.] post chafod g. [*liester* postoù chafod, pester chafod], perchenn b.

Rüsttage ls. : [relij.] retred berr g., emzastum g.

Rüstung b. (-,en) : **1.** [istor] harnez g., kulas g., hobregon g., houarnwisk g., gwisk-houarn g., harnez-brezel g., houarnen g., dilhad hernaj g., hernaj g. ; *jemandem die Rüstung abnehmen*, diharnezañ u.b. ; *seine Rüstung abnehmen*, en em ziharnezañ ; *die Rüstung anlegen (anschnallen)*, lakaat e harnez-brezel, harnezañ, harneziñ, gwiskañ e armoù, harnezañ e houarnwisk, gwiskañ e harnez-brezel ; *in voller Rüstung*, harnezet hag hobregonet penn-kil-ha-troad ; **2.** [lu] armoù ha pourvezioù brezel ls., armadur g., armaj g. ; **3.** armerezh g., armañ g.

Rüstungsbetrieb g. (-s,-e) : armerezh b., labouradeg oberiañ armoù b., labouradeg armoù b.

Rüstungsgüter ls. : dafar brezel g., danvez brezel g.

Rüstungsindustrie b. (-) : armerezh g., naoz an armoù b., ijinerezh an armoù g.

Rüstungskontrolle b. (-,n) : ensellerezh an armadurioù g., gwirierezh an armadurioù g.

Rüstzeit b. (-,en) : [relij.] retred berr g., emzastum g.

Rüstzeug n. (-s) : binviadur g., binviji ls., ostilhoù ls., arsanañh g.

Rute b. (-,n) : **1.** gwialenn b., gwial str., kelastrenn b., gwialenn b., banalenn b., kalkenn b. ; *dünne biegsame Rute*, ezev g. [*liester* ezivi] ; *lange Rute*, laz b., perchenn b., palich g. ; *Rute aus Stechpalmenholz*, kelennenn b. [*liester* kelennennou] ; *Angelrute*, gwialenn-besketa b., perchenn da besketa b., laz b. g. ; *mit einer Rute angeln*, pesketa gant ur wialenn, lazhet a ; *mit einer Fliegenrute (einer Spinnrute) angeln*, lazhet a gant kelien, pesketa gant kelien ; *Nüsse mit einer Rute abschlagen*, palichat kraoñ, diskar kraoñ gant ur palich, gwialennata kraoñ ; *jemandem mit einer Rute schlagen*, reiñ ar wialenn d'u.b., gwialennañ u.b., gwialennañ u.b., gwialennata u.b., kelastrennañ u.b. ; *die Rute zu spüren bekommen*, tañva blaz ar wialenn ; *von der Rute machten manche Lehrer regen Gebrauch*, mistri-skol a oa a embrege divoder ar wialenn ; *reich an Ruten*, gwialennek ; **2.** *Rute eines Mühlenflügels*, bann askell ur vilin g., bann ur vilin-avel g., brec'h ur vilin-avel b., korn ur vilin-avel g., brank ur vilin-avel g. ; **3.** [dre skeud.] *sich selbst eine Rute auf dem Rücken binden*, reiñ bazh d'e gannañ, reiñ bazh d'e vazhata, dihunñ ar c'hi da zont d'e dagañ,

tommañ dour d'e skaotañ, bezañ enebour da vab e dad, ober e valapa, lakaat e zorn en e zisheol, lakaat e zorn en e c'houlou, en em ziharpañ, en em antell an-unan, toullañ dindan an-unan ; **4.** P. pidenn b., bitouzenn b., biloutenn b., pifon g., lost g., kantol b., kalc'h g., heuz g., skourjez b., kalkenn b., Yann galkenn g., penn pour g., mudurun b., gamachenn b. [*liester* gamachou], fardell b., pint g., silh g., kastr g., pik g., pich g., strinkell b., kastrenn b., ibil g., ibil kig g., ibil beuz g., barrenn-stur b., alc'hwez bras g., bazh b., bazh a-raok b., bazh-kig b., bazh verr b., bazh-yod b., bazhoulenn b., begel g., ar biz warn-ugent g., naer vragoù b., minaoued g., kilhog-Indez g., kelliid g., bont g., buzhugenn b., c'hwitell b., brok g., brokenn b., logodenn b., brikezenn b., piti g., ezel g., flemm g., P. piñsev g. ; **5.** [loen.] lost g. ; **6.** *eine halbe kulmische Quadratrute*, ur gordenn-douar b., ur gordennad douar b.

rutenartig ag. : gwialenneñvel, e doare ur wialenn, e doare gwialinier, a-zoare gant ur wialenn, a-zoare gant gwialinier, a-seurt gant ur wialenn, a-seurt gant gwialinier.

Rutenbündel n. (-s,-) : [Henamzer, dougerien-vouc'hili] feskenn b., feskennad b.

rutenförmig ag. : gwialenneñvel, e doare ur wialenn, e doare gwialinier, a-zoare gant ur wialenn, a-zoare gant gwialinier, a-seurt gant ur wialenn, a-seurt gant gwialinier.

Rutengänger g. (-s,-) : **1.** andonier g., andonaer g., feunteunour g., klasker dour g., skinsantour g., eienenner g. ; **2.** rabdomañser g.

Rutengängerin b. (-,nen) : **1.** andonierez b., andonaerez b., feunteunourez b., klaskerez dour b., skinsantourez b., eienennerez b. ; **2.** rabdomañserez b.

Rutengehen n. (-s) : **1.** andonaerezh g., andona g. ; **2.** rabdomañs b.

Rutenhieb g. (-s,-e) : gwialennad b., gwialennad b. ; *jemandem Rutenhiebe versetzen*, gwialennañ u.b., gwialennañ u.b., gwialennata u.b.

Rutenkraut n. (-s) : [louza., *Ferula communis*] falsfanouilh g.

Rutenmelde b. (-,n) : [louza.] kaol-gwenn str., troad-gwazi g.

Rutenschlag g. (-s,-schläge) : gwialennad b., gwialennad b. ; *jemandem Rutenschläge versetzen*, gwialennañ u.b., gwialennañ u.b., gwialennata u.b. ; *den brennenden Schmerz der Rutenschläge auf seinen Hintern konnte er nicht vergessen*, derc'hel a rae koun eus an taolioù gwialenn o doa kenkizet e bensoù dezhañ.

Ruthenien n. (-s) : Rutenia b.

Ruthenium n. (-s) : [kimiezh] ruteniom g.

Rutil g. (-s,-e) : [kimiezh] rutil g.

rutiniert ag. : akourset, ampart, arroutet, embreget, gourdon.

Rütlischwur g. (-s) : *der Rütlischwur*, le Rütli g.

Rutsch g. (-es,-e) : **1.** rikladenn b., riklerezh g., rikel g., rikladeg b., riskl g., ruz g., ruzadenn b., rampadenn b., livard g. ; **2.** disac'hadenn b., disac'h g., difoupadenn b., diruilhad g. ; *Berggrutsch*, rikl-douar g., riskl-douar g., rikladeg douar b., disac'h g., disac'hadeg b., diruilhad g., rez g., disac'h mein g., disac'had mein g., disac'hadenn vein b., disac'hadeg vein b., diruilhad mein g., riskladur mein g., riskl mein g., rikel mein g., rikladeg vein b. ; **3.** P. *ich komme auf einen Rutsch bei dir vorbei*, ober a rin ur gwel dit diwar dremen, mont a rin da'z kwelet diwar dremen ; **4.** *guten Rutsch in das neue Jahr*, bloavezh mat - ur bloavezh mat a souhetan deoc'h ha kalz a re all ouzhpenn - yec'hed ha prespolite, joa ar baradoz da fin ho puhez - souetiñ a ran deoc'h ur bloavezh mat, yec'hed krefiv ha boued war ar plad, kig bevin ha kig sall, bara gwinizh war an daol, kaol pomet en ho jardin, e-barzh al liorzh pour hag irvin, karotez bras ha panez krenn, evit ma vo mat ar

soubenn - bloavezh mat ganeoc'h ha tiegezh dilogod - va gwellañ hetoù a vloavezh mat diit - bloavezh mat, yec'hed ha prosperite hag ar baradoz e fin ho puhez - bloavezh mat deoc'h - blezad mat deoc'h - bloaziad mat deoc'h - hetin a ran ar bloavezh mat deoc'h.

Rutschauto n. (-s,-s) : [c'hoariell] karrigenn b., karrig g.

Rutschbahn b. (-,-en) : tobogan g., ruz-revr g., risklerez b., klerenn b., skornenn b., riklouer g., rikladenn b., ruzadenn b.

Rutsche b. (-,-n) : tobogan g., ruzerez b., risklerez b., riklerez b., riklouer g., dinaou g., rikladenn b., ruzadenn b., ruz-revr g.

rutschen V.gw. (ist gerutscht) : **1.** riklañ, diriklañ, diflipañ, rampañ, dirampañ, lamprañ, risklañ, ruzañ, lampraat, disac'hañ, diruilhañ, foerañ, ruzañ diwar an hent, disruzañ, flojañ, linkañ, ruzelat, rikluzañ, dispegañ, livardiñ ; *auf dem Schlamm rutschen*, plapouziñ ; *die Erdmassen rutschen bis in den Hof*, dirampet e oa ar pakadoù douar er porzh, diruilhal a reas an tolzennoù douar betek ar porzh, disac'hañ a reas an tolzennadoù douar er porzh, foeret e oa an tolzennadoù douar d'ar porzh ; *das Wasser bringt die Erdmassen weiter zum Rutschen*, an douar a zalc'h da ruzañ gant an dour ; *das Auto rutscht*, riklañ (diflipañ, disruzañ) a ra ar c'harr-tan, techel a ra ar c'harr-tan diwar an hent ; *der Wagen ist in den Graben gerutscht*, aet eo ar c'harr d'ar foz ; *nicht rutschend*, dirikl ; *sie rutschte näher zu mir*, ober a reas un houpadig bihan da dostaat ouzhin ; *der Krug ist mir aus den Händen gerutscht*, *der Krug ist mir aus den Fingern gerutscht*, ar piched a zo aet diganin, ar piched a zo kouezhet diganin, kouezhet eo ar piched eus va daouam, kouezhet eo ar piched eus etre va daouam ; [den] *nach unten rutschen*, en em leuskel d'an traoñ ; **2.** P. *rutsch mal ein Stück zur Seite !* gwask war gostez ! bount war gostez ! ; **3.** *eben mal nach Köln rutschen*, ober un droiad (un tamm tro) da Golun, ober ur pennad tizh da Golun ; **4.** [dre skeud.] P. *das Essen will nicht rutschen*, ar pred ne ya ket d'an traoñ, ar boued ne ziskenn ket lampr ; **5.** *mir rutscht das Herz in die Hose*, santout a ran va c'halon o kargañ, bihanaat a ra va c'halon, mont a ra bihan va c'halon, dont a ra bihan va c'halon, dont a ra bras va c'halon, sevel a ra enkrez ennon, sevel a ra enkrez ganin, enkreziñ a ra va c'halon, stardañ a ra va c'halon, sevel a ra mantr em c'halon, ur pistig a stard va c'halon.

Rutschen n. (-s) : **1.** riklañ g., diflipañ g., rampañ g., dirampañ g., lamprañ g., risklañ g., ruzañ g., disac'hañ g., foerañ g., rikladenn b., rikladur g., rikladurezh b., ruz g., ruzadenn b., rampadenn b. ; *ins Rutschen kommen*, en em lakaat da riklañ (da ziflipañ), en em lakaat da zisac'hañ (da foerañ, da rampañ) ; *der Fahrer muss damit rechnen, dass das Auto beim Bremsen ins Rutschen kommt*, bez e rank ar blenier bezañ en gortoz ma tiflipo e garr-tan pa stardo ; **2.** [c'hoari] ruzikerezh g., ruzikat g.

Rutscher g. (-s,-) : **1.** rikladenn b., rampadenn b. ; **2.** [dañs] galoupadenn b. ; **3.** [c'hoariell] karrigenn b., karrig g.

rutschfest ag. : dirampus ; *rutschfeste Sohle*, koarell dirampus b.

Rutschfläche b. (-,-n) : **1.** gorreenn riklañ b. ; **2.** gorreenn riklus b.

Rutschgefahr b. (-,-en) : dañjer da riklañ g.

rutschig ag. : ramp, rampus, risklus, riklus, lampr, lamprus, link, linkus, ruzus, diribin, flibous, libous, lipous, litous, lenkr, lufur ; *Vorsicht ! hier ist es rutschig*, diwall ! ramp (riklus, risklus) eo amañ, taol pled e rampfes ! diwall da riklañ ! ; *rutschig machen*, linkañ ; *rutschiger Holzboden*, plañchod lufur g. ; *durch den Regen rutschig gewordene Fahrbahn*, hent lakaet ramp gant ar glav g. ; *rutschige Fahrbahn*, hent riklus g. ; *rutschiger Weg*, hent lipous g., hent litous g., hent ramp g. ; *der Tang ist rutschig*, ramp eo ar bezhin.

Rutschpartie b. (-,-n) : abadenn riklañ b., rikladeg b., abadenn rikluzadig b., frapad riklañ g.

rutschsicher ag. : dirampus, na rikl ket, dirikl.

Rüttelbeton g. (-s) : betoñs froumet g., beton froumet g.

Rüttelleisen n. (-s,-) : [tekn., malerez] enkroaz b., toull-kroaz g.

Rüttelfalke g. (-n,-n) : [loen.] falc'hun-logod g., falc'hun logotaer g., logotaer g., mouchell b., mouched g., P. likitaer g.

rüttelfrei ag. : distroñs.

Rüttelkiste b. (-,-n) : [karr dre gezeg] todoros g. [*liester torodosoù*].

rüttellos ag. : distroñs.

rütteln V.gw. (hat gerüttelt) : **1.** storlokañ, stroñsañ, horosiñ, todorosad, mont stroñs-distroñs, stroñsañ ha distroñsañ, stroñsadenñ, mont dre boull ha dre skosell, skoselliñ, draskañ, draskal ; *der Wagen rüttelt*, storlokañ (stroñsañ, horosiñ, todorosad) a ra ar c'harr, stroñs-distroñs e ya ar c'harr ; **2.** hejañ-dihejañ, dihejañ, difretañ, bountañ-divountañ, strilhañ, horellañ, horjellat, hoskellat, dishorellañ, diskogellañ, fourgasñ, strapañ, torimellat, c'hwistañ ; *er hat heftig an der Tür gerüttelt*, difretet en doa an nor ken e foeltre, skoet en doa mort war an nor, skoet en doa taer war an nor, skoet ha diskoet taer en doa war an nor, skoet en doa feuls war an nor, skoet ha diskoet feuls en doa war an nor, strapet en doa an nor, torbilet en doa war an nor, darc'haouet en doa an nor rust, hejet ha dihejet en doa an nor, hejet feuls en doa an nor, horjellat en doa rust an nor, stoket-distoket en doa ouzh an nor, hoskellat kreñv en doa an nor, lopet en doa war an nor, graet en doa lopoù war an nor ; *der Wind rüttelt an dem Fenster*, hejet-dihejet (bountet-divountet, torimellat, c'hwistet, strilhet) e vez ar prenest gant an avel ; *der Wind rüttelt an der Tür*, emañ an avel en nor, c'hwistañ a ra an avel war an nor ; *der Wind rüttelt am Dach*, kregiñ a ra an avel en doenn ; [Bibl] *Samson rüttelte an den zwei Säulen*, Samzun a horjellas an daou biler ; **3.** [dre skeud.] *daran gibt's nichts zu rütteln*, *daran ist nichts zu rütteln*, **a)** kement-se a zo start war e dachoù (war e sichenn), n'eus spi ebet da zegas kemm en dra-se, ken difiñv eo an dra-se ha porzh ar baradoz ; **b)** n'eus na mar na marteze, soñjet eo ha soñjet mat ; **c)** ne vo ket distroet war an diviz-se, n'eus ket da dortañ ; **4.** distabilaat ; *das rüttelt an den Grundfesten unseres Staates*, kement-mañ a laka diazezoù hor Stad en arvar, kement-se a laka diazezoù ar Stad da grenañ, kement-mañ a laka kolonnennoù ar Stad da grenañ ; **5.** *ein gerütteltes Maß*, ur muzuliad mat g., ur muzul mat a ya dreist ar barr g., ur muzul bras g., ur barr g., ur muzul leun-mat g., ur muzul barr g. (Gregor), ur muzul amplik-mat g., ur muzul dreist muzul g., ur muzul dreist ar muzul g. ; *ein gerütteltes Maß geben*, reiñ (lakaat) dreist muzul, reiñ (lakaat) dreist ar muzul, reiñ (lakaat) amplik-mat, reiñ (lakaat) ur muzuliad mat, reiñ (lakaat) ur muzul raz, reiñ (lakaat) ur muzul mat a ya dreist ar barr leun, reiñ (lakaat) ur barr, reiñ (lakaat) ur muzul leun-mat, reiñ (lakaat) ur muzul barr (Gregor) ; *gerüttelt voll*, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, leun betek ar skoulm, karget-leun, karget da fennañ, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-mort, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, leun-fenn, bourr-sank, bourr-stank, karget betek ar barr, stambouc'het ; *jemandem ein volles, gedrücktes, gerütteltes und überfließendes Maß geben*, kerniañ, lakaat kreñvoc'h eget justoc'h d'u.b. ; **6.** [dre skeud.] *das Maß ist gerüttelt voll*, leun-chouk eo ar muzul, re 'zo re, aet on diwar re, aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket on evel un torch-listri, dreist ar barr e ya ar muzul, barr eo ar muzul / leun-chouk eo ar boezell (Gregor).

V.k.e. (hat gerüttelt) : 1. hejañ-dihejañ, dihejañ, difretañ, bountañ-divountañ, strilhañ, horellañ, horjellat, hoskellat, dishorellañ, diskogellañ, fourgasiñ, strapañ, torimellat, c'hwistañ ; *jemanden aus dem Schlaf rütteln*, dihejañ u.b. evit e zihuniñ, strilhañ u.b. evit e zihuniñ, strilhañ e c'hwen d'u.b., ober un tamm hej d'u.b. evit e zihuniñ, ober un hejañ d'u.b. evit e zihuniñ, horellañ u.b. evit e zihuniñ, dihuniñ u.b. a-greiz e gousk, divorediñ u.b., horjellat un den kousket ; *jemanden aus seiner Lethargie rütteln*, divorvitellañ u.b. ; 2. [tekn.] froumañ ; *Beton rütteln*, froumañ beton, froumañ betoñs.

Rütteln n. (-s) : 1. difretezh g. ; 2. stroñsadennoù ls., stroñsadoù ls., skoselloù ls., horosioù ls., horosadurioù ls., stroñsoù ls., stroñs-distroñs g., torodosoù ls., hejadennoù ls., hej g., hejadur g., hejerezh g., jog g., horelladur g., horjellerezh g. ; *Rütteln des Wagens*, horosioù (horosadurioù, skoselloù, stroñsoù, stroñsadennoù, stroñsadoù) ar c'harr ls., stroñs-distroñs an hent g.

rüttelnd ag. : hej, horjellus, stroñs-distroñs, stroñsus, horosus, draskus, brallus.

Rüttelschuh g. (-s,-e) : [milin] bratell b. [*liester* bratelloù].

Rüttelschwelle b. (-,-n) : [hentoù] gorrekaer g., torr-tizh g.

Rüttelsieb n. (-s,-e) : 1. krouer daskrenus g. ; 2. [labour-douar] ficherez b., hejerez-plouz b., hejerez-kolo b., hejerez b.

Rüttelstampfer g. (-s,-) : [tisav, hentoù] dimezell b. [*liester* dimezelled].

Rüttler g. (-s,-) : [tekn.] froumer g. [*liester* froumerioù].

Rüttstroh n. (-s) : drailhajoù kolo ls., drailhajoù plouz ls., gwaspell str., troien str., lostoù ls., pailhour str., pailhouroù ls., pailhur kolo str., pailhur plouz str., stoubennoù plouz ls., bruzun kolo str., bruzun plouz str., bruzunajoù kolo ls., bruzunajoù plouz ls., munudailh plouz g., munudailh kolo g.